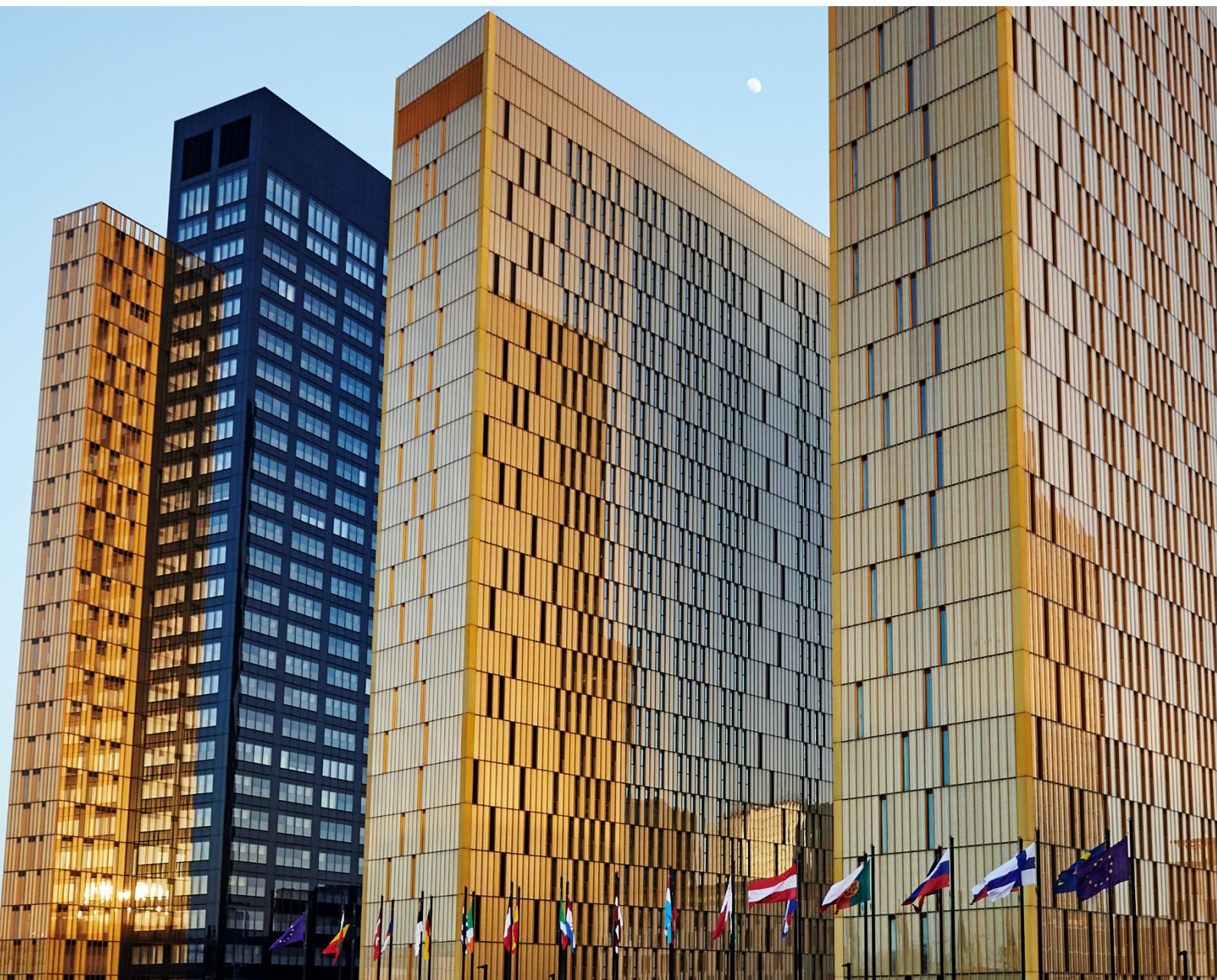

ROGHNÚ NA MÓRBHREITHIÚNAS BLIAIN 2024

Bailiúchán de Résumés

ÓN STIÚRTHÓIREACHT UM THAIGHDE AGUS UM DHOICIMÉADÚ

Clár

Réamhrá	11
Caibidil 1 – An Chúirt Bhreithiúnais	12
I. Cearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh	12
1. An ceart chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach a fháil	12
Breithiúnas an 11 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Hann-Invest agus páirtithe eile</i> (C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594)	12
Breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>protectus</i> (C-185/23, EU:C:2024:657)	15
2. Prionsabal ne bis in idem	18
Breithiúnas an 25 Eanáir 2024, <i>Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova</i> (C-58/22, EU:C:2024:70)	18
II. Prionsabail ghinearálta dhlí an Aontais: Prionsabail na coibhéise agus na héifeachtachta	21
Breithiúnas an 9 Aibreán 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Profi Credit Polska (Athoscailt an nós imeachta arna thabhairt i gcrích le cinneadh críochnaitheach)</i> (C-582/21, EU:C:2024:282)	21
III. Cosaint Sonraí pearsanta	26
1. Cumarsáid teileafóin agus leictreonach	26
Breithiúnas an 30 Aibreán 2024 (Cúirt Iomlán), <i>La Quadrature du Net agus páirtithe eile</i> (<i>Sonraí pearsanta agus an comhrac in aghaidh an ghóchumtha</i>) (C-470/21, EU:C:2024:370)	26
Breithiúnas an 30 Aibreán 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano</i> (C-178/22, EU:C:2024:371)	30
Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Bezirkshauptmannschaft Landeck</i> (<i>Iarracht rochtain a fháil ar shonraí pearsanta arna stóráil ar fhón póca</i>) (C-548/21, EU:C:2024:830)	33
2. Sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha	36
Breithiúnas an 30 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Direktor na Glavna direksia 'Natsionalna politsia' pri MVR – Sofia</i> (C-118/22, EU:C:2024:97)	36
3. Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS)	40
a. Raon feidhme	40
Breithiúnas an 16 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Österreichische Datenschutzbehörde</i> (C-33/22, EU:C:2024:46)	40
b. An coincheap 'rialaitheoir'	42
Breithiúnas an 11 Eanáir 2024, <i>État belge</i> (<i>Sonraí arna bpróiseáil in iris oifigiúil</i>), (C-231/22, EU:C:2024:7)	42
c. Leigheasanna dlí i gcás ina sáraítear RGCS	44
Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Lindenapotheke</i> (C-21/23, EU:C:2024:846)	44

IV. Saoránacht an Aontais Eorpaigh	48
1. An ceart ag saoránaigh chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát	48
Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Mirin</i> (C-4/23, EU:C:2024:845).....	48
2. An ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóirí i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa	51
Breithiúnas an 19 Samhain 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>an Coimisiún v Poblacht na Seice (Inghlacthacht ballraíochta agus ballraíocht i bpáirtí polaitiúil)</i> (C-808/21, EU:C:2024:962).....	51
Breithiúnas an 19 Samhain 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>an Coimisiún v an Pholainn (Inghlacthacht ballraíochta agus ballraíocht i bpáirtí polaitiúil)</i> (C-814/21, EU:C:2024:963).....	54
V. Saoirsí gluaiseachta san Aontas: Saoirse bunaíochta	59
Breithiúnas an 19 Nollaig 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Halmer Rechtsanwaltsgesellschaft</i> (C-295/23, EU:C:2024:1037)	59
VI. Forálacha institiúideacha: Ceart chun rochtana ar dhoiciméid phoiblí	63
Breithiúnas an 5 Márta 2024, <i>Public.Resource.Org agus Right to Know v an Coimisiún agus páirtithe eile</i> (C-588/21 P, EU:C:2024:201)	63
VII. Imeachtaí an Aontais Eorpaigh	66
1. Measúnú na Cúirte Breithiúnais	66
Breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Valančius</i> (C-119/23, EU:C:2024:653).....	66
2. Tarchur chun réamhrialú	69
a. ‘Dlínse’ na cúirte a rinne an tarchur a shainiú.....	69
Breithiúnas an 9 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>G. agus páirtithe eile (Breithiúna a cheapadh chuig gnáthchúirteanna na Polainne)</i> (C-181/21 agus C-269/21, EU:C:2024:1)	69
Breithiúnas an 7 Bealtaine 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>NADA agus páirtithe eile</i> (C-115/22, EU:C:2024:384)	71
b. Oibleagáid atá ar chúirteanna náisiúnta a bhreithníonn ag an gcéim dheiridh tarchur a dhéanamh.....	73
Breithiúnas an 15 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>KUBERA</i> (C-144/23, EU:C:2024:881)	73
VIII. Talmhaíocht agus iascaireacht	78
Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Herbaria Kräuterparadies II</i> (C-240/23, EU:C:2024:852)	78
IX. Rialú teorann, tearmann agus inimirce	81
1. Beartas tearmainn	81
a. Coinníollacha maidir le cosaint choimhdeach a dheonú	81
Breithiúnas an 16 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Intervyuirasht organ na DAB pri MS (Iospartaigh ban an fhoréigin teaghlaigh)</i> (C-621/21, EU:C:2024:47)	81
Breithiúnas an 11 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Mná a thacaíonn le luach an chomhionannais inscne)</i> (C-646/21, EU:C:2024:487)	84
Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky</i> (C-406/22, EU:C:2024:841)	86

b. Rialacha mionsonraithe maidir le scrúdú a dhéanamh ar iarratais ar chosaint idirnáisiúnta i gcás ina ndéantar iarratas nua ar thearmann....	90
Breithiúnas an 8 Feabhra 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Bundesrepublik Deutschland (Iarratais a rinneadh dá éis sin)</i> C-216/22, EU:C:2024:122)	90
Breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Bundesrepublik Deutschland (Éifeacht cinnidh lena ndéanfaítear stádas dídeanaí)</i> (C-753/22, EU:C:2024:524)	92
c. Éifeacht an chinnidh stádas dídeanaí a dheonú i gcás iarraidh ó Bhallstát ar eiseachadadh	94
Breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Generalstaatsanwaltschaft Hamm Deutschland (Iarraidh ar dhídeanaí a eiseachadadh chuig an Tuirc)</i> C-352/22, EU:C:2024:521)	94
d. Cosaint shealadach a thabhairt i gcás mórfhlódú daoine easáitithe	96
Breithiúnas an 19 Nollaig 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Kaduna</i> (C-244/24 agus C-290/24, EU:C:2024:1038)	96
2. Beartas inimirce	101
Breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Landeshauptmann von Wien (Athaontú teaghlaigh le dídeanaí mionaoiseach)</i> (C-560/20, EU:C:2024:96)	101
Breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>CU agus ND (Cúnamh sóisialta – Idirdhealú indíreach)</i> (C-112/22 agus C-223/22, EU:C:2024:636)	103
3. Rialú teorann	106
Breithiúnas an 21 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Landeshauptstadt Wiesbaden</i> (C-61/22, EU:C:2024:251)	106
X. Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla	110
1. Barántas gabhála Eorpach	110
Breithiúnas an 29 Iúil 2024, <i>Breian</i> (C-318/24 PPU, EU:C:2024:658)	110
2. Ordú Imscrúdaithe Eorpach in Ábhair Choiriúla	113
Breithiúnas an 30 Aibreán 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>M.N. (EncroChat)</i> (C-670/22, EU:C:2024:372)	113
3. Próiseáil sonraí pearsanta ag Europol	115
Breithiúnas an 5 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Kočner v Europol</i> (C-755/21 P, EU:C:2024:202)	115
XI. Comhar breithiúnach in ábhair shibhialta	119
1. Rialachán Uimh. 2201/2003 maidir le dlínse agus maidir le haithint agus forghníomhú breithiúnas in ábhair maidir le pósadh agus freagracht tuismitheora	119
Breithiúnas an 20 Meitheamh 2024, <i>Greislzel</i> (C-35/23, EU:C:2024:532)	119
2. Rialachán Uimh. 44/2001 maidir le dlínse agus maidir le haithint agus forghníomhú breithiúnas in ábhair shibhialta agus tráchtála	121
Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Real Madrid Club de Fútbol</i> (C-633/22, EU:C:2024:843)	121
XII. Cúrsaí iompair	124
Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>an Liotuáin agus páirtithe eile v an Pharlaimint agus an Chomhairle (Pacáiste Soghluaisteachta)</i> (C-541/20 go C-555/20, EU:C:2024:818)	124

XIII. Iomaíocht	132
1. Comhaontuithe cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe (Airteagal 101 CFAE)	132
Breithiúnas an 27 Meitheamh 2024, <i>an Coimisiún v Servier agus páirtithe eile</i> (C-176/19, EU:C:2024:549)	132
Breithiúnas an 27 Meitheamh 2024, <i>an Coimisiún v KRKA</i> (C-151/19 P, EU:C:2024:546)	132
Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024, <i>FIFA</i> (C-650/22, EU:C:2024:824)	139
2. Mí-úsáid ceannasachta (Airteagal 102 CFAE)	143
Breithiúnas an 18 Aibreán 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Heureka Group (Seirbhísí comparáide praghsanna ar líne)</i> (C-605/21, EU:C:2024:324)	143
Breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Google agus Alphabet v an Coimisiún (Google Shopping)</i> (C-48/22, EU:C:2024:726).	146
3. Cumaisc	150
Breithiúnas an 3 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Illumina agus Grail v an Coimisiún</i> (C-611/22 agus C-625/22, EU:C:2024:677)	150
4. Státchabhair	155
Breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>an Coimisiún v Éire agus páirtithe eile</i> (C-465/20, EU:C:2024:724)	155
5. Aisíocaíocht fíneála.....	160
Breithiúnas an 11 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>an Coimisiún v Deutsche Telekom</i> (C-221/22 P, EU:C:2024:488)	160
XIV. Comhfhogasú reachtaíochta	164
1. Dearaí Comhphobail	164
Breithiúnas an 27 Feabhra 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>EUIPO v The KaiKai Company Jaeger Wichmann</i> (C-382/21 P, EU:C:2024:172)	164
2. Táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine	166
Breithiúnas an 14 Márta 2024, <i>D & A Pharma v an Coimisiún</i> (C-291/22 P, EU:C:2024:228)	166
3. Fáil agus Seilbh arm a rialú	170
Breithiúnas an 5 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Défense Active des Amateurs d'Armes agus páirtithe eile</i> (C-234/21, EU:C:2024:200)	170
XV. Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta	175
Breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>an Coimisiún v BRA</i> (C-551/22 P, EU:C:2024:520)	175
XVI. Conarthaí soláthair	181
Breithiúnas an 22 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret</i> (C-652/22, EU:C:2024:910)	181
XVII. Beartas sóisialta	185
1. An coincheap 'oibrí ar théarma seasta'	185
Breithiúnas an 20 Feabhra 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>X (Easpa cúiseanna leis an bhfoircheannadh)</i> (C-715/20, EU:C:2024:139)	185

2.	Oibrithe páirtaimseartha a chosaint.....	187
	Breithiúnas an 29 Iúil 2024, <i>KfH Kuratorium für Dialyse und Nierentransplantation</i> (C-184/22 agus C-185/22, EU:C:2024:637).....	187
XVIII.	an Comhshaol	190
	Breithiúnas an 25 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Ilva agus páirtithe eile</i> (C-626/22, EU:C:2024:542)	190
XIX.	Comhaontuithe idirnáisiúnta	193
1.	Caibidlíocht agus tabhairt i gcrích	193
	Breithiúnas an 9 Aibreán 2024, <i>an Coimisiún v an Chomhairle (Síniú Comhaontuithe</i> <i>Idirnáisiúnta)</i> (C-551/21, EU:C:2024:281)	193
2.	Ábhar agus raon feidhme	195
a.	An Comhaontú Comhlachais idir an tAontas agus an Algéir	195
	Breithiúnas an 29 Feabhra 2024, <i>Raad van bestuur va de Sociale verzekeringsbank</i> (Aistriú sochar marthanóra) (C-549/22, EU:C:2024:184)	195
b.	An Comhaontú Trádála agus Comhair idir an tAontas Eorpach agus Euratom agus an Ríocht Aontaithe	198
	Breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Alchaster</i> (C-202/24, EU:C:2024:649)	198
c.	Comhaontuithe idirnáisiúnta arna ndéanamh ag an Aontas le Ríocht Mharacó	200
	Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024, <i>Confédération paysanne (Mealbhacáin agus trátaí ón</i> <i>Sahára Thiar)</i> (C-399/22, EU:C:2024:839)	200
	Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>an Coimisiún agus</i> <i>an Chomhairle v Front Polisario</i> (C-778/21 P agus C-798/21 P, EU:C:2024:833).....	203
	Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>an Coimisiún agus</i> <i>an Chomhairle v Front Polisario</i> (C-779/21 P agus C-799/21 P, EU:C:2024:835).....	203
XX.	Comhbheartas eachtrach agus slándála.....	210
1.	Bearta sriantacha.....	210
	Breithiúnas an 5 Meán Fómhair 2024, <i>Jemerak</i> (C-109/23, EU:C:2024:681).....	210
	Breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Neves 77 Solutions</i> (C-351/22, EU:C:2024:723)	212
2.	Imeachtaí le haghaidh damáistí.....	215
	Breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>KS agus páirtithe eile v an</i> <i>Chomhairle agus páirtithe eile</i> (C-29/22 P agus C-44/22 P, EU:C:2024:725).....	215
	Caibidil 2 – An Chúirt Ghinearálta	221
I.	Imeachtaí an Aontais Eorpaigh	221
1.	Caingean le haghaidh neamhniú	221
	Ordú an 4 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Medel agus páirtithe eile v an Chomhairle</i> (Cásanna Uamtha T-530/22 go T-533/22, EU:T:2024:363)	221
2.	Caingne maidir le dliteanas neamhchonarthach.....	224
	Breithiúnas an 23 Deireadh Fómhair 2024, <i>Keserű Művek v an tAontas Eorpach</i> (T-519/23, EU:T:2024:733)	224

II.	Dlí institiúideach : gníomhaíocht nach bhfuil ag luí le dualgais	226
	Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2024, <i>CQ v an Chúirt Iniúchóirí</i> (T-386/19, EU:T:2024:613).....	226
III.	Iomaíocht	229
1.	Comhaontuithe cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe (Airteagal 101 CFAE)	229
	Breithiúnas an 2 Deireadh Fómhair 2024, <i>Crown Holdings agus Crown Cork & Seal Deutschland v an Coimisiún</i> (T-587/22, EU:T:2024:661).....	229
	Breithiúnas an 6 Samhain 2024, <i>Crédit agricole agus páirtithe eile v an Coimisiún</i> (Cásanna uamtha T-386/21 agus T-406/21, EU:T:2024:776).....	232
2.	Cumaisc	239
	Breithiúnas an 13 Samhain 2024, <i>NetCologne v an Coimisiún</i> (T-258/20, EU:T:2024:813)	239
	Breithiúnas an 13 Samhain 2024, <i>Deutsche Telekom v an Coimisiún</i> (T-864/20, EU:T:2024:815) .	239
	Breithiúnas an 13 Samhain 2024, <i>Tele Columbus v an Coimisiún</i> (T-69/20, EU:T:2024:816)	239
3.	Státchabhair	246
	Breithiúnas an 24 Eanáir 2024, <i>an Ghearmáin v an Coimisiún</i> (T-409/21, EU:T:2024:34).....	246
	Breithiúnas an 28 Feabhra 2024, <i>Scandlines Danmark agus Scandlines Deutschland v an Coimisiún</i> (T-390/20, EU:T:2024:126).....	248
	Breithiúnas an 28 Feabhra 2024, <i>an Danmhairg v an Coimisiún</i> (T-364/20, EU:T:2024:125)	252
	Breithiúnas an 10 Aibreán 2024, <i>Danske Slagtermestre v an Coimisiún</i> (T-486/18 RENV, EU:T:2024:217)	255
	Breithiúnas an 2 Deireadh Fómhair 2024, <i>European Food agus páirtithe eile v an Coimisiún</i> (Cásanna uamtha T-624/15 RENV, T-694/15 RENV agus T-704/15 RENV, EU:T:2024:659).	258
IV.	Maoin intleachtúil	263
1.	Trádmharc de chuid an Aontais Eorpaigh.....	263
	Ordú an 8 Feabhra 2024, <i>Fly Persia agus Barmodeh v EUIPO – Dubai Aviation (flyPersia)</i> (T30/23, EU:T:2024:86).....	263
	Breithiúnas an 13 Samhain 2024, <i>Administration of the State Border Guard Service of Ukraine/EUIPO (RUSSIAN WARSHIP, GO F**K YOURSELF)</i> (T-82/24, EU:T:2020:821).....	264
2.	Dearaí.....	266
	Breithiúnas an 23 Deireadh Fómhair 2024, <i>Orgatex v EUIPO – Longton (Marcáil ar an talamh)</i> (T-25/23, EU:T:2024:725).....	266
V.	Comhbheartas eachtrach agus slándála – Bearta sriantacha.....	269
1.	an Bhealarúis	269
	Breithiúnas an 20 Márta 2024, <i>Belshyna v an Chomhairle</i> (T-115/22, EU:T:2024:187)	269
2.	an Úcráin	270
	Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Timchenko agus Timchenko v Comhairle</i> (Cás T-644/22, EU:T:2024:621).....	270
	Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2024, <i>Fridman agus páirtithe eile v Comhairle an Aontais Eorpaigh</i> (T-635/22, EU:T:2024:620).....	273

3. an Rúis	276
Breithiúnas an 2 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), <i>Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles agus páirtithe eile v an Chomhairle</i> (T-797/22, EU:T:2024:670).....	276
VI. Seirbhísí digiteacha.....	280
Breithiúnas an 17 Iúil 2024, <i>Bytedance v an Coimisiún</i> (T-1077/23, EU:T:2024:478).....	280
VII. An comhtháthú eacnamaíoch, sóisialta agus críochach.....	288
Breithiúnas an 7 Feabhra 2024, <i>an Ostair v an Coimisiún</i> (T-501/22, EU:T:2024:71).....	288
VIII. Sláinte phoiblí.....	291
Breithiúnas an 21 Feabhra 2024, <i>PAN Europe v an Coimisiún</i> (T-536/22, EU:T:2024:98).....	291
Breithiúnas an 15 Bealtaine 2024, <i>Fresenius Kabi Austria agus páirtithe eile v an Coimisiún</i> (T-416/22, EU:T:2024:316).....	293
IX. Fuinneamh	297
Breithiúnas an 27 Samhain 2024, <i>Nord Stream 2 v an Pharlaimint agus an Chomhairle</i> (T-526/19 RENV, EU:T:2024:864).....	297
X. An comhbheartas tráchtála.....	302
Breithiúnas an 21 Feabhra 2024, <i>Sinopec Chongqing SVW Chemical agus páirtithe eile v an Coimisiún</i> (T-762/20, EU:T:2024:113).....	302
Breithiúnas an 21 Feabhra 2024, <i>Inner Mongolia Shuangxin Environment-Friendly Material v an Coimisiún</i> (T-763/20, EU:T:2024:114).....	304
XI. Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta.....	308
1. Sásra Réitigh Aonair.....	308
Breithiúnas an 10 Iúil 2024, <i>an Fhrainc v BRA</i> (T-540/22, EU:T:2024:459).....	308
2. Maoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa	310
Breithiúnas an 28 Feabhra 2024, <i>Sber v BCE</i> (Cásanna Uamtha T-647/21 agus T-99/22, EU:T:2024:127)	310
Breithiúnas an 28 Feabhra 2024, <i>BAWAG PSK v BCE</i> (T-667/21, EU:T:2024:131)	310
Breithiúnas an 10 Iúil 2024, <i>PH agus páirtithe eile v BCE</i> (T-323/22, EU:T:2024:460)	314
XII. Soláthar poiblí agus institiúidí an Aontais.....	317
Breithiúnas an 21 Feabhra 2024, <i>Inivos agus Inivos v an Coimisiún</i> (T-38/21, EU:T:2024:100)	317
Breithiúnas an 2 Deireadh Fómhair 2024, <i>VC v EU-OSHA (Eisiamh ó sholáthar poiblí bunaithe ar chinneadh riaracháin náisiúnta atá ar fionraí)</i> (T-126/23, EU:T:2024:666).....	319
XIII. Clásal eadrána	323
Breithiúnas an 11 Nollaig 2024, <i>UIV Servizi v REA</i> (T-440/22, EU:T:2024:898).....	323
XIV. Buiséad an Aontais.....	326
Breithiúnas an 4 Meán Fómhair 2024, <i>IMG v an Coimisiún</i> (T-509/21, EU:T:2024:590)	326
XV. Rochtain ar dhoiciméid an Aontais.....	332
1. Eisceacht a bhaineann le cosaint imeachtaí cúirte	332
Breithiúnas an 10 Iúil 2024, <i>an Ungáir v an Coimisiún</i> (T-104/22, EU:T:2022:391).....	332

2. Eisceacht a bhaineann le cosaint príobháideachais agus iomláine an duine aonair	334
Breithiúnas an 8 Bealtaine 2024, <i>Izuzquiza agus páirtithe eile v an Pharlaimint</i> (T-375/22, EU:T:2024:296)	334
XVI. An tseirbhís shibhialta.....	338
1. Imeachtaí araíonachta	338
Breithiúnas an 29 Bealtaine 2024, <i>Canel Ferreira v an Chomhairle</i> (T-766/22, EU:T:2024:336)	338
2. Liúntais	340
Breithiúnas an 5 Meitheamh 2024, <i>VA v an Coimisiún</i> (T-123/23, EU:T:2024:359)	340
Breithiúnas an 26 Meitheamh 2024, <i>Paraskevaidis v an Chomhairle agus an Coimisiún</i> (T-698/21, EU:T:2024:425)	341
3. Stádas mar fhaisnéiseoir	343
Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2024, <i>TU v an Pharlaimint</i> (T-793/22, EU:T:2024:614)	343
XVII. Iarratais ar bhearta eatramhacha	346
Ordú an 9 Feabhra 2024, <i>Bytedance v an Coimisiún</i> (T-1077/23 R, EU:T:2024:94)	346
Ordú an 13 Meitheamh 2024, <i>Vivendi v an Coimisiún</i> (T-1097/23 R-RENV, EU:T:2024:381)	348
Ordú an 13 Meitheamh 2024, <i>Lagardère v an Coimisiún</i> (T-1119/23 R-RENV, EU:T:2024:382)	348
Ordú an 12 Lúnasa 2024, <i>Nuctech Warsaw Company Limited agus Nuctech Netherlands v an Coimisiún</i> (T-284/24 R, EU:T:2024:564)	350
Ordú an 22 Samhain 2024, <i>UniCredit v BCE</i> (T-324/24 R, EU:T:2024:858)	352

Réamhrá

Foilseachán bliantúil is ea *Roghnú na Mórbhreithiúnas* a ullmhaíonn an Stiúrthóireacht um Thaighde agus um Dhoiciméadú, ina mbailítear achoimrí ar phríomhchinntí Chúirt Bhreithiúnais agus Chúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh.

Sainaithnítear san fhoilseachán seo na forbairtí is tábhachtaí sa chásdlí mar a shainaithin an dá chúirt iad. Dá bhrí sin, cuireann sé anailís achomair ar fáil do ghairmithe dlí ar na príomh-rannchuidithe a rinneadh de réir cásdlí le bliain anuas.

Déantar breithiúnais mhóra a roghnú i bhfoirm tiomsaithe de na hachoirí, agus iad grúpáilte de réir téama de réir plan atá bunaithe ar struchtúr Chonarthaí an Aontais. Tá nasc hipirtéacs do théacs an chinidh ag dul le gach *résumé* trína bhfuil teacht láithreach ar a ábhar. Maidir leis an gCúirt Bhreithiúnais, rinneadh achoimrí ar na cinntí a thug an Mór-Dhlísheomra ina n-iomláine a atáirgeadh, chomh maith le hachoirí ar bhreithiúnais áirithe ó Dhlísheomraí a bhfuil cúigear Breithiúna iontu, i bhfianaise a dtábhachta, na n-ábhar a ndéileáiltear leo, a spéise don phobal agus a n-úrnuachta. Tá an loighic chéanna ag baint le roghnú na Cúirte Ginearálta.

Tá *Roghnú na Mórbhreithiúnas* ar fáil ina iomláine i bhformáid dhigiteach agus tá rochtain dhíreach air, i ngach ceann de theangacha oifigiúla an Aontais, ar shuíomh gréasáin na hInstitiúide.

Celestina Iannone
Stiúrthóir
um Thaighde agus um Dhoiciméadú

Caibidil 1 – An Chúirt Bhreithiúnais

I. Cearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ¹

1. An ceart chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach a fháil

Breithiúnas an 11 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Hann-Invest agus páirtithe eile* (C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, [EU:C:2024:594](#))

(Tarchur chun réamhrialú – An dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE – Cosaint dlí éifeachtach sna réimsí atá folaithe le dlí an Aontais – Neamhspleáchas breithiúna – Cúirt arna bunú roimh ré le dlí – Triail chóir – Seirbhís clárúcháin cinní cúirte – Reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do bhreitheamh clárúcháin a

¹ Tá na breithiúnais a leanas le tuairisciú faoin gceannteideal seo chomh maith: breithiúnas an 30 Aibreán 2024 (an Chúirt Iomlán), *La Quadrature du Net agus páirtithe eile (Sonraí pearsanta agus an comhrac in aghaidh an ghóchumtha)* (C-470/21, [EU:C:2024:370](#)), breithiúnas an 30 Aibreán 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano* (C-178/22, [EU:C:2024:371](#)), breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Bezirkshauptmannschaft Landeck* (Ceadúnas rochtana ar shonraí pearsanta arna stóráil ar fhón póca) (C-548/21, [EU:C:2024:830](#)), arna dtuairisciú faoi cheannteideal III.1 'Cumarsáid teileafóin agus leictreonach'; breithiúnas an 30 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Direktor na Glavna direksia 'Natsionalna politsia' pri MVR – Sofia* (C-118/22, [EU:C:2024:97](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal III.2 'Sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha'; breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Mirín* (C-4/23, [EU:C:2024:845](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal IV.1 'An ceart ag saoránaigh chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát'; breithiúnas an 19 Samhain 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *an Coimisiún v Poblacht na Seice (Inghlacthacht ballraíochta agus ballraíocht i bpáirtí polaitiúil)* (C-808/21, [EU:C:2024:962](#)), breithiúnas an 19 Samhain 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *an Coimisiún v an Pholainn (Inghlacthacht ballraíochta agus ballraíocht i bpáirtí polaitiúil)* (C-814/21, [EU:C:2024:963](#)), arna dtuairisciú faoi cheannteideal IV.2 'An ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarthóirí i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa'; breithiúnas an 5 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Public.Resource.Org agus Right to Know v an Coimisiún agus páirtithe eile* (C-588/21 P, [EU:C:2024:201](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal VI 'Forálacha Institiúideacha: ceart chun rochtain phoiblí ar dhóiciméid'; breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Valančius* (C-119/23, [EU:C:2024:653](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal VII.1 'Comhdhéanadh na Cúirte Breithiúnais'; breithiúnas an 9 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *G. agus páirtithe eile (Breithiúna a cheapadh chuig gnáthchúirteanna na Polainne)* (C-181/21 agus C-269/21, [EU:C:2024:1](#)), breithiúnas an 7 Bealtaine 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *NADA agus páirtithe eile* (C-115/22, [EU:C:2024:384](#)), breithiúnas an 15 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *KUBERA* (C-144/23, [EU:C:2024:881](#)), arna dtuairisciú faoi cheannteideal VII.2 'Tarchur chun réamhrialú'; breithiúnas an 11 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Mná a thacaíonn le luach an chomhionannais inscne)* (C-646/21, [EU:C:2024:487](#)), breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Generalstaatsanwaltschaft Hamm (Iarratas ar dhídeanaí a eiseachadh chuig an Tuirc)* (C-352/22, [EU:C:2024:521](#)), breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Bundesrepublik Deutschland (Éifeacht cinnidh lena ndéanfaítear stádas dídeanaí)* (C-753/22, [EU:C:2024:524](#)), arna dtuairisciú faoi cheannteideal IX.1 'beartas tearmainn'; breithiúnas an 30 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Landeshauptmann von Wien (Athaontú teaghlaigh le dídeanaí mionaoiseach)* (C-560/20, [EU:C:2024:96](#)), breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *CU agus ND (Cúnamh sóisialta – Idirbheallú indíreach)* (C-112/22 agus C-223/22, [EU:C:2024:636](#)), arna dtuairisciú faoi cheannteideal IX.2 'Beartas inimirce'; breithiúnas an 21 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Landeshauptstadt Wiesbaden* (C-61/22, [EU:C:2024:251](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal IX.3 'Seiceálacha ag teorainneacha'; breithiúnas an 29 Iúil 2024, *Breian* (C-318/24 PPU, [EU:C:2024:658](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal X.1 'Barántas gabhála Eorpach'; breithiúnas an 30 Aibreán 2024, (an Mór-Dhlísheomra), *M.N. (EncroChat)* (C-670/22, [EU:C:2024:372](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal X.2 'Ordú Imscrúdaithe Eorpach in ábhair choiriúla'; breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Real Madrid Club de Fútbol* (C-633/22, [EU:C:2024:843](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XI.2 'Rialachán Uimh. 44/2001 maidir le dlínse agus aitheantas agus forghníomhú breithiúnas in ábhair shibhialta agus tráchtála'; breithiúnas an 14 Márta 2024, *D & A Pharma v an Coimisiún* (C-291/22 P, [EU:C:2024:228](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XIV.2 'Cógais leighis d'úsáid an duine'; breithiúnas an 5 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Défense Active des Amateurs d'Armes agus páirtithe eile* (C-234/21, [EU:C:2024:200](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XIV.3 'Fáil agus seilbh arm a rialú'; breithiúnas an 20 an Feabhra 2024, (an Mór-Dhlísheomra), *X (Easpa forais le foirceannadh)* (C-715/20, [EU:C:2024:139](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XVII.1 'Oibríthe téarma shocráithe a chosaint'; breithiúnas an 25 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Ilva agus páirtithe eile* (C-626/22, [EU:C:2024:542](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XVIII 'Comhshaol'; breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Alchaster* (C-202/24, [EU:C:2024:649](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XIX.2 'Ábhar agus Raon Feidhme'; breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Neves 77 Solutions* (C-351/22, [EU:C:2024:723](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XX.1 'Bearta sriantacha'; breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *KS agus páirtithe eile v an Chomhairle agus páirtithe eile* (C-29/22 P agus C-44/22 P, [EU:C:2024:725](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XX.2 'Caingean le haghaidh damáistí'.

bhunú, sna cúirteanna dara céime a bhfuil an chumhacht sa chleachtas aige fógairt breithiúnais a chur ar fionraí, chun treoracha a thabhairt do ghnáthfhoirmithe na cúirte agus chun tionól cruinnithe rannóige a iarraidh – Reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear don chumhacht atá ag cruinnithe rannóige nó ag cruinnithe breithiúna uile cúirte ‘seasaimh dhlíthiúla’ cheangailteacha a eisiúint, lena náirítear i gcásanna ar a ndearnadh plé cheana)

Cinneann an Mór-Dhlísheomra nach bhfuil sásra inmheánach cúirte - lena bhforáiltear do chur isteach bhreithiúna eile na cúirte lena mbaineann sa phróiseas cinnteoireachta de chuid ghnáthfhoirmiú na cúirte atá i bhfeighil cáis, d’fhonn comhsheasmhacht sa chásdlí a áirithiú - ag luí leis na ceanglais is gné dhílis den cheart chun cosaint dlí éifeachtach agus chun triail chóir a fháil.

Chuir Visoki trgovački sud (an Chúirt Achomhairc Tráchtála, an Chróit) ceist ar an ábhar sin ar an gCúirt Bhreithiúnais, agus trí achomharc os a comhair arna ndéanamh mar chuid d’imeachtaí dócmhainneachta. Rinne an chúirt a rinne an tarchur, agus í ina suí i ngnáthfhoirmithe de thriúr breithiúna, scrúdú ar na trí achomharc sin agus dhiúltaigh sí dóibh d’aon toil, rud a deimhníodh leis na cinntí arna dtabhairt ag an gcéad chéim. Shínigh breithiúna na cúirte sin a mbreithiúnais agus sheol siad iad chuig seirbhís clárúcháin cinntí na cúirte ansin.²

Dhiúltaigh breitheamh na seirbhíse clárúcháin (‘an breitheamh clárúcháin’) na cinntí cúirte sin a chlárú agus tharchuir sé chuig gnáthfhoirmithe na cúirte faoi seach iad, mar aon le litir inar tugadh le fios nach bhfuil sé féin ar chomh-intinn maidir leis na réitigh arna nglacadh. In dhá cheann de na cásanna sin (C-554/21 agus C-622/21), rinne an chúirt sin tagairt do chinntí eile ón gcúirt a rinne an tarchur lenar glacadh réitigh a bhí éagsúil leis na cinn a glacadh sna cásanna sna príomhimeachtaí. Sa tríú cás (C-727/21), thug sí le fios nach n-aontaíonn an chúirt sin leis an léiriú dlíthiúil arna ghlacadh ag gnáthfhoirmiú na cúirte, gan aon chinneadh cúirte a agairt, áfach.

Ina dhiaidh sin, i gCás C-727/21, tháinig an gnáthfhoirmiú cúirte sin le chéile le haghaidh athphlé. I ndiaidh athscrúdú a dhéanamh ar an achomharc agus ar thuairim an bhreithimh clárúcháin, chinn sí gan a réiteach roimhe sin a athrú. Dá bhrí sin, d’eisigh sí cinneadh cúirte nua agus chuir sí ar aghaidh chuig an tseirbhís clárúcháin é.

Agus é ar son réiteach dlíthiúil eile, tharchuir an breitheamh clárúcháin an cás sin chuig rannóg na ndíospóidí tráchtála agus díospóidí eile na cúirte a rinne an tarchur. Ghlac an rannóg sin ‘seasamh dlíthiúil’ ansin, inar sheas sí leis an réiteach a raibh an breitheamh clárúcháin ar a shon. Tarchuireadh an cás sin sna príomhimeachtaí ar ais chuig an ngnáthfhoirmiú cúirte lena mbaineann ansin chun go rialódh an gnáthfhoirmiú sin i gcomhréir leis an ‘seasamh dlíthiúil’ sin.

Agus amhras uirthi maidir le comhréireacht an tsásra lena bhforáiltear do rannpháirtíocht, ina próiseas cinnteoireachta, bhreitheamh clárúcháin agus bhreithiúna eile cúirte a ghlacann ‘seasaimh dhlíthiúla’ le dlí an Aontais, chinn an chúirt a rinne an tarchur ceist a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Cuireann an Chúirt in iúl, ar an gcéad dul síos nach mór na ceanglais a eascraíonn as an dara fómhír d’Airteagal 19(1) CAE a chomhlíonadh le haon bheart nó cleachtas náisiúnta atá ceaptha éagsúlachtaí sa chásdlí a sheachaint nó a leigheas agus, ar an gcaoi sin, an deimhneacht dhlíthiúil is gné dhílis de phrionsabal an smachta reachta a áirithiú.

² I gcomhréir le hAirteagal 177(3) de Sudski poslovnik (Rialacha Nós Imeachta na gCúirteanna), ina sonraítear: ‘Os comhair cúirt dara céime, measfar go bhfuil clabhsúr ar chás ar dáta seolta an chinnidh ó oifig an bhreithimh lena mbaineann, i ndiaidh an cháis a tharchur ar ais ón tseirbhís clárúcháin. Ó dháta fháil an chomhaid lena mbaineann, ní mór don tseirbhís clárúcháin é a tharchur ar ais chuig oifig an bhreithimh sin a luaithe is féidir. Seolfar an cinneadh sin ina dhiaidh sin laistigh de thréimhse nua ama d’ocht lá.’

Ar an gcéad dul síos, déanann sí scrúdú, i bhfianaise na gceanglas sin, ar an gcleachtas ar dá réir nach bhféadfaí an cinneadh cúirte arna ghlacadh ag gnáthfhoirmiú na cúirte atá i bhfeighil cáis a mheas mar chinneadh críochnaitheach agus a sheoladh chuig na páirtithe ach amháin i gcás inar fhorghluinigh an breitheamh clárúcháin, nach bhfuil páirteach i ngnáthfhoirmiú sin na cúirte, a ábhar.

I ndáil leis sin, cé nach féidir leis an gcúirt sin a measúnú féin a chur in ionad mheasúnú ghnáthfhoirmiú na cúirte atá i bhfeighil an cháis lena mbaineann, féadfaidh sí, *de facto*, bac a chur ar chlárú an chinnidh bhreithiúnaigh arna ghlacadh agus, dá bhrí sin, cosc a chur ar thabhairt i gcrích an phróisis cinnteoireachta agus ar fhógra a thabhairt faoin gcinneadh sin do na páirtithe. Féadfaidh sé ansin an cas a tharchur chuig an ngnáthfhoirmiú sin chun an cinneadh sin a athscrúdú i bhfianaise a bharúlacha dlíthiúla féin agus, má tá easaontas leanúnach ann leis an ngnáthfhoirmiú breithiúna sin, a iarraidh ar chathaoirleach na rannóige lena mbaineann cruinniú rannóige a thionól chun go nglacfaidh an rannóg sin 'seasamh dlíthiúil' a bheidh ina cheangal, inter alia, ar an ngnáthfhoirmiú sin den chúirt. Tá sé d'éifeacht ag leithéid sin de cleachtas cead a thabhairt don bhreitheamh clárúcháin cur isteach ar an gcás lena mbaineann, rud a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar an réiteach deiridh atá le glacadh sa chás sin.

Ar an gcéad dul síos, is cosúil nach bhforáiltear leis an reachtaíocht náisiúnta atá i gceist sna príomhimeachtaí dá leithéid de chur isteach ón mbreitheamh clárúcháin. Ar an dara dul síos, déantar an cur isteach sin tar éis d'fhoirmíocht na cúirte ar sannadh an cas lena mbaineann uirthi a cinneadh cúirte a ghlacadh, ag deireadh a pléití, cé nach mbaineann an chúirt sin le gnáthfhoirmiú sin na cúirte agus, dá bhrí sin, nár ghlac sí páirt sna céimeanna níos luaithe den nós imeachta ba chúis leis an gcinneadh sin. Ar an tríú dul síos, is cosúil nach bhfuil cumhacht cuir isteach na cúirte clárúcháin teorannaithe fiú le critéir oibiachtúla atá sonraithe go soiléir, lena léirítear údar ar leith agus atá in ann feidhmiú cumhachta rogha a sheachaint.

I bhfianaise na dtosca sin, rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnais nach bhfuil an cur isteach ag an mbreitheamh clárúcháin sin ag luí leis na ceanglais is gné dhílis den cheart chun cosaint dlí éifeachtach.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an reachtaíocht náisiúnta lena gceadaítear do chruinniú rannóige de chúirt náisiúnta iallach a chur, trí 'sheasamh dlíthiúil' a eisiúint, ar ghnáthfhoirmiú na cúirte atá i bhfeighil cáis ábhar na cinneadh cúirte a ghlac sí roimhe sin a athrú, cé go n-áirítear sa chruinniú rannóige sin chomh maith breithiúna seachas breithiúna na cúirte sin agus, i gcás inarb iomchuí, daoine lasmuigh den chúirt lena mbaineann nach féidir leis na páirtithe a n-argóintí a chur in iúl os a comhair.

I ndáil leis sin, tugann sí le fios, le hidiragairt chruinniú na rannóige, gur féidir, i ndáiríre, cur isteach ar réiteach críochnaitheach cáis a pléadh roimhe sin agus a chinn gnáthfhoirmiú inniúil na Cúirte, ach nár cláraíodh agus nár seoladh fós, ag grúpa breithiúna atá rannpháirteach sa chruinniú rannóige sin. Go deimhin, is é an t-ionchas, má sheasann an gnáthfhoirmiú le dearcadh dlíthiúil atá in aghaidh dhearcadh an bhreithimh clárúcháin, go mbeidh a chinneadh cúirte faoi réir athbhreithniú ag cruinniú rannóige, mar aon leis an oibleagáid atá ar an ngnáthfhoirmiú cúirte urraim a thabhairt, tar éis na bpléití a bheith curtha i gcrích, do sheasamh a shaineofaí leis an gcruinniú rannóige sin, ar de chineál é a dhéanadh difear d'ábhar críochnaitheach an chinnidh sin.

Ar thaobh amháin, ní cosúil go bhfuil an chumhacht chun idiragairt a dhéanamh i gcruinniú na rannóige atá i gceist sna príomhimeachtaí teoranta go leor de réir critéir oibiachtúla agus go gcuirtear a leithéid i bhfeidhm. Go háirithe, ní léir ón bhforáil maidir le tionól cruinnithe rannóige gur féidir an rannóg sin a thionól,³ mar is amhlaidh atá i gCás C-727/21, ar an bhforas amháin nach bhfuil an

³ Foráiltear dó le hAirteagal 40(1) den Zakon o sudovima (Dlí maidir le hEagrú na gCúirteanna) go dtionólfar cruinniú de chuid rannóige nó de bhreithiúna i gcás ina bhfaighfear amach nach bhfuil an léiriú céanna á dhéanamh ag na rannóga, dlísheomraí nó breithiúna ar cheisteanna a bhaineann le cur i bhfeidhm an dlí nó i gcás ina gclonann dlísheomra nó breitheamh rannóige ón seasamh dlíthiúil arna ghlacadh roimhe sin.

breitheamh clárúcháin ar chomh-intinn maidir le dearcadh dlíthiúil an ghnáthfhoirmithe cúirte inniúil. Ar an taobh eile, ní chuirtear tionól cruinniú rannóige agus 'seasamh dlíthiúil' ceangailteach a eisiúint, go háirithe, don chúirt atá i bhfeighil an cháis sin a chur ar bun, ar a súile do na páirtithe ag am ar bith. Dá bhrí sin, is cosúil nach bhfuil an deis ag na páirtithe sin a gcearta nós imeachta a fheidhmiú roimh a leithéid de chruinniú rannóige.

I bhfianaise an mhéid sin, rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnas nach bhfuil an reachtaíocht náisiúnta ag luí leis na ceanglais is gné dhílis den cheart chun cosaint dlí éifeachtach agus chun triail chóir a fháil.

Sonraíonn an Chúirt chomh maith, chun éagsúlachtaí sa chásdlí a sheachaint nó a leigheas agus, ar an gcaoi sin, chun an deimhneacht dhlíthiúil is gné dhílis de phrionsabal an smachta reachta a áirithiú, nach sáraítear na ceanglais a eascraíonn as an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE le sásra nós imeachta lena gceadaítear do bhreitheamh de chúirt náisiúnta nach bhfuil ina shuí i ngnáthfhoirmiú na cúirte a bhfuil dlínse aici cás a tharchur chuig dlísheomra ina suí i gcomhdhéanamh leathnaithe na cúirte sin, ar choinníoll nár chinn an dlísheomra a ainmníodh ar dtús an cás go fóill, go bhfuil na himthosca ina bhféadfar tarchur den sórt sin a dhéanamh leagtha amach go soiléir sa reachtaíocht is infheidhme agus nach gceiltear leis an tarchur sin páirt a ghlacadh sna himeachtaí os comhair an gháthfhoirmithe leathnaithe breithiúna sin ar na daoine lena mbaineann. Ina theannta sin, féadfaidh gnáthfhoirmiú na cúirte a ceapadh ar dtús cinneadh a dhéanamh i gcónaí maidir lena leithéid de tharchur.

Breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *protectus* (C-185/23, [EU:C:2024:657](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Cinneadh 2013/488/AE – Faisnéis rúnaicmithe – Údarú slándála bunaíochta – Tarraingt siar an chumhachtaithe – Neamhnochtadh faisnéise rúnaicmithe is bun le tarraingt siar – Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Oibleagáid cúiseanna a lua – Rochtain ar an gcomhad – Prionsabal na sáraíochta – Airteagal 51 den Chairt um Chearta Bunúsacha – Cur chun feidhme dhlí an Aontais)

Maidir le tarchur chun réamhrialú ó Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Cúirt Uachtarach Riaracháin Phoblacht na Slóvaice) i gcomhthéacs cás a bhaineann le himréiteach slándála saoráide a tharraingt siar bunaithe ar fhaisnéis rúnaicmithe, tugann an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, soiléiriú ar an gcothromaíocht atá le baint amach idir an ceart chun leigheas éifeachtach a fháil agus na leasanna a thugann bonn cirt do neamhnochtadh faisnéise rúnaicmithe áirithe.

I mí Mheán Fómhair 2018, d'eisigh Biúró Náisiúnta Slándála, an tSlóvaic ('BNS') fianú slándála tionsclaíche do Protectus s.r.o. faoinar údaráíodh dó, faoi dhlí an Bhallstáit sin, rochtain a fháil ar fhaisnéis rúnaicmithe faoin dlí náisiúnta. I mí na Samhna 2018, d'eisigh BNS deimhniú slándála tionsclaíche dó ar leibhéal 'SECRET UE/EU SECRET' freisin. Tríd an deimhniú sin, tugadh rochtain dó ar fhaisnéis rúnaicmithe an Aontais Eorpaigh ('FRAE').

Ina dhiaidh sin, tháinig BNS ar an eolas faoi fhaisnéis neamh-rúnaicmithe a thug le fios, inter alia, go raibh Protectus nó a bhainisteoirí faoi réir imscrúdú coiriúil, go raibh conarthaí tugtha i gcrích aige le cuideachtaí a bhí faoi réir imscrúdú den sórt sin agus go raibh amhras ann gur fhreagair an t-iarratasóir agus cuideachta eile, faoi chomhrialú, na glaonna céanna ar thairiscintí. Fuair BNS tuilleadh faisnéise freisin, ar tagraíodh di mar 'fhianaise rúnaicmithe i scríbhinn'.

Chuir BNS ar chumas Protectus a thuairimí a chur in iúl maidir leis an bhfaisnéis neamh-rúnaicmithe a bhí ar fáil dó. Le cinneadh a glacadh i mí Lúnasa 2020, bunaithe, go páirteach, ar fhaisnéis rúnaicmithe, rinne an comhlacht sin, ar an gcéad dul síos, deimhniú slándála tionsclaíche an iarratasóra a neamhniú ar an bhforas gur suíodh riosca slándála maidir leis agus, ar an dara dul síos,

mar thoradh ar neamhniú an fhianaithe slándála tionsclaíche sin, rinne sé deimhniú slándála tionsclaíche an iarratasóra a neamhniú.

Le cinneadh ó Choiste Chomhairle Náisiúnta Phoblacht na Slóvaice chun athbhreithniú a dhéanamh ar chinntí BNS a glacadh i mí na Samhna 2020, diúltaíodh don chaingean a thionscain an t-iarratasóir i gcoinne an chinnidh sin ó BNS. I mí Mheán Fómhair 2022, chuir BNS an comhad iomlán, lena n-áirítear an fhianaise rúnaicmithe i scríbhinn, ar aghaidh chuig an gcúirt a rinne an tarchur, agus an t-achomharc i gcoinne chinneadh an choiste sin á éisteacht aici.

I mí Dheireadh Fómhair 2022, rinne Uachtarán Bhord Achomhairc an iarratasóra na codanna rúnaicmithe den chomhad a dhíbhe den chéad uair ón gcomhairliúchán agus ansin dhiúltaigh sé d'iarraidh dhlíodóir an iarratasóra dul i gcomhairle leis an bhfianaise rúnaicmithe i scríbhinn, agus d'iarr sé ar BNS scrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht sin maidir le nochtadh. I mí na Samhna 2022, d'údaraigh an comhlacht sin dhá fhianaise rúnaicmithe i scríbhinn a scaoileadh, agus ag an am céanna dhiúltaigh sé an fhianaise rúnaicmithe eile i scríbhinn atá i gceist a nochtadh, ar an bhforas go nochtfaí foinsí faisnéise mar thoradh air sin.

I mí Eanáir 2023, ag brath, inter alia, ar Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), d'iarr dlíodóir an iarratasóra rochtain arís ar an bhfianaise uile i scríbhinn.

Sa chomhthéacs sin, ar an gcéad dul síos, chinn an chúirt a rinne an tarchur ceist a chur ar an gCúirt faoi infheidhmeacht na Cairte maidir leis an díospóid sna príomhimeachtaí. I ndáil leis sin, tugann sí faoi deara, inter alia, go bhforchuirtear le Cinneadh 2013/488 maidir le FRAE a chosaint ⁴ oibleagáidí sonracha áirithe ar na Ballstáit maidir le húdará daoine nádúrtha nó dlítheanacha a bhfuil an inniúlacht dhlíthiúil acu conarthaí a thabhairt i gcrích, rud a d'fhéadfadh a chiallaíonn gurb ionann an reachtaíocht atá i gceist agus cur chun feidhme an chinnidh sin. Ar an dara dul síos, i gcás ina bhfuil feidhm ag an gCairt maidir leis an díospóid, iarrann an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt Bhreithiúnais a shoiléiriú a mhéid atá reachtaíocht agus cleachtas na Slóvaice a bhaineann le rochtain ar fhaisnéis rúnaicmithe i gcomhthéacs nósanna imeachta lena bhféachtar le hagóid a dhéanamh i gcoinne fianuithe nó deimhnithe slándála tionsclaíche a neamhniú comhoiriúnach leis an gceart chun leigheas éifeachtach a fháil a chumhdaítear in Airteagal 47 den Chairt.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir le raon feidhme na Cairte, scrúdaíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, a infheidhmeacht maidir le fianú slándála tionsclaíche lena gceadaítear rochtain ar fhaisnéis rúnaicmithe ag Ballstát a tharraingt siar. Tugann sí faoi deara i ndáil leis sin nach bhfuil gníomh i ndlí an Aontais, ag an gcéim seo dá fhorbairt, lena leagtar síos rialacha ginearálta maidir leis na cinntí arna ndéanamh ag na Ballstáit chun rochtain ar fhaisnéis rúnaicmithe a údarú faoi rialacháin náisiúnta. Go háirithe, níl forálacha lena rialaítear an rochtain sin i gCinneadh 2013/488, dá dtagraíonn an chúirt a rinne an tarchur maidir le FRAE. Dá réir sin, ní cosúil gurb é cuspóir ná éifeacht na reachtaíochta náisiúnta lena rialaítear tarraingt siar an deimhnithe slándála tionsclaíche atá i gceist sna príomhimeachtaí éifeacht a thabhairt d'fhoráil de dhlí an Aontais. Dá réir sin, níl cur chun feidhme dhlí an Aontais de réir bhrí na Cairte i gceist le tarraingt siar deimhnithe slándála tionsclaíche amhail an deimhniú atá i gceist sna príomhimeachtaí.

Ina dhiaidh sin, maidir le hinfheidhmeacht na Cairte maidir le deimhniú slándála tionsclaíche a tharraingt siar lena n-údaraítear rochtain ar FRAE, sonraíonn an Chúirt gur ghlac institiúidí an Aontais gníomhartha sonracha atá beartaithe chun cosaint faisnéise den sórt sin a rialú i gcomhthéacs a hoibríochta. Go háirithe, i bhfianaise na rialacha a leagtar síos le Cinneadh 2013/488 lena

⁴ Cinneadh 2013/488/AE ón gComhairle an 23 Meán Fómhair 2013 maidir le rialacha slándála i dtaca le faisnéis rúnaicmithe an Aontais a chosaint (IO 2013 L 274, Ich. 1).

bhforchuirtear oibleagáidí ar na Ballstáit, ⁵ ní mór a mheas gur cur chun feidhme dhlí an Aontais iad na bearta a ghlacann siad chun slándáil thionsclaíoch a áirithiú, trí rialáil a dhéanamh ar rochtain ar FRAE a bhaineann le conarthaí arna dtabhairt i gcrích ag an gComhairle trí imréitigh slándála saoráide (ISS) a eisiúint agus a rialú. Is é atá i gceist, inter alia, le tarraingt siar ISS ag údarás náisiúnta de réir bhrí an chinnidh sin ná cur chun feidhme den sórt sin. Cuireann tarraingt siar den sórt sin ceist faoi údarú a dhéantar foráil dó maidir lena sheachadadh agus, go páirteach lena éifeachtaí i gCinneadh 2013/488. ⁶

Dá bhrí sin, rialaíonn an Chúirt nach bhfuil sé mar chuspóir ag an athbhreithniú a dhéanann cúirt náisiúnta ar dhlíthiúlacht cinnidh lena dtarraingítear siar fianú slándála tionsclaíche lena gceadaítear rochtain ar fhaisnéis rúnaicmithe ag Ballstát gníomh a dhéanamh lena gcuirtear dlí an Aontais chun feidhme, de réir bhrí Airteagal 51(1) den Chairt. Os a choinne sin, baineann athbhreithniú, ag cúirt den sórt sin ar dhlíthiúlacht cinnidh lena dtarraingítear siar, mar thoradh ar an bhfianú slándála tionsclaíche sin a tharraingt siar, deimhniú slándála tionsclaíche lena gceadaítear rochtain ar FRAE a tharraingt siar, i gcomhréir le hAirteagal 11 de Chinneadh 2013/488 agus le hlarscríbhinn V a ghabhann leis, le gníomh arb é atá ann dlí an Aontais a chur chun feidhme.

Ar an dara dul síos, maidir le comhoiriúnacht reachtaíochta agus cleachtais amhail iad siúd atá i gceist sna príomhimeachtaí in Airteagal 47 den Chairt, scrúdaíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, an dtagann an cás lena mbaineann faoi raon feidhme na forála sin. Cuireann sí in iúl i ndáil leis sin go leanann sé ó larscríbhinn V a ghabhann le Cinneadh 2013/488 go bhfuil rochtain ar FRAE ag oibreoir eacnamaíoch chun críocha conradh rúnaicmithe de chuid na Comhairle a thabhairt i gcrích nó a chomhlíonadh faoi réir ISS a bheith ag duine. Leagann an Chúirt amach freisin na rialacha is infheidhme, faoin gcinneadh sin, maidir le rannpháirtíocht conraitheoirí i gconarthaí rúnaicmithe lena gceanglaítear rochtain ar FRAE laistigh dá mbunaíochtaí, le linn fheidhmiú na gconarthaí sin nó le linn na céime réamhchonarthaí, lena nglactar leis go bhfuil ISS i seilbh. Dá bhrí sin, mar thoradh ar ISS a tharraingt siar cailleann an t-oibreoir eacnamaíoch lena mbaineann an t-údarú chun rochtain a fháil ar FRAE chun conradh rúnaicmithe a thabhairt i gcrích agus a chomhlíonadh. Dá bhrí sin, ciallaíonn tarraingt siar den chineál sin, inter alia, go mbainfear de an ceart a bhí aige roimh an tarraingt siar sin páirt a ghlacadh sa chéim réamhchonarthach a bhaineann le conradh rúnaicmithe de chuid na Comhairle agus an ceart go mbronnfaí conradh den chineál sin air dá roghnófaí a thairiscint. Dá bhrí sin, ní mór d'oibreoir eacnamaíoch den sórt sin a bheith in ann, i gcomhréir le hAirteagal 47 den Chairt, leigheas éifeachtach a bheith aige chun agóid a dhéanamh i gcoinne tharraingt siar ISS.

Ina dhiaidh sin, maidir leis na coimircí íosta ba chearta a shásamh le caingean den sórt sin, deir an Chúirt, i gcás ina bhfuil tarraingt siar ISS bunaithe go heisiach ar imréiteach slándála eile a tharraingt siar, nach féidir éifeacht a bheith le hathbhreithniú breithiúnach ar tharraingt siar ISS sin ach amháin sa mhéid go bhféadfadh rochtain a bheith ag iarshealbhóir FSS sin ar na forais a thug údar maith leis an údarú eile sin a tharraingt siar. Cé go bhféadfadh breithnithe sáraitheacha a bhaineann, go háirithe, le slándáil Stáit nó caidreamh idirnáisiúnta a chosaint bac a chur ar an bhfaisnéis ar a bhfuil a tarraingt siar bunaithe a chur in iúl d'iarshealbhóir ISS, is faoin gcúirt náisiúnta inniúil mar sin féin atá sé teicnící a chur chun feidhme, i gcomhthéacs a hathbhreithnithe bhreithiúnaigh, lena gcumasaítear na breithnithe sáraitheacha sin a réiteach leis an ngá atá lena áirithiú go n-urramóidh daoine aonair a gcearta nós imeachta, amhail an ceart chun éisteacht a fháil agus prionsabal na sáraíochta.

Chuide sin, ceanglaítear ar na Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le hathbhreithniú breithiúnach éifeachtach ar na cúiseanna a bhfuil an t-údarás inniúil náisiúnta ag brath orthu agus ar fhiúntas na gcúiseanna sin maidir le slándáil an Stáit chun diúltú an fhaisnéis uile ar a bhfuil tarraingt siar ISS

⁵ Tagraíonn an Chúirt go háirithe d'Airteagal 1(2), d'Airteagal 11(2), (3)(a)(i) agus (c), (5) agus (7), d'Airteagal 15(3)(c) agus d'larscríbhinn V a ghabhann le Cinneadh 2013/488.

⁶ Go sonrach, tugann an Chúirt dá haire go bhforáiltear do dheonú an údaráithe sin le hAirteagal 11(5) den chinneadh sin, arna léamh i gcomhar le pointe 8 d'larscríbhinn V a ghabhann leis, agus a éifeachtaí á sainiú go páirteach, go háirithe in Airteagal 11(5) agus i bpointe 11 d'larscríbhinn V a ghabhann leis an gcinneadh sin.

bunaithe, nó cuid den fhaisnéis sin, a nochtadh, de réir bhrí Chinneadh 2013/488, agus ar dhlíthiúlacht na tarraingthe siar sin. Ní mór don chúirt inniúil, sa chomhthéacs sin, a bheith in ann í féin a chur ar an eolas faoin bhfaisnéis sin go léir.

Maidir leis na ceanglais atá le comhlíonadh leis an athbhreithniú breithiúnach ar na cúiseanna ar a bhfuil an t-údarás inniúil náisiúnta ag brath agus ar fhiúntas na gcúiseanna sin i bhfianaise shlándáil an Bhallstáit lena mbaineann, tá sé tábhachtach go gceanglófar ar chúirt scrúdú neamhspleách a dhéanamh ar gach ábhar dlí agus fíorais ar a bhfuil an t-údarás inniúil náisiúnta ag brath chun a mheas an gcuireann breithnithe sáraitheacha bac iarbhair ar nochtadh na bhforas uile ar a raibh an tarraingt siar i dtrácht bunaithe nó cuid díobh agus na fianaise a bhaineann leis sin. Má thagann an chúirt sin ar an gconclúid nach gcuireann slándáil an Stáit bac ar nochtadh páirteach na bhforas nó na fianaise sin ar a laghad, ní mór di an deis a thabhairt don údarás inniúil náisiúnta na cúiseanna agus an fhianaise atá in easnamh a chur in iúl don duine lena mbaineann. Mura n-údaráíonn an t-údarás sin na doiciméid sin a chur in iúl, ní scrúdaíonn an chúirt sin dlíthiúlacht na tarraingthe siar sin ach amháin ar bhonn na gcúiseanna agus na fianaise arna soláthar. Os a choinne sin, má chuireann cúinsí sáraitheacha bac ar fhorais nó ar fhianaise den sórt sin a nochtadh don duine lena mbaineann, ní mór athbhreithniú breithiúnach a dhéanamh ar dhlíthiúlacht na tarraingthe siar sin in imeachtaí ina gcuirtear na ceanglais a eascraíonn as na cúinsí sáraitheacha sin san áireamh i gcoinne cheanglais an chirt chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach a fháil, go háirithe an ceart chun prionsabal na sáraíochta a urramú. In aon chás, ní mór substaint na bhforas ar a bhfuil an tarraingt siar sin bunaithe a chur in iúl don duine lena mbaineann.

Dá bhrí sin, sonraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach gcuirtear cosc le hAirteagal 47 den Chairt ar reachtaíocht agus ar chleachtas náisiúnta nach léirítear le cinneadh lena dtarraingítear siar ISS, de réir bhrí Chinneadh 2013/488, an fhaisnéis rúnaicmithe lena dtugtar údar leis an tarraingt siar sin, ar fhoras cúinsí sáraitheacha a bhaineann, mar shampla, le slándáil Stáit nó caidreamh idirnáisiúnta a chosaint, agus foráil á déanamh go mbeidh rochtain ag an gcúirt atá inniúil ar dhlíthiúlacht na tarraingthe siar sin ar an bhfaisnéis sin agus nach bhféadfaidh dlíodóir iarshealbhóir ISS sin rochtain a fháil ar an bhfaisnéis sin ach amháin le toiliú na n-údarás náisiúnta lena mbaineann agus ar choinníoll go ráthaítear a rúndacht. Ní mór don chúirt sin, áfach, a áirithiú go bhfuil neamhnochtadh faisnéise teoranta don mhéid atá fíor-riachtanach agus go gcuirtear substaint na gcúiseanna leis an tarraingt siar sin in iúl d'iarshealbhóir ISS, in aon chás, ar bhealach lena dtugtar aird chuí ar rúndacht riachtanach na fianaise.

Ar an dara dul síos, i gcás ina gcuirtear cosc le hAirteagal 47 den Chairt ar reachtaíocht agus ar chleachtas den sórt sin, ní cheanglaítear ar an gcúirt náisiúnta inniúil féin faisnéis rúnaicmithe áirithe a chur in iúl d'iarshealbhóir ISS, trína dhlíodóir i gcás inarb iomchuí, i gcás nach ndearaíonn sé go bhfuil údar maith leis an mainneachtain an fhaisnéis sin a nochtadh don iarshealbhóir sin ná dá dhlíodóir. Is faoin údarás náisiúnta inniúil atá sé le déanamh, más iomchuí. Mura n-údaráíonn an t-údarás sin na doiciméid sin a chur in iúl, ní scrúdaíonn an chúirt sin dlíthiúlacht tharraingthe siar ISS sin ach amháin ar bhonn na gcúiseanna agus na fianaise a cuireadh in iúl.

2. Prionsabal ne bis in idem

Breithiúnas an 25 Eanáir 2024, *Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova* (C-58/22, [EU:C:2024:70](#))

(Tarchur chun réamhrialú – an Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Airteagal 50 – Prionsabal ne bis in idem – Imeachtaí coiriúla arna dtionscnamh in rem – Ordú maidir le cás a dhíbhe arna glacadh ag oifig ionchúisitheora phoiblí – Inghlacthacht imeachtaí coiriúla níos déanaí arna thionscnamh in

personam i leith na bhfíoras céanna – Coinníollacha atá le comhlíonadh d'fhonn a mheas go raibh duine faoi réir breithiúnas coiriúil deiridh – Ceanglas maidir le mion-imscrúdú a dhéanamh – Gan éisteacht le finné féideartha – Gan éisteacht leis an duine lena mbaineann mar 'amhrastach')

Agus ceist curtha faoina bráid ag Curtea de Apel Craiova (Cúirt Achomhairc Craiova, an Rómáin), tugann an Chúirt léiriú ar an dá chuid '*bis*' agus '*idem*' den phrionsabal *ne bis in idem*, a leagtar amach in Airteagal 50 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), ⁷ i gcomhthéacs cás inar cuireadh an clabhsúr ar imeachtaí coiriúla arna dtionscnamh i gcoinne duine in imeachtaí eile toisc gur ghlac oifig ionchúisitheora phoiblí ordú gan gníomh breise a dhéanamh sna chéad imeachtaí nach léir go fianach uathu gur scrúdaíodh cúinsí dlíthiúla an duine sin mar chiontóir coiriúil na coire arna hionchúiseamh.

An 30 Aibreán 2015, le linn chruinniú na cuideachta comhair BX, líomhnaítear gur iarr uachtarán na cuideachta sin, NR, ar chuid acu dá fostaithe suim airgid a íoc léi ar dlíodh di, faoi phian fhoirceannadh a gconarthaí oibre. Ós rud é nach ndearnadh de réir a hiarratais, d'eisigh agus shínigh sí na cinntí maidir le fhoirceannadh a gconarthaí.

Mar sin, rinne na fostaithe lena mbaineann dhá ghearán choiriúla i gcoinne NR, a cláraíodh le Parchet de pe lângă Judecătoria Slatina (Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí ag an gcúirt chéadchéime, Slatina, an Rómáin) faoi thagairt 673/P/201 agus le Parchet de pe lângă Tribunalul Olt (Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí ag Cúirt Réigiúnach Olt, an Rómáin), faoi thagairt 47/P/2016, faoi seach.

I gCás 673/P/2016, i ndiaidh imeachtaí coiriúla *in rem* a thionscnamh i gcoir an dúmháil, ghlac an oifig ionchúisitheora phoiblí atá i mbun an cháis seo ordú gan gníomh breise a dhéanamh ('ordú gan gníomh breise a dhéanamh atá i gceist') ar bhonn na tuarascála ón gcomhlacht póilíneachta atá i mbun an fhiosrúcháin. Níor chuir na gearánaithe i gcoinne an ordaithe sin faoi na spriocdhátaí. Thairis sin, níor dheimhnigh dlísheomra réamhthrialach na cúirte inniúla an t-iarratas ar na himeachtaí a ationscnamh arna dhéanamh ag an oifig ionchúisitheora phoiblí i bhfeighil.

I gCás 47/P/2016, tionscnaíodh imeachtaí coiriúla *in personam* in aghaidh NR i gcoir an éillithe éighníomhaigh, ar imeachtaí iad arbh é ba dheireadh leo ná glacadh breithiúnais ag Tribunalul Olt (Cúirt Réigiúnach Olt, an Rómáin) lenar cuireadh pianbhreith phríosúnachta fhionraithe ar NR. I ndiaidh achomharc arna dhéanamh ag NR, chuir Cúirt Achomhairc Craiova, an chúirt a rinne an tarchur, an breithiúnas sin ar ceal trí bhreithiúnas coiriúil Uimh. 1207/2020, mar gheall ar shárú líomhainte ar an bprionsabal *ne bis in idem* a chumhdaítear in Airteagal 50 den Chairt.

Agus achomharc os a chomhair arna dhéanamh ag Parchet de pe lângă Curtea de Apel Craiova (Oifig Ionchúisitheora Phoiblí Chúirt Achomhairc Craiova, an Rómáin) i gcoinne an bhreithiúnais sin, chinn Înalta Curte de Casație și Justiție (Ardchúirt Achomhairc, an Rómáin), go bunúsach, gur rialaigh an chúirt a rinne an tarchur go mícheart go raibh feidhm ag an bprionsabal *ne bis in idem*, ós rud é nach ndearnadh aon mheasúnú ar fhiúntas Chás 673/P/2016 roimh an ordú gan gníomh breise a dhéanamh atá i gceist agus nár luadh cúiseanna iomchuí leis, rud a fhágann nach bhféadfaí a mheas gur cuireadh an clabhsúr ar an gcaingean ón Stát dá réir. Dá bhrí sin, chuir an chúirt sin breithiúnas coiriúil Uimh. 1207/2020 ar ceal agus tharchuir sí an cás os comhair na cúirte a rinne an tarchur le hathscrúdú a dhéanamh air.

Mar chuid den scrúdú sin, chinn an chúirt a rinne an tarchur an Chúirt a fhiafraí faoi infheidhmeacht an phrionsabail *ne bis in idem* a chumhdaítear in Airteagal 50 den Chairt ina leithéid d'imthosca agus a bhí i gceist sna príomhimeachtaí.

⁷ De réir na forála sin, '[n]í dhlífeair aon duine a thriail ná a phionósú athuair in imeachtaí coiriúla i ngeall ar chion ar éigiontaíodh nó ar ciontaíodh é nó í go críochnaitheach san Aontas i ngeall air cheana i gcomhréir leis an dlí'.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tugann an Chúirt chun cuimhne go bhfuil dhá choinníoll le hinfheidhmeacht an prionsabal *ne bis in idem*, is iad sin go bhfuil cinneadh críochnaitheach ann a rinneadh roimhe an coinníoll 'bis') agus go mbaineann na haon ghníomhartha leis an gcinneadh roimhe sin agus leis na himeachtaí nó cinntí ina dhiaidh (an coinníoll '*idem*').

Ó thaobh an choinníll '*bis*', ar an gcéad dul síos, is tábhachtach, ionas gur féidir a mheas go raibh duine faoi réir 'breithiúnas coiriúil críochnaitheach' le haghaidh na ngníomhartha arna gcur ina leith, de réir bhrí Airteagal 50 den Chairt, gur cuireadh an clabhsúr glan ar an gcaingean ón Stát, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta. Sa chás seo, sa mhéid, de pháirt, nár chuir na gearánaithe sna príomhimeachtaí i gcoinne an ordaithe gan gníomh breise a dhéanamh atá i gceist faoi na spriocdhátaí agus, den pháirt eile, a diúltaíodh don iarratas ar dheimhniú ationscnamh na n-imeachtaí choiriúla a d'ordaigh ard-ionchúisitheoir Oifig Ionchúisitheora Phoiblí Chúirt Chéadchéime Slatina, is cosúil, i gCás 673/P/2016, gur cuireadh an clabhsúr glan ar an gcaingean Stáit agus gur cuireadh an ordú gan gníomh breise a dhéanamh atá i gceist chun críochnaitheachta, de réir na bhfiosruithe atá le déanamh ag an gcúirt a rinne an tarchur.

Ar an dara dul síos, is tábhachtach, ionas gur féidir a mheas go raibh duine faoi réir 'breithiúnas coiriúil críochnaitheach' le haghaidh na ngníomhartha arna gcur ina leith, de réir bhrí Airteagal 50 den Chairt, gur glacadh an cinneadh an clabhsúr a chur ar na himeachtaí coiriúla i ndiaidh measúnú arna dhéanamh ar fhiúntas an cháis agus ní ar chúiseanna nós imeachta agus orthu amháin. Sa chás seo, ní fhéadfaí a mheas gur comhlíonadh an coinníoll maidir le measúnú a dhéanamh ar fhiúntas Chás 673/P/2016 tríd an ordú gan gníomh breise a dhéanamh atá i gceist ach a mhéid a dhéantar measúnú san ordú sin ar ábhar an tsáraithe líomhainte, ar nós, *inter alia*, na hanailíse ar fhreagracht choiriúil mar dhéantóir líomhainte na coire sin. D'fhéadfadh sé a bheith ina chúis a chreidiúint nach ndearnadh a leithéid d'anailís nár éisteadh leis na finnéithe i láthair ag cruinniú chuideachta BX an 30 Aibreán 2015, de réir na bhfiosruithe atá le déanamh ag an gcúirt a rinne an tarchur.

Maidir leis an gcoinníoll '*idem*', is léir ó fhocail féin Airteagal 50 den Chairt go dtoirmeasctar leis aon duine a thriail nó a phionósú níos mó ná uair amháin san aon choir. I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt, ar mhaithe le cinneadh an raibh duine faoi réir 'breithiúnas coiriúil críochnaitheach', de réir bhrí Airteagal 50 den Chairt, nach mór é a bheith ríléir ón gcinneadh arna ghlacadh ina leith sin, le linn an fhiosrúcháin roimh an gcinneadh sin, gur tionscnaíodh é *in rem* nó *in personam*, gur scrúdaíodh cúinsí dlí an duine sin mar an duine atá freagrach go coiriúil as gníomhartha na coire arna hionchúiseamh agus, i gcás ordú gan gníomh breise a dhéanamh, gur diúltaíodh dóibh. Murab amhlaidh sa chás seo, rud atá le fíorú ag an gcúirt a rinne an tarchur, níl feidhm ag an bprionsabal *ne bis in idem* agus, dá bhrí sin, ní fhéadfaí a mheas gur éigiontaíodh go críochnaitheach a leithéid de dhuine, de réir bhrí Airteagal 50 den Chairt.

II. Prionsabail ghinearálta dhlí an Aontais: Prionsabail na coibhéise agus na héifeachtachta⁸

**Breithiúnas an 9 Aibreán 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Profi Credit Polska*
(Athoscailt an nós imeachta arna thabhairt i gcrích le cinneadh críochnaitheach)
(C-582/21, [EU:C:2024:282](#))**

(Tarchur chun réamhrialú – Prionsabail ghinearálta dhlí an Aontais – Airteagal 4(3)CAE – Prionsabal an chomhair dhílis – Neamhspleáchas ó thaobh nós imeachta de – Prionsabail na coibhéise agus na héifeachtachta – Prionsabal nach mór léiriú a dhéanamh i gcomhréir leis an dlí náisiúnta – Reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do leigheas urghnách lena gceadaítear imeachtaí sibhialta a athoscailt ar cuireadh clabhsúr orthu trí bhreithiúnas críochnaitheach – Cúiseanna – Cinneadh ó Chúirt Bhunreachtúil ina dhiaidh sin lena gcinntear go bhfuil foráil dlí náisiúnta ar neamhréir leis an mBunreacht, ar foráil dlí náisiúnta í ba bhun leis an mbreithiúnas sin a thabhairt – Ceilt na deise chun gníomhú mar gheall ar shárú ar an dlí – Cur i bhfeidhm forleathan an leighis seo – Sárú líomhainte ar dhlí an Aontais le breithiúnas ina dhiaidh sin ag an gCúirt lena dtugtar rialú ar léiriú ar an gceart sin faoi Airteagal 267 CFAE – Treoir 93/13/CEE – Téarmaí éagóracha i gconarthaí tomhaltóra – Breithiúnas mainneachtana – Gan fíorú a dhéanamh an bhfuil nó nach bhfuil téarmaí conartha éagórach)

Agus ceist tharchurtha chuici ag Sąd Okręgowy Warszawa-Praga (Cúirt Réigiúnach Warszawa-Praga, an Pholainn),⁹ déanann an Chúirt Bhreithiúnais (agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra) léiriú ar Airteagal 4(3) CAE,¹⁰ ar phrionsabal na coibhéise agus ar an bprionsabal nach mór léiriú a dhéanamh mar atá i gcomhréir le dlí an Aontais, i gcomhar le cosaint na dtomhaltóirí ar théarmaí conartha éagóracha, sa chás inar ceileadh an deis chun gníomhú air trí shárú ar an dlí ionas go gcuirtear san áireamh ina raon feidhme an cás inar mhainnigh an cúirt a dheonaigh iarratas ó thrádálai de bhun conradh arna chur i gcrích le tomhaltóir, trí bhreithiúnas críochnaitheach mainneachtana, scrúdú a dhéanamh as a stuaim féin ar an gconradh sin i bhfianaise téarmaí éagóracha a bheith ann, de shárú ar na hoibleagáidí atá uirthi de réir Threoir 93/13.¹¹

Sna príomhimeachtaí, thug FY conradh tomhaltóra creidmheasa i gcrích le Profi Credit Polska S.A. w Bielsku Białej ('Profi Credit Polska'), ar gnóthas creidmheasa é. Rinneadh an iasacht a aisíoc le nóta gealltanais bán a eisiúint, ar nóta gealltanais é a líon Profi Credit Polska ansin.

⁸ Tá na breithiúnais a leanas le tuairisciú faoin gceannteideal seo chomh maith: breithiúnas an 19 Nollaig 2024 (an Mór-Dhlísheomra), **Kaduna** (C-244/24 agus C-290/24, [EU:C:2024:1038](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal IX.1 'Beartas tearmainn' ; breithiúnas an 29 Feabhra 2024, **Raad van bestuur va de Sociale verzekeringsbank (Aistriú pinsin fhrithdhílse)** (C-549/22, [EU:C:2024:184](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XIX.2 'Ábhar agus Raon Feidhme' ; breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), **an Liotuáin agus páirtithe eile v an Pharlaimint agus an Chomhairle (Pacáiste soghluaisteachta)** (C-541/20 go C-555/20, [EU:C:2024:818](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XII 'Iompar'.

⁹ 'An chúirt a rinne an tarchur'.

¹⁰ Cumhdaítear leis an bhforáil sin prionsabal an chomhair dhílis, ar dá réir gur cheart nach bhfuil socruithe nós imeachta na gcaingne lena bhféachtar le cearta na ndlíthe faoi dhlí an Aontais a chosaint níos lú fabhraí ná socruithe caingne comhchosúla atá de chineál intíre (prionsabal na coibhéise) agus ba cheart nach ndéantar gur do-fheidhmíthe i ngníomh nó deacair as cuimse na cearta arna dtabhairt le dlíchóras an Aontais (prionsabal na héifeachtachta).

¹¹ Treoir 93/13/CEE ón gComhairle an 5 Aibreán 1993 maidir le téarmaí éagothroma i gconarthaí tomhaltóra (IO 1993 L 95, lch. 29). Leagtar amach le hAirteagal 6(1) den Treoir sin, go háirithe, go ndéanfaidh na Ballstáit foráil dó nach mbeidh téarmaí éagóracha a úsáidtear i gconradh arna chur i gcrích le tomhaltóir ag díoltóir nó soláthróir ina gceangal ar an tomhaltóir, amhail dá bhforáiltear faoina ndlí náisiúnta. Ceanglaítear le hAirteagal 7(1) ar na Ballstáit foráil do mhodhanna leordhóthanacha agus éifeachtacha a bheith ann chun cosc a chur ar úsáid leanúnach a bhaint as téarmaí éagóracha i gconarthaí tomhaltóra.'

Ina dhiaidh sin, thug Profi Credit Polska caingean os comhair na cúirte céadchéime inniúla ionas go n íocfaí an t-iarmhéid sochair, móide ús. Níor ceanglaíodh leis an iarratas lena mbaineann an chaingean sin ach an nóta gealltanais sin agus an fógra faoi fhoirceannadh an chomhaontaithe creidmheasa atá i gceist. Níor tíolacadh an dara ceann.

Thug an chúirt chéadchéime breithiúnas mainneachtana, lenar ordaíodh do FY an tsuim sa nóta gealltanais, móide ús reachtach ar íocaíocht dhéanach, a íoc, ar breithiúnas mainneachtana nár bhun leis ach sin an nóta gealltanais arna shíniú agus ar na ráitis san iarratas.

Ní dhearna FY agóid i gcoinne an bhreithiúnais mainneachtana, a cuireadh chun críochnaitheachta ag deireadh na tréimhse dhá sheachtain a leagadh síos chun na críche sin.

Agus é den tuairim nár chuir an chúirt chéadchéime Treoir 93/13 san áireamh, arna léiriú ag an gCúirt, ¹² agus í ag glacadh le hiarratas Profit Credit Polska ar bhonn an nóta gealltanais arna eisiúint aici, gan scrúdú a dhéanamh an bhfuil nó nach bhfuil téarmaí an chonartha creidmheasa éagórach, maidir le costas neamh-úis an chreidmheasa, thíolaic FY iarratas don chúirt sin go n-athosclófaí na himeachtaí.

Ós rud é gur diúltaíodh dá iarratas, thug FY achomharc os comhair na cúirte a rinne an tarchur.

Ós rud é nach ndearna an chúirt chéadchéime scrúdú ar an gconradh creidmheasa, ar cé acu an bhfuil nó nach bhfuil na téarmaí ann éagórach, is dócha go sáraítear leis an mbreithiúnas mainneachtana Treoir 93/13, arna léiriú ag an gCúirt, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur an gceanglaítear nó nach gceanglaítear uirthi le dlí an Aontais ceadú don iarratas go n-athosclófaí na himeachtaí arna dtionscnamh ag FY, beag beann air nár thaisc FY agóid i gcoinne an bhreithiúnais mainneachtana.

Fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go háirithe, an gceanglaítear le dlí an Aontais uirthi léiriú leathan a thabhairt ar na forálacha nós imeachta náisiúnta lena mbunaítear leigheas urghnách ionas go bhfuil sé iniarrtha ag dlíthí go n-athosclófaí imeachtaí ar cuireadh clabhsúr leo le breithiúnas críochnaitheach. Faoin dlí náisiúnta, is dócha go n-éireodh lena leithéid d'iarratas, go háirithe, i gcás inar dearbhaíodh ina dhiaidh sin go raibh an foráil náisiúnta arna agairt sna himeachtaí cúirte i gceist ar neamhréir leis an mBunreacht náisiúnta nó le riail eile den dlí náisiúnta atá níos airde, nó i gcás inar 'ceileadh an deis chun gníomhú go neamhdhleathach' ar an bpáirtí lena mbaineann mar gheall ar shárú ar an dlí. ¹³

Fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur leis an gcéad cheist an gceanglaítear nó nach gceanglaítear leis an oibleagáid maidir le comhar dílis agus le prionsabal na coibhéise go bhfuil sé iniarrtha ag an gcéad cheann de na leigheasanna sin go n-athosclófaí imeachtaí ar a cuireadh clabhsúr le breithiúnas críochnaitheach i gcás ina dtagann sé ó bhreithiúnas réamhrialaithe maidir le léiriú ar dhlí an Aontais, arna thabhairt ag an gCúirt, ¹⁴ i ndiaidh a leithéide de bhreithiúnas críochnaitheach, gurb í is bun leis ná foráil dlí náisiúnta atá ar neamhréir le dlí an Aontais chomh maith. Lena dara ceist, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur an gceanglaítear nó nach gceanglaítear air leis an bprionsabal nach mór léiriú comhlíontach a dhéanamh ar an bhforáil náisiúnta lena bhforáiltear don deis atá ag páirtí a iarraidh go n-athosclófaí imeachtaí ar a cuireadh clabhsúr le breithiúnas críochnaitheach i gcás inar ceileadh an deis air chun gníomhú mar gheall ar shárú ar an dlí, amhail go n-áirítear ina raon feidhme an cás ar nós an cháis sna príomhimeachtaí.

¹² Breithiúnas an 13 Meán Fómhair 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, [EU:C:2018:711](#)).

¹³ Mar a fhoráiltear, dó go bunúsach, le hAirteagal 401(1) agus le hAirteagal 401(2) de Chód Nós Imeachta Sibhialta na Polainne, faoi seach.

¹⁴ 'Breithiúnas réamhrialaithe maidir le léiriú'.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

An chéad cheist

I ndiaidh dó a chinneadh nach bhfuil oibleagáid ag gabháil le hurraim a thabhairt don cheart chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach go bhforálfadh na Ballstáit do na leigheasanna urghnácha lena bhféadfaí imeachtaí a athoscailt ar cuireadh clabhsúr leo trí bhreithiúnas críochnaitheach tar éis breithiúnas réamhrialaithe maidir le léiriú, cuireann an Chúirt béim ar an tábhacht atá ag baint le prionsabal an *res judicata* i ndlíchóras an Aontais agus sna dlíchórais náisiúnta. I gcás nach bhfuil rialacha ón Aontas ann ina leith sin, tagann na socruithe maidir leis an bprionsabal *res judicata* a chur i bhfeidhm faoi dhlíchóras intíre na mBallstát, de réir phrionsabal neamhspleáchas nós imeachta na mBallstát, de réir, áfach, phrionsabail na coibhéise agus na héifeachtachta.

I gcás inar féidir le cúirt náisiúnta dul siar ar chinneadh *res judicata* ionas go bhfuil cúrsaí i gcomhréir leis an dlí náisiúnta de réir na rialacha nós imeachta intíre, faoi choinníollacha áirithe, nach mór tús áite a bheith ag an bhféidearthacht sin, i gcomhréir le prionsabail na coibhéise agus na héifeachtachta, má chomhlíontar na coinníollacha, d'fhonn na cúrsaí atá i gceist a athchur ag teacht le dlí an Aontais. Go háirithe, tá sé le fíorú ag an gcúirt náisiúnta, ag féachaint do shocruithe nós imeachta na gcaingne is infheidhme i ndlí náisiúnta, an bhfuil nó nach bhfuil an prionsabal sin á chomhlíonadh i bhfianaise a chuspóra, na cúise leis na caingne lena mbaineann agus na mbunchodanna díobh.

Sa chás seo, is éard atá i gceist leis an bhfíorú sin scrúdú a dhéanamh, i gcás ina dtugtar leis an dlí náisiúnta an ceart do dhaoine aonair a iarraidh go n-athosclófaí imeachtaí ar cuireadh clabhsúr orthu trí bhreithiúnas críochnaitheach bunaithe ar fhoráil den dlí náisiúnta, ar chinn an Trybunał Konstytucyjny (an Chúirt Bhunreachtúil, an Pholainn) ¹⁵ gur comhlíontach iad ina dhiaidh sin, ní mór ceart coibhéiseach a dheonú do dhlíthe i gcás ina dtagann sé ó bhreithiúnas réamhrialaithe maidir le léiriú ar dhlí an Aontais, arna thabhairt ag an gCúirt, i ndiaidh a leithéide de bhreithiúnas críochnaitheach, gurb í is bun leis ná foráil dlí náisiúnta atá ar neamhréir le dlí an Aontais.

D'fhéadfaí a chinneadh lena leithéid d'fhíorú an bhfuil nó nach bhfuil coibhéis inbhunaithe idir an dá chineál cinntí.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, *inter alia*, go gcinntear le cinntí na Cúirte Bunreachtúla go bhfuil an fhoráil dlí náisiúnta i gceist neamh/chomhlíontach, rud nach dteastaíonn cinneadh cúirte a ghlacadh ina dhiaidh sin uaidh agus nach bhfuil sé d'éifeacht aige go gcuirtear an fhoráil sin nó an léiriú sin ó cheangailteacht agus ón dlíchóras náisiúnta agus a fhágann go díreach go mbaintear a bhunús dlí den bhreithiúnas críochnaitheach a tugadh de bhun na forála sin nó an léirithe sin.

Ní hionann breithiúnais réamhrialaithe maidir le léiriú agus cinntí na Cúirte Bunreachtúla a mhéid, agus léiriú á dhéanamh aici ar dhlí an Aontais, nach dtugann an Chúirt rialú díreach ar cé acu foráil dlí náisiúnta a bheith comhlíontach nó gan bheith. I gcás ina bhfuil sé de ról ag an gCúirt léiriú ceangailteach a thabhairt ar dhlí an Aontais, gurb é cúram na gcúirteanna agus binsí náisiúnta iarmhairtí an léirithe sin don chás faoi leith. De bharr scaradh soiléir na bhfeidhmeanna idir na cúirteanna náisiúnta agus an Chúirt, atá de réir tréithe na n-imeachtaí um réamhrialú, is í an chúirt náisiúnta amháin atá inniúil chun an dlí náisiúnta a léiriú agus a chur i bhfeidhm, agus an léiriú, arna dhéanamh ag an gCúirt mar fhreagra ar an iarraidh ar réamhrialú, a chur i bhfeidhm sa chás atá ag feitheamh os a comhair.

Dá bhrí sin, i gcás ina gceadaítear le réiteach urghnách dá bhforáiltear le foráil náisiúnta nós imeachta do dhuine aonair athoscailt imeachtaí a iarraidh a bhfuil breithiúnas críochnaitheach mar thoradh

¹⁵ 'An chúirt bhunreachtúil' a thabharfar ar an gcúirt sin as seo amach. Tabharfar 'cinntí na cúirte bunreachtúla' ar chinntí lena gcinneann an Chúirt Bhunreachtúil go bhfuil foráil dlí náisiúnta nó léiriú áirithe ar a leithéid d'fhoráil ar neamhréir le Bunreacht na Polainne nó le rial eile den dlí náisiúnta atá níos airde.

orthu trí chinneadh ina dhiaidh sin ag Cúirt Bhunreachtúil an Bhallstáit lena mbaineann lena ndearbhaítear go bhfuil foráil den dlí náisiúnta ar neamhréir leis an mBunreacht nó le riail eile den dlí náisiúnta atá níos airde, ar tugadh an breithiúnas sin ar a bun, ní cheanglaítear le hAirteagal 4(3) CAE agus prionsabal na coibhéise go mbeadh an leigheas sin ar fáil leo chomh maith de bharr breithiúnas réamhrialaithe maidir le léiriú.¹⁶

An dara ceist

Tugann an Chúirt chun cuimhne, ós inniúil na cúirteanna náisiúnta agus iad amháin chun léiriú a dhéanamh ar an dlí náisiúnta, gur faoin gcúirt a rinne an tarchur measúnú a dhéanamh, i bhfianaise na dteorainneacha ar an bprionsabal nach mór léiriú comhlíontach a dhéanamh atá i bprionsabail ghinearálta an dlí agus léiriú *contra legem* a bheith dodhéanta, go bhfuil léiriú leathan indéanta ar an bhforáil dlí náisiúnta i gceist amhail go dtagann a leithéid de chás faoi raon feidhme an fhorais le himeachtaí a athoscailt, ar foráil dlí náisiúnta í lena bhféadfaí imeachtaí a athoscailt ar cuireadh clabhsúr orthu trí bhreithiúnas críochnaitheach i gcás inar ceileadh an deis chun gníomhú mar gheall ar shárú ar an dlí.

Tugann an Chúirt treoracha éigin don chúirt sin i bhfianaise an mhéid san ordú tarchuir.

Go háirithe, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil scrúdú le déanamh ar na himeachtaí os comhair na cúirte céadchéime ina n-iomláine, á gcur san áireamh ní amháin gur tugadh an breithiúnas mainneachtana gan scrúdú a dhéanamh as a stuaim féin ar cé acu an éagórach nó nach éagórach téarmaí an chonartha creidmheasa a tugadh i gcrích le FY, ach na socruithe nós imeachta maidir le feidhmiú an chúirt chun agóid a dhéanamh i gcoinne a leithéide de bhreithiúnas.

Mar sin, is faoin gcúirt a rinne an tarchur a fhóru an bhféadfaí nó nach bhféadfaí leis na socruithe i gceist sna príomhimeachtaí an deis chun gníomhú a cheilt ar pháirtí mar gheall ar shárú ar an dlí de réir na forála den dlí náisiúnta atá i gceist, i gcás nach bhfuil na cearta a bhaineann an tomhaltóir ó Threoir 93/13 inchomhlíonta acu.

Ina theannta sin, thugann an Chúirt le fios nach bhfuil an chosaint inráthaithe do thomhaltóir mar a fhéachtar léi trí Threoir 93/13 sna himthosca amhail na himthosca sna príomhimeachtaí ach le haithint cirt chun imeachtaí a athoscailt ar cuireadh clabhsúr orthu de réir an phrionsabail nach mór léiriú comhlíontach a dhéanamh.

Leis an oibleagáid atá ar na Ballstáit éifeachtacht na gceart atá ag daoine aonair ó dhlí an Aontais a áirithiú, tugtar le tuiscint go bhfuil gá le cosaint bhreithiúnach éifeachtach, go háirithe maidir leis na rialacha mionsonraithe nós imeachta lena rialaítear gníomhaíochtaí atá bunaithe ar na cearta sin. Dá bhrí sin, i gcás nach féidir a áirithiú leis na rialacha mionsonraithe nós imeachta lena rialaítear feidhmiú an chirt agóid a dhéanamh in aghaidh an bhreithiúnais mainneachtana go n-urramaítear na cearta a bhaineann tomhaltóirí ó Threoir 93/13, leanfadh sé nach bhfuil na himeachtaí sin comhsheasmhach le ceart an tomhaltóra chun leigheas éifeachtach a fháil.

Dá réir sin, i gcás nach mór don chúirt a rinne an tarchur a mheas nach bhfuil an léiriú leathan atá beartaithe aici indéanta, ba cheart leigheas eile a bheith ar fáil do FY ionas go bhféadfaí an chosaint a fhéachtar léi trí Threoir 93/13 a áirithiú go héifeachtach.

I gcás den sórt sin, tá sé de thoradh riachtanach ar phrionsabal na héifeachtachta nach mór a áirithiú go bhfuil na cearta sin á gcomhlíonadh mar chuid d'imeachtaí um fhorghníomhú an bhreithiúnais mainneachtana sin nó fiú i ndiaidh deireadh leis. I gcás ina bhfuil deireadh tagtha leis na himeachtaí um fhorghníomhú, ní mór don tomhaltóir nádúr éagórach téarmaí an chonartha a agairt in imeachtaí ar leith ina dhiaidh sin chun bheith in ann a chearta faoin Treoir sin a fheidhmiú go

¹⁶ A mhéid a eascraíonn iarmhairtí nithiúla cinnidh den sórt sin ón gcúirt bhunreachtúil sin maidir le foráil an dlí náisiúnta nó léiriú ar a leithéid d'fhoráil, ar a bhfuil an breithiúnas críochnaitheach sin bunaithe, go díreach as an gcinneadh sin.

héifeachtach agus go hiomlán d'fhonn cúiteamh a fháil i leith an chailteanais airgeadais de bharr chur i bhfeidhm na dtéarmaí sin.

III. Cosaint Sonraí pearsanta ¹⁷

1. Cumarsáid teileafóin agus leictreonach

Breithiúnas an 30 Aibreán 2024 (Cúirt Iomlán), *La Quadrature du Net* agus páirtithe eile (Sonraí pearsanta agus an comhrac in aghaidh an ghóchumtha) (C-470/21, [EU:C:2024:370](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Próiseáil sonraí pearsanta agus cosaint príobháideachais san earnáil cumarsáide leictreonaí – Treoir 2002/58/CE – Rúndacht na cumarsáide leictreonaí – Cosaint – Airteagail 5 agus 15(1) – Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Airteagal 7(8) agus (11) agus Airteagal 52(1) – Reachtaíocht náisiúnta a bhfuil sé d'aidhm aici sárú cóipchirt a rinneadh ar an idirlíon a chomhrac trí ghníomh údaráis phoiblí – Nós imeachta 'freagartha céimnithe' – Bailiú réamhtheachtach sheoltaí IP ag eagraíochtaí sealbhóirí cirt a úsáidtear le haghaidh gníomhaíochtaí lena sáraítear cóipcheart nó cearta gaolmhara – Rochtain iarteachtach ag an údarás poiblí atá freagrach as cosaint cóipchirt agus cearta gaolmhara ar shonraí aitheantais shibhialta a fhreagraíonn do na seoltaí IP sin arna gcoinneáil ag soláthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí – Próiseáil uathoibríoch – Oibleagáid athbhreithnithe roimh ré ó chúirt nó údarás riaracháin neamhspleách – Coinníollacha substainteacha agus nós imeachta – Coimircí i gcoinne an bhaoil go mbainfí mí-úsáid as sonraí den sórt sin agus go mbainfí úsáid neamhdhleathach astu)

Le blianta beaga anuas, iarradh ar an gCúirt, roinnt uaireanta, rialú a thabhairt maidir le sonraí pearsanta a choinneáil agus rochtain a fháil orthu i réimse na cumarsáide leictreonaí agus, dá bhrí sin, tá corpas leathan cásdlí aici ar an ábhar seo. ¹⁸ Trí chinneadh a dhéanamh ar réamhrialú ón Conseil d'État (an Chomhairle Stáit, an Fhrainc), forbraíonn an Chúirt, ina suí di mar an Chúirt iomlán, an cásdlí sin trí shoiléirithe a thabhairt maidir leis na coinníollacha, ar dtús, nach féidir a mheas gur cur isteach tromchúiseach iad coinneáil ghinearálta seoltaí IP ag soláthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí ar na cearta ar shaol príobháideach, ar chosaint sonraí pearsanta agus ar an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh a ráthaítear leis an gCairt, ¹⁹ agus, ansin, an fhéidearthacht d'údarás poiblí rochtain a fháil ar shonraí pearsanta áirithe a choinnítear i gcomhréir leis na coinníollacha sin, i gcomhthéacs sárúithe ar chearta maoine intleachtúla a dhéantar ar líne a chomhrac.

Sa chás seo, rinne ceithre chomhlachas iarratas ar an bPríomh-Aire (an Fhrainc) go n-aisghairfí foraithe maidir le próiseáil uathoibríoch sonraí pearsanta. ²⁰ Ós rud é nár cuireadh an t-iarratas sin i bhfeidhm, thug na comhlachais sin caingean os comhair an Conseil d'État chun an cinneadh intuigthe

¹⁷ Ní mór an breithiúnas a leanas a thuairisciú faoin gceannteideal seo chomh maith: breithiúnas an 5 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Kočner v Europol* (C-755/21 P, [EU:C:2024:202](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal X.3 'Próiseáil Sonraí Pearsanta ag Europol'.

¹⁸ Féach, go háirithe, breithiúnais an 21 Nollaig 2016, *Tele2 Sverige agus Watson agus páirtithe eile* (C-203/15 agus C-698/15, [EU:C:2016:970](#)); an 2 Deireadh Fómhair 2018, *Ministerio Fiscal* (C-207/16, [EU:C:2018:788](#)); an 6 Deireadh Fómhair 2020, *La Quadrature du Net agus páirtithe eile* (C-511/18, C-512/18 agus C-520/18, [EU:C:2020:791](#)); an 2 Márta 2021, *Prokuratuur* (Coinníollacha maidir le rochtain ar shonraí a bhaineann le cumarsáid leictreonach) (C-746/18, [EU:C:2021:152](#)); an 17 Meitheamh 2021, *M.I.C.M.* (C-597/19, [EU:C:2021:492](#)); agus an 5 Aibreán 2022, *Coimisinéir an Gharda Síochána agus páirtithe eile* (C-140/20, [EU:C:2022:258](#)).

¹⁹ Airteagal 7, 8 agus 11 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

²⁰ Foraithe Uimh. 2010-236 an 5 Márta 2010 maidir le próiseáil uathoibríoch sonraí pearsanta arna n-údarú le hAirteagal L. 331-29 den Chód Maoine Intleachtúla ar a dtugtar 'Système de gestion des mesures pour la protection des œuvres sur internet' (Córas Bainistíochta le haghaidh bearta chun saothair ar an idirlíon a chosaint) (JORF Uimh. 56 an 7 Márta 2010, téacs Uimh. 19), arna leasú le Foraithe Uimh. 2017-924 an 6 Bealtaine 2017 maidir le bainistiú cóipchirt agus cearta gaolmhara ag eagraíocht um bainistiú cearta agus lena leasaítear an Cód um Maoine Intleachtúil (JORF uimh. 109 an 10 Bealtaine 2017, JORF Uimh. 176).

diúltaithe a chur ar neamhní. Dar leo, sáraíonn an fhoraithe seo agus na forálacha ar a bhfuil sí bunaithe ²¹ dlí an Aontais.

Faoi dhlí na Fraince, údaraítear Haute Autorité pour la diffusion des œuvres agus la protection des droits sur internet (an tArd-Údarás um Scaipeadh na Saothar agus um Chearta a Chosaint ar an Idirlíon) ('Hadopi'), chun iad siúd atá freagrach as sárúithe ar chóipcheart nó ar chearta gaolmhara arna ndéanamh ar líne a shainaithint, rochtain a fháil ar shonraí áirithe a cheanglaítear ar sholáthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí a choinneáil. Baineann na sonraí sin le haitheantas sibhialta duine lena mbaineann atá bainteach lena sheoladh IP nó lena seoladh IP a bhailigh eagraíochtaí sealbhóirí cirt roimhe sin. Nuair a shainaithnítear sealbhóir an tseolta IP a úsáidtear le haghaidh gníomhaíochtaí ar sárúithe den sórt sin iad, leanann Hadopi an nós imeachta 'freagairt chéimnithe.' Go sonrach, tugtar de chumhacht dó dhá mholadh a sheoladh chuig an duine sin, atá cosúil le rabhaidh, agus, má leanann na gníomhaíochtaí ar aghaidh, litir lena gcuirtear in iúl dó nó di go bhfuil na gníomhaíochtaí sin faoi réir ionchúiseamh coiriúil. Ar deireadh, tá sé i dteideal an t-ábhar a tharchur chuig an tseirbhís ionchúisimh phoiblí d'fhonn an duine sin a ionchúiseamh. ²²

Sa chomhthéacs sin, tharchuir an Conseil d'État ceisteanna chuig an gCúirt maidir le léiriú na Treorach maidir le príobháideacht agus cumarsáid leictreonach, arna léamh i bhfianaise na Cairte. ²³

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir le sonraí a bhaineann le céannacht shibhialta agus seoltaí IP gaolmhara a choinneáil, sonraíonn an Chúirt nach gá gurb ionann coinneáil ghinearálta agus neamhidirdhealaitheach seoltaí IP, i ngach cás, agus cur isteach tromchúiseach ar na cearta chun measa ar an saol príobháideach, ar chosaint sonraí pearsanta agus ar an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh a ráthaítear leis an gCairt.

D'fhéadfadh bonn cirt a bheith leis an oibleagáid chun coinneáil den sórt sin a áirithiú tríd an gcuipóir cionta coiriúla a chomhrac i gcoitinne, i gcás ina gcuirtear as an áireamh i ndáiríre go bhféadfadh cur isteach tromchúiseach ar shaol príobháideach an duine lena mbaineann a bheith mar thoradh ar an gcoinneáil sin toisc go bhféadfaí teacht ar thátail beachta maidir leis an duine sin, go háirithe, trí na seoltaí IP sin a nascadh le tacar sonraí tráchta nó suímh.

Dá réir sin, ní mór do Bhallstát a bhfuil sé beartaithe aige oibleagáid den sórt sin a fhorchur ar sholáthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí a áirithiú go gcuirtear as an áireamh, leis na socruithe maidir leis na sonraí sin a choinneáil, an fhéidearthacht go bhféadfaí teacht ar thátail beachta maidir le saol príobháideach na ndaoine lena mbaineann.

Sonraíonn an Chúirt, chuige sin, nach mór baint a bheith ag na socruithe coinneála leis an gcaoi a ndéantar an choinneáil a struchtúru; go bunúsach, ní mór an choinneáil sin a eagrú ar bhealach a áiritheoidh go ndéanfar na catagóirí éagsúla sonraí a choinnítear a dheighilt go héifeachtach. Dá réir sin, ní mór a áirithiú leis na rialacha náisiúnta a bhaineann leis na socruithe sin go ndéanfar gach catagóir sonraí, lena n-áirítear sonraí a bhaineann le céannacht shibhialta agus seoltaí IP, a choinneáil go hiomlán ar leithligh ó chatagóirí eile sonraí coinnithe agus go mbeidh an deighilt sin dosháraithe, trí bhíthin córas ríomhaireachta atá slán agus iontaofa. Ina theannta sin, a mhéid a fhoráiltear leis na

²¹ Go háirithe, idir an tríú agus an cúigiú mír d'Airteagal L. 331-21 den Chód Maoine Intleachtúla.

²² Ón 1 Eanáir 2022, rinneadh Hadopi a chumasc leis an Conseil supérieur de l'audiovisuel (CSA), údarás poiblí neamhspleách eile, chun an Autorité de régulation de la communication audiovisuelle agus numérique (ARCOM) a chruthú. Mar sin féin, níl aon athrú ar an nós imeachta céimnithe freagartha go bunúsach.

²³ Airteagal 15(1) de Threoir 2002/58/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Iúil 2002 maidir le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le príobháideacht agus chosaint san earnáil cumarsáide leictreonaí (an Treoir um príobháideacht agus cumarsáid leictreonach) (IO 2002 L 201, Ich. 37), arna leasú ag Treoir 2009/136/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Samhain 2009 (IO 2009 L 337, Ich. 11) ('Treoir 2002/58'), arna léamh i bhfianaise Airteagail 7, 8, 11 agus 52(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

rialacha sin go bhféadfaí na seoltaí IP a choinnítear a nascadh le haitheantas sibhialta an duine lena mbaineann chun sárúithe a chomhrac, ní mór dóibh nascadh den sórt sin a cheadú trí phróiseas teicniúil éifeachtach a úsáid, agus trí sin amháin, rud nach mbaineann an bonn d'éifeachtacht dheighilt dosháraithe na gcatagóirí sonraí sin. Ní mór éifeachtacht na deighilte sin a bheith faoi réir athbhreithniú rialta ag údarás poiblí tríú páirtí. A mhéid a fhoráiltear leis an reachtaíocht náisiúnta is infheidhme na diancheanglais den sórt sin, ní féidir an cur isteach a eascraíonn as coinneáil seoltaí IP den sórt sin a aicmiú mar chur isteach 'tromchúiseach.'

Dá bhrí sin, chinn an Chúirt, i bhfianaise creat reachtach lena n-áirithítear nach bhféadfar tátail bheachta maidir le saol príobháideach na ndaoine a gcoinnítear a gcuid sonraí a bhaint amach, nach gcuirtear cosc leis an Treoir maidir le príobháideacht agus cumarsáid leictreonach, arna léamh i bhfianaise na Cairte, ar Bhallstát oibleagáid a fhorchur seoltaí IP a choinneáil, ar bhealach ginearálta agus neamh-idirdhealaitheach, laistigh de theorainneacha an méid a bhfuil fóirghá leis, chun críocha cionta coiriúla a chomhrac i gcoitinne.

Ar an dara dul síos, maidir le rochtain ar shonraí a bhaineann le céannacht shibhialta a bhaineann le seoltaí IP, measann an Chúirt nach gcuirtear cosc, i bprionsabal, leis an Treoir maidir le príobháideacht agus cumarsáid leictreonach, arna léamh i bhfianaise na Cairte, ar reachtaíocht náisiúnta lena gceadaítear d'údarás poiblí rochtain a fháil ar na sonraí sin a choinníonn soláthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí ar leithligh agus ar bhealach fóir-uisceach, chun cur ar chumas an údaráis sin sealbhóirí na seoltaí sin a bhfuil amhras fúthu go bhfuil siad freagrach as sárúithe ar chóipcheart agus ar chearta gaolmhara ar an idirlíon a shainaithint agus chun bearta a dhéanamh ina gcoinne agus chun na críche sin amháin. Sa chás sin, ní mór don reachtaíocht náisiúnta toirmeasc a chur ar na hoifigigh a bhfuil an rochtain sin acu, ar an gcéad dul síos, faisnéis a nochtadh i bhfoirm ar bith maidir le hábhar na gcomhad a cheadaigh na sealbhóirí sin seachas chun an t-ábhar a tharchur chuig an tseirbhís ionchúisimh phoiblí, agus chun na críche sin amháin, ar an dara dul síos, sruth cliceála na sealbhóirí sin a rianú ar bhealach ar bith agus, ar an tríú dul síos, na seoltaí IP sin a úsáid chun críocha seachas na bearta sin a ghlacadh.

Sa chomhthéacs sin, tugann an Chúirt dá haire, go háirithe, cé gur príomhbhreithnithe iad an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh agus rúndacht sonraí pearsanta, ní cearta iomlána iad na cearta bunúsacha sin. Go deimhin, tar éis na cearta agus na leasanna atá i gceist a mheas, ní mór iad a shárú ar chearta agus riachtanais bhunúsacha eile ar mhaithe le leas ginearálta, amhail an t-ord poiblí a chosaint agus cionta coiriúla a chosc. Is amhlaidh atá, go háirithe, i gcás ina bhfuil an tábhacht a thugtar do na príomhbhreithnithe sin de chineál a chuirfeadh bac ar éifeachtacht imscrúdaithe choiriúil, go háirithe trína dhéanamh dodhéanta nó ródheacair déantóir ciona choiriúil a shainaithint go héifeachtach agus pionós a fhorchur air nó uirthi.

Sa chomhthéacs céanna, tagraíonn an Chúirt freisin dá cásdlí ar dá réir, maidir leis na cionta coiriúla lena sáraítear cóipcheart nó cearta gaolmhara arna ndéanamh ar líne a chomhrac, go bhféadfadh sé gurb é rochtain ar sheoltaí IP an t-aon mhodh imscrúdaithe lena féidir an duine lena mbaineann a shainaithint agus gur gnách leis sin a léiriú go bhfuil géarghá leis na seoltaí sin a choinneáil agus rochtain a fháil orthu chun an cuspóir atá á shaothrú a bhaint amach agus, dá bhrí sin, go gcomhlíonann sé ceanglas na comhréireachta. Thairis sin, mura gceadófaí rochtain den sórt sin, bheadh fóirbhaol ann go mbeadh saoirse ó phionós sistéamach ann maidir le cionta coiriúla a dhéantar ar líne nó a n-éascaítear a ndéanamh nó a n-ullmhú le saintréithe sonracha an idirlín. Is toisc ábhartha é riosca den sórt sin a bheith ann chun a mheas, agus na cearta agus na leasanna éagsúla atá i gceist á gcothromú, an beart comhréireach é cur isteach ar na cearta chun measa ar an saol príobháideach, ar chosaint sonraí pearsanta agus ar an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh i bhfianaise an chuspóra cionta coiriúla a chomhrac.

Ar an tríú dul síos, agus rialú á dhéanamh aici an gcaithfidh rochtain an údaráis phoiblí ar shonraí a bhaineann leis an gcéannacht shibhialta a bhaineann le seoladh IP a bheith faoi réir athbhreithniú roimh ré ag cúirt nó ag údarás riaracháin neamhspleách, measann an Chúirt go bhfuil feidhm ag an gceanglas maidir le hathbhreithniú roimh ré den sórt sin i gcás, faoi chuimsiú na reachtaíochta

náisiúnta, ina bhfuil an baol ann go gcuirfí isteach go tromchúiseach ar chearta bunúsacha an duine lena mbaineann leis an rochtain sin sa chaoi go bhféadfadh an t-údarás poiblí sin teacht ar thátail beachta faoi shaol príobháideach an duine sin agus, de réir mar a bheidh, próifíl mhionsonraithe an duine sin a bhunú. Os a choinne sin, níl sé i gceist go mbeadh feidhm ag an gceanglas sin maidir le hathbhreithniú roimh ré i gcás nach féidir an cur isteach ar chearta bunúsacha a aicmiú mar chur isteach tromchúiseach.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl, i gcás ina gcuirtear creat coinneála i bhfeidhm lena n-áirithítear deighilt dosháraithe idir na catagóirí éagsúla sonraí a choinnítear, nach bhfuil rochtain ag an údarás poiblí ar na sonraí a bhaineann le haitheantas sibhialta a bhaineann leis na seoltaí IP, i bprionsabal, faoi réir an cheanglais maidir le hathbhreithniú roimh ré. Mar riail ghinearálta, ní hionann rochtain den sórt sin chun sealbhóir seoladh IP a shainaithint, agus chun na críche sin amháin, agus cur isteach tromchúiseach ar na cearta thuasluaite.

Ní chuireann an Chúirt Bhreithiúnais as an áireamh, áfach, go bhféadfadh, i gcásanna neamhghnácha, baol a bheith ann, i gcomhthéacs nós imeachta amhail an nós imeachta freagartha céimnithe atá i gceist sna príomhimeachtaí, go bhféadfadh an t-údarás poiblí a bheith in ann teacht ar thátail beachta maidir le saol príobháideach an duine lena mbaineann, go háirithe i gcás ina mbíonn an duine sin ag gabháil do ghníomhaíochtaí lena sáraítear cóipcheart nó cearta gaolmhara ar líonraí idir piaraí arís agus arís eile, nó ar mhórsála, i ndáil le saothair chosanta de chineálacha áirithe is féidir a ghrúpáil le chéile ar bhonn na bhfocal ina dteideal, lena nochtar faisnéis a d'fhéadfadh a bheith íogair faoi ghnéithe de shaol príobháideach an duine sin.

Sa chás seo, d'fhéadfadh sealbhóir seolta IP a bheith neamhchosanta go háirithe ar riosca den sórt sin nuair nach mór don údarás poiblí cinneadh a dhéanamh an ndéanfar nó nach ndéanfar an t-ábhar a tharchur chuig an tseirbhís ionchúisimh phoiblí d'fhonn an duine sin a ionchúiseamh. Is dócha go dtiocfaidh méadú ar dhéine an tsáraithe ar an gceart chun measa ar an saol príobháideach de réir mar a théann an nós imeachta freagartha céimnithe, ar próiseas seicheamhach é, ar aghaidh trí na céimeanna éagsúla. Le rochtain an údaráis inniúil ar na sonraí go léir a bhaineann leis an duine lena mbaineann a bailíodh le linn chéimeanna éagsúla an nós imeachta sin, d'fhéadfaí teacht ar thátail beachta faoi shaol príobháideach an duine sin. Dá réir sin, ní mór foráil a dhéanamh sa reachtaíocht náisiúnta maidir le hathbhreithniú roimh ré nach mór a dhéanamh sular féidir leis an údarás poiblí na sonraí céannachta sibhialta agus tacar sonraí den sórt sin a nascadh, agus sula seolfar litir fógra ina ndearbhaítear go raibh an duine sin ag gabháil d'iompar atá faoi réir ionchúiseamh coiriúil. Thairis sin, ní mór don athbhreithniú sin éifeachtacht an nós imeachta um fhreagairt chéimnithe a chaomhnú trína chumasú, go háirithe, cásanna a shainaithint ina ndearnadh an t-iompar neamhdhleathach atá i gceist arís. Chuige sin, ní mór an nós imeachta sin a eagrú agus a struchtúrú ar bhealach nach féidir leis na daoine atá freagrach as scrúdú a dhéanamh ar na fíorais laistigh den údarás poiblí inniúil sonraí céannachta sibhialta duine atá bainteach le seoltaí IP a bailíodh roimhe sin ar an idirlíon a nascadh go huathoibríoch le faisnéis atá ag an údarás poiblí inniúil cheana féin agus lena bhféadfaí teacht ar thátail beachta faoi shaol príobháideach an duine sin.

Ina theannta sin, maidir le cuspóir an athbhreithnithe roimh ré, tugann an Chúirt dá haire, i gcás ina bhfuil amhras ann go ndearna an duine lena mbaineann cion a thagann faoi raon feidhme cionta coiriúla i gcoitinne, nach mór don chúirt nó don chomhlacht riaracháin neamhspleách atá freagrach as an athbhreithniú sin rochtain a dhiúltú i gcás ina gceadófaí leis an rochtain sin don údarás poiblí a d'iarr é teacht ar thátail beachta faoi shaol príobháideach an duine sin. Mar sin féin, ba cheart rochtain fiú lena féidir teacht ar thátail beachta den sórt sin a údarú i gcásanna ina bhfuil amhras ann go ndearna an duine cion a mheasann an Ballstát lena mbaineann go mbaineann sé an bonn de leas bunúsach na sochaí agus, dá bhrí sin, gur coir thromchúiseach é.

Deir an Chúirt freisin nach féidir athbhreithniú roimh ré a uathoibriú go hiomlán i gcás ar bith ós rud é, i gcás imscrúdú coiriúil, go gceanglaítear le hathbhreithniú den sórt sin cothromaíocht a bhaint amach idir, ar thaobh amháin, na leasanna dlisteanacha a bhaineann le coireacht a chomhrac agus, ar an taobh eile, an saol príobháideach a urramú agus sonraí pearsanta a chosaint. Éilíonn an comhardú

sin idirghabháil ó dhuine nádúrtha, go háirithe i gcás ina mbaineann rioscaí príobháideachais le cineál uathoibríoch agus scála mór na próiseála sonraí atá i gceist.

Dá bhrí sin, chinn an Chúirt go bhfuil an fhéidearthacht, do na daoine atá freagrach as scrúdú a dhéanamh ar na fíorais laistigh den údarás poiblí sin, sonraí den sórt sin a bhaineann le céannacht shibhialta duine atá bainteach le seoladh IP a nascadh le comhaid ina bhfuil faisnéis lena nochtar teideal na saothar cosanta ar thug a gcur ar fáil ar an idirlíon údar maith le bailiú seoltaí IP ag eagraíochtaí sealbhóirí cirt faoi réir, i gcásanna ina ndéanann an duine céanna gníomhaíocht athuair lena sáraítear cóipcheart nó cearta gaolmhara, athbhreithniú ag cúirt nó ag údarás riaracháin neamhspleách. Ní féidir an t-athbhreithniú sin a uathoibriú go hiomlán agus ní mór é a dhéanamh sula ndéanfar aon nascadh den sórt sin, ós rud é gur féidir, in imthosca den sórt sin, teacht ar thátail beachta maidir le saol príobháideach an duine ar úsáideadh a sheoladh IP le haghaidh gníomhaíochtaí a d'fhéadfadh cóipcheart nó cearta gaolmhara a shárú.

Ar an gceathrú dul síos agus ar deireadh, tugann an Chúirt dá haire nach mór an córas próiseála sonraí a úsáideann an t-údarás poiblí a bheith faoi réir athbhreithniú rialta ag comhlacht neamhspleách a ghníomhaíonn mar thríú páirtí i ndáil leis an údarás poiblí sin. Is é cuspóir an rialaithe sin sláine an chórais a fhíorú, lena n-áirítear na coimircí éifeachtacha i gcoinne na rioscaí a bhaineann le rochtain mhí-úsáideach nó neamhdhleathach ar na sonraí sin nó le húsáid na sonraí sin, agus a éifeachtacht agus a iontaofacht maidir le hiompar ciontaithe féideartha a bhrath.

Sa chomhthéacs sin, tugann an Chúirt faoi deara, sa chás seo, gur dócha go mbeidh líon áirithe de na sonraí pearsanta i gceist le próiseáil uathoibrithe sonraí pearsanta arna déanamh ag an údarás poiblí ar bhonn na faisnéise a bhaineann le cásanna góchumtha arna mbrath ag na sealbhóirí cóipchirt agus, thar aon ní eile, an riosca go bhféadfadh tríú páirtithe mí-úsáid a bhaint as méid an-suntasach sonraí pearsanta chun críocha neamhdhleathacha nó mí-úsáideacha, rud a mhíníonn an gá atá le hathbhreithniú den sórt sin.

Ina theannta sin, luaitear ann nach mór don phróiseáil sin na rialacha sonracha maidir le cosaint sonraí pearsanta a leagtar síos le Treoir 2016/680 a chomhlíonadh.²⁴ Sa chás seo, fiú mura bhfuil cumhachtaí cinnteoireachta dá chuid féin ag an údarás poiblí i gcomhthéacs an nós imeachta 'freagairt chéimnithe,' ní mór é a aicmiú mar 'údarás poiblí' a bhfuil baint aige le cionta coiriúla a chosc agus a bhrath agus, dá bhrí sin, tagann sé faoi raon feidhme na Treorach sin. Dá bhrí sin, ní mór do na daoine atá rannpháirteach i nós imeachta den sórt sin leas a bhaint as sraith coimircí substainteacha agus nós imeachta dá dtagraítear i dTreoir 2016/680; is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a fháil amach an bhforáiltear do na coimircí sin sa reachtaíocht náisiúnta.

Breithiúnas an 30 Aibreán 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano* (C-178/22, [EU:C:2024:371](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Próiseáil sonraí pearsanta i réimse na cumarsáide leictreonaí – Rúndacht chumarsáide – Soláthraithe líonraí cumarsáide leictreonaí – Treoir 2002/58/CE – Airteagal 15(1) – Airteagal 7, 8, 11 agus 52(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Rochtain ar shonraí arna n-iarraidh ag údarás náisiúnta inniúil chun gadaíocht le himthosca géaraitheacha a ionchúiseamh – Sainmhíniú ar 'chion tromchúiseach' a bhféadfadh a ionchúiseamh a bheith ina údar le cur isteach tromchúiseach ar chearta bunúsacha – Inniúlacht na mBallstát – Prionsabal na comhréireachta – Raon feidhme an réamh-athbhreithnithe bhreithiúnaigh ar iarrataí ar rochtain ar shonraí arna gcoinneáil ag soláthraithe seirbhísí cumarsáide leictreonaí)

²⁴ Treoir (AE) 2016/680 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 i ndáil le cosaint daoine nádúrtha maidir le próiseáil sonraí pearsanta ag údarais inniúla chun cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath nó a ionchúiseamh nó chun pionóis choiriúla a fhorghníomhú, agus saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Cinneadh Réime 2008/977/CGB ón gComhairle (IO 2016 L 119, Ich. 89).

Le tarchur chun réamhrialú os a comhair ó Giudice delle indagini preliminari presso il Tribunale di Bolzano (breitheamh imscrúdaithe na Cúirte Dúiche, Bolzano, an Iodáil), sonraíonn an Chúirt, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, cé leis an fhreagracht chun sainmhíniú a thabhairt ar 'chion tromchúiseach' chun Airteagal 15(1) den 'Treoir um príobháideacht agus cumarsáid leictreonach' a chur i bhfeidhm.²⁵ Chomh maith leis sin, déanann sí cinneadh maidir le raon feidhme athbhreithnithe roimh ré an bhreithimh náisiúnta ar iarrataí ar rochtain ar shonraí arna gcoinneáil ag soláthraithe seirbhís cumarsáide leictreonaí.

Tar éis dhá ghadaíocht fón póca, thionscain an Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano (Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí ag Cúirt Dúiche, Bolzano, an Iodáil) dhá shraith imeachtaí coiriúla i gcoinne daoine anaithnide mar gheall ar chionta gadaíochta le himthosca géaraitheacha. Chun údair an dá ghadaíocht a shainaithint, d'iarr an tIonchúisitheoir Phoiblí ar an gcúirt a rinne an tarchur, ar bhonn foráil den dlí náisiúnta,²⁶ ar údarú chun na taifid teileafóin a bhaineann le teileafóin ghoidte i seilbh na gcuideachtaí teileafóin a fháil.

Agus amhras uirthi maidir le comhoiriúnacht na forála náisiúnta sin, lena bhforáiltear gur féidir taifid teileafóin a thabhairt do na húdaráis phoiblí i gcásanna ina bhfuil tairseach uastearma príosúnachta trí bliana ar a laghad, leis an Treoir um príobháideacht agus cumarsáid leictreonach, arna léamh i bhfianaise na Cairte um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), d'iarr an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt léiriú a thabhairt ar an Treoir sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir le cineál an chur isteach ar chearta bunúsacha chun príobháideachais agus chun sonraí pearsanta a chosaint,²⁷ arna chothú ag an rochtain ar thaifid teileafóin, measann an Chúirt gur féidir an cur isteach sin a aicmiú mar chur isteach tromchúiseach agus, dá bharr sin, nach féidir rochtain den chineál sin a dheonú ach amháin i gcomhthéacs an choireacht thromchúiseach a chomhrac. Tugann an Chúirt faoi deara nach bhfuil an fóras nach mbaineann sonraí a lorgaítear le húnéirí na bhfón póca atá i gceist ach leo siúd a bhain úsáid as na fóin phóca tar éis na gadaíochtaí líomhainte ábhartha chun measúnú a dhéanamh an ndearnadh cur isteach tromchúiseach ar na cearta bunúsacha sin. Is léir ón Treoir um príobháideacht agus cumarsáid leictreonach²⁸ go mbaineann an oibleagáid phrionsabail rúndacht na cumarsáide leictreonaí, chomh maith le rúndacht na sonraí tráchta lena mbaineann, a ráthú le cumarsáid a dhéanann úsáideoirí an líonra poiblí cumarsáide. Is é an sainmhíniú a thugtar sa Treoir sin ar an gcoincheap 'úsáideoir' ná aon duine nádúrtha a úsáideann seirbhís cumarsáide leictreonaí atá ar fáil go poiblí, gan gá a bheith suibscríofa don tseirbhís sin.

Ar an dara dul síos, maidir leis an sainmhíniú ar an gcoincheap 'chion tromchúiseach', meabhraíonn an Chúirt go dtagann an reachtaíocht choiriúil agus rialacha an nós imeachta choiriúil faoi inniúlacht na

²⁵ Treoir 2002/58/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Iúil 2002 maidir le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le cosaint phríobháideachais san earnáil cumarsáide leictreonaí (an Treoir um príobháideacht agus cumarsáid leictreonach) (IO 2002 L 201, lch. 37), arna leasú ag Treoir 2009/136/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Samhain 2009 (IO 2009 L 337, lch. 11) ('an Treoir um príobháideacht agus cumarsáid leictreonach').

²⁶ Is é sin, Airteagal 132(3) den decreto legislativo n. 196 – Codice in materia di protezione dei dati personali, recante disposizioni per l'adeguamento dell'ordinamento nazionale al regolamento (UE) n. 2016/679 del Parlamento europeo e del Consiglio, del 27 aprile 2016, relativo alla protezione delle persone fisiche con riguardo al trattamento dei dati personali, nonché alla libera circolazione di tali dati e che abroga la direttiva 95/46/CE [Foraithne Reachtach Uimh. 196, lena mbunaítear Cód maidir le Cosaint Sonraí Pearsanta lena n-áirítear forálacha chun an dlí náisiúnta a oiriúnú do Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE], an 30 Meitheamh 2003 (gnáthfhorlíonadh le GURI Uimh. 174, an 29 Iúil 2003), sa leagan is infheidhme maidir leis an díospóid sna príomhimeachtaí.

²⁷ Arna ráthú in Airteagail 7 agus 8 den Chairt.

²⁸ Airteagal 5(1) den Treoir um príobháideacht agus cumarsáid leictreonach.

mBallstát, a mhéid nach bhfuil reachtaíocht curtha i bhfeidhm ag an Aontas sa réimse sin. Mar sin féin, ní mór dóibh an inniúlacht sin a fheidhmiú i gcomhréir le dlí an Aontais.

I ndáil leis sin, tugann sí faoi deara go bhfaightear sna sainmhínithe ar chionta coiriúla, ar imthosca maolaitheacha agus géaraitheacha agus ar phionóis, léiriú ar réadúlachtaí sóisialta agus ar thraidisiúin dhlíthiúla araon a athraíonn ní hamháin ó Bhallstát go Ballstát ach le himeacht ama freisin. Níl aon amhras nach bhfuil tábhacht ag baint leis na réadúlachtaí agus leis na traidisiúin sin agus cinneadh á dhéanamh maidir leis cionta a mheastar a bheith tromchúiseach a aithint.

Dá bhrí sin, i bhfianaise roinnt na n-inniúlachtaí idir an tAontas agus na Ballstáit agus na difríochtaí suntasacha idir na córais dlí náisiúnta i réimse na n-ábhar coiriúil, tá na Ballstáit freagrach as sainmhíniú a thabhairt ar 'chionta tromchúiseacha'.

Mar sin féin, cuireann an Chúirt in iúl nach mór go gcomhlíonann an sainmhíniú ar 'chionta tromchúiseacha' na ceanglais dá bhforáiltear sa Treoir 'um príobháideachas agus cumarsáid leictreonach',²⁹ arna léamh i bhfianaise na Cairte.³⁰ Dá bhrí sin, ní féidir leis na Ballstáit coincheap an 'chionta thromchúisigh' agus, leis sin, coincheap na 'coireachta tromchúisí' a chur as a riocht ach chomh beag, trí chionta ar follas nach bhfuil siad tromchúiseach a chur san áireamh, i bhfianaise na gcoinníollacha sochaíocha atá i réim sa Bhallstát lena mbaineann. Go háirithe, chun a bheith cinnte nach bhfuil aon saobhadh den chineál sin ann, tá sé riachtanach, i gcás ina bhfuil baol ann go gcuirfí isteach go mór ar chearta bunúsacha, go mbeadh rochtain na n-údarás náisiúnta ar shonraí a choinnítear faoi réir athbhreithniú roimh ré ag cúirt nó ag údarás riaracháin neamhspleách.

Ar an tríú dul síos agus ar deireadh, chun measúnú a dhéanamh ar an bhfuil an sainmhíniú ar 'chionta tromchúiseach' róleathan, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, go mbunaítear ar chritéar oibiachtúil sainmhíniú lena bhforáiltear gur 'chionta tromchúiseacha' - ar féidir rochtain a dheonú chun iad a ionchúiseamh - iad na cionta siúd lena mbaineann uastearma príosúnachta atá ar a laghad ar chomhchéim le tréimhse dá bhforáiltear le dlí.

Mar aon leis sin, cuireann an Chúirt in iúl nach féidir leis an sainmhíniú a thugtar sa dlí náisiúnta ar 'chionta tromchúiseacha' a bheith chomh leathan is go mbeadh rochtain ar na sonraí sin ina riail seachas ina heisceacht. Mar sin, ní féidir leis formhór mór na gcionta coiriúla a chumhdach, rud a d'fhéadfadh tarlú dá socrófaí an tairseach ag leibhéal ró-íseal. I ndáil leis sin, ní léir gur tairseach ró-íseal í tairseach a shocraítear trí thagairt d'uastearma príosúnachta trí bliana ar a laghad.

É sin ráite, ós rud é go ndeimhnítear an sainmhíniú ar 'chionta tromchúiseacha' trí thagairt a dhéanamh don uasphionós is infheidhme seachas don íosmhéid, ní chuireann an Chúirt as an áireamh go bhféadfar rochtain ar shonraí, arb ionann é agus cur isteach tromchúiseach ar chearta bunúsacha, a iarraidh chun cionta nach dtagann faoi raon feidhme na gcionta tromchúiseacha a ionchúiseamh.

Mar sin féin, ní gá go sáraítear prionsabal na comhréireachta nuair a shocraítear tairseach lena bhforáiltear gur cionta tromchúiseacha iad na cionta siúd lena mbaineann uastearma príosúnachta áirithe.

Ar thaobh amháin, is cosúil gurb amhlaidh atá sa chás seo leis an bhforáil náisiúnta atá i gceist toisc go bhféadfadh an fhoráil sin cásanna nach féidir rochtain a aicmiú mar chur isteach tromchúiseach a chumhdach toisc nach mbaineann sí le tacar sonraí lena bhféadfaí tátail bheachta maidir le saol príobháideach na n-ábhar sonraí a bhaint as.

²⁹ Airteagal 15(1) den Treoir um príobháideachas agus cumarsáid leictreonach.

³⁰ Airteagail 7, 8, 11 agus Airteagal 52(1) den Chairt.

Ar an taobh eile, ní mór don chúirt nó don údarás riaracháin neamhspleách, ag gníomhú di nó dó i gcomhthéacs athbhreithniú roimh ré, a bheith i dteideal rochtain den chineál sin a dhiúltú nó a shrianadh i gcás ina gcinntear gur cur isteach tromchúiseach ar chearta bunúsacha é an rochtain sin nuair is léir nach dtagann an cion atá i gceist faoi raon feidhme na coireachta tromchúisí i ndáiríre.

Ba chóir go mbeadh an chúirt nó an t-údarás atá freagrach as maoirseacht in ann cothromaíocht chóir a bhaint amach idir, ar thaobh amháin, na leasanna dlisteanacha atá nasctha le riachtanais an imscrúdaithe choiriúil agus, ar an taobh eile, na cearta bunúsacha chun príobháideachais agus chun sonraí pearsanta a chosaint.

Go háirithe, ní mór don chúirt nó don údarás sin a bheith in ann an rochtain sin a eisiamh i gcás ina lorgáitear an rochtain sin i gcomhthéacs ionchúiseamh cionta nach bhfuil tromchúiseach go follasach.

Is é breith na Cúirte ná nach gcuirtear cosc leis an Treoir um príobháideacht agus cumarsáid leictreonach, arna léamh i bhfianaise na Cairte, ar fhoráil náisiúnta lena gceanglaítear ar an mbreitheamh náisiúnta rochtain ar thacar sonraí tráchta nó sonraí suímh a údarú má bhaineann sé le hionchúiseamh cionta a bhfuil uastearma príosúnachta trí bliana ar a laghad faoin dlí náisiúnta ag gabháil leo mar phionós, ar choinníoll áfach go mbeadh an breitheamh in ann an rochtain sin a dhiúltú dá mbainfeadh an iarraidh ar rochtain le hionchúiseamh cionta nach bhfuil tromchúiseach go follasach i bhfianaise na gcoinníollacha sochaíocha atá i réim sa Bhallstát i gceist.

**Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra),
Bezirkshauptmannschaft Landeck (Iarracht rochtain a fháil ar shonraí
pearsanta arna stóráil ar fhón póca) (C-548/21, [EU:C:2024:830](#))**

(Tarchur chun réamhrialú – Daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le próiseáil sonraí pearsanta ag údaráis inniúla chun cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath nó a ionchúiseamh – Treoir 2016/680/UE – Airteagal 3(2) – Coincheap na ‘próiseála’ – Airteagal 4 – Prionsabail a bhaineann le próiseáil sonraí pearsanta – Airteagal 4(1)(c) – Prionsabal an ‘íoslaghdaithe sonraí’ – Airteagail 7, 8, 47 agus 52(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Ceanglas nach mór ‘foráil le dlí’ do theorannú ar fheidhmiú cirt bhunúsach – Comhréireacht – Measúnú comhréireachta i bhfianaise na dtosca ábhartha ar fad – Athbhreithniú roimh ré ag cúirt nó ag údarás riaracháin neamhspleách – Airteagal 13 – Faisnéis atá le cur ar fáil nó le tabhairt don ábhar sonraí – Teorainneacha – Airteagal 54 – An ceart chun leigheas breithiúnach éifeachtach a fháil i gcoinne rialaitheoir nó próiseálaí – Imscrúdú póilíneachta i ndáil le gáinneáil ar dhrugaí – Iarracht ag na póilíní fón póca a oscailt, d’fhonn rochtain a fháil ar na sonraí pearsanta arna stóráil ar an bhfón póca, chun críocha an imscrúdaithe sin))

Tar éis tarchur chun réamhrialú a éisteacht ó Landesverwaltungsgericht Tirol (an Chúirt Réigiúnach Riaracháin, an Tioróil, an Ostair), sonraíonn an Chúirt, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, ar thaobh amháin, na coinníollacha faoina bhféadfaidh na húdaráis náisiúnta inniúla rochtain a fháil ar shonraí atá i bhfón póca chun cionta coiriúla i gcoitinne a chosc, a imscrúdú, a bhrath agus a ionchúiseamh, i bhfianaise Threoir 2016/680.³¹ Ar an taobh eile, aithnítear ceart an ábhar sonraí go gcuirfí ar an eolas iad faoi na forais ar a bhfuil an t-údarú chun rochtain a fháil ar shonraí den sórt sin bunaithe, a luaithe nach bhféadfadh cur in iúl na faisnéise sin dochar a dhéanamh a thuilleadh do na cúraimí atá ar na húdaráis sin.

An 23 Feabhra 2021, agus cuardach le haghaidh támhshuanach ar bun acu, d’urghabh oifigigh ón oifig custam in Innsbruck (an Ostair) pacáiste a bhí dírithe ar CG agus ina raibh 85 g de channabas. Seoladh

³¹ Treoir (AE) 2016/680 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 i ndáil le cosaint daoine nádúrtha maidir le próiseáil sonraí pearsanta ag údaráis inniúla chun cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath nó a ionchúiseamh nó chun pionóis choiriúla a fhorghníomhú, agus saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Cinneadh Réime 2008/977/CGB ón gComhairle (IO 2016 L 119, Ich. 89).

an choinsíneacht chuig údaráis phóilíneachta na hOstaire lena scrúdú. An 6 Márta 2021, i gcomhthéacs imscrúdú póilíneachta ar gháinneáil ar dhruaí, chuardaigh beirt póilíní áit chónaithe CG agus cheistigh siad é faoi sheoltóir an phacáiste. Tar éis do CG diúltú rochtain a thabhairt d'oifigigh phóilíneachta ar a shonraí nasctha fóin póca, ghabh siad an fón.

Ina dhiaidh sin, rinne póilíní éagsúla roinnt iarrachtaí fón póca CG a oscailt. Sa chás seo, rinne na póilíní an teileafón a urghabháil agus na hiarrachtaí a rinneadh ina dhiaidh sin é a shaothrú gan údarú ó Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí nó ó bhreitheamh.

An 31 Márta 2021, thaisc CG achomharc os comhair na cúirte a rinne an tarchur i gcoinne dhlíthiúlacht urghabháil a fhóin phóca, a tugadh ar ais dó an 20 Aibreán 2021. Níor cuireadh CG ar an eolas láithreach faoi iarrachtaí chun leas a bhaint as a ghuthán agus tháinig sé ar an eolas fúthu le linn na n-imeachtaí atá ar feitheamh os comhair na cúirte a rinne an tarchur.

Sa chomhthéacs sin, fiosraíonn an chúirt a rinne an tarchur, i bhfianaise na Treorach maidir le 'príobháideacht agus cumarsáid leictreonach', ³² an ionann rochtain iomlán agus neamhrialaithe ar na sonraí go léir atá i bhfón póca agus cur isteach chomh tromchúiseach sin ar chearta bunúsacha ³³ nach mór an rochtain sin a theorannú do choireacht thromchúiseach a chomhrac. D'iarr sí freisin, ar thaobh amháin, an gcuirtear cosc leis an Treoir sin ³⁴ ar reachtaíocht náisiúnta faoina bhféadfaidh na póilíní coiriúla, le linn imeachtaí imscrúdaithe coiriúla, rochtain iomlán agus neamhrialaithe a fháil ar na sonraí go léir atá i bhfón póca, gan údarú ó bhreitheamh nó ó chomhlacht riaracháin neamhspleách, agus, ar an taobh eile, an bhfuil an reachtaíocht náisiúnta sin comhoiriúnach leis an gceart chun leigheas breithiúnach éifeachtach a fháil, a mhéid nach gcuireann sí d'oibleagáid ar na húdaráis phóilíneachta úinéir fóin póca a chur ar an eolas faoi na bearta a glacadh chun an teileafón sin a úsáid go digiteach.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, tugann an Chúirt dá haire nach dtagann iarracht na n-údarás phóilíneachta rochtain a fháil ar shonraí pearsanta atá i bhfón póca go díreach gan aon idirghabháil ó sholáthraí seirbhísí cumarsáide leictreonaí, amhail an ceann a bhaineann le CG, faoi raon feidhme na Treorach maidir le príobháideacht agus cumarsáid leictreonach.

Sa chéad áit, measann an Chúirt go dtagann iarracht rochtana den sórt sin faoi raon feidhme Threoir 2016/680. I ndáil leis sin, cuireann sí in iúl, i bhfianaise an raon feidhme leathan a bhí beartaithe ag reachtóir an Aontais a thabhairt don choincheap 'próiseáil,' ³⁵ i gcás ina n-urghabhann údaráis phóilíneachta teileafón agus ina láimhseálann siad é chun na sonraí pearsanta atá ar an teileafón sin a aisghabháil agus a cheadú, go dtionscnaíonn siad 'próiseáil,' fiú mura raibh na húdaráis sin in ann, ar chúiseanna teicniúla, rochtain a fháil ar na sonraí sin. Ar mhaithe le héifeachtacht phrionsabal an teorannaithe de réir cuspóra, ³⁶ is gá cuspóir an bhailithe a chinneadh a luaite a dhéanann na húdaráis inniúla iarracht rochtain a fháil ar shonraí pearsanta, ós rud é go gcuireann iarracht den sórt sin, má éiríonn léi, ar a gcumas, go háirithe, na sonraí atá i gceist a bhailiú, a bhaint amach nó a

³² Go sonrach, tá Airteagal 15(1) de Threoir 2002/58/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Iúil 2002 maidir le próiseáil sonraí pearsanta agus cosaint príobháideachta in earnáil na cumarsáide leictreonaí (an Treoir maidir le príobháideacht agus cumarsáid leictreonach) (IO 2002 L 201, lch. 37), arna leasú le Treoir 2009/136/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Samhain 2009 (IO 2009 L 337, lch. 11) (an 'Treoir maidir le príobháideacht agus cumarsáid leictreonach').

³³ Dá bhforáiltear in Airteagail 7 agus 8 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

³⁴ Go sonrach, Airteagal 15(1) den Treoir maidir le 'príobháideacht agus cumarsáid leictreonach'.

³⁵ Faoi Airteagal 3(2) de Threoir 2016/680, sainmhínítear an coincheap 'próiseáil' mar 'aon oibríocht nó aon sraith d'oibríochtaí a dhéantar ar shonraí pearsanta nó ar shraitheanna de shonraí pearsanta, trí mhodhanna uathoibríthe nó trí mhodhanna eile.'

³⁶ Airteagal 4(1)(b) de Threoir 2016/680.

cheadú láithreach. Mura bhféadfaí iarracht den sórt sin a cháiliú mar ‘phróiseáil’ sonraí, chaithfí amhras ar an ardleibhéal cosanta do shonraí pearsanta daoine aonair. Ar an gcaoi chéanna, dá mbeadh infheidhmeacht Threoir 2016/680 ag brath ar rath na hiarrachta ar rochtain a fháil ar shonraí pearsanta atá i bhfón póca, chruthódh sé sin éiginnteacht do na húdaráis náisiúnta inniúla agus do dhaoine aonair araon nach bhfuil ag luí le prionsabal na deimhneachta dlíthiúla.

Sa dara háit, déanann an Chúirt anailís i dtaobh an gcuirtear cosc le prionsabal an ‘íoslaghdaithe sonraí’,³⁷ mar léiriú ar phrionsabal na comhréireachta, ar reachtaíocht náisiúnta lena dtugtar an deis do na húdaráis inniúla rochtain a fháil ar shonraí atá i bhfón póca, chun críocha cionta coiriúla i gcoitinne a chosc, a imscrúdú, a bhrath agus a ionchúiseamh, gan feidhmiú na féidearthachta sin a chur faoi réir athbhreithniú roimh ré ag breitheamh nó ag comhlacht riaracháin neamhspleách. Dá bhrí sin, meabhraíonn an Chúirt nach mór do theorainneacha na gceart bunúsach maidir leis an saol príobháideach agus saol an teaghligh agus cosaint sonraí pearsanta³⁸ prionsabal na comhréireachta a chomhlíonadh agus nach féidir iad a dhéanamh ach amháin má tá gá leo agus má chomhlíonann siad i ndáiríre cuspóirí leasa ghinearálta arna n-aithint ag an Aontas Eorpach. I ndáil leis sin, ar thaobh amháin, measann an Chúirt nach mór a mheas, i bprionsabal, go gcomhlíonann próiseáil sonraí pearsanta i gcomhthéacs imscrúdú póilíneachta ar ionchúiseamh ciona choiriúil, amhail iarracht ar rochtain a fháil ar shonraí atá i bhfón póca, cuspóir leasa ghinearálta arna aithint ag an Aontas. Ar an taobh eile, tugann sí dá haire go dtugtar le tuiscint le comhréireacht na dteorainneacha ar fheidhmiú na gceart bunúsach maidir le hurraim don saol príobháideach agus cosaint sonraí pearsanta, a eascraíonn as próiseáil den sórt sin, nach mór gnéithe ábhartha uile an cháis a mheas ina n-aghaidh.

Dá bhrí sin, ar an gcéad dul síos, maidir lena thromchúisí atá teorannú na gceart bunúsach sin a eascraíonn as reachtaíocht lena gceadaítear d’údaráis inniúla na bpóilíní rochtain a fháil, gan réamhúdarú, ar shonraí atá i bhfón póca, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil an rochtain sin faoi dhliteanas, ag brath ar ábhar an fhóin phóca atá i gceist agus ar na roghanna a dhéanann na húdaráis sin, do raon an-leathan sonraí, agus, dá bhrí sin, d’fhéadfadh sí conclúidí an-bheacht a bhaint maidir le saol príobháideach an ábhair sonraí. Dá bhrí sin, ní mór a mheas go bhfuil cur isteach den sórt sin ar na cearta bunúsacha maidir le hurraim don saol príobháideach agus cosaint sonraí pearsanta tromchúiseach, nó an-tromchúiseach fiú.

Ar an dara dul síos, deir an Chúirt Bhreithiúnais go bhfuil tromchúis an chiona atá faoi imscrúdú ina gné lárnach den scrúdú ar chomhréireacht an chur isteach thromchúisigh arb ionann é agus rochtain ar shonraí pearsanta atá i bhfón póca. Mar sin féin, dá measfaí gurb é an comhrac i gcoinne na coireachta tromchúisí amháin atá in ann údar a thabhairt le rochtain ar shonraí den sórt sin, chuirfí teorainn le cumhachtaí na n-údarás inniúil cionta coiriúla a imscrúdú i gcoitinne, thabharfaí neamhaird ar chineál sonrach na gcúraimí a dhéanann na húdaráis sin agus bhainfí an bonn den chuspóir limistéar saoirse, slándála agus ceartais a bhaint amach laistigh den Aontas Eorpach. É sin ráite, chun an ceanglas a chomhlíonadh nach mór ‘foráil le dlí’³⁹, a dhéanamh d’aon teorannú ar fheidhmiú cirt bhunúsaigh, is faoin reachtas náisiúnta atá sé na tosca atá le cur san áireamh a shainiú ar bhealach atá beacht go leor, go háirithe cineál nó catagóirí na gcionta lena mbaineann.

Ar an tríú dul síos, tugann an Chúirt dá haire, chun comhlíonadh phrionsabal na comhréireachta a áirithiú, i gcás ina mbaineann riosca le rochtain na n-údarás náisiúnta inniúil ar shonraí pearsanta go gcuirfí isteach go tromchúiseach, nó fiú go tromchúiseach, ar chearta bunúsacha an ábhair sonraí, nach mór an rochtain sin a bheith faoi réir athbhreithniú roimh ré arna dhéanamh ag cúirt nó ag comhlacht riaracháin neamhspleách. Ní mór seiceálacha den sórt sin a dhéanamh sula ndéanfar aon iarracht rochtain a fháil ar na sonraí lena mbaineann, ach amháin i gcásanna práinne a bhfuil údar cuí leo, agus sa chás sin ní mór an tseiceáil a dhéanamh laistigh de thréimhse ghearr ama. I gcomhthéacs

³⁷ Mar a fhoráiltear in Airteagal 4(1)(c) de Threoir 2016/680, faoina gcaithfidh na Ballstáit a fhoráil go bhfuil sonraí pearsanta leordhóthanach, ábhartha agus nach bhfuil siad iomarcach i ndáil leis na críocha ar chucu a phróiseáiltear iad.

³⁸ Airteagail 7 agus 8 den Chairt.

³⁹ Airteagal 52(1) den Chairt.

an athbheithnithe sin, ní mór an chumhacht a thabhairt don chúirt nó don chomhlacht riaracháin neamhspleách iarraidh ar rochtain a thagann faoi raon feidhme Threoir 2016/680 a dhiúltú nó a shrianadh i gcás ina gcinneann sí go mbeadh an cur isteach ar chearta bunúsacha díreireach. Sa chás seo, ní mór d'údarás inniúla na bpóilíní rochtain ar shonraí atá i bhfón póca a dhiúltú nó a shrianadh más rud é, agus tromchúis an chiona agus riachtanais an imscrúdaithe á gcur san áireamh, nach ndealraíonn sé go bhfuil údar maith le rochtain a fháil ar inneachar cumarsáide nó ar shonraí íogaire.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, tagann an Chúirt ar an gconclúid nach gcuirtear bac le prionsabal an íoslaghdaíthe sonraí, arna léamh i bhfianaise na gceart chun sonraí pearsanta a chosaint agus chun an saol príobháideach a urramú, ar reachtaíocht náisiúnta lena dtugtar an deis do na húdaráis inniúla rochtain a fháil ar shonraí atá i bhfón póca, chun cionta coiriúla i gcoitinne a chosc, a imscrúdú, a bhrath agus a ionchúiseamh. Tá inghlacthacht den sórt sin, áfach, ag brath ar phrionsabail na dlíthiúlachta agus na comhréireachta a chomhlíonadh agus ar réamh-athbheithniú a bheith déanta ag cúirt nó ag comhlacht riaracháin neamhspleách ar fheidhmiú an chirt chun rochtain a fháil ar na sonraí sin.

Sa tríú háit, chinn an Chúirt ar an gceist ar cheart CG a chur ar an eolas faoi iarrachtaí chun rochtain a fháil ar na sonraí atá ar a fhón póca.⁴⁰ I ndáil leis sin, tugann sí dá haire nach mór do na húdaráis náisiúnta inniúla atá údaraithe ag breitheamh nó ag comhlacht riaracháin neamhspleách chun rochtain a fháil ar shonraí arna gcoinneáil na daoine lena mbaineann a chur ar an eolas faoi na forais ar a bhfuil an t-údarú sin bunaithe, a luaithe nach dócha go gcuirfidh nochtadh na faisnéise sin na himscrúduithe arna ndéanamh ag na húdaráis sin i mbaol a thuilleadh. Ní mór do na húdaráis chéanna sin an fhaisnéis uile dá bhforáiltear le Treoir 2016/680⁴¹ a chur ar fáil do na daoine lena mbaineann ionas gur féidir leo a gceart chun leigheas éifeachtach a fheidhmiú, go háirithe.⁴² Dá bhrí sin, níl reachtaíocht náisiúnta lena n-eisiatar go ginearálta aon cheart chun faisnéis den sórt sin a fháil i gcomhréir le dlí an Aontais. Sa chás seo, measann an Chúirt gur cheart CG a chur ar an eolas roimh ré faoi na hiarrachtaí chun rochtain a fháil ar na sonraí atá ar a fón póca. Ós rud é gur urghabhadh fón póca CG cheana féin tráth iarrachtaí na n-údarás póilíneachta é a oscailt, ní cosúil go bhféadfaí dochar a dhéanamh don imscrúdú dá gcuirfí ar an eolas é faoi na hiarrachtaí rochtana sin. Dá bhrí sin, cinneann an Chúirt go gcuirtear cosc le forálacha Threoir 2016/680, arna léamh i bhfianaise na Cairte,⁴³ ar reachtaíocht náisiúnta lena n-údaraítear do na húdaráis inniúla rochtain a fháil ar shonraí atá i bhfón póca gan an duine lena mbaineann a chur ar an eolas faoi na forais ar a bhfuil údarú ó bhreitheamh nó ó chomhlacht riaracháin neamhspleách chun rochtain a fháil ar shonraí den sórt sin bunaithe, a luaithe nach bhféadfadh cur in iúl na faisnéise sin na cúraimí atá ar na húdaráis sin a chur i mbaol a thuilleadh.

2. Sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha

**Breithiúnas an 30 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), Direktor na
Glavna direktsia 'Natsionalna politsia' pri MVR – Sofia (C-118/22,
[EU:C:2024:97](#))**

(Tarchur chun réamhrialú – Daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil chun cionta coiriúla a chomhrac – Treoir (AE) 2016/680 – Airteagal 4(1)(c) – Íoslaghdu sonraí – Teorannú stórála –

⁴⁰ Airteagal 47 den Chairt.

⁴¹ Dá dtagraítear in Airteagal 13(1) de Threoir 2016/680.

⁴² Airteagal 54 de Threoir 2016/680.

⁴³ Go háirithe, Airteagail 13 agus 54 de Threoir 2016/680, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 agus Airteagal 52(1) den Chairt.

Airteagal 5 – Teorainneacha ama iomchuí don léirsciosadh nó chun athbhreithniú tráthrialta a dhéanamh ar an ngá le stóráil – Airteagal 10 – Sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha – Géarghá – Airteagal 16(2) agus (3) – An ceart go ndéanfaí léirsciosadh – Coincheap na ‘próiseála’ – Airteagal 52(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, – Duine nádúrtha a ciontaíodh le breithiúnas críochnaitheach agus a ndéantar an tairfead coiriúil sin a ghlanadh ina dhiaidh sin – Tréimhse choinneála sonraí go bás – Easpa cirt go ndéanfaí léirsciosadh nó go gcuirfí srian ar phróiseáil – Comhréireacht)

I ndiaidh iarraidh ar réamhrialú ón Varhoven administrativen sad (an Chúirt Riaracháin Uachtarach, an Bhulgáir), tugann Mór-Dhlísheomra na Cúirte Breithiúnais rialú maidir leis na teorainneacha ama a bhaineann le sonraí pearsanta daoine a bhí faoi réir ciontú coiriúil críochnaitheach a stóráil, chun cionta coiriúla a chomhrac, ag féachaint ar Threoir 2016/680.⁴⁴

Cláraíodh NG i gclár na bpóilíní le linn imeachtaí imscrúdaithe as mionn éithigh a thabhairt. Ag deireadh na n-imeachtaí imscrúdaithe sin rinneadh díotáil air agus ina dhiaidh sin fuarthas ciontach sa chion sin é agus gearradh pianbhreith phromhaidh bliana air. Tar éis dó an phianbhreith sin a chur isteach, bhain sé tairbhe as athinmheachán.

Ar bhonn an athinmheacháin sin, rinne NG iarratas go ndéanfaí an clárú sin a bhaint ó chlár na bpóilíní. Diúltaíodh don iarratas sin ar an bhforas nach bhfuil ciontú coiriúil críochnaitheach, lena n-áirítear cásanna ina ndearnadh athinmheachán, ar cheann de na forais lena ndéanfaí a leithéid de sciosadh, forais a liostaítear ina n-iomláine sa dlí náisiúnta. I ndiaidh gur díbheadh caingean NG i gcoinne an chinnidh sin, thug NG achomharc os comhair na cúirte a rinne an tarchur, á mhaíomh go leanann sé ó Threoir 2016/680 nach féidir sonraí pearsanta a stóráil gan teorainn ama. Dar le NG, go mba amhlaidh a bheadh, de facto, nuair nach bhféadfadh an duine lena mbaineann na sonraí pearsanta a bailíodh i ndáil leis an gcion coiriúil ar ciontaíodh é go críochnaitheach ina leith a léirsciosadh riamh, fiú tar éis dó a phianbhreith a chur isteach agus tairbhe a bhaint as athinmheachán.

Sna himthosca sin, iarradh ar an gCúirt Bhreithiúnais, i gcomhthéacs réamhrialú, an gcuirtear cosc le Treoir 2016/680,⁴⁵ arna léamh i bhfianaise Airteagail 7 agus 8 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh,⁴⁶ ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear go ndéanfaidh na húdaráis phóilíneachta stóráil, chun críocha cionta coiriúla a chosc, chun cionta coiriúla a imscrúdú, chun cionta coiriúla a bhrath nó chun cionta coiriúla a ionchúiseamh nó chun pionóis choiriúla a chur i bhfeidhm ar shonraí pearsanta, go háirithe, ar shonraí bithmhéadracha agus géiniteacha a bhaineann le daoine a bhí faoi réir ciontú coiriúil deiridh i gcion coiriúil intinníúil a thagann faoi raon feidhme an ionchúisimh phoiblí, go dtí go bhfaighidh an t-ábhar sonraí bás, lena n-áirítear i gcás athinmheachán an ábhair sonraí, gan an ceart go ndéanfaí sonraí den sórt sin a léirsciosadh a aithint ar bhealach eile ná, i gcás inarb infheidhme, an ceart chun srian a chur ar a bpróiseáil.

Ina breithiúnas, tugann an Chúirt Bhreithiúnais freagra dearfach ar an gceist sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais in iúl go mbunaítear creat ginearálta le Treoir 2016/680 chun a áirithiú, inter alia, go bhfuil stóráil sonraí pearsanta agus, go háirithe, fad na stórála

⁴⁴ Treoir (AE) 2016/680 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 i ndáil le cosaint daoine nádúrtha maidir le próiseáil sonraí pearsanta ag údaráis inniúla chun cionta coiriúla a chosc, a imscrúdú, a bhrath nó a ionchúiseamh nó chun pionóis choiriúla a fhorghníomhú, agus saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Cinneadh Réime 2008/977/CGB ón gComhairle (IO 2016 L 119, Ich. 89).

⁴⁵ Go sonrach, Airteagal 4(1)(c) agus (e) de Threoir 2016/680, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 5 agus 10, Airteagal 13(2) (b) agus Airteagal 16(2) agus (3) di.

⁴⁶ Cumhdaítear in Airteagal 7 agus 8 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, faoi seach, an ceart go ndéanfar an saol príobháideach agus saol an teaghlaigh a urramú agus saol an teaghlaigh agus an ceart go ndéanfar sonraí pearsanta a chosaint.

sin teoranta don mhéid atá riachtanach chun na gcríoch ar chucu a ndéantar iad a stóráil i bhfianaise na gcuspóirí dá gcoinnítear na sonraí sin, agus ag an am céanna fágfar faoi na Ballstáit é a chinneadh, i gcomhréir leis an gcreat sin, na cásanna sonracha ina n-éilítear, chun cearta bunúsacha an ábhair sonraí a chosaint, na sonraí sin a léirsciosadh agus an tráth is gá an léirsciosadh sin a dhéanamh. Os a choinne sin, ní cheanglaítear leis an Treoir sin ar na Ballstáit teorannacha ama daingne a shainiú maidir le sonraí pearsanta a stóráil agus thar a leithéid de theorainneacha ba cheart na sonraí sin a léirsciosadh go huathoibríoch.

Go háirithe, thar aon rud eile, bunaítear le hAirteagal 4(1)(c) de Threoir 2016/680 prionsabal an 'íoslaghdaithe sonraí', ar dá réir nach mór do na Ballstáit foráil a dhéanamh go bhfuil na sonraí pearsanta leordhóthanach, ábhartha agus nach bhfuil siad iomarcach i ndáil leis na cuspóirí dá ndéantar próiseáil orthu. Ina theannta sin, faoi Airteagal 4(1)(e) den Treoir sin, ní mór do na Ballstáit foráil a dhéanamh go stórálfar na sonraí sin i bhfoirm nach gceadaítear léi na hábhair sonraí a shainaithint ach go ceann tréimhse nach faide ná mar is gá chun na críocha sin ar chucu a ndéantar na sonraí pearsanta a phróiseáil a bhaint amach. Sa chomhthéacs sin, ceanglaítear ar na Ballstáit le hAirteagal 5 den Treoir sin, inter alia, teorainneacha ama iomchuí a leagan síos chun sonraí pearsanta a léirsciosadh nó chun athbhreithniú rialta a dhéanamh ar an riachtanas atá leis na sonraí pearsanta a stóráil. Éilíonn 'iomchuíbheas' na dteorainneacha ama sin, in aon chás, go gceadaítear leo na sonraí lena mbaineann a léirsciosadh mura bhfuil údar ann a thuilleadh leis na sonraí sin a stóráil ag féachaint ar chuspóir na próiseála.

Ansin, le hAirteagal 10 de Threoir 2016/680, lena rialaítear próiseáil catagóirí speisialta sonraí pearsanta, go háirithe sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha, ceadáítear próiseáil sonraí den sórt sin i gcásanna 'ina mbeidh géarghá leis' amháin.

Ar deireadh, le hAirteagal 16(2) de Threoir 2016/680 bunaítear an ceart go ndéanfaí sonraí pearsanta a léirsciosadh i gcás inarb ionann an phróiseáil agus sárú ar na forálacha arna nglacadh de bhun na Treorach sin ⁴⁷ nó i gcás inar gá na sonraí sin a léirsciosadh chun oibleagáid dhlíthiúil a bhfuil an rialaitheoir faoina réir a chomhlíonadh. ⁴⁸ Tá sé le tuiscint go bhféadfar an ceart chun léirscriosta a fheidhmiú, inter alia, i gcás nach bhfuil gá leis na sonraí pearsanta atá i gceist a stóráil nó nach bhfuil gá leo a thuilleadh chun na gcríoch ar chucu a ndéantar iad a phróiseáil nó i gcás ina bhfuil gá leis an léirsciosadh sin chun na críche sin leis an dlí náisiúnta a chomhlíonadh.

Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt Bhreithiúnais dá haire, sa chás seo, nach stóráiltear na sonraí pearsanta i gclár na bpóilíní agus a bhaineann le daoine a ionchúisítear i gcion intinníúil atá faoi réir ionchúiseamh poiblí ach amháin chun críche imscrúduithe oibríochtúla agus, go sonrach, chun iad a chur i gcomparáid le sonraí eile a bhailítear le linn imscrúduithe a bhaineann le cionta eile. I ndáil leis sin, áfach, is de chineál an-ghinearálta é an coincheap 'cion coiriúil intinníúil a thagann faoi raon feidhme an ionchúisimh phoiblí' agus go bhféadfadh feidhm a bheith ag an gcoincheap seo i leith líon mór cionta coiriúla, beag beann ar chineál agus ar thromchúis na gcionta sin. Mar sin féin, níl an baol céanna ann go mbeadh na daoine go léir a ciontaíodh go críochnaitheach i gcion den sórt sin páirteach i gcionta coiriúla eile, rud a thugann údar le tréimhse aonfhoirmeach stórála sonraí a bhaineann leo. I ndáil leis sin, i gcásanna áirithe, ag féachaint do thosca amhail cineál agus tromchúis an chionta a rinneadh nó easpa atitimeachais, ní gá go dtabharfaidh an riosca a léiríonn an duine ciontaithe údar cuí leis na sonraí a bhaineann leis a stóráil i gclár náisiúnta na bpóilíní dá bhforáiltear chun na críche sin go dtí a bhás agus mar gheall air sin ní bheidh an nasc riachtanach ann a thuilleadh idir na sonraí a stóráiltear agus an cuspóir atá á shaothrú. Dá bhrí sin, i gcásanna den sórt sin, ní bheidh a stóráil comhsheasmhach le prionsabal an íoslaghdaithe sonraí agus rachaidh sé thar an

⁴⁷ Go háirithe, Airteagail 4, 8 nó 10 di.

⁴⁸ Mar sin féin, de bhun Airteagal 16(3) de Threoir 2016/680, ní mór a fhoráil leis an dlí náisiúnta go gcuirfidh an rialaitheoir srian le próiseáil na sonraí sin seachas iad a léirsciosadh i gcás ina ndéanfaidh an t-ábhar sonraí cruinneas na sonraí pearsanta a chonspóid agus nach féidir a gcruinneas nó a míchruinneas a fhionnadh.

tréimhse is gá chun na críocha sin ar chucu a ndéantar na sonraí pearsanta a phróiseáil a bhaint amach.

Ina dhiaidh sin, ós rud é go n-áirítear sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha ar shonraí pearsanta i gclár na bpóilíní atá i gceist, thug an Chúirt Bhreithiúnais dá haire gur dócha go mbeidh géarghá le sonraí den sórt sin daoine a bhí faoi réir ciontú coiriúil deiridh cheana féin a stóráil, ⁴⁹ lena n-áirítear go dtí go bhfaighidh na daoine sin bás, inter alia ar mhaithe le deimhniú an raibh baint acu le cionta coiriúla eile agus, ar an mbealach sin, ciontóirí a imscrúdú agus a pianbhreith a ghearradh orthu. Mar sin féin, ní chomhlíonann stóráil na sonraí sin ceanglas den sórt sin ach amháin má chuirtear san áireamh cineál agus tromchúis an chiona ónar eascair an ciontú coiriúil críochnaitheach, nó imthosca eile amhail an comhthéacs ar leith ina ndearnadh an cion sin, an nasc a d'fhéadfadh a bheith aige le himeachtaí eile atá ar feitheamh nó cúlra coiriúil nó próifíl an duine ar gearradh pianbhreith air. Dá réir sin, más rud é, amhail mar a fhoráiltear dó sa reachtaíocht náisiúnta sna príomhimeachtaí, go stórálfar na sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha a iontráladh i gclár na bpóilíní go dtí go bhfaighidh na daoine lena mbaineann bás i gcás a gciontaithe choiriúil chríochnaithigh, tá raon feidhme na stórála sin, thar a bheith leathan i bhfianaise na gcríoch ar chucu a ndéantar na sonraí sin a phróiseáil.

Ar deireadh, maidir leis, ar thaobh amháin, an oibleagáid foráil a dhéanamh maidir le teorainneacha ama iomchuí a leagan síos, ⁵⁰ ní féidir a mheas go bhfuil teorainn ama 'iomchuí', maidir le sonraí bithmhéadracha agus géiniteacha aon duine a ciontaíodh go cinntitheach i gcion coiriúil intinníúil a thagann faoi raon feidhme an ionchúisimh phoiblí a stóráil, ach amháin má chuirtear san áireamh na himthosca ábhartha a fhágann go bhfuil gá le tréimhse stórála den sórt sin. Dá bhrí sin, fiú más féidir leis an tagairt do bhás an ábhair sonraí a bheith ina 'teorainn ama' chun sonraí stórála a léirsciosadh, ní féidir a mheas go bhfuil teorainn den sórt sin 'iomchuí' ach amháin in imthosca sonracha lena dtugtar údar cuí léi. Is léir nach amhlaidh atá cás ina gcuirtear a leithéid i bhfeidhm go ginearálta agus go neamh-idirdhealaitheach maidir le haon duine a ciontaíodh go cinntitheach. Is fíor go bhfágtar faoi na Ballstáit é cinneadh a dhéanamh an riachtanas le teorainneacha ama a shocrú chun na sonraí sin a léirsciosadh nó le hathbhreithniú rialta a dhéanamh ar an riachtanas atá leis na sonraí pearsanta a stóráil. ⁵¹ Mar sin féin, éilítear le 'hiomchuibheas' na teorainneacha ama le haghaidh athbhreithniú rialta den sórt sin a cheadaítear leo na sonraí lena mbaineann a léirsciosadh mura bhfuil údar ann a thuilleadh leis na sonraí sin a stóráil. Ní chomhlíontar ceanglas den sórt sin más rud é gurb é bás an duine lena mbaineann an t-aon chás amháin ina bhforáiltear do léirsciosadh den sórt sin.

Ar an taobh eile, maidir leis na coimircí dá bhforáiltear i dTreoir 2016/680 lena leagtar síos coimircí maidir leis na coinníollacha a bhaineann leis na cearta go ndéanfaí léirsciosadh agus go gcuirfí srian ar phróiseáil, cuirtear cosc leis na forálacha sin freisin ar reachtaíocht náisiúnta nach gceadaítear leo do dhuine a ciontaíodh go cinntitheach i gcion coiriúil intinníúil a thagann faoi raon feidhme an ionchúisimh phoiblí, na cearta sin a fheidhmiú.

⁴⁹ Féach Airteagal 10 de Threoir 2016/680.

⁵⁰ Féach Airteagal 5 de Threoir 2016/680.

⁵¹ Féach Airteagal 5 de Threoir 2016/680.

3. Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS)

a. Raon feidhme

Breithiúnas an 16 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), Österreichische Datenschutzbehörde (C-33/22, [EU:C:2024:46](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Daoine aonair a chosaint i dtaca le próiseáil sonraí pearsanta – Airteagal 16 CFAE – Rialachán (AE) 2016/679 – Airteagal 2(2)(a) – Raon feidhme – Eisiámh – Gníomhaíochtaí nach dtagann faoi raon feidhme dhlí an Aontais – Airteagal 4(2)CAE – Gníomhaíochtaí a bhaineann leis an tslandáil náisiúnta – Coiste Fiosrúcháin arna bhunú ag Parlaimint Bhallstáit – Airteagal 23(1)(a) agus (h), Airteagail 51 agus 55 de Rialachán (AE) 2016/679 – Inniúlacht an Údaráis Cosanta Sonraí – Airteagal 77 – An ceart chun gearán a thaisceadh le húdarás maoirseachta – Éifeacht dhíreach)

Maidir le tarchur chun réamhrialú ón Verwaltungsgerichtshof (an Chúirt Uachtarach Riaracháin, an Ostair), chinn an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, nach dtagann gníomhaíocht coiste fiosrúcháin pharlaimintigh lasmuigh de raon feidhme RGCS.⁵²

D'fhonn aon tionchar polaitiúil ar an Bundesamt für Verfassungsschutz und Terrorismusbekämpfung (an Oifig Chónaidhme um Chosaint an Bhunreacht agus um Fhrithsceimhlitheoireacht, an Ostair)⁵³ a fhiosrú, tá coiste fiosrúcháin ('Coiste Fiosrúcháin BVT') bunaithe ag an Nationalrat (Tionól Náisiúnta, an Ostair). D'éist an coiste sin le WK mar fhinné. D'ainneoin a iarrata ar anaithnidiú, foilsíodh miontuairiscí a éisteachta, ag tagairt dá theaghlach iomlán agus dá chéad ainmneacha, ar shuíomh gréasáin Parlament Österreich (Parlaimint na hOstaire). Ag áitiú go raibh nochtadh a chéannachta contrártha do RGCS agus do reachtaíocht na hOstaire,⁵⁴ chuir WK gearán isteach leis an Österreichische Datenschutzbehörde (Údarás um Chosaint Sonraí, an Ostair) ('an Datenschutzbehörde'). Le cinneadh an 18 Meán Fómhair 2019, dhearbhaigh an Datenschutzbehörde nach raibh sé d'inniúlacht aige cinneadh a dhéanamh maidir leis an ngearán, á rá gur cuireadh cosc air le prionsabal dheighilt na gcumhachtaí, mar chomhlacht de chuid an fheidhmeannais, grinnschrúdú a dhéanamh ar Choiste Fiosrúcháin BVT, atá mar chuid den chumhacht reachtach.

Tar éis chinneadh an Bundesverwaltungsgericht (an Chúirt Riaracháin Chónaidhme, an Ostair), a sheas le caingean WK agus chuir sé cinneadh an Datenschutzbehörde ar neamhní, rinne an Datenschutzbehörde achomharc ar phointe dlí os comhair an Verwaltungsgerichtof (an Chúirt Riaracháin Uachtarach) i gcoinne chinneadh an Bundesverwaltungsgericht (an Chúirt Riaracháin Chónaidhme).

Sa chomhthéacs sin, d'iarr an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt an dtagann gníomhaíochtaí coiste fiosrúcháin arna bhunú ag Parlaimint Ballstáit faoi raon feidhme RGCS agus an bhfuil feidhm ag an Rialachán sin i gcás ina mbaineann na gníomhaíochtaí sin le cosaint na slándála náisiúnta. Ina theannta sin, d'iarr sí ar an gCúirt a rialú an dtugann RGCS d'údarás maoirseachta náisiúnta amhail an Datenschutzbehörde an inniúlacht éisteacht le gearáin a bhaineann le próiseáil sonraí pearsanta arna ndéanamh ag an gcoiste fiosrúcháin le linn a ghníomhaíochtaí.

⁵² Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, Ich. 1, 'RGCS').

⁵³ An 1 Nollaig 2021, rinneadh an 'Direktion Staatsschutz und Nachrichtendienst' (an Stiúrthóireacht um Shlándáil an Stáit agus um Fhaisnéis, an Ostair) den eintiteas sin.

⁵⁴ Is é sin Airteagal 1 de Datenschutzgesetz (An tAcht um Chosaint Sonraí), an 17 Lúnasa 1999 (BGBl. I, 165/1999).

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil Airteagal 2(2)(a) de RGCS, lena bhforáiltear nach bhfuil feidhm ag an Rialachán sin maidir le próiseáil sonraí pearsanta le linn gníomhaíochta nach dtagann faoi raon feidhme dhlí an Aontais, ceaptha chun próiseáil a dhéanann údaráis Stáit le linn gníomhaíocht a bheartaítear chun slándáil náisiúnta a chaomhnú nó gníomhaíocht a d'fhéadfaí a aicmiú sa chatagóir chéanna a eisiamh ó raon feidhme an Rialacháin sin, agus chuige sin amháin. Dá bhrí sin, ní leor gníomhaíocht mar shaintréith ghníomhaíochta de chuid an Stáit nó de chuid údaráis phoiblí go huathoibríoch chun cur i bhfeidhm RGCS maidir le gníomhaíocht den sórt sin a chosc.⁵⁵

Is le hAirteagal 4(7) de RGCS⁵⁶ a dhéantar an léiriú sin, a eascraíonn as easpa aon idirdhealú ag brath ar chéannacht an rialaitheora lena mbaineann.

Deir an Chúirt nach gciallaíonn nádúr parlaiminteach Choiste Fiosrúcháin BVT go bhfuil a chuid gníomhaíochtaí lasmuigh de raon feidhme RGCS. Ní thagraíonn an eisceacht dá bhforáiltear in Airteagal 2(2)(a) den Rialachán sin ach do chatagóirí gníomhaíochtaí a thagann, de réir a gcineáil, lasmuigh de raon feidhme dhlí an Aontais agus ní do chatagóirí daoine. Dá réir sin, ós rud é gur coiste fiosrúcháin arna bhunú ag Parlaimint Bhallstáit i bhfeidhmiú a cumhachta grinnscrúdaithe ar an bhfeidhmeannas a dhéanann an phróiseáil ar shonraí pearsanta, ní shuítear, dá réir sin, go ndéantar an phróiseáil sin le linn gníomhaíocht nach dtagann faoi raon feidhme dhlí an Aontais.

Ar an dara dul síos, deir an Chúirt, cé gur faoi na Ballstáit atá sé a leasanna bunúsacha slándála a shainiú agus bearta iomchuí a dhéanamh chun iad a áirithiú,⁵⁷ ós rud é go ndearnadh beart náisiúnta chun an tslándáil náisiúnta a chosaint, ní féidir le dlí an Aontais a fhágáil neamh-infheidhme agus na Ballstáit a dhíolmhú ón ngá atá ann dlí an Aontais a chomhlíonadh. Ní thagraíonn an eisceacht dá bhforáiltear in Airteagal 2(2)(a) de RGCS ach do chatagóirí gníomhaíochtaí nach dtagann faoi raon feidhme dhlí an Aontais de réir a gcineáil. Maidir leis sin, ós rud é gur údarás poiblí é an rialaitheoir arb é a phríomhghníomhaíocht an tslándáil náisiúnta a chosaint, ní leor é sin chun an próiseáil sonraí pearsanta a dhéanann sé le linn a ghníomhaíochtaí eile a eisiamh ó raon feidhme RGCS.

Sa chás seo, is cosúil nach ionann an grinnscrúdú polaitiúil a dhéanann an Coiste Fiosrúcháin BVT agus, dá réir sin, gníomhaíocht a bheartaítear chun an tslándáil náisiúnta a chosaint nó a thagann faoin gcatagóir chéanna. Dá réir sin, faoi réir fíorú na cúirte a rinne an tarchur, ní thagann an ghníomhaíocht lasmuigh de raon feidhme RGCS.

É sin ráite, is féidir le coiste fiosrúcháin parlaiminteach rochtain a bheith aige ar shonraí pearsanta nach mór, ar chúiseanna slándála náisiúnta, cosaint shonrach a bheith acu. I ndáil leis sin, féadfar teorainneacha a leagan síos maidir leis na hoibleagáidí agus na cearta a eascraíonn as RGCS, trí bhíthin beart reachtach, chun an tslándáil náisiúnta, go háirithe, a chaomhnú.⁵⁸ Dá bhrí sin, d'fhéadfaí údar cuí a thabhairt le teorainneacha maidir le sonraí pearsanta a bhailiú, faisnéis a sholáthar d'ábhair sonraí agus an rochtain atá acu ar na sonraí sin, nó nochtadh na sonraí sin, gan toiliú na n-ábhar sonraí, do dhaoine seachas an rialaitheoir, ar choinníoll go n-urramaítear, leis na teorainneacha sin, éirim chearta agus shaoirsí bunúsacha na n-ábhar sonraí agus gur beart riachtanach agus comhréireach iad i sochaí dhaonlathach.

Tugann an Chúirt dá haire, mar sin féin, nach léir ón bhfaisnéis atá ar fáil di gur líomhain Coiste Fiosrúcháin BVT gur ghá sonraí pearsanta an ábhair sonraí a nochtadh chun an tslándáil náisiúnta a

⁵⁵ Breithiúnais an 22 Meitheamh 2021, *Latvijas Republikas Saeima (Pointí pionóis)* (C-439/19, [EU:C:2021:504](#), mír 66), agus an 20 Deireadh Fómhair 2022, *Koalitsia 'Demokratichna Bulgaria – Obedinenie'* (C-306/21, [EU:C:2022:813](#), mír 39).

⁵⁶ Is é an rialaitheoir an duine nádúrtha nó dlítheanach, an t-údarás poiblí, an ghníomhaireacht nó an comhlacht eile a chinneann, ina aonar nó i gcomhpháirt, críocha agus modhanna na próiseála ar shonraí pearsanta.

⁵⁷ Faoi Airteagal 4(2) CAE.

⁵⁸ De réir Airteagal 23 den Rialachán sin.

chosaint agus go raibh a bhunús i mbeart reachtach náisiúnta a leagadh síos chuige sin agus is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé na fóruithe is gá a dhéanamh ina leith sin.

Ar an tríú dul síos agus ar deireadh, sonraíonn an Chúirt nach gá bearta náisiúnta cur chun feidhme a ghlacadh le forálacha RGCS a bhaineann le hinniúlacht na n-údarás maoirseachta náisiúnta agus leis an gceart gearán a thaisceadh ⁵⁹ agus go bhfuil siad soiléir, beacht agus neamhchoinníollach go leor chun éifeacht dhíreach a bheith acu. Dá bhrí sin, cé go bhfágann RGCS corrlach lánroghnach do na Ballstáit maidir le líon na n-údarás maoirseachta atá le bunú, ⁶⁰ cinneann sé, i gcodarsnacht leis sin, méid a n-inniúlachtaí chun faireachán a dhéanamh ar chur i bhfeidhm RGCS. Dá bhrí sin, i gcás ina gcinneann Ballstát údarás maoirseachta náisiúnta aonair a bhunú, ní mór go mbeadh na hinniúlachtaí uile dá bhforáiltear sa Rialachán sin ag an údarás sin. Le haon léiriú eile, chaithfí amhras a éifeachtacht na bhforálacha sin agus bheadh an baol ann go lagófaí éifeachtacht na bhforálacha eile go léir de RGCS a d'fhéadfadh a bheith ina n-ábhar gearáin.

Maidir leis an bhfóras n-eisiatar leis na forálacha bunreachtúla náisiúnta an fhéidearthacht go ndéanfaidh údarás maoirseachta, atá ag brath ar an bhfeidhmeannas, faireachán ar chur i bhfeidhm RGCS ag comhlacht é a bhaineann leis an gcumhacht reachtach, sonraíonn an Chúirt go bhfuil sé go beacht i gcomhréir le struchtúr bunreachtúil na mBallstát, nach gceanglaítear le RGCS ach ar na Ballstáit údarás maoirseachta amháin ar a laghad a bhunú, agus ag an am céanna an deis a thabhairt dóibh níos mó ná údarás amháin a bhunú. Dá bhrí sin, tugtar corrlach lánroghnach leis an Rialachán sin do gach Ballstát lena gcuirtear ar a chumas an méid údarás maoirseachta is gá a bhunú, go háirithe i bhfianaise a struchtúir bhunreachtúil.

Ina theannta sin, ní féidir ligean do Bhallstát a bheith ag brath ar fhorálacha an dlí náisiúnta chun an bonn a bhaint d'aontacht agus d'éifeachtacht dhlí an Aontais. Tá éifeachtaí phrionsabal thosaíocht dhlí an Aontais ceangailteach ar chomhlachtaí uile Ballstáit, gan, inter alia, forálacha an dlí náisiúnta agus lena n-áirítear forálacha bunreachtúla, bheith in ann bac a chur orthu. ⁶¹

Dá bhrí sin, i gcás inar roghnaigh Ballstát údarás maoirseachta aonair a bhunú, ní féidir leis brath ar fhorálacha an dlí náisiúnta, bíodh siad de chineál bunreachtúil, chun próiseáil sonraí pearsanta a thagann faoi raon feidhme RGCS a eisiadh ó mhaoirseacht an údaráis sin.

b. An coincheap 'rialaitheoir'

Breithiúnas an 11 Eanáir 2024 , *État belge* (Sonraí arna bpróiseáil in iris oifigiúil), (C-231/22, [EU:C:2024:7](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Comhfhogasú reachtaíochta – Daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) – Rialachán (AE) 2016/679 – Airteagal 4(7) – An coincheap 'rialaitheoir' – Iris Oifigiúil Ballstáit – Oibleagáid doiciméid cuideachta arna n-ullmhú ag na cuideachtaí sin nó a n-ionadaithe dlíthiúla a fhoilsiú – Airteagal 5(2) – Sonraí pearsanta atá i ndoiciméid den sórt sin a phróiseáil i ndiaidh a chéile ag roinnt daoine nó eintiteas ar leith – Cinneadh maidir le freagracht)

⁵⁹ Airteagal 55(1) agus Airteagal 77(1) de RGCS faoi seach.

⁶⁰ Dá bhforáiltear in Airteagal 51(1) de RGCS.

⁶¹ Breithiúnas an 22 Feabhra 2022, *RS* (Éifeachtaí na gcinntí de chúirt bhunreachtúil) (C-430/21, [EU:C:2022:99](#), mír 51 agus an cásdlí dá dtagraítear).

Le tarchur chun réamhrialú os a comhair ó cour d'appel de Bruxelles (Cúirt Achomhairc na Bruiséile, an Bheilg), sonraíonn an Chúirt réim an choincheapa 'rialaitheoir' agus teorainneacha oibleagáidí an rialaitheora, i gcás ina mbíonn na haon sonraí pearsanta á bpróiseáil ag eintitis i ndiaidh a chéile.

An 12 Feabhra 2019, foilsíodh in *Moniteur belge*, ina mbíonn réim mhór foilseachán oifigiúil agus poiblí á bhfoilsiú agus á ndáileadh ar pháipéar agus go leictreonach, sliocht as cinneadh ó chuideachta a caipiteal a laghdú. Bhí sonraí pearsanta páirtí de chuid na cuideachta a scríobh a nótaire í sa tsliocht sin, ar sliocht í a seoladh chuig an gcúirt inniúil agus a chuir í ar aghaidh ansin chuig lucht stiúrthóireacht na hirise oifigiúla sin.

I ndiaidh tabhairt faoi deara gur cuireadh an mhír ina raibh a sonraí leis an sliocht i ndiaidh earráid arna déanamh ag an nótaire, d'iarr an t-ábhar sonraí go léirscriosfaí iad de réir a chirt chun léirscriosadh.⁶² Diúltaíodh ('SPF Justice') dá iarratas, áfach, ag an tseirbhís phoiblí chónaidhme *Justice* lena mbaineann lucht stiúrthóireacht an *Moniteur belge*. I ndiaidh diúltú dó, thaisc an duine sin gearán i gcoinne SPF Justice leis an Autorité de protection des données (an tÚdarás Cosanta Sonraí, an Bheilg) ('APD'). Trí chinneadh an 23 Márta 2021, cheangal ADP ar SPF déanamh de réir an iarratais ar léirscriosadh a luaithe agus is féidir. Ansin, thug Stát na Beilge caingean os comhair Chúirt Achomhairc na Bruiséile chun go gcuirfí an cinneadh ó APD ar neamhní.

Sa chomhthéacs sin, fiafraíonn Cúirt Achomhairc na Bruiséile den Chúirt an bhfuil 'rialaitheoir'⁶³ intugtha síos do lucht an *Moniteur belge* agus an bhfuil sé agus sé amháin freagrach i ndéanamh de réir na bprionsabal maidir le próiseáil sonraí⁶⁴ nó amhlaidh go bhfuil an freagracht sin go carnach ar na heintitis a phróiseáil na sonraí sa mhír lena mbaineann roimhe sin sa phróiseas chomh maith.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, ó thaobh 'rialaitheoir' de réir bhrí RGCS a bheith nó gan bheith intugtha síos don tseirbhís nó don chomhlacht atá freagrach san Iris Oifigiúil Ballstáit ar nós an *Moniteur belge*, sonraíonn an Chúirt, i bhfianaise an tsainmhínithe leathain ar an gcoincheap sin, d'fhéadfaí na haidhmeanna agus na caíonna le próiseáil agus, i gcás inarb iomchuí, leis an rialaitheoir a roghnú tríd an dlí náisiúnta, a shocrú ní hamháin go sainráite, ach go hintuigthe chomh maith. Sa chás ar leith sin, ní mór iad a shocrú mar atá de réir an ról, na gcúraimí agus na bhfreagrachtaí arna leagan ar an tseirbhís nó ar an gcomhlacht lena mbaineann go cinnte a dhóthain.

Tugann an Chúirt dá haire, sa chás seo, gur socraíodh le dlí na Beilge, go hintuigthe ar a laghad, na haidhmeanna agus na caíonna le próiseáil na sonraí pearsanta ag lucht an *Moniteur belge*. Mar sin, tá 'rialaitheoir' intugtha síos do lucht an *Moniteur belge*.

Sonraíonn an Chúirt nach cúis iad le amhras a chaitheamh ar an méid sin nach raibh pearsantacht dhlítheanach ag lucht an *Moniteur belge* ná, de réir an dlí náisiúnta, nach rialaíonn sé, sula bhfoilsítear iad, na sonraí pearsanta atá sna doiciméid a fhaigheann sé.

Bíodh nach mór don chomhlacht sin an doiciméad a fhoilsiú mar atá, is air féin amháin a ghlacann sé an dualgas sin agus is é amháin a dháileann an doiciméad lena mbaineann ansin. Ar thaobh amháin, baineann sé go dlúth leis na haidhmeanna agus caíonna le próiseáil arna socrú leis an dlí náisiúnta go bhfoilsítear na doiciméid sin gan srian nó athrú a bheith inchurtha ar a n-ábhar. Go deimhin, an t-aon ról atá ag an Iris Oifigiúil son ná na doiciméid sin a chur ar shúile an phobail, sa chruth a sheoltar iad

⁶² Dá bhforáiltear in Airteagal 17 de Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, Ich. 1, 'RGCS').

⁶³ De réir bhrí Airteagal 4(7) de RGCS.

⁶⁴ Faoi Airteagal 5(2) de RGCS.

chuige de réir an dlí náisiúnta infheidhme, ar dá réir arb infheidhmithe iad i gcoinne tríú páirtithe. Ar an taobh eile, thiocfaí salach ar an gcuspóir d'Airteagal 4(7) de RGCS Iris Oifigiúil Bhallstáit a chur ón gcoincheap 'rialaitheoir' toisc nach mbíonn srian á chur aige ar na sonraí pearsanta sna foilseacháin sin.

Ar an dara dul síos, ó thaobh cé acu an bhfuil nó nach bhfuil sé comhlacht ar nós an chomhlachta atá i gceannas ar an *Moniteur belge* freagrach amháin i ndéanamh réir na bprionsabal maidir le próiseáil sonraí pearsanta dá dtagraítear in RGCS, ⁶⁵ tugann an Chúirt dá haire go ndéantar an phróiseáil sin, atá de chúram ar an gcomhlacht sin, i ndiaidh na próiseála ag an nótaire agus ag lucht chlárann na cúirte inniúla agus mar atá éagsúil go teicniúil ón bpróiseáil arna déanamh ag an dá heintiteas sin sa mhéid gur próiseáil sa bheis uirthi í. Go deimhin, cuirtear na bearta arna ndéanamh ag an gcomhlacht sin air de chúram air leis an reachtaíocht náisiúnta agus is é atá i gceist leo na sonraí atá sna doiciméid nó i sleachta na ndoiciméad arna seoladh chuige a trasfhoirmiú go digiteach, a fhoilsiú, a chur ar fáil don phobal i gcoitinne agus a stóráil. Dá réir sin, ní mór a chinneadh go bhfuil na hoibleagáidí ar fad arna bhforchur ar an rialaitheoir le RGCS le comhlíonadh aige.

Thairis sin, tugann an Chúirt chun cuimhne go bhforáiltear le hAirteagal 4(7) de RGCS ní amháin do chomh-insocraitheacht na n-aidhmeanna agus caíonna le sonraí pearsanta a phróiseáil ag roinnt daoine mar rialaitheoirí ach d'insocraitheacht na n-aidhmeanna agus na gcaíonna agus d'inroghnaitheacht an rialaitheora nó na sainchritéar is infheidhme maidir lena roghnú tríd an dlí náisiúnta chomh maith. Mar sin, i gcás ina ndéanann daoine nó eintitis éagsúla próiseáil ar na haon sonraí pearsanta, is insocraithe leis an dlí náisiúnta na haidhmeanna agus na caíonna le hiomlán na mbeart próiseála i ndiaidh a chéile faoi seach arna ndéanamh ag daoine nó eintitis éagsúla ionas gur comhfhreagrach iad sa phróiseáil.

Cuireann an Chúirt i dtreis, de réir RGCS, ⁶⁶ go bhféadfaí roinnt gníomhaithe a chur faoi chomhfhreagracht i mbearta próiseála i ndiaidh a chéile a bhaineann leis na haon sonraí pearsanta sa mhéid bhfuil a bhfuil na haon aidhmeanna agus caíonna, mar a shocraítear leis an dlí, ag na bearta próiseála éagsúla agus sa mhéid a shainítear leis na hoibleagáidí atá ar gach aon chomh-rialaitheoir faoi seach. D'fhéadfaí na haidhmeanna agus caíonna a bhaineann le bearta próiseála éagsúla ag roinnt gníomhaithe i ndiaidh a chéile agus na hoibleagáidí atá orthu faoi seach a shocrú mar sin ní hamháin go díreach, ach go hindíreach chomh maith leis an dlí náisiúnta, ar chuntar, sa chás ar leith sin, gurb intuigte le tuiscint iad go sainráite a dhóthain ó na forálacha dlí lena rialaítear na daoine nó eintitis lena mbaineann agus próiseáil na sonraí pearsanta a dhéanann siad de réir na mbeart próiseála arna bhforchur leis an dlí sin.

Mar sin, cinneann an Chúirt gurb é an tseirbhís nó an comhlacht atá i gceannas ar Iris Oifigiúil Bhallstáit, a thugtar 'rialaitheoir' síos dó, freagrach amháin i ndéanamh réir na bprionsabal dá dtagraítear in RGCS, ó thaobh na mbeart próiseála sonraí pearsanta atá le déanamh aige de réir an dlí náisiúnta, mura bhfuil eintitis eile comhfhreagrach sna bearta sin de réir an dlí náisiúnta.

c. Leigheasanna dlí i gcás ina sáraítear RGCS

Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Lindenapothke* (C-21/23, [EU:C:2024:846](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Cosaint Sonraí pearsanta – Rialachán (AE) 2016/679 – Caibidil VIII – Leigheasanna dlí – Leigheasanna a mhargú ag poitigéir trí ardán ar líne – Caingean arna tabhairt os

⁶⁵ Prionsabail dá bhforáiltear mar oibleagáidí in Airteagal 5(1) de RGCS.

⁶⁶ De réir Airteagail 26(1) agus 4(1) de RGCS a léamh le chéile.

comhair na gcúirteanna sibhialta ag iomaitheoir an phoitigéara sin ar bhonn an toirmisc ar cleachtais tráchtála mhíchothroma toisc gur sháraigh an poitigéir sin na hoibleagáidí dá bhforáiltear leis an Rialachán sin – Locus standi – Airteagal 4(15) agus Airteagal 9(1) agus (2) – Treoir 95/46/CE – Airteagal 8 (1) agus (2) – An coincheap ‘sonraí a bhaineann leis an tsláinte’ – Coinníollacha maidir lena leithéid de shonraí a phróiseáil)

Agus ceisteanna le haghaidh réamhrialú ón Bundesgerichtshof (an Chúirt Riaracháin Uachtarach, an Ghearmáin) faoina bráid, rialaíonn an Chúirt ar chineál agus raon feidhme an chórais um leigheasanna ó thaobh cosaint sonraí ⁶⁷ agus ar an gcoincheap ‘sonraí a bhaineann leis an tsláinte’. ⁶⁸

Beirt nádúrtha iad ND agus DR a bhíonn cógaslann á reáchtáil acu araon sa Ghearmáin. Ó 2017 ar aghaidh, margaíonn ND leigheasanna nach mór a cheannach ó phoitigéir tríd an ardán ar líne ‘Amazon Marketplace’. Agus iad á n-ordú ar líne, ní mór do chustaiméirí ND faisnéis a iontráil, amhail a n-ainm, an seoladh seachadta agus an fhaisnéis is gá chun na leigheasanna sin a shainiú.

Agus dlí na Gearmáine maidir le hiomaíocht mhíchothrom á agairt aige, ⁶⁹ thug DR caingean le haghaidh urghaire i gcoinne ND os comhair na gcúirteanna sibhialta náisiúnta. D’áitigh DR gur mhíchothrom margú na leigheasanna ag ND ag sárú ar an gceanglas dlí maidir le réamhthoilíú an chustaiméara a fháil chun a shonraí a bhaineann leis an tsláinte a phróiseáil.

Tar éis do na cúirteanna níos ísle seasamh leis an gcaingean sin, thug ND achomharc ar phointe dlí os comhair na cúirte a rinne an tarchur, a chinn, ar a huain, go raibh gá le ceisteanna a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Ina breithiúnas, cinneann an Chúirt nach bhfuil an córas um leigheasanna dlí arna bhunú le RGCS uileghabhálach, ag aithint nach gcuirtear cosc leis an Rialachán sin ar na Ballstáit foráil a dhéanamh, sa dlí náisiúnta, don fhéidearthacht le haghaidh iomaitheoirí an té a líomhnaítear a rinne sárú ar fhorálacha substainteacha an Rialacháin sin cur i gcoinne an tsáraithe sin os comhair na gcúirteanna mar chleachtas tráchtála éagórach. Ina theannta sin, soiléirítear ann na teorainneacha ag an gcoincheap ‘sonraí a bhaineann leis an tsláinte’.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Sa chéad áit, tugann an Chúirt dá haire, bíodh nach bhforáiltear go sonrach le forálacha Chaibidil VIII de RGCS do chlásal inchumasaithe dá leithéid lena bhforáiltear d’íntugthacht a leithéide de chaingean ag na hiomaitheoirí, fágтар le téarmaí agus comhthéacs fhorálacha Chaibidil VII sin nár mhian le reachtóir an Aontais á heisiamh. Deimhnítear an léiriú sin leis na cuspóirí arna saothrú ag RGCS.

Go deimhin, ar thaobh amháin, ní dhéantar dochar ar bith, trí chaingean le haghaidh urghaire arna tabhairt ag iomaitheoir i gcoinne gnóthais ar bhonn an toirmisc ar chleachtais tráchtála mhíchothroma, mar gheall ar shárú líomhainte ar fhorálacha ábhartha RGCS, do na córais um leigheasanna dlí dá dtagraítear sa Rialachán sin ná don chuspóir maidir le leibhéal comhsheasmhach cosanta a áirithiú do dhaoine nádúrtha ar fud an Aontais agus maidir le héagsúlachtaí lena gcuirtear isteach ar shaorshreabhadh sonraí pearsanta laistigh den mhargadh inmheánach a chosc.

⁶⁷ Caibidil VIII de Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, Ich. 1, ‘RGCS’).

⁶⁸ Dá dtagraítear in Airteagal 8(1) de Threoir 95/46/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Deireadh Fómhair 1995 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin (IO 1995 L 281, Ich. 31) agus in Airteagal 9(1) de RGCS faoi seach.

⁶⁹ Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (an Dlí i gcoinne na hiomaíochta éagóraí) an 3 Iúil 2004 (BGBl. 2004 I, Ich. 1414), sa leagan is infheidhme maidir leis an díospóid sna príomhimeachtaí.

Sa chomhthéacs sin, soiléiríonn an Chúirt gur deimhin gur féidir sárú ar na forálacha céanna de RGCS a bheith ina mbunús lena leithéid de chaingean, bíodh is teagmhasach í, agus atá gearán nó caingean arna ndéanamh ag na hábhair sonraí nó ag comhlachas atá ag déanamh ionadaíocht do na daoine sin.⁷⁰ Murab ionann agus Airteagail 77 go 80 de RGCS, áfach, ní shaothraítear leis an gcaingean le haghaidh urghaire arna tabhairt ag iomaitheoirí, inti féin, cuspóir um na cearta bunúsacha agus saoirsí bunúsacha daoine nádúrtha a chosaint i ndáil lena sonraí pearsanta a chosaint, ach féachtar le hiomaíocht chóir a áirithiú tríthi, chun leasa an iomaitheora sin go háirithe.

Ina theannta sin, cuirtear intugthacht a leithéide de chaingean ag iomaitheoir os comhair na gcúirteanna sibhialta ar bhonn an toirmisc ar chleachtais tráchtála mhíchothroma leis na leigheasanna dlí arna dtabhairt isteach le RGCS, atá faoi lán-chosaint agus atá infheidhmithe in am ar bith ag na hábhair sonraí agus, i gcás inarb iomchuí, ag comhlachais atá ag déanamh ionadaíocht do na daoine sin. Go sonrach, ní chruthaítear baol do chur i bhfeidhm aonfhoirmeach an Rialacháin sin toisc gurb ann do leigheasanna dlí a thagann ó dhlí na cosanta sonraí agus ó dhlí na hiomaíocht araon.

Thairis sin, ní dhéantar dochar, trí fhorálacha ábhartha de RGCS a bheith níos inagartha ag daoine seachas ábhair sonraí agus comhlachtaí, eagraíochtaí nó comhlachais amháin, don chuspóir a bhaint amach maidir le leibhéal comhsheasmhach cosanta a áirithiú do na daoine sin ar fud an Aontais agus chun éagsúlachtaí lena gcuirtear isteach ar shaorshreabhadh sonraí pearsanta laistigh den mhargadh inmheánach a chosc. Go deimhin, fiú i gcás nár foráladh sna Ballstáit d'inagarthacht dá leithéid, níorbh í is toradh air sin ná ilroinnt sa dóigh a gcuirtear cosaint sonraí chun feidhme ar fud an Aontais, ós rud é go bhfuil forálacha ábhartha RGCS ina gcomhcheangal ar gach rialaitheoir, agus go n-áirithítear go gcomhlíontar iad tríd na leigheasanna dlí dá bhforáiltear leis an Rialachán sin.

Ar an taobh eile, maidir leis an gculpóir cosaint éifeachtach a áirithiú do dhaoine is ábhar do shonraí i ndáil le próiseáil a sonraí pearsanta agus éifeachtúlacht fhorálacha substainteacha RGCS, tugann an Chúirt dá haire, cé go bhféachtar le caingean le haghaidh urghaire arna tionscnamh ag iomaitheoir an té a líomhnaítear a rinne sárú ar chosaint sonraí pearsanta, ní leis an gculpóir sin ach le hiomaíocht chóir a áirithiú, nach bhfuil aon chonspóid ann ach go gcuirtear le comhlíonadh na bhforálacha sin agus, dá bhrí sin, le cearta na ndaoine is ábhar do na sonraí a neartú agus ardleibhéal cosanta a áirithiú dóibh. Thairis sin, d'fhéadfadh a leithéid de chaingean le haghaidh urghaire i gcoinne iomaitheora a bheith thar a bheith éifeachtach, mar is cosúil le caingean na gcomhlachas cosanta tomhaltóirí, ar mhaithe lena leithéid de chosaint a áirithiú, a mhéid is féidir leis cosc a chur ar líon mór sárúithe ar chearta ábhar na sonraí arna bpróiseáil.⁷¹

Mar sin, cinneann an Chúirt go bhfuil léiriú le déanamh ar fhorálacha RGCS maidir leis na córais um leigheasanna dlí sa chaoi go gcuirtear cosc ar reachtaíocht náisiúnta lena dtugtar - in éineacht le cumhachtaí idirghabhála na n údarás maoirseachta atá freagrach as an Rialachán a mhaoirsiú agus a fhorfheidhmiú agus roghanna leigheasanna dlí na n ábhar sonraí – *locus standi* d'iomaitheoirí an té a líomhnaítear a rinne sárú ar chosaint sonraí pearsanta chun caingean a thabhairt i gcoinne an tsáraitheora os comhair na gcúirteanna sibhialta i leith sárúithe ar an Rialachán sin i bhfianaise na sárúithe ar an Rialachán sin agus ar bhonn an toirmisc ar chleachtais tráchtála mhíchothroma.

Sa dara háit, maidir leis an gcoincheap 'sonraí a bhaineann leis an tsláinte', measann an Chúirt go dtagann na sonraí arna n-iontráil ag custaiméir ar ardán ar líne agus leigheasanna á n-ordú aige nach mór a cheannach ó phoitigéir faoin gcoincheap sin. Go deimhin, d'fhéadfaidh go nochtfar leis na sonraí a iontrálann custaiméir ar ardán ar líne agus iad ag ordú leigheasanna nach mór a cheannach ó phoitigéir, trí phróiseas intleachtúil chun iad a cheangail le chéile nó tátal a bhaint astu, faisnéis ar

⁷⁰ Airteagail 77 go 80 de RGCS.

⁷¹ Féach, chuige sin, breithiúnas an 28 Aibreán 2022, *Meta Platforms Ireland agus páirtithe eile*, (C-319/20, [EU:C:2022:322](#), míreanna 74 agus 75).

stádas sláinte an ábhair sonraí, ⁷² a mhéid arb é atá i gceist leis an ordú sin ná nasc a chruthú idir leigheas, a thásca teiripeacha nó a úsáidí, agus duine nádúrtha atá sainaitheanta nó inaitheanta trí thosca amhail ainm an duine sin nó an seoladh seachadta.

Thairis sin, cinneann an Chúirt gur cuma i ndáil leis sin nach bhfuil oideas ag teastáil i leith dhíol na leigheasanna agus go bhféadfaí na leigheasanna sin a bheartú ní don chustaiméir a dhéanann an t-ordú ach do thríú páirtithe dá bhrí sin. Mar sin, i gcás ina gcuireann úsáideoir ardáin ar líne sonraí pearsanta in iúl agus é ag ordú leigheasanna nach mór a cheannach ó phoitigéir gan oideas a bheith ag taisteáil ina leith, ní mór a mheas gur próiseáil sonraí a bhaineann leis an tsláinte atá i próiseáil na sonraí sin ag oibreoir cógaslainne a bhíonn na leigheasanna sin á ndíol aige tríd an ardán sin ar líne ⁷³ ós rud é gur féidir le faisnéis a nochtadh ar stádas sláinte duine nádúrtha leis an bpróiseáil sonraí sin, cibé an mbaineann an fhaisnéis sin leis an úsáideoir sin nó le haon duine eile a dhéanann an t-úsáideoir an t-ordú sin ar a shon. ⁷⁴

Go deimhin, ní bheadh léiriú ar na forálacha sin ar dá réir a dhéanfaí idirdhealú bunaithe ar chineál na leigheasanna lena mbaineann agus cibé an bhfuil oideas ag taisteáil i leith a ndíola ag teacht leis cuspóir um ardleibhéal cosanta a áirithiú do chearta agus saoirsí bunúsacha daoine nádúrtha, go háirithe a bpríobháideachas, i ndáil le próiseáil a gcuid sonraí pearsanta. Ina theannta sin, rachadh a leithéid de léiriú in aghaidh chuspóir Airteagal 8(1) de Threoir 95/46 agus Airteagal 9(1) de RGCS, chun cosaint mhéadaithe a áirithiú i gcoinne próiseála lena bhféadfaí, mar gheall ar íogaireacht ar leith na sonraí lena mbaineann, mar is léir ó aithris 51 de RGCS, cur isteach go han tromchúiseach ar na cearta bunúsacha chun príobháideachais agus maidir le cosaint sonraí pearsanta. ⁷⁵ Dá bhrí sin, sonraí a bhaineann leis an tsláinte atá san fhaisnéis a iontrálann custaiméirí oibreora cógaslainne agus iad ag ordú leigheasanna nach mór a cheannach ó phoitigéir gan oideas a bheith ag taisteáil ina leith, fiú i gcás nach dócha ach go pointe áirithe, agus nach deimhin go hiomlán, go mbeartaítear na leigheasanna sin do na custaiméirí sin.

Deir an Chúirt chomh maith nach bhféadfaí a chur as an áireamh, fiú i gcás ina mbeartaítear a leithéid de leigheasanna do dhaoine nach custaiméirí iad, go bhféadfaí na daoine sin a shainaitheant agus conclúidí a bhaint amach maidir lena staid sláinte. Is féidir gurb amhlaidh an cás, mar shampla, i gcás nach seachadtar na leigheasanna i gceist go háit chónaithe an chustaiméara a bhfuil siad ordaithe aige ach go háit chónaithe duine eile, nó i gcás, gan beann ar an seoladh seachadta, ina dtagraíonn an custaiméir, san ordú nó in aon chumarsáid ina leith, do dhuine insainaitheanta eile, amhail ball a theaghligh.

Ar deireadh, tugann an Chúirt dá haire nach gcuirtear cosc ar an bhfaisnéis i gceist a phróiseáil toisc gur sonraí a bhaineann leis an tsláinte í, go háirithe i gcomhthéacs na seirbhísí agus na córais cúraim sláinte nó sóisialta a bhainistiú, i gcás ina gcomhlíontar ceann de na coinníollacha dá bhforáiltear chuige sin. ⁷⁶ Ar thaobh amháin, is féidir gurb amhlaidh an cás sin go háirithe más rud é go dtugann an t-ábhar sonraí a thoiliú sainráite do phróiseáil amháin nó níos mó de na sonraí pearsanta sin, ar cuireadh na saintréithe sonracha agus na críocha sonracha a bhaineann leo faoina bhráid go cruinn críochnaithe sothuigthe. Ar an taobh eile, is féidir gurb inghlactha a leithéid de phróiseáil i gcás inar gá próiseáil den sórt sin chun críche cúraim sláinte ar bhonn dhlí an Aontais, dhlí Ballstáit nó conradh arna thabhairt i gcrích le gairmí sláinte.

⁷² De réir bhrí Airteagal 4(1) de RGCS.

⁷³ De réir bhrí Airteagal 8(1) de Threoir 95/46 agus Airteagal 9(1) de RGCS.

⁷⁴ Féach, chuige sin, breithiúnas an 4 Iúil 2023, *Meta Platforms Ireland agus páirtithe eile (Coinníollacha ginearálta úsáide de líonra sóisialta)* (C-252/21, [EU:C:2023:537](#), mír 73).

⁷⁵ Féach breithiúnas an 1 Lúnasa 2022, *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija* (C-184/20, [EU:C:2022:601](#), mír 126 agus an cásdlí dá dtagraítear).

⁷⁶ Na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 8(2) de Threoir 95/46 agus in Airteagal 9(2) de RGCS.

IV. Saoránacht an Aontais Eorpaigh ⁷⁷

1. An ceart ag saoránaigh chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát

Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Mirin* (C-4/23, [EU:C:2024:845](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Saoránacht an Aontais Eorpaigh – Airteagail 20 agus 21 CFAE – Airteagail 7 agus 45 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – An ceart chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát – Saoránach an Aontais a d'athraigh a chéadainm agus a fhéiniúlacht inscne go dleathach fad is a bhí sé ag feidhmiú a cheart chun gluaiseacht agus cónaí i mBallstát eile – Oibleagáid ar an mBallstát baile an t-athrú sin a aithint go dlíthiúil agus a iontráil i dteastas breithe – Reachtaíocht náisiúnta lena gcuirtear cosc ar aithint agus ar chlárú den chineál sin, sa chaoi go bhfuil ar an duine lena mbaineann dul i mbun nós imeachta nua, de chineál breithiúnach, chun a fhéiniúlacht inscne a athrú sa Bhallstát baile – Tionchar tharraingt siar Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann ón Aontas Eorpach)

Tar éis tarchur chun réamhrialú ó Judecătoria Sectorului 6 Bucureşti (Cúirt Chéadchéime an Séú Ceantar de Bhúcairist, an Rómáin), tá soiléiriú déanta ag an gCúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, ar raon feidhme na hoibleagáide atá ar an mBallstát baile aitheantas a thabhairt d'athrú céadainm agus féiniúlachta inscne a fuarthas go dleathach sa Ríocht Aontaithe ag saoránach an Aontais, agus a shaoirse gluaiseachta agus cónaithe á feidhmiú aige, agus an t-athrú sin a iontráil ina theastas breithe.

Is duine é M.-A. a rugadh in 1992 sa Rómáin, agus a cláraíodh tráth a bhreithe mar bhaineannach. Tar éis dó bogadh chuig an Ríocht Aontaithe in 2008, bhain M.-A. A. náisiúntacht na Ríochta Aontaithe amach de bharr eadóirseachta.

I mí Feabhra 2017, sa Ríocht Aontaithe, d'athraigh M.-A.A. a chéadainm agus a theideal ó bhaineann go fireann, de réir nós imeachta an Deed Poll, ⁷⁸ agus ina dhiaidh sin, lean sé air ag malartú doiciméid oifigiúla áirithe arna n-eisiúint ag údaráis na Ríochta Aontaithe. I mí an Mheithimh 2020, fuair M.-A. 'Gender Identity Certificate' (teastas féiniúlachta inscne) sa Ríocht Aontaithe, doiciméad ina ndeimhnítear a fhireannacht.

I mí na Bealtaine 2021, bunaithe ar an dearbhú a rinneadh i gcomhthéacs an nós imeachta Deed Poll agus ar an teastas féiniúlachta inscne, d'iarr M.-A. ar údaráis inniúla na Rómáine na tagairtí maidir lena athrú ainm, a inscne agus a uimhreach aitheantais pearsanta a iontráil ina theastas breithe ionas go mbeadh siad mar an gcéanna leis an inscne fhireann. Chomh maith leis sin, d'iarr sé ar theastas breithe nua a eisiúint dó lena n-áireofaí na sonraí nua sin. Le cinneadh an 21 Meitheamh 2021, dhiúltaigh údaráis na Rómáine d'iarratas M.-A. A. ar an bhforas, inter alia, i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme, nach bhféadfadh athrú inscne duine a iontráil ina theastas breithe ach amháin nuair a fhorhmeastar é le cinneadh cúirte críochnaitheach.

⁷⁷ Ní mór an breithiúnas a leanas a thuairisciú faoin gceannnteideal seo chomh maith: breithiúnas an 21 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Landeshauptstadt Wiesbaden* (C-61/22, [EU:C:2024:251](#)), arna thuairisciú faoi cheannnteideal IX.3 'Rialuithe Teorann'.

⁷⁸ Ligeann an nós imeachta sin do shaoránaigh Bhriotanacha a sloinne nó a gcéadainm a athrú trí dhearbhu simplí.

Agus caingean arna tabhairt ag M.-A. i gcoinne an chinnidh sin os a comhair, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur an gcuireann stádas shaoránach an Aontais agus an ceart chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát cosc ar reachtaíocht náisiúnta lena gceanglaítear ar an duine lena mbaineann nós imeachta nua a thionscnamh chun a fhéiniúlacht inscne a athrú os comhair na gcúirteanna náisiúnta, cé go bhfuil nós imeachta chun na críche sin curtha i gcrích go rathúil aige cheana féin i mBallstát eile ar náisiúnach de é freisin. Ina theannta sin, tá amhras ar an gcúirt sin maidir leis an tionchar, chun an díospóid sna príomhimeachtaí a réiteach, a bheadh ag tarraingt siar na Ríochta Aontaithe as an Aontas Eorpach.⁷⁹

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt, mar atá dlí an Aontais faoi láthair, go dtagann staid na ndaoine, lena n-áirítear na rialacha maidir le céadainm agus féiniúlacht inscne duine a athrú, faoi inniúlacht na mBallstát agus nach mór do gach Ballstát dlí an Aontais a chomhlíonadh agus an inniúlacht sin á feidhmiú acu.

Sa chomhthéacs sin, chinn an Chúirt cheana gur dócha go gcuirfeadh diúltú údarás Ballstáit aitheantas a thabhairt d'ainm náisiúnaigh de chuid an Stáit sin, a d'fheidhmigh a cheart chun saorghluaiseacht agus a bhfuil náisiúntacht Bhallstáit eile aige freisin, bac ar fheidhmiú an chirt chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát, dá bhforáiltear in Airteagal 21 CFAE.⁸⁰ Is dócha go n-eascróidh bac den sórt sin freisin as diúltú na n-údarás sin aitheantas a thabhairt don athrú ar fhéiniúlacht inscne a fuarthas i gcomhréir leis na nósanna imeachta a leagtar síos chun na críche sin sa Bhallstát inar fheidhmigh an saoránach den Aontas a shaoirse chun gluaiseacht agus cónaí, cibé acu atá nó nach bhfuil an t-athrú sin nasctha le hathrú céadainm, mar atá sa chás seo. Cosúil leis an ainm, sainmhínítear leis an inscne féiniúlacht agus stádas pearsanta duine. Dá bhrí sin, má dhiúltaítear leasú agus aithint an fhéiniúlacht inscne a fuair náisiúnach de Bhallstát amháin go dleathach i mBallstát eile, d'fhéadfadh sé sin a bheith ina chúis le bacanna tromchúiseacha riaracháin, gairmiúla agus príobháideacha. Dá bhrí sin, maidir le saoránach den Aontas den chineál sin, tá baol nithiúil ann, toisc go bhfuil dhá chéadainm éagsúla aige agus go sanntar dhá fhéiniúlacht inscne éagsúla dó, go mbeadh air amhras a mhaolú maidir lena fhéiniúlacht agus le barántúlacht na ndoiciméad a chuireann sé i láthair nó fírinneacht na sonraí atá iontu.

Dá bhrí sin, i gcás ina ndiúltaítear aitheantas a thabhairt don athrú céadainm agus féiniúlachta inscne a fuair náisiúnach Bhallstáit go dleathach i mBallstát eile agus na hathruithe sin a iontráil i gcláir stádaí shibhialta an Bhallstáit sin, ar bhonn reachtaíocht náisiúnta nach gceadaítear an t-aitheantas agus an clárú sin léi, agus mar thoradh air sin go bhfuil sé d'oibleagáid ar an duine lena mbaineann dul i mbun nós imeachta nua, de chineál breithiúnach, chun a fhéiniúlacht inscne a athrú sa Bhallstát nach n-aithníonn an t-athrú a fuarthas go dleathach sa Bhallstát eile, cuireann an diúltú sin srian ar fheidhmiú an chirt chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát.

Ina theannta sin, meabhraíonn an Chúirt nach féidir a mheas go bhfuil údar le reachtaíocht náisiúnta lena gcuirtear srian ar fheidhmiú an chirt dá bhforáiltear le hAirteagal 21 CFAE ach amháin má tá sé i gcomhréir leis na cearta bunúsacha a ráthaítear le Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt') agus, go háirithe, leis an gceart chun measa ar an saol príobháideach dá dtagraítear in Airteagal 7 de, agus an bhrí agus an raon feidhme céanna ag an gceart sin agus atá ag an gceart a ráthaítear le hAirteagal 8 den Choinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a

⁷⁹ Baineann sé le hábhar, sa chás seo, gur tionscnaíodh an nós imeachta um athrú inscne sa Ríocht Aontaithe sular tharraing an Stát sin siar as an Aontas Eorpach, ach gur tháinig deireadh leis tar éis an tarraingt siar sin, le linn na hidirthréimhse. Fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur an bhfuil sé de cheangal ar an Rómáin, in imthosca den sórt sin, éifeachtaí dlíthiúla an nós imeachta sin maidir le hathrú inscne a dhéantar sa Ríocht Aontaithe a aithint.

⁸⁰ Féach, breithiúnas an 8 Meitheamh 2017, *Freitag* (C-541/15, EU:C:2017:432). Sa bhreithiúnas sin, thug an Chúirt faoi deara go háirithe go bhféadfadh mearbhall agus míbhuntáistí a tharlú de bharr na neamhréireachta idir an dá ainm a bhaineann leis an duine céanna, toisc go n-éilítear cruthúnas ar a fhéiniúlacht féin le go leor gníomhartha sa saol laethúil, sa réimse poiblí agus sa réimse príobháideach araon.

Chosaint.⁸¹ ⁸² Chinn an Chúirt Eorpach um Chearta an Duine, nach mór a mheas go bhfuil an nós imeachta dá bhforáiltear leis an reachtaíocht náisiúnta atá i gceist sna príomhimeachtaí ar neamhréir le hAirteagal 8 de ECHR, sa mhéid nach gcomhlíonann an nós imeachta sin na ceanglais a fhorchuirtear leis an bhforáil sin maidir le measúnú a dhéanamh ar iarratas ar athrú inscne arna thabhairt os comhair cúirt náisiúnta den chéad uair.⁸³

Ní féidir leis an nós imeachta sin a bheith ina mhodh éifeachtach ach an oiread chun a chur ar chumas saoránaigh den Aontas, agus cónaí air i mBallstát eile agus an ceart a ráthaítear le hAirteagal 21 CFAE agus in Airteagal 45 den Chairt á fheidhmiú aige, a bhfuil athrú ar a chéadainm agus ar a fhéiniúlacht inscne faighte go dleathach aige cheana féin, a chearta dá bhforáiltear leis na hAirteagail sin a chur i bhfeidhm go héifeachtach, arna léamh i bhfianaise Airteagal 7 den Chairt, go háirithe toisc go bhfágann an nós imeachta sin go bhfuil baol ann don saoránach sin go n-eascródh toradh as nach ionann é agus an toradh arna ghlacadh ag údaráis an Bhallstáit eile sin.

Ionas go measfar go bhfuil reachtaíocht náisiúnta a bhaineann le hathrú ar chéadainm agus ar fhéiniúlacht inscne a iontráil sna cláir stádais shibhialta i gcomhréir le dlí an Aontais, is gá nach bhfágfaidh na forálacha náisiúnta nó an nós imeachta náisiúnta lena gceadaítear iarratas ar chlárú den sórt sin a chur isteach go mbeidh sé dodhéanta nó ródheacair na cearta a fhoráiltear le hAirteagal 21 CFAE agus, go háirithe, an ceart chun an t-athrú sin a aithint, a chur chun feidhme. Féadfar amhras a chaitheamh ar fheidhmiú an chirt sin leis an lánrogha atá ag na húdaráis inniúla i gcomhthéacs an nós imeachta sin, agus d'fhéadfadh lánrogha den chineál sin neamhréireacht a chruthú idir an dá ainm agus an dá inscne a thugtar don duine céanna chun a fhéiniúlacht a chruthú agus, chomh maith le míbhuntáistí tromchúiseacha riaracháin, gairmiúla agus príobháideacha. Dá bhrí sin, sáraítear na ceanglais faoi Airteagal 21 CFAE le reachtaíocht náisiúnta amhail an reachtaíocht atá i gceist sna príomhimeachtaí.

Ar deireadh, sonraíonn an Chúirt nach mbaineann sé le hábhar go ndearnadh an t-iarratas ar aitheantas agus ar chlárú an athraithe ar chéadainm agus ar fhéiniúlacht inscne sa chéad Bhallstát sin ar dháta a raibh tarraingt siar an Bhallstáit eile ón Aontas Eorpach curtha i bhfeidhm cheana.⁸⁴

⁸¹ Coinbhinsiún arna shíniú sa Róimh an 4 Samhain 1950 ('ECHR').

⁸² I gcomhréir le hAirteagal 52(3) den Chairt.

⁸³ Cúirt Eorpach um Chearta an Duine, an 19 Eanáir 2021, X agus Y v an Rómáin, CE:ECHR:2021:0119JUD 000214516. Sa bhreithiúnas sin, chinn an Chúirt Eorpach um Chearta an Duine go gceanglaítear ar Stáit, faoi Airteagal 8 ECHR, foráil a dhéanamh maidir le nós imeachta soiléir intuartha le haghaidh aitheantas dlíthiúil ar fhéiniúlacht inscne lena gceadaítear athrú gnéis, agus dá bhrí sin an t-ainm nó an cód uimhriúil pearsanta, i ndoiciméid oifigiúla, ar bhealach tapa, trédhearcach agus inrochtana.

⁸⁴ Dá bhrí sin, chinn an Chúirt, a mhéid a mhaíonn M.-A.A., mar shaoránach den Aontas, go n-aithnítear ina Bhallstát baile an t-athrú ar a chéadainm agus ar a fhéiniúlacht inscne a fuarthas, agus a shaoirse gluaiseachta agus cónaithe sa Ríocht Aontaithe á feidhmiú aige, roimh tharraingt siar an Bhallstáit sin as an Aontas Eorpach agus roimh an 31 Nollaig 2020 faoi seach, an dáta a leagtar síos sa Chomhaontú um Tharraingt Siar mar dheireadh na hidirthréimhse, go bhféadfaidh sé brath, maidir leis an mBallstát baile sin, ar na cearta a bhaineann leis an stádas sin, go háirithe orthu siúd dá bhforáiltear in Airteagal 20 agus 21 CFAE, tar éis dheireadh na tréimhse sin freisin.

2. An ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa

Breithiúnas an 19 Samhain 2024 (an Mór-Dhlísheomra), an Coimisiún v Poblacht na Seice (Inghlathacht ballraíocht agus ballraíocht i bpáirtí polaitiúil) (C-808/21, [EU:C:2024:962](#))

(Mainneachtain Stáit – Airteagal 20 CFAE – Saoránacht an Aontais Eorpaigh – Airteagal 21 CFAE – An ceart chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát – Airteagal 22 CFAE – An ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa agus i dtoghcháin bhardasacha sa Bhallstát ina gcónaíonn siad, faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh an Stáit sin – Saoránaigh den Aontas a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh dá chuid iad – Easpa ceart chun ballraíocht a ghlacadh i bpáirtí polaitíochta – Airteagail 2 agus 10 CFAE – Prionsabal an daonlathais – Airteagal 4(2)CAE – Céannacht náisiúnta na mBallstát a urramú – Airteagal 12 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Ról na bpáirtithe polaitiúla toil shaoránaigh an Aontais a chur in iúl)

I gcás caingean mar gheall ar mhainneachtain in oibleagáidí a chomhlíonadh, aithníonn an Chúirt, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, go mainníonn Poblacht na Seice na hoibleagáidí atá air de réir Airteagal 22 CFAE a chomhlíonadh tríd an gceart chun ballraíocht a ghlacadh i bpáirtí polaitíochta nó i ngluaiseacht polaitíochta a shéanadh ar shaoránaigh de chuid an Aontais Eorpaigh nach náisiúnaigh de chuid na Seice iad ach a bhfuil cónaí orthu sa Bhallstát sin.

Foráiltear le Dlí na Seice maidir le dul i gcomhlachas i bpáirtithe polaitíochta agus gluaiseachtaí polaitíochta,⁸⁵ ar thaobh amháin, go bhfuil an ceart ag saoránaigh chun dul i gcomhlachas i bpáirtithe polaitíochta agus gluaiseachtaí polaitíochta agus, ar an taobh eile, gur féidir le gach saoránach atá os cionn 18 mbliana d'aois ballraíocht a ghlacadh i bpáirtí nó i ngluaiseacht; ní féidir leis, áfach, ach ballraíocht a ghlacadh in aon pháirtí nó gluaiseacht amháin. Dá bhrí sin, níl an ceart sin ag saoránaigh de chuid an Aontais Eorpaigh nach náisiúnaigh de chuid na Seice iad, ach a bhfuil cónaí orthu i bPoblacht na Seice.

Agus é den tuairim go raibh an reachtaíocht sin contrártha le hAirteagal 22 CFAE, thug an Coimisiún Eorpach caingean maidir le mainneachtain oibleagáidí a chomhlíonadh os comhair na Cúirte Breithiúnais. Áitíonn siad go háirithe, tríd an gceart chun bheith ina chomhalta de pháirtí polaitiúil nó gluaiseacht a fhorchoimeád do náisiúnaigh Sheiceacha amháin, cuireann Poblacht na Seice toirmeasc ar saoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu sa Bhallstát sin gan a bheith ina náisiúnach a gcearta toghcháin i dtoghcháin bhardasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa a fheidhmiú faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh na Seice.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Sa chéad áit, scrúdaíonn an Chúirt raon feidhme Airteagal 22 CFAE, agus a théarmaí, a chomhthéacs agus a chuspóir atá á saothrú á gcur san áireamh.

Sa chéad áit, de réir fhoclaíocht na forála sin, tá sé de cheart ag saoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh dá chuid iad vótáil agus seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhardasacha agus i bParlaimint na hEorpa faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh an Bhallstáit sin agus feidhmeofar na cearta sin faoi réir rialacha mionsonraithe arna nglacadh ag Comhairle an Aontais Eorpaigh. Níl aon tagairt san fhoclaíocht sin do na coinníollacha chun ballraíocht i bpáirtí polaitiúil nó i ngluaiseacht pholaitiúil a fháil. Os a choinne sin, trí thagairt a dhéanamh do na

⁸⁵ Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (Dlí Uimh. 424/1991 maidir le dul i gcomhlachas i bpáirtithe polaitíochta agus gluaiseachtaí polaitíochta), arna leasú ag an zákon č. 117/1994 Sb (Dlí Uimh. 117/1994). Féach Airteagail 1 agus 2(3) den dlí sin.

coinníollacha lena rialaítear an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir is infheidhme maidir le náisiúnaigh Bhallstát cónaithe an tsaoránaigh sin den Aontas, toirmiscear le hAirteagal 22 CFAE ar an mBallstát sin feidhmiú an chirt sin ag an saoránach sin den Aontas a chur faoi réir coinníollacha seachas na coinníollacha sin is infheidhme maidir lena náisiúnaigh féin. Bunaítear leis an bhforáil sin, dá bhrí sin, riail shonrach maidir le neamh-idirdhealú ar fhorais náisiúntachta agus, agus, dá bhrí sin, tá feidhm acu maidir le haon bheart náisiúnta as a n-eascraíonn difríocht sa chóir a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh d'fheidhmiú éifeachtach an chirt chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhargasacha agus i bParlaimint na hEorpa.

Thairis sin, ghlac an Coimisiún nach féidir leis na rialacha mionsonraithe lena rialaítear feidhmiú an chirt chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir sna Treoracha 93/109 ⁸⁶ agus 94/80(3) ⁸⁷ mura bhfuil forálacha iontu maidir leis na coinníollacha faoina bhfaighidh saoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnach iad ballraíocht i bpáirtí polaitiúil nó gluaiseacht pholaitiúil, fiú go hintuigthe, raon feidhme na gceart agus na n-oibleagáidí a eascraíonn as Airteagal 22 CFAE a theorannú. I ndáil leis sin, in éagmais forálacha sonracha faoi na coinníollacha sin, tagann cinneadh na gcoinníollacha sin faoi inniúlacht na mBallstát. Agus an inniúlacht sin á feidhmiú acu, áfach, ceanglaítear orthu a n-oibleagáidí faoi dhlí an Aontais a chomhlíonadh, lena n-áirítear in Airteagal 22 CFAE.

Ar an dara dul síos, maidir le comhthéacs Airteagal 22 CFAE, tagraíonn an Chúirt d'fhorálacha a leagtar síos i CFAE agus d'fhorálacha an rangaithe chéanna go háirithe i CAE agus an Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

Chuirge sin, ar an gcéad dul síos, le hAirteagal 22 CFAE, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 20(2) CFAE, déantar nasc idir an ceart chun vótála agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhargasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa agus stádas shaoránaigh an Aontais. Os a choinne sin, i gcomhréir le hAirteagal 20(2) agus le hAirteagal 21 CFAE, tugann saoránacht an Aontais an ceart bunúsach agus an ceart aonair i leith gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstáit do shaoránaigh uile. Tá nasc, ar thaobh amháin, idir an ceart chun saorghluaiseachta agus cónaithe agus, ar an taobh eile, an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhargasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa do shaoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát gan bheith ina náisiúnach.

Chomh maith leis sin, leagtar béim in Airteagal 10 CAE, lena n-aithnítear an ceart do shaoránaigh an Aontais go ndéanfaí ionadaíocht dhíreach orthu i bParlaimint na hEorpa agus go mbeidís rannpháirteach i saol daonlathach an Aontais, ar an nasc idir prionsabal an daonlathais ionadaíoch laistigh den Aontas Eorpach agus an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin Pharlaimint na hEorpa a ghabhann le saoránacht an Aontais, a ráthaítear le hAirteagal 22(2) CFAE.

Ar deireadh, cumhdaítear le hAirteagal 12(1) den Chairt an ceart atá ag gach duine chun saoirse comhlachais ar gach leibhéal, lena n-áirítear ábhair polaitiúla, cheardchumainn agus shibhialta. Tá an ceart sin chun saoirse comhlachais ag freagairt don cheart a ráthaítear in Airteagal 11(1) den Choinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, atá ar cheann de na bunchlocha riachtanacha de shochaí dhaonlathach agus iolraíoch, a mhéid a chuirtear ar chumas do shaoránaigh leis gníomhú i dteannta a chéile sna réimsí a bhfuil leas coiteann acu iontu agus rannchuidiú le dea-fheidhmiú an saoil phoiblí dá bhrí sin. Le hAirteagal 10(4) CAE agus in Airteagal 12(2) den Chairt, aithnítear príomhról na bpáirtithe polaitiúla maidir le toil shaoránaigh an Aontais a

⁸⁶ Treoir 93/109/CE ón gComhairle an 6 Nollaig 1993 lena leagtar síos socruithe mionsonraithe maidir le feidhmiú cheart shaoránaigh an Aontais chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóirí i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa, ar saoránaigh iad a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh dá chuid iad (IO 1993 L 329, Ich. 34), arna leasú le Treoir 2013/1/AE ón gComhairle an 20 Nollaig 2012 (IO 2013 L 6, Ich. 27)

⁸⁷ Treoir 94/80/CE ón gComhairle an 19 Nollaig 1994 lena leagtar síos socruithe mionsonraithe maidir le feidhmiú cheart shaoránaigh an Aontais chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóirí i dtoghcháin bhargasacha, ar saoránaigh iad a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh dá chuid iad (IO 1994 L 368, Ich. 38).

chur in iúl ar páirtithe polaitiúla ar leibhéal Eorpach. Páirtithe polaitiúla, a bhfuil sé ar cheann dá bhfeidhmeanna iarrthóirí a chur ar aghaidh i dtoghcháin, agus dá bhrí sin tá feidhm bhunriachtanach aici i gcóras an daonlathais ionadaíoch, ar a bhfuil feidhmiú an Aontais Eorpaigh fothaithe, i gcomhréir le hAirteagal 10(1) CAE. Dá bhrí sin, rannchuidíonn ballraíocht i bpáirtí polaitiúil nó i ngluaiseacht pholaitiúil go mór le feidhmiú éifeachtach an chirt chun seasamh mar iarrthóir, mar a thugtar le hAirteagal 22 CFAE.

Ar an tríú dul síos, maidir le cuspóir Airteagal 22 CFAE, féachtar leis, ar an gcéad dul síos, an ceart a thabhairt do shaoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach bhfuil ina náisiúnach den Bhallstát sin páirt a ghlacadh i bpróiseas daonlathach toghcháin an Bhallstáit sin tríd an gceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir ar an leibhéal Eorpach agus ar an leibhéal áitiúil. Chomh maith leis sin, féachann an tAirteagal sin le cóir chomhionann a áirithiú idir saoránaigh an Aontais, rud a chiallaíonn rochtain chomhionann ar na hacmhainní atá ar fáil i ndlíchóras náisiúnta náisiúnaigh an Bhallstáit sin chun críche an ceart sin a fheidhmiú i dtoghcháin bhardasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa. Ar deireadh, leanann sé ón nasc idir, ar thaobh amháin, saorghluaiseacht agus cónaí agus, ar an taobh eile, an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir sna toghcháin sin go bhfuil sé beartaithe leis an gceart deireanach sin, inter alia, comhtháthú forásach shaoránach an Aontais lena mbaineann i sochaí an Bhallstáit óstaigh a chur chun cinn. Tá sé beartaithe le hAirteagal 22 CFAE, dá bhrí sin, ionadaíocht shaoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach bhfuil ina náisiúnach de a áirithiú mar atoradh ar a lánpháirtiú i sochaí an Bhallstáit óstaigh.

Sa dara háit, is i bhfianaise na sonraí maidir le raon feidhme Airteagal 22 CFAE, arna léamh i bhfianaise Airteagail 20 agus 21 CFAE, Airteagal 10 CAE agus Airteagal 12 den Chairt, a scrúdaíonn an Chúirt sin nach bhfuil rochtain chomhionann ag saoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i bPoblacht na Seice gan bheith ina náisiúnaigh di ar na modhanna atá ar fáil do náisiúnaigh an Bhallstáit sin chun a gceart chun seasamh mar iarrthóir a fheidhmiú go héifeachtach de shárú ar Airteagal 22 CFAE.

Maidir leis sin, is féidir, i bPoblacht na Seice, le hiarrthóir nach comhalta de pháirtí polaitiúil ná de ghluaiseacht pholaitiúil é a áireamh ar liosta iarrthóirí arna chur isteach ag páirtí polaitiúil nó ag gluaiseacht pholaitiúil, nó ag a gcomhghuaillíocht, i dtoghcháin bhardasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa. Mar sin féin, ar thaobh amháin, a mhéid gur comhaltaí de pháirtí polaitiúil nó de ghluaiseacht pholaitiúil iad a roghnaíonn na hiarrthóirí lena n-áireamh ar a liostaí, nach féidir le saoránach den Aontas a bhfuil cónaí air i bPoblacht na Seice gan bheith ina náisiúnach ar mian leis páirt a ghlacadh sna toghcháin sin a bheith ina chomhalta de pháirtí polaitiúil nó de ghluaiseacht pholaitiúil go bhfuil an baol ann go n-eisiafar é ó rannpháirtíocht i gcinnteoireacht an pháirtí sin nó na gluaiseachta sin maidir lena áireamh ar an liosta iarrthóirí sin. Cuireann sé sin saoránaigh an Aontais den sórt sin i staid nach lú fabhar ná náisiúnaigh Sheiceacha, comhaltaí de pháirtí polaitiúil nó gluaiseacht sa Bhallstát sin, maidir leis an bhféidearthacht seasamh mar iarrthóirí i dtoghcháin bhardasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa ar liosta páirtí nó gluaiseachta polaitiúla den sórt sin, nó ar liosta a gcomhghuaillíochta.

Ar an taobh eile, ós rud é go bhféadfaidh náisiúnaigh na Seice roghnú seasamh mar iarrthóirí mar chomhaltaí de pháirtí polaitiúil nó de ghluaiseacht pholaitiúil nó mar iarrthóirí neamhspleácha, cé nach bhfuil ach an dara rogha ag saoránaigh den Aontas a bhfuil cónaí orthu i bPoblacht na Seice gan a bheith ina náisiúnaigh di, léirítear nach féidir leis na saoránaigh sin den Aontas a gceart chun seasamh mar iarrthóir sna toghcháin sin a fheidhmiú faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh na Seice.

Sa tríú agus sa ceathrú háit, scrúdaíonn an Chúirt an féidir údar bheith le difríocht sa chóir sin maidir le rochtain ar modhanna an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhardasacha agus i bParlaimint na hEorpa a fheidhmiú go héifeachtach ar chúiseanna a bhaineann le féiniúlacht náisiúnta Ballstáit a urramú, de réir bhrí Airteagal 4(2) CAE.

Ar an gcéad dul síos, is fíor gur cuid den fhéiniúlacht náisiúnta é eagrú an tsaoil pholaitiúil náisiúnta, rud a rannchuidíonn na páirtithe polaitíochta leis. Mar sin féin, ós rud é go mbaineann an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir do shaoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i Stát gan bheith ina náisiúnach den Stát sin le hAirteagal 22 CFAE le toghcháin bhardasacha agus le toghcháin do Pharlaimint na hEorpa sa Bhallstát sin, níl oibleagáid ar an mBallstát sin an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin náisiúnta a dheonú do na saoránaigh sin, ná toirmeasc, don Bhallstát sin, ar rialacha sonracha a ghlacadh maidir le cinntí a dhéanamh laistigh de pháirtí nó maidir le gluaiseacht pholaitiúil i ndáil le hinfheistiú iarrthóirí i dtoghcháin náisiúnta, rud a chuirfeadh bac ar chomhaltaí den pháirtí nó den ghluaiseacht nach náisiúnaigh den Stát sin iad páirt a ghlacadh i gcinneadh den sórt sin.

Chomh maith leis sin, maidir le hAirteagal 4(2) CAE, atá le léiriú agus na forálacha á gcur san áireamh atá ar aon chéim léi a chumhdaítear in Airteagal 2 agus 10 CAE, ní fhéadfaí Ballstáit a shaoradh ó urraim a thabhairt ar na ceanglais a eascraíonn ó na forálacha sin. Chuige sin, is croíluacha ar a bhfuil an tAontas bunaithe iad prionsabal an daonlathais agus prionsabal na córa comhionainne, i gcomhréir le hAirteagal 2 CFAE. Ní ráiteas treoirlinnte beartais ná rún amháin Airteagal 2 CAE, ach clúdaítear luachanna leis agus is dlúthchuid iad d'fhéiniúlacht an Aontais Eorpaigh mar dhlíchóras coiteann; léirítear na luachanna sin go nithiúil i bprionsabail lena gcuirtear na Ballstáit faoi oibleagáidí atá ceangailteach ó thaobh an dlí. Thairis sin, léirítear go nithiúil le prionsabal an daonlathais ionadaíoch, ar a bhfuil feidhmiú an Aontais Eorpaigh fothaithe, i gcomhréir le hAirteagal 10(1) CAE, léirítear go nithiúil luach an daonlathais dá dtagraítear in Airteagal 2 CAE.

Ar deireadh, trína ráthú gur féidir le saoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh den Bhallstát sin iad ceart vótála agus an ceart seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhardasacha agus i bParlaimint na hEorpa sa Bhallstáit sin, agus faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh an Bhallstáit sin, léirítear prionsabal an daonlathais go nithiúil le hAirteagal 22 CFAE agus prionsabal na córa comhionainne shaoránaigh an Aontais a thagann faoi fhéiniúlacht choiteann agus luachanna comhchoiteanna an Aontais Eorpaigh, a gcloíonn na Ballstáit leo agus nach mór dóibh a n-urramú a áirithiú ina gcríoch. Dá bhrí sin, ní féidir a mheas go mbaintear an bonn d'fhéiniúlacht náisiúnta an Bhallstáit sin má ghlactar leis go bhfuil saoránaigh den sórt sin de chuid an Aontais ina gcomhaltaí de pháirtí polaitiúil nó de ghluaiseacht ina mBallstát cónaithe chun prionsabail an daonlathais agus na córa comhionainne a chur chun feidhme go hiomlán.

Breithiúnas an 19 Samhain 2024 (an Mór-Dhlísheomra), an Coimisiún v an Pholainn (Inghlacthacht ballraíochta agus ballraíocht i bpáirtí polaitiúil) (C-814/21, [EU:C:2024:963](#))

(Mainneachtain Stáit – Airteagal 20 CFAE – Saoránacht an Aontais Eorpaigh – Airteagal 21 CFAE – An ceart chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát – Airteagal 22 CFAE – An ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa agus i dtoghcháin bhardasacha sa Bhallstát ina gcónaíonn siad, faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh an Stáit sin – Saoránaigh den Aontas a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh dá chuid iad – Easpa ceart chun ballraíocht a ghlacadh i bpáirtí polaitíocht – Airteagail 2 agus 10 CFAE – Prionsabal an daonlathais – Airteagal 4(2)CAE – Céannacht náisiúnta na mBallstát a urramú – Airteagal 12 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Ról na bpáirtithe polaitiúla toil shaoránaigh an Aontais a chur in iúl)

Agus caingean maidir le mainneachtain oibleagáidí a chomhlíonadh á héisteacht aici, cinneann an Chúirt, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, trí cheart a dhiúltú do shaoránaigh an Aontais nach náisiúnaigh na Polainne iad ach a bhfuil cónaí orthu sa Pholainn a bheith mar chomhalta de pháirtí polaitiúil, mhainnigh Poblacht na Polainne a hoibleagáidí faoi Airteagal 22 CFAE a chomhlíonadh.

Foráiltear le Dlí na Polainne maidir le páirtithe polaitiúla ⁸⁸ go bhféadfaidh náisiúnaigh Phoblacht na Polainne atá 18 mbliana d'aois nó níos sine a bheith ina gcomhaltaí de pháirtí polaitiúil. Dá bhrí sin, níl an ceart sin ag saoránaigh den Aontas nach bhfuil náisiúntacht Pholannach acu ach a bhfuil cónaí orthu sa Pholainn.

Agus é den tuairim go raibh an reachtaíocht sin contrártha le hAirteagal 22 CFAE, thug an Coimisiún Eorpach caingean maidir le mainneachtain oibleagáidí a chomhlíonadh os comhair na Cúirte Breithiúnais. Áitíonn sé, *inter alia*, trí stádas comhalta de pháirtí polaitiúil a fhorchoimeád do náisiúnaigh Pholannacha amháin, go gcuireann an Pholainn cosc ar shaoránaigh den Aontas a bhfuil cónaí orthu sa Bhallstát sin, gan bheith ina náisiúnach den Bhallstát sin, cearta toghcháin a fheidhmiú i dtoghcháin bhargasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh na Polainne.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Sa chéad áit, scrúdaíonn an Chúirt raon feidhme Airteagal 22 CFAE, ag cur san áireamh a foclaíocht, a comhthéacs agus na cuspóirí a shaothraítear léi.

Ar an gcéad dul síos, de réir théarmaí na forála sin, tá sé de cheart ag saoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh dá chuid iad vótáil agus seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhargasacha agus Parlaimint na hEorpa faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh an Bhallstáit sin agus cuirtear na cearta sin chun feidhme faoi réir rialacha mionsonraithe arna nglacadh ag Comhairle an Aontas Eorpaigh. Níl aon tagairt san fhoclaíocht sin maidir leis na coinníollacha chun ballraíocht páirtí pholaitiúil a fháil. Os a choinne sin, trí thagairt a dhéanamh do na coinníollacha lena rialaítear an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir is infheidhme maidir le náisiúnaigh Bhallstát cónaithe an tsaoaránaigh sin den Aontas, cuirtear cosc le hAirteagal 22 CFAE ar an mBallstát sin feidhmiú an chirt sin ag an saoránach sin den Aontas a chur faoi réir coinníollacha seachas na coinníollacha sin is infheidhme maidir lena náisiúnaigh féin. Bunaítear leis an bhforáil sin, mar sin, riail shonrach maidir le neamh-idirdhealú ar fhorais náisiúntachta agus, dá bhrí sin, tá feidhm aici maidir le haon bheart náisiúnta as a n-eascaíonn difríocht sa chóireáil a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh d'fheidhmiú éifeachtach an chirt chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhargasacha agus Parlaimint na hEorpa.

Thairis sin, ghlac an Chomhairle na socraithe mionsonraithe maidir le feidhmiú an chirt chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin i dTreoir 93/109 ⁸⁹ agus 94/80, ⁹⁰ nach bhfuil forálacha iontu maidir leis na coinníollacha faoina mbeadh saoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnach den Bhallstát sin iad in ann ballraíocht i bpáirtí polaitiúil a fháil, agus ní féidir leis na socraithe mionsonraithe, fiú go hintuigthe, raon feidhme na gceart agus na n-oibleagáidí a eascaíonn as Airteagal 22 CFAE a theorannú. I ndáil leis sin, in éagmais forálacha sonracha a bhaineann leis na coinníollacha sin, tagann a gcinneadh faoi inniúlacht na mBallstát. Mar sin féin, agus an inniúlacht sin á feidhmiú acu, ceanglaítear ar na Ballstáit a n-oibleagáidí faoi dhlí an Aontais a chomhlíonadh, lena n-áirítear Airteagal 22 CFAE.

⁸⁸ Ustawa o partiach politycznych (an Dlí maidir le páirtithe polaitíochta) an 27 Aibreán 1997 (Dz.U. 1997, Uimh. 98, mír 604). Féach Airteagal 2(1) den Dlí sin.

⁸⁹ Treoir 93/109/CE ón gComhairle an 6 Nollaig 1993 lena leagtar síos socruithe mionsonraithe maidir le feidhmiú cheart shaoránaigh an Aontais chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóirí i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa, ar saoránaigh iad a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh dá chuid iad (IO 1993 L 329, Ich. 34), arna leasú le Treoir 2013/1/AE ón gComhairle an 20 Nollaig 2012 (IO 2013 L 26, Ich. 27)

⁹⁰ Treoir 94/80/CE ón gComhairle an 19 Nollaig 1994 lena leagtar síos socruithe mionsonraithe maidir le feidhmiú cheart shaoránaigh an Aontais chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóirí i dtoghcháin bhargasacha, ar saoránaigh iad a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh dá chuid iad (IO 1994 L 368, Ich. 38).

Ar an dara dul síos, maidir le comhthéacs Airteagal 22 CFAE, tagraíonn an Chúirt d'fhorálacha eile Chonradh FAE agus d'fhorálacha den chéim chéanna, go háirithe, i gConradh AE agus sa Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

Déantar nasc le hAirteagal 22 CFAE, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 20(2) CFAE, idir an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhardasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa agus stádas shaoránaigh an Aontais. Thairis sin, i gcomhréir le hAirteagal 20(2) agus le hAirteagal 21 CFAE, tugann saoránacht an Aontais ceart bunúsach agus aonair do gach saoránach den Aontas gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát. Dá bhrí sin, tá nasc idir, ar thaobh amháin, an ceart chun saorghluaiseachta agus cónaí agus, ar an taobh eile, an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir do shaoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh den Bhallstát sin iad i dtoghcháin bhardasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa.

Ina dhiaidh sin, in Airteagal 10 CAE, lena n-aithnítear an ceart atá ag saoránaigh an Aontais go ndéanfaí ionadaíocht dhíreach orthu i bParlaimint na hEorpa agus go mbeidís rannpháirteach i saol daonlathach an Aontais, leagtar béim ar an nasc idir prionsabal an daonlathais ionadaíoch laistigh den Aontas Eorpach agus an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i bParlaimint na hEorpa a ghabhann le saoránacht an Aontais, a ráthaítear le hAirteagal 22(2) CFAE.

Ar deireadh, cumhdaítear le hAirteagal 12(1) den Chairt an ceart atá ag gach duine chun saoirse comhlachais ar gach leibhéal, lena n-áirítear ábhair pholaitiúla, cheardchumainn agus shibhialta. Freagraíonn an ceart sin chun saoirse comhlachais don cheart a ráthaítear in Airteagal 11(1) den Choinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, ceann de na bunchlocha riachtanacha de shochaí dhaonlathach agus iolraíoch, a mhéid a chuirtear ar chumas do shaoránaigh leis gníomhú i dteannta a chéile sna réimsí a bhfuil leas coiteann acu iontu agus rannchuidiú le dea-fheidhmiú an tsaoil phoiblí dá bhrí sin. Aithnítear príomhról na bpáirtithe polaitiúla maidir le toil shaoránaigh an Aontais a chur in iúl, a mhéid a bhaineann le páirtithe polaitiúla ar leibhéal Eorpach, in Airteagal 10(4) CAE agus in Airteagal 12(2) den Chairt. Dá bhrí sin, glacann páirtithe polaitiúla, a bhfuil sé ar cheann dá bhfeidhmeanna iarrthóirí a chur ar aghaidh i dtoghcháin, i gcóras an daonlathais ionadaíoch, ar a bhfuil feidhmiú an Aontais fothaithe, i gcomhréir le hAirteagal 10(1) CAE. Dá bhrí sin, rannchuidíonn ballraíocht i bpáirtí polaitiúil go mór le feidhmiú éifeachtach an chirt chun seasamh mar iarrthóir, mar a thugtar le hAirteagal 22 CFAE.

Ar an tríú dul síos, maidir le cuspóir Airteagal 22 CFAE, féachtar leis an Airteagal sin, ar dtús, an ceart a thabhairt do shaoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh den Bhallstát sin páirt a ghlacadh i bpróiseas daonlathach toghcháin an Bhallstáit sin tríd an gceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir ar an leibhéal Eorpach agus ar an leibhéal áitiúil. Ina dhiaidh sin, féachann an tAirteagal sin le cóir chomhionann a áirithiú do shaoránaigh an Aontais, rud a thugann le tuiscint go mbeidh rochtain chomhionann ar na hacmhainní atá ar fáil i ndlíchóras náisiúnta náisiúnaigh an Bhallstáit sin chun an ceart sin a fheidhmiú i dtoghcháin bhardasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa. Ar deireadh, leanann sé ón nasc idir, ar thaobh amháin, saorghluaiseacht agus cónaí agus, ar an taobh eile, an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir sna toghcháin sin go bhfuil sé beartaithe leis an gceart deireanach sin, inter alia, comhtháthú forásach an tsaoránaigh den Aontas lena mbaineann i sochaí an Bhallstáit óstaigh a chur chun cinn. Dá bhrí sin, féachann Airteagal 22 CFAE le hionadaíocht shaoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach náisiúnaigh den Bhallstát sin iad mar atoradh ar a lánpháirtíú i sochaí an Bhallstáit óstaigh a áirithiú.

Sa dara háit, is i bhfianaise na soiléirithe sin maidir le raon feidhme Airteagal 22 CFAE, arna léamh i bhfianaise Airteagail 20 agus 21 CFAE, Airteagal 10 CAE agus Airteagal 12 den Chairt, a scrúdaíonn an Chúirt an bhfuil de thoradh ar an difríocht sa chóireáil a bhunaítear le reachtaíocht na Polainne ar fhorais náisiúntachta, maidir leis an bhféidearthacht a bheith ina comhalta de pháirtí polaitiúil, nach bhfuil rochtain chomhionann ag saoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu sa Pholainn, gan a bheith

ina náisiúnach den pháirtí sin, ar na modhanna atá ar fáil do náisiúnaigh na Polainne chun a gceart chun seasamh mar iarrthóir a fheidhmiú go héifeachtach, de shárú ar Airteagal 22 CFAE.

I ndáil leis sin, is féidir, sa Pholainn, go bhféadfaidh coiste toghcháin de chuid páirtí polaitiúil nó comhghuaillíocht de pháirtithe polaitiúla iarrthóir neamhspleách nach mbaineann le páirtí polaitiúil a cheapadh. Ar thaobh amháin, áfach, a mhéid is comhaltaí de pháirtí polaitiúil iad a roghnaíonn na hiarrthóirí atá le hainmniú, is é an toradh atá ar gan a bheith mar chomhalta de pháirtí polaitiúil, i bprionsabal, saoránach den Aontas a bhfuil cónaí air sa Pholainn a eisiamh gan a bheith ina náisiúnach den pháirtí sin ó pháirt a ghlacadh i gcinnteoireacht an pháirtí sin maidir lena cheapachán ag a choiste toghcháin. Leis an imthoisc sin, cuirtear saoránaigh an Aontais ar staid nach bhfuil chomh fabhrach céanna le náisiúnaigh na Polainne, comhaltaí de pháirtí polaitiúil, maidir leis an bhféidearthacht seasamh mar iarrthóirí i dtoghcháin bhardasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa ar liosta páirtí pholaitiúil.

Ar an taobh eile, ós rud é go bhféadfaidh náisiúnaigh na Polainne a roghnú seasamh mar iarrthóirí mar chomhaltaí de pháirtí polaitiúil nó mar iarrthóirí neamhspleácha, cé nach bhfuil ach an dara rogha ag saoránaigh den Aontas a bhfuil cónaí orthu sa Pholainn nach náisiúnaigh den Bhallstát sin iad, léirítear nach féidir leis na saoránaigh sin den Aontas a gceart chun seasamh mar iarrthóir sna toghcháin sin a fheidhmiú faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh na Polainne.

Sa tríú háit agus ar deireadh, scrúdaíonn an Chúirt an bhféadfadh údar a bheith leis an difríocht sin sa chaoi a gcaitear le rochtain ar na modhanna lena gcumasaítear feidhmiú éifeachtach an chirt chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhardasacha agus i dtoghcháin do Pharlaimint na hEorpa ar fhorais a bhaineann le hurraim d'fhéiniúlacht náisiúnta Ballstáit, de réir bhrí Airteagal 4(2) CAE.

Ar dtús, is fíor gur cuid den fhéiniúlacht náisiúnta é eagrú an tsaoil pholaitiúil náisiúnta, rud a rannchuidíonn na páirtithe polaitiúla leis. Mar sin féin, ós rud é go mbaineann an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir a thugtar do shaoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i Stát nach náisiúnaigh den Bhallstát sin iad le hAirteagal 22 CFAE le toghcháin bhardasacha agus le toghcháin do Pharlaimint na hEorpa sa Bhallstát sin, níl oibleagáid ar an mBallstát sin an ceart chun vótáil agus chun seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin náisiúnta a dheonú do na saoránaigh sin, ná toirmeasc, don Bhallstát sin, ar rialacha sonracha a ghlacadh a bhaineann le cinntí a dhéanamh laistigh de pháirtí polaitiúil maidir le hinfheistiú iarrthóirí i dtoghcháin náisiúnta, lena gcuirtear bac ar chomhaltaí páirtí nach náisiúnaigh den Stát sin iad páirt a ghlacadh i gcinnteoireacht den sórt sin.

Chomh maith leis sin, ní mór Airteagal 4(2) CAE a léamh i bhfianaise forálacha den chéim chéanna, go háirithe Airteagal 2 agus 10 CAE, agus ní féidir leis na Ballstáit a shaoradh ón ngá atá leis na ceanglais a eascraíonn as na forálacha sin a chomhlíonadh. Chuige sin, is ionann prionsabal an daonlathais agus prionsabal na córa comhionainne agus luachanna ar a bhfuil an tAontas, i gcomhréir le hAirteagal 2 CAE. Ní ráiteas simplí ar threoirínnte nó rúin amháin í an fhoráil sin, ach clúdaítear luachanna léi a bhaineann le féiniúlacht an Aontais Eorpaigh mar dhlíchóras coiteann agus atá nithiúil i bprionsabail lena gcuirtear na Ballstáit faoi oibleagáidí atá ceangailteach ó thaobh an dlí. Thairis sin, tá feidhmiú an Aontais bunaithe ar phrionsabal an daonlathais ionadaíoch, i gcomhréir le hAirteagal 10(1) CAE, lena léirítear go nithiúil luach an daonlathais dá dtagraítear in Airteagal 2 CAE.

Ar deireadh, trína ráthú go bhfuil sé de cheart ag saoránaigh an Aontais a bhfuil cónaí orthu i mBallstát nach bhfuil ina náisiúnach den Stát sin vótáil agus seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhardasacha agus seasamh mar iarrthóir i dtoghcháin bhardasacha agus i bParlaimint na hEorpa sa Bhallstát sin, faoi na coinníollacha céanna le náisiúnaigh an Bhallstáit sin, léirítear go nithiúil le hAirteagal 22 CFAE prionsabail an daonlathais agus na córa comhionainne do shaoránaigh an Aontais, prionsabail a thagann faoi fhéiniúlacht coiteann agus luachanna comhchoiteanna an Aontais Eorpaigh, nach mór do na Ballstáit cloí leo agus a n-urramú ina gcríoch. Dá bhrí sin, ní féidir a mheas go mbaintear an bonn d'fhéiniúlacht náisiúnta an Bhallstáit sin má ghlactar leis go dtagann saoránaigh den sórt sin de chuid an Aontais chun bheith ina gcomhaltaí de pháirtí polaitiúil ina

mBallstát cónaithe chun prionsabail an daonlathais agus na córa comhionainne a chur chun feidhme go hiomlán.

V. Saoirsí gluaiseachta san Aontas: Saoirse bunaíochta ⁹¹

Breithiúnas an 19 Nollaig 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Halmer Rechtsanwaltsgesellschaft* (C-295/23, [EU:C:2024:1037](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Airteagal 49 CFAE – Saoirse bunaíochta – Airteagal 63 CFAE – Saorghluaiseacht caipitil – Saoirse is infheidhme a bhunú – Seirbhísí sa mhargadh inmheánach – Treoir 2006/123/CE – Airteagal 15 – Ceanglais a bhaineann le scaireanna a shealbhú i ngnólacht – Sealbhú infheisteora airgeadais amháin i ngnólacht dlí – Clárú an ghnólachta dlí sin leis an gcomhlacht gairmiúil mar gheall ar an sealúchas sin a chúlghairm – Srian ar shaoirse bunaíochta agus ar shaorghluaiseacht caipitil – Údaruithe bunaithe ar neamhspleáchas dlíodóirí agus faighteoirí seirbhísí dlí a chosaint – Riachtanas – Comhréireacht)

Tar éis tarchur chun réamhrialú a éisteacht ón Bayerischer Anwaltsgerichtshof (Ard-Chúirt na nDlíodóirí, an Bhaváir, an Ghearmáin), tugann an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, rialú maidir le comhoiriúnacht na reachtaíochta náisiúnta le hAirteagal 63 CFAE agus le Treoir 2006/123, ⁹² lena dtoirmisctear, faoi phionós gnólachta dlí a bhfuil a chlárú leis an gcomhlachas barra cúlghairthe, scaireanna sa ghnólacht sin a aistriú chuig infheisteoir airgeadais amháin nach bhfuil beartaithe aige gníomhaíocht ghairmiúil a chumhdaítear leis an reachtaíocht sin a fheidhmiú sa ghnólacht sin.

Bunaíodh HR, gnólacht dlí atá lonnaithe sa Ghearmáin, mar chuideachta fiontraíochta faoi dhliteanas teoranta faoi réir an Dlí maidir le cuideachtaí faoi dhliteanas teoranta. Ba é Daniel Halmer an stiúrthóir agus an t-aon chomhalta a bhí aige ar dtús, a bhí ag cleachtadh mar dhlíodóir.

Cuireadh HR, a cruthaíodh le conradh dar dáta an 30 Eanáir 2020, isteach sa chlár tráchtála agus ag Comhlachas Barra München an bhliain chéanna sin.

In 2021, d'aistrigh Halmer 51 de na 100 scair in HR chuig SIVE Beratung und Beteiligung GmbH ('SIVE'), cuideachta faoi dhliteanas teoranta atá faoi rialú dhlí na hOstaire.

Leasaíodh Airteagail chomhlachais HR ansin chun go bhféadfaí scaireanna a aistriú chuig cuideachta faoi dhliteanas teoranta nach raibh cláraithe leis an gcomhlachas barra, agus bainistiú HR á fhorchoimeád do dhlíodóirí atá cláraithe leis an gcomhlachas barra amháin, chun a neamhspleáchas a ráthú.

Cuireadh leasú Airteagail chomhlachais HR agus aistriú scaireanna in HR isteach sa chlár tráchtála, agus chuir HR an comhlachas barra ar an eolas faoin leasú ar a airteagail chomhlachais agus faoi aistriú 51 dá 100 scair chuig SIVE.

Mar sin féin, chuir an comhlachas barra in iúl don Ardionadaí go raibh toirmeasc ar aistriú scaireanna chuig SIVE de bhun an Bundesrechtsanwaltsordnung (Cód na nDlíodóirí Cónaidhme) ('Cód na nDlíodóirí Cónaidhme'), sa leagan is infheidhme maidir leis na fíorais sna príomhimeachtaí, agus, dá bhrí sin, go ndéanfaí clárú HR leis an gcomhlachas barra a chúlghairm mura ndéanfaí an t-aistriú sin a

⁹¹ Ní mór an breithiúnas a leanas a thuairisciú faoin gceannteideal seo chomh maith: breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), **an Liotuáin agus páirtithe eile v an Pharlaimint agus an Chomhairle (Pacáiste soghluaisteachta)** (C-541/20 go C-555/20, [EU:C:2024:818](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XII 'Iompar'; breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024, **FIFA** (C-650/22, [EU:C:2024:824](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XIII.1 'Cairtéil (Airteagal 101 CFAE)'.
⁹² Treoir 2006/123/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Nollaig 2006 maidir le seirbhísí sa mhargadh inmheánach (IO 2006 L 376, lch. 36).

chealú. Mar sin féin, chuir HR in iúl don chomhlachas barra nach ndéanfaí an t-aistriú sin a chealú. Dá bhrí sin, chúlghair an comhlachas barra clárú an ghnólachta sin, ar an bhforas, go bunúsach, nach bhféadfaidh ach dlíodóirí agus baill de na gairmeacha a liostaítear i gCód na nDlíodóirí Cónaidhme, chomh maith le dochtúirí agus cógaiseoirí, a bheith ina gcomhaltaí i ngnólacht dlí.⁹³

Thug HR caingean ansin os comhair Bayerischer Anwaltsgerichtshof (Uaschúirt Dhlíodóirí na Baváire, an Ghearmáin) i gcoinne an chinnidh a ghlac an comhlachas barra chun a chlárú a chúlghairm. Mar thaca lena chaingean, áitíonn HR go sáraítear le Cód na nDlíodóirí Cónaidhme, go háirithe, an ceart chun saorghluaiseachta caipitil, a ráthaítear in Airteagal 63(1) CFAE, agus na cearta a eascraíonn as Airteagal 15 de Threoir 2006/123. Áitíonn sí go sáraítear leis an gcinneadh sin freisin ceart SIVE chun saoirse bunaíochta, mar a ráthaítear, go háirithe, le hAirteagal 49 CFAE.

Sa chomhthéacs sin, féachann an chúirt a rinne an tarchur lena fháil amach an bhfuil an reachtaíocht náisiúnta sin comhoiriúnach le hAirteagal 49 agus 63(1) CFAE, chomh maith le hAirteagal 15(2)(c) agus Airteagal 15(3) de Threoir 2006/123.

Tugann an Chúirt Bhreithiúnais freagra dearfach ar an gceist sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, scrúdaíonn an Chúirt, i bhfianaise chuspóir na reachtaíochta náisiúnta atá i gceist agus fhórais an cháis seo, a bhfuil feidhm ag an tsaoirse bhunúsach - an tsaoirse bunaíochta nó an tsorghluaiseacht chaipitil - maidir leis an díospóid sna príomhimeachtaí.

I ndáil leis sin, meabhraíonn sí, de réir cásdlí socair, go dtagann reachtaíocht náisiúnta atá beartaithe gan feidhm a bheith aici ach amháin maidir leis na scairshealbha sin lena gcuirtear ar chumas an tsealbhóra tionchar cinnte a imirt ar chinntí cuideachta agus a gníomhaíochtaí a chinneadh faoi raon feidhme na saoirse bunaíochta. Os a choinne sin,, ní mór scrúdú a dhéanamh go heisiach i bhfianaise na saorghluaiseachta caipitil ar fhorálacha náisiúnta nach bhfuil feidhm acu maidir le scairshealbha arna bhfáil d'aon toisc chun infheistíocht airgeadais a dhéanamh gan aon rún a bheith acu tionchar a imirt ar bhainistíocht agus ar rialú an ghnóthais.

Dá bhrí sin, reachtaíocht náisiúnta nach bhfuil sé beartaithe nach mbeidh feidhm aici ach amháin maidir leis na scairshealbha sin lena gcumasaítear don sealbhóir tionchar cinnte a bheith aige ar chinntí cuideachta agus a gníomhaíochtaí a chinneadh ach a bhfuil feidhm aici beag beann ar mhéid an tsealúchais atá ag an scairshealbhóir i gcuideachta, féadfaidh sí teacht faoi raon na saoirse bunaíochta agus na saorghluaiseachta caipitil araon.

Sa chás sin, scrúdóidh an Chúirt, i bprionsabal, an beart atá faoi dhíospóid i ndáil le ceann amháin den dá shaoirse sin má dhealraíonn sé, in imthosca na díospóide sna príomhimeachtaí, go bhfuil ceann amháin acu go hiomlán tánaisteach i ndáil leis an gceann eile agus go bhféadfar é a mheas in éineacht leis.

Is é is aidhm don reachtaíocht náisiúnta atá i gceist sna príomhimeachtaí, go háirithe, cosc a chur ar aon ghabháltas, beag beann ar a scála, i ngnólacht dlí a bheith faighte ag daoine nach dlíodóirí ná comhaltaí iad de ghairm dá dtagraítear i gCód na nDlíodóirí Cónaidhme is infheidhme sa chás seo.

Sa chás sin, fuair SIVE 51 % de scairchaipiteal acmhainní daonna. Maidir le forálacha náisiúnta a bhfuil feidhm acu maidir le sealúchais cuideachta Ballstáit i gcaipiteal cuideachta atá bunaithe i mBallstáit

⁹³ De bhun Airteagal 59a(1) agus (2) de Chód na nDlíodóirí Cónaidhme, féadfaidh dlíodóirí comhpháirtíocht a bhunú le comhaltaí de chomhlachas beáir, gníomhairí maoine tionsclaíche, comhairleoirí cánach, ionadaithe cánach, cuntasóirí agus iniúchóirí deimhnithe chun a ngairm a chleachtadh go comhpháirteach faoi chuimsiú a réimsí inniúlachta gairmiúla faoi seach. Féadfaidh dlíodóirí a ngairm a chleachtadh freisin i gcomhpháirt le baill de ghairm an dlí i Stáit eile atá údaraithe iad féin a bhunú i gcomhréir le Cód na nDlíodóirí Cónaidhme agus a ngnólacht dlí a bheith acu ar an gcoigríocht.

eile, lena dtugtar tionchar cinnte di ar chinntí na cuideachta agus lena gceadaítear di a gníomhaíochtaí a chinneadh, tagann siad faoi raon feidhme substainteach na saoirse bunaíochta.

Mar sin féin, leagann an Chúirt béim gur leasaíodh Airteagail chomhlachais HR chun aon tionchar cinnte a bhaint de SIVE, ionas go bhféadfadh sé a bheith mar chuspóir aonair ag éadail scaireanna in HR caipiteal a chur ar fáil do HR atá beartaithe chun cur ar a chumas forbairt samhla nuálaí dlí bunaithe ar theicneolaíochtaí nua a mhaoiniú.

Dá bhrí sin, baineann an cás sna príomhimeachtaí le saoirse bunaíochta agus saorghluaiseacht chaipitil araon, agus ní féidir a mheas go bhfuil ceachtar de na saoirsí sin tánaisteach i ndáil leis an gceann eile.

Maidir le substaint na saoirse bunaíochta, sa chéad háit, is léir ó Threoir 2006/123, i gcás ina dtagann srian ar an tsaoirse bhunaíochta faoi raon feidhme ábhartha na Treorach sin, arb amhlaidh atá i gcás seirbhísí comhairle dlí, lena n-áirítear iad siúd a sholáthraíonn dlíodóirí, nach gá scrúdú a dhéanamh uirthi i bhfianaise Airteagal 49 CFAE freisin.

Dá bhrí sin, scrúdaíonn an Chúirt comhoiriúnacht cheanglais Chód na nDlíodóirí Cónaidhme le Treoir 2006/123 maidir le teorannú na haicme daoine atá in ann a bheith ina gcomhaltaí de ghnólacht dlí agus maidir leis an gceanglas comhoibriú go gníomhach laistigh den ghnólacht; go sonrach, cé acu atá nó nach bhfuil gá leis na ceanglais sin.

I ndáil leis sin, tugann sí dá haire gurb é is cuspóir do na ceanglais sin neamhspleáchas agus sláine ghairm an dlíodóra a áirithiú agus comhlíonadh phrionsabal na trédhearcachta agus oibleagáid na pribhléide gairmiúla dlíthiúla a áirithiú. Tá nasc doshéanta idir na cuspóirí sin agus cosaint faighteoirí seirbhísí dlí agus dea-riarach an cheartais, ar cúiseanna sáraitheacha iad a bhaineann le leas an phobail faoi Threoir 2006/123 agus faoin dlí príomha.

Maidir le comhréireacht na gceanglas atá i gceist sna príomhimeachtaí, sonraíonn an Chúirt go ndealraíonn sé go bhfuil na ceanglais sin iomchuí chun a áirithiú go mbainfear amach an cuspóir maidir le dea-riarachán an cheartais agus sláine ghairm an dlíodóra a chosaint.

D'fhéadfadh mian infheisteora airgeadais amháin toradh a thabhairt ar a infheistíocht tionchar a imirt ar eagrú agus ar ghníomhaíocht gnólachta dlí. Cé go bhfuil an cuspóir atá á shaothrú ag infheisteoir airgeadais amháin teoranta d'iarracht a dhéanamh brabús a dhéanamh, ní fheidhmíonn dlíodóirí a gcuid gníomhaíochtaí chun críche eacnamaíche amháin ach ceanglaítear orthu rialacha maidir le hiompar gairmiúil a chomhlíonadh. In éagmais chomhchuibhiú na rialacha iompair ghairmiúil is infheidhme maidir le gairm an dlíodóra ar leibhéal an Aontais, tá sé de shaoirse ag gach Ballstát, i bprionsabal, feidhmiú na gairme sin a rialáil ar a chríoch. Dá bhrí sin, tá Ballstát i dteideal a mheas go bhfuil baol ann nach leor, sa chleachtas, na bearta a leagtar síos in airteagail chomhlachais an ghnólachta dlí chun neamhspleáchas agus sláine ghairmiúil dlíodóirí atá ag obair laistigh den ghnólacht sin a chaomhnú chun a áirithiú go gcomhlíonfar na cuspóirí maidir le riar fóna an cheartais agus sláine ghairm an dlíodóra a chosaint ar bhealach éifeachtach i gcás ina bhfuil sealúchas ag infheisteoir airgeadais amháin i gcaipiteal na cuideachta sin.

Sa dara háit, maidir le saorghluaiseacht chaipitil, a ráthaítear in Airteagal 63 CFAE agus lena gcumhdaítear scaireanna a shealbhú lena dtugtar an deis a bheith rannpháirteach go héifeachtach i mbainistiú agus i rialú gnóthais agus urrúis a fháil d'aon toisc chun infheistíocht airgeadais a dhéanamh gan a bheith ag iarraidh tionchar a imirt ar bhainistiú agus ar rialú an ghnóthais, áirítear ar na bearta toirmiscthe go háirithe na bearta sin ar dócha go ndíspreagfaidh siad neamhchónaitheoirí ó infheistíochtaí a dhéanamh i mBallstát, lena n-áirítear i gcaipiteal cuideachtaí cónaitheacha.

Cinneann an Chúirt gurb é éifeacht na reachtaíochta náisiúnta atá i gceist sna príomhimeachtaí cosc a chur ar dhaoine seachas dlíodóirí agus comhaltaí de na gairmeacha dá dtagraítear i gCód na nDlíodóirí Cónaidhme scaireanna a fháil i ghnólacht dlí, rud a fhágann go mbaintear d'infheisteoirí ó

Bhallstáit eile nach dlíodóirí ná comhaltaí de ghairmeacha den sórt sin iad sealúchais a fháil i ngnólachtaí den chineál sin. Dá réir sin, leis an reachtaíocht náisiúnta sin, baintear rochtain ar chaipiteal de ghnólachtaí dlí a d'fhéadfadh cabhrú lena gcruthú nó lena bhforbairt. Dá bhrí sin, is srian é ar shaorghluaiseacht chaipitil.

Mar sin féin, ar na forais chéanna leo siúd a leagtar amach i gcomhthéacs Threoir 2006/123, cinneann an Chúirt go bhfuil údar leis na srianta sin ar shaorghluaiseacht chaipitil agus go bhfuil siad comhréireach i bhfianaise cúiseanna sáraitheacha a bhaineann le leas an phobail.

VI. Forálacha institiúideacha: Ceart chun rochtana ar dhoiciméid phoiblí ⁹⁴

Breithiúnas an 5 Márta 2024, *Public.Resource.Org agus Right to Know v an Coimisiún agus páirtithe eile* (C-588/21 P, [EU:C:2024:201](#))

(Achomharc – Rochtain ar dhoiciméid de chuid institiúidí an Aontais Eorpaigh – Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 – Airteagal 4(2) – Eisceachtaí – Diúltú rochtana ar dhoiciméad a bhainfeadh an bonn de chosaint leasanna tráchtála, lena n-áirítear maoin intleachtúil, duine nádúrtha nó duine dlítheanach dá nochtfaí é – Leas sáraitheach poiblí i dtaca le nochtadh – Caighdeán chomhchuibhithe arna nglacadh ag an gCoiste Eorpach um Chaighdeánú (CEN) – Cosaint bunaithe ar chóipcheart – Prionsabal an smachta reachta – Prionsabal na trédhearcachta – Prionsabal na trédhearcachta – Prionsabail an dea-rialachais)

Trí sheasamh leis an achomharc a rinne na hachomharcóirí Public.Resource.Org Inc. agus Right to Know CLG i gcoinne bhreithiúnas na Cúirte Ginearálta i gcás Public.Resource.Org agus Right to Know v an Coimisiún, ⁹⁵ rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, don chéad uair, go bhfuil leas sáraitheach poiblí ann lena dtugtar bonn cirt do nochtadh caighdeán chomhchuibhithe arna nglacadh ag an gCoiste Eorpach um Chaighdeánú (CEN).

Is eagraíochtaí neamhbhrabúsacha iad na hachomharcóirí arb é an príomhaidhm atá acu saor-rochtain ar an dlí a thabhairt do gach saoránach. Ar an 25 Meán Fómhair 2018, chuir siad iarraidh faoi bhráid an Choimisiúin Eorpaigh ar rochtain ar cheithre chaighdeán chomhchuibhithe a ghlac CEN, agus bhain trí cinn acu le sábháilteacht bréagán agus bhain ceann amháin acu leis an uasráta nicile le haghaidh táirgí áirithe. ⁹⁶

Dhiúltaigh an Coimisiún géilleadh don iarraidh ar rochtain ar bhonn na chéad fhleisce d’Airteagal 4(2) de Rialachán Uimh. 1049/2001, ⁹⁷ faoinar bhféadfar rochtain ar dhoiciméad a dhiúltú sa chás go ndéanadh nochtadh dochar do chosaint ar leasanna tráchtála duine nádúrtha nó duine dlítheanaigh, lena n-áirítear maoin intleachtúil, mura bhfuil leas sáraitheach poiblí ann i dtaca le nochtadh an doiciméid lena mbaineann.

Rinne an Chúirt Ghinearálta an chaingean a thionscain na hachomharcóirí in aghaidh chinneadh an Choimisiúin a dhíbhe ina hiomláine. Thug na hachomharcóirí achomharc os comhair na Cúirte Breithiúnais, ag éileamh gur chinn an Chúirt Ghinearálta go mícheart nach raibh aon leas sáraitheach poiblí lena dtugtar bonn cirt le saor-rochtain ar na caighdeán chomhchuibhithe a iarradh.

⁹⁴ Ní mór an breithiúnas a leanas a thuairisciú faoin gceannteideal seo chomh maith: breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *an Coimisiún v BRA* (C-551/22 P, [EU:C:2024:520](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XV ‘Beartas Eacnamaíochta agus Airgeadais’.

⁹⁵ Breithiúnas an 14 Iúil 2021, *Public.Resource.Org agus Right to Know v an Coimisiún* (T-185/19, [EU:T:2021:445](#)).

⁹⁶ Eadhon caighdeán EN 71-5:2015, dar teideal ‘Sábháilteacht bréagán – Cuid 5: Bréagáin cheimice (foirne) seachas foirne turgnaimh i gcomhair ceimice’; EN 71-4:2013, dar teideal ‘Sábháilteacht bréagán – Cuid 4: Foirne turgnaimh i gcomhair ceimice agus gníomhaíochtaí gaolmhara’; EN 71-12:2013, dar teideal ‘Sábháilteacht bréagán – Cuid 12: N-nítreasaimíní agus substaintí N-nítreasáithithe’ agus caighdeán EN 12472:2005+A 1:2009, dar teideal ‘Modh le haghaidh cnáí agus creimeadh a ionshamhlú chun nicil arna scaoileadh ó ítimí brataithe a bhrath’ (‘na caighdeán chomhchuibhithe a iarradh’).

⁹⁷ Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2001 maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid de chuid Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle agus an Choimisiúin (IO 2001 L 145, Ich. 43).

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais go bhfuil raon feidhme leathan ag an gceart rochtana ar dhoiciméid de chuid institiúidí an Aontais Eorpaigh. ⁹⁸ Foráiltear go bhféadfaidh na hinstiúidí sin brath ar eisceacht atá bunaithe ar chosaint ar leasanna tráchtála duine nádúrtha nó duine dhlítheanaigh, d'fhonn rochtain ar dhoiciméad a dhiúltú i gcás ina mbainfeadh nochtadh na leasanna sin, lena n-áirítear leasanna maoine intleachtúla, an bonn de chosaint na leasanna sin. Ní bheidh feidhm ag an eisceacht sin, áfach, i gcás ina bhfuil leas sáraitheach poiblí ann an doiciméad lena mbaineann a nochtadh.

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt Bhreithiúnais dá haire gur leagadh síos an nós imeachta chun caighdeán chomhchuibhithe a tharraingt suas le Rialachán Uimh. 1025/2012, ⁹⁹ faoina bhfuil ról lárnach ag an gCoimisiún sa chóras Eorpach caighdeánaithe. Dá bhrí sin, fiú má chuirtear dréachtú na gcaighdeán sin de chúram ar chomhlacht atá faoin dlí príobháideach, is ag an gCoimisiún amháin a bhfuil an chumhacht aige iarraidh a dhéanamh go ndéanfaí caighdeán comhchuibhithe a fhorbairt d'fhonn Treoir nó Rialachán faoi leith a chur chun feidhme. Sa chomhthéacs sin, cinneann an Coimisiún na ceanglais maidir le hinneachar a bheidh le comhlíonadh ag an gcaighdeán comhchuibhithe iarrtha a chinneadh agus cinnfidh sé sprioc-am lena ghlacadh, déanann sé maoirseacht ar a ullmhú, cuireann sé cistiú ar fáil agus déanann sé cinneadh maidir le tagairtí don chaighdeán comhchuibhithe lena mbaineann a fhoilsiú in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh.

Ina theannta sin, cé gur léir nach bhfuil comhlíonadh na gcaighdeán comhchuibhithe éigeantach go ginearálta, baineann táirgí a chomhlíonann na caighdeán sin tairbhe as toimhde comhréireachta leis na ceanglais fhíor-riachtanacha a bhaineann leo, arna mbunú le reachtaíocht ábhartha an Aontais um chomhchuibhiú. ¹⁰⁰ Tá an éifeacht dhlíthiúil sin, a thugtar leis an reachtaíocht sin, ar cheann de phríomhthréithe na gcaighdeán sin agus fágann sí gur uirlis fhíor-riachtanach iad d'oibreoirí eacnamaíocha, chun an ceart chun saorghluaiseachta earraí nó seirbhísí ar mhargadh an Aontais a fheidhmiú.

Tugann an Chúirt Bhreithiúnais dá haire, sa chás seo, go ndéantar tagairt do Threoir 2009/48 ¹⁰¹ le trí cinn de na ceithre chaighdeán chomhchuibhithe a bhaineann le sábháilteacht bréagán agus gur foilsíodh a dtagairtí in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh.. I gcomhréir le hAirteagal 13 den Treoir sin, maidir le bréagáin a táirgeadh i gcomhréir leis na caighdeán sin, glactar leis go bhfuil siad i gcomhréir leis na ceanglais a chumhdaítear leis na caighdeán sin. Déantar tagairt leis an gceathrú caighdeán, a thagraíonn don uasráta nicile, do Rialachán Uimh. 1907/ 2006 ¹⁰² agus is léir go bhfuil sé éigeantach, sa chás seo, a mhéid a fhoráiltear i bpointe 27(3) den tábla in Iarscríbhinn XVII a ghabhann leis an Rialachán sin go bhfuil na caighdeán arna nglacadh ag CEN, a mhéid a bhaineann le nicil, le feidhmiú

⁹⁸ Ráthaítear an ceart rochtana ar dhoiciméid sin leis an gcéad fhomhír d'Airteagal 15(3) CFAE agus le hAirteagal 42 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh. Cuirtear an ceart rochtana sin i bhfeidhm go háirithe le Rialachán Uimh. 1049/2001.

⁹⁹ Rialachán (AE) Uimh. 1025/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir le caighdeánú Eorpach, lena leasaítear Treoir 89/686/CEE agus Treoir 93/15/CEE ón gComhairle agus Treoracha 94/9/CE, 94/25/CE, 95/16/CE, 97/23/CE, 98/34/CE, 2004/22/CE, 2007/23/CE, 2009/23/CE agus 2009/105/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Cinneadh 87/95/CEE ón gComhairle agus Cinneadh Uimh. 1673/2006/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO 2012 L 316, Ich. 12).

¹⁰⁰ Airteagal 2(1) de Rialachán Uimh. 1025/2012, arna léamh i bhfianaise aithris 5 den Rialachán sin.

¹⁰¹ Treoir 2009/48/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Meitheamh 2009 maidir le sábháilteacht bréagán (IO 2009 L 170, Ich. 1).

¹⁰² Rialachán (CE) 1907/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Nollaig 2006 maidir le Clárú, Meastóireacht, Údarú agus Srianadh Ceimiceán (REACH), lena gcruthaítear Gníomhaireacht Eorpach Ceimiceán, lena leasaítear Treoir 1999/45/CE agus lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 793/93 ón gComhairle agus Rialachán (CE) Uimh. 1488/94 ón gCoimisiún chomh maith le Treoir 76/769/CEE ón gComhairle agus Treoracha 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE agus 2000/21/CE ón gCoimisiún (IO 2006 L 396, Ich. 1 agus ceartúchán IO 2007 L 136, Ich. 3), arna leasú le Rialachán (CE) Uimh. 552/2009 ón gCoimisiún, an 22 Meitheamh 2009 (IO 2009, L 164, Ich. 7).

mar nósanna imeachta tástála chun comhréireacht na dtáirgí lena mbaineann leis na ceanglais dá dtagraítear sa phointe sin a léiriú.

Dá bhrí sin, measann an Chúirt Bhreithiúnais gur cuid de dhlí an Aontais iad na caighdeáin chomhchuibhithe a iarradh.

Ar an dara dul síos, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais in iúl go bhforáiltear le hAirteagal 2 CAE go bhfuil an tAontas Eorpach bunaithe ar phrionsabal an smachta reachta, lena gceanglaítear saor-rochtain ar dhlí an Aontais do gach duine nádúrtha nó dlítheanach san Aontas Eorpach agus go bhféadfadh daoine aonair a gcearta agus a n-oibleagáidí a fhionnadh go soiléir.¹⁰³ Leis an saor-rochtain sin, ní mór, go háirithe, a chur ar chumas aon duine a bhfuil an dlí ag iarraidh a chosaint a fhíorú, laistigh de na teorainneacha a cheadaítear faoin dlí, go gcomhlíonann seolaithe na rialacha a leagtar síos leis an dlí sin na rialacha sin. Dá bhrí sin, de bhua na n-éifeachtaí a thugtar dó le reachtaíocht an Aontais, is féidir le caighdeán comhchuibhithe cearta a thugtar do dhaoine aonair agus oibleagáidí atá orthu a shonrú agus d'fhéadfadh sé go mbeadh gá leis na sonraíochtaí sin chun a fhíorú an gcomhlíonann táirge nó seirbhís ar leith ceanglais bhunriachtanacha na reachtaíochta sin i ndáiríre.

Sna himthosca sin, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais go bhfuil leas sáraitheach poiblí ann lena dtugtar bonn cirt le nochtadh na gcaighdeán comhchuibhithe a iarradh.

¹⁰³ Breithiúnas an 22 Feabhra 2022, *Stichting Rookpreventie Jeugd agus páirtithe eile* (C-160/20, [EU:C:2022:101](#), mír 41 agus an cásdlí dá dtagraítear).

VII. Imeachtaí an Aontais Eorpaigh ¹⁰⁴

1. Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Valančius* (C-119/23, [EU:C:2024:653](#))

(Tarchur chun réamhrialú – An tríú fomhír d’Airteagal 19(2) CAE – An dara mhír d’Airteagal 254 CFAE – Ceapachán breithiúna chuig an gCúirt Ghinearálta – Ráthaíochtaí neamhspleáchais – Cáilíochtaí is gá acu chun a gceaptha d’oifigí breithiúnacha arda – Nós imeachta náisiúnta maidir le hiarrthóir a mholadh d’oifig breithimh de chuid Chúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh – Painéal saineolaithe neamhspleácha chun measúnú a dhéanamh ar iarrthóirí – Liosta rangaithe na n-iarrthóirí a chomhlíonann na ceanglais a leagtar síos sa tríú fomhír d’Airteagal 19(2) CAE agus sa dara fomhír d’Airteagal 254 CFAE – Togra iarrthóra ar an liosta rangaithe seachas an tiarrthóir is fearr rangú – Tuairim ón bpainéal dá bhforáiltear in Airteagal 255 CFAE maidir le hoiriúnacht na n-iarrthóirí)

Maidir le tarchur chun réamhrialú ón Verwaltungsgerichtshof (Cúirt Réigiúnach Riaracháin Vilnias, an Liotuáin), rialaíonn an Chúirt Breithiúnais ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra maidir le tionchar fhorálacha na gConarthaí lena rialaítear ceapadh bhreithiúna Chúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh ¹⁰⁵ ar an nós imeachta náisiúnta chun iarrthóir a mholadh chun na dualgais sin a chomhlíonadh.

In 2016, ceapadh Valančius ina Bhreitheamh den Chúirt Ghinearálta. Nuair a tháinig deireadh lena théarma i mí Lúnasa 2019, lean sé de bheith ag comhlíonadh a chuid dualgas. ¹⁰⁶ In 2021, glacadh nós imeachta maidir le roghnú iarrthóra d’oifig breithimh na Cúirte Ghinearálta. ¹⁰⁷ I gcomhréir leis an nós imeachta sin, dhréachtaigh meitheal ar a raibh saineolaithe neamhspleácha den chuid is mó liosta fiúntais iarrthóirí, agus iad sórtáilte in ord íslitheach de réir an scóir a fuarthas. Ba é Valančius an t-iarrthóir is airde ar an liosta sin.

In 2022, chinn Rialtas na Liotuáine an duine sa dara háit ar an liosta sin a mholadh mar iarrthóir don phost mar Bhreitheamh den Chúirt Ghinearálta. Tar éis don phainéal dá bhforáiltear in Airteagal 255 CFAE tuairim neamhfhabhrach a thabhairt maidir leis an iarrthóir sin, chinn an rialtas sin iarrthóireacht an duine a rangaíodh sa tríú háit ar an liosta céanna a mholadh. In 2023, ceapadh an duine deireanach sin ina Bhreitheamh den Chúirt Ghinearálta.

Rinne Valančius agóid os comhair na cúirte a rinne an tarchur i gcoinne dhlíthiúlacht na gcinntí atá beartaithe arna nglacadh ag Rialtas na Liotuáine, agus d’iarr sé, inter alia, go n-ordófaí don rialtas sin nós imeachta an togra a athoscailt agus ainm an iarrthóra is fearr rangú a chur isteach ar an liosta fiúntais.

Sa chomhthéacs sin, d’iarr an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt Bhreithiúnais rialú a thabhairt maidir le léiriú fhorálacha na gConarthaí lena rialaítear ceapadh breithiúna chuig an gCúirt Ghinearálta.

¹⁰⁴ Ní mór an breithiúnas a leanas a thuairisciú faoin gceannnteideal seo chomh maith: breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), **Neves 77 Solutions** (C-351/22, [EU:C:2024:723](#)), arna chur i láthair faoin gceannnteideal XX.1 ‘Bearta sriantacha’.

¹⁰⁵ Tríú fomhír d’Airteagal 19(2) agus an dara fomhír d’Airteagal 254 CFAE.

¹⁰⁶ De bhun an tríú fomhír d’Airteagal 5 de Reachtaíocht Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh.

¹⁰⁷ Pretendento į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjų atrankos tvarkos aprašas (Tuairisc ar a bpróiseas roghnúcháin le haghaidh iarrthóirí d’oifig bhreitheamh na Cúirte Ghinearálta), sa leagan is infheidhme maidir leis an díospóid sna príomhimeachtaí, arna glacadh le Forathne Uimh. 1R-65 ó Aire Dlí agus Cirt Phoblacht na Liotuáine an 9 Márta 2021.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Maidir lena dlínse chun rialú a thabhairt ar an iarraidh ar réamhrialú, tugann an Chúirt dá haire, faoi dhlí an Aontais, ¹⁰⁸ go bhfuil trí chéim sa nós imeachta chun breitheamh den Chúirt Ghinearálta a cheapadh. Mar chéad chéim, molann rialtas an Bhallstáit lena mbaineann iarrthóir le haghaidh oifig breithimh den Chúirt Ghinearálta tríd an togra seo a chur ar aghaidh chuig Ardrúnaíocht na Comhairle. Mar dara céim, tugann an painéal dá bhforáiltear in Airteagal 255 CFAE tuairim uaidh maidir le hoiriúnacht an iarrthóra sin chun feidhmeanna breithimh den Chúirt Ghinearálta a fheidhmiú, ag féachaint do na ceanglais a leagtar síos sa dara fomhír d'Airteagal 254 CFAE. Mar tríú céim, tar éis dul i gcomhairle leis an bpainéal sin, ceapfaidh rialtais na mBallstát, trína n-ionadaithe, an t-iarrthóir sin mar bhreitheamh den Chúirt Ghinearálta trí chinneadh arna ghlacadh de chomhthoil ar thogra ó rialtas an Bhallstáit lena mbaineann. Dá bhrí sin, is ionann an cinneadh a rinne Rialtas Ballstáit iarrthóir a mholadh d'oifig bhreithimh den Chúirt Ghinearálta agus an chéad chéim den nós imeachta ceapacháin a rialaítear leis an tríú fomhír d'Airteagal 19(2) CAE agus leis an dara mír d'Airteagal 254 CFAE agus, dá bhrí sin, tagann sé, ar an mbonn sin, faoi raon feidhme na bhforálacha sin. Sna coinníollacha sin, is léir go dtagann léiriú na bhforálacha seo faoi dhlínse réamhrialaithe na Cúirte.

Maidir le substaint na gceisteanna a tharchuirtear chun réamhrialú, cuireann an Chúirt in iúl go léirítear go nithiúil le ceanglas an neamhspleáchais bhreithiúnaigh ceann de bhunluachanna an Aontais Eorpaigh agus a Bhallstát a chumhdaítear in Airteagal 2 CAE, lena sainítear féiniúlacht an Aontais Eorpaigh mar dhlíchóras coiteann agus a bhfuil a chomhlíonadh ceangailteach ar an Aontas Eorpach agus ar na Ballstáit araon. Ós rud é go bhfuil an ceanglas sin, ina bhfuil dhá ghné, neamhspleáchas sa chiall is déine agus neamhchlaontacht, ina ghné dhílis den chúram maidir le breithniú agus ós rud é go gcuirtear de chúram go comhpháirteach ar Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh agus ar na cúirteanna náisiúnta le hAirteagal 19 CAE athbhreithniú breithiúnach a áirithiú i ndlíchóras an Aontais, tá sé chomh ceangailteach céanna ar leibhéal an Aontais, go háirithe do bhreithiúna na Cúirte Ghinearálta, mar atá feidhm aige ar leibhéal na mBallstát, do na cúirteanna náisiúnta.

Ina theannta sin, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil dlúthbhaint ag an gceanglas a bhaineann le binse arna bhunú roimhe sin le dlí, inter alia, leis an gceanglas maidir le neamhspleáchas sa mhéid is go bhféachtar leo araon le bunphrionsabail an smachta reachta agus scaradh na gcumhachtaí a urramú, ar prionsabail iad atá bunriachtanach don smacht reachta, a ndearbhaítear a luach in Airteagal 2 CAE. Cuimsítear leis an gceanglas a bhaineann le binse arna bhunú roimhe sin le dlí, de bharr a chineáil, an próiseas chun breithiúna a cheapadh, agus é á chur in iúl go dtomhaistear neamhspleáchas cúirte, inter alia, leis an gcaoi ar cheapadh a chomhaltaí.

I dtaca leis sin, leis na coinníollacha substainteacha agus na rialacha mionsonraithe nós imeachta a bhaineann le ceapadh breithiúna na Cúirte Ghinearálta, ní mór a bheith in ann aon amhras dlisteanach a chur as an áireamh, in aigne daoine aonair, go gcomhlíonann siad na ceanglais a leagtar síos sa tríú fomhír d'Airteagal 19(2) CAE agus sa dara mír d'Airteagal 254 CFAE, a bhaineann le 'ráthaíochtaí neamhspleáchais' agus leis an 'cáilíochtaí is gá chun a gceaptha do na hoifigí breithiúnacha is airde' araon. Chuige sin, is gá go háirithe sláine an nós imeachta iomláin a áirithiú maidir le ceapadh breithiúna na Cúirte Ghinearálta agus, dá bharr sin, a thoradh a ráthú ag gach céim dá bhfuil an nós imeachta seo comhdhéanta.

Dá bhrí sin, ar an gcéad dul síos, maidir leis an gcéim náisiúnta ina moltar iarrthóir d'oifig breithimh na Cúirte Ghinearálta, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, in éagmais forálacha sonracha i ndlí an Aontais chuige sin, gur faoi chóras dlí náisiúnta gach Ballstáit atá sé na socruithe nós imeachta a leagan síos chun iarrthóir den sórt sin a mholadh, ar choinníoll nach féidir leis na rialacha mionsonraithe sin a bheith ina gcúis, in aigne daoine aonair, le hamhras dlisteanach i dtaobh an

¹⁰⁸ Go háirithe, de réir an tríú fomhír d'Airteagal 19(2) CAE, an dara mír d'Airteagal 254 CFAE agus Airteagal 255 CFAE.

gcomhlíonann an t-iarrthóir atá beartaithe na ceanglais a leagtar síos sa tríú fomhír d'Airteagal 19(2) CAE agus sa dara mír d'Airteagal 254 CFAE. I ndáil leis sin, cé go bhfuil baint ag ionadaithe an reachtais nó an fheidhmeannais leis an bpróiseas chun breithiúna a cheapadh, ní fhágann sé sin ann féin go bhfuil amhras dlisteanach den sórt sin ann in aigne daoine aonair. É sin ráite, is dócha go gcuirfidh rannpháirtíocht comhlachtaí comhairleacha neamhspleácha agus oibleagáid cúiseanna a lua, sa dlí náisiúnta, le hoibiachtúlacht níos mó sa phróiseas ceapacháin tríd an lánrogha a d'fhéadfadh a bheith ag an institiúid ceapacháin a theorannú.

Ar an dara dul síos, maidir leis na coinníollacha substainteacha a leagtar síos chun iarrthóirí a roghnú agus a mholadh d'oifig breithimh na Cúirte Ginearálta, tugann an Chúirt le fios go láidir go bhfuil na Ballstáit, cé go bhfuil lánrogha leathan acu maidir leis na coinníollacha sin a shainiú, a áirithiú, beag beann ar na rialacha nós imeachta a glacadh chun na críche sin, go gcomhlíonfaidh na hiarrthóirí a mholtar na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus inniúlacht ghairmiúil a leagtar síos sa tríú fomhír d'Airteagal 19(2) CAE agus sa dara mír d'Airteagal 254 CFAE.

Ina dhiaidh sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil an painéal dá bhforáiltear in Airteagal 255 CFAE freagrach freisin as a fhíorú an bhfuil na hiarrthóirí arna moladh ag na Ballstáit oiriúnach chun dualgais Bhreithimh den Chúirt Ghinearálta a chomhlíonadh i bhfianaise na gceanglas sin. Chun a thuairim ar an oiriúnacht sin a ghlacadh, ní mór don phainéal sin a fhíorú go gcomhlíonann an t-iarrthóir atá molta na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus inniúlacht ghairmiúil a cheanglaítear leis na Conarthaí chun dualgais Bhreithimh den Chúirt Ghinearálta a chomhlíonadh.

Sa chomhthéacs sin, sonraíonn an Chúirt, más rud é gur gné ábhartha é nós imeachta roghnúcháin oscailte, trédhearcach agus dian a bheith ann chun a fhíorú ar chomhlíon an t-iarrthóir molta na ceanglais sin, ní foras é easpa nós imeachta den sórt sin, ar an taobh eile, chun amhras a chaitheamh ar an gcomhlíonadh sin. Chun críocha fíoraithe den sórt sin, féadfaidh an painéal dá bhforáiltear in Airteagal 255 CFAE a iarraidh ar an rialtas atá ag déanamh an togra faisnéis bhreise nó ábhar eile a mheasann an painéal a bheith riachtanach le haghaidh a phléití a sheoladh chuige.

Ar deireadh, cuireann an Chúirt in iúl gur ar rialtais na mBallstát, trína n-ionadaithe, atá sé a áirithiú go gcomhlíonfar na ceanglais a leagtar síos sa tríú fomhír d'Airteagal 19(2) CAE agus sa dara mír d'Airteagal 254 CFAE nuair a chinneann siad, ag féachaint don tuairim ón bpainéal dá bhforáiltear in Airteagal 255 CFAE, an t-iarrthóir a mhol ceann de na rialtais sin a cheapadh ina Bhreitheamh den Chúirt Ghinearálta. A luaithe a cheapfar é, beidh an t-iarrthóir sin ina bhreitheamh den Aontas Eorpach agus ní dhéanfaidh sé ionadaíocht thar ceann an Bhallstáit a mhol é.

I bhfianaise na mbreithnithe sin, cinneann an Chúirt, i gcás ina bhfuil nós imeachta roghnúcháin bunaithe ag Ballstát chun iarrthóirí d'oifig breithimh na Cúirte Ginearálta, ina bhfuil grúpa atá comhdhéanta de thromlach saineolaithe neamhspleácha freagrach as measúnú a dhéanamh ar na hiarrthóirí sin, liosta fiúntais a tharraingt suas de na hiarrthóirí sin a chomhlíonann na ceanglais a leagtar síos sa tríú fomhír d'Airteagal 19(2) CAE agus sa dara mír d'Airteagal 254 CFAE agus lena léirítear, mar mholadh, an t-iarrthóir is fearr atá ar an liosta sin, nach leor ann féin gur chinn Rialtas an Bhallstáit sin iarrthóir ar an liosta sin seachas an t-iarrthóir is airde rangú a mholadh chun a chinneadh go bhféadfadh amhras dlisteanach a bheith mar thoradh ar an togra sin i dtaobh ar chomhlíon an t-iarrthóir atá beartaithe na ceanglais sin. Thairis sin, ós rud é gur chuir an painéal dá bhforáiltear in Airteagal 255 CFAE tuairim fhabhrach in iúl maidir leis an iarrthóir arna mholadh ag an rialtas náisiúnta a cuireadh sa tríú háit ar an liosta sin, deimhnítear leis sin go gcomhlíontar le cinneadh rialtais na mBallstát an t-iarrthóir sin a cheapadh na ceanglais thuasluaite.

2. Tarchur chun réamhrialú

a. ‘Dlínse’ na cúirte a rinne an tarchur a shainiú

**Breithiúnas an 9 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), G. agus páirtithe eile
(Breithiúna a cheapadh chuig gnáthchúirteanna na Polainne) (C-181/21 agus C-
269/21, [EU:C:2024:1](#))**

(Tarchur chun réamhrialú – Airteagal 267 CFAE – An fhéidearthacht don chúirt náisiúnta réamhrialú na Cúirte a chur san áireamh – An gá atá leis an léiriú a iarradh ionas gur féidir leis an gcúirt náisiúnta breithiúnas a thabhairt – Neamhspleáchas na mbreithiúna – Coinníollacha chun breithiúna gnáthchúirte a cheapadh – An fhéidearthacht agóid a dhéanamh i gcoinne ordaithe lena dtugtar breithiúnas críochnaitheach maidir le hiarratas ar bhearta réamhchúraim – An fhéidearthacht breitheamh a bhaint d’fhoirmiú cúirte – Do-ghlacthacht tarchuir chun réamhrialú)

Chinn Mór-Dhlísheomra na Cúirte go raibh dhá iarraidh ar réamhrialú arna thíolacadh ag breithiúna Polannacha neamh-inghlactha, cuirtear amhras ar chomhoiriúnacht chomhdhéanamh an fhoirmithe breithiúna, sna príomhimeachtaí, na ceanglais a bhaineann go dlúth le binse neamhspleách neamhchlaonta arna bhunú roimhe le dlí, de réir bhrí dhlí an Aontais.

Maidir leis an gcéad chás (C-181/21), ceapadh foirmiú trí bhreithiúna a bhí ina suí mar chuid den Sąd Okręgowy w Katowicach (an Chúirt Réigiúnach, Katowice, an Pholainn) chun scrúdú a dhéanamh ar ghearán i gcoinne ordú lenar diúltaíodh agóid tomhaltóra in aghaidh ordú fócaíochta. Chuir an Breitheamh-Rapóirtéir, atá freagrach as an gcás sin, amhras in iúl an ‘cúirt nó binse’ a bhí san fhoirmiú breithiúna sin, ag féachaint do na himthosca inar ceapadh an Breitheamh A.Z. don Chúirt Réigiúnach, Katowice, atá mar chuid den fhoirmiú sin freisin. I bhfianaise na n-ábhar imní atá aige, go háirithe, maidir le stádas agus modh oibríochta Krajowa Rada Sądownictwa (Comhairle Náisiúnta na mBreithiúna, an Pholainn, ‘KRS’), ¹⁰⁹ a bhfuil baint aige i nós imeachta ceapacháin den sórt sin.

I gCás C-269/21, scrúdaigh foirmiú trí bhreithiúna a bhí ina suí mar chuid den Sąd Okręgowy w Krakowie (an Chúirt Réigiúnach, Kraków, an Pholainn) gearán bainc i gcoinne ordú ar dheonú beart cosantach a shannadh do bhreitheamh aonair laistigh den chúirt chéanna maidir le hiarratas ó thomhaltóirí ar bhearta réamhchúraim. D’athraigh an foirmiú trí bhreithimh an t-ordú faoi achomharc, diúltaítear don chaingean ina hiomláine agus tarchuirtear an cas chuig foirmiú breitheamh aonair. Tá amhras ar an gcúirt sin maidir le comhoiriúnacht chomhdhéanamh an fhoirmithe a rialaigh ar ghearán an bhainc le dlí an Aontais, agus, dá bhrí sin, maidir le bailíocht a cinnidh. Áiríodh ar an bhfoirmiú de thriúr breithiúna an Breitheamh A.T., a ceapadh chuig Cúirt Réigiúnach Krakow in 2021 tar éis imeachtaí a bhain le KRS.

Sa chomhthéacs sin, chinn an Breitheamh is Rapóirtéir, sa chéad chás, agus an foirmiú Breithiúna aonair, sa dara cás, ceisteanna a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú ag iarraidh, go bunúsach, an gcomhlíonann na foirmíochtaí ina suífidh na breithiúna sin na ceanglais maidir le binse neamhspleách neamhchlaonta arna bhunú roimhe sin le dlí, de réir bhrí dhlí an Aontais, i bhfianaise na n-imthosca ar leith inar ceapadh Breithiúna A. Z. agus A.T., agus má cheanglaítear leis an dara ceann go ndéanfaí breithiúna den sórt sin a eisiáim as a stuaim féin ó na cásanna i gceist a éisteacht. ¹¹⁰

¹⁰⁹ Ina chomhdhéanamh tar éis 2018.

¹¹⁰ Féach Airteagal 2 agus Airteagal 19(1) CFAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh,

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, chuir an Chúirt Bhreithiúnais in iúl go bhfuil sé soiléir ó fhoclaíocht agus ó scéim Airteagal 267 CFAE araon nach bhfuil sé de chumhacht ag cúirt nó binse náisiúnta ábhar a thabhairt os comhair na Cúirte trí tharchur le haghaidh réamhrialú, go háirithe, mura bhfuil cás ar feitheamh os a comhair ina n-iarrtar uirthi cinneadh a thabhairt inar féidir an réamhrialú sin a chur san áireamh.¹¹¹

I ndáil leis sin, is fíor go bhfuil gach cúirt nó binse faoi oibleagáid a chinneadh an bhfuil sé, trína chomhdhéanamh, ina bhinse neamhspleách neamhchlaonta arna bhunú roimh ré le dlí, de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE go háirithe, i gcás ina dtagann amhras tromchúiseach ar an bpointe sin, go bhfuil gá fós, de réir bhrí Airteagal 267 CFAE, leis an léiriú a d'iarr an Chúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú, go bhféadfadh an chúirt a rinne an tarchur, uaithi féin, iarmhairtí an léirithe a bhaint as an léiriú sin trí mheasúnú a dhéanamh, ina bhfianaise sin, ar dhlíthiúlacht ceapacháin breithimh eile a bhfuil an comhdhéanamh céanna breithiúna acu agus, i gcás inarb iomchuí, tarraingt siar an bhreithimh sin.

I ndáil leis sin, ní hamhlaidh atá i gcás na cúirte a rinne an tarchur i gCás C-181/21, ós rud é nach léir ón ordú tarchuir ná ón gcomhad os comhair na Cúirte go bhféadfadh sí, faoi rialacha an dlí náisiúnta, gníomhú ar an mbealach sin, as a stuaim féin. Dá bhrí sin, ní chomhlíonann léiriú fhorálacha dhlí an Aontais arna lorg i gCás C-181/21 riachtanas oibiachtúil a bhaineann le cinneadh a d'fhéadfadh an chúirt a rinne an tarchur a dhéanamh, aisti féin, sna príomhimeachtaí.

Maidir le Cás C-269/21, tugann an Chúirt faoi deara, go dtugann an chúirt a rinne an tarchur féin le fios nach féidir achomharc a dhéanamh a thuilleadh maidir leis an ordú a rinne an foirmiú trí bhreithimh a chinneadh féin a athbhreithniú agus diúltú don iarratas ar bhearta réamhchúraim a rinne na tomhaltóirí lena mbaineann agus nach mór, dá bhrí sin, é a mheas mar ordú cinntitheach faoi dhlí na Polainne. Cé go mbraitheann sí ar an éiginnteacht dhlíthiúil a bhaineann leis an ordú sin mar gheall ar amhras faoi rialtacht chomhdhéanamh an fhoirmithe a rinne é, ní chuireann an chúirt a rinne an tarchur ar aghaidh, áfach, aon fhoráil de dhlí nós imeachta na Polainne a thabharfadh inniúlacht di leanúint ar aghaidh, i bhfoirmiú breithiúna aonair lena chois sin, le scrúdú ar chomhréireacht, go háirithe le dlí an Aontais, ordú críochnaitheach arna dhéanamh ar iarratas den sórt sin ó fhoirmiú trí bhreithimh. Mar is léir ón bhfaisnéis atá ar fáil don Chúirt go bhfuil an t-ordú a rinne an foirmiú trí bhreithimh ina cheangal ar an gcúirt a rinne an tarchur agus nach bhfuil dlínse ag an gcúirt sin chun breitheamh a thug cinneadh críochnaitheach a 'scaoileadh' nó chun agóid a dhéanamh i gcoinne an ordaithe diúltú don iarratas ar bhearta réamhchúraim.

Dá bhrí sin, measann an Chúirt nach bhfuil dlínse ag an gcúirt a rinne an tarchur i gCás C-269/21, faoi rialacha an dlí náisiúnta, chun measúnú a dhéanamh i bhfianaise, go háirithe, dhlí an Aontais, ar dhlíthiúlacht fhoirmiú trí bhreithimh a thug an t-ordú lena dtugtar breithiúnas críochnaitheach maidir leis an iarratas ar bhearta réamhchúraim a dheonú agus, go háirithe, na coinníollacha maidir le ceapachán an Bhreithimh A.T., agus an t-ordú sin a thabhairt faoi cheist, de réir mar a bheidh.

Is léir ón méid sin gur diúltaíodh don iarratas ar bhearta réamhchúraim na n-iarratasóirí sna príomhimeachtaí ina iomláine, chuir an foirmiú de thriúr breithiúna deireadh cinntitheach le próiseáil na hiarrata seo. I ndáil leis sin, baineann na ceisteanna dá dtagraítear i gCás C-269/21 go dlúth le céim den nós imeachta sna príomhimeachtaí atá dúnta go cinntitheach agus atá éagsúil ó na príomhimeachtaí, arb é an t-aon cheann atá ar feitheamh os comhair na cúirte a rinne an tarchur. Dá bhrí sin, ní fhreagraíonn siad do riachtanas oibiachtúil a bhaineann go dlúth le réiteach na díospóide sin, ach féachann siad le measúnú ginearálta a fháil ón gcúirt, atá dícheangailte ó riachtanais na díospóide sin, ar an nós imeachta chun breithiúna gnáthchúirteanna a cheapadh sa Pholainn.

¹¹¹ Breithiúnas an 22 Márta 2022, *Prokurator Generalny agus páirtithe eile (Dlísheomra Araíonachta na Cúirte Uachtaraí - Ceapachán)* (C-508/19, [EU:C:2022:201](#), mír 62 agus an cásdlí dá dtagraítear).

Breithiúnas an 7 Bealtaine 2024 (an Mór-Dhlísheomra), NADA agus páirtithe eile
(C-115/22, [EU:C:2024:384](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Inghlacthacht – Airteagal 267 CFAE – An coincheap ‘cúirt nó binse’ – An Coimisiún Neamhspleách Inniúil um Eadráin maidir leis an dópáil a chomhrac i réimse an spóirt – Critéir – Neamhspleáchas an chomhlachta a dhéanann an tarchur – Prionsabal maidir le cosaint dlí éifeachtach – Do-ghlacthacht na hiarrata ar réamhrialú)

I mbreithiúnas arna thabhairt ag an Mór-Dhlísheomra, diúltaíonn an Chúirt, toisc í a bheith do-ghlactha, don iarraidh ar réamhrialú a rinne an Unabhängige Schiedskommission Wien (an Coimisiún Neamhspleách um Eadráin, Vín, an Ostair, ‘USK’), ar an bhforas nach gcomhlíonann an comhlacht sin critéir an neamhspleáchais is gá chun go measfar gur ‘dlínse’ í de réir bhrí Airteagal 267 CFAE.

Ba lúthchleasaí iomaíoch í an t-iarratasóir sna príomhimeachtaí ó 1998 go 2015. In 2021, chuir Nationale Anti-Doping Agentur Austria GmbH (NADA), gníomhaireacht neamhspleách frithdhópála, iarraidh maidir le cás an iarratasóra faoi bhráid an Österreichische Anti-Doping Rechtskommission (Coiste Dlí Frithdhópála na hOstaire, ‘ÖADR’), toisc gur mheas sé gur sháraigh an t-iarratasóir na rialacha frithdhópála.¹¹²

Le cinneadh an 31 Bealtaine 2021, fuair OADR an t-iarratasóir ciontach as an sárú sin. Dhearbhaigh sé go raibh na torthaí go léir a bhain an t-iarratasóir amach le linn na tréimhse a bhí i gceist neamhbhaillí agus chúlghair sé na cearta rannpháirtíochta agus/nó na bónaí go léir a fuair sí. Ina theannta sin, chuir sé cosc ar an iarratasóir as páirt a ghlacadh i gcomórtais spóirt d’aon chineál ar feadh tréimhse ceithre bliana. Le linn na n-imeachtaí d’iarr an t-iarratasóir nach ndéanfaí an cinneadh sin a nochtadh don phobal i gcoitinne, agus go háirithe nach ndéanfaí a ainm nó saintréithe aonair eile a nochtadh nó a fhoilsiú. Dhiúltaigh ÖADR don iarratas sin.

Rinne an t-iarratasóir iarratas ar athbhreithniú os comhair USK, an comhlacht a rinne an tarchur sa chás seo, inar iarradh go ndéanfaí an cinneadh seo a leasú ionas nach gcuirfí an pobal i gcoitinne ar an eolas, trína hainm iomlán a fhoilsiú ar shuíomh gréasáin a bhfuil rochtain saor in aisce ag an bpobal air, faoi na cionta dópála a rinne sí nó faoin bpionós a forchuireadh uirthi. Le cinneadh an 21 Nollaig 2021, dhearbhaigh USK na pionóis sin. Mar sin féin, chinn sé cinneadh a dhéanamh trí chinneadh ar leithligh maidir leis an iarraidh gan na cionta dópála a rinne an t-iarratasóir ná na pionóis iarmhartacha a fhoilsiú, agus a chinneadh ina leith sin a fhorchoimeád.

Agus amhras ag USK maidir le cé acu a chomhlíon nó nár chomhlíon an foilseachán sin RGCS,¹¹³ d’fhiafraigh USK den Chúirt Bhreithiúnais faoin nós imeachta um réamhrialú.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhbharúil, deimhníonn an Chúirt, i bhfianaise na bhforbairtí is déanaí ina cásdlí,¹¹⁴ an bhféadfar an comhlacht a rinne an tarchur a aicmiú mar ‘cúirt nó binse’ de réir bhrí Airteagal 267 CFAE.

¹¹² Ghlac Cumann Idirnáisiúnta na gCónaidhmeanna Lúthchleasaíochta rialacha iomaíochta le haghaidh 2014-2015 agus rialacha frithdhópála le haghaidh 2017.

¹¹³ Go háirithe le hAirteagal 5(1)(a) agus (c), Airteagal 6(3) agus Airteagail 9 agus 10 de Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016, maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016, L 119, Ich. 1, ‘RGCS’).

¹¹⁴ Ina measúnú, rinne an Chúirt tagairt, go háirithe do bhreithiúnais an 21 Eanáir 2020, *Banco de Santander* (C-274/14, [EU:C:2020:17](#)), agus an 3 Bealtaine 2022, *CityRail* (C-453/20, [EU:C:2022:341](#)).

Ar dtús, rinne an Chúirt a cásdlí socair ar an ábhar seo a thabhairt chun cuimhne, ar dá réir, lena mheasúnú an bhfuil an comhlacht a rinne an tarchur ina 'c[h]úirt nó binse' de réir bhrí Airteagal 267 CFAE, ceist a thagann faoi dhlí an Aontais amháin, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais roinnt tosca san áireamh, amhail i measc tosca eile, ar bunaíodh an comhlacht le dlí, an bhfuil sé buan, an bhfuil a dhlínse éigeantach, an bhfuil a nós imeachta sáraitheach, an gcuireann an comhlacht atá i gceist riail dlí i bhfeidhm agus an bhfuil sé neamhspleách. Thairis sin, ní fhéadfaidh cúirteanna náisiúnta ceist a tharchur chuig an gCúirt ach amháin má tá cás ar feitheamh os a gcomhair agus má iarrtar orthu breithiúnas a thabhairt in imeachtaí a raibh sé i gceist leo breith de chineál breithiúnach a thabhairt. Dá bhrí sin, ní mór a chinneadh an bhfuil an comhlacht i dteideal cás a thabhairt os comhair na Cúirte de réir critéir struchtúracha agus fheidhmiúla.

Maidir leis na critéir struchtúracha sin, tugann an Chúirt dá haire gur léir ón bhfaisnéis sa chomhad a chuirtear faoina bráid agus go háirithe ó fhorálacha Dhlí Chónaidhme um Fhrithdhópáil de 2021,¹¹⁵ go gcomhlíonann USK na critéir a bhaineann lena thionscnamh dlíthiúil, lena bhuaine, le cineál éigeantach a dhlínse agus le cineál *inter partes* na n-imeachtaí atá faoina bhráid. I gcodarsnacht leis sin, éiríonn ceist maidir le cibé an gcomhlíonann USK critéar an neamhspleáchais.

Maidir leis an gcritéar sin, tugann an Chúirt le fios go bhfuil neamhspleáchas na gcúirteanna náisiúnta, rud atá bunriachtanach ar mhaithe cosaint éifeachtach bhreithiúnach, ina chuid dhílis den chúram a bhaineann le breithiúnas a thabhairt Tá sé fíor-riachtanach, dá bhrí sin, chun go bhfeidhmeoidh córas an chomhair bhreithiúnaigh lena gcuimsítear an sásra réamhrialaithe dá bhforáiltear in Airteagal 267 CFAE sa mhéid, i gcomhréir le cásdlí socair na Cúirte, nach féidir an sásra sin a ghníomhachtú ach amháin ag comhlacht a chomhlíonann, inter alia, critéar sin an neamhspleáchais. Dá bhrí sin, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil dhá ghné ag baint le coincheap an neamhspleáchais.

Ceanglaítear leis an gcéad ghné, atá de chineál seachtrach, ar an gcomhlacht lena mbaineann a chuid feidhmeanna a chomhlíonadh go hiomlán neamhspleách, gan bheith faoi réir aon srian ordlathach nó faoi smacht aon chomhlachta eile agus gan orduithe nó teoracha a ghlacadh ó fhoinsé ar bith, agus leis sin chosnófaí an chúirt in aghaidh idirghabhálacha seachtracha nó brú lenar dócha go gcuirfí as do bhreithiúnas neamhspleách a comhaltaí agus go mbeadh tionchar ag an méid sin ar a gcinntí. i ndáil leis sin, is ionann do-aistritheacht chomhaltaí an chomhlachta lena mbaineann agus ráthaíocht atá ina gné dhílis de neamhspleáchas na mbreithiúna sa mhéid is go bhfuil sé beartaithe cosaint a thabhairt do dhuine na ndaoine sin a bhfuil sé de chúram orthu breithniú a dhéanamh.

Go háirithe, ní mór béim a chur ar a thábhachtaí atá prionsabal na do-inaistritheachta, ar leis an bprionsabal sin a n-éilítear go háirithe, go bhféadfaidh breithiúna fanacht in oifig ar choinníoll nach bhfuil an aois scoir éigeantach bainte amach acu nó go dtí go rachaidh a sainordú in éag, i gcás inar sainordú ar feadh téarma seasta atá i gceist. Ní hea nach bhfuil aon eisceacht ón bprionsabal sin ar bith, ní mór go mbeidh údar leo ar chúiseanna dlisteanacha agus dosháraithe, i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta. Dá bhrí sin, glactar leis go ginearálta go bhféadfar breithiúna a dhífhostú má tá siad mí-oiriúnach chun leanúint ar aghaidh in oifig mar gheall ar éagumas nó mí-iompar tromchúiseach, de réir nósanna imeachta iomchuí. Dá bhrí sin, d'fhonn do-inaistritheacht na gcomhaltaí cúirte nó binse a ráthú, ní mór go mbainfí feidhm as rialacha reachtaíochta áirithe chun cinneadh a dhéanamh i gcásanna ina gcuirtear comhaltaí an chomhlachta lena mbaineann as oifig, trí bhíthin forálacha reachtacha sainráite lena dtugtar ráthaíochtaí a théann thar na cinn dá bhforáiltear leis na rialacha ginearálta maidir le dlí riaracháin agus saothair a bhfuil feidhm acu i gcás briseadh as oifig éagórach.

Tá an dara gné, is é sin an coincheap 'neamhspleáchas', atá de chineál inmheánach, nasctha le neamhchlaontacht agus féachann sé lena áirithiú go gcoinnítear an t-achar céanna ó na páirtithe sna himeachtaí agus a leasanna faoi seach maidir le hábhar na n-imeachtaí sin. Faoin ngné sin, leagtar

¹¹⁵ Anti-Doping-Bundesgesetz 2021 (Dlí cónaidhme um Fhrithdhópáil de 2021) an 23 Nollaig 2020 (BGBl. I, 152/2020, 'ADB').

síos go mbeadh neamhchlaontacht agus easpa leasa i dtoradh na n-imeachtaí ann, seachas cur i bhfeidhm docht an smachta reachta Dá bhrí sin, is é is ábhar do choincheap an ‘neamhspleáchais’ gur tríú páirtí é an comhlacht lena mbaineann i ndáil leis an údarás a ghlac an cinneadh atá faoi achomharc. Leis na ráthaíochtaí sin maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, tá gá le rialacha, go háirithe maidir le comhdhéanamh an chomhlachta agus maidir le ceapachán, fad seirbhíse agus forais le staonadh ó vótáil, a chomhaltaí a dhiúltú agus a bhriseadh as a phost, chun aon amhras réasúnach in intinn daoine aonair a dhíbirt maidir leis an gcomhlacht sin gan a bheith faoi anáil fachtóirí seachtracha agus maidir lena neodracht i ndáil leis na leasanna os a chomhair.

I ndáil leis sin, maidir le USK, tugann an Chúirt faoi deara go leagtar amach i Rialacha Nós Imeachta an chomhlachta sin go bhfuil a chomhaltaí le bheith neamhspleách maidir lena gcúraimí a chomhlíonadh agus go bhfuil siad faoi réir phrionsabal na neamhchlaontachta. Mar sin féin, de bhun ADBG, ¹¹⁶ tá comhaltaí USK le ceapadh ag an Aire Cónaidhme Ealaíon, Cultúir, Státseirbhíse agus Spóirt ar feadh tréimhse in athnuaite ceithre bliana, ar féidir é a fhoirceannadh roimh ré ‘ar fhorais thromchúiseacha’ gan an coincheap sin a shainiú sa reachtaíocht náisiúnta. Go háirithe, níl do-inaistritheacht chomhaltaí USK ráthaithe le haon riail shonrach. Ina theannta sin, is faoin Aire thuasluaite agus comhalta feidhmiúcháin eadhon atá sé an cinneadh a dhéanamh chun comhaltaí USK a bhriseadh as oifig, gan critéir bheachta ná ráthaíochtaí sonracha a bheith bunaithe roimh ré.

Is é tátal na Cúirte as sin nach ráthaítear leis an reachtaíocht náisiúnta is infheidhme go bhfuil comhaltaí USK saor ó bhrúnna seachtracha díreacha nó indíreacha, lena bhféadfadh amhras a chaitheamh ar a neamhspleáchas, sa mhéid nach gcomhlíonann an comhlacht sin ceanglas an neamhspleáchais a bhaineann go sonrach le cúirt, agus é á mheas i gcomhthéacs a gné seachtraí. Dá bhrí sin, ní féidir USK a aicmiú mar ‘cúirt nó binse’ de réir bhrí Airteagal 267 CFAE.

Mar sin féin, soiléiríonn an Chúirt nach ndíolmhaíonn sin é ón oibleagáid chun cur chun feidhme dhlí an Aontais a áirithiú nuair a ghlacann sé a chinntí agus nuair a fhágann sé na forálacha náisiúnta a dhealraítear a bheith contrártha d’fhorálacha dhlí an Aontais a bhfuil éifeacht dhíreach acu gan fheidhm, de réir mar is gá, os rud é go bhforchuirtear na hoibleagáidí sin ar na húdaráis náisiúnta inniúla uile agus ní hamháin ar na húdaráis bhreithiúnacha

Ag an am céanna, tugann an Chúirt dá haire gur léir ón bhfaisnéis atá ar fáil di go ndearna an t-iarratasóir sna príomhimeachtaí gearán le Österreichische Datenschutzbehörde (Údarás um Chosaint sonraí na hOstaire) ina maítear sárú ar an gcosaint sin, i gcomhréir le hAirteagal 77(1) de RGCS. Ghlac an comhlacht sin cinneadh diúltaithe, arb é is ábhar d’achomhairc a tháinig faoi bhráid an Bundesverwaltungsgericht (an Chúirt Chónaidhme Riaracháin, an Ostair) i gcomhréir le hAirteagal 78(1) de RGCS. ¹¹⁷ Cuireadh an chaingean sin ar fionraí go dtí go dtiocfadh freagra ón gCúirt ar na ceistanna a ardaíodh sa chás seo.

b. Oibleagáid atá ar chúirteanna náisiúnta a bhreithníonn ag an gcéim dheiridh tarchur a dhéanamh

Breithiúnas an 15 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), KUBERA (C-144/23, [EU:C:2024:881](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Airteagal 267 CFAE – Raon feidhme na hoibleagáide atá ar chúirteanna náisiúnta a bhreithníonn ag an gcéim dheiridh tarchur a dhéanamh – Nós imeachta chun achomharc a cheadú ar phointe dlí os comhair cúirt uachtarach Ballstáit – Iarraidh ón bpáirtí atá ag iarraidh cead

¹¹⁶ De bhun Airteagal 8(3) de ADBG.

¹¹⁷ Féach, i ndáil leis sin, breithiúnas an 7 Nollaig 2023, *SCHUFA Holding (Urscaoileadh na bhfiachas gan íoc)* (C-26/22 agus C-64/22, [EU:C:2023:958](#), míreanna 52 agus 70).

achomharc ar phointe dlí a dhéanamh chun ceist a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais maidir le léiriú dhlí an Aontais – Reachtaíocht náisiúnta faoina gceadaítear achomharc ar phointe dlí i gcás ina n-ardaítear ceist dlí atá tábhachtach chun deimhneacht dhlíthiúil, cur i bhfeidhm aonfhoirmeach an dlí nó forbairt an dlí sin a áirithiú – Oibleagáid ar an gcúirt uachtarach náisiúnta scrúdú a dhéanamh i gcomhthéacs an nós imeachta chun achomharc a údarú ar phointe dlí an bhfuil sé iomchuí tarchur a dhéanamh le haghaidh réamhrialú – Na cúiseanna atá leis an gcinneadh ar an gcead chun achomharc ar phointe dlí a dhéanamh a dhíbhe)

Agus tarchur chun réamhrialú ón Vrhovno sodišče (an Chúirt Uachtarach, an tSlóivéin) á éisteacht aici, rialaíonn an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, nach mbaintear an oibleagáid atá ar chúirt uachtarach náisiúnta scrúdú a dhéanamh, le linn nós imeachta chun achomharc ar phointe dlí os a comhair a údarú, an gá ceist faoi dhlí an Aontais arna hardú mar thaca leis an iarratas ar chead achomhairc a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Cheannaigh an chuideachta KUBERA cannaí Red Bull a táirgeadh san Ostair sa Tuirc agus d'iompair sé ar bhád iad chuig calafort Koper (an tSlóivéin) lena n-allmhairiú. Le dhá chinneadh an 5 Deireadh Fómhair 2021, chinn Riarachán Airgeadais na Slóivéine na cannaí sin a choinneáil, de bhun Rialachán Uimh. 608/2013,¹¹⁸ ar feitheamh thoradh na n-imeachtaí breithiúnacha arna dtionscnamh ag Red Bull d'fhonn a chearta maoine intleachtúla a bhaineann leis na cannaí sin a chosaint. Tar éis na bealaí achomhairc riaracháin a ídiú, thug KUBERA achomhairc i gcoinne na gcinntí sin os comhair an Upravno sodišče (an Chúirt Riaracháin, an tSlóivéin), a dhíbh iad le dhá bhreithiúnas.

Thug KUBERA dhá iarratas os comhair na cúirte a rinne an tarchur, ar chead achomharc a dhéanamh ar phointe dlí i gcoinne na mbreithiúnas sin, ag áiteamh di go n-ardaíonn an díospóid sna príomhimeachtaí an cheist maidir le Rialachán Uimh. 608/2013¹¹⁹ atá, dar leis, ina saincheist dlí thábhachtach lena dtugtar údar le hachomhairc ar phointe dlí a údarú. D'iarr sí freisin ar an gcúirt a rinne an tarchur, i gcás nach dtagann sé le léiriú an Rialacháin sin arna moladh aici, an cheist sin a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Faoin reachtaíocht náisiúnta is infheidhme, ceadaítear achomharc ar phointe dlí má ardaítear saincheist dlí sa chás os comhair na Cúirte Uachtaraí atá tábhachtach chun deimhneacht dhlíthiúil, cur i bhfeidhm aonfhoirmeach an dlí nó forbairt an dlí a áirithiú. Leagtar amach sa reachtaíocht sin cásanna sonracha a chomhfhreagraíonn do chás den sórt sin. Cé go bhfuil sí den tuairim, sa chás seo, nach gcomhlíonann iarrataí KUBERA ar chead achomhairc ar phointe dlí na coinníollacha sin, iarrann an chúirt a rinne an tarchur mar sin féin an gceanglaítear uirthi leis an tríú mír d'Airteagal 267 CFAE,¹²⁰ chun rialú a thabhairt ar na iarratais sin ar chead achomhairc ar phointe dlí, scrúdú a dhéanamh ar iarraidh KUBERA ceist a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú maidir le léiriú ar dhlí an Aontais. Cuireann sí an cheist, fiú i gcás ina gcinneann sí nach gá tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú, an bhfuil sé de cheangal uirthi, faoi Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, na cúiseanna ar a bhfuil a cinneadh lena ndiúltaítear don iarratas ar chead chun achomharc a dhéanamh ar phointe dlí a lua.

¹¹⁸ Rialachán (AE) Uimh. 608/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Meitheamh 2013 maidir leis an bhforghníomhú a dhéanann údarais chustaim ar chearta maoine intleachtúla agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1383/2003 ón gComhairle (IO 2013, L 181, Ich. 15). Féach Airteagal 17 den Rialachán sin.

¹¹⁹ Sa chás seo, ardaítear an cheist an bhfuil feidhm ag an Rialachán sin maidir le cás ina dtáirgeann sealbhóir na gceart maoine tionsclaíche a bhaineann leis na hearraí sin na hearraí allmhairithe.

¹²⁰ I gcomhréir leis an bhforáil sin, nuair a thugtar ceist ar aird maidir le léiriú nó bailíocht dhlí an Aontais i gcás atá ar feitheamh os comhair cúirte nó binse de chuid Ballstáit agus nach bhfuil leigheas breithiúnach faoin dlí náisiúnta in aghaidh chinntí na cúirte nó an bhinse sin, ceanglaítear ar an gcúirt nó ar an mbinse sin an t-ábhar a thabhairt os comhair na Cúirte Breithiúnais.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Sa chéad áit, rialaíonn an Chúirt go gcuirtear cosc leis an tríú mír d'Airteagal 267 CFAE ar chúirt nó ar bhinse náisiúnta - nach bhfuil aon leigheas dlí ann faoin dlí náisiúnta in aghaidh a c(h)uid cinntí cinneadh a dhéanamh, i gcomhthéacs nós imeachta chun scrúdú a dhéanamh ar iarratas ar chead chun achomharc ar phointe dlí a dhéanamh, a bhfuil a thoradh ag brath ar thábhacht na ceiste dlí a d'ardaigh ceann de na páirtithe sa díospóid le haghaidh deimhneacht dhlíthiúil, chun an dlí a chur i bhfeidhm nó a fhorbairt go haonfhoirmeach - diúltú d'iarraidh den sórt sin ar chead gan measúnú a dhéanamh an raibh sé de cheangal uirthi nó air tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú maidir le ceist a bhaineann le léiriú nó bailíocht forála de dhlí an Aontais a ardaíodh mar thaca leis an iarraidh sin.

Tugann an Chúirt chun cuimhne, i dtosach báire, cé go dtagann eagrú an cheartais sna Ballstáit faoi inniúlacht na Stát sin, tá siad faoi cheangal a n-oibleagáidí atá orthu faoi dhlí an Aontais a chomhlíonadh. Mar sin, cé nach gcuirtear cosc le dlí an Aontais, i bprionsabal, ar na Ballstáit nósanna imeachta a bhunú chun achomhairc nó córais eile a údarú chun tarchuir chuig cúirteanna uachtaracha náisiúnta a roghnú nó a 'scagadh', ní mór do chur chun feidhme na nósanna imeachta nó na gcóras sin na ceanglais a eascraíonn as an dlí sin a chomhlíonadh, go háirithe ó Airteagal 267 CFAE.

I dtaca leis sin, tagann an oibleagáid atá ar chúirteanna nó binsí náisiúnta nach bhfuil aon leigheas dlí ann faoin dlí náisiúnta i gcoinne a gcinntí ceist a tharchur chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú faoi chuimsiú an chomhair idir na cúirteanna náisiúnta agus an Chúirt Bhreithiúnais agus a bhfuil mar chuspóir aige sin, go háirithe, cosc a chur, in aon Bhallstát, ar chásdlí náisiúnta a bhunú nach bhfuil i gcomhréir le rialacha dhlí an Aontais. Ní féidir cúirt náisiúnta dá leithéid a scaoileadh ón oibleagáid sin ach amháin i dtrí chás, eadhon, nuair nach bhfuil an cheist a ardaíodh ábhartha nó gur léirmhínigh an Chúirt cheana féin an fhoráil de dhlí an Aontais atá i gceist nó go bhfuil an léiriú ceart ar dhlí an Aontais chomh soiléir sin nach bhfágтар aon amhras réasúnach ina thaobh.¹²¹ I gcás ina bhfuil ceann de na cásanna sin os a comhair,¹²² ní cheanglaítear ar an gcúirt náisiúnta sin, dá bhrí sin, tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt, fiú má ardaíonn páirtí sna himeachtaí os a comhair an cheist a bhaineann le léiriú nó bailíocht forála de dhlí an Aontais.

Thairis sin, tugann an Chúirt chun cuimhne nach féidir, ar an mbonn gurb ann do nós imeachta den sórt sin, an chúirt íochtarach ar féidir agóid a dhéanamh i gcoinne a cinnidh in achomharc den sórt sin a iompú ina cúirt náisiúnta nach bhfuil leigheas breithiúnach faoin dlí náisiúnta in aghaidh a cinntí agus ar a bhforchuirtear, dá bhrí sin, an oibleagáid tarchur a dhéanamh a leagtar síos sa tríú mír d'Airteagal 267 CFAE. Os a choinne sin, tá an oibleagáid sin ar chúirt uachtarach náisiúnta, amhail an chúirt a rinne an tarchur.

Sonraíonn an chúirt a rinne an tarchur mar sin féin go léiríonn sí an fhoráil sin sa chaoi nach gceanglaítear uirthi a mheas, le linn scrúdú a dhéanamh ar an iarratas ar chead achomhairc ar phointe dlí, an iomchuí nó nach iomchuí, i gcomhthéacs an nós imeachta um athbhreithniú, tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú maidir le ceist dhlí an Aontais a ardaíodh mar thaca leis an iarraidh sin. Sonraíonn an chúirt a rinne an tarchur freisin, i gcás nach gceadaítear achomharc ar phointe dlí, go gcuirtear clabhsúr cinntitheach ar na himeachtaí leis an gcinneadh sin. Sa chás sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh gá le léiriú ar dhlí an Aontais arna ghlacadh ag an gcúirt íochtarach sa dlíchóras náisiúnta atá i gceist, fiú dá mbeadh údar le tarchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú mar gheall ar an gceist a ardaíodh mar thaca leis an iarratas ar chead achomhairc ar phointe dlí.

¹²¹ Breithiúnais an 6 Deireadh Fómhair 1982, *Cilfit agus páirtithe eile*, (283/81, [EU:C:1982:335](#), mír 21) agus an 6 Deireadh Fómhair 2021, *Consorzio Italian Management agus Catania Multiservizi*, C-561/19, [EU:C:2021:799](#), mír 33).

¹²² Tugtar 'eisceachtaí ón oibleagáid tarchur a dhéanamh' anseo feasta ar na trí chás sin nach bhfuil cúirteanna náisiúnta céime deiridh faoi réir na hoibleagáide tarchur a dhéanamh.

Tugann an Chúirt dá haire go bhféadfadh sé go n-eascródh as reachtaíocht nó cleachtas náisiúnta den sórt sin staid nach gcuirfí ceist a bhaineann le léiriú nó bailíocht forála de dhlí an Aontais, cé go dtarraingeofaí anuas í os comhair na Cúirte Uachtaraí, de shárú ar an oibleagáid a fhorchuirtear ar an gcúirt náisiúnta sin leis an tríú mír d'Airteagal 267 CFAE. D'fhéadfadh cás den sórt sin dochar a dhéanamh d'éifeachtacht an chórais comhair idir na cúirteanna náisiúnta agus an Chúirt Bhreithiúnais, agus go háirithe do bhaint amach an chuspóra cosc a chur, in aon Bhallstát, ar chásdlí náisiúnta a bhunú nach gcomhlíonann rialacha dhlí an Aontais.¹²³

Mar sin féin, iarrann an Chúirt ar an gcúirt a rinne an tarchur a dheimhniú go bhféadfaí an reachtaíocht náisiúnta is infheidhme a léiriú i gcomhréir le ceanglais Airteagal 267 CFAE.¹²⁴ Go bunúsach, ní cosúil go gcuirtear toirmeasc leis an reachtaíocht sin ar an gcúirt sin measúnú a dhéanamh, i gcomhthéacs an nós imeachta chun scrúdú a dhéanamh ar iarratas ar chead achomhairc ar phointe dlí, an gá an cheist a bhaineann le léiriú nó bailíocht forála de dhlí an Aontais a ardaíodh mar thaca leis an iarraidh sin a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú nó, a mhalairt ar fad, an dtagann sí faoi cheann de na heisceachtaí ón oibleagáid tarchur a dhéanamh. Go háirithe, is cosúil nach cásanna uileghabhálach iad na cásanna dá tagraítear sa reachtaíocht sin a bhaineann go heisiach le cásanna arb é is príomhthréith dóibh, go bunúsach, éagsúlacht sa chásdlí náisiúnta nó easpa cásdlí na cúirte uachtaraí náisiúnta.

Sna himthosca sin, dealraíonn sé go bhféadfaí an rialachán sin a léiriú ar bhealach atá comhsheasmhach leis an oibleagáid a leagtar síos sa tríú mír d'Airteagal 267 CFAE sa chaoi go n-áirítear leis an gcritéar maidir le tábhacht na ceiste dlí a ardaítear le haghaidh deimhneacht dhlíthiúil, cur i bhfeidhm aonfhoirmeach an dlí nó forbairt an dlí, an cás ina n-ardaíonn an páirtí sa díospóid atá ag iarraidh cead achomharc a dhéanamh ar phointe dlí ceist a bhaineann le léiriú nó bailíocht forála de dhlí an Aontais nach dtagann faoi aon cheann de na heisceachtaí ón oibleagáid tarchur a dhéanamh agus lena gceanglaítear, dá bhrí sin, go ndéanfaí tarchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Leagann an Chúirt béim air, anuas air sin, gur faoi chúirt uachtarach náisiúnta - ar tugadh iarratas ar chead achomhairc os a comhair ar phointe dlí agus atá faoi oibleagáid tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú - atá sé a chinneadh an iomchuí an t-ábhar a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais ag céim an scrúdaithe ar an iarratas sin nó ag céim níos déanaí. Má chinneann sí tarchur chun réamhrialú a dhéanamh chun na Cúirte ag céim an scrúdaithe ar an iarratas sin, ní mór di próiseáil na hiarrata sin a chur ar fionraí go dtí go ndéanfar an réamhrialú agus an cinneadh sin a chur chun feidhme ina dhiaidh sin agus measúnú á dhéanamh aici ar cheart an t-achomharc ar phointe dlí a cheadú.

Sa dara háit, meabhraíonn an Chúirt go leanann sé ón gcóras a bunaíodh le hAirteagal 267 CFAE, arna léamh i bhfianaise an dara mír d'Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha, i gcás ina measann cúirt nó binse náisiúnta nach bhfuil aon leigheas breithiúnach ann i gcoinne a c(h)inntí faoin dlí

¹²³ Ní thugtar an léiriú sin faoi cheist leis an gcásdlí a eascraíonn as breithiúnais an 15 Márta 2017, *Aquino* (C-3/16, EU:C:2017:209, mír 56), agus an 6 Deireadh Fómhair 2021, *Conorzio Italian Management agus Catania Multiservizi* (C-561/19, EU:C:19:799, mír 61), ar dá réir a fhéadfaidh cúirt náisiúnta nó binse náisiúnta, nach bhfuil aon leigheas dlí faoin dlí náisiúnta in aghaidh a c(h)inntí, staonadh ó cheist a tharchur chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú ar fhorais doghlactachta a bhaineann go sonrach leis na himeachtaí os comhair na cúirte/an bhinse náisiúnta sin, faoi réir chomhlíonadh phrionsabail na coibhéise agus na héifeachtachta. Murab ionann agus rialacha den sórt sin, ceanglaítear le critéar chun achomharc a údarú ar phointe dlí amhail an ceann a leagtar síos sa reachtaíocht náisiúnta ábhartha ar an gCúirt Uachtarach scrúdú a dhéanamh ar thábhacht na ceiste dlí a ardaíodh mar thaca leis an iarratas ar chead chun achomharc a dhéanamh ar mhaithe le deimhneacht dhlíthiúil, ar mhaithe le cur i bhfeidhm aonfhoirmeach an dlí nó ar mhaithe le forbairt an dlí.

¹²⁴ Tagraíonn an Chúirt, i ndáil leis sin, don fhaisnéis a sholáthraítear san ordú tarchuir maidir le forbairt chásdlí an Ustavno sodišče (an Chúirt Bhunreachtúil, an tSlóivéin). Go háirithe, is léir ó chinneadh ón gcúirt sin an 31 Márta 2022 nach mór déileáil leis an iarraidh ó cheann de na páirtithe sa díospóid tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt de bhun Airteagal 267 CFAE, arna déanamh i gcomhthéacs an iarratais ar chead achomhairc ar phointe dlí, agus scrúdú á dhéanamh ar an iarratas sin.

náisiúnta, ar an bhforas go bhfuil ceann de na trí eisceacht ón oibleagáid tarchur a dhéanamh os a c(h)omhair, go bhfuil sí/sé díolmhaithe ón oibleagáid sin, nach mór do na forais lena c(h)inneadh a léiriú nach bhfuil an cheist maidir le dlí an Aontais a ardaíodh ábhartha do réiteach na díospóide, nó go bhfuil léiriú na forála ábhartha de dhlí an Aontais bunaithe ar chásdlí na Cúirte, nó, in éagmais cásdlí den sórt sin, go bhfuil léiriú dhlí an Aontais ceangailteach ar an gcúirt nó binse náisiúnta agus í/é ag breithniú sa chéim dheireanach, gan aon amhras réasúnach. Tugann an Chúirt le tuiscint uaidh sin, ós rud é, gan dochar do chur i bhfeidhm foras do-ghlacthachta de chineál nós imeachta amháin, nach féidir le cúirt náisiúnta diúltú d'iarraitas ar chead achomhairc ar phointe dlí lena n-ardaítear ceist a bhaineann le léiriú nó bailíocht forála de dhlí an Aontais gan measúnú a dhéanamh ar dtús an gceanglaítear uirthi an cheist sin a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú nó an dtagann an cheist sin faoi cheann de na trí eisceacht ón oibleagáid chun tarchur a dhéanamh, ní mór don chúirt náisiúnta sin, nuair a dhiúltaíonn sí d'iarraidh den sórt sin ar chead achomhairc faoi cheann de na heisceachtaí sin, na forais ar a mbun nach ndearna sí an tarchur sin a leagan amach.

VIII. Talmhaíocht agus iascaireacht ¹²⁵

Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Herbaria Kräuterparadies II* (C-240/23, [EU:C:2024:852](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Talmhaíocht agus iascaireacht – Táirgí orgánacha – Rialachán (AE) 2018/848 – Rialacha maidir le táirgeadh bitheolaíoch – Airteagal 16 – Lipéadú – Airteagal 30 – Téarmaí lena dtagraítear do tháirgeadh bitheolaíoch – Airteagal 33 – Lógó an Aontais Eorpaigh maidir le táirgeadh orgánach – Coinníoll úsáide – Comhréireach an táirge le 2018/848 – Airteagail 45 agus 48 – Táirgí a allmhairiú ó thríú tír lena gcur ar mhargadh an Aontais mar tháirgí orgánacha – Coibhéis rialacha táirgthe na tíre sin agus rialacha Rialacháin 2018/848 – Úsáid a bhaint as lógó an tríú tír maidir le táirgeadh orgánach)

Tar éis tarchur chun réamhrialú ó Bundesverwaltungsgericht (an Chúirt Chónaidhme Riaracháin, an Ghearmáin), soiléiríonn an Chúirt na coinníollacha faoina n-úsáidfear lógó an Aontais Eorpaigh maidir le táirgeadh orgánach agus táirgí ina bhfuil vitimíní agus mianraí nach dtáirgtear go horgánach, chomh maith le táirgí orgánacha, á n-allmhairiú.

Bíonn deoch á tháirgeadh ag Herbaria, darb ainm ‘Blutquick’, arb é atá ann ná meascán súnna torthaí agus úsc luibheanna a thagann ó tháirgeadh orgánach. Cuirtear vitimíní neamh-phlandabhunaithe agus feiríghlúcónáit leis an deoch sin a mhargaítear mar forbhia. Tá ar an bpacáistiú lógó an Aontais Eorpaigh maidir le táirgeadh orgánach, an lipéad orgánach náisiúnta agus tagairt dó go dtagann na comhábhair ó ‘talmhaíocht orgánach rialaithe’.

De bharr nach gcomhlíonann an deoch seo Airteagal 27(1)(f) de Rialachán Uimh.889/2008 ¹²⁶ sa mhéid is go bhfuil mianraí agus vitimíní nach bhfuil de thionscnamh plandaí ann, cé nach bhfuil sé seo riachtanach de réir an dlí, ¹²⁷ d'ordaigh an Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft (Institiúid Talmhaíochta Land na Baváire, an Ghearmáin) do Herbaria an tagairt do tháirgeadh orgánach atá faoi chosaint faoi Airteagal 23 de Rialachán Uimh. 834/2007 ¹²⁸ a bhaint de lipéadú, fógraíocht agus margú Blutquick.

Rinne Herbaria agóid i gcoinne an chinnidh seo os comhair na cúirte a rinne an tarchur. Os comhair na Cúirte, ní chuireann Herbaria faoi chonspóid a thuilleadh nach gcomhlíonann a táirge dlí an Aontais Eorpaigh, ¹²⁹ agus dá bhrí sin, go bhfuil toirmeasc uirthi lógó táirgeadh orgánach an Aontais Eorpaigh, an lipéad orgánach náisiúnta agus téarmaí a thagraíonn do tháirgeadh orgánach a úsáid.

¹²⁵ Ní mór an breithiúnas a leanas a thuairisciú faoin gceannteideal seo chomh maith: breithiúnas an 9 Aibreán 2024, **an Coimisiún v an Chomhairle (Siniú Comhaontuithe Idirnáisiúnta)** (C-551/21, [EU:C:2024:281](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XIX.1 ‘Caibidlíocht agus tabhairt i gcrích’, breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), **Confédération paysanne (Mealbhacáin agus trátaí an tSahára Thiar)** (C-399/22, [EU:C:2024:839](#)), breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), **an Coimisiún agus an Chomhairle v Front Polisario** (C-778/21 P agus C-798/21 P, [EU:C:2024:833](#)), breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), **an Coimisiún agus an Chomhairle v Front Polisario** (C-779/21 P agus C-799/21 P, [EU:C:2024:835](#)), arna dtuairisciú faoi cheannteideal XIX.2 ‘Ábhar agus Raon Feidhme’.

¹²⁶ Rialachán (CE) Uimh. 889/2008 ón gCoimisiún an 5 Meán Fómhair 2008 lena leagtar síos rialacha mionsonraithe maidir le cur chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 834/2007 ón gComhairle maidir le táirgeadh orgánach agus lipéadú táirgí orgánacha i dtaca le táirgeadh, lipéadú agus rialú orgánach (IO L 2008, 18.9.2008, lch. 1).

¹²⁷ Ós cheadmhach vitimíní agus mianraí a chur le táirgí próiseáilte a thugtar ‘orgánach’ orthu, de réir na rialacha is infheidhme má cheanglaítear iad a úsáid de réir dlí amháin.

¹²⁸ Rialachán (CE) Uimh. 834/2007 an 28 Meitheamh 2007 ón gComhairle maidir le táirgeacht orgánach agus lipéadú táirgí orgánacha agus lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 2092/91 (IO 2007 L 189, lch. 1).

¹²⁹ Sa chás seo, Airteagal 16(1) de Rialachán 2018/848, arna léamh i gcomhar le hlarscríbhinn II, Cuid IV, pointe 2.2.2(f)(i), de, a cuireadh in ionad Airteagal 27(1)(f) de Rialachán Uimh. 889/2008, go bunúsach.

Áitíonn Herbaria, áfach, de bhun Rialachán 2018/848, ¹³⁰ nach bhfuil táirge iomaíoch le Blutquick, a allmhairítear ó Stáit Aontaithe Mheiriceá, faoi réir an toirmisc chéanna, cé nach gcomhlíonann sé rialacha táirgthe dhlí an Aontais, agus mar sin arbh ionann é agus cóir mhíchothrom a sháródh Airteagal 20 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh.

Sna himthosca sin, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur den Chúirt, go háirithe, an gceadaíonn Rialachán 2018/848 do tháirge a allmhairítear ó thríú tír faoi na coinníollacha a leagtar síos leis an rialachán sin lógó an Aontais Eorpaigh maidir le táirgeadh orgánach agus téarmaí a thagraíonn do tháirgeadh orgánach a bheith air, bíodh nach bhfuil sé i gcomhréir ar gach dóigh leis na ceanglais arna leagan amach leis Rialachán sin.

Ina breithiúnas, arna thabhairt ag an Mór-Dhlísheomra, léiríonn an Chúirt Rialachán 2018/848 ¹³¹ sa chaoi a chiallaíonn nach bhféadfaidh úsáid a bhaint as an lógó maidir le táirgeadh orgánach an Aontais Eorpaigh ná, i bprionsabal, téarmaí lena dtagraítear do tháirgeadh orgánach i leith táirge a allmhairítear ó thríú tír, a bhfuil a rialacha táirgthe aitheanta mar rialacha atá coibhéiseach leis na rialacha a leagtar síos sa Rialachán seo maidir le táirge a chur ar an margadh san Aontas mar tháirge orgánach, ós rud é go bhfuil mianraí agus vitimíní nach bhfuil de thionscnamh plandaí ann, nach gceanglaítear le dlí, agus mar sin nach gcomhlíonann sé na coinníollacha atá leagtha síos in Airteagal 16(1) den Rialachán sin. Mar sin féin, féadfar úsáid a bhaint san Aontas, áfach, as lógó an tríú tír sin maidir le táirgeadh orgánach le haghaidh táirge den sórt sin, fiú i gcás ina bhfuil téarmaí sa lógó sin lena dtagraítear do tháirgeadh orgánach, de réir bhrí Rialachán 2018/848.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Measann an Chúirt go léiríonn foclaíocht Airteagail 30(2) agus 33(1) de Rialachán 2018/848 nach n-údaráítear úsáid lógó an Aontais Eorpaigh maidir le táirgeadh orgánach agus téarmaí a thagraíonn do tháirgeadh orgánach do tháirgí orgánacha, cibé acu a tháirgtear san Aontas Eorpach nó a allmhairítear ó thríú tír chun iad a chur ar an margadh san Aontas Eorpach mar tháirgí orgánacha, ach amháin má chomhlíonann siad na ceanglais a leagtar síos sa Rialachán seo.

Tugtar tacaíocht don léiriú litriúil seo le comhthéacs na bhforálacha seo. Go deimhin, tugtar isteach le Rialachán 2018/848 idirdhealú idir tháirgí a mhonaraítear san Aontas Eorpach ¹³² agus tháirgí a allmhairítear ó thríú tír, chun críche iad a chur ar an margadh san Aontas Eorpach mar tháirgí orgánacha, nach mór na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 45 de Rialachán Uimh. 2018/848 agus, go háirithe, ceann de na trí choinníoll a leagtar amach in Airteagal 45(1)(b)(i) go (iii) den Rialachán sin a chomhlíonadh. Tagraíonn na trí choinníoll seo, faoi seach, don chás ina gcomhlíonann na tháirgí allmhairithe Caibidil II, III agus IV den Rialachán sin (an staid dá dtagraítear faoi (i)), an staid ina bhfuil siad á rialú ag rialacha coibhéiseacha ina dtír thionscnaimh, arna aithint amhlaidh faoi chomhaontú trádála (an staid dá dtagraítear faoi (ii)), agus ar deireadh an staid ina n-aithnítear cineál coibhéiseach na rialacha sin faoi bheart aontaobhach de chuid an Aontais (an staid dá dtagraítear faoi (iii)).

Ní cheanglaítear ach le haon cheann de na trí choinníoll malartach sin, arb é an cheann dá dtagraítear i bhfomhír (i) go gcomhlíonfaí leis an táirge arna allmhairiú forálacha Chaibidlí II, III agus IV den Rialachán sin. Mar sin, féadfar táirge a chur ar mhargadh an Aontais mar tháirge a chomhfhreagraíonn don chás dá dtagraítear in Airteagal 45(1)(b)(iii) de Rialachán 2018/848, ¹³³ bíodh is nach gcomhlíontar leis na rialacha maidir le táirgeadh ar fad dá dtagraítear i gCaibidil III den

¹³⁰ Rialachán (AE) 2018/848 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2018 maidir le táirgeadh orgánach agus lipéadú tháirgí orgánacha agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 834/2007 ón gComhairle (IO 2018 L 150, Ich. 1).

¹³¹ Sa chás seo, Airteagal 30(1) agus Airteagal 33(1) de Rialachán 2018/848,

¹³² Nach mór déanamh de reir na sainrialtacha leo a bhaineann le táirgeadh, atá in Iarscríbhinn, Cuid IV de Rialachán 2018/848 agus gach gníomh forfheidhmithe dá dtagraítear in Airteagal 16(3) de.

¹³³ Is é seo an cás ar thagair an chúirt a rinne an tarchur.

Rialachán sin, a mhéid is táirge é a thagann ó thríú tír ina gcomhlíontar na rialacha atá i bhfeidhm maidir le táirgeadh ar mheas an tAontas gur comhionann iad agus na rialacha arna leagan amach i gCaibidil III, agus a chomhlíonann na rialacha sin. Deir an Chúirt go measann an coincheap de 'choibhéis' rialacha táirgthe an tríú tír lena mbaineann go gcomhlíonann siad na cuspóirí céanna agus go gcomhlíonann siad na prionsabail chéanna, trí rialacha a chur i bhfeidhm lena ráthaítear comhleibhéal áirithithe comhréireachta agus a cheanglaítear le rialacha an Aontais Eorpaigh maidir le táirgí a mhonaraítear san Aontas Eorpach.¹³⁴

Os a choinne sin, ní cheadaítear le haon fhoráil de Rialachán 2018/848 úsáid a bhaint as lógó an Aontais Eorpaigh maidir le táirgeadh orgánach ná téarmaí lena dtagraítear do tháirgeadh orgánach le haghaidh táirgí a thagann ó thríú tír arna haithint ar mhaithe le coibhéis, bíodh is go bhféadfaí iad a allmhairiú san Aontas de réir Airteagal 45(1)(b)(iii) den Rialachán sin, nach bhfuil i gcomhréir, áfach, leis na rialacha arna n-achtú leis an Rialachán sin maidir le táirgeadh.

Deimhnítear an léiriú seo tuilleadh le cuspóirí Rialachán 2018/848, a bhfuil sé mar aidhm aige, go háirithe, muinín na dtomhaltóirí a chaomhnú i dtáirgí atá lipéadaithe mar tháirgí orgánacha agus iad a chur ar an eolas go baileach, gan débhrí, faoi lán-chomhréireacht an táirge ar a bhfuil lógó maidir le táirgeadh orgánach an Aontais Eorpaigh nó téarmaí a thagraíonn do tháirgeadh orgánach na ceanglais go léir atá leagtha síos sa Rialachán sin, agus ní hamháin rialacha atá coibhéiseach leis.

Mar sin féin, ní chuireann an fhéidearthacht úsáid a bhaint as lógó an Aontais Eorpaigh maidir le táirgeadh orgánach nó téarmaí a thagraíonn do tháirgeadh orgánach a úsáid, do tháirgí a táirgeadh san Aontas Eorpach nó i dtríú tíortha i gcomhréir leis na rialacha táirgthe a leagtar síos i Rialachán 2018/848 agus dóibh siúd a bhfuil a tháirgtear i dtríú tíortha i gcomhréir le caighdeáin nach bhfuil ach coibhéiseach leis na rialacha táirgthe sin, ar chumas an tomhaltóra a fhios cé acu an gcomhlíonann táirge allmhairithe na rialacha táirgthe go léir a leagtar síos i Rialachán 2018/848 nó an gcomhlíonann sé ach rialacha táirgthe an tríú tír as a dtagann. allmhairítear é atá coibhéiseach leis na cinn sa Rialachán sin.

I ndáil leis sin, ní leor an tasc tionscnaimh a chaithfear a chur leis de réir Airteagal 32(2) de Rialachán 2018/848 nuair a úsáidtear lógó an Aontais Eorpaigh maidir le táirgeadh orgánach ar tháirge, lena sonraítear an áit inar táirgeadh na hamhábhair talmhaíochta atá sa táirge sin, chun deireadh a chur le haon débhríocht do thomhaltóirí.

Mar sin féin, d'fhonn trádáil le tríú tíortha a éascú agus ar mhaithe le héifeachtúlacht Airteagal 45(1)(b)(iii) a áirithiú, lena dtugtar an chumhacht don Choimisiún Eorpach leis an Rialachán sin a aithint go bhfuil rialacha tríú tír coibhéiseach le rialacha an Rialacháin sin, ní mór úsáid a bheith inbhainte as lógó an tríú tír as a dtagann siad maidir le táirgeadh orgánach le haghaidh táirgí arna n-allmhairiú de réir na forála, a bhfuil rochtain ar mhargadh an Aontais leo mar tháirgí orgánacha, fiú i gcás ina bhfuil téarmaí mar a chéile ar an lógó sin agus ar na téarmaí lena dtagraítear do tháirgeadh orgánach, de réir bhrí Airteagal 30(1) den Rialachán sin agus larscríbhinn IV de.

¹³⁴ Airteagal 3(64) de Rialachán Uimh. 2018/848.

IX. Rialú teorann, tearmann agus inimirce

1. Beartas tearmainn

a. Coinníollacha maidir le cosaint choimhdeach a dheonú

Breithiúnas an 16 Eanáir 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Intervyuirasht organ na DAB pri MS (Íospartaigh ban an fhoréigin teaghlaigh)* (C-621/21, [EU:C:2024:47](#))

(Tarchur chun réamhrialú – An limistéar saoirse, slándála agus ceartais – Comhbheartas tearmainn – Treoir 2011/95/AE – Coinníollacha maidir le stádas dídeanaí a fháil – Airteagal 2(d) – Fáthanna le géarleanúint – ‘Baint le grúpa sóisialta áirithe’ – Airteagal 10(1)(d) – Gníomhartha géarleanúna – Airteagal 9(1) agus (2) – Nasc idir na fáthanna agus na gníomhartha le géarleanúint, nó idir na fáthanna le géarleanúint agus an easpa cosanta ar a leithéid de ghníomhartha – Airteagal 9(3) – Gníomhaithe neamhstáit – Airteagal 6(c) – Coinníollacha maidir leis an gcosaint choimhdeach – Airteagal 2(f) – ‘Díobháil thromchúiseach’ – Airteagal 15(a) agus (b) – Measúnú ar iarratais ar chosaint idirnáisiúnta chun stádas dídeanaí nó an stádas dídeanaí a thugtar leis an gcosaint choimhdeach a dheonú – Airteagal 4 – Foréigean inscnebhunaithe in aghaidh na mban – Foréigean baile – Bagairt na ‘coire onóra’)

Agus ceist tarchurtha chuici le haghaidh réamhrialú, tugann an Chúirt Bhreithiúnais, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, soiléiriú maidir leis an bhfáth le géarleanúint a bhfuil stádas dídeanaí na ‘bainte le grúpa shóisialta áirithe’ ¹³⁵ inaitheanta dá bharr i gcás inar bean í an t-iarratasóir ar chosaint idirnáisiúnta, a mhaíonn go bhfuil eagla uirthi, i gcás ina bhfillfeann sí ar a tír thionscnaimh, go marófaí í nó go ndéanfaidh ball dá teaghlach nó dá pobal gníomhartha foréigin di, mar gheall ar shárú líomhainte ar ghnásanna cultúrtha, reiligiúnacha nó traidisiúnta.

Is náisiúnach de chuid na Tuirce agus de bhunadh na gCoirdíneach í WS. I ndiaidh di teacht go dleathach chun na Bulgáire i mí an Mheithimh 2018, tháinig sí le chéile le ball dá teaghlach sa Ghearmáin, áit ar thaisc sí iarratas ar chosaint idirnáisiúnta. I ndiaidh iarratas ó na húdaráis de chuid na Gearmáine, ghlac údaráis na Bulgáire WS ar ais chun scrúdú a dhéanamh ar a hiarratas ar chosaint idirnáisiúnta, de réir cinneadh arna glacadh i mí Feabhra 2019 ag an nGníomhaireacht náisiúnta do dhídeanaithe ¹³⁶ (‘DAB’).

Le linn na n-agallamh a rinneadh i mí Dheireadh Fómhair 2019, dhearbhaigh WS gur pósadh í go héigeantach in aois a 16 bliana agus go ndearnadh foréigean baile di. Theith WS óna háit chónaithe teaghlaigh i mí Mheán Fómhair 2016. In 2017, chuaigh sí le pósadh reiligiúnach agus, i mí na Bealtaine 2018, bhí mac aici ón bpósadh sin. I ndiaidh di an Tuirc a fhágáil, fuair sí colscaradh óna céad fhear céile go hoifigiúil i mí Mheán Fómhair 2018, in ainneoin a agóidí. Ar na cúiseanna sin, dhearbhaigh sí go raibh eagla uirthi go maródh a teaghlach í dá bhfillfeadh sí ar an Tuirc.

Le cinneadh a glacadh i mí na Bealtaine 2020, dhiúltaigh Uachtarán DAB d’iarratas WS ar chosaint idirnáisiúnta, agus é den tuairim, ar an gcéad dul síos, nár comhlíonadh na coinníollacha is gá maidir le deonú stádas dídeanaí. Go deimhin, ní bhaineann na forais a bhfuil WS ag brath orthu, go háirithe na gníomhartha foréigin baile nó na bagairtí báis a rinneadh ina choinne, le hábhar, ós rud é nach féidir iad a nascadh le haon cheann de na fáthanna ghéarleanúna dá dtagraítear sa Dlí maidir le

¹³⁵ Maidir le hAirteagal 2(d) de Threoir 2011/95/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Nollaig 2011 maidir le caighdeán i dtaca leis na coinníollacha atá le comhlíonadh ag na náisiúnaigh tríú tír nó daoine gan stát chun cosaint idirnáisiúnta a fháil, i dtaca le stádas aonfhoirmeach do dhídeanaithe nó do dhaoine atá incháilithe le haghaidh cosaint choimhdeach agus i dtaca le hábhar na cosanta sin (IO 2011 L 337, lch. 9).

¹³⁶ Darzhavna agentsia za bezhantsite (an Gníomhaireacht Stáit um Dhídeanaithe, an Bhulgáir, ‘an DAB’).

Tearmann agus Dídeanaithe, lena dtrasuítear i ndlí na Bulgáire Treoir 2011/95. Ina theannta sin, ní fhéadfaí a dhearbhuí ach an oiread go ndearnadh géarleanúint ar WS mar gheall ar a gnéas.

Ar an dara dul síos, dhiúltaigh WS do dheonú an stádas arna dheonú leis an gcosaint choimhdeach. Mheas sí nár chomhlíon sí na coinníollacha is gá ina leith sin, a mhéid, ar dtús, nach ndearna na húdaráis oifigiúla ná grúpaí áirithe bearta i gcoinne an iarratasóra nach raibh neart ag an Stát orthu. Anuas air sin, níor chuir sí in iúl do na póilíní, nach ndearna sí gearán fúthu agus d'fhág sí an Tuirc go dleathach.

Diúltaíodh don chaingean a thionscain WS i gcoinne an chinnidh sin.

I mí Aibreán 2021, thíolaic WS, ar bhonn fianaise nua, iarratas iardain ar chosaint idirnáisiúnta, ag brath ar eagla a bhfuil bunús maith léi roimh ghéarleanúint, mar gheall ar an mbaint atá aici le grúpa sóisialta áirithe, arb é atá ann ná mná is íospartaigh foréigin bhaile agus mná a d'fhéadfadh a bheith ina n-íospartaigh coireanna onóra, ag gníomhaithe neamhstáit nach féidir le Stát na Tuirce iad a chosaint orthu. Agus í ag cur i gcoinne a *refoulement* go dtí an Tuirc, thug sí le fios go raibh eagla uirthi go mbeadh sí ina híospartach coire onóra agus go bpósfaí í go héigeantach arís.

I mí na Bealtaine 2021, dhiúltaigh DAB an nós imeachta chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú a aththionscnamh, agus é den tuairim, inter alia, nár léirigh WS aon ghné nua suntasacha a bhaineann lena staid phearsanta ná lena Stát tionscnaimh.

Agus achomhairc á thabhairt i gcoinne an chinnidh sin, chinn an Chúirt a rinne an tarchur ceist a chur ar an gCúirt maidir leis an léiriú Threoir 2011/95, agus d'iarr sí uirthi soiléiriú a dhéanamh ar choinníollacha an dlí shubstaintigh lena rialaítear deonú na cosanta idirnáisiúnta agus an cineál cosanta idirnáisiúnta atá le deonú i gcúinsí den sórt sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an féidir a mheas, faoi Threoir 2011/95, i de réir na ngnáthchúinsí sa tír thionscnaimh, go bhfuil baint le 'grúpa sóisialta áirithe' ag mná na tíre sin ar an iomlán agus grúpaí ban níos lú a bhfuil comhthréith sa bhreis acu, ar baint í atá ina 'fáth le géarleanúint' a bhfuil stádas dídeanaí inaitheanta dá bharr, nó an gá comhthréith sa bhreis a bheith acu le meas go bhfuil baint acu lena leithéid de ghrúpa.

I ndáil leis sin, cuireann sí béim air, ar dtús, go leagtar síos le Coinbhinsiún Iostanbúl ¹³⁷ oibleagáidí a thagann faoi raon feidhme Airteagal 78(2) CFAE lena gcuirtear i gcumas do reachtas an Aontais bearta a ghlacadh a bhaineann le comhchóras Eorpach tearmainn, amhail Treoir 2011/95. Dá bhrí sin, tá an Coinbhinsiún sin, a mhéid a bhaineann sé le tearmann agus *non refoulement*, ar cheann de na conarthaí ábhartha a bhfuil léiriú le déanamh ar an Treoir sin ¹³⁸ ina bhfianaise, cé nár dhaingnigh Ballstáit áirithe é, lena n-áirítear Poblacht na Bulgáire.

Ansin, tugann an Chúirt chun cuimhne gur léir ó Airteagal 10(1)(d) de Threoir 2011/95 go bhfuil grúpa le meas mar 'ghrúpa sóisialta áirithe' i gcás ina gcomhlíontar dhá choinníoll charnacha. Sa chéad áit, caithfear go bhfuil ag na daoine sa ghrúpa lena mbaineann ceann amháin ar a laghad de na trí ghné

¹³⁷ Coinbhinsiún Chomhairle na hEorpa maidir le foréigean in aghaidh na mban agus foréigean baile a chosc agus a chomhrac, a tugadh i gcrích in Iostanbúl an 11 Bealtaine 2011, a shínigh an tAontas Eorpach an 13 Meitheamh 2017, a formheasadh thar ceann an Aontais Eorpaigh le Cinneadh (AE) 2023/1076 ón gComhairle an 1 Meitheamh 2023 (IO 2023 L 143 I, Ich. 4) ('Coinbhinsiún Iostanbúl'). Tá an coinbhinsiún sin de cheangal ar an Aontas ón 1 Deireadh Fómhair 2023 ar aghaidh.

¹³⁸ De bhun Airteagal 78(1) CFAE.

aitheanta a leagtar amach leis an bhforáil sin.¹³⁹ Sa dara áit, ní mór 'féiniúlacht ar leithligh' a bheith ag an ngrúpa sin sa tír thionscnaimh.

Maidir leis an gcéad choinníoll chun 'grúpa sóisialta sonracha' a shainaithint, tugann an Chúirt faoi deara faoi deara gur saintréith dhúchasach í an bhanúlacht dá bhrí gur leor í chun an coinníoll sin a chomhlíonadh. Ní chuirtear cosc leis sin ar bhaint lena leithéid d'aicme de réir bhrí na forála sin a bheith ag mná a bhfuil comhthréith sa bhreis acu,¹⁴⁰ amhail, mar shampla, cúlra coiteann atá do-athraithe.

Maidir leis an dara coinníoll chun 'grúpa sóisialta áirithe' a shainaithint, measann an Chúirt nach mór a lua go bhféadfadh a mhalairt de dhearcadh a bheith ar mhná sa tsochaí mhórtimpeall agus go bhféadfaí a aithint go bhfuil féiniúlacht ar leithligh acu sa tsochaí sin, mar gheall ar ghnáthghnásanna sóisialta, morálta nó dlíthiúla ina dtír thionscnaimh, cé acu comhthréith sa bhreis a bheith nó gan bheith acu.

Ag an deireadh ar fad, soiléiríonn an Chúirt go bhfuil sé le cinneadh go mbaintear le grúpa sóisialta áirithe gan beann ar na gníomhartha géarleanúna,¹⁴¹ ar géarleanúint í a d'fhéadfadh na daoine sa ghrúpa sin a bheith ina n-íospartaigh de sa tír thionscnaimh. Bíodh sin mar atá, d'fhéadfadh sé go mbaineann sé le hábhar go ndéantar idirdhealú nó géarleanúint a dhéantar do dhaoine a bhfuil comhthréith acu i gcás, ar mhaithe le fíorú an bhfuil nó nach bhfuil an dara coinníoll aitheanta grúpa shóisialta dá dtagraítear in Airteagal 10(1)(d) de Threoir 2011/95 á chomhlíonadh, ní mór measúnú a dhéanamh an bhfuil nó nach bhfuil cuma an leithleachais ar an ngrúpa i gceist i bhfianaise ghnásanna sóisialta, morálta nó dlíthiúla na tíre tionscnaimh i gceist.

Thairis sin, de pháirt, is féidir a mheas go bhfuil baint ag mná ina n-iomláine le 'grúpa sóisialta áirithe', de réir bhrí Airteagal 10(1)(d) de Threoir 2011/95, i gcás ina suitear, de réir na ngnáthchúinsí na ina dtír thionscnaimh, go bhfuil siad, mar gheall ar a ngnéas, gan cosaint ar fhoréigean fisiceach nó meabhrach, lena n-áirítear foréigean gnéasach agus foréigean baile. Den pháirt eile, is féidir a mheas go bhfuil baint ag grúpaí ban nó lú a bhfuil comhthréith sa bhreis,¹⁴² ag grúpa sóisialta a bhfuil a bhféiniúlacht féin acu ina dtír thionscnaimh, i gcás, mar thoradh ar an iompar sin, ina ndéantar iad a stiigmatú agus ina bhfághtar iad gan cosaint ar cháineadh na sochaí mórtimpeall, dá bhrí go n-eisiatar iad go sóisialta nó go ndéantar gníomhartha foréigin dóibh.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt, i gcás ina líomhnaíonn iarratasóir go bhfuil eagla a ghéarleanúna air ina thír thionscnaimh ag gníomhaithe neamhstáit, an bhfuil nó nach bhfuil nasc le bunú idir na gníomhartha géarleanúna agus idir na gníomhartha géarleanúna agus ceann acu ar a laghad de na fáthanna le géarleanúint. Tugann sí faoi deara, de réir Airteagal 9(3) den Treoir sin, arna léamh i gcomhar leis na forálacha eile,¹⁴³ go nglactar leis go bhfuil nasc le suí idir na cúiseanna leis an ngéarleanúint réamhluaite de pháirt agus, den pháirt eile, na gníomhartha géarleanúna nó idir na fáthanna sin le géarleanúint agus easpa cosanta,¹⁴⁴ ag 'gníomhaithe cosanta',¹⁴⁵ i gcoinne

¹³⁹ Is é sin, 'tréith ó nádúr' nó 'cúlra coiteann atá do-athraithe', nó fiú 'saintréith nó creideamh atá chomh bunúsach sin dá bhféiniúlacht nó dá gcoinsias nár cheart iallach a chur ar dhuine an tsaintréith nó an creideamh sin a thréigean'.

¹⁴⁰ Tugann an Chúirt dá háire, go háirithe, gur feidir a mheas gur cúlra coiteann atá do-athraithe é, de réir bhrí na forála sin, *inter alia*, gur éalaigh mná ó phósadh éigeantais nó gur d'fhág siad an t-áras teaghlaigh.

¹⁴¹ De réir Airteagal 9 de Threoir 2011/95:

¹⁴² Mar shampla de thréith chomhchoiteann bhreise den sórt sin, tagraíonn an Chúirt do chás na mban a dhiúltaíonn pósadh éigeantais, nuair is féidir cleachtas den sórt sin a mheas mar ghnás shóisialta ina sochaí, nó do chás na ndaoine a sháraíonn a leithéid de ghnás trí dheireadh a chur leis an bpósadh seo.

¹⁴³ Sa chás seo, arna léamh in éineacht le hAirteagal 6(c) agus Airteagal 7(1), arna léamh i bhfianaise aithris 29 de Threoir 2011/95.

¹⁴⁴ Maidir le léiriú ar Airteagal 9(1) agus (2) de Threoir 2011/95.

¹⁴⁵ Sainmhínítear 'gníomhartha géarleanúna' in Airteagal 7 de Threoir 2011/95.

gníomhartha géarleanúna arna ndéanamh ag 'gníomhaithe neamhstáit'. Mar sin, i gcás ina ndéanann gníomhaí neamhstáit gníomh géarleanúna, comhlíontar an coinníoll atá leagtha síos in Airteagal 9(3) réamhluaite ¹⁴⁶ i gcás inarb é is bun leis an ngníomh sin ná ceann de na fáthanna le géarleanúint dá dtagraítear in Airteagal 10(1) den Treoir sin, fiú mura bhfuil an easpa cosanta bunaithe ar na fáthanna sin. Ní mór a mheas chomh maith go gcomhlíontar an coinníoll sin i gcás inarb é is bun leis an easpa cosanta ná ceann de na fáthanna le géarleanúint dá dtagraítear san fhoráil sin, cé nach bhfuil na fáthanna sin ina mbun leis an ngníomh géarleanúna arna dhéanamh ag gníomhaí nach gníomhaí Stáit é. Dá bhrí sin, i gcás ina líomhnaíonn iarratasóir go bhfuil eagla a ghéarleanúna air, ina thír thionscnaimh, ag gníomhaithe neamhstáit, ní gá nasc a shuíomh idir ceann acu de na fáthanna le géarleanúint dá dtagraítear in Airteagal 10(1) de Threoir 2011/95 agus na gníomhartha géarleanúna, i gcás ina bhfuil a leithéid de nasc insuite idir ceann acu de na fáthanna leis an géarleanúint sin agus an easpa cosanta ar na gníomhartha sin ag gníomhaithe neamhstáit. ¹⁴⁷

Ar an tríú dul síos, chinn an Chúirt go gclúdaíonn an coincheap 'díobháil thromchúiseach' ¹⁴⁸ an fhíorbhagairt ar an iarratasóir, go marófaí í nó go ndéanadh ball dá teaghlach nó dá pobal gníomhartha foréigin di, mar gheall ar shárú líomhainte ar ghnásanna cultúrtha, reiligiúnacha nó traidisiúnta, agus go bhféadfadh an coincheap seo, dá bhrí sin, a bheith mar chúinse le stádas cosanta coimhdí a aithint. ¹⁴⁹ Chun an chonclúid sin á baint aici, tugann sí dá haire go n-aicmítear, in Airteagal 15(a) agus (b) de Threoir 2011/ 95, ¹⁵⁰ arna léamh i bhfianaise aithris 34 de, 'pionós an bháis nó bású' agus 'céastóireacht nó íde nó pionós atá mídhonna nó táireach i leith iarratasóra ina thír thionscnaimh' mar 'dhíobháil thromchúiseach'. I bhfianaise chuspóir Airteagal 15(a) de Threoir 2011/95 maidir le cosaint a áirithiú do dhaoine a mbeadh a gceart chun na beatha faoi bhagairt i gcás a bhfillte ar a dtír thionscnaimh, ní féidir léiriú a dhéanamh ar an téarma 'forghníomhú' san fhoráil sin amhail go n eisiatar díobháil don bheatha ar an aon fhoras amháin gur gníomhaithe neamhstáit a dhéanann iad. Mar sin, i gcás ina bhfuil fíorbhaol ann go maróidh duine dá teaghlach nó dá pobal bean ar fhoras gur sháraigh sí gnásanna cultúrtha, reiligiúnacha nó traidisiúnta mar a líomhnaítear, ní mór a leithéid de dhíobháil thromchúiseach a aicmiú mar 'fhorghníomhú' de réir bhrí na forála sin.

Breithiúnas an 11 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Mná a thacaíonn le luach an chomhionannais inscne)* (C-646/21, [EU:C:2024:487](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Limistéar saoirse, slándála agus ceartais – Comhbheartas tearmainn – Treoir 2011/95/UE – Coinníollacha maidir le stádas dídeanaí a fháil – Airteagal 2(d) – Forais ghéarleanúna – Airteagal 10(1)(d) agus (2) – 'Baint le grúpa sóisialta áirithe' – Airteagal 4 – Measúnú aonair ar na fhórais agus imthosca – Treoir 2013/32/UE – Airteagal 10(3) – Coinníollacha a bhaineann le scrúdú iarratas ar chosaint idirnáisiúnta – Airteagal 24(2) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Leas an linbh – Sainaitheint – Mionaoisigh ar náisiúnaigh de thríú tír iad a thacaíonn le bunluach an chomhionannais inscne mar gheall ar thréimhse chónaithe fhada i mBallstát)

Maidir le tarchur chun réamhrialú ó rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (an Chúirt Dúiche, an Háig, ina suí di in Bois-le-Duc, an Ísiltír) rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, ar an gceist an bhfuil ballraíocht i 'ngrúpa sóisialta áirithe' ¹⁵¹ ag mionaoisigh ar

¹⁴⁶ Mar a fhoráiltear in Airteagal 9(3) de Threoir 2011/95.

¹⁴⁷ De réir Airteagal 7(1) den Treoir sin.

¹⁴⁸ Maidir le hAirteagal 15(1)(a) agus (b) de Threoir 2011/95.

¹⁴⁹ De réir bhrí Airteagal 2(g) de Threoir 2011/95.

¹⁵⁰ Arna léamh i bhfianaise aithris 34 de Threoir 2011/95.

¹⁵¹ I gcomhréir le hAirteagal 10(1)(d) de Threoir 2011/95/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Nollaig 2011 maidir le caighdeán i dtaca le cáilitheacht náisiúnach tríú tír nó daoine gan stát mar thairbhíthe de chosaint idirnáisiúnta, i

náisiúnaigh de thríú tír iad, a bhfuil comhthréith acu, eadhon fíorchreideamh i mbunluach an chomhionannais inscne a tharraing siad chucu féin le linn tréimhse chónaithe fhada i mBallstát, ar baint í atá ina 'cúis le géarleanúint' a bhfuil stádas dídeanaí inaitheanta dá bharr.

Is deirfiúracha ón Iaráic iad K agus L, a rugadh in 2003 agus in 2005 faoi seach. Tháinig siad go dtí an Ísiltír le linn 2015 agus tá sainchónaí orthu go leanúnach ann ó shin i leith. Diúltaíodh dá n-iarratais ar thearmann, a rinneadh i mí na Samhna 2015, i mí Feabhra 2017. I mí Aibreáin 2019, rinne siad iarratais ina dhiadh,¹⁵² ar diúltaíodh dóibh, toisc gurbh fhollasach nach raibh bunús leo, i mí na Nollag 2020. Chun cur i gcoinne na gcinntí maidir le diúltú, d'áitigh K agus L os comhair na cúirte a rinne an tarchur, gur 'iartharaíodh' iad mar gheall ar a dtréimhse chónaithe fhada san Ísiltír. Tá eagla orthu go ndéanfar géarleanúint orthu i gcás filleadh ar an Iaráic mar gheall ar an bhféiniúlacht a chruthaigh siad san Ísiltír, arna léiriú ag na noirm, luachanna agus iompar atá tarraingthe chucu nach bhfuil mar an gcéanna ina dtír thionscnaimh, agus atá chomh tábhachtach sin dá bhféiniúlacht agus dá gcoinsias nach féidir leo iad a thréigean. Mar sin, maíonn siad go bhfuil ballraíocht acu i 'ngrúpa sóisialta áirithe' chun críocha Airteagal 10(1)(d) de Threoir 2011/95.

Sa chomhthéacs sin, fiafraíonn an Chúirt a rinne an tarchur, ar an gcéad dul síos, maidir le léiriú an choincheapa 'ballraíocht i ngrúpa sóisialta áirithe' agus, ar an dara dul síos, maidir le conas a chuirfear leas an linbh san áireamh, a ráthaítear in Airteagal 24(2) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, i gcomhthéacs nós imeachta scrúduithe ar iarratais ar chosaint idirnáisiúnta.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil grúpa le meas mar 'ghrúpa sóisialta áirithe' i gcás ina gcomhlíontar dhá choinníoll charnacha. Ar an gcéad dul síos, caithfear go bhfuil ag na daoine a d'fhéadfadh a bheith ina mbaill de ghrúpa sóisialta áirithe ceann amháin ar a laghad de na trí ghné aitheanta, eadhon 'tréith ó nádúr' nó 'cúlra coiteann atá do-athraithe', nó fiú 'saintréith nó creideamh atá chomh bunúsach sin dá bhféiniúlacht nó dá gcoinsias nár cheart iallach a chur ar dhuine an tsaintréith nó an creideamh sin a thréigean'. Ar an dara dul síos, ní mór 'féiniúlacht ar leithligh' a bheith ag an ngrúpa sin sa tír thionscnaimh, 'toisc go mbraitear sa tsochaí mhóorthimpeall go bhfuil sé éagsúil'.

Maidir leis an gcéad cheann de na coinníollacha sin, tugann fíorchreideamh i mbunluach an chomhionannais inscne, a mhéid a ghlahtar leis gur mhaith le bean leas a bhaint as an gcomhionannas sin ina saol laethúil, le fios gur féidir léi a rogha saoil féin a dhéanamh, go háirithe maidir le hoideachas agus roghnú gairme, ar mhéid agus cineál gníomhaíochtaí go poiblí, ar inbhainteacht amach neamhspleáchais eacnamaíoch trí obair as baile, ar chinntí maidir le cónaí in aonar nó le teaghlach agus ar an saor-rogha maidir le páirtí, cinntí bunúsacha ó thaobh socrú féiniúlachta de. Sna himthosca sin, is féidir fíorchreideamh de chuid náisiúnaigh tríú tír sa bhunluach sin a mheas mar 'saintréith nó creideamh atá chomh bunúsach sin dá bhféiniúlacht nó dá gcoinsias nár cheart iallach a chur ar dhuine an tsaintréith nó an creideamh sin a thréigean'.

Maidir leis an dara coinníoll, a bhaineann le 'féiniúlacht ar leithligh' an ghrúpa sa tír thionscnaimh, d'fhéadfadh dearcadh difriúil a bheith ar mhná sa tsochaí mhóorthimpeall agus d'fhéadfaí a aithint go bhfuil féiniúlacht ar leithligh acu sa tsochaí sin, mar gheall ar ghnáthghnásanna sóisialta, morálta nó

dtaca le stádas aonfhoirmeach do dhídeanaithe nó do dhaoine atá incháilithe le haghaidh cosaint choimhdeach agus i dtaca lena bhfuil sa chosaint a thugtar (IO 2011 L 337, lch. 9) chun críocha measúnú a dhéanamh ar na forais ghéarleanúna, measfar gur 'grúpa sóisialta áirithe' é grúpa sna cásanna, go háirithe, ina bhfuil ag lucht an ghrúpa sin comhthréith ó nádúr nó cúlra comhchoiteann atá do-athraithe, nó ina cuid, nó ina chuid, atá chomh bunúsach sin dá bhféiniúlacht nó dá gcoinsias nár cheart iallach a chur ar dhuine an tréith nó an creideamh sin a thréigean, agus ina bhfuil ag an ngrúpa sin féiniúlacht ar leithligh sa tír ábhartha, toisc go mbraitear sa tsochaí mhóorthimpeall go bhfuil sé éagsúil.

¹⁵² I gcomhréir le hAirteagal 2(q) de Threoir 2013/32/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013, maidir le nósanna imeachta coiteanna chun stádas cosanta idirnáisiúnta a dheonú agus a tharraingt siar (IO 2013 L 180, lch. 60), is 'iarratas ina dhiadh' é iarratas nua ar chosaint idirnáisiúnta a dhéantar tar éis cinneadh críochnaitheach a rinneadh maidir le hiarratas roimhe sin.

dlíthiúla ina dtír thionscnaimh. Bíonn an dara coinníoll á chomhlíonadh chomh maith ag mná a bhfuil comhthréith sa bhreis acu, amhail fíorchreideamh i mbunluach an chomhionannais inscne, i gcás ina bhfuil sé de thoradh ar na gnáthghnásanna ina dtír thionscnaimh go mbraitear go bhfuil na mná sin éagsúil sa tsochaí mhórchimpeall, mar gheall ar an gcomhthréith sin.

Dá bhrí sin, de réir na n-imthosca atá i réim sa tír thionscnaimh, féadfar a mheas go bhfuil ballraíocht i 'ngrúpa sóisialta áirithe' ag mná, lena n-áirítear mionaoisigh, a bhfuil comhthréith acu, eadhon fíorchreideamh i mbunluach an chomhionannais inscne a tharraing siad chucu féin le linn tréimhse chónaithe fhada i mBallstát, atá ina 'cúis le géarleanúint' a bhfuil stádas dídeanaí inaitheanta dá bharr.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl nach féidir fíorchreideamh de chuid náisiúnaigh tríú tír sa bhunluach sin, a tharraing sí chuici féin le linn na tréimhse a chaith sí i mBallstát, a aicmiú mar chúinse a tharraing sí uirthi féin ó d'imigh sí óna tír thionscnaimh,¹⁵³ nó mar ghníomhaíocht arbh é an t-aon aidhm nó an phríomhaidhm a bhí léi na coinníollacha is gá chun iarratas a dhéanamh ar thearmann a chruthú.¹⁵⁴ Is leor a thabhairt faoi deara, i gcás ina ndeimhnítear creideamh den chineál sin de réir an chaighdeáin dhlíthiúil is gá, nach féidir é a ionannú ar bhealach ar bith leis na bearta mí-úsáide agus ionramhála a bhféachtar le hAirteagal 5(3) de Threoir 2011/95 a chomhrac.

Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt faoi deara, i gcás inar mionaoiseach é an t-iarratasóir ar chosaint idirnáisiúnta, nach mór don údarás náisiúnta inniúil leas an mhionaoisigh sin a chur san áireamh, tar éis scrúdú aonair, agus fiúntas a iarratais ar chosaint idirnáisiúnta á mheasúnú.

Ar an bpointe sin, sonraíonn an Chúirt, ar thaobh amháin, i gcomhréir le hAirteagal 51(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, nach mór do na Ballstáit Airteagal 24(2) den Chairt a chomhlíonadh tráth a gcuireann siad dlí an Aontais chun feidhme agus mar sin, nuair a dhéanann siad measúnú ar 'iarratas ina dhiadh'. Ar an taobh eile, toisc nach ndéanann Airteagal 40(2) de Threoir 2013/32 idirdhealú ar bith idir an chéad iarratas ar chosaint idirnáisiúnta agus 'iarratas ina dhiadh' maidir leis na heilimintí nó torthaí is gá chun a chruthú go gcomhlíonann an t-iarratasóir na coinníollacha a bhaineann le cosaint idirnáisiúnta a fháil de bhun Threoir 2011/95, ní mór measúnú ar fhíorais agus ar imthosca na n-iarratas sin a dhéanamh i gcomhréir le hAirteagal 4 den Treoir sin.

Mar sin féin, féadfar tréimhse chónaithe fhada i mBallstát, go háirithe nuair a tharlaíonn sé le linn na céime dá shaol ina múnlaíonn an t-iarratasóir a fhéiniúlacht, a chur san áireamh chun measúnú a dhéanamh ar iarratas ar chosaint idirnáisiúnta ar fhoras géarleanúna amhail 'ballraíocht i ngrúpa sóisialta áirithe'.

Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky* (C-406/22, [EU:C:2024:841](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Beartas tearmainn – Cosaint idirnáisiúnta – Treoir 2013/32/AE – Nósanna imeachta coiteanna chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú agus a tharraingt siar – Airteagail 36 agus 37 – An coincheap 'tír shábháilte thionscnaimh' – Ainmniúchán – Iarscríbhinn I – Critéir – Airteagal 46 – An ceart chun leighis éifeachtaigh a fháil – Scrúdú breithiúnach ar ainmniú tríú tír mar thír shábháilte thionscnaimh)

¹⁵³ Féach Airteagal 5(3) de Threoir 2011/95.

¹⁵⁴ Féach Airteagal 4(3)(d) de Threoir 2011/95.

I gcomhthéacs tarchur chun réamhrialú, rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, maidir le teorainneacha na rogha, a tugadh do na Ballstáit i dTreoir 2013/32,¹⁵⁵ tríú tíortha a ainmniú mar thíortha sábháilte tionscnaimh agus maidir le raon feidhme an athbhreithnithe ar ainmniúchán den sórt sin ag an gcúirt a éisteann caingean i gcoinne cinneadh inar diúltaíodh d'iarratas ar chosaint idirnáisiúnta arna thionscnamh ag náisiúnach tríú tír atá ainmnithe amhlaidh.

An 9 Feabhra 2022, rinne CV, náisiúnach de chuid na Moldóive, iarratas ar chosaint idirnáisiúnta i bPoblacht na Seice. Mar thaca lena iarratas, bhí sé ag brath, ar dtús ar na bagairtí a rinne daoine aonair dó sa Mholdóiv nach raibh na húdaráis phóilíneachta in ann iad a aithint, agus, anuas ar sin ar ionradh Chónaidhm na Rúise ar an Úcráin. Le cinneadh an 8 Márta 2022, dhiúltaigh an Ministerstvo vnitra České republiky (Aireacht Gnóthaí Baile Phoblacht na Seice) don iarratas sin toisc é a bheith go follasach gan bhunús ar an bhforas, go háirithe, go measann Poblacht na Seice gur tír shábháilte tionscnaimh í Poblacht na Moldóive, cé is den Tras-dnístria, agus nár éirigh le CV a léiriú nach raibh an t-ainmniúchán ábhartha ina chás ar leith.¹⁵⁶

Rinne CV agóid i gcoinne an chinneadh sin os comhair Krajský soud v Brně (an Chúirt Réigiúnach, Brno, Poblacht na Seice), an chúirt a rinne an tarchur. Ar an gcéad dul síos, tá amhras ar an gcúirt sin an scoireann tríú tír de bheith ainmnithe mar thír shábháilte tionscnaimh nuair a chinneann sí, mar a rinne Poblacht na Moldóive, ar dtús mar gheall ar an ngéarchéim fuinnimh a bhí aici agus ansin mar gheall ar ionradh Chónaidhm na Rúise ar an Úcráin, an ceart chun maolú ar na hoibleagáidí faoin gCoinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint a agairt.¹⁵⁷ Ar an dara dul síos, fiafraíonn sí an gcuirtear cosc le dlí an Aontais Eorpaigh ar Bhallstát tríú tír a ainmniú mar thír shábháilte tionscnaimh, cé is moite de chodanna áirithe dá chríoch. Ar an tríú dul síos, ardaíonn an chúirt a rinne an tarchur an cheist maidir le raon feidhme an athbhreithnithe bhreithiúnaigh atá le déanamh aici i ndáil le hainmniúchán den sórt sin, ag féachaint, go háirithe, don fhéidearthacht go ndéileálfar le hiarratais ar chosaint idirnáisiúnta arna dtaisceadh ag náisiúnaigh ó thríú tíortha atá ainmnithe mar thíortha sábháilte tionscnaimh faoi nós imeachta brostaithe agus a dhearbhu, más iomchuí, go bhfuil siad go follasach gan bhunús.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Sa chéad áit, measann an Chúirt nach féidir a mheas go scoireann tríú tír de na critéir lenar féidir í a ainmniú mar thír shábháilte tionscnaimh a chomhlíonadh, de réir bhrí Airteagal 37 de Threoir 2013/32, ar an bhforas amháin gur agair sí an ceart maolaithe dá bhforáiltear in Airteagal 15 ECHR. Sa bheis ar na cosaintí a bhaineann le feidhmiú an chirt sin, ní féidir a thuiscint as an bhforas go n-agraíonn tríú tír an ceart maolaithe sin ach an oiread go bhfuil bearta déanta ag an tríú tír lena mbaineann a bhfuil sé d'éifeacht acu maolú ar na hoibleagáidí a leagtar síos sa choinbhinsiún sin nó, má tá, cineál agus méid na mbearta maolaithe arna nglacadh.

Mar sin féin, tugann an Chúirt faoi deara, sa chás go ndéanfaidh an ceart sin a agairt, nach mór d'údaráis inniúla an Bhallstáit a d'ainmnigh an tríú tír lena mbaineann mar thír shábháilte tionscnaimh a mheas ar cheart an t-ainmniúchán sin a choinneáil. Le hAirteagal 37(2) de Threoir

¹⁵⁵ Treoir 2013/32/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le nósanna imeachta coiteanna chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú agus a tharraingt siar (IO 2013, L 180, lch. 60). Faoi Airteagal 37(1) den Treoir sin, féadfaidh na Ballstáit reachtaíocht a choinneáil nó a thabhairt isteach lena gceadaítear, i gcomhréir le hlarscríbhinn I, tíortha sábháilte tionscnaimh a ainmniú chun iarratais ar chosaint idirnáisiúnta a scrúdú.

¹⁵⁶ I gcomhréir le hAirteagal 31(8)(b) agus Airteagal 32(2) de Threoir 2013/32, i gcás ina dtagann an t-iarratasóir ó thíre shábháilte tionscnaimh, féadfaidh na Ballstáit a chinneadh go gcuirfear dlús le nós imeachta scrúdúcháin agus/nó go ndéanfar an nós imeachta sin ag an teorainn nó i gciosanna idirthuais, agus féadfaidh na Ballstáit a mheas go bhfuil an t-iarratas go follasach gan bhunús.

¹⁵⁷ A síníodh sa Róimh an 4 Samhain 1950, ('ECHR'). Foráiltear le hAirteagal 15(1) den Chairt, dar teideal 'Maolú tráth práinne': 'In aimsir chogaidh nó práinne poiblí eile ina mbagraítear ar shaol an náisiúin, féadfaidh aon Ardpháirtí Conarthach bearta a ghlacadh de mhaoil ar a oibleagáidí faoi gCoinbhinsiún seo sa mhéid a cheanglaítear go docht le riachtanais an cháis, ar choinníoll nach mbeidh na bearta sin ar neamhréir lena oibleagáidí eile faoin dlí idirnáisiúnta.'

2013/32 ceanglaítear ar na Ballstáit athbhreithniú rialta a dhéanamh ar an staid i dtríú tíortha atá ainmnithe mar thíortha sábháilte tionscnaimh ós rud é go bhfuil na himthosca is cúis le toimhde shábháilteacht na n-iarratasóirí ar chosaint idirnáisiúnta i dtír thionscnaimh ar leith, de bharr a gcineáil féin, ina imthosca a d'fhéadfadh athrú teacht orthu. Cumhdaítear leis an gceanglas sin maidir le hathbhreithniú rialta a dhéanamh teagmhais shuntasacha freisin, sa mhéid is, mar gheall ar a dtábhacht, go bhféadfadh na teagmhais sin difear a dhéanamh don fhéidearthacht go leanfadh tríú tír, atá ainmnithe mar thír shábháilte tionscnaimh, de na critéir a leagtar amach chun na críche sin in larscríbhinn I a ghabhann leis an Treoir sin a chomhlíonadh, agus dá bhrí sin, glactar leis go bhfuil sí in ann sábháilteacht na n-iarratasóirí a ráthú. Is teagmhas den sórt sin é an ceart maolaithe dá bhforáiltear in Airteagal 15 ECHR a agairt, ós rud é nach féidir a chur as an áireamh go bhféadfadh bearta maolaithe a dhéanann difear do chearta bunúsacha a bheith ar neamhréir leis na critéir a leagtar síos in larscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2013/32. Ina theannta sin, léiríonn agairt an chirt sin, in aon chás, go bhfuil baol suntasach ann go dtiocfaidh athrú suntasach ar an gcaoi a gcuirtear na rialacha maidir le cearta agus saoirsí i bhfeidhm sa tríú tír lena mbaineann.

Sa dara háit, cuireann an Chúirt in iúl go gcuirtear cosc le hAirteagal 37 de Threoir 2013/32 ar thríú tír a hainmniú mar thír shábháilte tionscnaimh i gcás nach gcomhlíonann codanna áirithe dá chríoch na coinníollacha ábhartha d'ainmniúchán den sórt sin, coinníollacha a leagtar amach in larscríbhinn I a ghabhann leis an Treoir sin.

Deimhnítear an méid sin, go háirithe, le stair reachtach na forála sin. Deonaíodh an rogha do na Ballstáit, chun críocha scrúdú a dhéanamh ar iarratais ar chosaint idirnáisiúnta, gur deonaíodh do na Ballstáit le Treoir 2005/85, go háirithe le hAirteagal 30 den Treoir sin,¹⁵⁸ an cumas tríú tíortha a ainmniú mar thíortha sábháilte tionscnaimh. Níl an rogha sin le feiceáil a thuilleadh san airteagal a tháinig ina ionad, eadhon, in Airteagal 37 de Threoir 2013/32. Is léir go bhfuil sé beartaithe an rogha sin a bhaint ó fhoclaíocht iarbhir an togra ón gCoimisiún Eorpach as ar eascair Treoir 2013/32,¹⁵⁹ ós rud é gur cuireadh líne tríd an rogha sin go sainráite. Ina theannta sin, dearbhaítear rún den sórt sin leis an míniú mionsonraithe ar an togra sin,¹⁶⁰ ina luaitear go sainráite an rún deireadh a chur leis an bhféidearthacht atá ag na Ballstáit coincheap na tíre sábháilte tionscnaimh a chur i bhfeidhm ar chuid de thríú tír agus iarmhairt an aistrithe sin, eadhon go gceanglaítear anois go gcomhlíonfar na coinníollacha ábhartha maidir le hainmniúchán den sórt sin do chríoch iomlán an tríú tír lena mbaineann.

Thairis sin, ní chuirtear cosc ar an iarmhairt sin leis na cuspóirí atá á saothrú le Treoir 2013/32 - lena bhféachtar lena áirithiú go ndéileálfar le hiarratais ar chosaint idirnáisiúnta 'a luaithe is féidir [...], gan dochar do scrúdú leordhóthanach agus uileghabhálach a dhéanamh'.¹⁶¹ A mhéid a fhéachann reachtóir an Aontais leis an Treoir sin go scrúdaítear iarratais ar chosaint idirnáisiúnta ar bhealach atá tapa agus uileghabhálach araon, is faoin reachtóir sin atá sé, agus an lánrogha atá aige á feidhmiú aige chun cothromaíocht a bhaint amach idir an dá chuspóir sin agus na coinníollacha faoina bhféadfaidh na Ballstáit tríú tír a ainmniú mar thír shábháilte thionscnaimh á gcinneadh aige. Ós rud é nach bhfuil sé de rogha ag na Ballstáit cuid de chríoch tríú tír a eisiáimh chun críocha ainmniúcháin den sórt sin, léirítear leis an gcleachtadh cothromaíochta sin agus le rogha an reachtóra tús áite a thabhairt do scrúdú uileghabhálach ar iarratais ar chosaint idirnáisiúnta arna dtaisceadh ag iarratasóirí nach gcomhlíonann a dtír thionscnaimh, ar fud a críche uile, na coinníollacha ábhartha a leagtar amach in larscríbhinn I a ghabhann leis an Treoir sin. Cé go dtugtar rogha den sórt sin ar ais in

¹⁵⁸ Treoir 2005/85/CE ón gComhairle an 1 Nollaig 2005 maidir le caighdeáin fosta i ndáil le nósanna imeachta i mBallstáit chun stádas dídeanaí a bhronnadh nó a aistarraingt (IO 2005, L 326, lch. 13). Aisghaireadh an Treoir sin le Treoir 2013/32.

¹⁵⁹ Togra le haghaidh Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le caighdeáin fosta i ndáil le nósanna imeachta i mBallstáit chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú agus a tharraingt siar COM(2009) 554 final, lch. 60.

¹⁶⁰ COM(2009) 554 final Annex, 14959/09 ADD 1, lch. 15.

¹⁶¹ Breithiúnas an 25 Iúil 2018, *Alheto* (C-585/16, [EU:C:2018:584](#), mír 109).

athuair le Rialachán 2024/1348,¹⁶² lena n-aisghairtear Treoir 2013/32 le héifeacht ón 12 Meitheamh 2026, tá sé de shaincheart ag reachtóir an Aontais athmhachnamh a dhéanamh ar an rogha sin, trí chothromaíocht nua a bhaint amach.¹⁶³ Ina theannta sin, ní mór a mheas go dtacaíonn an fíoras go bhfuil an córas dlí a tugadh isteach leis an Rialachán sin, chun na críche sin, éagsúil leis an gcóras a leagadh síos le Treoir 2005/85 leis an léirmhíniú nach ndearna reachtóir an Aontais foráil don rogha sin i dTreoir 2013/32.

Ar deireadh, sa tríú háit, cinneann an Chúirt, i gcás ina dtugtar caingean os comhair cúirte nó binse i gcoinne cinneadh lena ndiúltaítear d'iarratas ar chosaint idirnáisiúnta, arna scrúdú i gcomhthéacs na scéime speisialta is infheidhme maidir le hiarratais arna dtaisceadh ag iarratasóirí ó thríú tíortha arna n-ainmniú mar thíortha sábháilte thionscnaimh, nach mór don chúirt nó don bhinse sin, mainneachtain a léiriú, ar bhonn na faisnéise sa chomhad agus na faisnéise a cuireadh in iúl di le linn na n-imeachtaí os a comhair, maidir leis na coinníollacha ábhartha d'ainmniúchán den sórt sin, a leagtar amach in Iarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2013/32, fiú mura mbraitear an mhainneachtain sin go sainráite mar thaca leis an gcaingean sin.

Sonraítear in Airteagal 46(3) de Threoir 2013/32 go ndéanfaidh an chúirt nó an binse a gconspóidtear an cinneadh maidir leis an iarratas ar chosaint idirnáisiúnta os a comhair nó os a chomhair 'scrúdú iomlán *ex nunc* ar fhíorais agus ar phointí dlí araon, lena n-áirítear, i gcás inarb infheidhme, scrúdú ar riachtanais na cosanta idirnáisiúnta'. Cuirtear i bhfios go láidir leis na focail 'i gcás inarb infheidhme' san abairt sin go bhféadfadh baint a bheith ag an scrúdú iomlán *ex nunc* atá le déanamh ag an gcúirt le gnéithe nós imeachta iarratais ar chosaint idirnáisiúnta. Tagann ainmniúchán tríú tír mar thír shábháilte thionscnaimh faoi na gnéithe nós imeachta sin d'iarratais ar chosaint idirnáisiúnta sa mhéid gur dócha go mbeidh tionchar ag ainmniúchán den sórt sin ar an nós imeachta scrúdúcháin a bhaineann le hiarratais den sórt sin.

Sa chás seo, bhí an cinneadh diúltaithe bunaithe ar an bhfíoras go dtagann CV ó Phoblacht na Moldóive, tríú tír a raibh ainmnithe ag Poblacht na Seice mar thír shábháilte thionscnaimh, cé is moite den Tras-dnístria. Dá bhrí sin, tá ainmniúchán an tríú tír sin mar thír shábháilte thionscnaimh ar cheann de na heilimintí sa chomhad a chuireadh faoi bhráid na cúirte a rinne an tarchur agus a iarrtar uirthi a éisteacht agus a chinneadh sa chaingean i gcoinne an chinnidh sin. Dá bhrí sin, ní mór a mheas, in imthosca den sórt sin, cé nár agair an t-iarratasóir sna príomhimeachtaí go sainráite, mainneachtain aird a thabhairt ar na rialacha a leagtar síos le Treoir 2013/32 chun críocha ainmniúcháin den sórt sin d'fhonn an nós imeachta chun iarratas ar chosaint idirnáisiúnta a scrúdú a chur faoi réir na scéime speisialta, gur pointe dlí é nach mór don chúirt a rinne an tarchur a mheas mar chuid den scrúdú iomlán agus *ex nunc* a cheanglaítear uirthi le hAirteagal 46(3) den Treoir sin.

¹⁶² Rialachán (AE) 2024/1348 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Bealtaine 2024 lena mbunaítear nós imeachta coiteann le haghaidh cosaint idirnáisiúnta san Aontas agus lena n-aisghairtear Treoir 2013/32/AE (IO L, 2024/1348)

¹⁶³ Foráiltear le hAirteagal 61(2) de Rialachán 2024/1348 go bhféadfar tríú tír a ainmniú mar thír shábháilte thionscnaimh ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta araon cé is moite d'eisceachtaí i gcás codanna sonracha dá críoch nó i gcás catagóirí daoine atá inaitheanta go soiléir.

b. Rialacha mionsonraithe maidir le scrúdú a dhéanamh ar iarratais ar chosaint idirnáisiúnta i gcás ina ndéantar iarratas nua ar thearmann

Breithiúnas an 8 Feabhra 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Bundesrepublik Deutschland* (iarratais a rinneadh dá éis sin) C-216/22, [EU:C:2024:122](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Nósanna imeachta coiteanna chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú agus a tharraingt siar – Treoir 2013/32/AE – Airteagal 33(2)(d) agus Airteagal 40(2) agus (3) – Iarratas iardain – Coinníollacha chun iarratas den sórt sin a dhiúltú toisc é a bheith do-ghlactha – Coincheap ‘eilimint nó toradh nua’ – Breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais ar cheist maidir le léiriú ar dhlí an Aontais – Airteagal 46 – Ceart ar leigheas éifeachtach – Inniúlacht na cúirte náisiúnta chun rialú ar shubstaint iarratais den sórt sin i gcás neamhdhleathacht an chinnidh lena ndiúltaítear iarratas toisc é a bheith do-ghlactha – Ráthaíocht nós imeachta – Airteagal 14(2))

Maidir leis an tarchur chun réamhrialú ó Verwaltungsgericht Sigmaringen (Cúirt Riaracháin Sigmaringen, an Ghearmáin), rialaíonn an Chúirt agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra an eilimint nua é réamhrialú ón gCúirt Bhreithiúnais a thugann le tuiscint nach mór iarratas iardain ar thearmann a scrúdú agus gan é a dhiúltú toisc é a bheith do-ghlactha.

Rinne náisiúnach de chuid na Siria iarratas ar thearmann sa Ghearmáin an 26 Iúil 2017. Le linn a agallaimh le húdarás inniúil na Gearmáine, mhínigh sé go ndearna sé a sheirbhís mhíleata sa tSiria idir 2003 agus 2005 agus gur fhág sé an tír sin ar eagla go ndéanfaí é a ath-shlógadh le haghaidh seirbhís mhíleata nó go ngabhfaí é dá ndiúltódh sé a dhualgais mhíleata a chomhlíonadh. Tar éis dó an tSiria a fhágáil, dúirt a athair leis gur sheol na húdaráis mhíleata toghairm chuige.

Le cinneadh an 16 Lúnasa 2017, thug údarás inniúil na Gearmáine cosaint choimhdeach don iarratasóir, ach dhiúltaigh sé stádas dídeanaí a thabhairt dó. Chinn sé, go háirithe, nach raibh aon chúis ann glacadh leis, tar éis dó an tSiria a fhágáil sular iarradh air dul isteach in arm na Siria arís, go measfaí an iarratasóir ina thír féin mar thréigtheoir nó mar dhuine a bhí i gcoinne an réimis. Thairis sin, níor léirigh sé gurbh é an coinscríobh an chúis lena imeacht. Go deimhin, níor thagair sé, go ginearálta, ach do chúrsaí dainséaracha a d’eascair as an gcogadh sa tSiria.

Níor thionscain an t-iarratasóir caingean in aghaidh an chinnidh sin, ar cinneadh críochnaitheach é sa deireadh. Mar sin féin, rinne sé iarratas nua ar thearmann an 15 Eanáir 2021 (‘iarratas iardain ar thearmann’) agus é ag brath ar bhreithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais an 19 Samhain 2020, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Seirbhís Mhíleata agus Tearmainn). ¹⁶⁴ Mhaígh sé, sa bhreithiúnas sin, go raibh sé ráite ag an gCúirt Bhreithiúnais go bhfuil, i gcúinsí áirithe, ‘toimhde láidir’ ann go bhfuil baint ag diúltú seirbhíse míleata le ceann de na cúiseanna leis an ngéarleanúint a liostaítear in Airteagal 10 de Threoir 2011/95. ¹⁶⁵

Le cinneadh an 22 Márta 2021, dhiúltaigh údarás inniúil na Gearmáine d’iarratas iardain an iarratasóra ar thearmann toisc é a bheith do-ghlactha ar an bhforas nár thug breithiúnas na Cúirte le tuiscint go raibh gá di scrúdú a dhéanamh ar shubstaint an iarratais sin.

¹⁶⁴ Breithiúnas an 19 Samhain 2020, *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Seirbhís Mhíleata agus Tearmainn)* (C-238/19, [EU:C:2020:945](#)).

¹⁶⁵ Treoir 2011/95/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Nollaig 2011 maidir le caighdeán i dtaca le cáiliú náisiúnach tríú tír nó daoine gan stát mar thairbhíthe de chosaint idirnáisiúnta, ar mhaithe le stádas aonfhoirmeach do dhídeanaithe nó do dhaoine atá incháilithe le haghaidh na cosanta coimhdí, agus inneachar na cosanta a thugtar (IO 2011 L 337, Ich. 9.) In Airteagal 10 den Treoir sin, atá sa chaibidil dar teideal ‘Cáilitheacht mar dhídeanaí’, tá liosta eilimintí nach mór do na Ballstáit a chur san áireamh agus measúnú á dhéanamh acu ar na cúiseanna leis an ngéarleanúint.

Maidir leis an gcaingean a thug an t-iarratasóir i gcoinne an chinnidh sin, tá amhras ar Chúirt Riaracháin Sigmaringen, an chúirt a rinne an tarchur, an féidir le breithiúnas ón gCúirt, a bhfuil srian léi foráil de dhlí an Aontais a bhí i bhfeidhm tráth a glacadh an cinneadh maidir leis an iarratas roimhe sin amháin a léiriú, a mheas gur 'eilimint nó toradh nua' é lena gcuirtear cosc ar an bhféidearthacht diúltú d'iarratas iardain ar thearmann toisc é a bheith do-ghlactha.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gur léir ó fhoclaíocht agus ó chuspóir Airteagal 33(2) de Threoir 2013/32 agus ó scéim na Treorach sin go maolaíonn an fhéidearthacht iarratas ar chosaint idirnáisiúnta dá dtagraítear san fhoráil sin a dhiúltú ón oibleagáid substaint iarratais den sórt sin a scrúdú. Thug an Chúirt faoi deara cheana féin go leanann sé ó nádúr uileghabhálach an liosta san fhoráil sin agus ó chineál maolaitheach na bhforas do-ghlacthachta go n-áirítear sa liosta sin nach mór na forais sin a léiriú go docht.¹⁶⁶ Dá réir sin, ní mór na cásanna ina n-éilítear le Treoir 2013/32 go measfaí go bhfuil iarratas iardain inghlactha a léiriú go leathan.

Chomh maith leis sin, is léir ó fhoclaíocht Airteagal 33(2)(d) de Threoir 2013/32 agus, go háirithe, ó úsáid an natha 'eilimint nó toradh nua' go dtagraíonn an fhoráil sin ní hamháin d'athrú fíricí ar imthosca pearsanta iarratasóra nó ar chúinsí pearsanta a thír, ach d'eilimintí dlíthiúla nua freisin.

Is léir, go háirithe, ón gcásdlí nach féidir a dhearbhu go bhfuil iarratas iardain do-ghlactha, faoi Airteagal 33(2)(d) de Threoir 2013/32,¹⁶⁷ i gcás ina gcinneann an t-údarás cinntitheach, de réir bhrí na Treorach sin,¹⁶⁸ go bhfuil diúltú iomlán an iarratais roimhe sin in aghaidh dhlí an Aontais. Is gá go mbeadh cinneadh den sórt sin ina cheangal ar an údarás sin i gcás ina n-eascraíonn an choinbhleacht sin as breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais nó i gcás ina dtagann cúirt nó binse náisiúnta ar an gcoinbhleacht sin go teagmhasach.¹⁶⁹

Mar thoradh air sin agus i gcomhthéacs ar leith Threoir 2013/32, d'fhéadfadh breithiúnas ón gCúirt teacht faoin gcoincheap d'eilimint nua de réir bhrí Airteagal 33(2)(d) agus Airteagal 40(2) agus (3) den Treoir sin.¹⁷⁰ Beag beann ar cibé acu a tugadh an breithiúnas sin roimhe sin nó tar éis ghlacadh an chinnidh maidir leis an iarratas roimhe sin nó cibé an gcinneann an breithiúnas sin nach bhfuil foráil náisiúnta ar a raibh an cinneadh sin bunaithe ag luí le dlí an Aontais nó go bhfuil sí teoranta do léiriú dhlí an Aontais, lena n-áirítear an dlí a bhí i bhfeidhm cheana tráth a ghlacfar an cinneadh sin.

Mar sin féin, ionas go mbeidh iarratas iardain inghlactha, caithfear freisin, i gcomhréir le hAirteagal 40(3) de Threoir 2013/32, 'go méadaíonn na heilimintí nó na torthaí nua go suntasach an dóchúlacht go gcáileoidh an t-iarratasóir mar thairbhí de chosaint idirnáisiúnta faoi Threoir [2011/95]'[Aistriúchán neamhoifigiúil].

Dá bhrí sin, is eilimint nua de réir bhrí Airteagal 33(2)(d) agus Airteagal 40(2) agus (3) de Threoir 2013/32 é aon bhreithiúnas ón gCúirt, lena n-áirítear breithiúnas atá teoranta do léiriú ar fhoráil de

¹⁶⁶ Féach, chuige sin, breithiúnas an 1 Lúnasa 2022, *Bundesrepublik Deutschland (Leanbh dídeanaithe, a rugadh lasmuigh den Stát óstach)* (C-720/20, [EU:C:2022:603](#), míreanna 49 agus 51).

¹⁶⁷ Treoir 2013/32/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le nósanna imeachta coiteanna chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú agus a tharraingt siar (IO 2013, L 180, Ich. 60). I gcomhréir le hAirteagal 33(2)(d) den Treoir sin, féadfaidh na Ballstáit a mheas go bhfuil iarratas iardain ar chosaint idirnáisiúnta do-ghlactha i gcás nár eascair nó nár thug an t-iarratasóir ar aird eilimintí nó torthaí nua ar bith i dtaca leis an scrúdú ar cé acu a cháilíonn nó nach gcáilíonn an t-iarratasóir mar thairbhí de chosaint idirnáisiúnta de bhun Threoir 2011/95/AE.

¹⁶⁸ In Airteagal 2(f) de Threoir 2013/32 sainmhínítear 'údarás cinntitheach' mar 'aon chomhlacht gar-bhreithiúnach nó riaracháin i mBallstát atá freagrach as scrúdú a dhéanamh ar iarratais ar chosaint idirnáisiúnta atá inniúil chun cinntí a dhéanamh ag an gcéad chéim i gcásanna den sórt sin'.

¹⁶⁹ Féach, chuige sin, breithiúnas an 14 Bealtaine 2020, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (C-924/19 PPU agus C-925/19 PPU, [EU:C:2020:367](#), míreanna 198 agus 203).

¹⁷⁰ Áirítear in Airteagal 40 de Threoir 2013/32 forálacha maidir le scrúdú a dhéanamh ar iarratas iardain.

dhlí an Aontais a bhí i bhfeidhm cheana tráth ar glacadh cinneadh maidir le hiarratas roimhe sin, beag beann ar an dáta a rinneadh é, má mhéadaíonn sé go suntasach an dóchúlacht go gcáileoidh an t-iarratasóir mar thairbhí de chosaint idirnáisiúnta.

Breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Bundesrepublik Deutschland* (Éifeacht cinnidh lena ndéonaítear stádas dídeanaí) (C-753/22, [EU:C:2024:524](#))

(Tarchur chun réamhrialú – limistéar saoirse, slándála agus ceartais – Nósanna imeachta coitianta chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú agus a tharraingt siar – Treoir 2013/32/AE – Airteagal 33(2)(a) – Ní féidir le húdaráis Ballstáit amháin diúltú d'iarratas ar thearmann toisc é a bheith do-ghlactha toisc stádas dídeanaí a bheith deonaithe roimh ré i mBallstát eile – Airteagal 4 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – An baol go gcuirfí íde mhídhaonna nó tháireach air sa Bhallstát eile sin – Scrúdú ag na húdaráis sin ar an iarratas sin ar thearmann in ainneoin stádas dídeanaí a bheith deonaithe sa Bhallstát eile sin – Treoir 2011/95/AE – Airteagal 4 – Scrúdú aonair)

Maidir le tarchur chun réamhrialú ón Bundesverwaltungsgericht (an Chúirt Chónaidhme Riaracháin, an Ghearmáin), rialaíonn an Chúirt ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, an gcaithfidh údaráis Ballstáit amháin athscrúdú a dhéanamh ar iarratas ar thearmann in ainneoin stádas dídeanaí a dheonú i mBallstát eile, i gcás nach féidir leo an rogha a thugtar le Treoir 2013/32 ¹⁷¹ a fheidhmiú an t-iarratas sin a dhiúltú toisc é a bheith do-ghlactha.

Rinne QY, náisiúnach Siriach ar deonaíodh stádas dídeanaí dó sa Ghréig in 2018, iarratas ar chosaint idirnáisiúnta sa Ghearmáin. Ina dhiaidh sin, chinn cúirt riaracháin de chuid na Gearmáine go mbeadh baol tromchúiseach ann go dtabharfaí íde mhídhaonna nó tháireach do QY sa Ghréig, de réir bhrí Airteagal 4 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), ionas nach bhféadfadh sí filleadh uirthi.

I mí Dheireadh Fómhair 2019, dhiúltaigh údarás inniúil sa Ghearmáin d'iarratas QY ar stádas dídeanaí, ach dheonaigh sé cosaint choimhdeach do QY. Rinne QY achomharc i gcoinne an chinnidh sin, a dhiúltaigh cúirt riaracháin na Gearmáine ar tugadh na himeachtaí os a comhair ar an bhforas nach raibh QY i mbaol géarleanúint sa tSiria. Ansin thug QY achomharc os comhair na cúirte a rinne an tarchur, ag maíomh go raibh údarás inniúil na Gearmáine faoi cheangal ag an aitheantas a thug údaráis na Gréig do stádas dídeanaí.

Sonraíonn an chúirt a rinne an tarchur, sa chás seo, nach bhféadfaí a dhearbhu go bhfuil iarratas QY ar chosaint idirnáisiúnta do-ghlactha mar gheall ar dheonú an stádais sin roimhe sin sa Ghréig, ós rud é go bhfuil baol tromchúiseach ann go dtabharfar íde mhídhaonna nó tháireach do QY, de réir bhrí Airteagal 4 den Chairt, sa Bhallstát sin. Sna himthosca sin, fiafraíonn sí, go bunúsach, an bhféadfadh údarás inniúil na Gearmáine, faoi dhlí an Aontais, measúnú a dhéanamh ar fhiúntas an iarratais sin ar chosaint idirnáisiúnta, gan a bheith faoi cheangal ag an bhforas gur dheonaigh an Ghréig cosaint den sórt sin cheana féin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt go bhforáiltear le hAirteagal 78(2)(a) CFAE go nglacfaidh Parlaimint na hEorpa agus Comhairle an Aontais Eorpaigh bearta a bhaineann le Comhchóras Eorpach Tearmainn lena gcuimsítear 'stádas aonfhoirmeach tearmainn do náisiúnaigh tríú tíortha, a bheidh bailí ar fud an Aontais'. Cé go bhforáiltear leis an bhforáil sin, dá bhrí sin, bunús dlí chun

¹⁷¹ Treoir 2013/32/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le nósanna imeachta coiteanna chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú agus a tharraingt siar (IO 2013, L 180, lch. 60). Foráiltear le hAirteagal 33(2)(a) den Treoir sin go bhféadfaidh na Ballstáit a mheas go bhfuil iarratas ar chosaint idirnáisiúnta do-ghlactha, go háirithe, i gcás inar dheonaigh Ballstát eile cosaint idirnáisiúnta.

gníomhartha de chuid an Aontais a bhfuil stádas aonfhoirmeach den sórt sin acu a ghlacadh, is amhlaidh fós go bhfuil gá le hidirghabháil ó reachtas an Aontais chun substaint nithiúil a thabhairt do na cearta uile a bhaineann leis an stádas sin atá bailí ar fud an Aontais, arna ndeonú ag Ballstát amháin agus arna n-aithint ag na Ballstáit eile go léir.

Mar sin féin, níor chuir reachtas an Aontais Eorpaigh cuspóir Airteagal 78(2) (a) CFAE in iúl go hiomlán go fóill, eadhon stádas aonfhoirmeach tearmainn. Go háirithe, dhearna sé, ag an gcéim seo, prionsabal a leagan síos ar dá réir a cheanglaítear ar na Ballstáit cinntí lena ndeonaítear stádas dídeanaí arna nglacadh ag Ballstát eile a aithint go huathoibríoch ná níor shonraigh sé na rialacha mionsonraithe maidir le prionsabal den sórt sin a chur chun feidhme. Cé go bhfuil sé de shaoirse ag na Ballstáit, mar atá dlí an Aontais faoi láthair, aitheantas na gceart uile a bhaineann le stádas dídeanaí ar a gcríoch a chur faoi réir cinneadh nua lena ndeonaítear an stádas sin a bheith glactha ag a n-údaráis inniúla, is fúthu atá sé foráil a dhéanamh maidir le haitheantas uathoibríoch do chinntí den sórt sin arna nglacadh ag Ballstát eile mar fhoráil níos fabhraí.¹⁷² Mar sin féin, is cúis choitianta é nár fheidhmigh an Ghearmáin an chumhacht sin.

Sna himthosca sin, cinneann an Chúirt, ar an dara dul síos, raon feidhme an scrúdaithe, ag údarás inniúil Ballstáit, ar iarratas ar chosaint idirnáisiúnta ó iarratasóir ar dheonaigh Ballstát eile stádas dídeanaí dó cheana féin.

Sa chomhthéacs sin, measann sí, i gcás nach féidir le húdarás inniúil Ballstáit a dhearbhu go bhfuil iarratas ar chosaint idirnáisiúnta ó iarratasóir, ar dheonaigh Ballstát eile cosaint den sórt sin dó cheana féin, do-ghlactha de bhun Airteagal 33(2)(a) de Threoir 2013/32, mar gheall ar bhaol tromchúiseach don iarratasóir sin a bheith faoi réir, sa Bhallstát eile sin, íde mhídhaonna nó tháireach, de réir bhrí Airteagal 4 den Chairt, ní mór don údarás sin scrúdú aonair nua, iomlán agus nuashonraithe a dhéanamh ar an iarratas sin le linn nós imeachta nua um chosaint idirnáisiúnta arna sheoladh i gcomhréir le Treoracha 2011/95 agus 2013/32. Má cháilíonn an t-iarratasóir mar dhídeanaí i gcomhréir le Caibidlí II agus III de Threoir 2011/95, ní mór don údarás sin stádas dídeanaí a dheonú dó nó di gan rogha.

I ndáil leis sin, cé nach gceanglaítear ar an údarás céanna stádas dídeanaí an iarratasóra sin a aithint ar an bhforas amháin gur deonaíodh an stádas sin don iarratasóir roimhe sin le cinneadh ó Bhallstát eile, ní mór dó, mar sin féin, an cinneadh sin agus na heilimintí a thacaíonn leis a chur san áireamh go hiomlán. Tá an Comhchóras Eorpach Tearmainn, lena n-áirítear critéir choiteanna chun daoine a shainaithint a bhfuil cosaint idirnáisiúnta de dhíth orthu i ndáiríre, bunaithe ar phrionsabal na muiníne frithpháirtí,¹⁷³ ar dá réir nach mór a thiomhdiú, ach amháin in imthosca eisceachtúla, go gcomhlíonann an chaoi a gcaitear le hiarratasóirí ar chosaint idirnáisiúnta i ngach Ballstát ceanglais dhlí an Aontais, lena n-áirítear ceanglais na Cairte, an Choinbhinsiúin maidir le Stádas Dídeanaithe,¹⁷⁴ agus an Choinbhinsiúin Eorpaigh um Chearta an Duine.¹⁷⁵

Ina theannta sin, i bhfianaise phrionsabal an chomhair dhílis¹⁷⁶ agus chun comhsheasmhacht na gcinntí arna ndéanamh ag údaráis inniúla dhá Bhallstát maidir leis an ngá atá le cosaint idirnáisiúnta

¹⁷² Féach Airteagal 3 de Threoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Nollaig 2011 maidir le caighdeán i dtaca le cáilitheacht náisiúnach tríú tír nó daoine gan stát mar thairbhíthe de chosaint idirnáisiúnta, ar mhaithe le stádas aonfhoirmeach do dhídeanaithe nó do dhaoine atá incháilithe le haghaidh cosaint choimhdeach agus i dtaca lena bhfuil sa chosaint a thugtar (IO L 337, L 337, Ich. 9) agus Airteagal 5 de Threoir 2013/32.

¹⁷³ Féach aithris 12 de Threoir 2011/95.

¹⁷⁴ An Coinbhinsiún i dtaobh Stádas Dídeanaithe, a síníodh sa Ghinéiv an 28 Iúil 1951.

¹⁷⁵ An Coinbhinsiún chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, a síníodh sa Róimh an 4 Samhain 1950.

¹⁷⁶ Ba cheart a thabhairt faoi deara ag an tús, faoi Airteagal 4(3) CAE, go bhfuil an tAontas Eorpach agus na Ballstáit, agus lánurraim fhrithpháirteach á tabhairt acu dá chéile, chun cúnamh a thabhairt dá chéile agus iad i mbun cúraimí a eascraíonn ó na Conarthaí. Cuirtear friotal nithiúil ar an bprionsabal sin in Airteagal 36 de Threoir 2011/95 agus in Airteagal 49 de Threoir 2013/32.

don náisiúnach tríú tír nó don duine gan stát céanna a áirithiú, ní mór d'údarás inniúil an Bhallstáit a n-iarrtar air cinneadh a dhéanamh maidir leis an iarratas nua tús a chur, a luaithe is féidir, le malartú faisnéise le húdarás inniúil an Bhallstáit a dheonaigh stádas dídeanaí don iarratasóir céanna roimhe sin. I ndáil leis sin, is faoin gcéad cheann de na húdaráis sin atá sé an dara ceann den iarraidh nua a chur ar an eolas, a thuairim a sheoladh chuige maidir leis an iarratas nua sin agus a iarraidh go dtarchuirfeadh sé, laistigh de thréimhse réasúnta ama, an fhaisnéis a bhí ina sheilbh agus as ar eascair deonú an stádaí sin. I ndáil leis sin, is faoin gcéad cheann de na húdaráis sin atá sé an dara ceann den iarraidh nua a chur ar an eolas, a thuairim a sheoladh chuige maidir leis an iarratas nua sin agus a iarraidh go dtarchuirfeadh sé, laistigh de thréimhse réasúnta ama, an fhaisnéis a bhí ina sheilbh agus as ar eascair deonú an stádaí sin. Tá sé beartaithe go gcuirfidh an malartú faisnéise sin ar chumas údarás an Bhallstáit ar cuireadh an t-iarratas nua sin faoina bhráid na seiceálacha nach mór dó a dhéanamh i gcomhthéacs an nós imeachta le haghaidh cosaint idirnáisiúnta a dhéanamh ar bhealach atá go hiomlán feasach.

c. Éifeacht an chinnidh stádas dídeanaí a dheonú i gcás iarraidh ó Bhallstát ar eiseachadadh

Breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Generalstaatsanwaltschaft Hamm Deutschland (Iarraidh ar dhídeanaí a eiseachadadh chuig an Tuirc) C-352/22, [EU:C:2024:521](#)*

(Tarchur chun réamhrialú – Limistéar saoirse, slándála agus ceartais – Treoir 2011/95/UE – Airteagal 21(1) – Treoir 2013/32/UE – Airteagal 9 (2) agus (3) – Stádas dídeanaí á dheonú go críochnaitheach ag Ballstát – Dídeanaí a bhfuil cónaí air i mBallstát eile tar éis an deontais sin – Iarraidh ar eiseachadadh ó thríú Stát, arb é tír thionscnaimh an dídeanaí sin é, ar an mBallstát cónaithe – Éifeacht an chinnidh stádas dídeanaí a dheonú ar an nós imeachta eiseachadta lena mbaineann – Maidir le hAirteagal 18 agus 19(2) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Cosaint an dídeanaí sin ar eiseachadadh arna iarraidh)

Ó tharla gur tarchuireadh réamhrialú ón Oberlandesgericht Hamm (Cúirt Uachtarach Réigiúnach Hamm, an Ghearmáin) chuici, déanann an Chúirt, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, raon feidhme phrionsabal an non-refoulement a shoiléiriú i gcomhthéacs iarraidh ar eiseachadadh arna heisiúint ag tríú tír thionscnaimh dídeanaí chuig a Bhallstát cónaithe, i gcás inar deonaíodh an stádas sin dó i mBallstát eile.

In 2010, dheonaigh údaráis na hIodáile stádas dídeanaí do A, náisiúnach Turcach de bhunadh Coirdíneach, a bhí bailí go dtí 2030, ar an bhforas go raibh sé i mbaol géarleanúna polaitiúla ag údaráis na Tuirce mar gheall ar a thacaíocht do Pháirtí Lucht Oibre na Cordastáine (PKK). Tá A. ina chónaí sa Ghearmáin ó mhí Iúil 2019.

Ar bhonn barántas gabhála a d'eisigh cúirt de chuid na Tuirce an 3 Meitheamh 2020, bhí A. ina ábhar foláirimh d'Eagraíocht Idirnáisiúnta na bPóilíní Coireachta (Interpol) maidir lena ghabháil d'fhonn é a eiseachadadh chuig an Tuirc chun críche ionchúisimh choiriúil i leith dúnmharú. Gabhadh A. sa Ghearmáin an 18 Samhain 2020 agus cuireadh faoi choinneáil shealadach é, agus ansin faoi choinneáil ar feitheamh eiseachadta go dtí an 14 Aibreán 2022.

Le hordú a glacadh i mí na Samhna 2021, dhearbhaigh an Cúirt Uachtarach Réigiúnach Hamm - an chúirt a rinne an tarchur - go raibh eiseachadadh A. chun na Tuirce inghlactha, agus í den tuairim, inter alia, nach raibh sí faoi cheangal ag an gcinneadh a rinne údaráis na hIodáile stádas dídeanaí a dheonú. Tar éis do A. achomharc bunreachtúil a dhéanamh, chuir an Bundesverfassungsgericht (Cúirt Bhunreachtúil na Cónaidhme, an Ghearmáin) an t-ordú sin ar ceal, áfach, agus í den tuairim gur mhainnigh an chúirt a rinne an tarchur an cheist sin a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Sa chomhthéacs sin, tar éis an cás sin a tharchur chuici, chinn an chúirt a rinne an tarchur, ar tarchuireadh an iarraidh ar eiseachadadh maidir le A. chuici arís, a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais an bhfuil éifeacht cheangailteach, faoi dhlí an Aontais, ag an gcinneadh a rinne Ballstát an stádas dídeanaí a dheonú i gcomhthéacs nós imeachta um eiseachadadh a rinneadh i mBallstát eile.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Lena breithiúnas, dearbhaíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, ós rud é go mbeadh sé d'éifeacht ag cinneadh Ballstáit an iarraidh ar eiseachadadh arna heisiúint ag an Stát tionscnaimh i gcoinne náisiúnach tríú tír a bhfuil stádas dídeanaí faighte aige i mBallstát eile na cearta agus na sochair dá bhforáiltear i dTreoir 2011/95¹⁷⁷ a bhaint den náisiúnach sin, ní mór a mheas go dtagann an nós imeachta um eiseachadadh a dhéantar sa chéad Bhallstát faoi raon feidhme chur chun feidhme dhlí an Aontais, de réir bhrí Airteagal 51(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'). Dá bhrí sin, ní nach féidir le húdarás inniúil an Bhallstáit iarrtha eiseachadadh náisiúnaigh tríú tír - ar dheonaigh Ballstát eile stádas dídeanaí dó - chuig an tríú tír sin a údarú, i gcás ina sáraítear prionsabal an non-refoulement dá bhforáiltear in Airteagal 21(1) de Threoir 2011/95, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 18 agus Airteagal 19(2) den Chairt leis an eiseachadadh sin.¹⁷⁸

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl, ar an gcéad dul síos, fad a chomhlíonann an duine sin na coinníollacha maidir le bheith ina dhídeanaí, go gcuirtear cosc le hAirteagal 18 den Chairt ar a eiseachadadh chuig an tríú tír ónar theith sé agus ina bhfuil an baol ann go ndéanfar géarleanúint air. Ar an dara dul síos, i gcás ina bhfuil an duine atá faoi réir iarraidh ar eiseachadadh ag brath ar bhaol tromchúiseach íde atá mídhonna nó táireach i gcás eiseachadha, ní mór don Bhallstát iarrtha a fhíorú, sula ndéanfar aon eiseachadadh, nach sárófar na cearta dá dtagraítear in Airteagal 19(2) den Chairt leis an eiseachadadh sin.

Chun measúnú a dhéanamh ar an mbaol go sárófar Airteagal 21(1) de Threoir 2011/95 agus Airteagal 18 agus Airteagal 19(2) den Chairt, is toisc fhíorthromchúiseach é gur dheonaigh Ballstát eile an stádas dídeanaí aonair iarrtha nach mór d'údarás inniúil an Bhallstáit iarrtha a chur san áireamh, agus mar thoradh air sin ní mór go gcuirfeadh cinneadh lena ndeonaítear stádas dídeanaí, a mhéid nach ndearna an Ballstát a dheonaigh an stádas sin an stádas sin a chúlghairm nó a tharraingt siar, a thabhairt ar an údarás sin eiseachadadh a dhiúltú, i gcomhréir leis na forálacha sin. Tá an Comhchóras Eorpach Tearmainn bunaithe ar phrionsabal na muiníne frithpháirtí, ar dá réir nach mór a thiomhndiú, ach amháin in imthosca eisceachtúla, go gcomhlíontar ceanglais dhlí an Aontais leis an gcaoi a chaitear le hiarratasóirí ar chosaint idirnáisiúnta i ngach Ballstát, lena n áirítear an Chairt, Coinbhinsiún na Ginéive,¹⁷⁹ agus an Coinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint.¹⁸⁰

Thairis sin, thiofáí timpeall ar fhorálacha Threoracha 2011/95 agus 2013/32¹⁸¹ a bhaineann le stádas dídeanaí a chúlghairm agus a tharraingt siar agus ar an nós imeachta dá bhforáiltear iontu dá bhféadfadh an Ballstát iarrtha náisiúnach tríú tír - a bhfuil stádas dídeanaí aitheanta ag Ballstát eile dó - a eiseachadadh chuig a thír thionscnaimh. B'ionann eiseachadadh den sórt sin, de facto, agus scor an stádais sin agus tairbhiú éifeachtach na cosanta a bheith á bhaint den duine lena mbaineann, a

¹⁷⁷ Treoir 2011/95/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Nollaig 2011 maidir le caighdeán i dtaca le cáiliú náisiúnach tríú tír nó daoine gan stát mar thairbhíthe de chosaint idirnáisiúnta, ar mhaithe le stádas aonfhoirmeach do dhídeanaithe nó do dhaoine atá incháilithe le haghaidh na cosanta coimhdí, agus inneachar na cosanta a thugtar (IO 2011 L 337, lch. 9.)

¹⁷⁸ Cé go gcuimhdeáítear an ceart chun tearmainn in Airteagal 18 den Chairt, déantar foráil in Airteagal 19(2) den Chairt maidir le prionsabal an *non-refoulement*.

¹⁷⁹ An Coinbhinsiún i dtaobh Stádas Dídeanaithe, a síníodh sa Ghinéiv an 28 Iúil 1951.

¹⁸⁰ An Coinbhinsiún chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, a síníodh sa Róimh an 4 Samhain 1950.

¹⁸¹ Treoir 2013/32/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le nósanna imeachta coiteanna chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú agus a tharraingt siar (IO 2013 L 180, lch. 60).

thugtar dó le hAirteagal 18 den Chairt, chomh maith leis na cearta agus na buntáistí dá bhforáiltear i gCaibidil VII de Threoir 2011/95 agus na ráthaíochtaí a leagtar amach in Airteagal 45 de Threoir 2013/32.

Dá bhrí sin, ar bhonn phrionsabal an chomhair dhílis,¹⁸² ní mór don údarás atá inniúil in ábhar an eiseachadta de chuid an Bhallstáit iarrtha malartú faisnéise a thionscnamh, a luaithe is féidir, le húdarás an Bhallstáit eile a dheonaigh stádas dídeanaí don duine iarrtha. I ndáil leis sin, is faoin údarás sin atá sé an iarraidh ar eiseachadadh a bhaineann leis an duine aonair sin a chur in iúl don údarás deireanach sin, a thuairim maidir leis an iarraidh sin a sheoladh chuige agus a iarraidh go dtarchuirfear, laistigh de thréimhse réasúnta, an fhaisnéis atá ina sheilbh as ar eascair deonú an stádais sin agus a chinneadh maidir le stádas dídeanaí a chúlghairm nó a tharraingt siar ón duine aonair sin.

Ar an gcéad dul síos, is é is aidhm don mhalartú faisnéise sin a chur ar chumas údarás inniúil eiseachadta an Bhallstáit iarrtha na deimhnithe a cheanglaítear air a dhéanamh faoi Airteagal 18 agus Airteagal 19(2) den Chairt a dhéanamh ar bhealach iomlán feasach.

Ar an dara dul síos, cuireann an malartú faisnéise ar chumas údarás inniúil an Bhallstáit eile stádas dídeanaí a chúlghairm nó a tharraingt siar, de réir mar a bheidh, ar bhonn Airteagal 14 de Threoir 2011/95, agus na ráthaíochtaí a leagtar amach in Airteagal 45 de Threoir 2013/32 á gcomhlíonadh go hiomlán.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, sonraíonn an Chúirt nach gcuirfí cosc ar eiseachadadh le dlí an Aontais ach amháin má chinneann údarás inniúil an Bhallstáit a dheonaigh an stádas dídeanaí iarrtha an stádas sin a chúlghairm nó a tharraingt siar ar bhonn Airteagal 14 de Threoir 2011/95 agus ar choinníoll go gcinneann údarás eiseachadta inniúil an Bhallstáit iarrtha nach dídeanaí é an duine sin nó nach dídeanaí a thuilleadh é agus nach bhfuil aon bhaol tromchúiseach ann, i gcás eiseachadadh an duine sin chuig an tríú Stát iarrthach, go gcuirfí an duine aonair céanna faoi phionós an bháis, faoi réir céasadh nó íde nó pionós eile atá mídhanna nó táireach.

Dá bhrí sin, de réir Airteagal 21(1) de Threoir 2011/95, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 18 agus Airteagal 19(2) den Chairt, i gcás ina bhfuil náisiúnach tríú tír - ar tugadh stádas dídeanaí dó i mBallstát amháin - faoi réir iarraidh ar eiseachadadh óna thír thionscnaimh ar Bhallstát eile - a bhfuil cónaí air ar a chríoch - ní féidir leis an mBallstát iarrtha eiseachadadh a údarú gan malartú faisnéise a bheith tionscanta leis an údarás a dheonaigh an stádas sin don duine iarrtha agus in éagmais chúlghairm an stádais sin arna déanamh ag an údarás sin.

d. Cosaint shealadach a thabhairt i gcás mórfhlódú daoine easáitithe

Breithiúnas an 19 Nollaig 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Kaduna* (C-244/24 agus C-290/24, [EU:C:2024:1038](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Beartas tearmainn – Cosaint shealadach a thabhairt i gcás insreabhadh ollmhór daoine easáitithe – Treoir 2001/55/CE – Airteagail 4 agus 7 – Ionradh Fhórsaí Armtha na Rúise ar

¹⁸² Sonraíonn an Chúirt go dtugtar léiriú sonracha don phrionsabal sin - dá bhforáiltear sa chéad fhomhír d'Airteagal 4(3) CAE agus ar dá bhua a bheidh an tAontas agus na Ballstáit de chúnamh ag a chéile, agus lánurraim fhrithpháirteach á tabhairt acu dá chéile, i dtaca le cúraimí a chineann ó na Conarthaí a chur i gcrích - in Airteagal 36 de Threoir 2011/95 chomh maith le hAirteagal 49 de Threoir 2013/32.

an Úcráin – Cinneadh Cur Chun Feidhme (AE) 2022/382 – Airteagal 2(3) – Cumhacht Ballstáit cosaint shealadach a chur i bhfeidhm ar dhaoine easáitithe nach gcumhdaítear leis an gcinneadh sin – An pointe ag a bhféadfaidh Ballstát a dheonaigh cosaint shealadach do dhaoine den sórt sin deireadh a chur leis an gcosaint sin – Náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach a fhilleadh – Treoir 2008/115/CE – Airteagal 6 – Cinneadh um fhilleadh – An pointe ag a bhféadfaidh Ballstát cinneadh um fhilleadh a ghlacadh – Fanacht go neamhdhleathach)

Sonraíonn an Chúirt, agus dhá tharchur chun réamhrialú ó chúirteanna na hÍsiltíre á n-éisteacht aici, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, cathain a fhéadfaidh Ballstát, ar an gcéad dul síos, deireadh a chur leis an gcosaint shealadach roghnach a dheonaigh sé, ar bhonn Threoir 2001/55¹⁸³ agus Chinneadh Cur Chun Feidhme 2022/382,¹⁸⁴ do chatagóirí áirithe daoine easáitithe seachas iad siúd a chumhdaítear leis an gcinneadh sin agus, ar an dara dul síos, cinneadh um fhilleadh a ghlacadh de réir bhrí Threoir 2008/115¹⁸⁵ i ndáil le daoine nach bhfuil an chosaint sin acu a thuilleadh.

Is náisiúnaigh tríú tír iad P, AI, ZY agus BG a raibh cead cónaithe sealadach bailí acu san Úcráin an 24 Feabhra 2022. Tar éis d'fhórsaí armtha na Rúise ionradh a dhéanamh ar chríoch na hÚcráine, theith siad go dtí an Ísiltír áit ar deonaíodh cosaint shealadach dóibh, de réir bhrí Threoir 2001/55, i gcomhréir le reachtaíocht na hÍsiltíre a bhí infheidhme an tráth sin.¹⁸⁶ Faoin reachtaíocht sin, deonaíodh cosaint shealadach roghnach do shealbhóirí uile cheadanna cónaithe na hÚcráine, lena n-áirítear cheadanna cónaithe sealadacha, a bhí bailí an 23 Feabhra 2022 agus ar dócha gur fhág siad an Úcráin tar éis an 26 Samhain 2021.¹⁸⁷ Thairis sin, níor ceanglaíodh leis an reachtaíocht sin go ndéanfaí measúnú ar cé acu a bhí nó nach raibh na daoine sin in ann fillleadh ar a dtír thionscnaimh nó ar a réigiún tionscnaimh faoi dhálaí sábháilte marthanacha.

Le breithiúnas an 17 Eanáir 2024, chinn Raad van State (an Chomhairle Stáit, an Ísiltír) go dtiocfadh deireadh go huathoibríoch le cosaint shealadach náisiúnach tríú tír i gcás amhail cás P, AI, ZY agus BG an 4 Márta 2024, is é sin le rá, ar an dáta¹⁸⁸ deiridh a scoirfí de chosaint shealadach in éagmais cinneadh arna ghlacadh ag an gComhairle de bhun Airteagal 4(2) de

¹⁸³ Treoir 2001/55/CE ón gComhairle an 20 Iúil 2001 maidir le caighdeáin íosta chun cosaint shealadach a thabhairt i gcás insreabhadh ollmhór daoine easáitithe agus maidir le bearta lena gcuirtear cothromaíocht iarrachtaí chun cinn idir Bhallstáit ó thaobh na daoine sin a ghlacadh agus ó thaobh déileáil leis na hiarmhairtí a thagann as sin (IO 2001 L 212, Ich. 12). Le hAirteagal 7(1) de Threoir 2001/55, tugtar de chumhacht do na Ballstáit an chosaint shealadach dá bhforáiltear leis an Treoir sin a leathnú chuig catagóirí daoine seachas iad siúd arna n-ainmniú ag an gComhairle, ina cinneadh dá dtagraítear in Airteagal 5 den Treoir sin agus lena gcuirtear an chosaint sin chun feidhme, ar choinníoll gur easáitíodh na daoine sin ar na cúiseanna céanna agus ón tír thionscnaimh chéanna nó ón réigiún tionscnaimh céanna.

¹⁸⁴ Le Cinneadh Cur Chun Feidhme (AE) 2022/382 ón gComhairle an 4 Márta 2022 lena mbunaítear gurb ann d'insreabhadh ollmhór daoine easáitithe ón Úcráin de réir bhrí Airteagal 5 de Threoir 2001/55/CE, agus a bhfuil d'éifeacht aige cosaint shealadach a thabhairt isteach (IO 2022 L 71, Ich. 1, 'an cinneadh cur chun feidhme'), chinn an Chomhairle an sásra cosanta sealadach dá bhforáiltear i dTreoir 2001/55 a ghníomhachtú. De réir Airteagal 2(3) den chinneadh cur chun feidhme sin, féadfaidh na Ballstáit an cinneadh sin a chur i bhfeidhm freisin maidir le daoine seachas iad siúd dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 den Airteagal sin, lena n-áirítear daoine gan stát agus náisiúnaigh tríú tíortha seachas an Úcráin, a bhí ina gcónaí go dleathach san Úcráin agus nach raibh in ann fillleadh ar a dtír thionscnaimh nó ar a réigiún tionscnaimh, faoi dhálaí sábháilte marthanacha.

¹⁸⁵ Treoir 2008/115/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Nollaig 2008 maidir le caighdeáin choiteanna agus nósanna imeachta coiteanna sna Ballstáit i ndáil le náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach a fhilleadh (IO 2008 L 348, Ich. 98).

¹⁸⁶ Airteagal 3.9a(1)(c) de Voorschrift Vreemdelingen 2000 (Rialacháin na nEachtrannach 2000), sa leagan a bhí i bhfeidhm idir an 4 Márta 2022 agus an 18 Iúil 2022.

¹⁸⁷ Is é sin 90 lá roimh thús ionradh fhórsaí armtha na Rúise ar an Úcráin.

¹⁸⁸ De réir Airteagal 4(1) de Threoir 2001/55, ar dá réir '[g]an dochar d'Airteagal 6, bliain amháin a bheidh i ré na cosanta sealadaí. Mura bhfoirceannantar é ar bhonn Airteagal 6(1)(b), féadfar síneadh bliana ar a mhéad a chur leis go huathoibríoch ar feadh thréimhsí 6 mhí'.

Threoir 2001/55.¹⁸⁹ Dá bhrí sin, trí cheithre chinneadh um fhilleadh de réir bhrí Threoir 2008/115, a eisíodh an 7 Feabhra 2024, d'ordaigh an Státrúnaí¹⁹⁰ do P, AI, ZY agus BG críoch an Aontais Eorpaigh a fhágáil laistigh de 4 seachtaine ón 4 Márta 2024.

Thug P caingean os comhair rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Cúirt Dúiche na Háige, ina suí in Amstardam, an Ísiltír), ag agóid i gcoinne dhlíthiúlacht an chinnidh a bhaineann leis.

Seasadh leis na hachomhairc a rinne AI agus BG in aghaidh na gcinntí a bhaineann leo ag an gcéad chéim le breithiúnais an 19 Márta 2024 agus an 27 Márta 2024. Rinne an Státrúnaí agus ZY achomharc i gcoinne na mbreithiúnas sin os comhair na Comhairle Stáit. Os a choinne sin, ós rud é gur diúltaíodh don chaingean a thionscain ZY i gcoinne an chinnidh a bhaineann leis toisc é a bheith gan bhunús ag an gcéad chéim le breithiúnas an 27 Márta 2024, rinne ZY achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin os comhair na cúirte sin.

I gcomhthéacs na ndíospóidí thuasluaite, rinne an dá chúirt a rinne an tarchur, tarchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú. Ar an gcéad dul síos, a mhéid a bhaineann toradh na ndíospóidí sin leis an dáta a thagann deireadh leis an gcosaint shealadach roghnach, de réir bhrí Threoir 2001/55, arna deonú ag údaráis na hÍsiltíre a chinneadh, tá amhras ar na cúirteanna sin an féidir tairbhe na cosanta sin a tharraingt siar sula dtiocfaidh deireadh leis an gcosaint shealadach éigeantach.¹⁹¹ Ar an dara dul síos, tá siad in amhras faoi dhlíthiúlacht na gcinntí um fhilleadh arna n-eisiúint i leith na n-iarraitasóirí sna príomhimeachtaí, ós rud é gur glacadh na cinntí sin ar dháta a raibh cónaí dlíthiúil orthu fós i gcríoch na hÍsiltíre.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an gcuirtear cosc le hAirteagal 4 agus 7 de Threoir 2001/55 ar Bhallstát, a dheonaigh cosaint shealadach do chatagóirí daoine seachas iad siúd dá dtagraítear in Airteagal 2(1) agus (2) den chinneadh cur chun feidhme, tairbhe na cosanta sealadaí roghnaí sin a tharraingt siar ó na catagóirí daoine sin sula dtiocfaidh deireadh leis an gcosaint shealadach éigeantach, arna cinneadh ag an gComhairle de bhun Airteagal 4(2) den Treoir sin.

Mar réamhphointe, measann sí go ndéanann Ballstát a bhaineann úsáid as an rogha a chuirtear ar fáil le hAirteagal 7(1) de Threoir 2001/55 dlí an Aontais a chur chun feidhme, ionas nach féidir leis cosaint shealadach roghnach a dheonú do dhaoine nár easáitíodh ar na cúiseanna céanna agus ón tír thionscnaimh nó ón réigiún tionscnaimh céanna le daoine a thairbhíonn de chosaint shealadach éigeantach.

Sa chomhthéacs sin, measann an Chúirt go gceadaítear leis an bhforáil sin agus le hAirteagal 2(3) den chinneadh cur chun feidhme do Bhallstát tairbhe na cosanta sealadaí roghnach a dheonú do náisiúnaigh tríú tír nó do dhaoine gan stát a bhfuil cead cónaithe sealadach bailí acu san Úcráin an 23 Feabhra 2022 agus ar dócha gur fhág siad an tír sin tar éis an 26 Samhain 2021, gan measúnú a dhéanamh an bhfuil siad in ann filleadh ar a dtír thionscnaimh nó ar a réigiún tionscnaimh faoi dhálaí sábháilte marthanacha. I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, is é an chúis atá le cosaint shealadach éigeantach a chur chun feidhme, mar a shainithín an Chomhairle sa chinneadh cur chun feidhme sin, ná ionradh fhórsaí armtha na Rúise ar an Úcráin a thosaigh an 24 Feabhra 2022. Náisiúnaigh tríú

¹⁸⁹ De réir Airteagal 4(2) de Threoir 2001/55, '[m]á tá forais fós ann le cosaint shealadach a choimeád ar bun, féadfaidh Comhairle [an Aontais Eorpaigh] a chinneadh trí thromlach cáilithe, ar thogra ón gCoimisiún [Eorpach], a scrúdóidh freisin aon iarraidh ó Bhallstát togra a chur faoi bhráid na Comhairle chun an chosaint shealadach sin a fhadú ar feadh uastréimhse bliana.'

¹⁹⁰ Sa chás seo, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Státrúnaí Dlí agus Cirt agus Slándála, an Ísiltír, 'an Státrúnaí').

¹⁹¹ Eadhon cosaint a eascraíonn as cinneadh ón gComhairle arna ghlacadh de bhun Airteagal 5 de Threoir 2001/55 lena mbunaítear gurb ann d'insreabhadh ollmhór daoine easáitithe. Tá sé d'éifeacht ag cinneadh den sórt sin go n-eascraíonn cur chun feidhme cosanta sealadaí as sna Ballstáit uile atá faoi cheangal ag Treoir 2001/55 maidir leis na grúpaí sonracha daoine a ndéantar cur síos orthu sa chinneadh sin, ón dáta a shocraítear leis an gcinneadh sin.

tír nó daoine gan stát a n-iarrfaí orthu filleadh ar an Úcráin go gairid tar éis thús an ionraidh sin mar gheall ar fhad an-teoranta a gcirt chun cónaí i gcríoch an Aontais Eorpaigh, féadfar caitheamh leo ar an mbealach céanna le daoine a easáitíodh mar thoradh ar ionradh den sórt sin. Ar an dara dul síos, cé go dtagraítear go sainráite in Airteagal 2(3) den chinneadh cur chun feidhme, i measc tairbhithe féideartha de chosaint shealadach roghnach, do dhaoine gan stát agus do náisiúnaigh tríú tír a bhí ag fanacht go dleathach san Úcráin agus nach bhfuil in ann filleadh ar a dtír thionscnaimh nó ar a réigiún tionscnaimh faoi dhálaí sábháilte marthanacha, ní luaitear an chatagóir sin ach amháin mar shampla.

Ina dhiaidh sin, agus í ag tabhairt dá haire gur scoir an chosaint shealadach roghnach a dheonaigh údarais na hÍsiltíre do náisiúnaigh tríú tír amhail iad siúd sna príomhimeachtaí d'éifeacht a bheith aici sular tháinig deireadh leis an gcosaint shealadach éigeantach, féachann an Chúirt lena fháil amach an gceanglaítear le hAirteagail 4 agus 7 de Threoir 2001/55 go leanfaidh tairbhe na cosanta sealadaí roghnaí sin d'fheidhm a bheith aici chomh fada leis an gcosaint shealadach éigeantach, arna cur chun feidhme ag an gComhairle de bhun Airteagal 5 den Treoir sin, nó, ar a laghad, go dtí deireadh an fhadaithe uathoibríoch ar fhad tosaigh na cosanta sealadaí éigeantaí sin, dá dtagraítear in Airteagal 4(1).

I ndáil leis sin, chinn an Chúirt, faoi Airteagal 7(1) de Threoir 2001/55, go bhféadfaidh na Ballstáit a chinneadh, gan bhac, deireadh a chur leis an gcosaint shealadach roghnach a dheonaigh siad roimh dheireadh na cosanta sealadaí éigeantaí a socraíodh ar leibhéal an Aontais.¹⁹²

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, fágann an fhoráil sin faoi na Ballstáit an dáta óna bhfuil sé beartaithe acu cosaint shealadach roghnach a dheonú a chinneadh, ar choinníoll go dtiteann an dáta sin idir an dáta a thiocfaidh an chosaint shealadach éigeantach i bhfeidhm agus an dáta a scoirfidh sí d'éifeacht a bheith aici. Ar an taobh eile, coinníonn na Ballstáit smacht ar fhad na cosanta sealadaí roghnaí is mian leo a dheonú, ar choinníoll go dtagann an tréimhse sin faoin gcreat ama chun an sásra cosanta sealadaí a chur chun feidhme, arna shainiú ar leibhéal an Aontais. A mhéid nach n-eascaíonn cosaint den sórt sin as oibleagáid a leagtar síos le dlí an Aontais, ach as cinneadh uathrialach Ballstáit catagóir thairbhithe na cosanta sin a leathnú, ní mór don Bhallstát sin a bheith in ann í a tharraingt siar go neamhspleách freisin.

Ina theannta sin, tacaítear leis an léiriú sin ar Airteagal 7(1) de Threoir 2001/55 leis an gcuispóir a shaothraítear leis an bhforáil sin, is é sin na Ballstáit a spreagadh chun catagóirí na ndaoine easáitithe atá incháilithe le haghaidh cosaint shealadach a leathnú, agus le haidhm níos ginearálta na Treorach chun ró-ualú an chórais chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú a sheachaint. Dá gcuirfí toirmeasc ar Bhallstát tairbhe a bhaint as cosaint shealadach roghnach roimh dheireadh na cosanta sealadaí éigeantaí arna socrú ar leibhéal an Aontais, bheadh sé d'éifeacht aige sin na Ballstáit a dhíspreagadh ón rogha dá bhforáiltear in Airteagal 7 de Threoir 2001/55 a chur chun feidhme agus, ar an gcaoi sin, bac a chur ar na cuspoirí a shaothraítear leis an Airteagal sin agus leis an Treoir sin.

Mar sin féin, ní féidir le cinneadh den sórt sin maidir le tarraingt siar an bonn a bhaint de chuspóirí ná d'éifeachtacht Threoir 2001/55 agus ní mór dó prionsabail ghinearálta dhlí an Aontais a chomhlíonadh, go háirithe an prionsabal maidir le hionchais dhlisteanacha a chosaint.

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, maidir le cuspoirí agus éifeachtacht Threoir 2001/55 a choimirciú, áirithítear leis an Treoir sin, *inter alia*, go gcaomhnófar an fhéidearthacht éifeachtach atá ag náisiúnaigh tríú tír agus daoine gan stát a bhfuil cosaint shealadach acu cosaint idirnáisiúnta a fháil, tar éis scrúdú iomchuí a dhéanamh ar a staid aonair, agus cosaint nach bhfuil chomh fairsing sin a ráthú dóibh láithreach. Dá bhrí sin, bheadh sé contrártha leis an gcuispóir sin agus le héifeachtacht na Treorach sin mura gcuirfí i gcrích an scrúdú ar an iarratas ar chosaint idirnáisiúnta a thíolaic na

¹⁹² Sonraíonn an Chúirt, dá bhrí sin, nach gceanglaítear ar na Ballstáit fad na cosanta sealadaí roghnach sin a ailíniú le tréimhse tosaigh na cosanta sealadaí éigeantaí nó lena síneadh uathoibríoch, dá bhforáiltear in Airteagal 4(1) den Treoir sin, ná leis an tréimhse sin a eascaíonn, i gcás inarb iomchuí, as a síneadh roghnach, dá dtagraítear in Airteagal 4(2) den Treoir sin.

náisiúnaigh tríú tír agus na daoine gan stát sin, i gcás inarb iomchuí, agus nach bhfuil cinneadh déanta ina leith go fóill tar éis dul in éag na cosanta sealadaí roghnach. Thairis sin, a luaithe a bheidh deireadh leis an gcosaint shealadach roghnach, ní féidir cosc a chur ar na daoine sin a gceart chun iarratas a dhéanamh ar chosaint idirnáisiúnta a fheidhmiú go héifeachtach, ar céim fhíor-riachtanach é sa nós imeachta chun an chosaint sin a dheonú. Dá bhrí sin, ní fhéadfadh sé a bheith mar thoradh ar mhainneachtain an tairbhí de chosaint shealadach freagra a thabhairt ar iarraidh ó údarais an Bhallstáit lena mbaineann chun a chinneadh ar mhian leis go leanfaí den scrúdú ar a iarratas ar chosaint idirnáisiúnta go n-aicmeofaí aon iarratas ar chosaint idirnáisiúnta a dhéanfaidh sé ina dhiaidh sin mar iarratas iardain de réir bhrí Airteagal 2(q) de Threoir 2013/32.¹⁹³

Ar an dara dul síos, maidir le prionsabal an ionchais dhliteanaigh a chosaint, níl údar maith ag daoine aonair ionchas dlisteanach a bheith acu go gcoinneofar staid atá ann cheana a d'fhéadfaí a athrú agus lánrogha institiúidí an Aontais á feidhmiú. Sa chás seo, ar an gcéad dul síos, féadfaidh an Chomhairle cosaint shealadach éigeantach a fhoirceannadh tráth ar bith agus,¹⁹⁴ ar an dara dul síos, ní fhéadfaidh na Ballstáit leanúint den chosaint shealadach roghnach atá bunaithe acu, i gcás inarb iomchuí, tar éis an dáta ar tháinig deireadh leis an gcosaint shealadach éigeantach.¹⁹⁵ Dá bhrí sin, ní fhéadfadh údarais na hÍsiltíre ráthaíochtaí beachta a thabhairt do thairbhithe de chosaint shealadach roghnach i gcomhréir le dlí an Aontais maidir le híosfhad na cosanta sin seachas an dearbhú gur gheall na húdarais sin gan deireadh a chur leis an gcosaint shealadach roghnach sular scoir an chosaint shealadach éigeantach d'éifeacht a bheith aici. Mar sin féin, ní cosúil gur thug siad dearbhú den sórt sin do na náisiúnaigh tríú tír atá i gceist sna príomhimeachtaí, dearbhú atá le fíorú, áfach, ag na cúirteanna a rinne an tarchur.

Is é breith na Cúirte ná nach gcuirtear cosc le hAirteagal 4 agus 7 de Threoir 2001/55 ar Bhallstát, a dheonaigh cosaint shealadach do chatagóirí daoine seachas iad siúd dá dtagraítear sa chinneadh cur chun feidhme, tairbhe na cosanta sealadaí roghnaí sin a tharraingt siar ó na catagóirí daoine sin roimh dhul in éag na cosanta sealadaí éigeantaí arna cinneadh ag an gComhairle de bhun Airteagal 4(2) den Treoir sin.¹⁹⁶

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt go gcuirtear cosc le hAirteagal 6 de Threoir 2008/115 ar náisiúnach tríú tír atá ina chónaí go dleathach ar chríoch Ballstáit ar bhonn na rogha a d'fheidhmigh an Ballstát sin chun tairbhe cosanta sealadaí roghnaigh a dheonú dó, dá bhforáiltear in Airteagal 7 de Threoir 2001/55, a bheith faoi réir cinneadh um fhilleadh sula mbeidh deireadh leis an gcosaint sin, fiú má dhealraíonn sé go scoirfidh an chosaint sin d'éifeacht a bheith aici ar dháta atá le teacht agus go gcuirfear éifeachtaí an chinnidh sin ar fionraí go dtí an dáta sin.

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, cuirtear cosc leis an Treoir sin ar Bhallstát cinneadh um fhilleadh a ghlacadh maidir le náisiúnach tríú tír atá ag fanacht go dleathach ar a chríoch, beag beann ar an bhfíoras go sonraíonn an t-údarás inniúil náisiúnta go sainráite, i gcinneadh den sórt sin, nach bhfuil éifeacht ag an gcinneadh sin fad a bheidh fanacht an duine lena mbaineann dleathach. Ar an gcéad dul síos, ní mór aon chinneadh um fhilleadh, a luaithe a ghlacfar é, a bheith faoi réir foláireamh ón mBallstát lena mbaineann i gCóras Faisnéise Schengen gan mhoill chun 'na hoibleagáide um fhilleadh

¹⁹³ Treoir 2013/32/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le nósanna imeachta coiteanna chun cosaint idirnáisiúnta a dheonú agus a tharraingt siar (IO 2013 L 180, lch. 60).

¹⁹⁴ Féach Airteagal 6(1)(b) de Threoir 2001/55,

¹⁹⁵ Féach Airteagal 7 de Threoir 2001/55.

¹⁹⁶ Féadfaidh an Ballstát sin tairbhe na cosanta sealadaí a thug sé do na catagóirí sin daoine a tharraingt siar ar dháta roimh an dáta a scoirfidh an chosaint shealadach arna cinneadh ag an gComhairle d'éifeacht a bheith aici, ar choinníoll, inter alia, nach mbaineann an Ballstát sin an bonn de chuspóirí ná d'éifeachtacht Threoir 2001/55 agus go gcomhlíonann sí prionsabail ghinearálta dhlí an Aontais.

a fhíorú agus chun tacú le forghníomhú na gcinntí um fhilleadh', ¹⁹⁷ lena n-áirítear i gcás nach bhfuil éifeacht láithreach ag an gcinneadh sin. Sa chás sin, ar an dáta a eisítear an foláireamh sin, tá an duine lena mbaineann fós ag fanacht go dleathach ar chríoch an Bhallstáit sin agus d'fhéadfadh sé go mbeadh an ceart aige/aici taisteal chuig Ballstáit eile. Ina theannta sin, dhéanfaí réamhchinneadh um fhilleadh den sórt sin gan aon athrú ar na himthosca idir glacadh an chinnidh sin agus deireadh fhanacht dlíthiúil an duine lena mbaineann a chur san áireamh agus a mbeadh tionchar suntasach aige ar an measúnú ar a staid.

Ar an dara dul síos, fad a leanann náisiúnaigh tríú tír de thairbhe a bhaint as cosaint shealadach roghnach, tá siad ag fanacht go dleathach ar chríoch an Bhallstáit lena mbaineann agus, dá bhrí sin, ní féidir leo a bheith faoi réir cinneadh um fhilleadh. Ní mór na cearta uile a thugtar le Treoir 2001/55 do thairbhíthe de chosaint shealadach éigeantach a bheith ag tairbhíthe de chosaint den sórt sin. ¹⁹⁸ Dá bhrí sin, a mhéid nach mór don Bhallstát lena mbaineann an tairbhí de chosaint shealadach éigeantach a eisiúint le cead cónaithe a chuireann ar a chumas cónaí ar chríoch an Bhallstáit sin ¹⁹⁹ ní mór cead den sórt sin a dheonú freisin do thairbhíthe de chosaint shealadach roghnach.

Ar an tríú dul síos, cé go bhfuil baol ann, ag deireadh na cosanta sealadaí roghnach, go mbeidh ar na húdaráis náisiúnta atá freagrach as cinntí um fhilleadh a eisiúint aghaidh a thabhairt ar líon suntasach cásanna aonair nach mór a scrúdú go comhuaineach, ní féidir riosca den sórt sin, ann féin, a bheith leordhóthanach chun maolú ar an bprionsabal a luaitear thuas a cheadú. Ina theannta sin, cé nach mór, i bprionsabal, aistriú náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach a bheith ina thosaíocht do na Ballstáit, ní mór do na Ballstáit sin na ceanglais shubstainteacha agus nós imeachta atá orthu faoi dhlí an Aontais a chomhlíonadh freisin, ionas go ndéanfar na náisiúnaigh sin a aisdúichiú ar bhealach daonnúil agus lánurraim á tabhairt dá gcearta bunúsacha agus dá ndínit. Dá bhrí sin, i gcás ina bhfuil líon an-mhór cásanna aonair le scrúdú go comhuaineach os comhair údaráis Ballstáit atá freagrach as cinntí um fhilleadh a ghlacadh, mar gheall ar dhul in éag na cosanta sealadaí roghnaí, ní chuirtear cosc le Treoir 2008/115 ach ar na húdaráis sin cinntí um fhilleadh a bheith éagsúil, thar thréimhse réasúnta i bhfianaise cás den sórt sin, atá le heisiúint i ndáil le náisiúnaigh tríú tír agus daoine gan stát a bhain tairbhe as cosaint den sórt sin.

2. Beartas inimirce

Breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Landeshauptmann von Wien* (Athaontú teaghlaigh le dídeanaí mionaoiseach) (C-560/20, [EU:C:2024:96](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Limistéar saoirse, slándála agus ceartais – Beartas inimirce – An ceart chun athaontú teaghlaigh – Treoir 2003/86/CE – Airteagal 10(3)(a) – Athaontú teaghlaigh dídeanaí mhionaoisigh neamhthionlactha lena shinsir chéadchéime – Airteagal 2(f) – Coincheap ‘mionaoiseach neamhthionlactha’ – Urraitheoir a bhí ina mhionaoiseach ag an am a cuireadh an t-iarratas isteach, ach a tháinig chun bheith ina dhuine fásta le linn an nós imeachta um athaontú teaghlaigh – Dáta ábhartha chun stádas mionaoiseach a mheas – Teorainn ama a fhorchur chun iarratas ar athaontú teaghlaigh a dhéanamh – Deirfiúr fhásta an urraitheora a dteastaíonn cúram buan óna tuismitheoirí uaithi mar gheall ar thinneas tromchúiseach – Éifeachtacht an chirt atá ag dídeanaí mionaoiseach chun athaontú teaghlaigh lena

¹⁹⁷ Féach Airteagal 3(1) de Rialachán (AE) 2018/1860 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Samhain 2018 maidir le húsáid Córas Faisnéise Schengen chun náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach a fhilleadh (IO 2018 L 312, lch. 1).

¹⁹⁸ Féach Airteagal 7 de Threoir 2001/55.

¹⁹⁹ Féach Airteagal 8 de Threoir 2001/55, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 2(g) di.

thuismitheoirí – Airteagal 7(1) – Airteagal 12(1), an chéad fhomhír agus an tríú fomhír – An fhéidearthacht athaontú teaghlaigh a chur faoi réir coinníollacha breise)

Maidir le tarchur chun réamhrialú, shoiléirigh an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, na coinníollacha maidir le hincháilitheacht d'athaontú teaghlaigh, faoi Threoir 2003/86,²⁰⁰ do thuismitheoirí agus do dheirfiúr fásta atá go dona tinn le dídeanaí mionaoiseach neamhthionlactha a tháinig chun bheith ina dhuine fásta le linn an nós imeachta um athaontú teaghlaigh.

Bronnadh stádas dídeanaí ar RI i mí Eanáir 2017 tar éis dó an Ostair a bhaint amach in 2015 mar mhionaoiseach neamhthionlactha. Lá agus trí mhí ina dhiaidh sin, cé go raibh RI fós ina mhionaoiseach, rinne CR agus GF, a thuismitheoirí, agus a dheirfiúr fhásta ag fulaingt ó phairilis cheirbreach, TY, iarratais le hAmbasáid na hOstaire sa tSiria ar chead iontrála agus cónaithe le RI san Ostair chun críoch athaontaithe teaghlaigh le RI. Diúltaíodh do na hiarratais sin trí chinneadh críochnaitheach ar an bhforas go raibh RI tagtha le bheith ina dhuine fásta le linn an nós imeachta um athaontú teaghlaigh.

I mí Iúil 2018, rinne CR, GF agus TY iarratas ar Landeshauptmann von Wien (Ceann Rialtais Chúige Vín, an Ostair) maidir le hiontráil agus cónaí chun críoch athaontú teaghlaigh le RI. Diúltaíodh dóibh arís de bharr nár taisceadh iad laistigh de thrí mhí ón dáta a aithníodh stádas dídeanaí RI.

Ar iarratas ó CR, GF agus TY, chinn an Verwaltungsgericht Wien (an Chúirt Riaracháin, Vín, an Ostair) ceisteanna a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais maidir le léiriú Threoir 2003/86. Go háirithe, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur an bhféadfaid cur isteach iarratais ar athaontú teaghlaigh le dídeanaí mionaoiseach neamhthionlactha a bheith faoi réir tréimhse shonrach nuair thagann an dídeanaí chun bheith ina dhuine fásta le linn an nós imeachta um athaontú teaghlaigh. Ardaíonn sé freisin an cheist maidir le raon feidhme cheart na mBallstát a cheangal go mbeadh cóiríocht, árachas breoiteachta agus acmhainní leordhóthanacha ag an dídeanaí dó féin agus do bhaill dá theaghlach, dá bhforáiltear le Treoir 2003/86²⁰¹ agus a thrasuítear i ndlí na hOstaire. Ina theannta sin, chuir an chúirt sin in iúl nach bhforáiltear le dlí na hOstaire do cheart athaontaithe teaghlaigh do dheirfiúr an urraitheora. Mar sin féin, ós rud é go bhfuil TY ag brath go hiomlán agus go buan ar chúram ábhartha a tuismitheoirí, ní raibh siad in ann teacht chun bheith in éineacht lena mac san Ostair gan TY a thabhairt leo.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an gceanglas a leagtar síos sa bhreithiúnas in A agus S²⁰² go ndéanfar iarratas ar athaontú teaghlaigh dídeanaí mionaoiseach neamhthionlactha lena thuismitheoirí,²⁰³ faoi Airteagal 10(3)(a) de Threoir 2003/86, a thaisceadh laistigh de thrí mhí ón tráth a dheonaítear stádas dídeanaí don mhionaoiseach, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil sé beartaithe leis an tréimhse sin an riosca a sheachaint go mbraithfí ar an gceart chun athaontú teaghlaigh gan aon teorainn ama, i gcás ina bhfuil aois slánaithe ag an dídeanaí cheana féin le linn an nós imeachta tearmainn agus, dá bhrí sin, fiú sula dtaisctear an t iarratas ar athaontú teaghlaigh.

Mar sin féin, níl ann do riosca den sórt sin i gcás ina sroicheann an dídeanaí lena mbaineann an lán-aois le linn an nós imeachta um athaontú teaghlaigh. Thairis sin, ag féachaint do chuspóir Airteagal 10(3)(a) de Threoir 2003/86, is é sin athaontú dídeanaithe mionaoiseacha neamhthionlactha lena dtuismitheoirí a chur chun cinn agus cosaint níos fearr a ráthú dóibh, ní féidir a mheas go bhfuil

²⁰⁰ Treoir 2003/86/CE ón gComhairle an 22 Meán Fómhair 2003 maidir le ceart chun athaontú teaghlaigh (IO 2003 L 251, Ich. 12).

²⁰¹ Féach Airteagal 7(1) agus an tríú fomhír d'Airteagal 12(1) de Threoir 2003/86.

²⁰² Breithiúnas an 12 Aibreán 2018, A agus S (C-550/16, EU:C:2018:248, mír 61).

²⁰³ Faoi Airteagal 10(3)(a) de Threoir 2003/86, 'sinsir dhíreacha céadchéime.'

iarratas ar athaontú teaghlaigh faoin bhforáil sin as am má tíolacadh é nuair a bhí an dídeanaí lena mbaineann fós ina mhionaoiseach. Dá bhrí sin, ní féidir tús a chur le teorainn ama chun iarratas den sórt sin a chur isteach sula mbeidh an dídeanaí lena mbaineann lánaoiseach. Dá bhrí sin, fad is gur mionaoiseach é an dídeanaí, féadfaidh a thuismitheoirí iarratas ar iontráil agus cónaí chun críoch athaontaithe teaghlaigh leis an dídeanaí, gan é a bheith de cheangal orthu cloí le teorainn ama shonrach.

Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt dá haire go leanann sé ón ordú tarchuir, mar gheall ar a thinneas, go bhfuil TY ag brath go hiomlán agus go buan ar chúnamh ábhartha a thuismitheoirí, nach féidir leo í a fhágáil ina haonar sa tSiria dá bhrí sin. Sna himthosca sin, mura mbeadh TY incháilithe d'athaontú teaghlaigh le RI, ag an am céanna lena thuismitheoirí, bhainfí de facto a cheart chun athaontú teaghlaigh lena thuismitheoirí. Bheadh toradh den sórt sin ar neamhréir le cineál neamhchoinníollach an chirt sin agus chaithfeadh sé amhras ar a éifeachtacht, rud a dhéanfadh neamhaird ar chuspóir Airteagal 10(3)(a) de Threoir 2003/86 agus ar na ceanglais a eascraíonn as Airteagal 7 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), maidir le meas ar an saol príobháideach agus ar shaol an teaghlaigh, agus ar Airteagal 24(2) agus (3) den Chairt,²⁰⁴ a bhaineann le cearta an linbh, a bhfuil ceangal ar an Treoir sin a ráthú.

Dá bhrí sin, i bhfianaise imthosca eisceachtúla na bpríomhimeachtaí, éilíonn éifeachtacht cheart RI chun athaontú teaghlaigh lena thuismitheoirí agus comhlíonadh fhorálacha sin na Cairte nach mór cead iontrála agus cónaithe a aithint san Ostair do dheirfiúr fásta RI, dá n-éilítear cúram buan óna thuismitheoirí mar gheall ar thinneas tromchúiseach.

Ar deireadh, i bhfianaise Threoir 2003/86 agus na gceart bunúsach dá dtagraítear thuas, measann an Chúirt nach féidir le Ballstát a cheangal, d'fhonn leas a bhaint as an gceart chun athaontú teaghlaigh lena thuismitheoirí faoi Airteagal 10(3)(a) de Threoir 2003/86, go bhfuil cóiríocht, árachas breoiteachta agus acmhainní cobhsaí, rialta agus leordhóthanacha ag dídeanaí mionaoiseacha neamhthionlactha nó ag a thuismitheoirí, de réir bhrí Airteagal 7(1) den Treoir sin, is cuma ar cuireadh isteach an t-iarratas ar athaontú teaghlaigh laistigh de thrí mhí tar éis stádas dídeanaí a dheonú.²⁰⁵

Go deimhin, tá sé beagnach dodhéanta do dhídeanaí mionaoiseach neamhthionlactha na coinníollacha sin a chomhlíonadh. Ar an gcaoi chéanna, tá sé thar a bheith deacair do thuismitheoirí mionaoisigh den sórt sin é a chomhlíonadh fiú sula dtéann siad isteach chuig a leanbh sa Bhallstát lena mbaineann. I ndáil leis sin, dá mbeadh an fhéidearthacht athaontú teaghlaigh dídeanaíthe mionaoiseacha neamhthionlactha lena dtuismitheoirí spleách ar chomhlíonadh na gcoinníollacha sin, i ndáiríre, bhainfí de na mionaoisigh sin a gceart chun athaontú den sórt sin.

Ina theannta sin, a mhéid a éilítear d'fhonn éifeachtacht cheart RI chun athaontú teaghlaigh lena thuismitheoirí a áirithiú, i bhfianaise staid TY, le deonú ceada iontrála agus cónaithe do TY freisin, ní féidir leis an mBallstát lena mbaineann ceangal a chur ar RI ná ar a thuismitheoirí na coinníollacha a leagtar síos in Airteagal 7(1) den Treoir sin a chomhlíonadh i bhfianaise dheirfiúr an dídeanaí mhionaoisigh sin atá breoite.

Breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), CU agus ND (Cúnamh sóisialta – Idirhealú indíreach) (C-112/22 agus C-223/22, [EU:C:2024:636](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Stádas náisiúnach tríú tír ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad – Treoir 2003/109/CE – Airteagal 11(1)(d) – Cóir chomhionann – Bearta maidir le slándáil shóisialta, cúnamh

²⁰⁴ Oibleagáid leas an linbh a chur san áireamh agus aitheantas a thabhairt don ghá atá ann go gcoimeádfadh an leanbh caidreamh pearsanta leis an mbeirt thuismitheoirí ar bhonn rialta.

²⁰⁵ I gcomhréir leis an tríú fohmhir d'Airteagal 12(1) de Threoir 2003/86, féadfaidh na Ballstáit a cheangal ar an dídeanaí na coinníollacha dá dtagraítear in Airteagal 7(1) a chomhlíonadh mura dtaisctear an t-iarratas ar athaontú teaghlaigh laistigh den tréimhse sin.

sóisialta agus cosaint shóisialta – Coinníoll cónaithe 10 mbliana ar a laghad, gan bhriseadh sa dá bhliain dheireanacha – Ildirdhealú indíreach)

Maidir le tarchur chun réamhrialú ón Tribunale di Napoli (an Chúirt Dúiche, Napoli, an Iodáil), rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnais ar phrionsabal na córa comhionainne idir náisiúnaigh tríú tír ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad agus náisiúnaigh an Bhallstáit lena mbaineann dá bhforáiltear le hAirteagal 11 de Threoir 2003/109,²⁰⁶ agus go háirithe ar an gceist an féidir rochtain ar bheart maidir le slándáil shóisialta, cúnamh sóisialta nó cosaint shóisialta, de réir bhrí Airteagal 11(1)(d), a chur faoi réir coinníll maidir le cónaí sa Bhallstát lena mbaineann ar feadh tréimhse 10 mbliana ar a laghad, gan bhriseadh le 2 bhliain anuas.

In 2020, rinne CU agus ND, ar náisiúnaigh tríú tír agus cónaitheoirí fadtéarmacha san Iodáil iad, iarratais ar 'ioncam saoránachta', eadhon sochar sóisialta a bhfuil mar chuspóir aige íosmhéid maireachtála a chinntiú. Ina dhiaidh sin, cúisíodh iad toisc go líomhnaíodh gur dheimhnigh siad go bréagach, ina n-iarratais, gur chomhlíon siad na coinníollacha maidir le deonú an tsochair sin, lena n-áirítear an coinníoll cónaithe ar feadh 10 mbliana ar a laghad san Iodáil, gan bhriseadh sa 2 bhliain dheireanacha.

Sa chomhthéacs sin, tá amhras ar an Tribunale di Napoli maidir le comhoiriúnacht an choinníll sin, atá infheidhme freisin do náisiúnaigh na hIodáile, le dlí an Aontais. Measann an chúirt sin go gcuirtear leis an gceanglas sin cóir dhíobhálach ar náisiúnaigh tríú tír, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil ceadanna cónaithe fadtéarmacha acu, i gcomparáid le náisiúnaigh na hIodáile.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt faoi deara, i gcás ina n-déanann foráil dhlí an Aontais, mar Airteagal 11(1)(d) de Threoir 2003/109, tagairt shainráite do reachtaíocht náisiúnta, nach bhfuil sé faoin gCúirt sainmhíniú neamhspleách agus aonfhoirmeach a thabhairt do na téarma lena mbaineann faoi dhlí an Aontais. Mar sin féin, ní thugann an easpa sainmhínte neamhspleách agus aonfhoirmeach faoi dhlí an Aontais ar na coincheapa slándála sóisialta, cúnamh shóisialta agus cosanta sóisialta, nó an tagairt do dhlí náisiúnta san fhoráil sin maidir leis na coincheapa sin, le tuiscint go bhféadfadh na Ballstáit an bonn a bhaint d'éifeachtacht Threoir 2003/109 agus prionsabal na córa comhionainne dá bhforáiltear san fhoráil sin á chur i bhfeidhm acu. Thairis sin, ní mór do na Ballstáit, agus bearta á socrú acu maidir le slándáil shóisialta, cúnamh sóisialta agus cosaint shóisialta, mar a shainmhínítear iad ina reachtaíocht náisiúnta, na cearta agus na prionsabail a aithnítear sa Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt') a urramú, go háirithe iad siúd a leagtar síos in Airteagal 34 de.

Toisc go ndéantar tagairt le hAirteagal 34 den Chairt agus le hAirteagal 11(1)(d) de Threoir 2003/109 don dlí náisiúnta, is faoin gcúirt a rinne an tarchur a chinneadh an ionann an 't-ioncam saoránachta' atá i gceist sna príomhimeachtaí agus sochar sóisialta cosúil leo siúd dá dtagraítear sa Treoir sin.

Cuireann an Chúirt in iúl gur léir ón gcóras arna bhunú ag Treoir 2003/109 go bhfuil nós imeachta áirithe le leanúint chun stádas mar chónaitheoir fadtéarmach a fháil faoin Treoir sin agus, ina theannta sin, nach mór coinníollacha áirithe a chomhlíonadh, lena n-áirítear gur ghá cónaí a bheith ort go dlíthiúil agus go leanúnach ar chríoch an Bhallstáit lena mbaineann ar feadh 5 bliana. A mhéid a chomhfhreagraíonn an stádas cónaitheora fhadtéarmaigh sin don leibhéal lánpháirtíochta is rathúla do náisiúnach tríú tír, ráthaítear leis cóir chomhionann i gcomparáid le náisiúnaigh an Bhallstáit óstaigh, go háirithe maidir le slándáil shóisialta, cúnamh sóisialta agus cosaint shóisialta.

²⁰⁶ Treoir 2003/109/CE ón gComhairle an 25 Samhain 2003 maidir le stádas náisiúnach tríú tír ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad (IO 2004 L 16, lch. 44).

Mar sin, maidir leis an gcoinníoll cónaithe atá i gceist sna príomhimeachtaí, chinn an Chúirt go sáraítear le coinníoll cónaithe 10 mbliana ar a laghad, gan bhriseadh sa 2 bhliain dheireanacha, Airteagal 11(1)(d) de Threoir 2003/109.

Ar an gcéad dul síos, is ionann cóir neamhionann maidir le náisiúnaigh tríú tír ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad agus náisiúnaigh toisc go bhforáiltear le reachtaíocht náisiúnta coinníoll cónaithe den chineál sin agus idirdhealú indíreach. Baineann an coinníoll sin le neamhnáisiúnaigh den chuid is mó, lena n-áirítear náisiúnaigh tríú tír go háirithe, ach le leasanna náisiúnaigh na hIodáile a fhillteann ar an Iodáil tar éis tréimhse chónaithe i mBallstát eile. Mar sin féin, ní gá go mbeadh sé d'éifeacht ag beart buntáiste a thabhairt do gach náisiúnach den Bhallstát lena mbaineann nó náisiúnaigh tríú tír ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad amháin a chur faoi mhíbhuntáiste chun é a mheas mar idirdhealú indíreach.

Ar an dara dul síos, cuirtear cosc, i bprionsabal, ar idirdhealú den chineál sin, mura bhfuil bonn cirt oibiachtúil leis.

Mar sin féin, foráiltear go cuimsitheach le hAirteagal 11(2) de Threoir 2003/109 cásanna ina bhféadfaidh Ballstáit maolú ar an gcóir chomhionann a thugtar do náisiúnaigh tríú tír a bhfuil stádas mar chónaitheoirí fadtéarmacha acu agus náisiúnaigh de chuid an Bhallstáit. Mar sin, taobh amuigh de na cúinsí sin, is sárú *per se* ar Airteagal 11(1)(d) den Treoir sin é difríocht sa chaoi a gcaitear leis an dá chatagóir sin de náisiúnaigh.

Go háirithe, ní féidir bonn cirt a thabhairt do dhifríocht sa chaoi a gcaitear le náisiúnaigh tríú tíortha ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad i gcomparáid le náisiúnaigh an Bhallstáit lena mbaineann toisc go mbeadh siad i gcúinsí eile mar gheall ar a nascanna faoi seach leis an mBallstát sin.

Léirítear leis an tréimhse chónaithe dhlíthiúil gan bhriseadh ar feadh 5 bliana dá bhforáiltear le Treoir 2003/109 chun stádas mar chónaitheoir fadtéarmach a fháil go bhfuil an duine 'lonnaithe sa tír'. Dá bhrí sin, is leor an tréimhse sin don duine sin, tar éis stádas cónaitheora fadtéarmaigh a fháil, chun cóir chomhionann le náisiúnaigh an Bhallstáit a fháil, go háirithe maidir le slándáil shóisialta, cúnamh sóisialta agus cosaint shóisialta, i gcomhréir le hAirteagal 11(1)(d) den Treoir sin.

Mar sin, ní féidir le Ballstát síneadh aontaobhach a chur leis an tréimhse chónaithe a cheanglaítear ionas go mbeadh an ceart a ráthaítear leis an bhforáil sin ag cónaitheoir fadtéarmach den sórt sin.

Ar deireadh, maidir leis an bpíonós coiriúil dá bhforáiltear leis an reachtaíocht náisiúnta i gcás dearbhú bréagach maidir leis na coinníollacha rochtana ar an sochar sóisialta atá i gceist sna príomhimeachtaí, meabhraíonn an Chúirt nach bhfuil foráil pionóis náisiúnta ag luí le forálacha Threoir 2003/109 nuair a fhorchuirtear í chun a bheith cinnte go gcomhlíontar oibleagáid nach gcomhlíonann na forálacha sin í féin.

I bhfianaise an mhéid thuas, chinn an Chúirt go gcuirtear cosc le hAirteagal 11(1)(d) de Threoir 2003/109, arna léamh i bhfianaise Airteagal 34 den Chairt, ar reachtaíocht náisiúnta lena gcuirtear rochtain náisiúnach tríú tír ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad ar bheart maidir le slándáil shóisialta, cúnamh sóisialta nó cosaint shóisialta faoi réir an choinníll, atá infheidhme freisin do náisiúnaigh an Bhallstáit sin, maidir le cónaí sa Bhallstát lena mbaineann ar feadh tréimhse 10 mbliana ar a laghad, gan bhriseadh le 2 bhliain anuas, agus lena bhforáiltear do phíonós coiriúil i gcás dearbhú bréagach maidir leis an gcoinníoll cónaithe sin.

3. Rialú teorann

Breithiúnas an 21 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Landeshauptstadt Wiesbaden* (C-61/22, [EU:C:2024:251](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Rialachán (AE) 2019/1157 – Slándáil chártaí aitheantais shaoránaigh an Aontais a neartú – Bailíocht – Bunús dlí – Airteagal 21(2) CFAE – Airteagal 77(3) CFAE – Rialachán (AE) 2019/1157 – Airteagal 3(5) – Oibleagáid ar na Ballstáit dhá mhéarlorg a chur san áireamh i gcártaí aitheantais meánacha stórála i bhformáidí digiteacha idir-inoibritheacha – Airteagal 7 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Meas ar an saol príobháideach agus ar shaol an teaghlaigh – Airteagal 8 den Chairt um Chearta Bunúsacha – Sonraí pearsanta a chosaint – Rialachán (AE) 2016/679 – Airteagal 35 – Oibleagáid chun measúnú tionchair ar chosaint sonraí a dhéanamh – Cosaint éifeachtaí rialacháin neamhbhailí)

Ag éisteacht le tarchur le haghaidh réamhrialú ó Verwaltungsgericht Wiesbaden (Cúirt Riaracháin, Wiesbaden, an Ghearmáin), dearbhaíonn an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, go bhfuil Rialachán 2019/1157²⁰⁷ maidir le slándáil chártaí aitheantais shaoránaigh an Aontais a neartú neamhbhailí a mhéid a glacadh é ar bhunús dlí mícheart. Tugann sí dá haire, áfach, go bhfuil sé éigeantach dhá mhéarlorg a áireamh i gcártaí aitheantais, dá bhforáiltear sa Rialachán sin, go háirithe, i gcomhréir leis na cearta bunúsacha maidir le meas ar an saol príobháideach agus sonraí pearsanta a chosaint. Dá bhrí sin, coinníonn an Chúirt a héifeachtaí go dtí go dtiocfaidh Rialachán nua i bhfeidhm, atá bunaithe ar an mbunús dlí sonrach iomchuí, a bheartaítear a chur ina ionad.

I mí na Samhna 2021, d'iarr an t-iarratasóir sna príomhimeachtaí ar Chathair Wiesbaden²⁰⁸ cárta aitheantais nua a eisiúint, ag iarraidh dó nach mbeadh a mhéarloirg air. Dhiúltaigh Cathair Wiesbaden don iarratas sin ar an bhforas, inter alia, go bhfuil sé éigeantach, ón 2 Lúnasa 2021, dhá mhéarlorg a áireamh sa mheán stórála le haghaidh cártaí aitheantais faoi fhoráil den dlí náisiúnta lena dtrasuitear, go bunúsach, Airteagal 3(5) de Rialachán 2019/1157.

An 21 Nollaig 2021, thionscain an t-iarratasóir sna príomhimeachtaí caingean os comhair na cúirte a rinne an tarchur i gcoinne chinneadh Chathair Wiesbaden ag lorg ordú lena gceanglaítear ar an gcathair sin cárta aitheantais a eisiúint dó gan a mhéarloirg a bhailiú.

Cuireann an chúirt a rinne an tarchur amhras in iúl maidir le dlíthiúlacht fhorais an chinnidh atá faoi chonspóid, go háirithe, an bhfuil amhras ann faoi bhailíocht Rialachán 2019/1157, chuir an chúirt a rinne an tarchur bac ar na himeachtaí chun a fhiafraí den Chúirt an bhfuil an Rialachán sin neamhbhailí ar na forais, ar an gcéad dul síos, gur glacadh go mícheart é ar bhonn Airteagal 21(2) CFAE in ionad Airteagal 77(3) CFAE, ar an dara dul síos, go sáraítear an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí²⁰⁹ leis agus, ar an tríú dul síos, go sáraítear Airteagal 7 agus Airteagal 8 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh leis.²¹⁰

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

An chéad fhoras neamhbhailíochta, lena líomhnaítear go n-úsáidtear bunús dlí mícheart

²⁰⁷ Rialachán (AE) 2019/1157 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Meitheamh 2019 maidir le neartú a dhéanamh ar shlándáil cártaí aitheantais shaoránaigh an Aontais agus doiciméad cónaithe arna n-eisiúint do shaoránaigh an Aontais agus baili dá dteaghlaigh a fheidhmíonn a gceart chun saorghluaiseachta (IO 2019 L 188, Ich. 67).

²⁰⁸ Landeshauptstadt Wiesbaden (Cathair Wiesbaden, Príomhchathair an Land, an Ghearmáin).

²⁰⁹ Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO 2016 L 119, Ich. 1, 'RGCS').

²¹⁰ 'An Chairt'. Baineann na forálacha sin, faoi seach, le meas ar an saol príobháideach agus ar shaol an teaghlaigh agus le cosaint sonraí pearsanta.

Maidir le raonta feidhme Airteagal 21(2) CFAE agus Airteagal 77(3) CFAE faoi seach, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil an inniúlacht a thugtar don Aontas Eorpach leis an gcéad cheann den dá fhoráil sin chun na bearta is gá a ghlacadh chun feidhmiú cheart shaoránaigh an Aontais chun gluaiseacht agus cónaí faoi shaoirse ar chríoch na mBallstát a éascú,²¹¹ go bhfuil sí faoi réir na gcumhachtaí a leagtar síos chun na críche sin leis na Conarthaí. Foráiltear go sainráite le hAirteagal 77(3) CFAE²¹² do chumhachtaí den sórt sin a mhéid a bhaineann le forálacha a ghlacadh a bhaineann le pasanna, cártaí aitheantais, doiciméid chónaithe nó aon doiciméad coibhéiseach eile arna eisiúint do shaoránaigh an Aontais chun críche fheidhmiú an chirt chun saorghluaiseachta agus cónaithe a éascú.

Is fíor go dtagann an dara foráil sin faoin teideal i CFAE atá dírithe ar an limistéar saoirse, slándála agus ceartais, agus faoin gcaibidil dar teideal 'Beartais maidir le rialuithe teorann, tearmann agus inimirce'. Mar sin féin, leanann sé ó Airteagal 77(1) CFAE go bhfuil an tAontas Eorpach le beartas a fhorbairt a bheidh ceaptha chun a áirithiú nach ndéanfar aon rialú ar dhaoine, is cuma cén náisiúntacht atá acu, agus go ndéanfar daoine a rialú agus go ndéanfar faireachas éifeachtach ar thrasnú teorainneacha seachtracha, agus chun córas comhtháite a bhunú de réir a chéile chun na teorainneacha sin a bhainistiú. Is cuid dhílis de bheartas an Aontais Eorpaigh den sórt sin iad na forálacha²¹³ dá dtagraítear in Airteagal 77(3) CFAE. I gcás shaoránaigh an Aontais, cuireann na doiciméid sin ar a gcumas, inter alia, a stádas mar thairbhíthe den cheart chun saorghluaiseachta agus cónaithe a dheimhniú, agus dá bhrí sin an ceart sin a fheidhmiú. Dá réir sin, féadfaidh Airteagal 77(3) a bheith mar bhonn chun bearta a bhaineann leis na doiciméid sin a ghlacadh má dhealraíonn sé go bhfuil gá leis an mbeart sin chun feidhmiú an chirt chun saorghluaiseachta agus cónaithe a éascú.

Ní féidir an léiriú sin ar raon feidhme Airteagal 77(3) CFAE a neamhbhailíochtú mar gheall ar éabhlóid stairiúil na gConarthaí maidir le hinniúlacht an Aontais Eorpaigh a bhaineann inter alia le pasanna agus le cártaí aitheantais, ná de bharr an fhórais go bhforáiltear leis an bhforáil sin go mbeidh feidhm aici 'mura bhforáiltear leis na Conarthaí do chumhachtaí chuige sin'.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, gur scrios Conradh Liospóin an fhoráil²¹⁴ lena n-eisiatar go sainráite go bhféadfadh reachtas an Aontais leas a bhaint as Airteagal 18(2) CE (Airteagal 21(2) CFAE anois) mar bhunús dlí chun 'forálacha a bhaineann le pasanna [agus] cártaí aitheantais a ghlacadh, inter alia'. Ag an am céanna, áfach, thug an Conradh sin cumhacht don Aontas Eorpach gníomhú sa réimse sin, in Airteagal 77(3) CFAE, rud a d'fhágfadh go mbeadh glacadh beart sa réimse sin faoi réir nós imeachta reachtach speisialta agus, go háirithe, faoi réir aontoilíochta sa Chomhairle.

Sna himthosca sin, ní chiallaíonn an díothú sin go bhféadfaí forálacha a ghlacadh as seo amach maidir le pasanna agus cártaí aitheantais ar bhonn Airteagal 21(2) CFAE. Os a choinne sin, de réir na Cúirte, leanann sé as forbairtí stairiúla go raibh sé beartaithe ag údair na gConarthaí, le hAirteagal 77(3) CFAE, inniúlacht níos sonraí ná an inniúlacht níos ginearálta dá bhforáiltear in Airteagal 21(2) CFAE a thabhairt don Aontas Eorpach chun na forálacha sin a ghlacadh chun feidhmiú an chirt chun saorghluaiseachta agus cónaithe a éascú.

²¹¹ An ceart dá dtagraítear in Airteagal 20(2) CFAE. 'An ceart chun saorghluaiseachta agus cónaithe'.

²¹² De réir na forála sin, 'dealraíonn sé gur gá gníomhaíocht ón Aontas chun feidhmiú an chirt dá dtagraítear in Airteagal 20(2)(a) a éascú, agus mura bhforáiltear sna Conarthaí cumhachtaí chun déanamh amhlaidh, féadfaidh an Chomhairle, ag gníomhú di i gcomhréir le nós imeachta reachtach speisialta, forálacha a ghlacadh a bhaineann le pasanna, cártaí aitheantais, doiciméid chónaithe nó aon doiciméad coibhéiseach eile. Gníomhóidh an Chomhairle d'aon toil tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa'. Gníomhóidh an Chomhairle d'aon toil tar éis dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa.

²¹³ Eadhon, na forálacha a bhaineann le pasanna agus cártaí aitheantais, doiciméid chónaithe nó aon doiciméad coibhéiseach eile ('na forálacha maidir le pasanna agus cártaí aitheantais').

²¹⁴ A leagadh amach roimhe seo in Airteagal 18(3) CE.

Ar an taobh eile, léiríonn an Chúirt an léiriú go bhfuil feidhm ag Airteagal 77(3) CFAE 'mura bhfuil foráil déanta sna Conarthaí do chumhachtaí chuige sin', a chiallaíonn nach dtugtar na cumhachtaí dá dtagraítear le foráil a bhfuil feidhm níos ginearálta aige, amhail Airteagal 21(2) CFAE, ach le foráil níos sonraí fós.

Measann an Chúirt as sin nach bhféadfaí Rialachán 2019/1157 a ghlacadh ar bhonn Airteagal 21(2) CFAE ach amháin ar choinníoll nach dtagann príomhchuspóir nó príomh-chomhpháirt an rialacháin sin faoi raon feidhme sonrach Airteagal 77(3) CFAE, a bhaineann, chun críche feidhmiú an chirt chun saorghluaiseachta agus cónaithe a éascú, le pasanna, cártaí aitheantais, ceadanna cónaithe nó aon doiciméad coibhéiseach eile a eisiúint.

Leanann sé ó chuspóir agus ó phríomh-chomhpháirteanna Rialachán 2019/1157 go dtagann sé faoi raon feidhme sonrach Airteagal 77(3) CFAE. Dá bhrí sin, tríd an rialachán sin a ghlacadh ar bhonn Airteagal 21(2) CFAE, agus de bhun an ghnáthnós imeachta reachtaigh, bhí reachtas an Aontais ag brath ar bhunús dlí mícheart, rud a d'fhéadfadh an rialachán sin a dhéanamh neamhbhailí.

An dara foras neamhbhailíochta, lena líomhnaítear sárú ar Airteagal 35(10) de RGCS

Ag tabhairt dá haire nach ndéanann Rialachán 2019/1157 aon oibríocht a chuirtear i bhfeidhm ar shonraí pearsanta, ach nach ndéantar foráil ann ach maidir le hoibríochtaí próiseála áirithe atá le déanamh ag na Ballstáit i gcás iarratas ar chárta aitheantais, measann an Chúirt nach raibh sé beartaithe feidhm a bheith ag Airteagal 35(1) de RGCS ²¹⁵ nuair a ghlacadh Rialachán 2019/1157. Ós rud é go mbunaítear le hAirteagal 35(10) de RGCS maolú ar an bhforáil dheireanach sin, ní fhéadfadh glacadh Rialachán 2019/1157 Airteagal 35(10) a shárú dá bhrí sin.

An tríú foras neamhbhailí, lena líomhnaítear sárú ar Airteagal 7 agus Airteagal 8 den Chairt

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt dá haire gurb ionann an oibleagáid dhá mhéarlorg iomlána a chur sa mheán stórála le haghaidh cártaí aitheantais arna n-eisiúint ag na Ballstáit, a leagtar síos in Airteagal 3(5) de Rialachán 2019/1157, agus teorainn ar an gceart go n-urramófaí an saol príobháideach agus ar an gceart go ndéanfar sonraí pearsanta a chosaint araon, rud a chumhdaítear in Airteagail 7 agus 8 den Chairt faoi seach. ²¹⁶ Thairis sin, is éard atá i gceist leis an oibleagáid sin dhá oibríocht phróiseála i ndiaidh a chéile ar shonraí pearsanta a dhéanamh roimh ré, eadhon na méarloirg sin a bhailiú ón ábhar sonraí agus iad a stóráil go sealadach chun críche cártaí aitheantais a phearsantú, arb ionann iad freisin agus teorainneacha ar na cearta a chumhdaítear in Airteagail 7 agus 8 den Chairt.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an bhfuil údar cuí leis na teorainneacha atá i gceist agus an bhfuil siad comhréireach.

I ndáil leis sin, measann sí, ar an gcéad dul síos, go gcomhlíonann na teorainneacha atá i gceist prionsabal na dlíthiúlachta agus nach mbaineann siad an bonn de bhunbhrí na gceart bunúsach a chumhdaítear in Airteagail 7 agus 8 den Chairt.

Ar an dara dul síos, maidir le prionsabal na comhréireachta, sonraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go saothraíonn an beart atá i gceist roinnt cuspóirí leasa ghinearálta a aithníonn an tAontas Eorpach, eadhon an comhrac i gcoinne cártaí aitheantais bréagacha agus goid aitheantais a mhonarú, agus idir-inoibritheacht na gcóras fíoraithe, agus gurb iomchuí é chun na cuspóirí sin a bhaint amach. Is

²¹⁵ Leagtar síos leis an bhforáil sin an oibleagáid atá ar an rialaitheoir sonraí pearsanta ar dócha go mbeadh ardriosca ann dá bharr do chearta agus do shaoirsí daoine nádúrtha measúnú a dhéanamh, sula ndéanfar an phróiseáil, ar thionchar na n-oibríochtaí próiseála atá beartaithe ar chosaint sonraí pearsanta.

²¹⁶ Na teorainneacha sin ar fheidhmiú na gceart bunúsach a ráthaítear in Airteagail 7 agus 8 den Chairt, ar thaobh amháin, agus an oibleagáid dhá mhéarlorg iomlána a áireamh sa mheán stórála le haghaidh cártaí aitheantais, ar an taobh eile, tagrófar dóibh thíos mar 'na teorainneacha atá i gceist' agus 'an beart atá i gceist' faoi seach.

deacra a bhíonn sé cártaí aitheantais bréagacha a dhéanamh de bharr méarloirg a chur isteach i gcártaí aitheantais. Fágann sé freisin gur féidir barántúlacht an chárta aitheantais agus céannacht shealbhóir an chárta a fhíorú go hiontaofa, rud a laghdóidh an baol calaoise. Maidir le cuspóir idir-inoibritheacht chórais fíoraithe na gcártaí aitheantais, is féidir, trí úsáid a bhaint as méarloirg iomlána, comhoiriúnacht a áirithiú leis na córais uathoibrithe um shainnithint méarlorg uile arna n-úsáid ag na Ballstáit, cé nach gá go rachadh na córais sin ar iontaoibh an tsásra chéanna sainaitheantais.

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt go gcomhlíonann na teorainneacha atá i gceist teorainneacha a bhfuil fíorghá leo chun na cuspóirí atá á saothrú a bhaint amach.

Maidir leis an bprionsabal go n-áireofaí méarloirg sa mheán stórála le haghaidh cártaí aitheantais, is bealach iontaofa agus éifeachtach é chun céannacht duine a shuíomh go cinnte. Go háirithe, níl i gceist le híomhá den aghaidh a chur isteach ach modh sainaitheantais nach bhfuil chomh héifeachtach le dhá mhéarlorg a chur isteach sa bhreis ar an íomhá sin, ós rud é go bhféadfadh tosca éagsúla tréithe anatamaíocha na haghaidhe a athrú. Ina theannta sin, tá an próiseas a úsáidtear chun na méarloirg seo a bhailiú simplí a chur i bhfeidhm.

Maidir le dhá mhéarlorg iomlána a chomhtháthú seachas cuid de phointí saintréitheacha na méarlorg sin, seachas nach soláthródh an dara rogha seo na ráthaíochtaí céanna agus a bheadh ann do mhéarlorg iomlán, is gá méarlorg iomlán a chomhtháthú freisin ar mhaithe le hidir-inoibritheacht na gcóras fíoraithe doiciméad sainaitheantais. Go deimhin, úsáideann na Ballstáit teicneolaíochtaí éagsúla um shainnithint méarlorg. Dá bhrí sin, dá gcuirfí an cárta aitheantais san áireamh i meán stórála cuid de shaintréithe méarlorg, chuirfí baint amach chuspóir na hidir-inoibritheachta i mbaol dá bhrí sin.

Ar an tríú dul síos, measann an Chúirt, i bhfianaise chineál na sonraí atá i gceist, chineál agus rialacha mionsonraithe na n-oibríochtaí próiseála agus na gcoimircí dá bhforáiltear, nach bhfuil na teorainneacha a chuirtear ar na cearta bunúsacha a chumhdaítear in Airteagal 7 agus in Airteagal 8 den Chairt tromchúise atá díreireach le tábhacht na gcuspóirí atá á saothrú, ach, os a choinne sin, go bhfuil an beart atá i gceist bunaithe ar ualú cothrom idir, ar thaobh amháin, na cuspóirí a shaothraítear leis agus, ar an taobh eile, na cearta bunúsacha lena mbaineann.

X. Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla

1. Barántas gabhála Eorpach ²¹⁷

Breithiúnas an 29 Iúil 2024, *Breian* ²¹⁸ (C-318/24 PPU, [EU:C:2024:658](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla – Barántas gabhála Eorpach – Cinneadh Réime 2002/584/CGB – Daoine a bhfuiltear sa tóir orthu a thabhairt suas do na húdaráis bhreithiúnacha eisiúna – Urraim do chearta bunúsacha – Easnaimh shistéamacha nó ghinearálaithe maidir le neamhspleáchas bhreithiúnacht an Bhallstáit eisiúna – Easnaimh maidir leis an easpa cruthúnais gur ghlac breithiúna mionn – Toirmeasc ar ide mhídhaonna nó tháireach – Coinníollacha coinneála sa Bhallstát eisiúna – Measúnú ón údarás breithiúnach forghníomhaitheach – Diúltú an barántas gabhála Eorpach a fhorghníomhú ag an údarás breithiúnach forghníomhaitheach – Éifeachtaí an diúltaithe sin don údarás breithiúnach forghníomhaitheach i mBallstát eile)

Agus tarchur chun réamhrialú ó Curtea de Apel Braşov (Cúirt Uachtarach Braşov, an Rómáin) á éisteacht aici, soiléiríonn an Chúirt, le réamhrialú i gcás práinne, a cásdlí maidir le neamhfhorghníomhú an bharántais gabhála Eorpaigh (BGE) toisc go mbeadh cearta bunúsacha an duine lena mbaineann a bheith i mbaol a sáráithe i gcás a thugtha suas d'údaráis na Rómáine.

An 17 Nollaig 2020, chuir Cúirt Uachtarach Braşov BGE amach ar P.P.R. d'fhonn pianbhreith phríosúnachta a fhorghníomhú. Gabhadh P.P.R. sa Fhrainc in 2022 ach níor tugadh é suas d'údaráis na Rómáine. Trí breithiúnas an 29 Samhain 2023, dhiúltaigh cour d'appel de Paris (Cúirt Achomhairc Pháras, an Fhrainc) do BGE a fhorghníomhú mar gheall ar an mbaol go sárófaí an ceart bunúsach ar triail chóir a fháil os comhair cúirt neamhspleách neamhchlaonta arna bunú féin roimh ré le dlí. ²¹⁹ De réir na cúirte a rinne an tarchur, bhí lochtanna sistéamacha ginearálta ar chúirteanna na Rómáine a mhéid go rabhthas éiginnte den áit a stóráiltear na miontuairiscí ar thabhairt na mionnaí ag breithiúna, rud atá ina ábhar amhras faoi chomhdhéanamh ceart chúirteanna an Bhallstáit sin. Ina theannta sin, ní raibh teacht ar na miontuairiscí ar thabhairt an mhionna ag breitheamh de chuid na cumraíochta ar gearradh an phianbhreith phríosúnachta agus níor thug breitheamh de chuid na cumraíochta céanna mionn ach ar a cheapadh mar ionchúisitheoir. Thairis sin, trí chinneadh ó Bhord Achomhairc an Choimisiúin um Rialú Chomhaid Interpol (CRC), cealaíodh an fógra cuardaigh idirnáisiúnta i gcoinne P.P.R. ó bhunachar sonraí Interpol ar an bhforas nár chomhlíon na sonraí a bhaineann leis rialacha Interpol maidir le próiseáil sonraí pearsanta. Fianaíodh leis sin gurb ann d'ábhair imní thromchúiseacha, go háirithe maidir le hurraim do chearta bunúsacha le linn an nós imeachta a raibh P.P.R. faoina réir sa Rómáin.

An 29 Aibreán 2024, gabhadh P.P.R. i Málta de réir BGE arna chur amach air. An lá céanna, d'iarr údarás breithiúnach forghníomhaitheach Mhálta faisnéis bhreise ar an gcúirt a rinne an tarchur, ag sonrú gur agair P.P.R. breithiúnas Cour d'appel de Paris (Cúirt Achomhairc Pháras) an 29 Samhain 2023.

²¹⁷ Ní mór an breithiúnas a leanas a thuairisciú faoin gceannteideal seo chomh maith: breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Alchaster* (C-202/24, [EU:C:2024:649](#)), arna thuairisciú faoi cheannteideal XIX.2 'Rialuithe Teorann'.

²¹⁸ Ní fhreagraíonn an t-ainm sin d'fhíorainm aon pháirtí sna himeachtaí.

²¹⁹ Cumhdaítear an ceart sin sa dara fohmhir d'Airteagal 47, den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

Ina dhiaidh sin, an 20 Bealtaine 2024, chinn cúirt Mhálta gan P.P.R. a thabhairt suas d'údaráis na Rómáine, agus í den tuairim gur dho-chinnnte leis an bhfaisnéis a bhí aici ar na dálaí coinneála sa Rómáin go ndéanfaí de réir an toirmisc ar íde nó ar phionós atá mídhonna nó táireach, a leagtar síos in Airteagal 4 den Chairt, i gcás a thabharfaí P.P.R. suas do na húdaráis sin.

Sna himthosca sin, chinn an chúirt a rinne an tarchur roinnt ceisteanna a tharchur chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú, go bunúsach: ar an gcéad dul síos, maidir leis an tionchar a imrítear ar údaráis fhorghníomhaitheacha eile agus don údarás a chuir an barántas amach, a bhaineann le cinneadh ó údarás is forghníomhaí diúltú d'fhorghníomhú BGE; ansin, maidir leis na húdair cinntí údaráis is forghníomhaí de chuid na Fraince agus Mhálta diúltú d'fhorghníomhú BGE arna chur amach ag an údarás a chuir an barántas amach; ar deireadh, maidir lena hoibleagáid féin tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú tar éis diúltú den sórt sin agus maidir lena cheart páirt a ghlacadh sna himeachtaí os comhair an údaráis is forghníomhaí BGE.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Sa chéad áit, maidir leis an tionchar a imrítear ar údaráis eile is forghníomhaithe trí chinneadh diúltú d'fhorghníomhú BGE, tugann an Chúirt faoi deara nach bhforáiltear dó leis an gCinneadh Réime maidir le BGE ²²⁰ gur féidir le húdarás Ballstáit is forghníomhaí, nó nach mór dó, diúltú d'fhorghníomhú BGE toisc gur dhiúltaigh údarás Ballstáit eile is forghníomhaí dá fhorghníomhú, gan a fhíorú ann féin an bhfuil údar ann lena neamhfhorghníomhú. Mar sin, níl sé d'oibleagáid ar údarás forghníomhaitheach Ballstáit diúltú d'fhorghníomhú BGE i gcás inar dhiúltaigh údarás forghníomhaitheach Ballstáit eile roimhe sin é dá fhorghníomhú toisc go bhféadfaí díobháil a dhéanamh do cheart bunúsach an duine lena mbaineann ar thriail chóir a fháil lena tabhairt suas. Mar sin féin, agus a scrúdú féin á dhéanamh an bhfuil cúis ann le neamhfhorghníomhú, ní mór don údarás sin aird chuí a thabhairt ar na cúiseanna atá leis an gcinneadh diúltaithe arna ghlacadh ag an gcéad údarás is forghníomhaí.

Ó thaobh an tionchair a imrítear tríd an gcinneadh sin ar an údarás a chuireann an barántas amach, ní dhéantar le Cinneadh Réime 2002/584 nárbh fhéidir leis an údarás sin leanúint den tabhairt suas de réir BGE a iarraidh in ainneoin gur diúltaíodh dá fhorghníomhú. Bíodh nach gceanglaítear ar an údarás a chuireann BGE amach éirí as i ndiaidh a leithéide de dhiúltú, tá sé le spreagadh trí cinneadh diúltú dá fhorghníomhú go mbeifí san airdeall, mar sin féin. Níor fhéidir leis, go háirithe mura dtagann athrú ar chúrsaí, leanúint de BGE a bheith aige i gcás inar dhiúltaigh údarás breithiúnas is forghníomhaí, le bunús, ²²¹ déanamh dá réir toisc go bhfuil fíorbhaol ann go sárófaí a cheart bunúsach ar thriail chóir a fháil. Os a choinne sin, murab ann do bhaol dá leithéid, i ndiaidh athrú ar chúrsaí go háirithe, ní cosc inchurtha le leanúint de BGE ag údarás breithiúnach toisc gur dhiúltaigh an t-údarás is forghníomhaí d'fhorghníomhú BGE sin agus dá thoisc sin amháin. Thairis sin, tá scrúdú le déanamh ag an údarás sin, i bhfianaise shainghnéithe an cháis, an comhréireach leanúint de BGE.

Sa dara háit, ó thaobh na gcúiseanna ag na húdaráis is forghníomhaithe de chuid na Fraince agus Mhálta le diúltú d'fhorghníomhú BGE i gceist, tugann an Chúirt chun cuimhne, ar an gcéad dul síos, ar mhaithe le socrú an bhfuil fíorbhaol ann go sárófaí an ceart bunúsach ar thriail chóir a fháil mar gheall ar lochtanna sistéamacha nó ginearálta atá ann ó thaobh fheidhmiú chóras breithiúnach an Bhallstáit a chuireann BGE amach, ní mór bunús oibiachtúla údarásacha bheachta leor-chothroma le dáta a bheith ag an údarás is forghníomhaí lena scrúdú ar fheidhmiú an chórais sin agus ar shain-anailís nithiúil ar chás ar leith an duine a bhfuiltear ar a thóir. Dá bhrí sin, ní féidir gur leor an t-údar le

²²⁰ Cinneadh Réime 2002/584/CGB ón gComhairle an 13 Meitheamh 2002 maidir leis an mbarántas gabhála Eorpach agus na nósanna imeachta um thabhairt suas idir Ballstáit (IO 2002 L 190, Ich. 1), arna leasú le Cinneadh Réime 2009/299/CGB ón gComhairle an 26 Feabhra 2009 (IO 2009 L 81, Ich. 24) ('Cinneadh Réime 2002/584').

²²¹ I gcomhréir le hAirteagal 1(3) de Threoir 2002/584/AE. Ní bheidh d'éifeacht leis an gCinneadh Réime seo an oibleagáid a mhodhnú chun cearta bunúsacha agus bunphrionsabail dlí a urramú mar a chumhdaítear iad le hAirteagal 6 den Chonradh ar an Aontas Eorpach.'

diúltú d'fhorghníomhú BGE é cinneadh ó CRC a bhaineann le cás an duine atá i gceist le BGE.²²² D'fhéadfadh an t-údarás breithiúnach a leithéid de chinneadh a chur san áireamh, áfach, d'fhonn a chinneadh an amhlaidh nach mór diúltú d'fhorghníomhú BGE.

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt nach bhfuil sé de chead ag údarás breithiúnach is forghníomhaí BGE arna chur amach d'fhonn pianbhreith a fhorghníomhú diúltú d'fhorghníomhú BGE sin ar an mbun nach bhfuil teacht ar na miontuairiscí ar thabhairt an mhionna ag breitheamh ar ghearr an phianbhreith sin nó ar an mbun nár níor thug breitheamh de chuid na cumraíochta céanna mionn ach ar a cheapadh mar ionchúisitheoir. Go deimhin, níl amhras inchaite trí gach beart neamhdhleathach a dhéantar le linn imeachtaí ceapacháin breithimh ar neamhspleáchas agus neamhchlaontacht an bhreithimh sin agus, dá bhrí sin, ar an stádas atá ag cumraíocht cúirte ina bhfuil sé ina shuí mar 'bhinse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí' de réir bhrí dhlí an Aontais. Go háirithe, ní locht sistéamach nó ginearálta é ó thaobh neamhspleáchas na gcúirteanna go bhforáiltear trí dhlí intíre Ballstáit, de réir mar a bheidh, nach bhfuil mionn le hathabhairt ar chúraimí breithimh a chur ar ionchúisitheoir i ndiaidh mionn a thabhairt aige ar a theacht i mbun dualgas mar ionchúisitheoir. Ina theannta sin, ní hinléirithe go ndearna na breithiúna lena mbaineann a gcúraimí gan an mionn atá de dhíth a thabhairt riamh de thoisc go rabhthas éiginnte den áit a stóráiltear na miontuairiscí ar thabhairt na mionnaí ag breithiúna Ballstáit nó de thoisc nach bhfuil teacht ar na miontuairiscí sin, go háirithe i gcás inar caitheadh roinnt blianta ó thug an breitheamh lena mbaineann an mionn, agus de na tosca sin iontu féin in éagmais fianaise ábhartha. In aon chás, ní fhéadfaí a mheas gur locht sistéamach nó ginearálta ó thaobh neamhspleáchas chúirteanna an Bhallstáit é go bhfuiltear éiginnte de mhionn a bheith nó gan bheith tugtha ag breithiúna an Bhallstáit sin, sular tháinig siad i mbun dualgas, i gcás ina bhforáiltear leis an dlí intíre do leigheasanna dlí éifeachtúla lena ndéantar go bhféadfaí brath air gur féidir nach bhfuil mionn tugtha ag breitheamh a thug rialú ar bhreithiúnas áirithe, agus go bhféadfaí á dhéanamh go gcuirfí an breithiúnas sin ar neamhní mar sin. Tá sé le fíorú ag an gcúirt a rinne an tarchur an bhfuil a leithéid de leigheasanna dlí i ndlí na Rómáine.

Ar an tríú dul síos, rialaíonn an Chúirt, agus scrúdú á dhéanamh aige ar dhálaí coinneála sa Bhallstát a chuireann BGE amach, nach féidir leis an údarás breithiúnach is forghníomhaí diúltú d'fhorghníomhú BGE ar bhonn faisnéis a bhaineann leis na dálaí coinneála i bpríosúin sa Bhallstát a chuireann BGE amach a fuair sé féin, agus nár iarr sé faisnéis sa bhreis ina leith ón údarás breithiúnach a chuir BGE amach. Thairis sin, ní ceadmhach don údarás breithiúnach a airde sin de chaighdeán a chur i bhfeidhm agus a ráthaítear le hAirteagal 4 den Chairt. I ndáil leis sin, ní thagann easpa 'plean beacht chun an phianbhreith a fhorghníomhú' nó 'critéir bheachta chun córas áirithe forghníomhaithe a bhunú' faoin gcoincheap 'íde atá mídhaonna nó táireach' de réir bhrí Airteagal 4 den Chairt.

Ar an mbun go gceanglaítear a leithéid de phlean nó a leithéidí de chritéir a bhunú sa Bhallstát is forghníomhaí, d'fhéadfaí a cheangal ar na Ballstáit, de réir phrionsabal an ionchais dhliteanaigh, glacadh leis go bhfuil na cearta bunúsacha á n-urramú ag na Ballstáit eile, rud a fhágann gur féidir leo, go háirithe, éileamh ar Bhallstáit eile go gcosnófaí cearta bunúsacha go náisiúnta níos mó ná mar a chosnaítear iad le dlí an Aontais. Dá bhrí sin, ní ceadmhach don údarás breithiúnach is forghníomhaí diúltú do thabhairt suas an duine a bhfuiltear ar a thóir de thoisc nár chuir an t-údarás breithiúnach 'plean beacht chun an phianbhreith a fhorghníomhú' nó 'critéir bheachta chun córas áirithe forghníomhaithe a bhunú' in iúl dó agus dá thoisc sin amháin.

Ar an tríú dul síos agus faoi dheireadh, maidir le hoibleagáidí agus cearta an údaráis bhreithiúnaigh a chuireann BGE amach, míníonn an Chúirt, de pháirt, nach bhfuil sé de cheangal ar an údarás sin ceist a tharchur chuige le haghaidh réamhrialú sula ndéanfaidh sé cinneadh, i bhfianaise na gcúiseanna a bhí ag an údarás breithiúnach is forghníomhaí le diúltú d'fhorghníomhú BGE, BGE sin a tharraingt siar nó leanúint de, murab inathbhreithnithe ag cúirt faoin dlí náisiúnta an cinneadh atá le déanamh aige,

²²² Sa chás seo, trína chinneadh, d'ordaigh CRC go gcealófaí an fógra cuardaigh idirnáisiúnta maidir le P.P.R. toisc gur sáraíodh na rialacha de chuid Interpol maidir le sonraí pearsanta a phróiseáil.

agus sa chás sin, ceanglaítear air, i bprionsabal, ceist a tharchur chuig an gCúirt. Ní féidir í a scaoileadh ón oibleagáid sin ach amháin i gcás nach bhfuil an cheist arna tógáil ábhartha nó go ndearna an Chúirt léiriú cheana féin ar an bhforáil de dhlí an Aontais atá i gceist nó go bhfuil an léiriú ceart ar dhlí an Aontais chomh soiléir sin nach bhfághtar aon amhras réasúnach ina thaobh. Den pháirt eile, measann an Chúirt nach bhfuil sé de cheart ag údarás breithiúnach a chuireann BGE amach páirt a ghlacadh in imeachtaí maidir le forghníomhú BGE sin os comhair an údarás bhreithiúnaigh is forghníomhaí. Go deimhin, ní bunriachtanach a leithéid de pháirt a ghlacadh chun urraim a thabhairt do phrionsabail an aitheantais fhrithpháirtigh agus na chomhair dhílis atá ina gcodanna dílse d'fheidhmiú shásra BGE.

2. Ordú Imscrúdaithe Eorpach in Ábhair Choiriúla

Breithiúnas an 30 Aibreán 2024 (an Mór-Dhlísheomra), M.N. (EncroChat) (C-670/22, [EU:C:2024:372](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Comhar breithiúnach in ábhair choiriúla – Treoir 2014/41/UE – Ordú Imscrúdaithe Eorpach in ábhair choiriúla – Fianaise a fháil atá i seilbh údaráis inniúla an Stáit fhorghníomhaithigh cheana féin – Coinníollacha eisiúna – Seirbhís teileachumarsáide criptithe – EncroChat – Gá le cinneadh ón gcúirt – Úsáid fianaise a fuarthas de shárú ar dhlí an Aontais)

Tar éis tarchur chun réamhrialú ó Landgericht Berlin (an Chúirt Réigiúnach, Beirlín, an Ghearmáin), chinn an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, maidir leis na coinníollacha faoina n-eiseoidh ionchúisitheoir poiblí Ordú Imscrúdaithe Eorpach in ábhair choiriúla i gcás inar mian le húdarás eisiúna Ballstáit amháin tarchur sonraí teileachumarsáide idircheaptha atá i seilbh Ballstáit eile cheana féin a fháil. Leagtar amach ann freisin na hiarmhairtí atá le baint, maidir le húsáid na sonraí sin, de shárú ar reachtaíocht ábhartha an Aontais.

I gcomhthéacs imscrúdú a rinne údaráis na Fraince, ba léir go raibh daoine cúisithe ag úsáid fóin phóca chriptithe ar bhonn sheirbhís 'EncroChat' chun cionta a bhaineann go príomha le gáinneáil ar dhruaí a dhéanamh. Leis an tseirbhís sin, bhíodhas in ann cumarsáid chriptithe a bhunú, trí fhreastalaí atá suiteáilte sa Fhrainc, ar cumarsáid í nach féidir a idircheapadh trí mhodhanna imscrúdaithe traidisiúnta.

In earrach na bliana 2020, le húdarú ó chúirt Fhrancach, suiteáladh bogearraí 'Capall na Traí', a d'fhorbair foireann imscrúdaithe na Fraince-na hÍsiltíre, ar an bhfreastalaí sin agus, as sin, ar fhóin phóca úsáideoirí in 122 tír, a raibh thart ar 4 600 díobh sa Ghearmáin.

Ag comhdháil a d'eagraigh Eurojust ²²³ i mí an Mhárta 2020, chuir ionadaithe údaráis na Fraince agus na hÍsiltíre údaráis na mBallstát eile ar an eolas faoi idircheapadh na sonraí a bhí beartaithe acu, lena n-áirítear sonraí ó fhóin phóca a bhí lasmuigh de chríoch na Fraince. Léirigh ionadaithe an Bundeskriminalamt (Oifig Phóilíní Coiriúla na Cónaidhme, an Ghearmáin) ('BKA') agus Generalstaatsanwaltschaft Frankfurt am Main (Oifig Ionchúisitheoir Poiblí Frankfurt am Main, an Ghearmáin) ('Oifig Ionchúisitheoir Poiblí Frankfurt') spéis i sonraí úsáideoirí na Gearmáine.

Idir Meitheamh 2020 agus Iúil 2021, mar chuid d'imeachtaí a osclaíodh i gcoinne X, d'eisigh Oifig Ionchúisitheoir Poiblí Frankfurt cinntí imscrúdaithe Eorpacha chun údarú a iarraidh ar údaráis na Fraince úsáid a bhaint as gan srian, in imeachtaí coiriúla, na sonraí arna mbailiú acu. Thug sé údar maith lena iarratas trína mhíniú gur chuir Europol in iúl don BKA go raibh líon mór cionta an-tromchúiseach á ndéanamh sa Ghearmáin ag baint úsáid as fóin phóca a raibh an tseirbhís 'EncroChat' feistithe orthu agus go raibh amhras ar dhaoine nár aithníodh go dtí seo go raibh siad ag pleanáil agus ag déanamh cionta den sórt sin Ghearmáin trí úsáid a bhaint as cumarsáid chriptithe.

²²³ Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar Ceartais Choiriúil.

D'údaraigh cúirt de chuid na Fraince sonraí idircheaptha úsáideoirí Gearmánacha a tharchur agus a úsáid sa chúirt.

Ina dhiaidh sin, d'athshannaigh Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Frankfurt na himeachtaí imscrúdaithe i gcoinne, inter alia, M.N. chuig oifigí ionchúisitheoirí poiblí áitiúla. I gceann de na himeachtaí coiriúla a thugtar os comhair na cúirte a rinne an tarchur, ceistíonn an chúirt sin dlíthiúlacht na OIEnna sin i bhfianaise Threoir 2014/41²²⁴ agus na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ann de shárú ar dhlí an Aontais maidir le húsáid na sonraí tascartha sna himeachtaí sin. Chinn sí, dá bhrí sin, tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt Bhreithiúnais chun réamhrialú a fháil.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt nach bhfuil an coincheap 'údarás eisiúna', de réir bhrí Threoir 2014/41, teoranta do bhreithiúna. Áirítear an t-ionchúisitheoir poiblí in Airteagal 2(c)(i) den Treoir sin i measc na n-údarás a dtuigtear gur 'údarás eisiúna' iad, ar an gcoinníoll amháin go bhfuil dlínse acu sa chás lena mbaineann. Más rud é, faoi dhlí an Stáit eisiúna, go bhfuil dlínse ag ionchúisitheoir poiblí, i gcás atá inmheánach sa Stát sin amháin, chun beart imscrúdaitheach a ordú atá dírithe ar fhianaise atá i seilbh na n-údarás náisiúnta inniúil cheana a tharchur, tagann an t-ionchúisitheoir poiblí sin faoin gcoincheap 'údarás eisiúna' chun OIE a eisiúint chun críche fianaise atá i seilbh údaráis inniúla an Stáit fhorghníomhaithigh cheana a tharchur.

Ar an dara dul síos, leanann sé ó Airteagal 6(1) de Threoir 2014/41 nach mór do OIE na coinníollacha go léir a leagtar síos, i gcás inarb iomchuí, le dlí an Stáit eisiúna chun fianaise den sórt sin a tharchur i gcás ina bhfuil an fhianaise sin ina sheilbh ag údaráis inniúla an Stáit fhorghníomhaithigh, a chomhlíonadh, i gcás inarb iomchuí, le dlí an Stáit eisiúna chun fianaise den sórt sin a tharchur i gcás ina bhfuil an fhianaise sin ina sheilbh ag údaráis inniúla an Stáit fhorghníomhaithigh.

Ar an taobh eile, cé go bhfuil sé beartaithe le hAirteagal 6(1)(b) de Threoir 2014/41 cosc a chur ar dhul timpeall ar na rialacha agus ar na ráthaíochtaí a leagtar síos le dlí an Stáit eisiúna, ní cheanglaítear leis, lena n-áirítear i gcás mar atá i gceist sna príomhimeachtaí, i gcás inar bhailigh údaráis inniúla an Stáit fhorghníomhaithigh na sonraí i dtrácht i gcríoch an Stáit eisiúna agus ar mhaithe leis an Stát sin, go mbeidh eisiúint OIE chun críche fianaise atá i seilbh údaráis inniúla an Stáit fhorghníomhaithigh cheana féin a tharchur faoi réir na gcoinníollacha substainteacha céanna a chuirtear i bhfeidhm, sa Stát eisiúna, chun an fhianaise sin a bhailiú.

Ina theannta sin, i bhfianaise phrionsabal an aitheantais fhrithpháirtigh do bhreithiúnais agus do chinntí is bunús le comhar breithiúnach in ábhair choiriúla, lena n-áirítear Treoir 2014/41, níl údarás ag an údarás eisiúna athbhreithniú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht an nós imeachta ar leithligh lenar bhailigh an Ballstát forghníomhaithigh an fhianaise atá i seilbh an Bhallstáit sin cheana agus lenar iarr an t-údarás eisiúna í a tharchur.

Ina theannta sin, luann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach gceanglaítear le hAirteagal 6(1)(a) de Threoir 2014/41 go gcaithfidh eisiúint OIE den sórt sin a bheith faoi réir toimhde sáraithe thromchúisigh atá bunaithe ar fhíorais shonracha, i gcoinne gach duine lena mbaineann, tráth a n-ordaítear an OIE sin, i gcás nach n-eascaíonn ceanglas den sórt sin ó dhlí an Stáit eisiúna chun fianaise a tharchur idir oifigí an ionchúisitheora poiblí náisiúnta. Ar an dara dul síos, ní choisctear leis an bhforáil sin OIE a eisiúint i gcás nach féidir sláine na sonraí tascartha a fhíorú ag an gcéim sin mar gheall ar rúndacht bhoinn theicniúla an idircheaptha, ar choinníoll go ráthaítear an ceart chun triail chóir a fháil in imeachtaí coiriúla ina dhiaidh sin. Ní féidir, i bprionsabal, sláine na fianaise arna tarchur a mheas ach amháin an tráth a bhfuil an fhianaise atá i gceist ag na húdaráis inniúla.

²²⁴ Treoir 2014/41/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 3 Aibreán 2014 maidir leis an Ordú Imscrúdaithe Eorpach in ábhair choiriúla (IO 2014 L 130, lch. 1).

Ar an tríú dul síos, tugann an Chúirt dá haire gur 'idircheapadh Teileachumarsáide' de réir bhrí Airteagal 31(1) de Threoir 2014/41 é insíothlú gléasanna teirminéil atá beartaithe chun sonraí tráchta, sonraí suímh agus sonraí cumarsáide a asbhaint ó sheirbhís cumarsáide atá bunaithe ar an idirlíon, agus nach mór fógra a thabhairt don údarás arna ainmniú chun na críche sin ag an mBallstát a bhfuil an t-idircheapadh lonnaithe ar a chríoch. I gcás nach bhfuil Ballstát an idircheaptha in ann údarás inniúil an Bhallstáit dá dtugtar fógra dó a shainaithint, féadfar an fógra sin a sheoladh chuig aon údarás de chuid an Bhallstáit dá dtugtar fógra dó a mheasann Ballstát an idircheaptha a bheith iomchuí chun na críche sin.

Faoi Airteagal 31(3) de Threoir 2014/41, féadfaidh údarás inniúil an Bhallstáit ar tugadh fógra dó, i gcás nach n-údaítear idircheapadh i gcomhthéacs nós imeachta náisiúnta comhchosúil, a chur in iúl nach féidir an t-idircheapadh a dhéanamh nó nach mór é a bhriseadh, , nó fiú nach féidir na sonraí idircheaptha a úsáid nó nach féidir iad a úsáid ach amháin faoi na coinníollacha a shonraítear ann. Dá bhrí sin, féachtar le hAirteagal 31 de Threoir 2014/41 ní hamháin urraim do cheannasacht an Bhallstáit ar tugadh fógra dó a áirithiú, ach féachtar freisin le cearta daoine a ndéanann beart den sórt sin maidir le Teileachumarsáide a idircheapadh difear dóibh a chosaint.

Ar deireadh, cuireann an Chúirt in iúl gur faoin dlí náisiúnta amháin atá sé, i bprionsabal, na rialacha a chinneadh a bhaineann le hinghlacthacht agus measúnú a dhéanamh, i gcomhthéacs imeachtaí coiriúla, ar fhaisnéis agus ar fhianaise a fhaightear ar bhealach atá contrártha le dlí an Aontais.

É sin ráite, ceanglaítear le hAirteagal 14(7) de Threoir 2014/41 ar na Ballstáit a áirithiú, gan dochar do chur i bhfeidhm rialacha nós imeachta náisiúnta, go n-urramófar, in imeachtaí coiriúla sa Stát eisiúna, cearta na cosanta agus cothroime na n-imeachtaí i gcomhthéacs mheasúnú na fianaise a fhaightear tríd an Ordú Imscrúdaithe Eorpach. Dá bhrí sin, i gcás ina measann cúirt nach bhfuil páirtí in ann barúil éifeachtach a thabhairt ar fhianaise den sórt sin ar dócha go mbeidh tionchar ceannasach aici ar mheasúnú na bhfóras, ní mór don chúirt sin a chinneadh go ndearnadh sárú ar an gceart chun triail chóir a fháil agus neamhaird a thabhairt ar an bhfianaise sin.

3. Próiseáil sonraí pearsanta ag Europol

Breithiúnas an 5 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Kočner v Europol* (C-755/21 P, [EU:C:2024:202](#))

(Achomharc – Comhar i bhforfheidhmiú an dlí – Rialachán (AE) 2016/794 – Airteagal 49(3) agus Airteagal 50 – Cosaint Sonraí pearsanta – Sonraí a phróiseáil go neamhdhleathach – Imeachtaí coiriúla arna dtionscnamh sa tSlóvaic i gcoinne an achomharcóra – Tuarascáil an tsaineolaí arna tarraingt suas ag Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh i ndáil le Comhar i bhForfheidhmiú an Dlí (Europol) chun críocha an imscrúdaithe – Aisghabháil sonraí ó fhóin phóca agus gléas USB ar leis an achomharcóir iad – Sonraí a nochtadh – Damáiste neamhbhartha – Imeachtaí le haghaidh damáistí – Cineál an dliteanais neamhchonarthaigh)

I gcás achomharc a rinne Kočner, an t-achomharcóir, i gcoinne bhreithiúnas na Cúirte Ginearálta i gCás *Kočner v Europol*,²²⁵ seasann Mór-Dhlísheomra na Cúirte Breithiúnais go páirteach leis an achomharc sin, lena sonraítear cineál dhliteanas neamhchonarthach Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh i ndáil le Comhar i bhForfheidhmiú an Dlí ('Europol'), faoi Airteagal 50 de Rialachán 2016/794,²²⁶ arna léiriú i bhfianaise aithris 57 de.

²²⁵ Breithiúnas an 29 Meán Fómhair 2021, *Kočner v Europol* (T-528/20, [EU:T:2021:631](#), 'an breithiúnas atá faoi achomharc').

²²⁶ Rialachán (AE) 2016/794 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Bealtaine 2016 maidir le Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh i ndáil le Comhar i bhForfheidhmiú an Dlí (Europol) agus lena n-aisghairtear Cinneadh 2009/371/CGB,

Le linn imscrúdú a rinne údaráis choiriúla na Slóvaice tar éis dúnmharú sa tSlóvaic in 2018, iriseora agus a fiancé, thug Europol tacaíocht, arna iarraidh sin ag an Národná kriminálna agentúra (an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Choireacht, an tSlóvaic; 'NAKA'). Go háirithe, bhain sé na sonraí a stóráiltear ar dhá fhón póca a líomhnaítear gur leis an achomharcóir iad. An 23 Deireadh Fómhair 2018, chuir sé tiomántán crua seachadta ar fáil do NAKA ina raibh na sonraí criptithe a fuarthas agus an pasfhocal lenar cosnaíodh na sonraí sin. Thairis sin, an 13 Eanáir 2019, sheol sé tuarascáil chuig NAKA ('tuarascáil Europol') inar luadh, *inter alia*, go raibh ainm an iarratasóra nasctha go díreach le 'liostaí maifia'.

An 1 Aibreán 2019, bhain údaráis choiriúla na Slóvaice úsáid as an bhfaisnéis sin i gcomhthéacs imeachtaí coiriúla a tionscnaíodh i gcoinne an achomharcóra. In 2019 agus 2020, tuairiscíodh líon an-mhór faisnéise a bhaineann leis an achomharcóir in ailt phreasa agus suíomhanna gréasáin éagsúla, go háirithe ó na fóin phóca atá i gceist. Go háirithe, tá suíomh gréasáin agus tras-scríbhinní foilsithe ag preas na Slóvaice den chumarsáid dlúthphríobháideach a malartaíodh idir an t-achomharcóir agus cara trí sheirbhís teachtaireachtaí criptithe, atá ar na teileafóin sin.

Tar éis gearán a thaisceadh le Europol, thug an t-achomharcóir caingean i leith damáistí os comhair na Cúirte Ginearálta bunaithe ar Airteagail 268 agus 340 CFAE agus ar Airteagal 50(1) de Rialachán Europol, lena mbunaítear córas dliteanais i leith próiseáil mhícheart sonraí pearsanta.²²⁷ D'iarr sé cúiteamh as an damáiste neamhábhartha a mhaígh sé a bhain dó mar thoradh ar ghníomhaíochtaí Europol. Tar éis don Chúirt Ghinearálta an chaingean sin a dhíbhe, thug an t-achomharcóir achomharc i gcoinne an bhreithiúnais atá faoi achomharc. Díríodh an t-achomharc sin i gcoinne dhiúltú, ar thaobh amháin, an chéad chuntair éilimh, inar iarradh cúiteamh as an damáiste neamhábhartha a líomhnaítear a bhain don achomharcóir mar thoradh ar shonraí pearsanta ó na fóin phóca atá i gceist a nochtadh don phobal, agus, ar an taobh eile, faoin dara cuntar éilimh, inar iarradh cúiteamh as an damáiste neamhábhartha a líomhnaítear a bhain dó mar thoradh ar a ainm a áireamh ar na 'liostaí maifia'.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar dtús, scrúdaigh an Chúirt na saincheistanna ar achomharc a ardaíodh i gcoinne an bhreithiúnais atá faoi achomharc.

Maidir leis an damáiste neamhábhartha a eascraíonn as sonraí pearsanta a nochtadh don phobal ó na fóin phóca atá i gceist, soiléirítear ann cineál an chórais dliteanais a bhunaítear le hAirteagal 50(1) de Rialachán Europol.

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt dá haire gur léir ó anailís ar fhoclaíocht na forála sin agus ón gcuispóir atá á shaothrú leis an Rialachán sin, arna léamh i bhfianaise a bhrollaigh,²²⁸ go gcruthaítear leis an Rialachán sin, i gcomhréir le rún reachtas an Aontais tús áite a thabhairt don duine nádúrtha a ndearnadh díobháil dó, córas dliteanais chomhpháirtigh agus leithligh de chuid Europol agus an Bhallstáit lena mbaineann. Tugtar tacaíocht don léiriú seo le comhthéacs na forála seo. Go deimhin, féachtar le hAirteagal 50 de Rialachán Europol le córas speisialta dliteanais neamhchonarthaigh a bhunú i leith oibríochtaí próiseála sonraí neamhdhleathacha, a mhaolaíonn ón gcóras dliteanais ginearálta a leagtar síos in Airteagal 49 de Rialachán Europol.

Is é conclúid na Cúirte as sin go mbunaítear le hAirteagal 50 de Rialachán Europol córas dliteanais chomhpháirtigh agus leithligh do Europol agus don Bhallstát inar tharla an damáiste a d'eascair as próiseáil neamhdhleathach sonraí.

2009/934/CGB, 2009 agus lena n-aisghairtear Cinneadh 2009/371/JAI, 2009/934/JAI, 2009/935/CGB, 2009/936/JAI agus 2009/968/CGB ón gComhairle (IO 2016 L 135, Ich. 53, 'Rialachán Europol').

²²⁷ Airteagal 50(1) de Rialachán Europol.

²²⁸ Aithris 57 den bhrollach.

Ar an dara dul síos, a mhéid a bhaineann leis na coinníollacha le haghaidh dliteanais faoi Airteagal 50 de Rialachán Europol, meabhraíonn an Chúirt, i gcomhréir leis na rialacha maidir le dliteanas neamhchonarthach an Aontais Eorpaigh a leagtar síos in Airteagal 340 CFAE, dá dtagraítear in Airteagal 50 CFAE, go nglactar leis go gcomhlíontar roinnt coinníollacha leis an dliteanas sin.

I ndáil leis sin, tugtar faoi deara, i gcomhthéacs sonrach Rialachán Europol, gur léir ó fhoclaíocht Airteagal 50(1) de nach mór do dhuine nádúrtha a bhfuil sé ar intinn aige a cheart nó a ceart chun cúitimh a dhearbhu a shuíomh gur i gcomhthéacs an chomhair a bhaineann le Europol agus Ballstát faoin Rialachán sin amháin a tharla próiseáil neamhdhleathach sonraí.

Tugtar tacaíocht don léiriú litriúil seo leis an gcuspóir a shaothraítear le hAirteagal 50 de Rialachán Europol, arb é atá ann, de réir bhrollach an Rialacháin sin, aghaidh a thabhairt ar na deacrachtaí a d'fhéadfadh an duine nádúrtha lena mbaineann agus cinneadh á dhéanamh i dtaobh an ndearnadh an damáiste a bhain dó mar thoradh ar phróiseáil neamhdhleathach sonraí a tharla i gcomhthéacs an chomhair sin mar thoradh ar ghníomhaíocht a rinne Europol nó an Ballstát lena mbaineann. Ionas nach mbeidh Airteagal 50, arna léamh i bhfianaise aithris 57, neamhéifeachtach, ní féidir a cheangal ar an duine sin a shuíomh, cé acu an bhfuil an damáiste inchurtha i leith Europol nó i leith an Bhallstáit nó go dtionscnóidh sé imeachtaí dlíthiúla i gcoinne an dá eintiteas sin chun lánchúiteamh a fháil as an damáiste.

Chuir an Chúirt in iúl gur leag reachtas an Aontais sásra dliteanais dhá chéim síos, le haghaidh cúiteamh as damáiste a tharla de dheasca próiseáil neamhdhleathach sonraí i gcomhthéacs an chomhair a chumhdaítear le Rialachán Europol, chun na deacrachtaí fianaiseacha sin a chur san áireamh go beacht. Ar thaobh amháin, leis an sásra seo, baintear an t-ualach ón duine nádúrtha lena mbaineann, ar an gcéad dul síos, a bhaineann le céannacht an eintitis arb é a iompar ba chúis leis an damáiste líomhainte a shuí agus, ar an dara dul síos, lena bhforáiltear, tar éis don duine sin a chúiteamh, nach mór an 'dliteanas deiridh' i leith an damáiste sin a chinneadh go cinntitheach, i gcás inarb iomchuí, in imeachtaí nach bhfuil ach Europol agus an Ballstát lena mbaineann páirteach iontu os comhair Bhord Bainistíochta Europol.

Dá bhrí sin, chinn an Chúirt nach gceanglaítear le Rialachán Europol ar an duine nádúrtha lena mbaineann a shainaithint cé acu de na heintitis a bhfuil baint acu le comhar idir Europol agus Ballstát a bhí ag gabháil do phróiseáil neamhdhleathach sonraí. Dá bhrí sin, chun go dtabhóidh Europol nó an Ballstát lena mbaineann dliteanas comhpháirteach agus leithleach, is leor don duine sin a léiriú go ndearnadh próiseáil neamhdhleathach sonraí, ba chúis le damáiste dó nó di.

Mar sin féin, thug an Chúirt faoi deara, go bhfuil sé fós ar chumas an eintitis is cosantóir a shuíomh trí aon mhodh dlíthiúil go bhfuil sé dodhéanta an damáiste líomhainte a bheith nasctha leis an bpróiseáil neamhdhleathach líomhainte ar shonraí a tharla i gcomhthéacs an chomhair sin, mar shampla toisc gur tharla damáiste roimh an oibríocht próiseála atá i gceist.

Chinn an Chúirt Bhreithiúnais go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí nuair a chinn sí go mícheart nach ndearna Airteagal 50(1) de Rialachán Europol, arna léamh i bhfianaise a bhrollaigh, an duine nádúrtha lena mbaineann a dhíolmhú óna shuíomh cé acu den dá eintiteas lena mbaineann a bhfuil an phróiseáil neamhdhleathach sonraí inchurtha ina leith. Dá bhrí sin, cuirtear an breithiúnas atá faoi achomharc ar ceal a mhéid a dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta don chéad chuntar éilimh.

Maidir leis an damáiste neamhábharta lena mbaineann an dara cuntar éilimh agus bunaithe ar ainm an achomharcóra a bheith ar na 'liostaí maifia', tugann an Chúirt dá haire gur léir ón mbreithiúnas faoi achomharc gur dréachtaíodh tuarascáil Europol níos déanaí agus, ar an bhfíric sin amháin, nach mbaineann sé leis an teagmhas díobhálach a líomhnaíonn an t-achomharcóir i gcomhthéacs an dara ceann éilimh sin. Níor léirigh an t-achomharcóir go bhfuil na cinntí ar a bhfuil an breithiúnas faoi achomharc bunaithe i ndáil leis sin curtha ó bhail trí shaobhadh ar an bhfianaise nó trí earráid dlí. Chinn an Chúirt, dá bhrí sin, nach féidir an damáiste a bhraitheann an t-iarratasóir ina dhara cuntar

éilimh a nascadh le haon phróiseáil neamhdhleathach sonraí i gcomhthéacs an chomhair idir Europol agus údaráis na Slóvaice.

Chinn an Chúirt, dá bhrí sin, d'ainneoin earráid na Cúirte Ginearálta trí dhiúltú do phrionsabal dhliteanas comhpháirteach agus leithleach Europol i gcomhthéacs Rialachán Europol, ní chomhlíontar an ceanglas nach mór don achomharcóir a chruthú gurb ann do phróiseáil neamhdhleathach sonraí ba chúis le damáiste, sa chás seo, agus mar thoradh air sin ní féidir Europol a chur faoi dhliteanas, in aon chás, faoin dara cuntas éilimh sin. Is é an tátal a bhaintear as nach mór diúltú mar neamhéifeachtach don tsaincheist ar achomhairc lena n-iarrtar an cuntas éilimh sin a dhíbhe.

Ar an dara dul síos, i bhfianaise an bhreithiúnais atá faoi achomharc a chur ar ceal go páirteach, chinn an Chúirt, go gceadaítear amhlaidh le staid na n-imeachtaí, breithiúnas críochnaitheach a thabhairt san ábhar a bhí os comhair na Cúirte Ginearálta agus, mar sin, scrúdaítear an bhfuil na coinníollacha do dhliteanas neamhchonarthach an Aontais faoi Airteagal 50 de Rialachán Europol á gcomhlíonadh sa chás seo.

Maidir leis an gceanglas a bhaineann le sárú ar riail de chuid an Aontais atá beartaithe cearta a thabhairt do dhaoine aonair, chuir an Chúirt in iúl go bhforchuireann Rialachán Europol ar an ngníomhaireacht sin de chuid an Aontais agus ar údaráis inniúla na mBallstát, a n-iarrtar orthu comhoibriú chun críocha imeachtaí coiriúla, oibleagáid daoine aonair a chosaint ar phróiseáil neamhdhleathach a sonraí pearsanta.²²⁹

Is é an tátal a bhaineann an Chúirt as comhléamh ar shraith forálacha de Rialachán Europol gurb ionann aon nochtadh sonraí pearsanta, arna bpróiseáil i gcomhthéacs an chomhair idir Europol agus na húdaráis náisiúnta inniúla, do dhaoine nach bhfuil údaraithe chun eolas a fháil air agus sárú ar riail de chuid an Aontais atá beartaithe cearta a thabhairt do dhaoine aonair. Is é seo an cás maidir le nochtadh neamhúdaraithe sonraí pearsanta a thagann faoi chuimsiú comhrá dlúthphearsanta an achomharcóra.

Maidir leis an gceanglas a bhaineann le sárú atá tromchúiseach go leor ar riail de dhlí an Aontais, meabhraíonn an Chúirt gurb é an critéar cinntitheach i ndáil leis sin chun a chinneadh go bhfuil sárú ar dhlí an Aontais tromchúiseach go leor an ndearnadh sárú follasach agus tromchúiseach ar theorainneacha na discríde atá sa riail a sáraíodh. Thairis sin, chun an measúnú atá le déanamh a dhéanamh, ní mór aird a thabhairt ar an réimse, ar na coinníollacha agus ar an gcomhthéacs ina dtagann an oibleagáid atá i gceist ar an údarás lena mbaineann. Ina theannta sin, ní mór a chur san áireamh, go háirithe, leibhéal soiléireachta agus beachtais na rialach a sáraíodh agus méid na discríde a fhágann an riail sin don údarás lena mbaineann, castacht an cháis atá le rialú agus na deacrachtaí a bhaineann leis na téacsanna a chur i bhfeidhm nó a léiriú.

Sa chás seo, chinn an Chúirt go ndearnadh sárú sách tromchúiseach. Ar an gcéad dul síos, ní fhágann forálacha Rialachán Europol aon discríd do na heintitis a bhfuil baint acu le comhar idir Europol agus Ballstát faoin Rialachán sin maidir lena n-oibleagáid aon duine nádúrtha a chosaint ar aon chineál nochta neamhdhleathach sonraí pearsanta. Ar an dara dul síos, tagann an oibleagáid sin faoi chomhthéacs íogair an chomhair chun críoch ionchúisimh choiriúil, ina bpróiseáiltear na sonraí sin gan aon idirghabháil ó na daoine is ábhar do na sonraí, agus dá bhrí sin gan bheith in ann idirghabháil a dhéanamh ar bhealach ar bith chun aon phróiseáil neamhdhleathach ar a gcuid sonraí a chosc.

Maidir leis na coinníollacha a bhaineann le fírinne an damáiste agus an nasc cúisíoch, meabhraíonn an Chúirt nach féidir leis an Aontas Eorpach dliteanas neamhchonarthach a thabhuí ach amháin má bhain damáiste iarbhir agus damáiste sonracha don achomharcóir agus má eascraíonn an damáiste sách díreach ón sárú líomhainte ar riail dhlí an Aontais. Sa chás seo, chinn sí nach mór a mheas gur sháraigh próiseáil neamhdhleathach sonraí an achomharcóra agus a chara ceart an achomharcóra

²²⁹ Léamh comhcheangailte ar Airteagal 2(h), (i) agus (k), Airteagal 28(1)(a) agus (f), Airteagal 38(4) agus Airteagal 50(1) de Rialachán Europol.

maidir le hurraim dá shaol príobháideach agus teaghlaigh agus dá chumarsáidí agus go ndearna sé dochar dá onóir agus dá cháil, rud ba chúis le damáiste neamhábhartha dó.

Sna himthosca sin, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais gur cheart an breithiúnas atá faoi achomharc a chur ar ceal go páirteach agus ordaíonn sí do Europol EUR 2000 a íoc leis an achomharcóir mar chúiteamh as an damáiste neamhábhartha a bhain dó.

XI. Comhar breithiúnach in ábhair shibhialta

1. Rialachán Uimh. 2201/2003 maidir le dlínse agus maidir le haithint agus forghníomhú breithiúnas in ábhair maidir le pósadh agus freagracht tuismitheora

Breithiúnas an 20 Meitheamh 2024, *Greislzel*²³⁰ (C-35/23, [EU:C:2024:532](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Comhar breithiúnach in ábhair shibhialta – Freagracht tuismitheora – Rialachán (CE) Uimh. 2201/2003 – Airteagail 10 agus 11 – Dlínse i gcás ina n-aistrítear leanbh go héagórach – Gnáthchónaí linbh i mBallstát roimh aistriú éagórach – Nós imeachta um fhilleadh idir tríú tír agus Ballstát – Coincheap ‘iarratas ar fhilleadh’ – Coinbhinsiún na Háige an 25 Deireadh Fómhair 1980 maidir leis na Gnéithe Sibhialta a bhaineann le Fuadach Idirnáisiúnta Leanaí)

Agus tarchur chun réamhrialú ó Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Uaschúirt Réigiúnach Frankfurt am Main, an Ghearmáin) á éisteacht aici, soiléiríonn an Chúirt raon feidhme rialacha nós imeachta áirithe is infheidhme faoi Rialachán Uimh. 2201/2003²³¹ i gcás fuadach idirnáisiúnta leanaí i ndáil le tríú tír.

Rugadh L san Eilvéis in 2014 agus is náisiúnach í de chuid na Gearmáine agus na Polainne araon. Tá cónaí ar a hathair san Eilvéis ó mhí an Mheithimh 2013 ar chúiseanna gairmiúla, agus bhí cónaí ar a máthair le L ó mhí Eanáir 2015 go dtí mí Aibreáin 2016 sa Ghearmáin, áit ar thug an t-athair cuairt orthu go rialta. I mí Aibreáin 2016, chuaigh an mháthair agus L chun cónaithe sa Pholainn, áit ar thug an t-athair cuairt orthu ar dtús. Ó mhí Aibreáin 2017 ar aghaidh, dhiúltaigh an mháthair a chearta rochtana a cheadú don athair. Chláraigh sí L i naíscoil sa Pholainn, gan toiliú an athar, agus chuir sí in iúl don athair go raibh sé beartaithe aici fanacht sa Pholainn lena n-iníon.

I mí Iúil 2017, chuir an t-athair iarratas ar fhilleadh an linbh chuig an Eilvéis tríd an údarás lárnach dá cuid²³² faoi Choinbhinsiún na Háige 1980.²³³ Dhiúltaigh cúirt de chuid na Polainne don iarratas sin ar an bhforas gur thoiligh an t-athair ar feadh tréimhse éiginnte le haistriú na máthar le L go dtí an Pholainn. Diúltaíodh don chaingean arna tionscnamh ag an athair i gcoinne an chinnidh sin.

Cé nár lean sé leis an dara hiarratas ar fhilleadh a taisceadh sa Ghearmáin, i mí Iúil 2018 chuir an t-athair iarratas chuig cúirt de chuig na Gearmáine maidir leis an leanbh a chur faoina chúram amháin, leis an gceart chun áit chónaithe an linbh a chinneadh agus le filleadh an linbh ar chónaí an athar san Eilvéis. Rinne an chúirt ar tugadh an t-iarratas os a comhair é a dhíbhe ar an bhforas nach raibh dlínse

²³⁰ Is ainm bréige é ainm an cháis seo. Ní fhreagraíonn sé d'fhórainm aon pháirtí sna himeachtaí.

²³¹ Rialachán (CE) Uimh. 2201/2003 ón gComhairle an 27 Samhain 2003 i dtaca le dlínse agus aithint agus forghníomhú breithiúnas in ábhair maidir le pósadh agus freagracht tuismitheora, lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1347/2000 (IO 2003 L 338, Ich. 1).

²³² Oifig Chónaidhme Dlí agus Cirt i mBeirn (an Eilvéis).

²³³ An Coinbhinsiún ar na Gnéithe Sibhialta a bhaineann le Fuadach Idirnáisiúnta Leanaí, a rinneadh sa Háig an 25 Deireadh Fómhair 1980 ('Coinbhinsiún na Háige 1980').

idirnáisiúnta aici. Thug an t-athair caingean i gcoinne an chinnidh sin os comhair na cúirte a rinne an tarchur, ag maíomh go bhfuil dlínse ag cúirteanna na Gearmáine de réir Airteagal 10 agus 11 de Rialachán Uimh. 2201/2003.

Tá amhras ar an gcúirt a rinne an tarchur maidir le hinfheidhmeacht na bhforálacha sin, ós rud é nár thionscain an t-athair imeachtaí chun an leanbh a thabhairt ar ais, faoi Choinbhinsiún na Háige 1980, tríd an údarás lárnach de chuid na hEilvéise, ar tríú tír í nach bhfuil faoi cheangal ag Rialachán Uimh. 2201/2003. Chinn sí, dá bhrí sin, tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt Bhreithiúnais chun réamhrialú a fháil.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, rialaíonn an Chúirt maidir le raon feidhme riail na dlínse speisialta in ábhair maidir le freagracht tuismitheora a leagtar síos in Airteagal 10 de Rialachán Uimh. 2201/2003. I gcomhréir leis an Airteagal sin, coinníonn cúirteanna an Bhallstáit ina raibh gnáthchónaí ar an leanbh roimh an aistriú éagórach nó an choinneáil éagórach a ndlínse idirnáisiúnta, i bprionsabal agus faoi choinníollacha áirithe.

Maidir leis an gcoincheap ‘aistriú nó coinneáil éagórach linbh’ ar a bhfuil Airteagal 10 de Rialachán Uimh. 2201/2003 bunaithe, measann sé, ar an gcéad dul síos, nach bhfuil sainiú an choincheapa sin ²³⁴ ag brath ar thionscnamh imeachtaí, nach mór a bheith ina dhiaidh sin agus dá réir, ag an duine a bhfuil ceart chúram an linbh aige chun an leanbh a thabhairt ar ais ina dhiaidh sin go féideartha, bunaithe ar Choinbhinsiún na Háige 1980.

Ansin, ní shonraítear le hAirteagal 10(b)(i) de Rialachán Uimh. 2201/2003, ar dá réir nach inniúil cúirteanna shean-ghnáthchónaí an linbh a thuilleadh, i bprionsabal, mura ndéantar iarratas ar fhilleadh, faoi thréimshe bliain amháin, sa Bhallstát inar cuireadh an leanbh chun cónaithe nó inar coinníodh sé ann go héagórach, nach mór iarratas ar fhilleadh a dhéanamh de réir Choinbhinsiún na Háige 1980, agus ní dhéantar leis gur dodhéanta iarratas trí bhíthin údarás lárnach tríú tír. Go deimhin, ar an gcéad dul síos, rialaíonn an Chúirt maidir le raon feidhme riail na dlínse speisialta in ábhair maidir le freagracht tuismitheora a leagtar síos in Airteagal 10 de Rialachán Uimh. 2201/2003. Ar an gcéad dul síos, níl oibleagáid ann brath ar an gcoinbhinsiún sin chun filleadh linbh a iarraidh, ós inbhunaithe imeachtaí fillte ar a mhalairt de rialacha nó forálacha coinbhinsiúin, go háirithe iad siúd atá déthaobhach.

Ní féidir glacadh, i gcás nach sonraítear aon rud ina leith le Rialachán Uimh. 2201/2003, le feidhm a bheith ag rialacha nós imeachta le cur i bhfeidhm Airteagal 10 den Rialachán sin ach go háirithe, ar rialacha nós imeachta iad a leagtar amach in Airteagal 11(6) agus (7) den Rialachán sin, ²³⁵ dar cuspóir seoladh agus fógart faisnéise a rialú. ²³⁶

Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt dá haire, i bhfianaise, *inter alia*, chuspóirí Rialachán Uimh. 2201/2003, nach dtagann iarratas ar an leanbh a thabhairt ar ais chuig Stát seachas an Ballstát ina raibh gnáthchónaí ar an leanbh sin díreach roimh an aistriú éagórach nó an gcoinneáil éagórach, ná iarratas ar choimeád an linbh sin arna thabhairt os comhair chúirteanna an Bhallstáit sin faoin gcoincheap ‘iarratas ar fhilleadh’ de réir bhrí Airteagal 10 (b)(i) de Rialachán Uimh. 2201/2003.

²³⁴ Féach Airteagal 2(11) de Rialachán Uimh. 2201/2003.

²³⁵ Cuirtear trí Airteagal 11 den Rialachán sin le cur i bhfeidhm na nós imeachta um leanbh a fhilleadh de réir Choinbhinsiún na Háige 1980.

²³⁶ Tagraíonn sé seo d’fhaisnéis maidir le cinneadh maidir le neamhfhillleadh arna eisiúint de bhun Airteagal 13 de Choinbhinsiún na Háige 1980, atá le cur in iúl do chúirt inniúil an Bhallstáit ina raibh gnáthchónaí ar an leanbh díreach roimh an aistriú éagórach nó roimh an gcoinneáil éagórach.

Ar deireadh, sonraíonn an Chúirt gur léir ó fhoclaíocht Airteagal 11 de Rialachán Uimh. 2201/2003 nach bhfuil feidhm ag an bhforáil sin ach amháin idir na Ballstáit, i gcomhar le Coinbhinsiún na Háige 1980. Dá réir sin, níl feidhm ag na hoibleagáidí faisnéise agus fógra a leagtar síos in Airteagal 11(6) agus (7) den Rialachán sin ná ag infhorghníomhaitheacht an chinnidh dá dtagraítear in Airteagal 11(8) i gcomhthéacs nós imeachta um fhilleadh a cuireadh chun feidhme faoin gcoinbhinsiún sin idir tríú tír agus Ballstát a bhfuil an leanbh i láthair ann tar éis aistriú éagórach nó coinneáil éagórach.

2. Rialachán Uimh. 44/2001 maidir le dlínse agus maidir le haithint agus forghníomhú breithiúnas in ábhair shibhialta agus tráchtála

Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Real Madrid Club de Fútbol* (C-633/22, [EU:C:2024:843](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Limistéar saoirse, slándála agus ceartais – Comhar breithiúnach in ábhair shibhialta – Dlínse agus forfheidhmiú breithiúnas in ábhair shibhialta agus thráchtála – Rialachán (CE) Uimh. 44/2001 – Airteagail 34 agus 45 – Aithint agus forghníomhú breithiúnas – Dearbhú infhorfheidhmitheachta a dhiúltú nó a chúlghairm – Forais le diúltú – Beartas poiblí sa Bhallstát ina n-iarrtar an aithint – Nuachtán agus duine dá iriseoirí a chiontú as damáiste a dhéanamh do chlú club spóirt – Damáistí – Airteagal 11 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Saoirse an phreasa)

I dtarchur chun réamhrialú ón Cour de cassation (an Chúirt Achomhairc, an Fhrainc), rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, maidir le clásal an bheartais phoiblí a úsáid chun forghníomhú breithiúnais arna thabhairt ag cúirt Bhallstáit a dhiúltú as a n-eascaíonn sárú ar shaoirse an phreasa.

I mí na Nollag 2006, foilsíodh sa nuachtán *Le Monde* alt inar mhaígh an t-údar, EE, iriseoir atá fostaithe ag an nuachtán sin, gur chuir Real Madrid Club de Fútbol ('Real Madrid') agus Fútbol Club Barcelona duine in aimsir a chothaigh córas dópála i saol na rothaíochta. Roinneadh an t-alt in go leor eagraíochtaí meán, go háirithe eagraíochtaí meán de chuid na Spáinne. An mhí chéanna sin, foilsíodh in *Le Monde* litir bhréagnaithe a fuair sé ó Real Madrid, ach níor thug sí aon bharúil ina leith.

I mí na Bealtaine 2007, thionscain Real Madrid agus AE, ball dá fhoireann leighis, caingean le haghaidh damáistí os comhair cúirt Spáinneach, bunaithe ar dhíobháil a rinneadh dá n-onóir, i gcoinne na cuideachta nuachtáin Société Éditrice du Monde agus EE. Ar an gcéad dul síos, d'ordaigh an chúirt sin dóibh, mar chúiteamh ar an damáiste neamhábharta a fulaingíodh, EUR 300 000 a íoc le Real Madrid agus le AE EUR 30 000 agus, ar an dara dul síos, d'ordaigh sí go bhfoilseofaí an breithiúnas sin sa nuachtán *Le Monde* agus i nuachtán Spáinneach. Sheas an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach, an Spáinn) leis an mbreithiúnas sin ag an dara céim agus rinne an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach, an Spáinn) an t-achomharc a rinneadh ina choinne a dhíbhe.

In 2014, le dhá ordú, d'ordaigh cúirt chéadchéime na Spáinne forfheidhmiú an bhreithiúnais sin ón Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach) agus íocaíocht na bpríomhshuimeanna thuasluaite móide EUR 90 000 mar ús agus mar chostais do Real Madrid agus EUR 3 000 mar ús agus mar chostais do AE.

Dhearbhaigh Tribunal de grande instance de Paris (an Chúirt Réigiúnach, Páras, an Fhrainc) go raibh an breithiúnas sin agus na horduithe sin infhorghníomhaithe sa Fhrainc. Mar sin féin, d'aisiompáigh Cour d'appel de Paris (an Cúirt Achomhairc Pháras, an Fhrainc) na ráitis sin, ar an bhforas go raibh forfheidhmiú na bpianbhreitheanna contrártha d'ord poiblí na Fraince, a mhéid a sháraigh sé an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh.

Agus an t-achomharc arna thaisceadh ag Real Madrid agus AE á éisteacht aige, féachann an Cour de cassation (an Chúirt Achomhairc) le cinneadh a dhéanamh faoi Rialachán na Buiséile I maidir le

forghníomhú breithiúnais lena n-ordaítear, mar atá sa chás seo, do theach foilsitheoireachta nuachtán agus do dhuine dá iriseoirí damáistí a íoc mar chúiteamh ²³⁷ ar dhamáiste neamhábharta, ar an bhforas gur sárú follasach é ar shaoirse an phreasa, a chumhdaítear in Airteagal 11 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, meabhraíonn an Chúirt cineál eisceachtúil na heisceachta maidir le beartas poiblí dá bhforáiltear le hAirteagal 34(1) de Rialachán An Bhruiséil I, nach féidir a bheartú ach amháin i gcás ina mbeadh aithint nó forghníomhú an bhreithiúnais a tugadh i mBallstát eile ag teacht salach ar dhlíchóras an Bhallstáit ina n-iarrtar an forghníomhú sa mhéid go sáródh sé prionsabal bunúsach, bíodh sé sin ar dhlí náisiúnta an Bhallstáit sin nó ar dhlí an Aontais. I ndáil leis sin, is faoin gcúirt náisiúnta atá sé cosaint na gceart arna mbunú leis an dlí náisiúnta agus na gceart a thugtar le dlí an Aontais a áirithiú le dícheall comhionann.

Is amhlaidh atá, *inter alia*, maidir leis na cearta bunúsacha a ráthaítear leis an gCairt, nach mór do chúirt náisiúnta a chomhlíonadh agus Rialachán na Bruiséil I á chur i bhfeidhm aici agus, ar an gcaoi sin, agus dlí an Aontais á chur chun feidhme aici. ²³⁸ Mar sin féin, i bhfianaise bhuntábhacht phrionsabal na muiníne frithpháirtí sa chur chun feidhme sin, d'fhéadfadh sé go gceanglófaí ar na Ballstáit a thoimhdiú go bhfuil cearta bunúsacha comhlíonta ag na Ballstáit eile, ach amháin in imthosca eisceachtúla. Dá bhrí sin, ní fhéadfar forghníomhú an bhreithiúnais sin a dhiúltú nó, de réir mar a bheidh, an dearbhú infhorghníomhaitheachta a bhaineann leis an mbreithiúnas sin arna chúlghairm, ach amháin i gcás ina n-eascródh sárú follasach ar cheart bunúsach mar a chumhdaítear sa Chairt as forghníomhú breithiúnais sa Bhallstát iarrtha.

Maidir leis an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh go háirithe, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil sé sin ar cheann de na bunchlocha riachtanacha de shochaí iolraíoch dhaonlathach, agus go bhfuil sé ar cheann de na luachanna ar a bhfuil an tAontas Eorpach fothaithe faoi Airteagal 2 CAE. Dá bhrí sin, ní mór cur isteach ar an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh, amhail iad siúd a bhaineann le hiriseoirí agus le foilsitheoirí agus eagraíochtaí preasa freisin, a theorannú don mhéid atá fíor-riachtanach.

Ar an gcaoi chéanna, is léir ó chásdlí socair na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine nach ²³⁹ bhfágann ECHR mórán saoirse le haghaidh srianta ar an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh, go háirithe i réimse na n-ábhar leasa ghinearálta, ²⁴⁰ lena n-áirítear ábhair a bhaineann leis an spórt gairmiúil. Sa chomhthéacs sin, ba cheart béim mhór a leagan ar leas na sochaí daonlathaí maidir le saoirse an phreasa a áirithiú agus a chothabháil agus cinneadh á dhéanamh an bhfuil an cur isteach atá i gceist comhréireach leis an aidhm dhlísteanaigh atá á saothrú. Dá bhrí sin, ní mór gaol réasúnta comhréireachta idir an méid a bhronntar agus an díobháil atá i gceist a bheith in aon bhreithiúnas lena ndeonaítear damáistí as díobháil do chlú.

I ndáil leis sin, tá difríocht idir smachtbhanna i bhfabhar eintiteas dlíthiúil agus smachtbhanna i bhfabhar duine aonair, ós rud é go bhféadfadh iarmhairtí a bheith ag dochar do chlú duine aonair ar dhínit an duine aonair, cé nach bhfuil an ghné mhorálta sin ag baint le cáil eintitis dhlíthiúil. A mhéid a bhaineann le comhréireacht smachtbhanna, le haon srian míchuí ar an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh, tá baol ann go gcuirfear bac nó bac ar thuairisciú na meán amach anseo ar cheisteanna comhchosúla. Go háirithe, de réir chásdlí na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine, iarrtar an grinnschrúdú is cúramaí nuair is féidir leis na bearta a glacadh nó leis na smachtbhannaí a

²³⁷ Rialachán (CE) Uimh. 44/2001 ón gComhairle an 22 Nollaig 2000 maidir le dlínse agus le haithint agus forghníomhú breithiúnas in ábhair shibhialta agus tráchtála (IO 2001 L 12, Ich. 1, 'Rialachán I na Bruiséile').

²³⁸ Faoi Airteagal 51(1) den Chairt.

²³⁹ Coinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, a síníodh sa Róimh an 4 Samhain 1950 ('CECD').

²⁴⁰ Féach Airteagal 10(2) ECHR.

fhorchuirtear rannpháirtíocht an phreasa i ndíospóireachtaí a dhíspreagadh maidir le hábhair atá ina n-ábhar imní dlisteanach don phobal agus, dá bhrí sin, a bhfuil éifeacht dhíspreagthach acu ar fheidhmiú shaoirse an phreasa i ndáil le hábhair den sórt sin.

Ar bhonn na mbreithnithe sin, measann an Chúirt nach mór diúltú d'fhorfheidhmiú breithiúnais lena n-ordaítear do theach foilsitheoireachta nuachtán agus do dhuine dá iriseoirí damáistí a íoc mar chúiteamh as an damáiste neamhábhartha a bhain do chlub spóirt agus do dhuine dá fhoireann leighis mar gheall ar dhíobháil a rinneadh dá gcáil mar gheall ar fhoilsiú faisnéise fúthu i gcás ina mbeadh sárú follasach ar shaoirse an phreasa mar thoradh air, mar a chumhdaítear in Airteagal 11 den Chairt. Tagann sárú follasach den sórt sin faoin mbeartas poiblí sa Bhallstát ina n-iarrtar an forghníomhú agus, dá bhrí sin, is ionann é agus an foras le diúltú a leagtar síos in Airteagal 34(1) de Rialachán An Bhruiséil I, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 45 de.²⁴¹

Is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a chinneadh, agus imthosca uile an cháis á gcur san áireamh, lena n-áirítear ní hamháin acmhainní na ndaoine a dtugtar breithiúnas ina gcoinne ach freisin a thromchúisí atá siad agus méid an dochair a fuarthas sna breithiúnais atá i gceist sna príomhimeachtaí, an mbeadh forfheidhmiú na mbreithiúnas sin ina chúis le sárú follasach den sórt sin. Chuige sin, is faoin gcúirt sin atá sé a fháil amach an bhfuil na damáistí a dhámhtar sna breithiúnais sin díréireach go follasach leis an díobháil do chlú atá i gceist agus, dá bhrí sin, go bhfuil an baol ann go mbeidh éifeacht dhíspreagthach aige ar thuairisciú na meán amach anseo ar ábhair chomhchosúla sa Bhallstát ina n-iarrtar an forfheidhmiú nó, ar bhonn níos ginearálta, ar fheidhmiú shaoirse an phreasa, mar a chumhdaítear in Airteagal 11 den Chairt.

I gcomhthéacs an fhíoraithe sin, féadfaidh sé na suimeanna a leithdháiltear sa Bhallstát iarrtha ar shárú inchomparáide a chur san áireamh. Mar sin féin, ní leor ann féin aon neamhréireacht idir na méideanna sin agus méid na ndamáistí a dámhadh sna breithiúnais atá i gceist sna príomhimeachtaí chun a chinneadh go bhfuil na damáistí sin, go huathoibríoch agus gan fíorú ina dhiaidh sin, díréireach go follasach leis an díobháil do chlú atá i gceist. Thairis sin, ní féidir athbhreithniú ar na measúnuithe substainteacha arna ndéanamh ag an gcúirt sa Bhallstát tionscnaimh a bheith i gceist leis an bhfíorú sin, ós rud é gurb ionann sin agus athbhreithniú ar na tuillteanais, a thoirmisctear go sainráite le hAirteagal 36 agus le hAirteagal 45(2) de Rialachán na Bruiséile I. Ar deireadh, má chinneann an chúirt sin go bhfuil sárú follasach á dhéanamh ar shaoirse an phreasa, ba cheart di an diúltú na breithiúnais sin a fhorfheidhmiú a theorannú don chuid dhíréireach go follasach, sa Bhallstát iarrtha an forfheidhmithe, de na damáistí a dámhadh.

²⁴¹ I gcás caingeann amhail an ceann sa chás seo, a bhaineann le breithiúnas arna thabhairt i gcoinne dearbhú infhorghníomhaitheachta, tagraítear in Airteagal 45 de Rialachán An Bhruiséil I do na forais diúltaithe liostaithe, lena n-áirítear Airteagal 34 den Rialachán sin.

XII. Cúrsaí iompair

Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), an Liotuáin agus páirtithe eile v an Pharlaimint agus an Chomhairle (Pacáiste Soghluaisteachta) (C-541/20 go C-555/20, [EU:C:2024:818](#))

(Caingean le haghaidh neamhniú – An chéad sraith beart maidir le soghluaisteacht ('Pacáiste Soghluaisteachta') – Rialachán (AE) 2020/1054 – Uasfhadanna tiomána in aghaidh an lae agus na seachtaine – Íosfhad na sosanna agus na n-uaireanta scíthe in aghaidh an lae agus na seachtaine – Obair na dtiománaithe a eagrú sa dóigh gur féidir leo filleadh gach trí nó ceithre seachtaine, de réir an cháis, ar a gcónaí nó ar ionad oibríochtúil an fhostóra sin nó chuig a n-áit chun tabhairt faoina ngnáthuaireanta scíthe in aghaidh na seachtaine nó cúiteacha nó iad a chaitheamh – Cosc ar gnáth-uair scíthe in aghaidh na seachtaine nó cúiteach i bhfeithicil – Tréimhse chun tacagraif cliste dara glúine (V2) de chineál nua a shuiteáil – Dáta tagtha i bhfeidhm – Rialachán (AE) 2020/1055 – Coinníollacha a bhaineann leis an gceanglas bunaíochta – Oibleagáid na feithiclí a chur ar ais in ionad oibríochtúil a bhfostóra sa Bhallstát bunaíochta – Oibleagáid maidir le líon na bhfeithiclí agus na dtiománaithe a bhíonn gnáthbhaint acu le hionad oibríochtúil a bhfostóra sa Bhallstát bunaíochta – Cabatáiste – Tréimhse feithimh 4 lá ar an gcabatáiste – Maolú ó thaobh cabatáiste i gcomhsheirbhísí iompair – Treoir (AE) 2020/1057 – Sainrialacha maidir le cúraimí a leagan ar thiománaithe san earnáil iompair bóthair – Teorainn ama don trasuí – Margadh inmheánach – Sainrialacha maidir le saorsholáthar seirbhísí iompair – Comhbheartas iompair – Airteagail 91 agus 94 CFAE – Saoirsí bunúsacha – Prionsabal na comhréireachta – Measúnú tionchair – Prionsabail na córa comhionainne agus an neamh-idirdhealaithe – Prionsabail na deimhneachta dlíthiúla agus an ionchais dhliteanaigh – Cosaint an chomhshaoil – Airteagal 11 CFAE – Comhairle leis an gCoiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus le Coiste na Réigiún)

Ag éisteacht le 15 chaingean arna dtionscnamh ag Poblacht na Liotuáine, Poblacht na Bulgáire, an Rómáin, Poblacht na Cipire, an Ungáir, Poblacht Mhálta agus Poblacht na Polainne, lena n-iarrrat forálacha áirithe nó, uaireanta mar mhalairt air sin, gach ceann de na trí ghníomh reachtacha ²⁴² atá mar chuid de 'phacáiste soghluaisteachta', ar a dtugtar an 'Pacáiste Soghluaisteachta' freisin, a chur ar neamhní, déanann Mór-Dhlísheomra na Cúirte iad a dhíbhe, ach amháin a mhéid a iarrann siad Airteagal 1(3) de Rialachán 2020/1055 a neamhniú, a mhéid a chuireann sé mír 1(b) isteach in Airteagal 5 de Rialachán Uimh. 1071/2009. ²⁴³

Glacadh na trí phíosa reachtaíochta sin chun na rialacha a bhí i bhfeidhm a oiriúnú d'fhorbairtí in earnáil an iompair de bhóthar. Baineann siad, go háirithe, ar an gcéad dul síos, le huastréimhsí tiomána laethúla agus seachtainiúla, íos-sosanna agus tréimhsí scíthe laethúla agus seachtainiúla, agus suíomh trí bhíthin tacagraf (Rialachán 2020/1054); ar an dara dul síos, leis na rialacha comhchoiteanna maidir leis na coinníollacha atá le comhlíonadh chun gairm an oibreora iompair de bhóthar a chleachtadh agus leis na rialacha comhchoiteanna maidir le rochtain ar an margadh

²⁴² Rialachán (AE) 2020/1054 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Iúil 2020 lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 561/2006 a mhéid a bhaineann le riachtanais íosta maidir le huastréimhsí tiomána laethúla agus seachtainiúla, íos-sosanna agus uaireanta scíthe in aghaidh an lae agus na seachtaine, agus Rialachán (AE) Uimh. 165/2014 maidir le suíomh trí thacagraif (IO 2020 L 249, Ich. 1). Rialachán (AE) 2020/1055 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Iúil 2020 lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1071/2009, (CE) Uimh. 1072/2009 agus (AE) Uimh. 1024/2012 d'fhonn iad a oiriúnú d'fhorbairtí in earnáil an iompair de bhóthar (IO 2020 L 249, Ich. 17). Treoir (AE) 2020/1057 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Iúil 2020 lena leagtar síos rialacha sonracha i dtaca le Treoir 96/71/CE agus Treoir 2014/67/AE maidir le tiománaithe a phostú in earnáil an iompair de bhóthar agus lena leasaítear Treoir 2006/22/CE a mhéid a bhaineann le ceanglais forfheidhmithe agus Rialachán (AE) Uimh. 1024/2012 (IO 2020 L 249, Ich. 49).

²⁴³ Rialachán (CE) Uimh. 1071/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 lena mbunaítear rialacha comhchoiteanna maidir leis na coinníollacha a bheidh le comhlíonadh chun gairm an oibreora iompair de bhóthar a chleachtadh agus lena n-aisghairtear Treoir 96/26/CE ón gComhairle (IO 2009 L 300, Ich. 51).

idirnáisiúnta tarlaithe de bhóthar (Rialachán 2020/1055); agus, ar an tríú dul síos, leis na rialacha sonracha maidir le tiománaithe a phostú in earnáil an iompair de bhóthar (Treoir 2020/1057).

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tá roinnt prionsabal agus torthaí uileghabhálacha mar bhonn taca le hathbhreithniú na Cúirte ar dhlíthiúlacht i ndáil le forálacha éagsúla de na gníomhartha reachtacha atá i gceist.

Dá bhrí sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, go rialaítear prionsabal na saoirse chun seirbhísí a sholáthar i réimse an iompair le hAirteagal 58(1) CFAE, ar dá réir nach mór an prionsabal sin a chur i bhfeidhm tríd an gcomhbheartas iompair a chur chun feidhme, a thagann faoi raon feidhme na bhforálacha arna nglacadh ag Parlaimint na hEorpa agus ag Comhairle an Aontais Eorpaigh, ar bhonn, go háirithe, Airteagal 91(1) CFAE. Dá bhrí sin, tá reachtas an Aontais i dteideal athrú a dhéanamh ar na coinníollacha faoina bhfeidhmítear an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar i réimse an iompair de bhóthar, ós rud é, faoi Airteagal 58(1) CFAE, go bhfuil leibhéal an léirscaoilte sa réimse sin le cinneadh ag an reachtas féin i gcomhthéacs chur chun feidhme an chomhbheartais iompair. Ós rud é nach mór don bheartas deireanach sin cuspóirí na gConarthaí a shaothrú,²⁴⁴ d'fhéadfadh sé go mbeadh sé de chuspóir ag na bearta arna nglacadh ag reachtas an Aontais maidir leis an tsaoirse chun seirbhísí iompair a sholáthar ní hamháin feidhmiú na saoirse sin a éascú, ach freisin, i gcás inarb iomchuí, cosaint leasanna bunúsacha eile an Aontais Eorpaigh a aithnítear in CFAE a áirithiú, amhail feabhas a chur ar choinníollacha fostaíochta,²⁴⁵ cosaint shóisialta leordhóthanach a ráthú²⁴⁶ agus cothrom iomaíochta a chothabháil.

Ar an dara dul síos, cuireann an Chúirt chun cuimhne, de réir cásdlí socair, i gcás ina bhfuil reachtaíocht na mBallstát comhordaithe cheana féin le gníomh reachtach i réimse beartais ar leith de chuid an Aontais, nach féidir an fhéidearthacht a shéanadh ar reachtas an Aontais an gníomh sin a chur in oiriúint d'aon athrú ar imthosca nó d'aon fhorbairt eolais ag féachaint dá chúram leasanna ginearálta a chosaint agus cuspóirí uileghabhálacha an Aontais Eorpaigh a aithnítear le CFAE a chur san áireamh, lena n-áirítear na ceanglais a bhaineann le hardleibhéal fostaíochta a chur chun cinn, le feidhmiú cuí an mhargaidh inmheánaigh agus le cosaint shóisialta leordhóthanach a ráthú. I gcás den sórt sin, ní féidir le reachtas an Aontais a chúram a chomhlíonadh go cuí chun a áirithiú go gcosnófar na leasanna ginearálta agus na cuspóirí uileghabhálacha sin ach amháin má tá sé saor, i bhfianaise na bhforbairtí suntasacha a rinne difear don mhargadh inmheánach, gníomh reachtach a leasú chun na leasanna lena mbaineann a athchothromú.

Ar an tríú dul síos, cuireann an Chúirt in iúl, i gcomhthéacs an scrúdaithe ar phléadálacha neamhdhleathachta lena líomhnaítear sárú ar phrionsabal na comhréireachta nó ar phrionsabal an neamh-idirdhealaithe, nach féidir a chur as an áireamh go bhféadfadh tionchar níos mó a bheith ag na gníomhartha reachtacha atá faoi chonspóid ar ghnóthais iompair, beag beann ar an mBallstát ina bhfuil siad bunaithe, a roghnaigh samhail ghnó áirithe, amhail an cinneadh an chuid riachtanach dá seirbhísí, mura bhfuil siad go léir, a sholáthar d'fhaighteoirí atá bunaithe i mBallstáit atá i bhfad ón gcéad Bhallstát agus a ndéanann a dtiománaithe, dá bhrí sin, a n-oibríochtaí iompair lasmuigh dá n-áit chónaithe nó mar chuid d'oibríochtaí cabatáiste a dhéantar go buan nó go leanúnach laistigh de chríoch an Bhallstáit óstaigh chéanna. Mar sin féin, ag glacadh leis gur gnóthais iompair atá bunaithe i mBallstáit áirithe is mó a ghlacann an tsamhail ghnó sin, má tá tionchar ag beart an Aontais lena mbaineann i ngach Ballstát agus má cheanglaítear leis gur cheart cothromaíocht idir na leasanna éagsúla lena mbaineann a áirithiú, ní féidir a mheas go bhfuil an iarracht cothromaíocht den sórt sin a bhaint amach, agus staid Bhallstáit uile an Aontais á cur san áireamh, contrártha do phrionsabail na comhréireachta agus an neamh-idirdhealaithe ann féin.

²⁴⁴ De bhun Airteagal 90 CFAE.

²⁴⁵ Dá dtagraítear sa bhrollach a ghabhann le Conradh FAE agus sa chéad mhír d'Airteagal 151 CFAE.

²⁴⁶ De réir bhrí Airteagal 9 CFAE agus na chéad mhíre d'Airteagal 151 CFAE.

A mhéid a bhaineann le Rialachán 2020/1054, iarradh leis na caingne go ndéanfaí, go háirithe, na forálacha seo a leanas a neamhniú:

- Airteagal 1(6)(c) den Rialachán sin, ar dá réir nach bhféadfaidh tiománaithe i bhfeithicil tréimhsí scíthe seachtainiúla rialta nó cúiteacha a ghlacadh, ach nach mór iad a ghlacadh, ar chostas an fhostóra, i gcóiríocht atá oiriúnach do mhná agus d'fhir araon, lena n-áirítear trealamh codlata agus saoráidí sláintíochta leordhóthanacha.
- Airteagal 1(6)(d) den Rialachán sin, lena leagtar síos, ar an gcéad dul síos, an oibleagáid atá ar ghnóthais iompair obair na dtiománaithe a eagrú sa chaoi go mbeidh tiománaithe in ann filleadh gach trí nó ceithre seachtaine, ag brath ar cibé acu ar ghlac siad dhá thréimhse scíthe seachtainiúla laghdaithe as a chéile roimhe sin, chuig ionad oibríochtúil an fhostóra sin nó chuig a n-áit chónaithe, faoi seach, chun tréimhse scíthe seachtainiúla rialta nó chúiteach amháin ar a laghad a thosú nó a chaitheamh ann agus, ar an dara dul síos, an oibleagáid atá ar na gnóthais iompair sin a dhoiciméadú conas a chomhlíonann siad an oibleagáid sin.
- Airteagal 2(2) den Rialachán sin, lena mbunaítear tráthchlár nua chun tacagraf cliste dara glúine (V2) de chineál nua a fheistiú le haghaidh catagóirí éagsúla feithiclí.

Bhí na pléadálacha neamhdhleathachta a ardaíodh i gcoinne Airteagal 1(6)(d) de Rialachán 2020/1054, a scrúdaíonn an Chúirt ar dtús agus a dhiúltaíonn sí ina n-iomláine, bunaithe ar shárú ar phrionsabal na comhréireachta, ar phrionsabail na córa comhionainne agus an neamh-idirdhealaithe, ar phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla, ar shaorghluaiseacht shaoránaigh an Aontais, ar fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh, ar shaorghluaiseacht oibríthe, ar shaoirse bhunaíochta, ar rialacha dhlí an Aontais a bhaineann leis an gcomhbheartas iompair agus ar rialacha dhlí an Aontais maidir le cosaint an chomhshaoil.

Is é is cuspóir don fhoráil sin feabhas ²⁴⁷ a chur ar dhálaí oibre agus ar shábháilteacht ar bhóithre do thiománaithe laistigh den Aontas Eorpach, trína áirithiú gur féidir le tiománaithe a n-áit chónaithe a bhaint amach go tráthrialta chun a dtréimhse scíthe seachtainiúla rialta nó chúiteach a ghlacadh, ionas nach mbeidh an tréimhse a chaitheann tiománaithe atá ag gabháil d'oibríochtaí iompair idirnáisiúnta lasmuigh den áit chónaithe sin rófhada. Dá bhrí sin, is é is cuspóir don fhoráil sin an easpa rialacha soiléire maidir leis an tréimhse scíthe sheachtainiúil agus filleadh tiománaithe ar a n-áit chónaithe a leigheas agus, dá bhrí sin, na coinníollacha éagóracha iomaíochta do ghnóthais iompair a raibh na léirmhíntithe agus na cleachtais náisiúnta éagsúla in ann a spreagadh roimhe sin.

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt do roinnt de na cinn neamhdhleathachta sin, ar an bhforas go bhfuil siad bunaithe ar dhá bhonn mhíchearta.

Ar an gcéad dul síos, bhí roinnt Ballstáit iarrthacha míchearta a mhaíomh go gceanglaítear le hAirteagal 1(6)(d) de Rialachán 2020/1054 ar thiománaithe filleadh go heisiach ar ionad oibríochtúil a bhfostóra nó ar a n-áit chónaithe, trí bhíthin feithiclí earraí troma a bhíonn folamh go minic.

Ar an gcéad dul síos, tá cead ag tiománaithe, lena n-áirítear tiománaithe ó thríú tíortha, a dtréimhse scíthe seachtainiúla rialta nó chúiteach a ghlacadh san áit inar mian leo, cibé acu ionad oibríochtúil a bhfostóra, a n-áit chónaithe nó aon áit eile dá rogha féin é. Ní cheanglaítear leis an bhforáil atá faoi chonspóid ar ghnóthais iompair iallach a chur ar thiománaithe a dtréimhse scíthe seachtainiúla rialta nó chúiteach a ghlacadh go hiarbhrí ag a n-áit chónaithe féin. Ina ionad sin, tá sé d'oibleagáid ar ghnóthais iompair obair na dtiománaithe a eagrú ionas gur féidir leo filleadh ar an áit a roghnaigh siad chun an tréimhse scíthe sin a thosú nó a chaitheamh ansin, faoi seach.

Ina dhiaidh sin, theastaigh ó reachtas an Aontais na brúnna ar dócha go mbeadh ar thiománaithe aghaidh a thabhairt orthu san am a chuaigh thart a chur san áireamh. Ós rud é nach mór a mheas

²⁴⁷ Féach, go háirithe, aithrisí 1, 2, 6, 8, 13 agus 36 de Rialachán 2020/1054.

gurb é an t-oibrí an páirtí is laige sa chaidreamh fostaíochta, is gá cosc a chur ar an bhfostóir srian a chur ar a chearta nó ar a cearta nó an t-oibrí a dhíspreagadh óna chearta nó a cearta a éileamh go sainráite i leith a fhostóra. Dá bhrí sin, ní féidir fostóir a dhíolmhú ón oibleagáid obair a thiománaithe a eagrú chun go mbeidh siad in ann filleadh ar an bhforas gur tharscaoil siad, roimh ré agus go ginearálta, an ceart a thugtar dó leis an bhforáil atá faoi chonspóid.

Ar deireadh, bhí sé beartaithe ag reachtas an Aontais Eorpaigh solúbthacht a fhágáil do ghnóthais iompair, ina gcáil mar fhostóir, ar an gcéad dul síos, chun cinneadh a dhéanamh maidir leis na socruithe sonracha chun na cearta comhfhreagracha a thugtar do thiománaithe a fheidhmiú, de réir gach cáis ar leith, agus, ar an dara dul síos, a chruthú, trí dhul ar iontaoibh na doiciméadachta ábhartha uile chun na críche sin, go gcomhlíontar an oibleagáid a leagtar síos in Airteagal 1(6)(d) de Rialachán 2020/1054 agus an bealach inar réitíodh an oibleagáid sin, i gcás inarb iomchuí, le rogha an tiománaí a thréimhse scíthe sheachtainiúil a ghlacadh seachas ina áit chónaithe.

Ar an dara dul síos, tá roinnt Ballstáit iarrthacha mícheart a mhaíomh go mbeadh méadú suntasach ar an trácht mar thoradh ar an oibleagáid atá ar ghnóthais iompair obair tiománaithe a eagrú ar bhealach inar féidir le tiománaithe filleadh ar ionad oibríochtúil a bhfostóra nó ar a n-áit chónaithe. Glactar leis sin, sula nglacfar an beart sin, nach bhfilléann ach líon beag tiománaithe ar cheann amháin nó níos mó de na háiteanna sin agus gur cheart an filleadh sin a dhéanamh trí úsáid a bhaint as an bhfeithicil atá in úsáid ag an tiománaí.

Ar an gcéad dul síos, sular glacadh an beart sin, d'fhill formhór na dtiománaithe ar a n-áit chónaithe ag eatraimh thráthrialta níos lú ná 4 seachtaine. Ar an dara dul síos, féadfaidh gnóthais iompair, chun a áirithiú go gcomhlíonfar an oibleagáid a leagtar síos in Airteagal 1(6)(d) de Rialachán 2020/1054, dul ar iontaoibh modhanna eile iompair, amhail iompar poiblí, agus is féidir a shamhlú go bhféadfar filleadh na bhfeithicilí ón ngnóthas iompair ar a lárionad oibríochtúil mar chuid dá ghnáth-ghníomhaíochtaí iompair a cheangal leis an bhfillleadh ar cheann den dá áit dá dtagraítear san fhoráil sin.

Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt aghaidh ar roinnt ceisteanna dlí a ardaíodh, go háirithe iad siúd a luaitear thíos.

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an gceart atá ag reachtas an Aontais gníomh reachtach a oiriúnú, d'fhéach sé go sonracha, trí reachtaíocht an Aontais maidir le ham oibre tiománaithe a leasú, cothromaíocht nua a bhaint amach agus aird á tabhairt, ar an gcéad dul síos, ar leas na dtiománaithe i ndálaí oibre níos fearr agus i sábháilteacht mhéadaithe ar bhóithre agus, ar an dara dul síos, ar leas fostóirí a ngníomhaíochtaí iompair a dhéanamh faoi dhálaí cothroma tráchtála.

Sa chás seo, agus na leasanna éagsúla atá i gceist á gcothromú, bhí reachtas an Aontais i dteideal a mheas, i gcomhthéacs a lánrogha leithne i ndáil leis an gcomhbheartas iompair, gur ghá beart sonracha a thabhairt isteach chun feabhas a chur ar a ndálaí oibre mar gheall ar an méadú suntasach ar na tréimhsí a chaitheann tiománaithe atá fostaithe san Aontas Eorpach ar shiúl óna n-áit chónaithe agus go raibh na héifeachtaí diúltacha ar a sláinte i gcás tréimhsí fada a chaitear as a n-áit chónaithe níos tromchúisí ná na hiarmhairtí diúltacha do roinnt gnóthas a sholáthraíonn seirbhísí ar bhonn buan, a bheag nó a mhór, i mBallstáit seachas na Ballstáit sin ina bhfuil siad bunaithe. Tá an t-athchothromú sin comhsheasmhach le huaillmhianta sóisialta an Aontais Eorpaigh.

Ar an dara dul síos, tá feidhm gan idirdhealú ag an riail a leagtar síos in Airteagal 1(6)(d) de Rialachán 2020/1054 maidir leis na gnóthais iompair uile lena mbaineann, gan beann ar an mBallstát ina bhfuil siad bunaithe, maidir le gach tiománaí, gan beann ar a náisiúntacht agus ar an mBallstát ina bhfuil a bhfostóir bunaithe, agus maidir leis na Ballstáit uile, ionas nach mbeidh idirdhealú díreach a thoirmisctear le dlí an Aontais i gceist léi. Ina theannta sin, measann an Chúirt nach ionann an riail sin agus idirdhealú indíreach a thoirmisctear le dlí an Aontais, a mhéid a d'fhéadfadh sé, de bharr a cineáil féin, éifeacht níos mó a bheith aici ar ghnóthais iompair atá bunaithe i mBallstáit atá, dar leo, ar 'fhorimeall an Aontais', ar na tiománaithe atá fostaithe ag na gnóthais sin agus ag an ngrúpa

Ballstát sin. Ní féidir a mheas go bhfuil foráil de dhlí an Aontais, inti féin, contrártha do phrionsabail na córa comhionainne agus an neamh-idirdhealaithe ar an bhforas amháin go bhfuil iarmhairtí éagsúla ag baint léi d'oibreoirí eacnamaíocha áirithe, i gcás ina bhfuil an staid sin mar thoradh ar dhálaí oibriúcháin éagsúla ina bhfuil siad bunaithe, go háirithe mar gheall ar a suíomh geografach, agus ní ar neamhionannas sa dlí atá ina gné dhílis den fhoráil atá faoi chonspóid.

Bhí na pléadálacha neamhdhleathachta a ardaíodh i gcoinne Airteagal 1(6)(c) de Rialachán 2020/1054, lena ndiúltaíonn an Chúirt ina n-iomláine, bunaithe ar shárú ar phrionsabal na comhréireachta, ar phrionsabail na córa comhionainne agus an neamh-idirdhealaithe, ar fhorálacha Chonradh FAE a bhaineann leis an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar agus ar Airteagal 91(2) agus Airteagal 94 CFAE.

Is é is cuspóir don fhoráil sin dálaí oibre agus sábháilteacht ar bhóithre tiománaithe laistigh den Aontas Eorpach a fheabhsú, ²⁴⁸ trína áirithiú go mbeidh cóiríocht ardcháilíochta ag tiománaithe chun a dtréimhse scíthe seachtainiúla rialta nó chúiteach a ghlacadh, chun cosaint a thabhairt, go háirithe, do thiománaithe atá ag gabháil d'oibríochtaí iompair idirnáisiúnta thar achair fhada a chaitheann tréimhsí fada ar shiúl óna n-áit chónaithe. Is é is cuspóir don fhoráil sin réiteach a fháil ar an easpa rialacha soiléire a bhaineann le tréimhsí scíthe seachtainiúla agus, go sonrach, leis an gcóir neamh-chomhionann a d'fhéadfadh a bheith ann roimhe sin, mar gheall ar léirmhínte agus cur i bhfeidhm éagsúil Airteagal 8(8) de Rialachán Uimh. 561/2006 ²⁴⁹ arna ghlacadh ag na húdaráis náisiúnta inniúla, mar gheall ar chur i bhfeidhm na gcóras náisiúnta pionós éagsúil sna Ballstáit. Is chun críche cur i bhfeidhm aonfhoirmeach an toirmisc ar ghlacadh na tréimhse scíthe seachtainiúla rialta nó cúitimh san fheithicil a áirithiú, trí fhoráil chomhchuibhithe níos soiléire, a rinne reachtas an Aontais códú ar an léiriú ar Airteagal 8(8) a thug an Chúirt sa bhreithiúnas in *Vaditrans*. ²⁵⁰

Leis an toirmeasc sin, a bhfuil feidhm eisiach aige maidir le tréimhsí scíthe seachtainiúla rialta nó cúiteacha, agus ní maidir le cineálacha eile scíthe, urramaítear prionsabal na comhréireachta agus prionsabal an neamh-idirdhealaithe, bíodh sin idir tiománaithe, idir gnóthais nó idir na Ballstáit. Thairis sin, ní cheanglaítear leis an toirmeasc sin ar thiománaithe tréimhsí scíthe seachtainiúla rialta nó cúiteacha a ghlacadh ar ndóigh lasmuigh dá n-áit chónaithe trína bhfeithicil a pháirceáil i limistéir shábháilte shlána nó i gcóiríocht atá cóngarach do limistéar páirceála.

A mhéid a bhaineann leis na cinn neamhdhleathachta ar a bhfuiltear ag brath i gcoinne Airteagal 2(2) de Rialachán 2020/1054, a ndiúltaíonn an Chúirt dóibh ina n-iomláine freisin, bhí siad bunaithe ar shárú ar phrionsabal na comhréireachta, ar phrionsabail na deimhneachta dlíthiúla agus ar chosaint an ionchais dhlísteanaigh agus ar an dara mír d'Airteagal 151 CFAE.

Measann an Chúirt nach leor an fíoras go bhféadfaí foráil a dhéanamh do shuiteáil tacagraf cliste, i ngníomh reachtach ab infheidhme roimh theacht i bhfeidhm Rialachán 2020/1054, ar dháta atá éagsúil leis an dáta a tugadh isteach ar deireadh leis an rialachán deireanach sin, chun sárú ar dheimhneacht dhlíthiúil nó ionchais dhlísteanacha a shuí. Is lú fós an cás maidir le gníomh reachtach a bhaineann, mar atá sa chás seo, le tabhairt isteach trealamh ar dócha go ndéanfaidh forbairt thapa teicneolaíochtaí nua difear dó agus a bhféadfadh coigeartú leanúnach a bheith ag teastáil ina leith chun forbairt den sórt sin a léiriú.

A mhéid a bhaineann le Rialachán 2020/1055, iarradh leis na caingne go ndéanfaí, go háirithe, na forálacha seo a leanas a neamhniú:

²⁴⁸ Féach, go háirithe, aithrisí 1, 2, 6, 8, 13 agus 36 de Rialachán 2020/1054.

²⁴⁹ Rialachán (CE) Uimh. 561/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Márta 2006 maidir le comhchuibhiú reachtaíochta sóisialta áirithe a bhaineann le hiompar de bhóthar agus lena leasaítear Rialachán (CEE) Uimh. 3821/85 agus (CE) Uimh. 2135/98 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 3820/85 ón gComhairle (IO 2006 L 102, lch. 1).

²⁵⁰ Breithiúnas an 20 Nollaig 2017, *Vaditrans* (C-102/16, [EU:C:2017:1012](#))

– Le hAirteagal 1(3) den Rialachán sin, a mhéid a chuirtear isteach leis Airteagal 5(1)(b) de Rialachán Uimh. 1071/2009, ar dá réir nach mór d'fheithiclí a úsáidtear le haghaidh iompar idirnáisiúnta filleadh ar ionad oibríochtúil atá suite i mBallstát bunaíochta an ghnóthais iompair lena mbaineann,

– Airteagal 2(4)(a) de Rialachán 2020/1055, ar dá réir nach gceadaítear do tharlóirí oibríochtaí cabatáiste a dhéanamh leis an bhfeithicil chéanna sa Bhallstát óstach céanna laistigh de cheithre lá ó dheireadh tréimhse cabatáiste a dhéantar sa Bhallstát sin.

Ar an gcéad dul síos, maidir leis na saincheisteanna neamhdhleathachta a ardaíodh i gcoinne Airteagal 1(3) den Rialachán sin, a mhéid a chuirtear isteach leis mír 1(b) in Airteagal 5 de Rialachán Uimh. 1071/2009, cuireann an Chúirt an fhoráil sin ar neamhní ar bhonn sárú ar phrionsabal na comhréireachta, ar an bhforas nár shuigh reachtas an Aontais go leordhóthanach go ndearna sí scrúdú ar chomhréireacht na hoibleagáide a bhaineann le feithiclí a thabhairt ar ais dá bhforáiltear san fhoráil sin.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt, go deimhin, nach gceanglaítear ar reachtas an Aontais measúnú tionchair a bheith ar fáil dó i ngach imthoisc agus nach bhfuil measúnú tionchair den sórt sin ina cheangal air. Mar sin féin, ní mór dó a rogha a bhunú ar chritéir oibiachtúla agus scrúdú a dhéanamh ar cé acu atá nó nach bhfuil na haidhmeanna a shaothraítear leis an mbeart a roghnaíodh de chineál a thabharfadh údar le hiarmhairtí eacnamaíocha diúltacha suntasacha fiú d'oibreoirí áirithe. Dá bhrí sin, ní mór don reachtas sin, nuair atá an gníomh atá i gceist faoi réir athbhreithniú breithiúnach, a bheith in ann, ar a laghad, na fíorais bhunúsacha ba chearta a chur san áireamh mar bhunús na mbearta atá faoi chonspóid agus ar a raibh feidhmiú a lánrogha ag brath a léiriú agus a leagan amach go soiléir agus gan amhras.

Measann an Chúirt, cé nach raibh an oibleagáid a bhaineann le filleadh feithiclí faoi réir measúnú tionchair, nach ionann brath ar na sonraí sa mheasúnú tionchair – gné na bunaíochta, a mhéid a dhéanann siad cur síos ar an margadh lena mbaineann agus ar a dheacrachtaí féin nó a bhaineann sé le measúnú iarmhairtí na n-oibleagáidí seachas na hoibleagáidí a bhaineann le filleadh feithiclí, agus na sonraí bunúsacha a tháirgeadh agus a leagan amach ar bhealach soiléir agus aonchiallach ar ar a mbonn a glacadh Airteagal 1, pointe 3 de Rialachán 2020/1055, a mhéid a chuireann sé mír 1(b) isteach in Airteagal 5 de Rialachán Uimh. 1071/2009, agus ar a raibh feidhmiú iarbhrí, ag reachtas an Aontais, dá lánrogha ag brath. Is amhlaidh atá i gcás na sonraí bunúsacha eile ar a bhfuil Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle ag brath os comhair na Cúirte, ós rud é nach mbaineann siad leis an oibleagáid maidir le feithiclí a thabhairt ar ais nó gur tíolacadh iad ar bhealach róghonta. Is amhlaidh atá maidir le bheith ag brath ar fhaisnéis a líomhnaítear a chuir na Ballstáit iarrthacha ar fáil agus a bhféadfadh rochtain a bheith ag an reachtas sin uirthi.

Ar an dara dul síos, maidir leis na saincheisteanna neamhdhleathachta a ardaíodh i gcoinne phointe 4(a) d'Airteagal 2 de Rialachán 2020/1055, a ndíúltaíonn an Chúirt dóibh ina n-íomláine, líomhnaíonn na saincheisteanna sin go ndearnadh sárú ar phrionsabal na comhréireachta, ar phrionsabail na córa comhionainne agus an neamh-idirdhealaithe, ar rialacha dhlí an Aontais maidir leis an gcomhbheartas iompair, ar fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh, ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar, ar shaorghluaiseacht earraí agus ar rialacha dhlí an Aontais agus ar ghealltanais idirnáisiúnta an Aontais maidir le cosaint an chomhshaoil.

Maidir leis an ngearán lena líomhnaítear sárú ar phrionsabal na comhréireachta, tugann an Chúirt dá haire go háirithe go bhféachann an tréimhse mharana dá bhforáiltear in Airteagal 2(4)(a) de Rialachán 2020/1055, ar lena linn, ag deireadh timthriall cabatáiste a dhéantar i mBallstát óstach, le hoibríochtaí cabatáiste a dhéanamh sa Bhallstát sin, na hiarmhairtí gan choinne a eascraíonn, faoi Rialachán Uimh. 1072/2009, as ²⁵¹cleachtais chabatáiste chórasacha a bheith ag teacht chun cinn a leigheas, agus an

²⁵¹ Rialachán (CE) Uimh. 1072/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 maidir le rialacha comhchoiteanna le haghaidh rochtain ar an margadh idirnáisiúnta tarlaithe de bhóthar (IO 2009 L 300, Ich. 72).

cuspoir tosaigh atá á shaothrú ag reachtas an Aontais a bhaint amach, trí chineál sealadach an chabataíste a áirithiú, i gcomhréir leis an leibhéal léirscaoilte a leagtar síos leis an Rialachán sin chun rannchuidiú le feidhmiú cuí an mhargaidh iompair inmheánaigh.

Cuireann an Chúirt in iúl freisin nach gceanglaítear ar an ngnóthas iompair lena mbaineann na gníomhaíochtaí iompair uile a chur ar fionraí mar gheall ar chomhlíonadh na tréimhse marana tar éis timthriall cabatáiste i mBallstát óstach. Dá bhrí sin, tá sé mícheart a áitiú go gcuirfí bac gluaiseachta ar an bhfeithicil le linn na tréimhse sin, gan bheith in ann í a shannadh d'oibríochtaí iompair seachas oibríochtaí cabatáiste sa Bhallstát óstach céanna nó go mbeadh ar an ngnóthas iompair an fheithicil, atá folamh thairis sin, a thabhairt ar ais chuig a ionad oibríochtúil le linn na tréimhse céanna sin.

A mhéid a bhaineann leis an ngearán lena líomhnaítear sárú ar rialacha dhlí an Aontais agus ar ghealltanais idirnáisiúnta an Aontais Eorpaigh a bhaineann le cosaint an chomhshaoil, tugann an Chúirt dá haire, go háirithe, nach mbeidh éifeachtaí diúltacha suntasacha ar an gcomhshaol mar thoradh ar an tréimhse mharana a leagtar síos in Airteagal 2(4)(a) de Rialachán 2020/1055, ós rud é, ar an gcéad dul síos, nach bhfuil oibleagáid ann an fheithicil neamhualaithe a thabhairt ar ais chuig ionad oibríochtúil an ghnóthais iompair le linn na tréimhse sin agus, ar an dara dul síos, nach mbeidh aon tionchar comhshaoil ag aon bhac ar an bhfeithicil le linn na tréimhse sin.

Maidir le Treoir 2020/1057, iarradh leis na caingne, go bunúsach, go ndéanfaí forálacha Airteagal 1 den Treoir sin a neamhniú, a mhéid a dhéantar idirdhealú leo idir cineálacha éagsúla oibríochtaí iompair de bhóthar agus a mhéid a dhíolmhaítear leo cuid de na cineálacha oibríochtaí sin ó chur i bhfeidhm na rialacha maidir le hoibrithe a phostú a leagtar síos i dTreoir 96/71.²⁵²

Go bunúsach, leagtar síos le Treoir 2020/1057 rialacha sonracha maidir le tiománaithe a phostú in earnáil an iompair de bhóthar, lena ndéantar idirdhealú, chun a gcur i bhfeidhm a éascú, idir cineálacha éagsúla oibríochtaí iompair de réir mhéid nasctha an tiománaí agus na seirbhíse a sholáthraítear le críoch an Bhallstáit óstaigh.

Go háirithe, foráiltear le hAirteagal 1 de Threoir 2020/1057 i ndáil leis sin, i gcás ina ndéanann tiománaí oibríochtaí iompair déthaobhacha, arb é atá iontu oibríochtaí iompair ón mBallstát ina bhfuil an gnóthas iompair bunaithe go críoch Ballstáit eile nó go críoch tríú tír nó, os a choinne sin, oibríochtaí iompair ó Bhallstát nó ó thríú tír chuig an mBallstát ina bhfuil an gnóthas iompair bunaithe, nó oibríochtaí idirthurais, arb é atá iontu oibríochtaí iompair ina dtrasnaíonn an tiománaí críoch Ballstáit gan earraí a luchtú nó a dhíluchtú, nach measfar é a bheith ar postú chun críocha Threoir 96/71.

Os a choinne sin, i gcás ina ndéanann tiománaí oibríochtaí trasthrádála, arb é atá iontu oibríochtaí iompair a dhéantar ó Bhallstát seachas Ballstát bunaíochta an ghnóthais sin nó ó thríú tír chuig críoch Ballstáit eile nach ionann é agus an Ballstát bunaíochta sin nó críoch tríú tír, nó oibríochtaí cabatáiste, a shainmhínítear mar sholáthar seirbhísí ag tarlóir i mBallstát nach bhfuil sé bunaithe ann, ní mór a mheas go bhfuil an tiománaí sin ar postú chun críocha Threoir 96/71.

Maidir le hoibríochtaí iompair chomhcheangailte, arb é atá iontu iompar earraí idir na Ballstáit ina n-úsáideann an leoraí nó modh iompair eile na n-earraí atá nasctha leis an leoraí an bóthar le haghaidh chéim tosaigh nó chéim dheiridh an turais agus, i gcás na céime eile, bealach iarnróid, bealach uiscebhealaigh intíre nó bealach muirí, ní mheastar an tiománaí a bheith ar postú nuair a dhéanann sé an turas bóthair tosaigh nó deiridh d'oibríocht iompair chomhcheangailte más oibríochtaí déthaobhacha iompair atá sa turas bóthair sin, arna dhéanamh ina aonar.

Bhí na forais neamhdhleathachta a bhfuiltear ag brath orthu i gcoinne fhorálacha Airteagal 1 de Threoir 2020/1057, a ndiúltaíonn an Chúirt dóibh ina n-iomláine, bunaithe ar shárú ar Airteagal 1(3)(a)

²⁵² Treoir 96/71/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Nollaig 1996 maidir le hoibrithe a phostú faoi chuimsiú seirbhísí a sholáthar (IO 1997 L 18, lch. 1)

de Threoir 96/71, ar phrionsabail na córa comhionainne agus an neamh-idirdhealaithe, ar phrionsabal na comhréireachta, ar rialacha dhlí an Aontais a bhaineann leis an gcomhbheartas iompair, ar shaorghluaiseacht earraí, ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar agus ar rialacha dhlí an Aontais maidir le cosaint an chomhshaoil.

Go háirithe, maidir leis an sárú líomhainte ar phrionsabail na córa comhionainne agus an neamh-idirdhealaithe, tugann an Chúirt dá haire, trí rialacha earnála a ghlacadh maidir le hoibrithe a phostú a bheartaítear a chur chun feidhme ar fud an Aontais Eorpaigh chun feidhmiú cuí an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú, gur fhéach reachtas an Aontais le cothromaíocht ²⁵³ a bhaint amach idir, ar thaobh amháin, feabhas a chur ar dhálaí sóisialta agus oibre tiománaithe agus, ar an taobh eile, feidhmiú na saoirse chun seirbhísí iompair de bhóthar a sholáthar bunaithe ar iomaíocht chóir idir gnóthais iompair a éascú. Sa chomhthéacs sin, leis an gcur chuige arb é atá ann idirdhealú a dhéanamh idir cineálacha éagsúla oibríochtaí iompair chun críocha na rialacha maidir le postú a chur i bhfeidhm, i bhfad ón mbonn a bhaint den chomhionannas idir na Ballstáit, tá sé beartaithe, os a choinne sin, aghaidh a thabhairt ar na neamhionannais sa chóir a tháinig chun cinn roimhe sin, mar thoradh ar neamhréireachtaí a sainathnódh idir na Ballstáit i léirmhíniú, i gcur i bhfeidhm agus i gcur chun feidhme na bhforálacha is infheidhme roimh theacht i bhfeidhm na Treorach sin, neamhréireachtaí a chuir ualach trom riaracháin ar thiománaithe agus ar ghnóthais iompair.

I bhfianaise an chur chuige sin, d'fhonn a mheas an bhfuil idirdhealú líomhainte idir gnóthais iompair agus tiománaithe atá fostaithe acu ag brath ar cé acu a dhéanann siad oibríochtaí trasthrádála nó déthaobhacha iompair, diúltaíonn an Chúirt don bhonn nach mór an measúnú ar inchomparáideacht chásanna faoi seach na dtiománaithe sin chun cur i bhfeidhm na rialacha maidir le postú a chinneadh a dhéanamh trí thagairt a dhéanamh do chineál a gcuid oibre amháin, cé gurb é an nasc idir an tiománaí lena mbaineann agus an tseirbhís a sholáthraítear don Bhallstát bunaíochta nó don Bhallstát óstach atá, i bhfianaise an chuspóra a shaothraítear leis na forálacha atá faoi chonspóid d'Airteagal 1 de Threoir 2020/1057, ábhartha chun críocha an mheasúnaithe sin.

Measann an Chúirt freisin go bhfuil an toimhde go bhfuil oibríocht iompair chomhcheangailte, ina hiomláine, inchomparáide le hoibríocht iompair dhéthaobhach, i bhfianaise an chuspóra a shaothraítear leis na rialacha a leagtar síos in Airteagal 1 de Threoir 2020/1057, mícheart. Is é is cuspóir don Treoir sin rialacha sonracha a bhunú maidir le tiománaithe a phostú in earnáil an iompair de bhóthar amháin. Trí gan oibríochtaí iompair chomhcheangailte a chomhshamhlú, i gcás ina mbíonn an tiománaí céanna ag gabháil leis an bhfeithicil agus lena lasta, le hoibríochtaí iompair déthaobhacha, níor sháraigh reachtas an Aontais prionsabail na córa comhionainne agus an neamh-idirdhealaithe.

²⁵³ Mar is léir ó aithrisí 3, 7 agus 9 de Threoir 2020/1057.

XIII. Iomaíocht

1. Comhaontuithe cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe (Airteagal 101 CFAE)

Breithiúnas an 27 Meitheamh 2024, *an Coimisiún v Servier agus páirtithe eile* (C-176/19, [EU:C:2024:549](#))

(Achomharc – Iomaíocht – Táirgí cógaisíochta – Margadh an pheirindiprile – Airteagal 101 CFAE – Cairtéil – Comhroinnt margaidh – Iomaíocht ionchasach – Teorainn a chur le hiomaíocht trí chuspóir – Straitéis chun moill a chur ar theacht isteach leaganacha cineálacha de pheirindipril ar an margadh – Comhaontú um réiteach díospóide paitinne – Comhaontú ceadúnaithe paitinne – Sannadh teicneolaíochta agus comhaontú ceadúnais – Airteagal 102 CFAE – Margadh ábhartha – Mí-úsáid ceannasachta)

Breithiúnas an 27 Meitheamh 2024, *an Coimisiún v KRKA* (C-151/19 P, [EU:C:2024:546](#))

(Achomharc – Iomaíocht – Táirgí cógaisíochta – Margadh an pheirindiprile – Airteagal 101 CFAE – Cairtéil – Comhroinnt margaidh – Iomaíocht ionchasach – Teorainn a chur le hiomaíocht trí chuspóir – Straitéis chun moill a chur ar theacht isteach leaganacha cineálacha de pheirindipril ar an margadh – Comhaontú um réiteach díospóide paitinne – Comhaontú ceadúnaithe paitinne – Sannadh teicneolaíochta agus comhaontú ceadúnais)

Seasann an Chúirt leis na hachomhairc a rinne an Coimisiún Eorpach i gcoinne dhá bhreithiúnas ón gCúirt Ghinearálta ²⁵⁴ lena gcuirtear ar neamhní go páirteach an cinneadh lenar chinn an Coimisiún gurbh ann do chairtéil agus mí-úsáid ceannasachta ar an margadh le haghaidh táirgí cógaisíochta peirindiprile agus lenar forchuireadh fíneálacha ar mhonaróirí na dtáirgí íocshláinte lena mbaineann. ²⁵⁵ Agus é sin á dhéanamh aici, soiléiríonn an Chúirt Bhreithiúnais an deighilt idir gníomhaíocht dhlísteach monaróirí cógas leighis arb é atá i gceist léi díospóidí paitinne iarbhir san earnáil cógaisíochta a réiteach, ar thaobh amháin, agus comhaontuithe a roinneann an margadh go neamhdhleathach le haghaidh táirge cógaisíochta faoi scáth comhaontú um réiteach díospóide paitinne, ar an taobh eile.

D'fhorbraíodh grúpa cógaisíochta Servier, a bhfuil a mháthairchuideachta, Servier SAS, bunaithe sa Fhrainc (ina aonair nó le chéile, 'Servier'), táirge íocshláinte in aicme coscairí einsíme a thiontaíonn angiotensín, a úsáidtear sa leigheas cardashoithíoch agus atá beartaithe go príomha chun hipirtheannas agus teip croí a chóireáil. Chuaigh an phaitinn maidir leis an móilín peirindipril, a comhdaíodh le hOifig Eorpach na bPaitinní (OEP) in 1981, in éag le linn na 2000idí.

²⁵⁴ Breithiúnas an 12 Nollaig 2018, *Servier agus páirtithe eile v an Coimisiún* (T-691/14, [EU:T:2018:922](#)), agus *Krka v an Coimisiún* (T-684/14, [EU:T:2018:918](#)) (le chéile, 'na breithiúnais faoi achomharc').

²⁵⁵ Cinneadh C(2014) 4955 final ón gCoimisiún an 9 Iúil 2014 maidir le himeacht de bhun Airteagail 101 agus 102 [CFAE] (Cás AT.39612 – Perindopril (Servier)) ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

Is i bhfoirm salainn, ar eibumine é, a bhíonn comhábhar gníomhach cógaisíochta peirindiprile. In 1988, chomhdaigh Servier roinnt paitinní le OEP a bhaineann le próisis chun an comhábhar gníomhach sin a mhonarú, le dáta éaga an 16 Meán Fómhair 2008.

Rinne Servier paitinn nua a bhaineann le peirindipril agus a próiseas monaraíochta a chomhdú le OEP in 2001 agus deonaíodh í in 2004 ('paitinn 947'). Fuair Servier paitinní náisiúnta freisin a bhaineann le paitinn 947 i roinnt Ballstát sular páirtithe iad sa Choinbhinsiún chun Paitinní Eorpacha a Dheonú.

Ó 2003 ar aghaidh, tháinig roinnt díospóidí chun cinn idir Servier agus monaróirí cógas cineálach a bhí á n-ullmhú chun leagan cineálach d'imill a mhargú. Sa chomhthéacs sin, chuir 10 monaróir chineálacha freasúra i gcoinne na paitinne 947 os comhair OEP, ar chúlghair a Bhord Teicniúil Achomhairc an phaitinn atá faoi chonspóid i mí na Bealtaine 2009. Rinne roinnt monaróirí cógas cineálach agóid i gcoinne bhailíocht phaitinn 947 os comhair cúirteanna náisiúnta áirithe freisin. Ó thaobh Servier de, thionscain sé caingne um shárú agus iarratais ar urghairí eatramhacha i gcoinne na monaróirí cógas cineálach atá i gceist, lena n-áirítear an chuideachta Shlóivéanach KRKA, tovarna zdravl, d.d. ('Krka').

Chun deireadh a chur leis na díospóidí sin, thug Servier comhaontuithe réitigh i gcrích, idir 2005 agus 2007, le roinnt monaróirí cineálacha. Dá bhrí sin, thug Servier comhaontú socraíochta i gcrích le Krka lena gcumhdaítear an phaitinn 947 agus na paitinní náisiúnta coibhéiseacha, comhaontú ceadúnais agus comhaontú sannta agus ceadúnais ('comhaontuithe Krka'). Cumhdaíodh leis na comhaontuithe sin na Stáit uile a bhí ina mBallstáit den Aontas Eorpach ag an am ábhartha, chomh maith le tíortha nach Ballstáit den Aontas Eorpach iad, arb iad príomh-mhargaí Krka iad.

De réir an Choimisiúin, thug Servier agus Krka na comhaontuithe sin i gcrích agus é mar aidhm neamhdhleathach acu críoch na dtíortha a chumhdaítear a roinnt ina dhá réimse tionchair, lena gcuimsítear, i gcás gach ceann acu, a bpríomh-mhargaí, ina bhféadfaidís oibriú mar dhearbhu, i gcás Servier, nach mbeadh sé faoi réir brú iomaíoch ó Krka thar na teorainneacha a eascraíonn as na comhaontuithe sin agus, i gcás Krka, nach mbeadh an baol ann go n-agrófaí é as sárú ag Servier.

Le cinneadh an 9 Iúil 2014, ²⁵⁶ chinn an Coimisiún gurbh ionann na comhaontuithe a thug Servier i gcrích le Krka agus na monaróirí cineálacha eile agus srianta ar an iomaíocht a thoirmisctear le hAirteagal 101 CFAE. Mheas sé freisin gur sháraigh Servier Airteagal 102 CFAE trí straitéis eisiatach a tharraingt suas agus a chur chun feidhme lena gcumhdaítear an margadh le haghaidh peirindiprile agus an margadh teicneolaíochta a bhaineann le comhábhar gníomhach an táirge íocshláinte sin sa Fhrainc, san Ísiltír, sa Pholainn agus sa Ríocht Aontaithe.

Dá bhrí sin, d'fhorchuir an Coimisiún fíneálacha EUR 289 727 200 ar Servier as sárúithe ar Airteagal 101 CFAE, lena n-áirítear EUR 37 661 800 as a rannpháirtíocht i gcomhaontuithe Krka, agus fíneáil EUR 41 270 000 as sárú ar Airteagal 102 CFAE. Gearradh fíneáil EUR 10 milliún ar Krka as Airteagal 101 CFAE a shárú.

Agus caingne arna dtionscnamh ag Servier agus Krka á n-éisteacht aici, chinn an Chúirt Ghinearálta go ndearna an Coimisiún earráid dlí maidir le comhaontuithe Krka a thréithriú mar shárú ar Airteagal 101(1) CFAE gan a shuíomh go bhfuil srian ar iomaíocht de réir cuspóra nó éifeachta. Maidir leis an sárú ar Airteagal 102 CFAE, ar cuireadh Servier ina leith, mheas an Chúirt Ghinearálta go raibh sainiú an Choimisiúin ar an margadh peirindiprile curtha ó bhail ag earráidí measúnaithe amhail a thorthaí maidir le ceannasacht Servier ar an margadh ábhartha a neamhbhailíochtú.

Dá bhrí sin, le dhá bhreithiúnas a tugadh an 12 Nollaig 2018, ²⁵⁷ chuir an Chúirt Ghinearálta an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní a mhéid a chinn sí gur sáraíodh Airteagal 101 CFAE i ndáil le

²⁵⁶ Féach fonóta 255.

²⁵⁷ Féach fonóta 254.

comhaontuithe Krka agus gur sáraíodh Airteagal 102 CFAE, agus gur chuir sí ceal ar na fíneálacha a forchuireadh ar Servier agus Krka faoi seach i leith na sárúithe sin.

Thug an Coimisiún dhá achomharc os comhair na Cúirte Breithiúnais i gcoinne na mbreithiúnas sin ón gCúirt Ghinearálta.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

1. Sárú ar Airteagal 101 CFAE

a) Iomaíocht fhéideartha idir Servier agus Krka

Scrúdaíonn an Chúirt Bhreithiúnais, ar an gcéad dul síos, gearáin an Choimisiúin ina líomhnaítear earráidí i léirmhíniú agus i gcur i bhfeidhm choincheap na hiomaíochta a d'fhéadfadh a bheith déanta ag an gCúirt Ghinearálta.

Mar réamhphointe, tugann an Chúirt dá haire, chun críocha scrúdú a dhéanamh, i bhfianaise Airteagal 101(1) CFAE, ar chleachtais chlaonpháirteacha i bhfoirm comhaontuithe cothrománacha comhair idir gnóthais, amhail comhaontuithe Krka, gur gá a chinneadh, ag an gcéad céim, an féidir na cleachtais sin a aicmiú mar shrian ar iomaíocht ag gnóthais i staid iomaíoch, mura bhféadfaí iad a aicmiú ach amháin. Más amhlaidh an cás, is gá a fháil amach, ag an dara céim, an dtagann na cleachtais sin, ag féachaint dá saintréithe eacnamaíocha, faoin sainmhíniú ar shrianadh iomaíochta de réir cuspóra. I gcás nach mbunaítear cuspóir frithiomaíoch na gcleachtas sin, is gá scrúdú a dhéanamh ar a n-éifeachtaí.

Tar éis an soiléiriú sin a dhéanamh, measann an Chúirt go bhfuil na gearáin lena líomhnaítear go bhfuil earráidí i léirmhíniú agus i gcur i bhfeidhm choincheap na hiomaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann éifeachtach, ós rud é gur scrúdaigh an Chúirt Ghinearálta roinnt aithrisí den chinneadh atá faoi chonspóid maidir le saincheist na hiomaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann idir Krka agus Servier, chomh maith le gearáin áirithe a chuir Servier ar aghaidh ina leith sin.

Maidir leis an tsubstaint, measann an Chúirt, trína chinneadh, tráth a tugadh comhaontuithe socraíochta agus ceadúnais Krka i gcrích, go raibh tásca comhsheasmhacha ann a d'fhéadfadh a bheith i gceannas ar Servier agus Krka chun a chreidiúint go raibh an phaitinn 947 bailí, gur thuig an Chúirt Ghinearálta ó na tásca sin go raibh cosc anois ar iomaíocht idir na gnóthais sin ar na margaí náisiúnta laistigh den Aontas Eorpach agus, dá bhrí sin, nach raibh aon iomaíocht fhéideartha eatarthu.

Chun teacht ar chonclúid den sórt sin maidir le heaspa iomaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann, ba cheart don Chúirt Ghinearálta a fháil amach ar mhainnigh an Coimisiúin a shuíomh, ar an dáta a tugadh comhaontuithe Krka i gcrích, go raibh fíorfhéidearthachtaí nithiúla ann do Krka dul isteach sa mhargadh ábhartha agus dul in iomaíocht le Servier, i bhfianaise céimeanna ullmhúcháin leordhóthanacha agus easpa bacainní dosháraithe ar an iontráil sin.

Mar sin féin, in ionad na himscrúduithe is gá a dhéanamh ar an bpointe sin, níor luaigh an Chúirt Ghinearálta ach go raibh Servier agus Krka cinnte go raibh an phaitinn 947 bailí agus go bhféadfaí iompar Krka maidir le brú iomaíoch a choinneáil ar Servier a mhíniú trína mian a seasamh a neartú in aon chaibidlíocht d'fhonn teacht ar chomhaontú socraíochta a mbeadh comhaontú ceadúnais ag gabháil leis. Agus an méid sin á dhéanamh aici, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid maidir le hábharthacht dhlíthiúil staid na paitinne a fuarthas ar na margaí atá i gceist, chomh maith lena bhfuil ar intinn ag na páirtithe. Ina theannta sin, níor luaigh sí na cúiseanna lena chinneadh intuigthe nach raibh Servier ná Krka ina n-iomaitheoirí ionchasacha a thuilleadh, d'ainneoin na fianaise sa chinneadh atá faoi chonspóid a bhí dírithe ar a mhalairt a léiriú.

Thairis sin, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais in iúl, agus scrúdú á dhéanamh aici ar an gcomhthéacs inar tugadh comhaontuithe socraíochta agus ceadúnais Krka i gcrích, ní hamháin gur shaobh an Chúirt Ghinearálta téarmaí soiléire agus beachta cinnidh ó chúirt de chuid na Ríochta Aontaithe maidir le frithéileamh ar chealú phaitinn 947 arna tabhairt ag Krka, ach freisin brí agus raon feidhme an chinnidh atá faoi chonspóid maidir le héifeachtaí cinnidh ó EPO Rannán Freasúra, a bhailíochtaigh an phaitinn sin.

Dá bhrí sin, seasann an Chúirt le gearáin an Choimisiúin ina líomhnaítear go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid ina léirmhíniú agus ina cur i bhfeidhm ar choincheap na hiomaíochta a d'fhéadfadh a bheith ann.

(b) Aicmiú chomhaontuithe Krka mar shrian ar iomaíocht de réir cuspóra

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí nuair a chinn sí nach raibh aon srian ar iomaíocht de réir cuspóra.

Sna breithiúnais atá faoi achomharc, chinn an Chúirt Ghinearálta, i gcás ina bhfuil fíor-dhíospóid ann a bhaineann le paitinn, nach féidir comhaontú lena socraítear an díospóid sin ina bhfuil clásail lena sriantar iomaíocht agus atá nasctha le comhaontú ceadúnais a bhaineann leis an bpaitinn sin a shaintréithiú mar shrian ar iomaíocht de réir cuspóra ach amháin más féidir leis an gCoimisiún a léiriú nach idirbheart arna thabhairt i gcrích ar neamhthuilleamaí é an comhaontú ceadúnais sin agus, dá bhrí sin, go bhfuil sé ina mhaisiú ar íocaíocht droim ar ais.

Mar sin féin, de réir na Cúirte, tugann an réasúnaíocht sin neamhaird ar chineál na gcomhaontuithe atá i gceist, nach bhfuil i gcomhaontú simplí um réiteach díospóidí paitinne mar mhalairt ar íocaíocht aisiompaithe, ach i gcomhaontú chun margaí a roinnt ina dhá réimse, nach dtagann ceann acu, thairis sin, faoi raon feidhme an tsáraithe ar Airteagal 101 CFAE.

Mar thoradh ar an earráid dlí sin, d'fhóraigh an Chúirt Ghinearálta tréithriú an chleachtais neamhdhleathaigh a chuirtear i leith Servier agus Krka mar shrian ar iomaíocht trí chuspóir trí anailís a dhéanamh ar fhoirm agus ar shaintréithe dlíthiúla na gcomhaontuithe a bhí beartaithe chun an cleachtas sin a chur chun feidhme, cé go raibh sé de dhualgas ar an gcúirt sin measúnú a dhéanamh ar mhéid na díobhála eacnamaíche do na comhaontuithe sin trí anailís mhionsonraithe a dhéanamh ar a saintréithe, ar a gcuspóirí agus ar an gcomhthéacs eacnamaíoch agus dlíthiúil ar cuid díobh iad.

Ina theannta sin, ós rud é nár fhorchoimeád comhaontuithe socraíochta agus ceadúnais Krka cuid den mhargadh do Krka, ní fhéadfaí teacht ar an gconclúid go raibh comhroinnt margaidh ann, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid freisin ina léirmhíniú ar Airteagal 101(1)(c) CFAE, ós rud é nach bhfuil an toirmeasc ar chomhaontuithe a roinneann margaí, a leagtar síos san fhoráil sin, teoranta do chomhaontuithe lena mbunaítear deighilt 'heirméiteach' idir na margaí.

Ina theannta sin, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid dlí eile trí bhreithnithe a thabhairt isteach, ina réasúnaíocht maidir le heaspa srianta ar iomaíocht de réir cuspóra, a bhaineann le cineál hipitéiseach líomhainte éifeachtaí féideartha na gcomhaontuithe atá i gceist, cé nach gá imscrúdú a dhéanamh nó, a fortiori, na héifeachtaí ar an iomaíocht a léiriú atá ag cleachtais a aicmítear mar shrianta ar iomaíocht de réir cuspóra, lena n-áirítear i gcomhthéacs aon scrúdaithe ar cé acu a léiríonn nó nach nochtann an t-iompar ábhartha an méid díobhála is gá chun iad a shainiú amhlaidh.

Ar an gcaoi chéanna, trí cháineadh a dhéanamh ar an gCoimisiún toisc nár léirigh sé, go bunúsach, go raibh sé beartaithe ag Servier nó Krka srian a chur leis an iomaíocht eatarthu, cé nach raibh gá le léiriú den sórt sin chun a shuíomh go raibh srian ar iomaíocht de réir cuspóra, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid dlí freisin.

Thairis sin, sháraigh an Chúirt Ghinearálta an prionsabal go bhféadfaí fianaise a thabhairt ar aird gan bhac trína chinneadh go bhfuil idirdhealú dlí ann, maidir le fianaise ilroinnte agus easnamhach a chur

san áireamh chun a shuíomh go bhfuil sárú ann, idir cásanna ina bhfuil inneachar comhaontuithe frithiomaíocha, mar atá sa chás seo, ar fáil don Choimisiún agus iad siúd nach bhfuil an t-ábhar sin ar fáil dó. Ina dhiaidh sin, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid dlí bhreise trína chinneadh nach féidir le tátail a baineadh as sleachta páirteacha de ríomhphoist nó de dhoiciméid eile lena n-airbheartaítear rúin na bpáirtithe a shuí cinneadh a thabhairt faoi cheist go héasca bunaithe ar ábhar iarbhír na gcomhaontuithe atá i gceist.

Ar deireadh, meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais go bhfuil an fhéidearthacht go bhféadfadh éifeachtaí ar son na hiomaíochta a bheith ag ceadúnas paitinne i margaí geografacha áirithe go hiomlán neamhábhartha chun a mheas ar cheart é a shaintréithriú mar shrian ar iomaíocht de réir cuspóra faoi Airteagal 101(1) CFAE. Trí éifeachtaí dearfacha chomhaontú ceadúnais Krka ar phríomh-mhargáí Krka a chur san áireamh, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid, dá bhrí sin, ina léirmhíniú agus ina chur i bhfeidhm ar Airteagal 101(1) CFAE, go háirithe ós rud é nach dtagann príomh-mhargáí Krka faoi raon feidhme geografach an tsáraithe ar Airteagal 101 CFAE.

I bhfianaise na n-earráidí dá dtagraítear thuas, is é conclúid na Cúirte Breithiúnais go bhfuil réasúnaíocht na Cúirte Ghinearálta maidir le heaspa srianta ar iomaíocht de réir cuspóra a eascraíonn as comhaontuithe Krka curtha ó bhail ina hiomláine mar gheall ar neamhdhleathacht.

(c) Aicmiú chomhaontuithe Krka mar shrian ar iomaíocht de réir éifeachta

Ar an tríú dul síos, cáineann an Chúirt Bhreithiúnais conclúid na Cúirte Ghinearálta nár shuigh an Coimisiún go raibh sé d'éifeacht ag comhaontuithe Krka iomaíocht a shrianadh, ós rud é gur theip ar an gCoimisiún a chruthú, in éagmais na gcomhaontuithe atá i gceist, gur dócha go rachadh Krka isteach i bpríomh-mhargáí Servier.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, chun measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí frithiomaíocha a bheith ann mar thoradh ar chomhaontú idir gnóthais, gur gá comparáid a dhéanamh idir staid na hiomaíochta a eascraíonn as an gcomhaontú sin agus an staid a bheadh ann ina éagmais. Leis an modh 'frithfhórasach' sin, ní mór an comhthéacs iarbhír ina bhfuil an comhaontú sin suite a chur san áireamh. Dá bhrí sin, ní mór don chás frithfhórasach, a bheartaítear ar bhonn easpa an chomhaontaithe sin, a bheith réalaíoch agus inchreidte.

I bhfianaise an tsoiléirithe sin, cinneann an Chúirt Bhreithiúnais gur bhain an Chúirt Ghinearálta míbhrí, ar thrí phríomhghné, as saintréithe an mhodha fhrithfhórasaigh chun Airteagal 101 CFAE a chur i bhfeidhm.

Ar an gcéad dul síos, chinn an Chúirt Ghinearálta go raibh an measúnú ar éifeachtaí frithiomaíocha chomhaontú socraíochta Krka bunaithe ar chur chuige hipitéiseach agus ar scrúdú neamhiomlán ar na héifeachtaí sin, ós rud é nár chuir an Coimisiún cúrsa iarbhír na dteagmhais i ndiaidh an chomhaontaithe sin san áireamh sa chás frithfhórasach. Mar sin féin, tugtar neamhaird le réasúnaíocht sin na Cúirte Ghinearálta ar an bhfóras nach féidir an chás frithfhórasach atá, de réir sainmhínithe, hipitéiseach, sa mhéid nár tháinig sé chun cinn, a bhunú ar ábhair tar éis an comhaontú sin a thabhairt i gcrích.

Ar an dara dul síos, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid nuair a chinn sí go scoireann an cásdlí ar dá réir a fhéadfadh comhaontú idir gnóthais a shaintréithriú mar shrian ar iomaíocht de bharr na n-éifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith aige de bheith infheidhme a luaithe a chuirfear an comhaontú sin chun feidhme, ar an bhforas gur féidir éifeachtaí iarbhír an chomhaontaithe sin ar an iomaíocht a urramú. Go deimhin, i gcás, mar seo, nach n-eascraíonn athrú as comhaontú, ach, os a choinne sin, go gcoinnítear líon nó iompar na ngnóthas iomaíoch atá i margadh cheana féin, ní leor comparáid a dhéanamh idir na cásanna a aimsíodh ar an margadh sin roimh chur chun feidhme an chomhaontaithe sin agus ina dhiaidh sin chun tacú leis an gconclúid nach raibh aon éifeacht fhrithiomaíoch ann, ós rud é gurb é is cúis leis an éifeacht fhrithiomaíoch imeacht cinnte, mar thoradh

ar an gcomhaontú sin, foinse iomaíochta a d'fhéadfadh a bheith fós ann tráth a tugadh an comhaontú sin i gcrích.

Ar an tríú dul síos, leanann sé ón gcásdlí, agus an cás frithfhíorasach á bhunú chun scrúdú a dhéanamh ar chomhaontú um réiteach paitinne idir monaróir cógas tionscnaimh agus monaróir cógas cineálach, nach gceanglaítear ar an gCoimisiún cinneadh cinntitheach a dhéanamh maidir leis an seans go n-éireoidh leis an monaróir sin sa díospóid phaitinne nó maidir leis an dóchúlacht go dtabharfaí comhaontú nach bhfuil chomh sriantach céanna i gcrích. Dá bhrí sin, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid ina léirmhíniú agus ina cur i bhfeidhm ar Airteagal 101(1) CFAE trína chinneadh gur theip ar an gCoimisiún a chruthú, in éagmais an chomhaontaithe socraíochta, gur dócha go rachadh Krka isteach sna margaí ábhartha agus gur dócha, nó go hinchreidte fiú, go bhféadfaí an phaitinn sin a neamhbhailíochtú ar bhealach níos tapúla nó níos iomláine dá leanfaí leis an dlíthíocht lena ndéantar agóid i gcoinne bhailíocht na paitinne 947.

Is é conclúid na Cúirte Breithiúnais go bhfuil réasúnaíocht na Cúirte Ghinearálta ina hiomláine ag diúltú do shaintréithriú chomhaontuithe Krka mar shrian ar an iomaíocht de réir éifeachta leis na hearráidí dlí a sainaithníodh ar an gcaoi sin le neamhdhleathacht.

2. *Sárú ar Airteagal 102 CFAE*

Ar an gceathrú dul síos, diúltaíonn an Chúirt do chonclúid na Cúirte Ghinearálta go ndearnadh an sainmhíniú ar an margadh táirgí ábhartha arna ghlacadh ag an gCoimisiún chun scrúdú a dhéanamh ar mhí-úsáid ceannasachta ag Servier a chur ó bhail mar gheall ar earráidí amhail an scrúdú sin a neamhbhailíochtú. I ndáil leis sin, go háirithe, chuir an Chúirt Ghinearálta i leith an Choimisiúin nár chuir sé an margadh ábhartha i bhfeidhm maidir le táirgí íocshláinte eile faoin aicme coscairí einsím thiontaithe angaitheannaine ('táirgí íocshláinte CACE') ach maidir le peirindipil amháin.

Maidir leis an bpointe sin, meabhraíonn an Chúirt go nglactar leis, le cinneadh an mhargaidh ábhartha, sula ndéantar measúnú ar cheannasacht a d'fhéadfadh a bheith ann de réir bhrí Airteagal 102 CFAE, go sainítear, ar an gcéad dul síos, an margadh táirgí agus ansin, ar an dara dul síos, a ghné gheografach.

Is léir freisin ón gcásdlí go nglactar leis le coincheap an mhargaidh ábhartha go bhfuil leibhéal leordhóthanach idirmhalartachta ann idir na táirgí nó na seirbhísí ar cuid de iad. A mhéid a bhaineann, go sonrach, leis an scrúdú ar inionadaitheacht eacnamaíoch idir táirgí íocshláinte, ní mór measúnú a dhéanamh air i bhfianaise na n-athruithe ar dhíolacháin idir táirgí íocshláinte atá beartaithe don tasc teiripeach céanna, de bharr na n-athruithe ar phraghsanna coibhneasta na dtáirgí íocshláinte sin. Léiríonn cinneadh nach bhfuil inionadaitheacht den sórt sin ann gurb ann do mhargadh ar leith, is cuma cad is cúis leis an gcinneadh sin.

Ós rud é gur tháinig an Coimisiún ar an gconclúid nach raibh aon inmhálartacht ann idir táirgí íocshláinte ACE eile agus táirgí íocshláinte CACE eile i bhfianaise an chinnidh, nár chuir Servier ina choinne, go raibh an t-éileamh ar pheirindipril réasúnta neamhleasteach i gcomparáid leis an laghdú géar ar phraghsanna na dtáirgí íocshláinte CACE eile ar na margaí lena mbaineann, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid dlí agus an Coimisiún á cháineadh aici as an margadh ábhartha a theorannú d'impriseanla amháin.

Ós rud é gur chinn an Chúirt Ghinearálta ansin go raibh conclúid an Choimisiúin maidir le ceannasacht Servier ar an margadh teicneolaíochta a bhaineann leis an gcomhábhar gníomhach peirindipril bunaithe ar shainiú mícheart ar an margadh ábhartha, measann an Chúirt go bhfuil cinntí sin na Cúirte Ghinearálta bunaithe ar bhonn mícheart agus, dá bhrí sin, go bhfuil siad curtha ó bhail freisin mar gheall ar neamhdhleathacht.

Ós rud é gur seasadh le forais achomhairc an Choimisiúin maidir leis na hearráidí thuasluaite, cuireann an Chúirt na breithiúnais atá faoi achomharc ar ceal go páirteach.

3. Na caingne le haghaidh neamhniú arna dtionscnamh ag Servier agus Krka

Measann an Chúirt, sa chúigiú háit, go gceadaítear le staid na n-imeachtaí breithiúnas críochnaitheach a thabhairt maidir leis na saincheistanna dlí a chuir Servier agus Krka os comhair na Cúirte Ginearálta chun agóid a dhéanamh i gcoinne tréithriú, sa chinneadh atá faoi chonspóid, shocrú Krka agus chomhaontuithe ceadúnais mar shrian ar iomaíocht de réir cuspóra agus tréithriú chomhaontú socraíochta Krka agus chonradh sannta agus ceadúnais Krka mar shrian ar an iomaíocht de réir éifeachta.

Ar an gcéad dul síos, maidir le comhaontuithe socraíochta agus ceadúnais Krka a thréithriú mar shrian ar iomaíocht de réir cuspóra, cinneann an Chúirt, ag céim thosaigh, an raibh sé de cheart ag an gCoimisiún na comhaontuithe sin a thréithriú mar shrian ar iomaíocht fhéideartha arna gcur i bhfeidhm ag Krka ar Servier. Chuige sin, scrúdaíonn sí an raibh fíorfhéidearthachtaí nithiúla ann, ar an dáta a tugadh na comhaontuithe sin i gcrích, do Krka dul isteach sa mhargadh forimeallach agus dul in iomaíocht le Servier.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl nach féidir a mheas gurb ann do phaitinn lena gcosnaítear próiseas monaraíochta comhábhair ghníomhaigh atá san fhearann poiblí mar bhacainn dhosháraithe ar theacht isteach cógas cineálach sa mhargadh bunaithe ar an gcomhábhar gníomhach sin. Dá bhrí sin, ní chiallaíonn paitinn den sórt sin a bheith ann nach féidir monaróir cógas cineálach a bhfuil rún daingean agus cumas bunúsach aige dul isteach sa mhargadh, agus a léiríonn, trí na bearta a rinneadh, go bhfuil sé réidh chun agóid a dhéanamh i gcoinne bhailíocht na paitinne sin agus chun an riosca a ghlacadh, ar theacht isteach sa mhargadh dó, a bheith faoi réir imeachtaí um shárú arna dtionscnamh ag sealbhóir na paitinne, mar iomaitheoir féideartha de chuid mhonaróir an chógaistionscnóra lena mbaineann.

Maidir le rún daingean Krka leanúint dá iarrachtaí a fhorleithne a mhargú in ainneoin na sárúithe dlíthiúla a d'fhulaing sé in 2006 i ndíospóidí paitinne idir é agus Servier, tugann an Chúirt dá haire gur léir ón bhfianaise a luaigh an Coimisiún sa chinneadh atá faoi chonspóid nár scoir Krka dá iarrachtaí dul isteach i bpríomh-mhargáí Servier.

Thairis sin, ní leor ach oiread an fóras go ndearna Krka caibidlíocht le Servier d'fhonn comhaontuithe socraíochta agus ceadúnais Krka a thabhairt i gcrích chun a léiriú nach raibh diongbháilteacht láidir ag Krka a thuilleadh dul in iomaíocht le Servier.

I bhfianaise a bhfuil thuas, tháinig an Chúirt ar an gconclúid go bhféadfadh Krka a bheith ina iomaitheoir féideartha do Servier tráth a tugadh Comhaontuithe Socraíochta agus Ceadúnúcháin Krka i gcrích.

Ag an dara céim, cinneann an Chúirt an raibh nó nach raibh an Coimisiún mícheart a mheas gurbh é cuspóir chomhaontuithe socraíochta agus ceadúnais Krka na margáí peirindiprile a roinnt.

I ndáil leis sin, cuireann sí in iúl nach féidir iad a eisiamh ó chur i bhfeidhm Airteagal 101 CFAE toisc go bhféadfar comhaontuithe um réiteach díospóidí paitinne, amhail comhaontuithe ceadúnais a bhaineann le comhaontuithe den sórt sin, a thabhairt i gcrích chun cuspóir a bhaint amach a d'fhéadfadh a bheith dlisteanach má shuítear go bhfuil sé d'aidhm ag na comhaontuithe sin iomaíocht a shrianadh. Sa chás seo, is léir freisin ó fhoclaíocht chomhaontuithe socraíochta agus ceadúnais Krka agus ó na himthosca a bhaineann lena gconclúid go bhfuil siad nasctha go heacnamaíoch agus nach féidir iad a scrúdú ar leithligh.

Is ionann éifeacht chomhcheangailte chomhaontú ceadúnais Krka, lenar chinn Servier gan cur i gcoinne margú leagan cineálach peirindiprile ag Krka ar phríomh-mhargáí Krka, agus an comhaontú socraíochta, lena bhforáiltear d'oibleagáid neamhsháraithe ar thaobh Krka i ndáil le príomh-mhargáí Servier, agus *quid pro quo*, lena gcuirtear ar chumas Servier agus Krka seasamh níos fabhraí a choinneáil ar a bpríomh-mhargáí faoi seach. Is éard atá i gceist le sraith comhaontuithe den sórt sin, i

bprionsabal, comhroinnt na margáí sin agus, dá bhrí sin, srian ar iomaíocht de réir cuspóra, nach féidir a chur i gcomhthéacs ná a fhritháireamh le haon éifeachtaí dearfacha nó éifeachtaí ar son na hiomaíochta ar aon mhargadh ar bith.

I bhfianaise na dtosca sin, measann an Chúirt go léiríonn an fhianaise a cuireadh chun cinn sa chinneadh atá faoi chonspóid gurb ann do chleachtas arb é is aidhm dó, i gcás Servier agus Krka, an margadh peirindiprile a chomhroinnt trí shocrú Krka agus trí chomhaontuithe ceadúnais, agus gur leor í chun údar a thabhairt le saintréithriú an chleachtais sin mar shrian ar iomaíocht trí chuspóir.

Ar an dara dul síos, maidir le comhaontú socraíochta Krka agus sannadh Krka agus comhaontú ceadúnais Krka a aicmiú mar shrian ar iomaíocht de réir éifeachta, meabhraíonn an Chúirt gur faoin gCoimisiún a bhí sé comparáid a dhéanamh idir an staid iomaíoch a eascraíonn as na comhaontuithe sin agus an staid iomaíoch a eascraíonn as cás frithfhíorasach réalaíoch agus inchreidte. A mhéid, sa chás seo, a bhain an srian ar iomaíocht atá i gceist le deireadh a chur le foinse na hiomaíochta féideartha a chuir Krka ar Servier, bhí an anailís ar an gcás frithfhíorasach ag freagairt, go bunúsach, don anailís ar an iomaíocht fhéideartha sin.

I bhfianaise na soiléirithe sin, measann an Chúirt go raibh an Coimisiún i dteideal a mheas go raibh Krka ar cheann de na bagairtí is práinní do Servier, toisc go raibh fíorfhéidearthachtaí nithiúla aige dul isteach sna margáí sa Fhrainc, san Ísiltír agus sa Ríocht Aontaithe. In éagmais chomhaontuithe Krka, ní chuirfí deireadh leis an bhféidearthacht sin do Krka teacht isteach, trína pheirindipril. Dá bhrí sin, shuigh an Coimisiún go raibh sé d'éifeacht ag díothú na foinse iomaíochta féideartha sin, trí na comhaontuithe sin a chur chun feidhme, srian suntasach a chur ar an iomaíocht. Tá an éifeacht sin, nach bhfuil hipitéiseach ná féideartha, ach fíor, de chineál a thabharfadh údar leis an tréithriú mar shrian ar an iomaíocht trí éifeacht arna ghlacadh sa chinneadh atá faoi chonspóid.

Tar éis rialú a thabhairt, dá bhrí sin, ar shaincheisteanna dlí áirithe a chuir Servier agus Krka ar aghaidh os comhair na Cúirte Ginearálta, cinneann an Chúirt nach gceadaíonn staid na n-imeachtaí, áfach, breithiúnas críochnaitheach a thabhairt ina iomláine. Dá bhrí sin, déanann sí an cás a tharchur ar ais chuig an gCúirt Ghinearálta chun rialú a thabhairt ar shaintréithriú shannadh Krka agus comhaontú ceadúnais mar shrian ar iomaíocht de réir cuspóra, agus, in an Coimisiún v Servier agus páirtithe eile (C-176/19 P), ar na pléadálacha eile a bhaineann le sárú ar Airteagal 102 CFAE agus ar na pléadálacha a cuireadh chun cinn sa rogha mhalartach chun agóid a dhéanamh i gcoinne mhéid na fíneála.

Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024, FIFA (C-650/22, [EU:C:2024:824](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Margadh inmheánach – Iomaíocht – Rialacha arna mbunú ag comhlachas idirnáisiúnta spóirt agus arna gcur chun feidhme aige le cúnamh óna bhaill – Sacair gairmiúil – Eintitis arna rialú ag an dlí príobháideach a bhfuil cumhachtaí rialála, athbhreithnithe agus smachtbhannaí acu – Rialacha maidir le stádas agus aistriú na n-imreoirí – Rialacha maidir le conarthaí fostaíochta idir clubanna agus imreoirí – Foirceannadh luath conartha fostaíochta ag an imreoir – Cúiteamh a ghearrtar ar an imreoir – Dliteanas comhpháirteach agus leithleach an chlub nua – Smachtbhannaí – Toirmeasc ar dheimhniú aistrithe idirnáisiúnta an imreora a eisiúint agus a chlárú fad a bheidh díospóid a bhaineann le foirceannadh luath an chonartha fostaíochta ar feitheamh – Toirmeasc ar imreoirí eile a chlárú – Airteagal 45 CFAE – Cosc ar shaoirse gluaiseachta oibrithe – Fírinniú – Airteagal 101 CFAE – Cinneadh comhlachais cuideachtaí atá dírithe ar iomaíocht a chosc nó a shrianadh – Margadh fostaíochta – Earcaíocht na n-imreoirí ag clubanna – Margadh comórtais sacair idirclub – Rannpháirtíocht clubanna agus imreoirí i gcomórtais spóirt – Srian le hiomaíocht de réir cuspóra – Díolúine)

Tar éis tarchur chun réamhrialú a fháil ón cour d'appel de Mons (Cúirt Achomhairc Mons, (an Bheilg)), rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnais arís maidir le cur i bhfeidhm dhlí eacnamaíoch an Aontais Eorpaigh

maidir leis na rialacha arna mbunú ag cónaidhm idirnáisiúnta spóirt.²⁵⁸ Leis an mbreithiúnas seo, soiléirítear an chaoi a bhfuil feidhm ag airteagail Chonradh FAE lena leagtar síos prionsabal na saorghluaiseachta d'oibrithe agus toirmeasc ar chairtéil,²⁵⁹ ar chinntí agus ar chleachtais chomhbheartaithe maidir leis na rialacha arna nglacadh ag cónaidhm idirnáisiúnta spóirt maidir le stádas agus aistriú imreoirí.

Is comhlachas é Fédération internationale de football association (FIFA) a rialaítear le dlí na hEilvéise agus é mar aidhm aige, inter alia, rialacha a bhunú lena rialaítear sacair agus ábhair ghaolmhara ar fud an domhain. Tá sé comhdhéanta de chomhlachais sacair náisiúnta a gceanglaítear orthu, inter alia, a mbaill nó a gcleamhnaithe féin a thabhairt i gcomhréir leis na rialacha go léir a leagann sé síos.

I mí an Mhárta 2014, ghlac FIFA 'Rialacháin maidir le Stádas agus Aistriú Imreoirí' ('RSTJ'). Foráiltear le RSTJ, inter alia, go bhfuil aon chlub nua sacair ghairmiúil a fhostaíonn imreoir tar éis conradh fostaíochta a fhoirceannadh gan chúis chóir, faoi dhliteanas i gcomhpháirt agus go leithleach an cúiteamh a íoc a d'fhéadfaí a cheangal ar an imreoir sin a íoc lena iar-chlub, agus an cúiteamh sin á shocrú ar bhonn na gcritéar éagsúil a liostaítear sa Rialachán sin.²⁶⁰ Leagtar síos in RSTJ freisin go dtoimhdítear gur spreag an club nua an t-imreoir chun deireadh a chur leis an gconradh fostaíochta idir é féin agus a iar-chlub agus go nochtann sé an club nua sin, i gcásanna áirithe, do phionós spóirt, arb é atá ann toirmeasc ar aon imreoir nua a chlárú ar feadh tréimhse sonraithe.²⁶¹ Ar deireadh, foráiltear le RSTJ nach bhféadfaidh an comhlachas sacair náisiúnta lena mbaineann an t-iar-chlub deimhniú aistrithe idirnáisiúnta (CIT) a eisiúint chun tairbhe an imreora má bhíonn díospóid idir an t-iar-chlub sin agus an t-imreoir sin a eascraíonn as fhoirceannadh luath conartha fostaíochta gan comhaontú frithpháirteach.²⁶²

Is iar-imreoir sacair gairmiúil é BZ a bhfuil cónaí air i bPáras (an Fhrainc). I mí Lúnasa 2013, shínigh sé conradh fostaíochta ceithre bliana le club sacair gairmiúil Rúiseach. An bhliain dár gcionn, chuir an club sin deireadh leis an gconradh sin ar fhorais a bhain, dar leis, le hiompar éagórach BZ, agus thug sé caingean os comhair Dhlísheomra um Réiteach Díospóidí FIFA ag lorg ordú go n-íocfadh BZ cúiteamh EUR 20 milliún, ag líomhain 'foirceannadh an chonartha gan cúis chóir' de réir bhrí RSTJ.

I mí na Bealtaine 2015, sheas an Dlísheomra um Réiteach Díospóidí FIFA go páirteach le héileamh an chlub, ag ordú do BZ cúiteamh EUR 10.5 milliún a íoc leis. Ina theannta sin, dúirt sé nach mbeadh feidhm ag RSTJ, a mhéid a fhorálann sé go bhfuil aon chlub peile gairmiúil nua a théann i dteagmháil leis an imreoir faoi dhliteanas i gcomhpháirt agus go leithleach an cúiteamh sin a íoc, maidir le BZ sa todhchaí. I mí na Bealtaine 2016, sheas an Chúirt Eadrána Spóirt leis an gcinneadh sin ar achomharc.

I mí na Nollag 2015, thug BZ caingean os comhair tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi) (an Chúirt Tráchtála, Hainaut) (rannóg Charleroi) (an Bheilg), ag iarraidh ordú go n-íocfadh FIFA agus Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA) cúiteamh EUR 6 mhilliún leis as an damáiste a mheas sé a rinneadh dó toisc nach bhféadfadh club na Beilge Sporting du Pays de Charleroi SA é a fhostú, in 2015, mar gheall ar na ceanglais a fhorchuirtear le RSTJ. I mí Eanáir 2017, mheas an chúirt sin go raibh bunús maith i bprionsabal leis an iarratas sin agus d'ordaigh sí don dá chomhlachas suim shealadach a íoc.

²⁵⁸ Féach breithiúnais an 21 Nollaig 2023, *Royal Antwerp Football Club* (C-680/2, [EU:C:2023:1010](#)); an 21 Nollaig 2023, *European Superleague Company* (C-333/21, [EU:C:2023:1011](#)); agus an 21 Nollaig 2023, *International Skating Union v an Coimisiún* (C-124/21 P, [EU:C:2023:1012](#)).

²⁵⁹ Airteagal 45 agus Airteagal 101 CFAE faoi seach.

²⁶⁰ Féach Airteagal 17(1) agus (2) de RSTJ.

²⁶¹ Féach Airteagal 17(4) de RSTJ.

²⁶² Ós rud é go bhfuil an deimhniú aistrithe idirnáisiúnta riachtanach chun an t-imreoir a chlárú leis an gclub nua, ní féidir leis an imreoir sin, dá bhrí sin, páirt a ghlacadh i gcomórtais sacair thar ceann an chlub nua sin. Féach Airteagal 9(1) de RSTJ agus Airteagal 8.2.7 d'Iarscríbhinn 3 a ghabhann leis an Rialachán sin.

Ar achomharc ó FIFA, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur den Chúirt Bhreithiúnais an gá, i bhfianaise sainiúlachtaí an spóirt, a bhaineann go háirithe le reáchtáil réidh comórtas spóirt, na rialacha atá i gceist a mheas mar chosc ar shaorghluaiseacht d'oibrithe agus ar iomaíocht.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar réamhphointe, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais in iúl go bhfuil tionchar díreach ag na rialacha atá i gceist sna príomhimeachtaí ar dhálaí oibre na n-imreoirí, agus dá bhrí sin ar a ngníomhaíocht eacnamaíoch. Ina theannta sin, ós rud é go bhfuil comhdhéanamh na bhfoirne ar cheann de pharaiméadair riachtanacha na gcomórtas, ní mór a mheas go bhfuil tionchar díreach ag na rialacha lena mbaineann ar na coinníollacha faoina ndéantar an ghníomhaíocht eacnamaíoch a ghineann na comórtais sin agus ar an iomaíocht idir na clubanna a dhéanann í. Dá réir sin, tagann na rialacha atá i gceist faoi raon feidhme Airteagail 45 agus 101 CFAE, a léiríonn an Chúirt i ndiaidh a chéile i bhfianaise na ndifríochtaí sna rialacha a bhaineann leis an dá fhoráil sin.

Sa chéad áit, maidir le hAirteagal 45 CFAE, baineann an Chúirt Bhreithiúnais de thátal as go bhfuil cosc ar shaorghluaiseacht oibrithe. I ndáil leis sin, tugann sí faoi deara go bhféadfadh na rialacha atá i gceist sna príomhimeachtaí imreoirí ar mian leo a ngníomhaíocht eacnamaíoch a shaothrú thar ceann club nua atá bunaithe i gcríoch Ballstáit seachas a n-áit chónaithe nó a n-áit oibre reatha a chur faoi mhíbhuntáiste, trína gconradh fostaíochta lena n-iar-chlub a bhriseadh go haontaobhach, ar chúis a mhaíonn nó ar dócha go maíonn an club nach bhfuil sé cothrom. Ós rud é gurb ann do na rialacha sin agus go bhfuil meascán de na rialacha sin ar chlubanna ar mian leo ról a thabhairt do na himreoirí sin, tá rioscaí suntasacha dlíthiúla ann, rioscaí airgeadais nach bhféadfaí a thuar agus a d'fhéadfadh a bheith an-ard, agus mórrioscaí spóirt, ar léir, nuair a chuirtear le chéile iad, go ndíspreagfaí iad ó pháirt a ghlacadh iontu.

Maidir le fírinniú féideartha a bheith ann, sonraíonn an Chúirt Bhreithiúnais gur cuspóir dlisteanach ar mhaithe le leas an phobail é an cuspóir rialtacht na gcomórtas spóirt a áirithiú, cuspóir a d'fhéadfadh comhlachas spóirt a shaothrú. Ina theannta sin, tá tábhacht ar leith ag baint leis an gcuspóir sin i gcás an sacair, i bhfianaise an róil rithábhachtaigh a thugtar d'fhiúntas spóirt i le reáchtáil comórtas. Ina theannta sin, tugann an Chúirt dá haire, ós rud é go bhfuil comhdhéanamh na bhfoirne ar cheann de pharaiméadair fhíor-riachtanacha na gcomórtas, go bhféadfaí a mheas, dá bhrí sin, go bhfuil cothabháil cobhsaíochta áirithe i bhfoireann na gclubanna agus, mar sin, leanúnachas áirithe sna conarthaí gaolmhara, ar cheann de na modhanna atá in ann rannchuidiú leis an gcuspóir sin a bhaint amach.

Mar sin féin, measann an Chúirt, faoi réir na bhfíoruithe a bheidh le déanamh ag an gcúirt a rinne an tarchur, gur cosúil go dtéann rialacha éagsúla RSTJ atá i gceist sna príomhimeachtaí thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a bhaint amach, go háirithe ós rud é go bhfuil sé beartaithe iad a chur i bhfeidhm, den chuid is mó, i dteannta a chéile agus, i gcás cuid acu, ar feadh tréimhse shuntasach ama, ar imreoirí a bhfuil a ngairmréim sách gearr. Tá feidhm aige sin, go háirithe, maidir leis na critéir chun an cúiteamh atá dlite a ríomh i gcás fhoirceannadh aontaobhach an chonartha fostaíochta ar thaobh an imreora 'gan chúis chóir'. Dealraíonn sé go bhfuil sé i gceist níos mó leis na critéir chúitimh sin leasanna airgeadais na gclubanna a chosaint sa chomhthéacs eacnamaíoch a bhaineann go sonrach le haistriú imreoirí ná a áirithiú go reáchtálfar comórtais spóirt go réidh. Is cosúil gurb amhlaidh an cas freisin leis an riail lena bhforáiltear, ar bhonn prionsabail agus dá bhrí sin gan imthosca sonracha gach cáis a chur san áireamh, agus go háirithe iompar iarbhír an chlub nua a bhíonn i mbun an imreora sin, go bhfuil club faoi dhliteanas i gcomhpháirt agus go leithleach an cúiteamh atá dlite ag an imreoir nua-earcaithe a íoc lena iar-chlub i gcás fhoirceannadh aontaobhach an chonartha gan cúis chóir. Is amhlaidh atá maidir leis an bhféidearthacht pionós spóirt a ghlacadh beagnach go huathoibríoch i gcoinne an chlub nua ar bhonn thoimhde an dliteanais ar thaobh an chlub nua as sárú conartha, agus ar bhonn an toirmisc ghinearálta ar CIT a dheonú fad atá díospóid ann a bhaineann leis an mbriseadh sin, gan beann ar na himthosca inar tharla foirceannadh an chonartha.

Dá bhrí sin, rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnais go gcuirtear cosc le hAirteagal 45 CFAE ar rialacha amhail na rialacha atá i gceist sna príomhimeachtaí, mura suitear nach dtéann na rialacha sin, arna léiriú agus arna gcur i bhfeidhm ar chríoch an Aontais, thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir a shaothrú maidir le rialacht na gcomórtas sacair idir na clubanna a áirithiú, trí leibhéal áirithe cobhsaíochta a choinneáil i lucht saothair na gclubanna sacair gairmiúla.

Sa dara háit, meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais, chun a mheas go dtagann cinneadh ó chomhlachas gnóthas faoin toirmeasc a leagtar síos in Airteagal 101(1) CFAE, gur gá a léiriú go bhfuil sé mar chuspóir aige iomaíocht a chosc, a shrianadh nó a shaobhadh nó go bhfuil éifeacht den sórt sin aige. Maidir le cuspóir frithiomaíoch a bheith ann, a thagraíonn sé go heisiach do chineálacha áirithe comhordaithe idir gnóthais lena léirítear leibhéal leordhóthanach dochair don iomaíocht, tugann an Chúirt Bhreithiúnais dá haire go bhféadfadh sé a bheith i gceist le hiompar claonpháirteach gnóthas, mar shampla, teorainn nó rialú a dhéanamh ar pharaiméadar riachtanach na hiomaíochta, a d'fhéadfadh a bheith i gceist, in earnálacha áirithe nó ar mhargáí áirithe, le hearcú oibrithe ardleibhéil, amhail gníomhaithe atá oilte cheana féin in earnáil an sacair gairmiúla.

Sa chás seo, léirítear le léamh comhcheangailte ar rialacha RSTJ atá i gceist, ar an gcéad dul síos, go bhfuil siad de chineál chun srian a chur, ar bhealach ginearálta agus as cuimse, ó thaobh ábhartha de, ar iomaíocht a d'fhéadfadh, ina n-éagmais, aon chlub sacair gairmiúil atá bunaithe i mBallstát amháin a cheangal ar aon chlub sacair ghairmiúil eile atá bunaithe i mBallstát eile maidir le hearcú imreoirí atá ag gabháil do chlub ar leith cheana féin. Ar an dara dul síos, baineann an srian sin ar iomaíocht trasteorann idir clubanna trí imreoirí atá rannpháirteach cheana a earcú go haontaobhach le críoch iomlán an Aontais agus is de chineál buan é sa mhéid go gcumhdaítear leis fad iomlán gach ceann de na conarthaí fostaíochta a fhéadfaidh imreoir a thabhairt i gcrích go comhleanúnach le club, ansin, i gcás aistriú caibidlithe chuig club eile, leis an gcéad chlub.

Is fíor, ós rud é go bhfuil reáchtáil na gcomórtas sacair ghairmiúil idir-chlubanna bunaithe, san Aontas, ar choimhlint agus ar dhíbirt fhorchéimnitheach na bhfoirne rannpháirteacha agus go bhfuil sé bunaithe go bunúsach ar fhiúntas spóirt, go bhféadfadh sé a bheith dlisteanach do chomhlachas amhail FIFA féachaint le cobhsaíocht chomhdhéanamh líon na n-imreoirí a fheidhmíonn mar dhíorma do na foirne atá comhdhéanta de na clubanna sin le linn séasúr nó bliain ar leith a áirithiú. Mar sin féin, ní féidir le sainiúlachtaí an sacair agus na fiordhálaí maidir le feidhmiú an mhargaidh atá comhdhéanta de chomórtais ghairmiúla sacair idir-chlubanna a reáchtáil agus a mhargú a bheith ina gcúis leis an toimhde go bhfuil aon fhéidearthacht do chlubanna dul in iomaíocht thar theorainneacha trí imreoirí atá fostaíche cheana féin ag club atá bunaithe i mBallstát eile nó imreoirí a líomhnaítear gur briseadh a gconradh fostaíochta le club den sórt sin gan cúis chóir, go ginearálta, go suntasach agus go buan, nó fiú go gcuirtear cosc orthu, ar fud chríoch an Aontais. I mbeagán focal, tá na rialacha sin, fiú má chuirtear i láthair iad mar rialacha atá beartaithe chun cosc a chur ar chleachtais imreoirí lámhaigh ag clubanna a bhfuil acmhainní airgeadais níos mó acu, incomparáide le toirmeasc ginearálta, iomlán agus buan ar earcú aontaobhach imreoirí atá rannpháirteach cheana féin, arna fhorchur le cinneadh ó chomhlachas gnó ar na gnóthais uile ar clubanna sacair gairmiúla iad agus arna fhorchur ar oibrithe uile na n-imreoirí sin. Is ionann iad, ar an mbonn sin, agus srian soiléir ar an iomaíocht a d'fhéadfadh na clubanna sin a dhéanamh agus iad as láthair.

Dá bhrí sin, de bharr a gcineáil féin, déanann na rialacha atá i gceist sna príomhimeachtaí dochar mór don chomórtas a bhféadfadh clubanna gairmiúla sacair páirt a ghlacadh ann. Sna himthosca sin, ní mór a mheas go bhfuil sé de chuspóir ag na rialacha sin iomaíocht den sórt sin a shrianadh nó fiú a chosc ar fud chríoch an Aontais. Dá bhrí sin, ní gá scrúdú a dhéanamh ar a éifeachtaí.

Ar deireadh, agus na coinníollacha á sonrú faoina bhféadfadh iompar a bhfuil cuspóir frithiomaíoch aige tairbhe a bhaint as díolúine dá bhforáiltear in Airteagal 101(3) CFAE, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais in iúl, chun a chinneadh an gcomhlíontar an coinníoll a bhaineann le cineál fíor-riachtanach nó riachtanach an iompair atá i gceist sa chás seo, nach mór don chúirt a rinne an tarchur a chur san áireamh go bhfuil teaglaím tosca mar shaintréith de rialacha ábhartha RSTJ, a bhfuil líon suntasach díobh de chineál lánroghnach nó díréireach. Beidh air a chur san áireamh freisin go

bhforáiltear leis na rialacha sin do shrian ginearálaithe, radacach agus buan ar iomaíocht trasteorann ag clubanna sacair gairmiúla trí imreoirí ardleibhéil a earcú go haontaobhach. Le gach ceann den dá imthoisc sin, arna nglacadh ina n-aonar, cuirtear cosc, *prima facie*, ar mheas na rialacha sin a bheith fíor-riachtanach nó riachtanach chun gnóthachain éifeachtúlachta a dhéanamh, fiú má bunaíodh iad.

Dá bhrí sin, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais in iúl, faoi Airteagal 101 CFAE, gurb ionann na rialacha thuasluaite de RSTJ agus cinneadh ó chomhlachas gnóthas atá toirmiscithe agus nach bhféadfaidh leas a bhaint as díolúine faoin bhforáil sin ach amháin má léirítear, trí argóintí agus fianaise dhiongbháilte, go gcomhlíontar na coinníollacha uile is gá chun na críche sin.

2. Mí-úsáid ceannasachta (Airteagal 102 CFAE) ²⁶³

Breithiúnas an 18 Aibreán 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Heureka Group (Seirbhísí comparáide pragsanna ar líne)* (C-605/21, [EU:C:2024:324](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Airteagal 102 CFAE – Prionsabal na héifeachtachta – Caingne i leith damáistí as sháruithe ar fhorálacha dhlí iomaíochta an Aontais – Treoir 2014/104/UE – Trasuí déanach Treorach – Cur i bhfeidhm ó thaobh ama de – Airteagal 10 – Tréimhse teorann – Socruithe dies a quo – Deireadh leis an sárú – Faisnéis riachtanach chun caingne le haghaidh damáistí a thionscnamh – Achoimre ar chinneadh ón gCoimisiún Eorpach lena gcinntear go ndearnadh sárú ar rialacha iomaíochta a fhoilsiú in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh – Éifeacht cheangailteach cinneadh ón gCoimisiún nach bhfuil tagtha chun bheith críochnaitheach go fóill – Cur ar fionraí nó briseadh na tréimhse teorann le linn imscrúdú an Choimisiúin nó go dtí an dáta a dtiocfaidh an cinneadh chun bheith críochnaitheach)

Agus iarraidh ar réamhrialú faoina bráid, rialaíonn Mór-Dhlísheomra na Cúirte ar na ceanglais nach mór do na rialacha náisiúnta maidir le tréimhsí teorann is infheidhme maidir le caingne le haghaidh damáistí arna dtionscnamh os comhair na gcúirteanna náisiúnta as sáruithe ar dhlí iomaíochta an Aontais a chomhlíonadh. Tugtar na soiléirithe sin i gcomhthéacs caingean le haghaidh damáistí arna tabhairt ag gnóthas de chuid na Seice i gcoinne Google LLC mar gheall ar mhí-úsáid ceannasachta ar thaobh Google agus a mháthairchuideachta, Alphabet Inc., i bPoblacht na Seice.

Le cinneadh an 27 Meitheamh 2017, ²⁶⁴ chinn an Coimisiún Eorpach gur sháraigh Google, ó thús mhí Feabhra 2013, Airteagal 102 CFAE trí mhí-úsáid a bhaint as a cheannasacht in 13 mhargadh náisiúnta le haghaidh seirbhísí cuardaigh ghinearálta, lena n-áirítear margadh Phoblacht na Seice, trí thrácht ó leathanaigh torthaí cuardaigh ghinearálta go seirbhísí siopadóireachta comparáide iomaíocha a laghdú agus trí thrácht a mhéadú go dtí a sheirbhís siopadóireachta comparáide féin. Foilsíodh achoimre den chinneadh sin an 12 Eanáir 2018 in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh. ²⁶⁵

Thionscain Google agus Alphabet caingean os comhair na Cúirte Ginearálta i gcoinne an chinnidh sin, agus diúltaíodh di go bunúsach. ²⁶⁶ Mar sin féin, de bhrí go bhfuil an t-achomharc arna thabhairt i

²⁶³ Ní mór an breithiúnas a leanas a thuairisciú faoin gceannnteideal seo chomh maith: breithiúnas an 27 Meitheamh 2024, *an Coimisiún v Servier agus páirtithe eile* (C-176/19, [EU:C:2024:549](#)), agus breithiúnas an 27 Meitheamh 2024, *an Coimisiún v KRKA* (C-151/19 P, [EU:C:2024:546](#)), arna dtuairisciú faoi cheannnteideal XIII.1 'Cairtéil'.

²⁶⁴ Cinneadh C(2017) 4444 final ón gCoimisiún an 27 Meitheamh 2017 a bhaineann le nós imeachta faoi Airteagal 102 [CFAE] agus Airteagal 54 de Chomhaontú LEE [Cás AT.39740 - Inneall cuardaigh Google (Shopping)].

²⁶⁵ IO 2018 C 9, lch. 11.

²⁶⁶ Breithiúnas an 10 Samhain 2021, *Google agus Alphabet v an Coimisiún (Google Shopping)* (T-612/17, [EU:T:2021:763](#)).

gcoinne bhreithiúnas na Cúirte Ginearálta fós ar feitheamh os comhair na Cúirte Breithiúnais, níl cinneadh an Choimisiúin tagtha chun bheith críochnaitheach go fóill. ²⁶⁷

I mí an Mheitheamh 2020, thug Heureka Group a.s. ('Heureka'), cuideachta de chuid na Seice atá gníomhach ar an margadh i seirbhísí comparáide praghsanna díolacháin, caingean os comhair Městský soud v Praze (Cúirt Dúiche Phrág, Poblacht na Seice) ag lorg ordú i gcoinne Google cúiteamh a íoc as sárú ar Airteagal 102 CFAE arna thabhairt faoi deara i gcinneadh an Choimisiúin agus arna dhéanamh i bPoblacht na Seice le linn na tréimhse ó mhí Feabhra 2013 go dtí an 27 Meitheamh 2017. Dar le Heureka, laghdaíodh líon na gcuirteanna ar an tairseach Heureka.cz mar gheall ar ghníomhartha frithiomaíochta Google.

Mar chosaint, mhaígh Google go raibh cosc ama, ar a laghad go páirteach, ar cheart chun cúitimh Heureka.

I ndáil leis sin, sonraíonn Cúirt Chathrach Phrág go bhforáiltear leis na rialacha náisiúnta is infheidhme i leith chaingean Heureka do thréimhse theorann trí bliana a thosaíonn, go neamhspleách agus ar leithligh le haghaidh gach damáiste pháirtigh de thoradh sárú ar rialacha iomaíochta ón tráth a bheidh an páirtí díobháilte ar an eolas nó a mheastar go bhfuil sé ar an eolas gur bhain díobháil pháirteach den sórt sin dó, mar aon le céannacht an duine a cheanglaítear air an damáiste sin a chúiteamh. Chun go dtosóidh an tréimhse sin, ní cheanglaítear, áfach, go mbeidh an páirtí díobháilte ar an eolas gur sárú faoi dhlí na hiomaíochta é an sárú lena mbaineann, ná go bhfuil deireadh tagtha leis an sárú sin. Thairis sin, leis na rialacha náisiúnta is infheidhme, ní cheanglaítear an tréimhse theorann a chur ar fionraí ná a bhriseadh le linn imscrúdú an Choimisiúin ar an sárú. Ní féidir an tréimhse chéanna sin a chur ar fionraí ach an oiread, ar a laghad go dtí bliain tar éis an dáta a thiocfaidh an cinneadh ón gCoimisiún maidir leis an sárú sin chun bheith críochnaitheach.

Dar le Cúirt Chathrach Phrág, is léir ón méid sin, sa chás seo, go mbeadh tréimhse theorann nua agus ar leithligh tosaithe le gach cuardach ginearálta a dhéantar ar shuíomh Google ónar léiríodh suíomh agus taispeáint torthaí atá níos fabhraí do sheirbhís comparáide praghsanna Google.

Ina theannta sin, ós rud é gur trasúodh Treoir 2014/104 ²⁶⁸ go déanach i ndlí na Seice, tugann Cúirt Chathrach Phrág dá haire gur tháinig deireadh leis an sárú a cuireadh i leith Google tar éis dhul in éag an spriocdháta chun an Treoir sin a thrasú, eadhon an 27 Nollaig 2016, ach roimh dháta theacht i bhfeidhm na reachtaíochta trasuite an 1 Meán Fómhair 2017.

I bhfianaise an mhéid sin thuas, chuir Cúirt Chathrach Phrág roinnt ceisteanna le haghaidh réamhrialú faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais chun a fháil amach, go bunúsach, an gcuirtear cosc le hAirteagal 10 de Threoir 2014/104 agus/nó Airteagal 102 CFAE agus prionsabal na héifeachtachta ar reachtaíocht náisiúnta maidir le cosc ama amhail í atá i gceist sna príomhimeachtaí i gcás caingne le haghaidh damáistí i ndáil le sáruithe leanúnacha ar rialacha dhlí na hiomaíochta san Aontas Eorpach.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

D'fhoill na ceisteanna le haghaidh réamhrialú a fhreagairt, scrúdaíonn an Chúirt infheidhmeacht Airteagal 10 de Threoir 2014/104 ó thaobh ama de maidir le caingne le haghaidh damáistí i leith sáruithe ar dhlí na hiomaíochta agus an tráth is luaithe a fhéadfaidh an tréimhse sin tosú agus na himthosca ina bhféadfar an tréimhse theorann sin a chur ar fionraí nó a bhriseadh.

²⁶⁷ Dhíbh an Chúirt an t-achomharc seo ina dhiaidh sin le breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024, **Google agus Alphabet v an Coimisiún (Google Shopping)** (C-48/22 P, [EU:C:2024:726](#)), ionas go mbeidh cinneadh an Choimisiúin críochnaitheach anois.

²⁶⁸ Treoir 2014/104/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Samhain 2014 maidir le rialacha áirithe lena rialaítear caingne i leith damáistí faoin dlí náisiúnta maidir le sáruithe ar fhorálacha dhlí iomaíochta na mBallstát agus an Aontais Eorpaigh (IO 2014 L 349, Ich. 1).

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara gur foráil shubstainteach é Airteagal 10 de Threoir 2014/104, rud a fhágann, de bhun Airteagal 22(1) den Treoir sin, nach mór do na Ballstáit féachaint chuige nach mbeidh feidhm go cúlghabhálach ag forálacha trasuite an Airteagail sin. Mar sin féin, ón tráth a théann an spriocdháta chun an Treoir sin a thrasú in éag, eadhon an 27 Nollaig 2016, ní mór an dlí náisiúnta a léamh i gcomhréir le gach foráil den Treoir sin.

Sa chomhthéacs sin, chun infheidhmeacht ó thaobh ama d'Airteagal 10 de Threoir 2014/104 a chinneadh sa chás sin, fíoraíonn an Chúirt an raibh an staid dhlíthiúil atá i gceist sna príomhimeachtaí tagtha chun cinn roimh an 27 Nollaig 2016 nó an raibh éifeachtaí fós aici ina dhiaidh sin.

Chuige sin, ní mór a fháil amach an raibh an tréimhse theorann náisiúnta is infheidhme sa chás atá i dtrácht sna príomhimeachtaí imithe in éag an 27 Nollaig 2016. Sa chomhthéacs sin, ní mór a chur san áireamh, fiú roimh dhul in éag an spriocdháta chun Treoir 2014/104 a thrasú, gur gá do na rialacha náisiúnta is infheidhme maidir le tréimhsí teorann prionsabail na coibhéise agus na héifeachtachta a urramú agus ní fhéadfadh siad lánéifeachtacht Airteagal 102 CFAE a chur ó mhaith.

Ceanglaíonn lán-éifeachtacht Airteagal 102 CFAE agus, go sonrach, éifeachtacht an toirmisc a leagtar síos san Airteagal sin nach dtosóidh na tréimhsí teorann náisiúnta is infheidhme maidir le caingne le haghaidh damáistí i leith sáruithe ar an Airteagal sin sula mbeidh deireadh tagtha leis an sárú agus an páirtí díobhálaíthe ar an eolas nó go bhféadfaí a bheith ag súil leis go réasúnta go raibh an fhaisnéis riachtanach chun a chaingean le haghaidh damáistí a thionscnamh ar eolas aige.

Maidir leis an gcéad choinníoll a bhaineann le deireadh a bheith tagtha leis an sárú, measann an Chúirt, ós rud é go mbíonn éagothroime faisnéise chun dochair don pháirtí díobhálaíthe i gceist sna díospóidí a bhaineann le sáruithe ar rialacha dhlí na hiomaíochta agus gur minic a bhíonn sé an-deacair ar an duine sin an sárú féin agus a raon feidhme mar aon le méid an damáiste mar gheall ar an sárú a léiriú sula mbeidh deireadh tagtha leis an sárú sin, is gá an ceanglas nach bhféadfaidh an tréimhse theorann tosú go dtí go mbeidh deireadh tagtha leis an sárú lena mbaineann ionas go mbeidh an páirtí díobhálaíthe in ann a cheart chun cúiteamh iomlán a lorg a fheidhmiú go héifeachtach, de bhun Airteagal 102 CFAE. Thairis sin, de bhrí go mbíonn sé, go ginearálta, deacair ar an bpáirtí díobhálaíthe a chruthú gur sáraíodh an tAirteagal sin in éagmais cinneadh ón gCoimisiún nó údarás náisiúnta go ndearnadh an sárú sin, bheadh rialacha maidir le tréimhsí teorann faoina bhféadfadh an tréimhse theorann dul in éag i bhfad roimh chinneadh den sórt sin a ghlacadh de chineál go bhféadtar go bhfuil feidhmiú an chirt chun cúiteamh iomlán a lorg ródheacair.

Maidir leis an dara coinníoll go bhfuil an fhaisnéis atá riachtanach chun caingean le haghaidh damáistí a thionscnamh ar eolas ag an duine díobhálaíthe, meabhraíonn an Chúirt go n-áirítear ar an bhfaisnéis sin gurb ann do shárú ar dhlí na hiomaíochta, gurb ann do dhíobháil, go bhfuil nasc cúisíoch idir an díobháil agus an sárú sin agus céannacht dhéantóir na díobhála sin.

Cé gur faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé, sa chás seo, an dáta a bhí an fhaisnéis seo ar eolas ag Heureka a chinneadh, measann an Chúirt fós gur fiú a lua, i bprionsabal, gurb ionann an tráth sin agus dáta foilsithe achoimre den chinneadh ón gCoimisiún maidir leis an sárú in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*, beag beann ar an gcinneadh sin a bheith tagtha chun bheith críochnaitheach.

Sonraíonn an Chúirt, thairis sin, go gceanglaítear le hAirteagal 102 CFAE agus le prionsabal na héifeachtachta go gcuirfear ar fionraí nó go mbrisfear an tréimhse theorann le linn thréimhse an imscrúdaithe arna dhéanamh ag an gCoimisiún. Os a choinne sin, ní cheanglaítear leis an Airteagal agus leis an bprionsabal sin go leanfaidh an tréimhse theorann de bheith ar fionraí go dtí go dtiocfaidh an cinneadh ón gCoimisiún chun bheith críochnaitheach. Go deimhin, féadfaidh páirtí díobhálaíthe, mar thaca lena chaingean le haghaidh damáistí, brath ar chinntí i gcinneadh an Choimisiúin nach bhfuil tagtha chun bheith críochnaitheach, ós rud é go bhfuil éifeacht cheangailteach ag an gcinneadh sin fad nár cuireadh ar neamhní é.

I bhfianaise an mhéid sin thuas, measann an Chúirt go bhfuil rialacha náisiúnta maidir le tréimhsí teorann, amhail iad atá i gceist sna príomhimeachtaí, ar dá réir a thosaíonn an tréimhse teorann trí bliana go neamhspleách agus ar leithligh le haghaidh gach damáiste pháirtigh mar gheall ar an sárú ar Airteagal 102 CFAE ón tráth a bhíonn an páirtí díobhálaíthe ar an eolas nó gur féidir a bheith ag súil leis go réasúnta go raibh sé ar an eolas gur bhain damáiste páirteach dó agus go raibh céannacht an duine a cheanglaítear air an damáiste sin a chúiteamh ar eolas aige, agus gan gá go bhfuil deireadh tagtha leis an sárú ná go bhfuil an duine sin ar an eolas gur sárú ar rialacha na hiomaíochta atá i gceist agus nach féidir an tréimhse teorann sin a chur ar fionraí ná a bhriseadh le linn imscrúdú an Choimisiúin a bhaineann le sárú den sórt sin, ar neamhréir le hAirteagal 102 CFAE agus le prionsabal na héifeachtachta, a mhéid a fhágann siad go bhfuil sé nach mór dodhéanta nó ródheacair an ceart chun cúiteamh a lorg ar an damáiste a bhain dó a fheidhmiú.

Dá bhrí sin, is in éagmais na ngnéithe sin de na rialacha maidir le tréimhsí teorann atá ar neamhréir le hAirteagal 102 CFAE agus le prionsabal na héifeachtachta a chaithfear a chinneadh, ar dháta dul in éag an spriocdháta chun Treoir 2014/104 a thrasuí, eadhon an 27 Nollaig 2016, an bhfuil an tréimhse teorann arna socrú leis an dlí náisiúnta, a bhfuil feidhm aici sa chás atá i gceist sna príomhimeachtaí go dtí an dáta sin, imithe in éag.

I ndáil leis sin, is léir ón gcinneadh ón gCoimisiún maidir leis an mí-úsáid ceannasachta ar thaobh Google nach raibh deireadh tagtha leis an sárú sin ar an dáta a glacadh an cinneadh sin, eadhon an 27 Meitheamh 2017. Dá bhrí sin, ar dháta dhul in éag an spriocdháta chun Treoir 2014/104 a thrasuí, ní hamháin nach raibh an tréimhse teorann imithe in éag ach ní raibh sí tosaithe fiú.

Ós rud é nach raibh an staid atá i gceist sna príomhimeachtaí tagtha chun cinn roimh dhul in éag an spriocdháta chun Treoir 2014/104 a thrasuí, tá feidhm ag Airteagal 10 den Treoir sin *ratione temporis*. Cinneann an Chúirt gur léir ó Airteagal 10(2) agus (4) go bhfuil na rialacha náisiúnta maidir le tréimhsí teorann atá i gceist ar neamhréir leis an bhforáil sin. Tugann sí dá haire, go sonrach, go gceanglaítear leis an dara habairt d'Airteagal 10(4) sin feasta go dtiocfaidh deireadh le fionraíocht tréimhse teorann i ndiaidh gníomh ó údarás iomaíochta chun sárú ar dhlí na hiomaíochta lena mbaineann caingean le haghaidh damáistí a imscrúdú nó a ionchúiseamh tráth nach luaithe ná bliain tar éis an dáta a thiocfaidh an cinneadh go bhfuil sárú ann chun bheith críochnaitheach nó lena gcuirtear deireadh leis an nós imeachta ar bhealach eile. Óna thaobh sin de, téann an fhoráil sin níos faide ná na ceanglais a eascraíonn ó Airteagal 102 CFAE agus prionsabal na héifeachtachta.

Ar deireadh, meabhraíonn an Chúirt nach féidir Treoir nach bhfuil trasuite a agairt go díreach i ndíospóid idir daoine aonair, ach go bhfuil sé d'oibleagáid ar an gcúirt náisiúnta a bhfuil díospóid den sórt sin os a comhair an dlí náisiúnta a léiriú i gcomhréir leis an Treoir sin a luaithe a théann an spriocdháta le haghaidh Treoir nach bhfuil trasuite in éag, gan léiriú *contra legem* a dhéanamh ar an dlí náisiúnta, áfach.

Breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), Google agus Alphabet v an Coimisiún (Google Shopping) (C-48/22, [EU:C:2024:726](#)).

(Achomharc – Iomaíocht – Mí-úsáid ceannasachta – Margaí cuardaigh ghinearálta agus cuardaigh speisialaithe siopadóireachta ar an idirlíon – Cinneadh lena gcinntear go ndearnadh sárú ar Airteagal 102 CFAE agus Airteagal 54 den Chomhaontú maidir leis an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE) – Mí-úsáid brú – Iomaíocht ar na tuillteanais nó cleachtas frithiomaíoch – Taispeáint fhabhrach ag an ngnóthas ceannasach ar thorthaí a sheirbhíse speisialaithe cuardaigh féin – Éifeachtaí frithiomaíocha féideartha – Nasc cúisíoch idir mí-úsáid agus éifeachtaí – Dualgas cruthúnais – Cás frithfhíorasach – Cumas eisiatach – Tástáil an iomaitheora atá chomh héifeachtúil céanna)

Déanann an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, an t-achomharc a rinne Google LLC agus a mháthairchuideachta Alphabet Inc. a dhíbhe i gcoinne bhreithiúnas na Cúirte Ginearálta

lena seastar leis an bhfíneáil a ghearr an Coimisiún Eorpach orthu as mí-úsáid ceannasachta ar roinnt margaí cuardaigh idirlín náisiúnta. Ar an ócáid sin, soiléiríonn an Chúirt a cádlí maidir le mí-úsáid ceannasachta arb é atá ann rochtain ar shaoráid fhíor-riachtanach a dhiúltú agus na critéir chun measúnú a dhéanamh ar cé acu a imíonn nó nach n-imíonn iompar gnóthais a bhfuil ceannasacht aige ó iomaíocht ar na tuillteanais.

Le cinneadh an 27 Meitheamh 2017, ²⁶⁹ chinn an Coimisiún gur bhain Google mí-úsáid as a cheannasacht i 13 mhargadh náisiúnta le haghaidh cuardach ginearálta idirlín laistigh den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE).

Ba é an t-iompar a aithníodh mar fhoinsé na mí-úsáide, go bunúsach, gur thaispeáin Google a sheirbhís siopadóireachta comparáide ar a leathanaigh torthaí ginearálta a roghnaigh a inneall cuardaigh ar bhealach feiceálach tarraingteach i mboscaí tiomnaithe, gan í a bheith faoi réir a algartaim choigeartaithe, ach, ag an am céanna, ní fhéadfadh seirbhísí siopadóireachta comparáide iomaíocha a bheith le feiceáil ar na leathanaigh sin ach amháin i bhfoirm torthaí cuardaigh ghinearálta, agus ní raibh siad riamh i bhformáid shaibhrithe, agus iad faoi réir íosghrádú laistigh de rangú torthaí cineálacha ag na halgartaim choigeartaithe sin.. Dá bhrí sin, laghdaigh Google an trácht óna leathanaigh torthaí ginearálta go dtí seirbhísí siopadóireachta comparáide iomaíocha, agus an trácht sin á mhéadú aige féin.

De réir an Choimisiúin, bhí éifeachtaí féideartha frithiomaíocha ag na cleachtais sin ar na margaí náisiúnta le haghaidh cuardach speisialaithe ar tháirgí comparáide agus ar na margaí náisiúnta le haghaidh cuardach ghinearálta idirlín araon.

Dá bhrí sin, agus sárú á fháil aige, sna 13 thír a scrúdaíodh, ar an toirmeasc ar mhí-úsáid ceannasachta a leagtar síos in Airteagal 102 CFAE agus in Airteagal 54 de Chomhaontú LEE, d'fhorchuir an Coimisiún fíneáil EUR 2 424 495 000 ar Google, agus EUR 523 518 000 de sin i gcomhpháirt agus go leithleach le Alphabet.

Go bunúsach, dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta don chaingean a thionscain Google agus Alphabet i gcoinne an chinnidh sin, lenar bailíochtaíodh anailís an Choimisiúin maidir leis an margadh le haghaidh sainchuardach ar shiopadóireacht ar bhonn comparáide. ²⁷⁰ I gcomhréir lena dhlínse neamhtheoranta, choinnigh sí an fhíneáil a d'fhorchuir an Coimisiún ina hiomláine freisin.

Thug Google agus Alphabet achomharc os comhair na Cúirte Breithiúnais ag iarraidh, go príomha, an breithiúnas sin a chur ar ceal agus cinneadh an Choimisiúin a chur ar ceal.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Mar thaca lena n-achomharc, mhaígh na hachomharcóirí, inter alia, trí dhiúltú na coinníollacha arna leagan síos ag an gCúirt Bhreithiúnais in *Bronner* ²⁷¹ a chur i bhfeidhm maidir leis an gcás seo maidir le mí-úsáid ceannasachta arb é atá ann rochtain ar shaoráid bhunriachtanach a dhiúltú, chuir an Chúirt Ghinearálta tástáil dlí mhícheart i bhfeidhm chun a mheas an bhfuil mí-úsáid ceannasachta á baint ag Google.

Maidir leis sin, meabhraíonn an Chúirt go bpionósaítear le hAirteagal 102 CFAE iompar gnóthas a bhfuil ceannasacht acu a chuireann srian ar iomaíocht ar na tuillteanais agus a d'fhéadfadh, dá bhrí sin, dochar dhíreach a dhéanamh do ghnóthais aonair agus do thomhaltóirí aonair, nó a choisceann

²⁶⁹ Cinneadh C(2017) 4444 final ón gCoimisiún an 27 Meitheamh 2017 a bhaineann le nós imeachta faoi Airteagal 102 [CFAE] agus Airteagal 54 de Chomhaontú LEE [Cás AT.39740 - Inneall cuardaigh Google (Shopping)] ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

²⁷⁰ Breithiúnas an 10 Samhain 2021, *Google agus Alphabet v an Coimisiún (Google Shopping)* (T-612/17, [EU:T:2021:763](#), 'an breithiúnas faoi achomharc').

²⁷¹ Breithiúnas an 26 Samhain 1998, *Bronner* (C-7/97, [EU:C:1998:569](#)).

nó a shaobhann an iomaíocht sin agus ar dócha, dá bhrí sin, go ndéanfaí dochar indíreach dóibh. Áirítear leis an iompar sin iompar lena gcuirtear cosc, ar bhealaí eile seachas iomaíocht ar fhiúntas, ar chothabháil nó ar fhorbairt iomaíochta ar mhargadh ina bhfuil an leibhéal iomaíochta lagaithe cheana féin go díreach mar thoradh ar cheannasacht gnóthais amháin nó níos mó a bheith ann.

Sa chomhthéacs sin, chinn an Chúirt in Bronner go bhféadfadh diúltú rochtain a thabhairt ar bhonneagar arna fhorbairt agus arna shealbhú ag gnóthas ceannasach chun críocha a ghníomhaíochtaí féin a bheith ina mhí-úsáid ceannasachta ar choinníoll ní hamháin gurb é an diúltú sin atá in ann deireadh a chur leis an iomaíocht go léir ar an margadh ábhartha ar thaobh an iarratasóra ar rochtain agus nach féidir údar oibiachtúil a thabhairt leis, ach freisin go bhfuil an bonneagar ann féin fíor-riachtanach chun a ghníomhaíocht a fheidhmiú, sa mhéid nach bhfuil aon ionadaí iarbhair nó féideartha ann don bhonneagar sin. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go raibh bonn cirt le forchur an choinníll sin mar gheall ar imthosca sonracha Bronner, arb é a bhí iontu diúltú ó ghnóthas ceannasach rochtain a thabhairt d'iomaitheoir ar bhonneagar a d'fhorbair sé do riachtanais a ghnó féin, d'eisiamh aon iompair eile. Mar gheall ar an gcinneadh gur bhain gnóthas ceannasach mí-úsáid as a sheasamh mar gheall ar dhiúltú conradh a dhéanamh le hiomaitheoir, cuirtear iallach ar an ngnóthas sin conradh a dhéanamh leis an iomaitheoir sin. Déanann oibleagáid den sórt sin dochar go háirithe don tsaoirse chun conradh a dhéanamh agus do cheart chun maoine an ghnóthais cheannasaigh, atá fós, i bprionsabal, saor chun diúltú an bonneagar a d'fhorbair sé dá riachtanais féin a chonrú agus a shaothrú.

I gcodarsnacht leis sin, tá an cás seo difriúil ó Bronner sa mhéid is go dtugann Google, dá dheoin féin, rochtain dá iomaitheoirí ar a bhonneagar, eadhon a sheirbhís chuardaigh ghinearálta agus leathanaigh na dtorthaí ginearálta. Dá bhrí sin, ní fhéadfadh cinneadh go ndearna Google mí-úsáid ceannasachta mar gheall ar na coinníollacha éagóracha rochtana ar an mbonneagar sin a bheith ina chúis le bearta a dhéanfaidh dochar dá shaoirse chun conartha agus dá cheart chun maoine mar atá i gceist in Bronner.

I bhfianaise an tsoiléirithe sin, tugann an Chúirt dá haire, i gcás ina dtugann gnóthas ceannasach amhail Google rochtain ar a bhonneagar ach ina gcuireann sé an rochtain sin ar choinníollacha éagóracha faoi réir, nach bhfuil feidhm ag na coinníollacha a leagtar amach in Bronner.

Dá bhrí sin, bhí an ceart ag an gCúirt Ghinearálta a chinneadh nach ndearna an Coimisiún earráid dlí trí mhainneachtain a mheas ar chomhlíon na cleachtais a líomhnaítear i gcoinne Google na coinníollacha a leagtar síos sa bhreithiúnas in Bronner chun críocha a n-aicmithe faoi Airteagal 102 CFAE.

Ina dhiaidh sin, diúltaíonn an Chúirt don saincheist lena n-éilítear earráid dlí sa mhéid gur sheas an Chúirt Ghinearálta leis an gcinneadh atá faoi chonspóid cé nár sainaithníodh leis an gcinneadh sin iompar a d'imigh ó iomaíocht ar na tuillteanais.

Rinne na hachomharcóirí gearán, inter alia, gur dheimhnigh an Chúirt Ghinearálta go raibh trí chúinse shonracha a raibh an Coimisiún ag brath orthu sa chinneadh atá faoi chonspóid ábhartha chun a mheas an raibh Google in iomaíocht ar na tuillteanais. Bhain siad sin, ar an gcéad dul síos, le tábhacht an tráchta arna ghiniúint ag inneall cuardaigh ghinearálta Google do sheirbhísí siopadóireachta comparáide, ar an dara dul síos, iompar na n-úsáideoirí a dhéanann cuardaigh idirlín agus, ar an tríú dul síos, leis an bhfíoras gur sciar mór den trácht chuig seirbhísí iomaíocha siopadóireachta comparáide a bhí sa trácht atreoraithe ó leathanaigh torthaí ginearálta Google agus nárbh fhéidir foinsí eile a chur ina ionad.

Diúltaíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, don phléadáil do-ghlacthachta lena líomhnaítear gur cuireadh an argóint sin chun cinn den chéad uair ag céim an achomhairc, ag tabhairt dá haire go méadaíonn sí pléadáil a chuir na hiarratasóirí ar aghaidh ag an gcéad chéim agus gur tháinig an argóint sin chun cinn freisin ón mbreithiúnas atá faoi achomharc féin.

Maidir leis an tsubstaint, meabhraíonn an Chúirt nach ndéantar coir le hAirteagal 102 CFAE as ceannasacht a bheith ann, ach as mí-úsáid na ceannasachta sin amháin. Níl sé i gceist leis an bhforáil sin cosc a chur ar cheannasacht a chruthú ná a áirithiú go gcoinneofar gnóthais nach bhfuil chomh héifeachtúil céanna ar bun ar an margadh. Os a choinne sin, d'fhéadfadh sé, de réir sainmhínithe, go rachadh na tuillteanais ar iarraidh nó go ndéanfaí iad a imeallú mar thoradh ar iomaíocht ar na tuillteanais.

Chun teacht ar 'mhí-úsáid ceannasachta' de réir bhrí Airteagal 102 CFAE, is gá, mar riail ghinearálta, a léiriú go bhfuil sé d'éifeacht iarbhir nó fhéideartha ag an iompar atá i gceist, ar mhodh atá éagsúil ó na modhanna lena rialaítear iomaíocht ar na tuillteanais, iomaíocht a shrianadh ar an margadh ábhartha nó ar na margaí ábhartha, lena n-áirítear iad siúd ina sealbhaítear an cheannasacht agus margaí gaolmhara nó margaí comharsanacha.

D'fhéadfadh úsáid greillí anailíse éagsúla a bheith i gceist leis an léiriú sin, ag brath ar an gcás atá idir lámha. Mar sin féin, ní mór dó na himthosca fíorasacha ábhartha go léir a chur san áireamh i gcónaí, cibé acu a bhaineann siad leis an iompar sin é féin, leis an margadh nó leis na margaí ábhartha nó le feidhmiú na hiomaíochta ar an iompar sin nó orthu sin. Sa chiall sin, d'fhéadfadh 'mí-úsáid ceannasachta' a bheith mar thoradh ní hamháin ar iompar a d'fhéadfadh éifeacht eisiatach a bheith aige, ach freisin ar iompar arb é is cuspóir dó, nó fiú arb é is cuspóir dó, rochtain ar an margadh a chosc d'iomaitheoirí ionchasacha trí bhearta foriaimh nó trí mhodhanna eile atá éagsúil leo siúd lena rialaítear iomaíocht ar na tuillteanais.

Fágann sé sin go n-áirítear ar na himthosca fíorasacha ábhartha chun measúnú a dhéanamh ar cé acu a bhaineann nó nach mbaineann gnóthas a bhfuil ceannasacht aige mí-úsáid as an suíomh sin na himthosca sin a bhaineann ní hamháin leis an iompar féin ach leis an margadh nó na margaí ábhartha freisin nó le feidhmiú na hiomaíochta ar an margadh sin nó ar na margaí sin. Dá bhrí sin, ní mór a mheas go bhfuil imthosca a bhaineann leis an gcomhthéacs ina gcuirtear iompar an ghnóthais sin chun feidhme, amhail saintréithe na hearnála lena mbaineann, ábhartha do chinneadh maidir le mí-úsáid ceannasachta de réir bhrí Airteagal 102 CFAE.

I bhfianaise na soiléirithe sin, tugann an Chúirt dá haire go raibh na trí chúinse shonracha a rabhthas ag brath orthu sa chinneadh atá faoi chonspóid ina ngnéithe den chomhthéacs ina raibh inneall cuardaigh ghinearálta agus seirbhísí siopadóireachta comparáide Google ag feidhmiú, agus inar cuireadh an t iompar atá i gceist chun feidhme. Ós rud é gur chumasaigh siad cleachtais Google a chur i gcomhthéacs an dá mhargadh lena mbaineann agus feidhmiú na hiomaíochta ar na margaí sin, bhí na himthosca sin ábhartha chun comhréireacht na gcleachtas sin leis an iomaíocht ar na tuillteanais a shoiléiriú.

Ar an gcaoi chéanna, diúltaíonn an Chúirt d'argóint na n-achomharcóirí go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí trína chinneadh go ndearna Google idirdhealú idir a seirbhís siopadóireachta comparáide féin agus seirbhísí siopadóireachta comparáide iomaíocha ar a leathanaigh chuardaigh ghinearálta, gan difreáil threallach cóireála a bhunú.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl gur fíor nach féidir a mheas, go ginearálta, go gcaitheann gnóthas ceannasach lena tháirgí nó lena sheirbhísí ar bhealach níos fabhraí ná an méid a thugann sé dá iomaitheoirí, beag beann ar imthosca an cháis, le hiompar a imíonn ó iomaíocht ar na tuillteanais. Sa chás seo, áfach, tá sé suite go maith ag an gCúirt Ghinearálta, ag féachaint do shaintréithe an mhargaidh réamhtheachtaigh agus do na himthosca sonracha dá dtagraítear thuas, go raibh iompar Google idirdhealaitheach agus nár tháinig sé faoi raon feidhme na hiomaíochta ar na tuillteanais.

Tugann an Chúirt dá haire, thairis sin, nár aisiompaigh an Chúirt Ghinearálta an dualgas cruthúnais ná nár chuir sí úsáideacht anailíse frithfhíorasai as an áireamh trína chinneadh, ar an gcéad dul síos, nár ceanglaíodh ar an gCoimisiún anailís den sórt sin a dhéanamh chun measúnú a dhéanamh ar an nasc cúisíoch idir na cleachtais atá i gceist agus a n-éifeachtaí iarbhir nó féideartha, agus ag an am céanna ag tabhairt dá haire, ar an taobh eile, go bhféadfadh Google anailís fhrithfhíorasach a chur ar aghaidh

chun agóid a dhéanamh i gcoinne thorthaí an Choimisiúin maidir leis an bpointe sin. Agus an méid sin á dhéanamh aici, ní dhearna an Chúirt Ghinearálta ach a chinneadh i gceart go bhfuil sé de rogha ag an gCoimisiún brath ar shraith fianaise, gan dul i muinín uirlis aonair go córasach, chun nasc cúisíoch a shuí idir na cleachtais a scrúdaíodh agus a n-éifeachtaí frithiomaíocha ar an margadh.

Ar deireadh, chinn an Chúirt Bhreithiúnais nach ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí agus í ag cinneadh, i gcomhthéacs na hanailíse ar éifeachtaí frithiomaíocha na gcleachtas a líomhnaítear i gcoinne Google, nár ceanglaíodh ar an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh ar cé acu a bhí nó nach raibh na cleachtais sin in ann iomaitheoirí a fhoriamh chomh héifeachtúil le Google.

Cé nach é cuspóir Airteagal 102 CFAE a áirithiú nach bhfanfaidh iomaitheoirí nach bhfuil chomh héifeachtúil leis an ngnóthas ceannasach ar an margadh, ní leanann sé go mbeadh aon chinneadh maidir le sárú faoin bhforáil sin ag brath ar a léiriú go bhféadfadh an t-iompar lena mbaineann iomaitheoir chomh héifeachtúil céanna a fhoriamh.

Sa chás seo, shonraigh an Chúirt Ghinearálta, gan an cinneadh sin a bheith neamhbhailí ag na hachomharcóirí, nárbh fhéidir leis an gCoimisiún torthaí oibiachtúla agus iontaofa a fháil maidir le héifeachtacht iomaitheoirí Google i bhfianaise choinníollacha sonracha an mhargaidh ábhartha. Dá bhrí sin, bhí sí i dteideal a mheas, ar an gcéad dul síos, nach raibh tástáil an iomaitheora chomh héifeachtúil sin éigeantach i gcomhthéacs chur chun feidhme Airteagal 102 CFAE agus, ar an dara dul síos, nach raibh an tástáil sin ábhartha in imthosca an cháis seo.

Ós rud é nár seasadh le haon cheann de na forais achomhairc, díbheann an Chúirt an t-achomharc ina iomláine.

3. Cumaisc

Breithiúnas an 3 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Illumina* agus *Grail* v an Coimisiún (C-611/22 agus C-625/22, [EU:C:2024:677](#))

(Achomharc – Iomaíocht – Cumaisc – Margadh na hearnála cógaisíochta – Córais um sheicheamhú géine – Grail LLC a thabhairt faoi smacht Illumina Inc. amháin – Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 – Airteagal 22 – Iarraidh ar tharchur ó údarás iomaíochta náisiúnta nach bhfuil dlínse aige faoin dlí náisiúnta chun scrúdú a dhéanamh ar an gcomhchruinniú – Cinneadh ón gCoimisiún Eorpach scrúdú a dhéanamh ar an gcomhchruinniú sin – Cinntí ón gCoimisiún lena nglactar le hiarratais ó údarais iomaíochta náisiúnta eile páirt a ghlacadh san iarraidh ar tharchur – Inniúlacht an Choimisiúin – Deimhneacht dhlíthiúil)

Trí bhreithiúnas na Cúirte Ginearálta in *Illumina* v an Coimisiún ²⁷² a chur ar neamhní, soiléiríonn an Chúirt Bhreithiúnais, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, raon feidhme na gcumhachtaí um athbhreithniú ar chomhchruinnithe beartaithe arna dtabhairt don Choimisiún Eorpach leis an Rialachán maidir le Comhchruinnithe. ²⁷³ Tugann an Chúirt dá haire mar sin nach údaraítear don Choimisiún údaraíthe tarchur comhchruinnithe beartaithe nach bhfuil gné Eorpach iontu chuige ó údarais iomaíochta náisiúnta a spreagadh, nó a ghlacadh, i gcás nach bhfuil na húdaráis sin inniúil chun scrúdú a dhéanamh ar na comhchruinnithe beartaithe sin de réir a reachtaíochta náisiúnta féin, go háirithe i gcás nach gcomhlíontar leis an comhchruinnithe beartaithe na tairseacha inniúlachta dá dtagraítear leis an reachtaíocht sin.

²⁷² Breithiúnas an 13 Iúil 2022, *Illumina* v an Coimisiún (T-227/21, [EU:T:2022:447](#)).

²⁷³ Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 ón gComhairle an 20 Eanáir 2004 maidir le comhchruinnithe idir gnóthais a rialú (IO 2004 L 24, Ich. 1) ('an Rialachán maidir le Comhchruinnithe').

An 20 Meán Fómhair 2020, rinne an chuideachta Mheiriceánach Illumina Inc, a chuireann seicheamhú margaíochta agus réitigh eagar-bhunaithe le haghaidh anailís ghéiniteach agus ghéanómaíoch ar fáil, comhaontú agus plean cumaisc chun Grail LLC, atá bunaithe sna Stáit Aontaithe chomh maith, a thabhairt faoina smacht amháin. D'fhoilsigh Illumina agus Grail preaseisiúint inar tugadh fógra ar an gcomhchruinniú sin an 21 Meán Fómhair 2020.

Ós rud é nár sáraíodh na tairseacha ábhartha le láimhdeachas Illumina agus Grail, ní raibh gné Eorpach sa chomhchruinniú arna fhógairt, de réir bhrí Airteagal 1 den Rialachán maidir le Comhchruinnithe, agus nár tugadh fógra air don Choimisiún dá bhrí sin. Níor tugadh fógra ach an oiread fúithi i mBallstáit an Aontais Eorpaigh ná i Stáit eile ar páirtithe iad sa Chomhaontú maidir leis an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch ('Comhaontú LEE'), ós rud é nár tháinig sé faoi raon feidhme a reachtaíochta náisiúnta maidir le comhchruinnithe a rialú.

Mar sin féin, i ndiaidh gearán a fháil, an 7 Nollaig 2020, faoin gcomhchruinniú idir Illumina agus Grail, tháinig an Coimisiún ar an réamhchonclúid gur chosúil gur chomhlíonadh na coinníollacha is gá chun go ndéanfaí leis an gcomhchruinniú a tharchur ag údarás náisiúnta de réir Airteagal 22 den Rialachán maidir le Comhchruinnithe. Dá réir sin, sheol an Coimisiún litir chuig na Ballstáit agus na Stáit eile is páirtithe i gComhaontú LEE, de réir Airteagal 22(5) de Rialachán Uimh. 139/2004 ar mhaithe, ar dtús, lena gcur ar an eolas faoi agus, ar an dara dul síos, ag iarraidh dóibh iarraidh ar tharchur a thíolacadh faoi Airteagal 22(1) den Rialachán sin chun go ndéanfaidh sé scrúdú ar an gcomhchruinniú sin.

De réir na forála sin, '[f]éadfaidh Ballstát amháin nó níos mó iarraidh ar an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh ar aon chomhchruinniú [...] nach bhfuil gné [Eorpach] i gceist leis de réir bhrí Airteagal 1 ach lena n-imrítear tionchar ar thrádáil idir Ballstáit agus lena ndéantar bagairt tionchar suntasach a imirt ar an iomaíocht laistigh de chríoch an Bhallstáit nó na mBallstát a dhéanann an t-iarraitas'.

An 9 Márta 2021, thíolaic údarás iomaíochta náisiúnta na Fraince iarraidh ar tharchur de réir na forála sin don Choimisiún, ar iarr údaráis iomaíochta náisiúnta de chuid na hÍoslainne, na hIorua, na Beilge, na hÍsiltíre agus na Gréige, a mhéid a bhaineann leo siúd go léir, páirt a ghlacadh inti ina dhiaidh sin.

Tar éis dó Illumina agus Grail a chur ar an eolas faoin iarraidh ar tharchur arna tíolacadh ag údarás iomaíochta náisiúnta na Fraince ('an litir faisnéise'), sheas an Coimisiún leis an iarraidh sin agus leis na hiarrataí faoi seach ar pháirt a ghlacadh ('na cinntí atá faoi chonspóid').

Le tacaíocht ó Grail, thug Illumina caingean le haghaidh neamhniú i gcoinne na gcinntí sin chomh maith leis an litir, rud ar dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta di trí bhreithiúnas an 13 Iúil 2022 mar sin féin.²⁷⁴

Agus dhá achomharc os a comhair arna dtabhairt ag Illumina agus ag Grail faoi seach, cuireann an Chúirt bhreithiúnas na Cúirte Ginearálta sin ar neamhní, trí rialú cinntitheach a dhéanamh aisti féin ar an díospóid, na cinntí faoi achomharc.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Sa bhreithiúnas atá faoi achomharc, chinn an Chúirt Ghinearálta, go bunúsach, gur léir ó na léirithe liteartha, stairiúla, comhthéacsúla agus teileolaíocha ar an gcéad fhomhír d'Airteagal 22(1) den Rialachán maidir le Comhchruinnithe go bhféadfadh an Coimisiún, mar a chinn sé sna cinntí atá faoi chonspóid, glacadh le tarchur comhchruinnithe faoi Airteagal 22 i gcás nach bhfuil scrúdú indéanta ar an gcomhchruinniú sin ag an mBallstát a d'iarr an tarchur sin, de réir a reachtaíochta náisiúnta maidir le comhchruinnithe a rialú. Is amhlaidh atá de ghnáth i gcás nach gcomhlíontar leis an gcomhchruinniú atá beartaithe na tairseacha a leagtar síos leis an dlí náisiúnta chun ligean don údarás náisiúnta rialú a dhéanamh air.

²⁷⁴

Féach fonóta 272.

Ós rud é gur chuir Illumina agus Grail an measúnú sin faoi chonspóid, scrúdaíonn an Chúirt tuillteanais an léirithe arna dhéanamh ag an gCúirt Ghinearálta.

An gaol idir na modhanna éagsúla léirithe arna gcur i bhfeidhm ag an gCúirt Ghinearálta

Chun críocha léiriú a dhéanamh ar an gcéad fhomhír d'Airteagal 22(1) den Rialachán maidir le Comhchruinnithe, thosaigh an Chúirt Ghinearálta ón measúnú, gan conclúid chinntitheach a cheadú, go dtugtar le fios trí léiriú litriúil ar an bhforáil go ndlitear do Bhallstát aon chomhchruinniú a tharchur lena gcomhlíontar na coinníollacha carnacha a leagann an Coimisiún amach ann, agus is amhlaidh an cás gan beann ar cé acu reachtaíocht náisiúnta a bheith nó gan bheith acu maidir le comhchruinnithe a rialú agus raon feidhme na reachtaíochta sin. Ina dhiaidh sin, rinne an Chúirt Ghinearálta léiriú stairiúil, comhthéacsúil agus teileolaíoch ar an bhforáil sin.

I ndáil leis sin, rialaíonn an Chúirt nach bhfuil an cur chuige sin ón gCúirt Ghinearálta ó mhaith ag earráid, arb é atá ann ná modhanna difriúla léirithe a chur le chéile.

Go deimhin, cé go leanann sé ó chásdlí socair nach bhféadfadh sé a bheith d'éifeacht ag léiriú ar fhoráil de dhlí an Aontais go mbainfí gach éifeacht phraiticiúil d'fhoclaíocht shoiléir bheacht na forála sin, ní fhágann é sin nach bhféadfadh cúirt an Aontais, i gcásanna áirithe, dul i muinín na modhanna léirithe arb iomchuí léi chun soiléiriú a thabhairt ar raon feidhme beacht forála dhlí an Aontais atá soiléir de réir cosúlachta.

In imthosca an cháis seo, inar cosúil gur cuireadh gnéithe iomadúla faoi bhráid na Cúirte Ghinearálta chun soiléiriú a thabhairt ar raon feidhme fhoclaíocht na chéad fhomhíre d'Airteagal 22(1) den Rialachán maidir le Comhchruinnithe, a líomhnaítear a bheith soiléir, bhí sé de cheart ag an gcúirt sin a rialú nach féidir léi ach léamh aonarach a dhéanamh ar fhoclaíocht, idir bheacht agus ghinearálta, na forála sin agus staonadh ó léiriú comhthéacsúil agus teileolaíoch, rud a thugtar soiléiriú di le bunús na forála sin.

Léiriú stairiúil

Chun an léiriú stairiúil arna dhéanamh ag an gCúirt Ghinearálta ar an gcéad fhomhír d'Airteagal 22(1) den Rialachán maidir le Comhchruinnithe a chur faoi chonspóid, thagair Grail, inter alia, do dhoiciméid arna gcur le chéile i gcomhthéacs na travaux préparatoires chun Rialacháin Uimh. 4064/89²⁷⁵ agus 1310/97²⁷⁶ agus an Rialachán maidir le Comhchruinnithe a ghlacadh, ar doiciméid iad nár pléadh os comhair na Cúirte Ghinearálta.

Ós rud é gur chuir an Coimisiún i gcoinne inghlacthacht na fianaise sin, tugann an Chúirt dá haire, más amhlaidh mar atá sna cásanna seo, ina gcaitear amhras ar léiriú forála den dlí tánaisteach, nach mór do Chúirteanna an Aontais Eorpaigh a bheith in ann scrúdú a dhéanamh, as a stuaim féin nó ar bhonn faisnéis arna cur faoina bráid go bailí le measúnú a dhéanamh uirthi, ar na doiciméid gcur le chéile mar chuid de na travaux préparatoires a glacadh iad dá réir. Go deimhin, d'fhéadfaí an rún a thabhairt le fios atá ag reachtóir an Aontais trí stair reachtach forála dlí.

Maidir leis an tsubstaint, aithníonn an Chúirt, murab ionann agus an méid arna rialú ag an gCúirt Ghinearálta, nach bhféadfaí a chinneadh go dtugtar inniúlacht tríd an gcéad fhomhír d'Airteagal 22(1) den Rialachán maidir le Comhchruinnithe don Choimisiún ar scrúdú a dhéanamh ar chomhchruinniú nach bhfuil gné Eorpach ann de réir bhrí Airteagal 1 den Rialachán sin beag beann ar raon feidhme reachtaíocht an Bhallstáit a rinne an iarraidh ar réamhrialú i ndáil le comhchruinnithe a rialú.

²⁷⁵ Rialachán (CEE) Uimh. 4064/89 ón gComhairle an 21 Nollaig 1989 maidir le comhchruinnithe a rialú idir gnóthais (IO 1989 L 395, Ich. 1).

²⁷⁶ Rialachán (CE) Uimh. 1310/97 ón gComhairle an 30 Meitheamh 1997 lena leasaítear Rialachán Uimh. 4064/89 (IO 1997 L 180, Ich. 1).

I ndáil leis sin, measann an Chúirt nach léirítear leis na hargóintí a chuir an Chúirt Ghinearálta ar aghaidh maidir le bunús Airteagal 22 den Rialachán maidir le Comhchruinnithe don Choimisiún go raibh sé i gceist ag reachtóir an Aontais go dtabharfaí de chumhacht do na Ballstáit a bhfuil reachtaíocht náisiúnta acu maidir le comhchruinnithe a rialú tarchuir a dhéanamh chuig an gCoimisiún, idirbhearta nach dtagann faoi raon feidhme na rialacha sin.

A dhála sin, ní léir ó na doiciméid stairiúla maidir le glacadh Rialachán Uimh. 4064/89 agus an Rialacháin maidir le Comhchruinnithe gur toil le reachtóir an Aontais dul i muinín na sásraí tarchuir dá dtagraítear in Airteagal 22(3) de Rialachán Uimh. 4064/89 agus Airteagal 22 den Rialachán maidir le Comhchruinnithe faoi seach chun réiteach a thabhairt ar na heasnamh a líomhnaítear a bheith ann de dheasca dhoichte na dtairseacha dá dtagraítear in Airteagal 1 de gach ceann de na Rialacháin sin chun comhchruinnithe a aithint nach bhfuil gné Eorpach iontu.

Léiriú comhthéacsúil

Maidir le léiriú comhthéacsúil ar Airteagal 22 den Rialachán maidir le Comhchruinnithe, measann an Chúirt nach bhfuil na tosca comhthéacsúla arna scrúdú ag an gCúirt dobhreágnaithe ach an oiread chun a chinneadh an raibh an Coimisiún inniúil ar ghlacadh na gcinntí atá faoi chonspóid.

Thairis sin, tugann an Chúirt dá haire gur thug an Chúirt Ghinearálta neamhaird ar thosca comhthéacsúla eile lena bhféadfaí cur in aghaidh a léirithe arna dhéanamh sa bhreithiúnas faoi achomharc, a bhaineann leis an méid seo a leanas:

- ar an gcéad dul síos, na coinníollacha maidir le cur i bhfeidhm an tsásra tarchuir a leagtar amach sa chéad fhomhír d'Airteagal 22(1) den Rialachán maidir le Comhchruinnithe;
- ar an dara dul síos, na difríochtaí idir an sásra tarchuir sin agus sásra tarchuir eile dá bhforáiltear in Airteagal 4(5) den Rialachán sin; agus
- ar an tríú dul síos, an nós imeachta simplithe dá dtagraítear leis an Rialachán sin chun athbhreithniú a dhéanamh ar na tairseacha lena sainítear a raon feidhme.

I bhfianaise na mbreithnithe sin, ba in éigeart a rialaigh an Chúirt Ghinearálta, i mír 139 den bhreithiúnas faoi achomharc, gur tháinig sé as léiriú comhthéacsúil gurbh intiúlactha iarraidh ar réamhrialú faoin bhforáil sin gan beann ar reachtaíocht náisiúnta maidir le comhchruinnithe a rialú *ex ante* a bheith ann nó a raon feidhme.

Léiriú teileolaíoch

Ina theannta sin, measann an Chúirt gurb earráideach cinneadh na Cúirte Ghinearálta go ndeimhnítear leis an léiriú teileolaíoch ar Airteagal 22 den Rialachán maidir le Comhchruinnithe gur sásra ceartaitheach a bhí san Airteagal sin arb é is aidhm dó rialú éifeachtach a dhéanamh ar na comhchruinnithe uile a bhfuil mór-éifeachtaí acu ar struchtúr na hiomaíochta san Aontas, gan beann ar reachtaíocht náisiúnta maidir le comhchruinnithe a rialú *ex ante* a bheith ann nó a raon feidhme.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt i dtreis, go háirithe, nach saothraítear ach dhá phríomhchuspóir leis an sásra tarchuir dá dtagraítear in Airteagal 22 den Rialachán sin. An chéad chuspóir ná inrialaitheacht comhchruinnithe lena bhféadfaí iomaíocht a shaobhadh go háitiúil, i gcás nach bhfuil ag an mBallstát i gceist reachtaíocht náisiúnta maidir le comhchruinnithe a rialú. An dara cuspóir ná prionsabal an 'ionaid ilfhreastail' a leathnú chun go mbeadh scrúdú indéanta ag an gCoimisiún ar chomhchruinniú fógartha nó comhchruinniú infhógartha i roinnt Ballstát, ionas nach dtabharfaí an iliomad fógraí ar an leibhéal náisiúnta agus ar an gcaoi sin í go gcuirfí leis an deimhneacht dhlíthiúil le haghaidh gnóthas.

Os a choinne sin, níor suíodh gur féachadh leis an sásra sin réiteach a thabhairt ar na heasnamh sa chóras um rialú atá ag dul le córas atá bunaithe go príomha ar thairseacha láimhdeachais, rud, de réir sainmhíniú, nach dócha go mbainfeadh sé le gach comhchruinniú a d'fhéadfadh a bheith achrannach.

Ina theannta sin, d'fhéadfaí cur as don chothromaíocht idir na cuspóirí éagsúla arna saothrú leis an Rialachán sin trí léiriú na Cúirte Ghinearálta ar Airteagal 22 den Rialachán maidir le Comhchruinnithe ar dá réir a bheadh athbhreithniú éifeachtach ar gach comhchruinniú i gceist le Airteagal 22 den Rialachán um Chumaisc. Go háirithe, cuirtear ón éifeachtacht, ón intuarthacht agus ón deimhneacht dhlíthiúil nach mór a ráthú do na páirtithe i gcomhchruinniú leis an léiriú sin.

Ina theannta sin, is cosúil go dtagtar salach leis an léiriú leathan ar an gcéad fhomhír d'Airteagal 22(1) den Rialachán maidir le Comhchruinnithe arna dhéanamh ag an gCúirt Ghinearálta, lenar féidir gurb éard atá i gceist leis ná leathnú raon feidhme an Rialacháin sin agus inniúlacht rialaithe an Choimisiúin maidir le comhchruinnithe, ar phrionsabal na cothromaíochta institiúidí, rud atá de réir tréithe struchtúr institiúideach an Aontais Eorpaigh, a thig ó Airteagal 13(2) CAE, lena gceanglófaí go bhfeidhmíonn gach institiúid a inniúlachtaí in urraim d'inniúlachtaí dá chéile.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt i dtreis, ar an gcéad dul síos, go bhforáiltear leis an Rialachán maidir le Comhchruinnithe do nós imeachta simplithe chun athbhreithniú a dhéanamh ar na tairseacha lena sainítear a raon feidhme. Dá réir sin, fiú mura leor éifeachtúlacht na dtairseach inniúlachta atá bunaithe ar láimhdeachas dá bhforáiltear i Rialachán Uimh. 139/2004 chun rialú a dhéanamh ar chomhchruinnithe áirithe a bhfuil tionchar mór inimeartha acu ar an iomaíocht, is faoi reachtóir an Aontais amháin atá sé athbhreithniú a dhéanamh ar na tairseacha sin nó foráil a dhéanamh do shásra coimirce ionas gurb indéanta rialú ag an gCoimisiún ar a leithéid de chomhchruinniú.

Ar an taobh eile, i gcás ina measann na Ballstáit gur gá raon feidhme na gcomhchruinnithe lena n-éilítear scrúdú roimh ré a leathnú i bhfianaise na reachtaíochta maidir le comhchruinnithe, is ceadmhach do na Ballstáit a dtairseacha inniúlachta féin a laghdú atá bunaithe ar láimhdeachas dá bhforáiltear leis an reachtaíocht náisiúnta.

An breithiúnas atá faoi achomharc agus na cinntí atá faoi chonspóid a chur ar neamhní

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, chinn an Chúirt, trí chinneadh go bhféadfadh na Ballstáit, faoi na coinníollacha a leagtar amach ann, iarraidh a thíolacadh faoin gcéad fhomhír d'Airteagal 22(1) den Rialachán maidir le Comhchruinnithe beag beann ar raon feidhme a reachtaíochta náisiúnta maidir le rialú ex ante ar chomhchruinnithe, go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí agus léiriú á dhéanamh ar an bhforáil sin. Dá bhrí sin, ba in éigeart gur chinn an Chúirt Ghinearálta go raibh sé de cheart ag an gCoimisiún, lena chinntí atá faoi chonspóid, glacadh leis an iarraidh ar tharchur arna dtíolacadh an údarás iomaíochta náisiúnta na Fraince agus leis na hiarratais ar pháirt a ghlacadh arna dtíolacadh ag na húdaráis iomaíochta náisiúnta eile faoi Airteagal 22 den Rialachán sin.

Dá bhrí sin, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais breithiúnas na Cúirte Ghinearálta ar neamhní. Agus rialú críochnaitheach á thabhairt aisti féin ar an díospóid, cuireann sí na cinntí faoi chonspóid ar neamhní chomh maith.

4. Státchabhair

Breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *an Coimisiún v Éire agus páirtithe eile* (C-465/20, [EU:C:2024:724](#))

(*Achomharc – Státchabhair – Airteagal 107(1) CFAE – Rialuithe cánach (tax rulings) arna nglacadh ag Ballstát – Buntáistí cánach roghnaitheacha – Leithdháileadh brabús arna nginiúint ag ceadúnais maoine intleachtúla ar bhraintí cuideachtaí neamhchónaitheacha – Prionsabal an fheidhmithe neamhspleách*)

Trí bhreithiúnas *Éire agus páirtithe eile v an Coimisiún* ²⁷⁷ a chur ar neamhní lenar chuir sí cinneadh an Choimisiúin Eorpaigh maidir leis an státchabhair a dheonaigh Éire do Apple ar neamhní, ²⁷⁸ agus ansin, trí bhreithiúnas críochnaitheach a thabhairt ar na gnéithe eile den díospóid atá fós le réiteach, chinn an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, i bhfianaise na hanailíse atá leagtha amach sa chinneadh atá faoi chonspóid agus chinntí na Cúirte Ginearálta nach raibh aon amhras fúthu, gur chinn an Coimisiún go bailí go raibh an buntáiste a deonaíodh do dhá cuideachta atá corpraithe faoi dhlí na hÉireann i ngrúpa Apple le dhá rialú cánach arna n-eisiúint ag údaráis chánach na hÉireann maidir le bonn inchánach bhraintí na hÉireann de na cuideachtaí atá i gceist a chinneadh roghnaitheach. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt a hanailís i gcomhthéacs phrionsabail an chásdlí a comhdhlúthaíodh le déanaí ²⁷⁹ maidir le sainiú agus anailís an chreata tagartha nach mór measúnú a dhéanamh ar roghnaíocht na mbeart cánach dá réir chun críocha Airteagal 107(1) CFAE. I ndáil leis sin, cuireann sí in iúl gur ceist dlí é teorannú cuí an chreata tagartha ábhartha agus, dá réir sin, léiriú ceart ar fhorálacha an dlí náisiúnta lena gcuimsítear é, ar ceist dlí í a bheidh le hathbhreithniú ag an gCúirt Bhreithiúnais ag céim an achomhairc, laistigh de theorainneacha ábhar an achomhairc.

Laistigh de ghrúpa Apple, rialaíonn Apple Inc., atá lonnaithe in Cupertino (Stáit Aontaithe Mheiriceá), cuideachtaí éagsúla atá faoi rialú dhlí na hÉireann trína fhochuideachta 100 %, Apple Operations International. Tá 100 % den fhochuideachta Apple Operations Europe (AOE) ag an bhfochuideachta sin, a bhfuil, ceann ar cheann, 100 % den fhochuideachta Apple Sales International (ASI) aici. Is cuideachtaí iad ASI agus AOE atá corpraithe in Éirinn, ach nach bhfuil cónaitheach chun críocha cánach in Éirinn. Tá brainse ag gach ceann acu in Éirinn, nach bhfuil pearsantacht dhlítheanach ar leith aici. ²⁸⁰

Bhí ASI agus AOE nasctha le Apple Inc. trí chomhaontú roinnte costas lenar foráladh, go háirithe, do cheadúnais saor ó ríchíosanna a dheonú dóibh chun a chur ar a gcumas cearta maoine intleachtúla ghrúpa Apple a úsáid. Is éard a bhí i gceist leis an úsáid sin, inter alia, na táirgí lena mbaineann a mhonarú agus a dhíol i ngach críoch lasmuigh de mhór-roinn Mheiriceá.

Faoi fhorálacha dhlí na hÉireann lena rialaítear cáin chorparáide a bhí i bhfeidhm le linn na tréimhse iomchuí ('na forálacha ábhartha'), bhí cuideachtaí neamhchónaitheacha inchánach i leith ioncam trádála a eascraíonn go díreach nó go hindíreach trí bhraintí a oibríonn in Éirinn. Sa chás seo, in 1990, tugadh iarrataí ó réamhtheachtaithe ASI agus AOE os comhair údaráis chánach na hÉireann inar

²⁷⁷ Breithiúnas an 15 Iúil 2020, *Éire agus páirtithe eile v an Coimisiún* (T-778/16 agus T-892/16, [EU:T:2020:338](#)).

²⁷⁸ Cinneadh (AE) 2017/1283 ón gCoimisiún an 30 Lúnasa 2016 maidir le Státchabhair SA.38373 (2014/C) (ex 2014/NN) (ex 2014/CP) arna chur chun feidhme ag Éire i bhfabhar Apple (IO 2017 L 187, Ich. 1; 'an cinneadh atá faoi chonspóid').

²⁷⁹ Féach, go háirithe, breithiúnas an 5 Nollaig 2023, *Lucsamburg agus páirtithe eile v an Coimisiún* (C-451/21 P agus C-454/21 P, [EU:C:2023:948](#)).

²⁸⁰ Tá brainse Éireannach ASI freagrach, go háirithe, as na gníomhaíochtaí soláthair, díolacháin agus dáileacháin a bhaineann le táirgí brandáilte Apple a dhíol le páirtithe gaolmhara agus le custaiméirí tríú páirtí sna réigiúin lena n-áirítear an Eoraip, an Meánoirthear, an India agus an Afraic chomh maith leis an Áise-Aigéan Ciúin. Tá an brainse Éireannach AOE freagrach as raon speisialaithe de tháirgí TFsainréimse táirgí ríomhaireachta amhail ríomhairí deisce iMac, ríomhaire glúine MacBook agus gabhálais ríomhaire eile a mhonarú agus a chóimeáil in Éirinn, a sholáthraíonn sé do pháirtithe gaolmhara don Eoraip, an Meánoirthear, an India agus an Afraic.

iarradh soiléiriú ar chinneadh a mbrabús inchánach. Is sa chomhthéacs sin a d'eisigh údaráis chánach na hÉireann an chéad rialú cánach in 1991, arna athbhreithniú ina dhiaidh sin arna iarraidh sin ag ASI agus AOE, agus an dara rialú cánach in 2007 ('na rialuithe cánach atá faoi chonspóid').

Tar éis nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil a tionscnaíodh in 2014, ghlac an Coimisiún an cinneadh atá faoi chonspóid maidir leis na rialuithe cánach atá faoi chonspóid. Sa chinneadh sin, mheas an Coimisiún, go háirithe, a mhéid a bhí laghdú ar bhonn inchánach ASI agus AOE mar thoradh ar na rialuithe cánach atá faoi chonspóid, chun críocha cáin chorparáide a bhunú in Éirinn, gur thug siad buntáiste don dá chuideachta sin. Chun a chruthú gurb ann do bhuntáiste roghnaitheach sa chás seo, rinne an Coimisiún scrúdú ar bhuntáiste roghnaitheach a bheith ann mar thoradh ar mhaolú ar an gcreat tagartha. Ag brath ar réasúnaíocht príomhúil, thánaisteach agus mhalartach, mheas an Coimisiún, go bunúsach, gur chuir na rialuithe cánach atá faoi chonspóid ar chumas ASI agus AOE laghdú a dhéanamh ar an méid cánach a bhí siad faoi dhliteanas a íoc in Éirinn le linn na tréimhse ina raibh siad i bhfeidhm, eadhon idir 1991 agus 2014, agus gur buntáiste é an laghdú sin ar mhéid na cánach ar chuideachtaí eile i gcás inchomparáide. Go sonrach, d'áitigh an Coimisiún go raibh brabúis inmhuirearaithe bhliantúla ASI agus AOE in Éirinn ag imeacht ó chomhfhogasú iontaofa ar thoradh margadh bhunaithe i gcomhréir le prionsabal an fheidhmithe neamhspleách mar thoradh ar an bhfóras gur ghlac údaráis chánach na hÉireann, sna rialuithe cánach atá faoi chonspóid, leis an mbonn gur ghá ceadúnais Apple Group maidir le cearta maoine intleachtúla ('IP') atá i seilbh ASI agus AOE a leithdháileadh lasmuigh d'Éirinn.

Agus rialú a dhéanamh aici ar na caingne a thionscain Éire agus ASI agus AOE faoi seach, lena n-iarrtar an cinneadh atá faoi chonspóid a chur ar neamhní, chuir an Chúirt Ghinearálta, agus í den tuairim nár éirigh leis an gCoimisiún a léiriú de réir an chaighdeáin dhlíthiúil is gá go bhfuil buntáiste ann de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE, an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní ina iomláine.

Ina breithiúnas, mheabhraigh an Chúirt Ghinearálta, mar réamhphointe, gur faoin gCoimisiún a bhí sé, i gcomhthéacs an athbhreithnithe ar Státchabhair, d'fhonn a scrúdú arbh ionann na rialuithe cánach atá faoi chonspóid agus cabhair den sórt sin, a léiriú, inter alia, gur tugadh buntáiste roghnaitheach leis na rialuithe cánach sin.

I ndáil leis sin, dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta do phríomhlíne réasúnaíochta an Choimisiúin maidir le buntáiste a bheith ann ar dhá fhoras a bhaineann, ar an gcéad dul síos, le measúnuithe an Choimisiúin ar ghnáthchánachas faoi dhlí cánach na hÉireann is infheidhme sa chás seo agus, ar an dara dul síos, le measúnuithe an Choimisiúin maidir leis na gníomhaíochtaí laistigh de ghrúpa Apple.

Tar éis di diúltú freisin do na hargóintí a cuireadh chun cinn go tánaisteach agus go malartach air sin, chuir an Chúirt Ghinearálta an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní ina iomláine, gan scrúdú a dhéanamh ar na forais agus ar na gearáin eile a chuir Éire agus ASI agus AOE ar aghaidh.

Mar thaca lena achomharc, cuireann an Coimisiún dhá fhoras achomhairc ar aghaidh, atá dírithe faoi seach ar fhorais an bhreithiúnais atá faoi chonspóid a bhaineann le measúnú na réasúnaíochta mar phríomh-shaincheist agus iad siúd a bhaineann le measúnú na réasúnaíochta mar shaincheist choimhdeach.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais mar réamhphointe, chun beart cánach náisiúnta a aicmiú mar 'roghnach' chun Airteagal 107(1) CFAE a chur i bhfeidhm, nach mór don Choimisiún ar dtús an córas tagartha a shainaithint, eadhon an 'gnáthréimeas' cánach. infheidhme sa Bhallstát lena mbaineann, agus, agus a léiriú, ar an dara dul síos, go maolaíonn an beart cánach atá i gceist ón gcóras tagartha sin, a mhéid a dhéanann sé idirdhealú idir oibreoirí atá, i bhfianaise an chuspóra atá á shaothrú ag an mBallstát sin, i staid fórasach agus dlíthiúil inchomparáide.

Sonraíonn an Chúirt go bhfuil níos mó tábhachta ag baint le cinneadh an chreata tagartha i gcás beart cánach, ós rud é nach féidir buntáiste eacnamaíoch, de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE, a shuíomh ach amháin i gcomparáid le 'gnáthchánachas' mar a thugtar air.

Maidir leis sin, tugann an Chúirt Bhreithiúnais faoi deara freisin, cé is moite de na réimsí ina gcomhchuihbítear dlí cánach an Aontais Eorpaigh, gurb é an Ballstát lena mbaineann a chinneann, trína chumhachtaí féin a fheidhmiú i réimse an chánachais dhírigh, comhthréithe na cánach, lena sainítear, i bprionsabal, an córas tagartha nó an 'gnáthchóras' cánach. Baineann sé seo go háirithe le cinneadh bhonn measúnachta na cánach, an teagmhais inmhuirearaithe agus aon díolúintí a ghabhann leis. Dá bhrí sin, ní mór an dlí náisiúnta is infheidhme sa Bhallstát lena mbaineann, agus an dlí sin amháin, a chur san áireamh chun an córas tagartha sin a shainaithint. Tá an chonclúid sin, áfach, gan dochar don fhéidearthacht a chinneadh go bhfuil an creat tagartha féin, mar a leanann sé ón dlí náisiúnta, ar neamhréir le dlí an Aontais Eorpaigh maidir le Státchabhair, ós rud é go bhfuil an córas cánach atá i gceist cumraithe de réir paraiméadair atá go follasach idirdhealaitheach arb é is aidhm dóibh dul timpeall ar an dlí sin.

Is i bhfianaise na bprionsabal sin a chuireann an Chúirt Bhreithiúnais tús lena scrúdú ar an achomharc.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl ag an tús go bhfuil príomhlíne réasúnaíochta an Choimisiúin bunaithe ar an mbonn, chun brabúis a leithdháileadh i gceart i gcomhréir leis an gcur chuige eintitis ar leithligh agus le prionsabal an fheidhmithe neamhspleách a chumhdaítear sna forálacha an dlí náisiúnta is infheidhme, ²⁸¹ gur faoi údaráis inniúla na hÉireann a bhí sé a fhíorú ar cheart na brabúis a dhíorthaítear ó úsáid cheadúnais maoine intleachtúla ghrúpa Apple atá i seilbh ASI agus AOE a leithdháileadh, go hiomlán nó go páirteach, ar a mbrainsí Éireannacha. Mar thoradh ar easpa na seiceálacha a cheanglaítear leis na forálacha sin, de réir an Choimisiúin, laghdaíodh an t-ualach cánach ar na cuideachtaí sin, rud a thug buntáiste roghnaitheach dóibh.

É sin ráite, cinneann an Chúirt Bhreithiúnas go bhfuil an Coimisiún i dteideal agóid a dhéanamh i gcoinne chinntí na Cúirte Ginearálta maidir leis an gcreat tagartha faoi dhlí na hÉireann. Is ceist dlí í an cheist an ndearna an Chúirt Ghinearálta teorannú ceart ar an gcóras tagartha i ndlí na hÉireann agus, dá réir sin, an ndearna sí léiriú ceart ar na forálacha náisiúnta atá sa chóras sin, ar féidir leis an gCúirt Bhreithiúnais athbhreithniú a dhéanamh uirthi ar achomharc. Dá bhrí sin, tá argóintí an Choimisiúin atá ag iarraidh amhras a chaitheamh ar roghnú an chreata tagartha nó ar a bhrí sa chéad chéim den anailís ar bhuntáiste roghnaitheach a bheith ann inghlactha, ós rud é go bhfuil an anailís sin bunaithe ar aicmiú dlíthiúil an dlí náisiúnta ar bhonn foráil de dhlí an Aontais. Sa chás seo, tá feidhm ag an méid céanna maidir leis an ngearán gur bhain an Chúirt Ghinearálta míbhrí as an gcinneadh agus í ag meabhrú, ina príomhlíne réasúnaíochta, nach mbaineann an Coimisiún ach le cur chuige 'eisiatach' agus leis an ngearán trína gcáineann an Coimisiún go raibh an Chúirt Ghinearálta ag brath ar na feidhmeanna a chomhlíonann Apple Inc.

Dá bhrí sin, scrúdaíonn an Chúirt Bhreithiúnais, ar an gcéad dul síos, an gearán lena líomhnaítear go raibh earráid léirithe sa chinneadh atá faoi chonspóid, a mhéid a chinn an Chúirt Ghinearálta go raibh príomhlíne réasúnaíochta an Choimisiúin bunaithe go hiomlán ar easpa fostaithe agus láithreachtaí fhisiciúil ag ceannoifigí ASI agus AOE agus, dá bhrí sin, ar chur chuige 'eisiatach'.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhfuil réasúnaíocht an Choimisiúin bunaithe ar an mbonn, ar an gcéad dul síos, gur ceanglaíodh le cur i bhfeidhm na bhforálacha tagartha réamhchinneadh ar mhodh leithdháilte brabúis nach sainítear leis na forálacha sin agus, ar an dara dul síos, go raibh ar an modh sin toradh a bhaint amach atá comhsheasmhach le prionsabal an fheidhmithe neamhspleách. Níor chaith an Chúirt Ghinearálta amhras ar an toimhde sin, a dúirt freisin go sainmhínítear 'gnáthchánachas' leis na rialacha cánach náisiúnta agus nach mór a shuíomh

²⁸¹ Eadhon, go háirithe, iad siúd dá dtagraítear in Airteagal 25 den Taxes Consolidation Act 1997 (Cód cánach comhdhlúite 1997, 'TCA 97').

gurb ann do bhuntáiste i ndáil leis na rialacha sin, sula luaitear, áfach, cé go bhforáiltear leis na rialacha náisiúnta sin go bhfuil cáin le gearradh faoi na coinníollacha céanna ar bhraintí cuideachtaí neamhchónaitheacha, maidir le brabúis a eascraíonn as a ngníomhaíochtaí tráchtála in Éirinn, agus ar chuideachtaí cónaitheacha, ceadáítear le hAirteagal 107(1) CFAE don Choimisiún a fhíorú an bhfreagraíonn leibhéal na mbrabús arna leithdháileadh ar bhraintí den sórt sin, arna ghlacadh ag na húdaráis náisiúnta chun brabúis inchánach na gcuideachtaí neamhchónaitheacha sin a chinneadh, do leibhéal na mbrabús a gheofaí dá ndéanfaí na ngníomhaíochtaí tráchtála sin faoi dhálaí an mhargaidh.

Dar leis an gCúirt Bhreithiúnais, leanann sé go bhfuil cur i bhfeidhm phrionsabal an fheidhmithe neamhspleách sa chás seo bunaithe ar rialacha cánach dhlí na hÉireann a bhaineann le cánachas corparáideach agus, dá bhrí sin, ar an gcóras tagartha a shainaithin an Coimisiún agus a dheimhnigh an Chúirt Ghinearálta. Sa chás seo, d'aithin an Chúirt Ghinearálta go sainráite, contrártha leis an méid a chuir Éire isteach, go raibh cur i bhfeidhm na bhforálacha tagartha, mar a thuairiscigh an Ballstát sin iad, ag freagairt go bunúsach don anailís fheidhmiúil agus fhórasach i gcomhthéacs na chéad chéime de chur chuige údaráithe ECFE maidir le brabúis a shannadh do bhuanbhunaíocht. Mar thoradh ar na cinntí sin ón gCúirt Ghinearálta, chinn sí, inter alia, nach ndearna an Coimisiún earráid nuair a bhí sé ag brath ar phrionsabal an fheidhmithe neamhspleách chun a fhíorú, agus na forálacha tagartha á gcur i bhfeidhm ag údaráis chánach na hÉireann, an raibh leibhéal na mbrabús a leithdháiltear ar bhraintí ASI agus AOE dá ngníomhaíochtaí gnó in Éirinn, mar a glacadh leis sna rialuithe cánach atá faoi chonspóid, ag freagairt do leibhéal na mbrabús a gheofaí trí na ngníomhaíochtaí gnó sin a dhéanamh faoi dhálaí an mhargaidh, agus nuair a bhí sé ag brath, go bunúsach, ar chur chuige údaráithe ECFE chun críocha an chur i bhfeidhm sin, agus leithdháileadh sócmhainní, feidhmeanna agus rioscaí idir na brainsí sin agus codanna eile de na cuideachtaí sin á gcur san áireamh. Ní mór glacadh leis na torthaí sin, ós rud é nár thug na páirtithe eile faoi cheist go bailí iad sna himeachtaí achomhairc seo.

Is léir ó chéimeanna na réasúnaíochta a leagtar amach sa chinneadh atá faoi chonspóid gur mheas an Coimisiún, ar an gcéad dul síos, d'fhoill brabúis inchánach ASI agus AOE in Éirinn a chinneadh, i gcomhréir le forálacha ábhartha an dlí náisiúnta, i gcomhréir le prionsabal an fheidhmithe neamhspleách, gur ghá comparáid a dhéanamh idir na feidhmeanna a chomhlíonann ceannoifigí na gcuideachtaí sin agus brainsí na hÉireann faoi seach i ndáil leis na ceadúnais maoine intleachtúla. Ina dhiaidh sin, de réir an chritéir sin, rinne sé scrúdú ar leithligh ar ról gach ceann de na ceannoifigí sin agus gach ceann de na brainsí sin i ndáil leis na ceadúnais sin. Ag deireadh an scrúdaithe sin, chinn sí, ar an gcéad dul síos, nach raibh aon fheidhmeanna i ndáil le ceadúnais maoine intleachtúla i leith ceannoifigí agus, ar an dara dul síos, go raibh ról gníomhach ag na brainsí Éireannacha a d'eascair as comhlíonadh roinnt feidhmeanna agus rioscaí a bhaineann le bainistiú agus úsáid na gceadúnas sin. Thairis sin, tá an cinneadh maidir le heaspa feidhmeanna 'gníomhacha nó criticiúla' arna ndéanamh ag na ceannoifigí bunaithe ar easpa fianaise dá mhalairt arna soláthar ag Apple, i gcomhar le heaspa acmhainneacht éifeachtach na gceannoifigí sin chun na feidhmeanna sin a chomhlíonadh. Dá bhrí sin, tá príomhréasúnaíocht an Choimisiúin bunaithe ní hamháin ar easpa feidhmeanna a dhéanann na ceannoifigí i ndáil le ceadúnais IP, ach freisin ar an anailís ar na feidhmeanna a dhéanann na brainsí i ndáiríre i ndáil leis na ceadúnais sin.

Dá bhrí sin, níorbh é an toradh nach raibh fostaithe ná láithreachtaí fhisiciúil ag na ceannoifigí lasmuigh de bhraintí na hÉireann, rud a thug ar an gCoimisiún teacht ar an gconclúid gur cheart na ceadúnais maoine intleachtúla agus na brabúis ghaolmhara a leithdháileadh ar na brainsí sin. Tháinig an Coimisiún ar an gconclúid sin ag deireadh an chaidrimh idir dhá chinneadh ar leith, eadhon, ar an gcéad dul síos, easpa feidhmeanna gníomhacha nó criticiúla agus rioscaí arna nglacadh ag na ceannoifigí agus, ar an dara dul síos, iolracht agus lárnacht na bhfeidhmeanna a chomhlíontar agus na rioscaí a ghlacann na brainsí sin, i gcomhréir leis an tástáil dhlíthiúil a leagtar amach sa chinneadh atá faoi chonspóid.

Sna himthosca sin, chinn an Chúirt Bhreithiúnais go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí nuair a chinn sí go raibh cur chuige 'eisiatach' teoranta ag an gCoimisiún, ina phríomhlíne réasúnaíochta, arbh ionann é agus léiriú mícheart ar an gcinneadh atá faoi chonspóid.

Ar an dara dul síos, maidir leis na forais dá dtagraítear san achomharc ar bhraith an Chúirt Ghinearálta orthu chun a chinneadh nach raibh rialú ag brainsí ASI agus AOE in Éirinn ar cheadúnais IP ghrúpa Apple agus nár ghin siad na brabúis a mhaígh an Coimisiún a bheith ag déanamh na gceadúnas sin, cinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhfuil údar maith ag an gCoimisiún a mhaíomh go ndearna an Chúirt Ghinearálta neamhrialtacht nós imeachta trí fhianaise a chur san áireamh, chun críocha a hanailíse, nár táirgeadh le linn an nós imeachta riaracháin agus, dá bhrí sin, nár mhór a mheas go raibh sí do-ghlactha. Ina theannta sin, maidir leis an modh chun brabúis inchánach a leithdháileadh a cheanglaítear faoi dhlí na hÉireann, tugann an Chúirt dá haire go gceanglaítear leis an gcritéar chun brabúis cuideachta neamhchónaithí a chinneadh, a chinn an Chúirt Ghinearálta a bheith infheidhme faoi Airteagal 25 de TCA 97, go gcuirfear san áireamh leithdháileadh sócmhainní, feidhmeanna agus rioscaí idir brainsí na hÉireann agus codanna eile de na cuideachtaí lena mbaineann, gan aon ról a bhí ag eintitis ar leithligh a chur san áireamh, sa chás seo, Apple Inc. Mar sin féin, measann an Chúirt Bhreithiúnais, i ndáil leis sin, gur bhraith an Chúirt Ghinearálta, sna forais atá faoi chonspóid, go sainráite nó go hintuigthe, ar na feidhmeanna a rinne Apple Inc., maidir le IP ghrúpa Apple, chun bunús a thabhairt lena cinneadh go raibh earráid ann lena cuireadh ó bhail an anailís a leag an Coimisiún amach. Dá bhrí sin, measann an Chúirt go bhfuil an Coimisiún i dteideal a mhaíomh, d'fhonn a chinneadh nár leor an fhianaise lena gceadaítear na brabúis a eascraíonn as oibriú na gceadúnas IP a leithdháileadh ar bhraintí ASI agus AOE, go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid agus í ag cur feidhmeanna na mbraintí sin i ndáil leis na ceadúnais sin i gcomparáid leo siúd a dhéanann Apple Inc. maidir le IP ghrúpa Apple seachas iad siúd a dhéanann na ceannoifigí iarbhrí maidir leis na ceadúnais sin.

Sa tríú háit, scrúdaíonn an Chúirt an cinneadh go léiríonn comhaontuithe agus gníomhaíochtaí ASI agus AOE lasmuigh d'Éirinn go raibh na cuideachtaí sin in ann IP ghrúpa Apple a fhorbairt agus a bhainistiú agus brabúis a ghiniúint lasmuigh d'Éirinn agus, dá bhrí sin, nach raibh na brabúis sin faoi réir cánach in Éirinn. I ndáil leis sin, measann sí, cé gur faoin gCúirt Ghinearálta amháin, i bprionsabal, atá sé measúnú a dhéanamh ar luach cruthúnais doiciméid sa chomhad, nach mór di, ar an taobh eile, scrúdú a dhéanamh ar ghearán lena líomhnaítear cinneadh mícheart maidir leis an dualgas cruthúnais. Sa chás seo, agus í ag cinneadh gur faoin gCoimisiún a bhí sé a léiriú gurb ann do chinntí tábhachtacha gnó nach luaitear i miontuairiscí bhoird stiúrthóirí na gcuideachtaí lena mbaineann, chuir an Chúirt Ghinearálta dualgas cruthúnais iomarcach ar an gCoimisiún.

I bhfianaise na mbreithnithe go léir roimhe seo, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais an breithiúnas atá faoi achomharc ar neamhní a mhéid a sheasann sí leis na gearáin i gcoinne na príomhlíne réasúnaíochta a bhaineann le buntáiste roghnaitheach a bheith ann agus, dá bhrí sin, an cinneadh atá faoi chonspóid a chur ar neamhní.

Ar an dara dul síos, agus í den tuairim go gceadaítear amhlaidh le staid na n-imeachtaí, scrúdaíonn an Chúirt féin na caingne le haghaidh neamhniú maidir leis an gcinneadh atá faoi chonspóid arna dtionscnamh ag Éirinn, ASI agus AOE.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gur gá diúltú do na pléadálacha go léir atá dírithe i gcoinne chinntí an Choimisiúin maidir lena phríomhlíne réasúnaíochta agus a bhaineann, ar an gcéad dul síos, le sainaitheint an chreata tagartha agus, ar an dara dul síos, le gnáthchánachas faoi dhlí na hÉireann is infheidhme sa chás seo, ós rud é gur dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta do na gearáin a cuireadh ar aghaidh ina leith sin de bharr forais nár conspóideadh ag céim an achomhairc. In éagmais cros-achomharc, beidh feidhm res judicata ag forais den sórt sin.

Ina dhiaidh sin, contrártha leis an méid a chinn an Chúirt Ghinearálta, measann an Chúirt Bhreithiúnais gur éirigh leis an gCoimisiún a léiriú, ag féachaint, ar an gcéad dul síos, do na gníomhaíochtaí agus na feidhmeanna a dhéanann brainsí Éireannacha ASI agus AOE agus, ar an dara dul síos, d'easpa fianaise chomhsheasmhach atá in ann a shuíomh gurb ann do chinntí straitéiseacha arna nglacadh agus arna gcur chun feidhme ag ceannoifigí na gcuideachtaí sin atá lonnaithe lasmuigh d'Éirinn, gur cheart na brabúis a ghintear le hoibriú cheadúnais IP ghrúpa Apple a leithdháileadh ar na brainsí Éireannacha sin, chun críocha brabúis bhliantúla inchánach ASI agus AOE in Éirinn a

chinneadh. Ina theannta sin, tá sé léirithe go leordhóthanach ag an gCoimisiún go mbaineann ASI agus AOE tairbhe as cóireáil fhabhrach cánach de bharr na rialuithe cánach atá faoi chonspóid i gcomparáid le cuideachtaí a bhfuil cónaí orthu agus a ngearrtar cáin orthu in Éirinn nach dócha go mbainfidh siad leas as rialuithe ionchasacha den sórt sin ó na húdaráis chánach, go háirithe cuideachtaí uathrialacha neamh-chomhtháite, cuideachtaí comhtháite de chuid grúpa a dhéanann idirbhearta le tríú páirtithe, nó cuideachtaí comhtháite de chuid grúpa a dhéanann idirbhearta le cuideachtaí an ghrúpa a bhfuil siad nasctha leis, trí phraghas na n-idirbheart sin a shocrú ar neamhthuilleamaí, cé go bhfuil na cuideachtaí sin i staid fhíorasach agus dhlíthiúil inchomparáide maidir leis an gcuspóir atá á shaothrú ag an gcóras tagartha, is é sin cáin a ghearradh ar bhrabúis arna nginiúint in Éirinn. Ar deireadh, chinn an Coimisiún, agus an ceart aige, sa chinneadh atá faoi chonspóid, nach raibh údar maith leis an idirdhealú sa chóireáil cánach ar bhrabúis ASI agus AOE mar gheall ar na rialuithe cánach atá faoi chonspóid de bharr chineál ná geilleagar chóras cánach na hÉireann. Sna himthosca sin, ní mór diúltú do na gearáin arna gcur ar aghaidh ag na hachomharcóirí maidir le scrúdú a dhéanamh ar roghnaíocht na rialuithe cánach sin sa chinneadh atá faoi chonspóid.

Thairis sin, ní dhearna an Coimisiún earráid nuair a chinn sé go raibh ioncam cánach ligthe thar ceal ag Éirinn ó ASI agus AOE a mhéid a fhorghéad leis na rialuithe cánach atá faoi chonspóid modhanna leithdháilte brabúis as a n-eascaíonn toradh nach nglacadh gnóthais ar leithligh agus uathrialacha ag gníomhú dóibh faoi dhálaí an mhargaidh. Laghdaíonn na rialuithe cánach sin brabúis inchánach ASI agus AOE chun críocha na forálacha tagartha a chur i bhfeidhm agus, dá bhrí sin, an méid cánach corparáide a cheanglaítear orthu a íoc in Éirinn i gcomparáid le cuideachtaí eile a ngearrtar cáin orthu sa Bhallstát sin agus a léiríonn a mbrabúis inchánach praghsanna arna gcinneadh ar an margadh ar neamhthuilleamaí. Dá bhrí sin, maolaíonn bearta den sórt sin na muirir a íocann buiséad gnóthais, i bprionsabal, ionas go n-eascaíonn buntáiste astu a dheonaítear 'trí acmhainní Stáit'.

Ar deireadh, diúltaíonn an Chúirt do na forais toisc iad a bheith gan bhunús lena líomhnaítear, inter alia, sárú ar an gceart chun éisteacht a fháil i gcomhthéacs an nós imeachta as ar eascair glacadh an chinnidh atá faoi chonspóid, sárú ar phrionsabail na deimhneachta dlíthiúla agus cosaint ionchais dhlísteanacha, agus gur sháraigh an Coimisiún a chumhachtaí agus go gcuireann sé isteach ar chumhachtaí na mBallstát de shárú ar phrionsabal a neamhspleáchais fhioscaigh.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, díbheann an Chúirt na caingne a tionscnaíodh os comhair na Cúirte Ginearálta ina n-íomláine.

5. Aisíocaíocht fíneála

Breithiúnas an 11 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), an Coimisiún v Deutsche Telekom (C-221/22 P, [EU:C:2024:488](#))

(Achomharc – Iomaíocht – Airteagail 266 agus 340 CFAE – Breithiúnas lena ndéantar laghdú ar mhéid fíneála arna fhorchur ag an gCoimisiún Eorpach – Aisíocaíocht an mhéid arna bhailiú go míchuí ag an gCoimisiún – Oibleagáid ús a íoc – Aicmiú – Ceilt úsáid mhéid na fíneála arna íoc go míchuí a chúiteamh ar chothromráta – Ráta is infheidhme)

Diúltaíonn an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, don achomharc arna dhéanamh ag an gCoimisiún Eorpach i gcoinne breithiúnas ón gCúirt Ghinearálta lena n-ordaítear dó cúiteamh EUR 1 750 522 a íoc le Deutsche Telekom AG mar chúiteamh ar an damáiste a rinne sé toisc gur dhiúltaigh sé ús a íoc ar an méid a bhí le haisíoc leis an ngnóthas sin tar éis laghdú fíneála a bhí íoctha go sealadach ag an ngnóthas sin.

Le cinneadh an 15 Deireadh Fómhair 2014,²⁸² d'fhorchuir an Coimisiún fíneáil EUR 31 070 000 ar Deutsche Telekom as mí-úsáid a bhaint as a staid cheannasach i margadh na Slóvaice do sheirbhísí teileachumarsáide ardfheidhmíochta.

Thionscain Deutsche Telekom caingean chun an cinneadh sin a neamhniú, agus d'íoc sé an fhíneáil sin go sealadach an 16 Eanáir 2015. Le breithiúnas an 13 Nollaig 2018,²⁸³ sheas an Chúirt Ghinearálta leis an gcaingean sin go páirteach agus rinne sí laghdú EUR 12 039 019 ar mhéid na fíneála. An 19 Feabhra 2019, d'aisíoc an Coimisiún an méid sin le Deutsche Telekom.

Le litir dar dáta an 28 Meitheamh 2019, dhiúltaigh an Coimisiún, os a choinne sin, ús Deutsche Telekom a íoc le haghaidh na tréimhse idir dáta íocaíocht na fíneála agus dáta aisíocaíocht an chuid sin den fhíneáil a cinneadh a bheith míchuí ('an tréimhse atá i gceist').

Agus caingean á héisteacht aige ar thionscain Deutsche Telekom, rialaigh an Chúirt Ghinearálta²⁸⁴ gur sárú ar an gcéad mhír d'Airteagal 266 CFAE²⁸⁵ atá tromchúiseach go leor atá i ndiúltú an Choimisiúin ús a íoc le Deutsche Telekom, rud lena bhféadfaí an tAontas a chur faoi dhliteanas neamhchonarthach. I bhfianaise go bhfuil nasc cúisíoch díreach idir an sárú sin agus an dochar atá i gcaillteanas, le linn na tréimhse i gceist, an úis mainneachtana ar mhéid na fíneála arna bhailiú go míchuí, dheonaigh an Chúirt Ghinearálta cúiteamh EUR 1 750 522.28 do Deutsche Telekom, arna ríomh trí bhithin chur i bhfeidhm, de réir analaí, an ráta dá bhforáiltear le hAirteagal 83(2)(b) de Rialachán Tarmligthe Uimh. 1268/2012,²⁸⁶ eadhon ráta athmhaoiniúcháin BCE i bhfeidhm i mí Eanáir 2015, is é sin le rá, 0.05 % móide 3.5 pointe céatadán.

Rinne an Coimisiún achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin os comhair na Cúirte Breithiúnais.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, díbheann an Chúirt don a agóid do-ghlacthachta a d'ardaigh Deutsche Telekom, lena n-éilítear nach bhfuil an t-achomharc, i ndáiríre, dírithe i gcoinne an bhreithiúnais atá faoi achomharc, ach i gcoinne bhreithiúnas *Printeos*²⁸⁷ na Cúirte Breithiúnais ba bhun le breithiúnas na Cúirte Ghinearálta.

Maidir leis sin, tugann an Chúirt dá haire nach foláir go leanann an Coimisiún, mar is amhlaidh an cás do gach páirtí in achomharc, de bheith in ann cur i gcoinne prionsabail dlí arna gcur i bhfeidhm ag an gCúirt Ghinearálta sa bhreithiúnas a iarrtar go gcuirfí é ar neamhní, fiú i gcás inar forbraíodh na prionsabail sin i mbreithiúnais nach bhfuil in-achomhairc nó nach bhfuil in-achomhairc a thuilleadh.

Sa chás seo, d'áitigh an Coimisiún féin go raibh sé mar aidhm lena achomharc a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais athbhreithniú a dhéanamh ar chásdlí *Printeos*, mar a chuir an Chúirt Ghinearálta i bhfeidhm sa bhreithiúnas atá faoi achomharc. Ina theannta sin, ós rud é go n-aithnítear go cruinn go leor leis na hargóintí arna gcur chun tosaigh ag an gCoimisiún na gnéithe den bhreithiúnais atá faoi

²⁸² Cinneadh an Choimisiúin C(2014) 7465 final an 19.6.2013 maidir le himeacht faoi Airteagal 102 CFAE agus Airteagal 54 den Chomhaontú LEE (Cás AT.39523 – Slovak Telekom), arna cheartú trí Chinneadh C(2014) 10119 final, an 16 Nollaig 2014, agus trí Chinneadh C(2015) 2484 final, an 17 Aibreán 2015.

²⁸³ Breithiúnas an 13 Nollaig 2018, *Deutsche Telekom v an Coimisiún* (T-827/14, EU:T:2018:930).

²⁸⁴ Breithiúnas an 19 Eanáir 2022, *Deutsche Telekom v an Coimisiún* (T-610/19, EU:T:2022:15, 'an breithiúnas faoi achomharc').

²⁸⁵ Foráiltear leis an oibleagáid sin d'oibleagáid ar institiúidí a gcuireann cúirt an Aontais gníomh dá gcuid ar neamhní na bearta ar fad a dhéanamh chun an breithiúnas sin a chomhlíonadh.

²⁸⁶ Rialachán Tarmligthe (AE) Uimh. 1268/2012 ón gCoimisiún an 29 Deireadh Fómhair 2012 maidir le rialacha cur i bhfeidhm Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme i ndáil le buiséad ginearálta an Aontais (IO 2012 L 362, lch. 1).

²⁸⁷ Breithiúnas an 20 Eanáir 2021, *an Coimisiún v Printeos* (C-301/19 P, EU:C:2021:39).

achomharc agus na cúiseanna gur cuireadh é ó bhail le hearráidí dlí, dar leis, dhearbhaigh an Chúirt go bhfuil an t-achomharc inghlactha.

Maidir leis an tsubstaint, diúltaíonn an Chúirt Bhreithiúnais ar dtús do shaincheist dlí an Choimisiúin lena n-éilítear earráid dlí arna déanamh an Chúirt Ghinearálta agus léiriú á dhéanamh ar Airteagal 266 CFAE.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt chun cuimhne, faoin gcéad mhír d'Airteagal 266 CFAE, nach mór don institiúid óna dtagann an gníomh neamhnithe na bearta a glacadh chun an breithiúnas a fhorghníomhú lena ndearbhaítear go bhfuil an gníomh sin ar neamhní le héifeacht ex tunc. Is éard atá i gceist leis sin, inter alia, ná méideanna arna mbailiú go míchuí ar bhonn an ghnímh sin a íoc agus ús a íoc. Sa chomhthéacs sin, is ionann íocaíocht úis agus beart lena gcuirtear an breithiúnas neamhnithe chun feidhme, a mhéid is cuspóir leis go gcúiteofaí an caillteanas airgid atá dlite ar chothromráta agus go spreagfaí an féichiúnaí, chun an breithiúnas a chomhlíonadh a luaithe is féidir.

Go ginearálta, i gcás inar bhailigh údarás náisiúnta nó institiúid, comhlacht, oifig nó gníomhaireacht de chuid an Aontais suimeanna airgid de shárú ar dhlí an Aontais, tá na suimeanna airgid sin le tabhairt ar ais agus tá ús le cur leis sin le haghaidh na tréimhse idir dáta íocaíocht na suimeanna airgid sin agus dáta a dtabhairt ar ais, rud atá ina léiriú ar phrionsabal ginearálta maidir le híocaíochtaí neamhdhlite a thabhairt ar ais.

Dá bhrí sin, ní dhearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí trína chinneadh gur sháraigh an Coimisiún an chéad mhír d'Airteagal 266 CFAE trína dhiúltú ús a íoc le Deutsche Telekom ar mhéid na fineála arna bhailiú go míchuí i leith na tréimhse atá i gceist.

Ní thugtar faoi cheist bailíocht an chinnidh sin toisc gur minic sa chás faoi achomharc a thug an Chúirt Ghinearálta 'ús mainneachtana' ar an ús atá dlite den Choimisiún sa chás seo, ar coincheap é lena dtagraítear do mhoill íocaíochta ar an bhféichiúnaí agus do rún pionós a fhorchur air as an méid sin. Go deimhin, dá inchonspóidte an t-aicmiú sin i bhfianaise chuspóir an úis lena mbaineann, chinn an Chúirt Ghinearálta mar sin féin go raibh ús le cur le haisíocaíocht an mhéid arna bhailiú go míchuí ionas go gcúiteofaí ar chothromráta Deutsche Telekom i leith úsáid an mhéid sin a cheilt, i gcomhréir leis na prionsabail arna dtabhairt chun cuimhne thuas.

A dhála sin, ní dhearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí agus í ag diúltú d'argóintí an Choimisiúin bunaithe ar Airteagal 90(4) (a) de Rialachán Tarmligthe Uimh. 1268/2012, ar dá réir a aisíocfaidh an Coimisiún na méideanna arna mbailiú go míchuí leis an tríú páirtí lena mbaineann, móide 'ús arna shaothrú'. A dhála sin, tá an oibleagáid fhéideartha sin ús arna shaothrú i ndáiríre gan dochar don oibleagáid atá ar an gCoimisiún, de réir na chéad mhíre d'Airteagal 266 CFAE, an gnóthas sin a chúiteamh ar chothromráta i leith úsáid a cheilt, de dheasca aistriú na suime airgid a fhreagraíonn do mhéid na fineála arna íoc go míchuí leis an gCoimisiún, lena n-áirítear i gcás nach raibh toradh dearfach ar infheistíocht mhéid na fineála arna híoc ag an ngnóthas sin go sealadach.

Tacaíonn an Chúirt freisin le hanailís na Cúirte Ginearálta nach ndéantar difear d'éifeacht choisctheach na bhfineálacha le híocaíocht úis a fhorchur air ó dháta bailithe sealadach na fineála, rud nach mór a chomhréiteach leis na ceanglais maidir le cosaint dlí éifeachtach. In aon chás, níl éifeacht choisctheach na bhfineálacha inagartha i gcomhthéacs fineálacha arna gcur ar neamhní ag cúirt de chuid an Aontais nó a ndearna sí laghdú orthu ós rud é nach féidir leis an gCoimisiún brath ar ghníomh a dearbhaíodh gur neamhdhleathach é ar mhaithe le coisctheacht.

Ar an dara dul síos, déanann an Chúirt Bhreithiúnais anailís ar shaincheist dlí an Choimisiúin go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí trína chinneadh gurb ionann an ráta is infheidhme maidir le hús atá le híoc ag an gCoimisiún, de réir analaí le hAirteagal 83(2)(b) de Rialachán Tarmligthe Uimh. 1268/2012, agus ráta athmhaoiniúcháin BCE móide 3.5 pointe céatadáin.

Tugann sí chun cuimhne i ndáil leis sin gur léir ó chásdlí na Cúirte, chun méid an úis atá le híoc le gnóthas a d'íoc fíneáil arna forchur ag an gCoimisiún a chinneadh, tar éis an fhíneáil sin a neamhniú nó a laghdú, nach mór don institiúid sin Airteagal 83 de Rialachán Tarmligthe Uimh. 1268/2012 a bhí i bhfeidhm an tráth sin a chur i bhfeidhm, lenar foráladh do roinnt rátaí úis ar fhiacha nár aisíocadh faoin teorainn ama.

Tugann an Chúirt dá haire nach socraítear leis an ráta dá bhforáiltear in Airteagal 83(2)(b), arna chur i bhfeidhm de réir analaí ag an gCúirt Ghinearálta sa chás seo, an ráta úis a fhreagraíonn do chúiteamh ar chothromráta amhail an ráta atá i gceist sa chás seo, ach don chás ar leith ina ndéantar íocaíocht go déanach. Is í an chúis go díreach ar chuir an Chúirt Ghinearálta an fhoráil sin i bhfeidhm de réir analaí. Ní dhearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí i bhfeidhmiú na dlínse a aithnítear go bhfuil aici mar chuid d'imeachtaí chun an tAontas a chur faoi dhliteanas neamhchonarthach, tríd an ráta arna shocrú leis an bhforáil sin a chur i bhfeidhm, rud nach cosúil go bhfuil cuma na míréasúntachta nó na díreire air i bhfianaise chuspóir an úis i gceist.

Diúltaíonn an Chúirt freisin d'argóint mhalartach an Choimisiúin gur cheart an ráta 1.55 % dá bhforáiltear in Airteagal 83(4) de Rialachán Tarmligthe Uimh. 1268/2012 maidir leis an gcás inar soláthraíodh ráthaíocht airgeadais a chur i bhfeidhm de réir analaí.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, agus caingean á tabhairt i gcoinne chinneadh an Choimisiúin fíneáil a fhorchur ar ghnóthas a d'íoc an fhíneáil sin go sealadach, nach ionann an cás don ghnóthas sin agus do ghnóthas a thaisceann ráthaíocht bhainc go dtí go n-ídeofar na leigheasanna dlí. Ós rud é nár aistrigh an gnóthas sin an tsuim airgid a fhreagraíonn do mhéid na fíneála a gearradh, ní féidir a cheangal ar an gCoimisiún méid arna bhailiú go míchuí a aisíoc leis. A chinneadh féin ráthaíocht bainc a thaisceadh is cúis le haon dochar féideartha don ghnóthas lena mbaineann.

Ar deireadh, cuireann an Chúirt in iúl, dá gcinnfeadh an Coimisiún nach gcuirtear san áireamh go cuí leis na forálacha reachtacha reatha a leithéid de chás is bun leis an gcás seo, gur faoin gCoimisiún a bheadh sé nó, i gcás inarb iomchuí, faoi reachtóir an Aontais an bhearna a líonadh. Bíodh sin mar atá, i bhfianaise gur ón gcéad mhír d'Airteagal 266 CFAE a thagann oibleagáid an Choimisiúin ús a chur le haisíocaíocht fíneála arna cur ar neamhní go páirteach nó ina hiomláine, ní mór na cuspóirí a shaothraítear lena leithéid d'ús a chomhlíonadh le gach modh nó cur chuige ríofa nua. Dá bhrí sin, ní féidir gurb amhlaidh an cás nach ndéantar leis an ráta is infheidhme leis an ús sin ach dímheas airgeadais a chúiteamh, gan an cúiteamh ar chothromráta a theacht faoi lena ndlítear don ghnóthas a d'íoc an fhíneáil sin as siocair gur ceileadh úsáid na gcistí air go sealadach a fhreagraíonn don mhéid arna bhailiú go míchuí ag an gCoimisiún.

Ar na cúiseanna sin, díbheann an Chúirt an dara saincheist dlí ón gCoimisiún agus diúltaíonn sí don achomharc ina iomláine mar sin.

XIV. Comhfhogasú reachtaíochta

1. Dearaí Comhphobail

Breithiúnas an 27 Feabhra 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *EUIPO v The KaiKai Company Jaeger Wichmann* (C-382/21 P, [EU:C:2024:172](#))

(Achomharc – Maoine Intleachtúil – Dearthaí Comhphobail – Conradh Comhair Paitinní – Comhaontú maidir le Gnéithe de Chearta Maoine Intleachtúla a bhaineann le Trádáil – Coinbhinsiún Pháras chun Maoine Tionscail a Chosaint – Airteagal 4 – Rialachán (CE) Uimh. 6/2002 – Airteagal 41 – Iarratas ar dhearadh a chlárú – Ceart tosaíochta – Éileamh tosaíochta bunaithe ar iarratas idirnáisiúnta a comhdaíodh faoin gConradh Comhair Paitinní – Teorainn ama – Léiriú i gcomhréir le hAirteagal 4 den Choinbhinsiún sin – Teorainneacha)

Trí sheasamh leis an achomharc a rinne Oifig Maoine Intleachtúla an Aontais Eorpaigh (EUIPO) i gcoinne bhreithiúnas na Cúirte Ginearálta i gCás *The KaiKai Company Jaeger Wichmann v EUIPO* (Gairis agus trealamh gleacaíochta agus spóirt), ²⁸⁸ tugann Mór-Dhlísheomra na Cúirte Breithiúnais soiléiriú maidir leis an idirdhealú idir éifeacht dhíreach comhaontuithe idirnáisiúnta agus léiriú na reachtaíochta tánaistí i gcomhréir leis na comhaontuithe sin agus déanann sé cinneadh ar na teorainneacha a bhaineann le léiriú comhréireach den sórt sin.

An 24 Deireadh Fómhair 2018, rinne an t-iarratasóir, *The KaiKai Company Jaeger Wichmann GbR*, iarratas chuig EUIPO ar 12 dhearadh Comhphobail a chlárú, agus d'éiligh sé ceart tosaíochta bunaithe ar iarratas idirnáisiúnta ar phaitinn a comhdaíodh an 26 Deireadh Fómhair 2017 faoin gConradh Comhair Paitinní. ²⁸⁹

Sheas EUIPO leis an iarratas ar chlárú, ach dhiúltaigh sé an ceart tosaíochta, ar an bhforas go raibh dáta comhdaithe an iarratais idirnáisiúnta roimh dháta comhdaithe an iarratais sin ar chlárú níos mó ná sé mhí. Foráiltear le hAirteagal 41(1) de Rialachán Uimh. 6/2002 go bhfuil ceart tosaíochta ag duine a bhfuil iarratas ar cheart dearaidh nó ar chuspa áisiúlachta comhdaithe go cuí aige, d'fhonn iarratas a dhéanamh ar dhearadh Comhphobail ina dhiaidh sin, ar feadh tréimhse sé mhí ón dáta ar comhdaíodh an chéad iarratas. Mheas EUIPO, cé go bhféadfadh iarratas faoin gConradh Comhair Paitinní a bheith mar bhonn, i bprionsabal, do cheart tosaíochta faoi Airteagal 41(1) de Rialachán Uimh. 6/2002, ós rud é go raibh na samhlacha áisiúlachta dá dtagraítear in Airteagal 41(1) san áireamh freisin sa sainmhíniú leathan ar an gcoincheap 'paitinn' in Airteagal 2 den Chonradh Comhair Paitinní, go raibh éileamh tosaíochta den sórt sin faoi réir tréimhse sé mhí freisin, rud nár comhlíonadh sa chás seo.

Le breithiúnas an 14 Aibreán 2021, chuir an Chúirt Ghinearálta cinneadh EUIPO ar neamhní. Chinn sí go raibh bearna in Airteagal 41(1) de Rialachán Uimh. 6/2002 ²⁹⁰, sa mhéid nár leagadh síos inti an teorainn ama chun tosaíocht 'iarratais idirnáisiúnta ar phaitinn' a éileamh i gcomhthéacs iarratais ar dhearadh ina dhiaidh sin. Chinn an Chúirt Ghinearálta gurb é cuspóir na forála sin an Rialachán sin a

²⁸⁸ Breithiúnas an 14 Aibreán 2021, *The KaiKai Company Jaeger Wichmann v EUIPO* (Gairis agus trealamh gleacaíochta agus spóirt) (T-579/19, [EU:T:2021:186](#)).

²⁸⁹ Tugadh an Conradh Comhair Paitinní chun críche in Washington an 19 Meitheamh 1970 agus leasaíodh é go deireanach an 3 Deireadh Fómhair 2001 (Sraith Chonarthaí na Náisiún Aontaithe, Iml. 1160, Uimh. 18336, Ich. 231).

²⁹⁰ Rialachán (CE) Uimh. 6/2002 ón gComhairle an 12 Nollaig 2001 maidir le dearáí Comhphobail (IO 2002 L 3, Ich. 1).

chur i gcomhréir le hoibleagáidí a eascraíonn as Airteagal 4 de Choinbhinsiún Pháras ²⁹¹ agus, dá bhrí sin, gur cheart an bhearna sin a líonadh trí Airteagal 4 a chur i bhfeidhm. Chuir an Chúirt Ghinearálta in iúl, go bunúsach, faoi Airteagal 4, gurbh é cineál an chirt a bhí ann roimhe sin lenar cinneadh fad tréimhse tosaíochta den sórt sin, sa chaoi is gur 12 mhí a bhí sa tréimhse sin. Ar deireadh, chinn an Chúirt Ghinearálta go ndearna EUIPO earráid dlí agus é ag cinneadh gurbh é sé mhí an teorainn ama is infheidhme maidir le héileamh tosaíochta atá i gceist.

An 23 Meitheamh 2021, rinne EUIPO achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin, agus mhaígh sé saincheist dlí amháin, lena n-éilítear go ndearnadh sárú ar Airteagal 41(1) de Rialachán Uimh. 6/2002. Ar an bhforas sin, maíonn EUIPO, go bunúsach, go ndearna an Chúirt Ghinearálta Airteagal 4a de Choinbhinsiún Pháras a chur i bhfeidhm go díreach, gan aird a thabhairt ar chur i bhfeidhm fhoráil shoiléir uileghabhálach Airteagal 41(1) de Rialachán Uimh. 6/2002, chun léiriú mícheart ar Airteagal 4 de Rialachán Uimh. 6/2002 a chur ina ionad.

Le doiciméad arna thaisceadh ar an dáta céanna, d'iarr EUIPO go gceadófaí a achomharc, i gcomhréir leis an tríú mír d'Airteagal 58a de Reacht Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh. Le hordú an 10 Nollaig 2021, ²⁹² d'admhaigh an Chúirt Bhreithiúnais an t-achomharc.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir le héifeachtaí Choinbhinsiún Pháras i ndlíchóras an Aontais, cuireann an Chúirt in iúl ar dtús, cé nár thug an tAontas Eorpach an Coinbhinsiún sin i gcrích, go ndéantar na rialacha a chuirtear in iúl in Airteagail áirithe den Choinbhinsiún sin, lena n-áirítear Airteagal 4 de, atá ionchorpraithe i gComhaontú TRIPS, ²⁹³ a thug an tAontas Eorpach i gcrích. Dá bhrí sin, ní mór a mheas go bhfuil na héifeachtaí céanna ag na rialacha sin agus atá ag na rialacha a eascraíonn as Comhaontú TRIPS.

Ina dhiaidh sin, chinn an Chúirt, i bhfianaise a gcineáil agus a struchtúir, nach bhfuil éifeacht dhíreach ag forálacha Chomhaontú TRIPS. Ina theannta sin, ní thagann Airteagal 4 de Choinbhinsiún Pháras faoin dá chás eisceachtúla inar chinn an Chúirt go bhféadfaidh daoine aonair brath go díreach ar fhorálacha chomhaontuithe EDT os comhair Chúirteanna an Aontais. Ar thaobh amháin, ní dhéantar aon tagairt shainráite d'Airteagal 4 in Airteagal 41 de Rialachán Uimh. 6/2002. Ar an taobh eile, níl sé i gceist le hAirteagal 41 oibleagáid ar leith arna glacadh i gcomhthéacs chomhaontuithe EDT a chur chun feidhme i ndlíchóras an Aontais. Os a choinne sin, is éard atá sa Rialachán sin an rún atá ag reachtóir an Aontais cur chuige a bhaineann go sonrach le dlíchóras an Aontais a ghlacadh le haghaidh ceann de na cearta maoine tionsclaíche a chumhdaítear leis an gCoinbhinsiún Pháras, trí chóras sonrach cosanta aonadaí agus doroinnte do dhearaí Comhphobail a bhunú i gcríoch an Aontais Eorpaigh, a bhfuil an ceart tosaíochta dá bhforáiltear in Airteagal 41 ina chuid dhílis de.

Dá bhrí sin, mheas an Chúirt as sin nach bhfuil aon éifeacht dhíreach ag na rialacha a chuirtear in iúl le hAirteagal 4 de Choinbhinsiún Pháras agus, dá bhrí sin, níl siad de chineál a chruthódh cearta ar féidir le daoine aonair brath orthu go díreach faoi dhlí an Aontais. Dá bhrí sin, tá an ceart tosaíochta chun iarratas ar dhearadh Comhphobail a chomhdú á rialú ag Airteagal 41 de Rialachán Uimh. 6/2002, gan oibreoirí eacnamaíocha a bheith in ann brath go díreach ar Airteagal 4.

²⁹¹ Síníodh Coinbhinsiún Pháras chun Maoine Tionscail a Chosaint an 20 Márta 1883 i bPáras, athbhreithníodh é go deireanach i Stócólm an 14 Iúil 1967 agus leasaíodh é an 28 Meán Fómhair 1979 (Sraith Chonarthaí na Náisiún Aontaithe, Iml. 828, Uimh. 11851, Ich. 305).

²⁹² Ordú an 10 Nollaig 2021, *EUIPO v The KaiKai Company Jaeger Wichmann* (C-382/21 P, [EU:C:2021:1050](#)).

²⁹³ Is éard atá sa Chomhaontú maidir le Gnéithe de Chearta Maoine Intleachtúla a bhaineann le Trádáil ('Comhaontú TRIPS'), larscríbhinn 1C a ghabhann leis an gcomhaontú lena mbunaítear an Eagraíocht Dhomhanda Trádála (EDT) a síníodh in Marrakech an 15 Aibreán 1994 agus a formheasadh le Cinneadh 94/800/CE ón gComhairle an 22 Nollaig 1994 maidir le tabhairt i gcrích, thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh, na gcomhaontuithe a baineadh amach i mBabhta Uragua den chaibidlíocht iltaobhach (1986-1994), a mhéid a bhaineann leis na hábhair laistigh dá inniúlacht féin (IO 1994 L 336, Ich. 1).

Mar sin féin, chuir an Chúirt in iúl, ós rud é go bhfuil Comhaontú TRIPS ina cheangal ar institiúidí an Aontais agus, dá bhrí sin, go bhfuil tosaíocht aige ar ghníomhartha dhlí tánaisteach an Aontais, ní mór an dlí sin a léiriú, a mhéid is féidir, ar bhealach atá comhsheasmhach le forálacha an chomhaontaithe sin. Dá bhrí sin, ní mór Rialachán Uimh. 6/2002 a léiriú, a mhéid is féidir, i gcomhréir leis na rialacha a chuirtear in iúl le hAirteagail Choinbhinsiún Pháras, go háirithe Airteagal 4 de, atá ionchorpraithe i gComhaontú TRIPS.

Ar an dara dul síos, chinn an Chúirt go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí, sa mhéid is gur léir gur sháraigh sí na teorainneacha léirithe comhréireach le hAirteagal 41(1) de Rialachán Uimh. 6/2002, agus, go deimhin, go ndearna sí Airteagal 4 a chur i bhfeidhm go díreach, arna léiriú ag an gcúirt sin, chun dochair d'fhoclaíocht shoiléir Airteagal 41(1) agus gan aird a thabhairt ar chineál uileghabhálach na forála sin.

Dá bhrí sin, leanann sé ó fhoclaíocht shoiléir agus uileghabhálach Airteagal 41(1) nach féidir, ar thaobh amháin, le hiarratas idirnáisiúnta arna thaisceadh faoin gConradh Comhair Paitinní ceart tosaíochta a bhunú, de bhun na forála sin, ach amháin a mhéid a bhaineann an t-iarratas idirnáisiúnta atá i gceist le cuspa fónais agus, ar an taobh eile, is é an teorainn ama chun an ceart tosaíochta sin a éileamh ar bhonn iarrata den sórt sin ná teorainn ama sé mhí, a leagtar síos go sainráite san fhoráil sin.

Ar an tríú dul síos, maidir leis an léiriú a ghlac an Chúirt Ghinearálta ar Airteagal 4 de Choinbhinsiún Pháras, ar dá réir a cheadaítear leis an bhforáil sin tosaíocht 'iarratais idirnáisiúnta ar phaitinn' níos luaithe a éileamh nuair a chomhdaítear iarratas dearaidh níos déanaí laistigh de 12 mhí, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil an léiriú sin curtha ó bhail freisin trí earráidí dlí.

Leanann sé ó léamh comhcheangailte Ranna A, C agus E d'Airteagal 4 nach gceadaítear éileamh tosaíochta den sórt sin leis agus, dá bhrí sin, nach leagtar síos leis, a fortiori, rialacha maidir leis an teorainn ama a thugtar don iarratasóir chun na críche sin. Dá bhrí sin, ní fhéadfaidh ceart tosaíochta d'iarratas ar dhearadh faoi Airteagal 4 teacht as ach iarratas idirnáisiúnta arna chomhdú faoin gConradh Comhair Paitinní a bhaineann le cuspa fónais, laistigh den tréimhse sé mhí dá dtagraítear i Roinn E(1) de.

I bhfianaise an mhéid roimhe seo, seasann an Chúirt leis an tsaincheist amháin den achomharc, cuirtear breithiúnas na Cúirte Ginearálta ar ceal agus diúltaítear leis an gcaingean ag an gcéad chéim.

2. Táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine

Breithiúnas an 14 Márta 2024, *D & A Pharma v an Coimisiún* (C-291/22 P, [EU:C:2024:228](#))

(Achomharc – Táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine – Iarratas ar údarú margaíochta – Neamhspleáchas na saineolaithe a ndeachaigh Coiste um Tháirgí Íocshláinte lena n-úsáid ag an Duine (CHMP) den Ghníomhaireacht Leigheasra Eorpach (EMA) i gcomhairle leo – Airteagal 41 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh Aontas – An ceart chun dea-riaracháin – Ceanglas maidir le neamhchlaontacht oibiachtúil – Critéir chun a fhíorú nach bhfuil coinbhleachtaí leasa ann – Beartas EMA maidir le leasanna iomaíocha – Gníomhaíochtaí mar phríomhthaighdeoir, mar shainchomhairleoir nó mar phríomhchomhairle straitéiseach don tionscal cógaisíochta – Táirgí iomaíochta – Nós imeachta athbhreithnithe – Rialachán (CE) Uimh. 726/2004 – Airteagail 56, 62 agus 63 – Treoirlínte EMA – Comhairliúchán le grúpa comhairleach eolaíoch (SAG) nó le grúpa saineolaithe ad hoc)

Seasann an Chúirt leis an achomharc a rinne Debrégeas et associés Pharma SAS (D & A Pharma) ('D & A Pharma') i gcoinne bhreithiúnas na Cúirte Ginearálta in *D & A Pharma v an Coimisiún agus EMA* ('an breithiúnas atá faoi achomharc').²⁹⁴ Agus an méid sin á dhéanamh aige, soiléirítear ann raon feidhme na bprionsabal nach mór a urramú sa nós imeachta a dhéanann an Ghníomhaireacht Leigheasra Eorpach (EMA) chun meastóireacht a dhéanamh ar tháirgí íocshláinte.

Chuir an t-iarratasóir iarratas ar údarú margaíochta coinníollach ('MA') faoi bhráid EMA, faoi Rialachán Uimh. 507/2006,²⁹⁵ le haghaidh an táirge íocshláinte Hopveus. Thug an Coiste um Tháirgí Íocshláinte lena n-úsáid ag an Duine ('CHMP') tuairim neamhfhabhrach uaidh maidir leis an iarratas sin. Tar éis iarraidh ar athscrúdú a dhéanamh ar an tuairim sin a cuireadh isteach faoi Rialachán Uimh. 726/2004,²⁹⁶ thionóil CHMP sainghrúpa *ad hoc*, inar ghlac, saineolaí páirt, *inter alia*, a bhí ina phríomh-imschrúdaitheoir ag an am céanna le haghaidh an táirge íocshláinte AD 04. Ós rud é gur thug an grúpa saineolaithe sin tuairim neamhfhabhrach uaidh freisin, dhiúltaigh an Coimisiún don iarratas ar MA coinníollach an 6 Iúil 2020 ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

Tar éis don Chúirt Ghinearálta an chaingean sin a dhíbhe, thug an t-achomharcóir achomharc i gcoinne an bhreithiúnais atá faoi achomharc.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

An t-iarratas ar an nós imeachta brostaithe a chur i bhfeidhm

Meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais go gcuirtear i mbaol neamhchlaontacht oibiachtúil CHMP, agus dá bhrí sin, neamhchlaontacht oibiachtúil EMA, i gcás inar dócha go n-eascróidh coinbhleacht leasa ó dhuine de chomhaltaí CHMP as forluí feidhmeanna, gan beann ar iompar pearsanta an chomhalta sin. D'fhéadfadh mainneachtain den sórt sin oibleagáidí a chomhlíonadh a fhágáil go mbeadh an cinneadh a ghlac an Coimisiún ag deireadh an nós imeachta neamhdhleathach. Cuirtear neamhchlaontacht oibiachtúil CHMP i mbaol freisin i gcás ina bhfuil saineolaí atá i gcás coinbhleachtaí leasa mar chuid den ghrúpa saineolaithe a dtéann an coiste sin i gcomhairle leis i gcomhthéacs an athscrúdú as a dtagann tuairim EMA agus cinneadh an Choimisiúin maidir leis an iarratas ar údarás bainistíochta.

D'fhéadfadh tionchar cinntitheach a bheith ag an tuairim a chuir an grúpa saineolaithe a thionóil CHMP in iúl ar thuairim EMA agus, tríd an tuairim sin, ar chinneadh an Choimisiúin. Féadfaidh gach comhalta den ghrúpa sin, i gcás inarb iomchuí, tionchar suntasach a imirt ar an bplé agus ar an bplé a dhéantar ar bhonn rúnda laistigh den ghrúpa sin.

Dá bhrí sin, murab ionann agus an méid a chinn an Chúirt Ghinearálta, cuireann coinbhleacht leasa ó chomhalta den ghrúpa saineolaithe a ndeachaigh CHMP i gcomhairle leis an nós imeachta go mór ó bhail. Ós rud é, ag deireadh a phléití, go gcuireann an grúpa saineolaithe sin a thuairim in iúl go coláisteach, ní chuireann sé deireadh le locht den sórt sin.

Ní féidir a cheangal ar dhaoine a láimhseálann a ngnóthaí ag institiúid, comhlacht, oifig nó gníomhaireacht de chuid an Aontais tásca sonracha claontachta a chruthú. Déantar neamhchlaontacht oibiachtúil a mheasúnú ar bhonn critéar atá neamhspleách ar iompar sonracha saineolaithe lena mbaineann.

²⁹⁴ Breithiúnas an 2 Márta 2022, *D & A Pharma v an Coimisiún agus EMA* (T-556/20, EU:T:2022:111).

²⁹⁵ Rialachán (CE) Uimh. 507/2006 ón gCoimisiún an 29 Márta 2006 maidir le húdarú margaíochta coinníollach le haghaidh táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine a thagann faoi raon feidhme Rialachán (CE) Uimh. 726/2004 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 2006, 30.3.2006, Ich. 6).

²⁹⁶ Rialachán (CE) Uimh. 726/2004 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 31 Márta 2004 lena leagtar síos nósanna imeachta an Aontais maidir le húdarú agus maoirseacht táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine agus le haghaidh úsáid tréidliachta agus lena mbunaítear Gníomhaireacht Leigheasra Eorpach (IO L 2004, 30.4.2004, Ich. 1).

Maidir leis na critéir sin, lena gcaithfear neamhchlaontacht agus neamhspleáchas na ndaoine a rannchuidíonn le hullmhú thuairimí eolaíocha EMA a áirithiú, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, chun cur ar chumas EMA an cuspóir a shanntar dó a shaothrú go héifeachtach, agus ag féachaint do na measúnuithe teicniúla casta nach mór dó a dhéanamh, go léirítear a lánrogha leathan, *inter alia*, i sainiú na gcritéar sin.

Mar sin féin, d'ainneoin an lánrogha leathan sin a bheith ann agus tábhacht leas an phobail atá á saothrú, tá EMA, i bhfeidhmiú a chumhachtaí, faoi cheangal ag ceanglais na Cairte um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, ina luaitear nach mór inneachar sár-riachtanach na gceart agus na saoirsí sin agus prionsabal na comhréireachta a urramú le haon teorannú ar fheidhmiú na gceart agus na saoirsí sin.

Dá bhrí sin, cé go bhféadfadh cuspóir an leasa ghinearálta a bhaineann leis an ngá leis an gcomhairle eolaíoch is fearr is féidir údar a thabhairt le maolú ar an gceanglas maidir le neamhchlaontacht oibiachtúil daoine, ceanglas a eascraíonn as an gceart bunúsach chun dea-riaracháin, ní mór do EMA bunbhrí an chirt bhunúsach sin agus prionsabal na comhréireachta a urramú. Go háirithe, ní féidir glacadh leis go leagann an ghníomhaireacht sin síos, ar leithscéal gur mian léi an líon saineolaithe atá ar fáil a uasmhéadú, srianta ar fheidhmiú a sainordaithe ar cosúil nach leor iad chun nós imeachta neamhchlaonta a ráthú. B'amlaidh an cás dá gceadófaí do shaineolaithe a léiríonn a ngníomhaíochtaí go bhfuil leas acu i dtáirge iomaíoch den táirge lena mbaineann a bheith ina gcomhaltaí den ghrúpa saineolaithe a thionóil CHMP chun athscrúdú a dhéanamh ar an iarratas ar údarú margaíochta le haghaidh an táirge deiridh sin.

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt go sainmhínítear i mbeartas EMA maidir le leasanna iomaíocha an coincheap 'táirge teachta' mar 'tháirge íocshláinte lena ndírítear ar phobal othar comhchosúil a bhfuil an cuspóir cliniúil céanna aige (i.e. riocht ar leith a chóireáil, a chosc nó a dhiagnóisiú) agus ar iomaíocht tráchtála fhéideartha é'.

Léiríonn an sainmhíniú sin an critéar a úsáidtear i gcásdlí na Cúirte Breithiúnais chun a mheas an bhfuil dhá tháirge cógaisíochta in iomaíocht ar mhargadh ar leith. De réir an chásdlí sin, is amhlaidh atá i gcás ina bhfuil na táirgí sin inmhalartaithe nó inionadaithe i gcás an táisc theiripigh chéanna.

Dá bhrí sin, is ar bhonn scrúdú atá sé a chinneadh, i gcás ina margaítear AD 04 agus Hopveus, an mbeadh na táirgí sin, ar forbraíodh an dá cheann acu chun spleáchas alcóil a chóireáil, chomh mór sin inmhalartaitheachta nó inionadaitheachta go mbeadh sé riachtanach a chinneadh an ann nó nach ann d'iomaíocht tráchtála fhéideartha idir an dá tháirge sin.

Ní gá an measúnú sin ar idirmhalartacht nó inionadaitheacht a dhéanamh i ndáil le saintréithe oibiachtúla na dtáirgí sin amháin. Ní mór an scrúdú ar iomaíocht tráchtála a d'fhéadfadh a bheith ann idir na táirgí atá i gceist a bheith bunaithe ar mheasúnú foriomlán ar na tosca a d'fhéadfaí a chur san áireamh chun a mheas an mbeidh othair agus a ndochtúirí a oideasaíonn in ann breathnú ar tháirge amháin mar rogha mhalartach bhailí ar an gceann eile.

Trí eisiámh a dhéanamh ar an bhféidearthacht go mbeadh iomaíocht tráchtála ann ar an bhforas go bhfuil cuspóirí cliniúla éagsúla ag AD 04 agus Hopveus agus go bhfuil siad dírithe ar ghrúpaí éagsúla othar, eadhon, maidir leis an gcéad cheann, iad siúd a bhfuil sé beartaithe acu teorainn a chur lena n-ól alcóil agus, maidir leis an gceann deireanach sin, iad siúd a bhfuil sé beartaithe acu stop a chur leis an tomhaltas sin ar fad, ní dhearna an Chúirt Ghinearálta measúnú foriomlán den sórt sin.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt Bhreithiúnais gur dócha go díreach, leis an difríocht ó thaobh déine de i raon feidhme na gníomhaíochta teiripí idir dhá tháirge atá beartaithe chun an phaiteolaíocht chéanna a chóireáil, othair áirithe a bhfuil an phaiteolaíocht sin orthu a spreagadh chun ceann de na táirgí sin a ionadú, le linn a gcóireála, ag brath ar athruithe ar a siomptóim nó ar bhreithnithe maidir le luas agus éifeachtúlacht theiripeach óna ndochtúirí a oideasaíonn iad.

Dá bhrí sin, níor scrúdaigh an Chúirt Ghinearálta an dócha go mbeadh na táirgí sin in iomaíocht lena chéile i bhfianaise, go háirithe, go bhféadfadh athruithe ar chóireáil an othair chéanna a thabhairt dá dhochtúir an dá tháirge sin a oideasú gach seal le linn na cóireála sin, ag brath ar na siomptóim agus ar na breithnithe maidir le hoiriúnacht agus éifeachtúlacht theiripeach.

Ar an tríú dul síos, tugann an Chúirt faoi deara nach mór do EMA, in aon chás, a bheartas maidir le leasanna iomaíocha a léirmhíniú agus a chur i bhfeidhm ar bhealach atá comhsheasmhach leis an gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh.

Sa chás seo, forchuirtear leis an mbeartas maidir le leasanna iomaíocha beart maolaitheach ar shaineolaithe a bhfuil leas iomaíoch reatha acu mar phríomh-imscrúdaitheoir, ar dá réir a fhéadfaidh siad, in imeachtaí a bhaineann leis an 'táirge íocshláinte lena mbaineann', a bheith rannpháirteach 'sa phléití amháin', gan páirt a ghlacadh sa 'plé deiridh agus sa vótáil'. Ní féidir an beart maolaithe sin, gan teorainn dhíríreach a chur le cosaint na neamhchlaontachta oibiachtúla, a léirmhíniú ná a chur i bhfeidhm sa chaoi go bhféadfaidh saineolaí arb é an príomh-imscrúdaitheoir é ag an am céanna le haghaidh táirge iomaíoch den táirge lena mbaineann páirt a ghlacadh in obair shainghrúpa a dtéann CHMP i gcomhairle leis sa nós imeachta chun athscrúdú a dhéanamh ar iarratas MA le haghaidh an táirge lena mbaineann.

Bheadh rannpháirtíocht den sórt sin, de bharr a cineáil féin, míchuí chun a áirithiú go ndéanfaí an nós imeachta athscrúdaithe atá i gceist a sheoladh go neamhchlaonta. Má dhiúltaítear MA a dheonú don táirge iomaíoch atá faoi athscrúdú, is dócha go mbeidh leas suntasach tráchtála ag baint leis don chuideachta ar a tionscnamh agus/nó ar faoina hurraíocht a dhéanann saineolaí den sórt sin a ghníomhaíocht nó a gníomhaíocht mar phríomh-imscrúdaitheoir.

Dá bhrí sin, tá an breithiúnas atá faoi achomharc curtha ó bhail ag earráid dlí, ós rud é go bhfuil léiriú na Cúirte Ginearálta ar an mbeartas a bhaineann le leasanna iomaíocha ar neamhréir le prionsabal na neamhchlaontachta oibiachtúla.

Ar an gcaoi chéanna, ní féidir na srianta – de réir bhrí an bheartais maidir le leasanna iomaíocha – a fhorchuirtear ar shaineolaithe, contrártha leis an méid a chinn an Chúirt Ghinearálta, a léirmhíniú agus a chur i bhfeidhm sa chaoi go bhféadfadh sainchomhairleoir nó comhairle straitéiseach le haghaidh táirgí íocshláinte aonair de chuid cuideachta cógaisíochta a bheith ina chomhalta den ghrúpa saineolaithe *ad hoc* arna thionól ag CHMP chun an t-iarratas MA a cuireadh isteach le haghaidh táirge iomaíoch de cheann de na táirgí íocshláinte aonair sin a athscrúdú. Tá léiriú den sórt sin ar neamhréir freisin le prionsabal na neamhchlaontachta oibiachtúla.

Dá bhrí sin, tá bunús maith leis an bpléadáil lena n-éilítear nár urramaíodh prionsabal na neamhchlaontachta oibiachtúla agus tugtar údar leis an mbreithiúnas atá faoi achomharc a chur ar ceal.

An chaingean os comhair na Cúirte Ginearálta

Tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, go leanann sé ó na treoirlínte maidir leis an nós imeachta athscrúdaithe go ngeallann EMA go rachaidh CHMP i gcomhairle go córasach le grúpa comhairleach eolaíoch ('SAG') nuair a iarrann an t-iarratasóir ar athscrúdú an comhairliúchán sin, in am trátha agus ar bhonn cuí-réasúnaithe. Is léir ón méid sin freisin nach mór gurb é an SAG dá dtagraítear chun na críche sin an SAG atá bunaithe sa limistéar teiripeach lena mbaineann an táirge atá i gceist, agus go dtionólfar sainghrúpa *ad hoc* mura bhfuil aon SAG bunaithe sa limistéar sin.

Ní mór do CHMP, ina chail mar choiste inniúil EMA, na rialacha iompair arna leagan síos ag an ngníomhaireacht sin a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear na treoirlínte maidir leis an nós imeachta athscrúdaithe. Is cásdlí socair é, trí rialacha iompair a ghlacadh agus trí fhógra a thabhairt dóibh go mbeidh feidhm acu maidir leis na cásanna lena mbaineann siad, go bhforchuireann institiúid, comhlacht, oifig nó gníomhaireacht de chuid an Aontais teorainn ar fheidhmiú a lánrogha.

I bhfianaise an teorannaithe fhéin-fhorchurtha ar lánrogha EMA, cinneann an Chúirt gur léir go sáraíonn CHMP teorainneacha na lánrogha sin i gcás ina gcinneann sí grúpa saineolaithe *ad hoc* a thionól, cé gur shuigh sé go dtagann tásc teiripeach an táirge atá i gceist, den chuid is mó, laistigh de réimse teiripeach ar bunaíodh SAG ina leith, nó i gcás ina gcinneann sé sainghrúpa *ad hoc* a thionól ar bhonn eilimintí a bhaineann cheana féin leis an láimhseáil shubstainteach, ag CHMP, ar an iarraidh ar athscrúdú nó ar bhreithnithe hipitéiseacha.

Tugann an Chúirt dá haire, i ndáil leis sin, go gcuireann comhairliúchán SAG ar chumas CHMP tuairim a fháil arna tarraingt suas ag saineolaithe buana SAG sin. Ina theannta sin, féadfar an 'croíghrúpa' sin de SAG a fhorlíonadh le saineolaithe breise atá speisialaithe maidir le déileáil le saincheisteanna sonracha a ardaítear leis na ceisteanna atá beartaithe ag CHMP a chur. Trí dhul i gcomhairle le grúpa saineolaithe den sórt sin ina bhfuil, ar thaobh amháin, grúpa lena n-áirithítear, mar gheall ar a nádúr buan agus a chomhdhéanamh cothrom, a leanúnachas agus a chomhsheasmhacht maidir le sainchomhaid a láimhseáil agus, ar an taobh eile, saineolaithe breise atá speisialaithe i ndáil le saincheisteanna sonracha a ardaítear i gcomhthéacs an athscrúdaithe, áirithítear go ndéantar an 'tuairim eolaíoch is fearr is féidir' a tharraingt suas, agus ar an gcaoi sin cuireann sé ar chumas EMA an cúram a chuirtear air a chomhlíonadh.

Sna himthosca sin, ní féidir glacadh le grúpa saineolaithe *ad hoc* a thionól, i réimse teiripeach a bhfuil SAG bunaithe ina leith, ar bhonn bhreithniú CHMP go mbeadh sainghrúpa *ad hoc* in ann a cheisteanna a fhreagairt ar bhealach níos fearr ná an SAG a bunaíodh, arna threisiú ag saineolaithe breise i gcás inarb iomchuí.

Is é tátal na Cúirte as sin gur locht é an cinneadh grúpa saineolaithe *ad hoc* a thionól in ionad shíciatracht SAG a chuir ó bhail an nós imeachta chun tuairim EMA a ghlacadh. Dá bhrí sin, tá locht foirmiúil ar an nós imeachta chun an cinneadh atá faoi chonspóid a ghlacadh.

Dá bhrí sin, neamhníonn an Chúirt an cinneadh atá faoi chonspóid.

3. Fáil agus Seilbh arm a rialú

Breithiúnas an 5 Márta 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Défense Active des Amateurs d'Armes* agus páirtithe eile (C-234/21, [EU:C:2024:200](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Comhfhogasú dlíthe – Treoir 91/477/CEE – Fáil agus seilbh arm a rialú – Airm thine atá toirmisceithe nó atá faoi réir údarú – Airm thine leath-uathoibríoch – Treoir 91/477 arna leasú le Treoir (AE) 2017/853 – Airteagal 7(4a) – Rogha ag na Ballstáit údaruithe a dhaingniú, a athnuachan nó a shíneadh – Neamhfhéidearthacht amhrasta an rogha sin a fheidhmiú a mhéid a bhaineann le hairm thine leath-uathoibríoch atá tiontaithe chun urchair chaocha nó airm chúirtéise nó acústacha a scaoileadh – Bailíocht – Airteagal 17(1) agus Airteagail 20 agus 21 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Prionsabal na cosanta ionchais dlisteanacha)

Tar éis tarchur chun réamhrialú ón Cour constitutionnelle (an Chúirt Bhunreachtúil), rialaíonn an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, deimhníonn an Chúirt bailíocht Airteagail 7(4a) de Threoir 91/477 maidir le fáil agus seilbh arm a rialú,²⁹⁷ arna leasú le Treoir (AE) 2017/853, maidir leis an gceart chun maoine²⁹⁸ agus prionsabail an chomhionannais os comhair an dlí,²⁹⁹ an neamh-idirdhealaithe³⁰⁰ agus cosaint ionchais dhlísteanacha. De réir na Cúirte, údaraítear leis an bhforáil sin, contrártha leis an mbonn léirmhínte a ghlac an chúirt a rinne an tarchur, do na Ballstáit an rogha a fheidhmiú maidir le foráil a dhéanamh do shocrú idirthréimhseach a chumhdaíonn gach arm tine leath-uathoibríoch a fuarthas agus a cláraíodh go dleathach, roimh theacht i bhfeidhm de Threoir 2017/853, 13 Meitheamh 2017, cibé acu airm tine leath-uathoibríocha iad atá i riocht chun piléir a dhíchur³⁰¹ nó airm tine den sórt sin atá tiontaithe chun urchair chaocha, greannaitheoirí, substaintí gníomhacha eile nó earraí piriteicniúla a scaoileadh, nó isteach ina arm chúirtéise agus acústacha ('arm tine leath-uathoibríoch atá tiontaithe').³⁰²

Thug Défense Active des Amateurs d'Armes ASBL, NG agus WL caingean os comhair Cour constitutionnelle (an Chúirt Bhunreachtúil) chun foráil de dhlí na Beilge nach ndearna foráil maidir leis an bhféidearthacht, mar socrú idirthréimhseach, leanúint de bheith i seilbh airm tine leath-uathoibríocha atá tiontaithe a fuarthas roimh an 13 Meitheamh 2017, murab ionann agus airm tine leath-uathoibríocha atá in ann piléir a dhíchur a chur ar neamhní.³⁰³ Measann an Chúirt Bhunreachtúil go suitear in Airteagal 153(5) de Dhlí an 5 Bealtaine 2019, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 163 den Dlí sin, difríocht sa chóireáil idir, ar thaobh amháin, daoine a raibh, roimh an 13 Meitheamh 2017, tar éis arm tine leath-uathoibríoch, a fháil agus a chlárú go dleathach agus, ar an taobh eile, iad siúd a bhí, roimh an dáta sin, tar éis a fháil agus a chlárú go dleathach arm tine atá tiontaithe chun urchair chaocha a scaoileadh agus chuige sin amháin, ní bhaineann ach daoine sa chéad chatagóir leas as socrú idirthréimhseach a cheadaíonn dóibh leanúint dá n-arm tine leath-uathoibríoch, atá toirmisceithe faoi láthair, a shealbhú ar choinníoll. De réir na cúirte a rinne an tarchur, is as Airteagal 7(4a) de Threoir 91/477, arna leasú le Treoir 2017/853, a eascraíonn an difríocht sin sa chóireáil, nach cheadaíonn do na Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le socrú idirthréimhseach den sórt sin a leathnú chuig an dara catagóir d'arm leath-uathoibríoch seo. Chinn sí mar sin, iarraidh ar réamhrialú maidir le bailíocht an Airteagail sin a tharchur chuig an gCúirt.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

I dtús báire, fíoraíonn an Chúirt cruinneas an áitribh is bun leis an gceist atá os a comhair, is é sin le rá go n-údaraítear do na Ballstáit le hAirteagal 7(4a) de Threoir 91/477 foráil a dhéanamh do shocrú idirthréimhseach ach amháin maidir le hairm tine leath-uathoibríocha atá in ann piléir a dhíchur, a

²⁹⁷ De bhun Airteagal 7(4a) de Threoir 91/477/CEE ón gComhairle an 18 Meitheamh 1991 maidir le fáil agus seilbh arm a rialú (IO 1991 L 256, Ich. 51), arna leasú le Treoir (AE) 2017/853 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Bealtaine 2017 (IO 2017 L 137, Ich. 22) ('Treoir 91/477'), 'Féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh údaruithe maidir le hairm thine leath-uathoibríocha a aicmítear i bpointe 6, 7 nó 8 de chatagóir A a dhaingniú, a athnuachan nó a shíneadh i leith arm tine a bhí aicmithe i gcatagóir B, agus arna fháil agus arna chlárú go dleathach, roimh an 13 Meitheamh 2017, faoi réir na gcoinníollacha eile a leagtar síos sa Treoir seo. Ina theannta sin, féadfaidh na Ballstáit a lamháil go bhfaighidh daoine eile a bheidh údaraithe ag na Ballstáit i gcomhréir leis an Treoir seo, airm thine den sórt sin [...]'. [Aistriúchán neamhoifigiúil].

²⁹⁸ Dá bhforáiltear in Airteagal 17(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh. ('an Chairt').

²⁹⁹ Dá bhforáiltear in Airteagal 20 den Chairt.

³⁰⁰ Dá bhforáiltear in Airteagal 21 den Chairt.

³⁰¹ Dá dtagraítear i bpointí 6 go 8 de 'Chatagóir A – Airm thine thoirmisceithe' atá liostaithe in Iarscríbhinn I, Cuid II, A, a ghabhann le Treoir 91/477 ('Catagóir A.6 go A.8').

³⁰² Dá dtagraítear i bpointe 9 de 'Chatagóir A – Airm thine thoirmisceithe' atá liostaithe in Iarscríbhinn I, Cuid II, A, a ghabhann le Treoir 91/477 ('Catagóir A.9').

³⁰³ Dlí 5 Bealtaine 2019 lena leagtar síos forálacha ilghnéitheacha in ábhair choiriúla agus reiligiúnacha (Moniteur belge an 24 Bealtaine 2019, Ich. 50023) ('Dlí an 5 Bealtaine 2019'). Déanann Airteagal 151 go 163 den dlí seo Treoir 2017/853 a thrasú go páirteach i ndlí na Beilge.

thagann faoi chatagóirí A.6 go A.8, agus níl i ndáil le hairm tine leath-uathoibríoch atá tiontaithe, a thagann faoi chatagóir A.9.

I dtaca leis sin, ar an gcéad dul síos, tugann sí dá haire, i bhfianaise fhoclaíocht na forála sin nach bhfuil feidhm ag an rogha a thairgtear do na Ballstáit leis an bhforáil sin, eadhon an rogha maidir le daingniú, athnuachan nó síneadh a chur le húdaruithe, ach amháin maidir le hairm thine leath-uathoibríocha i gcatagóirí A.6 go A.8 a bhí, roimh theacht i bhfeidhm Threoir 2017/853, aicmithe i 'gCatagóir B - Airm thine faoi réir údarú' ³⁰⁴ agus a fuarthas agus cláraíodh go dleathach roimh an 13 Meitheamh 2017, ³⁰⁵ ach amháin faoi réir na gcoinníollacha eile a leagtar síos i dTreoir 91/477.

Ar an dara dul síos, maidir le comhthéacs Airteagal 7(4a) de Threoir 91/477, scrúdaíonn an Chúirt, ar dtús, cibé acu an rangáíodh airm tine leath-uathoibríocha atá tiontaithe a thagann faoi chatagóir A.9, a fuarthas agus a cláraíodh go dleathach roimh an 13 Meitheamh 2017, i 'gCatagóir B - Airm thine faoi réir údarú'. I ndáil leis sin, cuireann sí i bhfios go láidir go gcomhlíonann na hairm sin, in ainneoin a tiontaithe, na critéir a shainíonn an coincheap 'arm tine', mar atá leagtha amach i dTreoir 91/477/CEE. ³⁰⁶ I ndáil leis sin, mar a sonraítear in aithris 20 de Threoir 2017/853, ³⁰⁷ tá ard riosca ann maidir le hairm thine leath-uathoibríoch atá tiontaithe chun urchair chaocha a scaoileadh an leibhéal contúirte a bhí acu roimhe seo a fháil ar ais trí iad a thiontú arís chun go bhféadfar urchair, piléar nó diúracán a dhíchur leo trí ghníomhaíocht tiomántáin indóite.

Mar sin, maidir leis na hairm tine leath-uathoibríocha sin atá tiontaithe, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, nár eisiann reachtas an Aontais iad go sainráite ón sainmhíniú ar airm tine. Ar an dara dul síos, ní féidir a thuiscint, leis an soiléiriú i dTreoir 2017/853 go bhfuil sé bunriachtanach aghaidh a thabhairt ar fhadhb na n-arm den sórt sin trína n-áirítear iad faoi raon feidhme Threoir 91/477, ³⁰⁸ mar ní a chiallaíonn nach bhfuil airm den sórt sin laistigh de raon feidhme na Treorach sin ach amháin ó tháinig Treoir 2017/853 i bhfeidhm. Ina ionad sin, tá sé beartaithe a dheimhniú go dtagann airm thine thiontaithe faoi raon feidhme Threoir 91/477, arna leasú le Treoir 2017/853. Dá bhrí sin, ní mór airm tine leath-uathoibríocha i gcatagóir A.9, a fuarthas go dleathach agus a cláraíodh roimh an 13 Meitheamh 2017, a mheas a bheith aicmithe i gcatagóir B de Threoir 91/477, is infheidhme roimh theacht i bhfeidhm Threoir 2017/853.

Ar an dara dul síos, fíoraíonn an Chúirt an féidir le hairm tine atá tiontaithe a bheith faoi chatagóir A.9 agus faoi chatagóirí A.6 go A.8. De réir fhoclaíocht chatagóir A.9, áirítear léi 'aon arm tine sa chatagóir seo' a bhfuiltear tar éis é a thiontú. Dá réir sin, leanann sé go gcaithfidh arm tine den sórt sin, chun go dtitfidh sé sa chatagóir sin, ní hamháin a bheith tiontaithe chun urchair chaocha, greannaitheoirí, substaintí gníomhacha eile nó earraí piriteicniúla a scaoileadh, nó tar éis é a thiontú ina arm cúirtéise nó acústach, ach ní mór dó na critéir a chomhlíonadh freisin atá leagtha amach i bpointí 2, 3, 6, 7 nó 8 de 'Chatagóir A - Airm thine thoirmisce.' ³⁰⁹ Mar sin is gnách go dtugann an fhoclaíocht seo le fios nach bhfuil d'éifeacht ag an bhfóras go bhfuil a leithéid de thiontú déanta ar arm, lena gcuimsítear é i gcatagóir A.9, é a bhaint óna rangú i gcatagóirí A.2, A.3, A.6, A.7 nó A.8. Ar an gcéad dul síos, comhlíonann na hairm i gcatagóir A.9 na critéir lena sainítear an coincheap 'arm tine' agus ar an dara dul síos, ní dhéanann na catagóirí sin A.2, A.3, A.6, A.7 nó A.8 aon idirdhealú de réir cibé an ndearnadh nó nach ndearnadh tiontú ar na hairm thine lena mbaineann siad.

³⁰⁴ Liostaithe in Iarscríbhinn I, Cuid II, A, de Threoir 91/477, de réir mar is infheidhme roimh theacht i bhfeidhm Threoir 2017/853.

³⁰⁵ Liostaithe in Iarscríbhinn I, Cuid II, A, de Threoir 91/477, arna leasú le Treoir 2008/51, faoi 'Chatagóir B - Airm thine faoi réir údarú' ('Catagóir B').

³⁰⁶ Féach Airteagal 1(1) de Threoir 91/477, sa leagan roimh theacht i bhfeidhm Threoir 2017/853 agus Airteagal 1(1)(1) de Threoir 91/477, arna leasú le Treoir 2017/853.

³⁰⁷ Féach freisin aithris 20 de Threoir 2017/853.

³⁰⁸ Féach aithris 20 de Threoir 2017/853.

³⁰⁹ Liostaithe in Iarscríbhinn I, Cuid II, A, de Threoir 91/477 ('Catagóir A.2, A.3, A.6, A.7 nó A.8').

Ar an tríú dul síos, maidir leis na cuspóirí a shaothraítear le Treoracha 91/477 agus 2017/853, chinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go raibh sé beartaithe le catagóir A.9 a chur isteach, le linn an nós imeachta reachtaigh as ar eascair glacadh Threoir 2017/853, chun a shoiléiriú gur tháinig airm thine atá tiontaithe faoi raon feidhme Threoir 91/477. Ar an taobh eile, ní thugann aon cheann de na heilimintí sin le fios go raibh sé beartaithe ag reachtóir an Aontais, tríd an gcomhlíonadh sin, airm thine a ndearnadh a leithéid de thiontú a bhaint de chatagóirí A.2, A.3, A.6, A.7 nó A.8 nó ó raon feidhme Airteagal 7(4a) de Threoir 91/477.

Ar an dara dul síos, urramaítear le Treoir 2017/853 na cearta bunúsacha agus comhlíontar na prionsabail a aithnítear, go háirithe, sa Chairt,³¹⁰ cinneann an Chúirt go bhfuil sé beartaithe ag Airteagal 7(4a) urraim a áirithiú do chearta faighte agus, go háirithe, don cheart chun maoine.³¹¹ Ceadaítear leis an Airteagal sin go bunúsach do Bhallstáit údaruithe a deonaíodh cheana féin a choimeád maidir le hairm thine leath-uathoibríoch i gcatagóirí A.6 go A.8, a bhí, roimh theacht i bhfeidhm na Treorach sin, aicmithe i gcatagóir B agus a bhí faighte agus cláraithe go dleathach roimh an 13 Meitheamh 2017. Mar sin, ní féidir a thuiscint go gceanglaítear le Treoir 91/477 sealbhóirí arm den sórt sin a dhíshealbhú. Dá bhrí sin, ag féachaint don chuspóir sin urraim do chearta maoine faighte a ráthú, ní féidir an tAirteagal 7(4a) sin, cé go ndéantar foráil d'eisceacht ón bprionsabal toirmeasc a chur ar shealbhú arm tine a thagann faoi chatagóirí A.6 go A.8, a léiriú sa chaoi is go mbeidh an éifeacht aige airm den sórt sin a eisiámh óna raon feidhme i gcás ina gcomhlíonann siad na critéir bhreise atá leagtha amach i gcatagóir A.9.

Ar an tríú dul síos, cuireann an Chúirt in iúl gurb é cuspóir Threoir 91/477 muinín fhrithpháirteach a fheabhsú idir na Ballstáit i réimse na slándála pearsanta a choimirciú agus chun sábháilteacht phoiblí shaoránaigh an Aontais a áirithiú. Mar sin féin, ní chuireann aon cheann de na cuspóirí sin bac ar shealbhóirí arm tine a thagann faoin dá chatagóir A.6 go A.8 agus de chatagóir A.9 tairbhe a bhaint as an socrú idirthréimhseach dá bhforáiltear in Airteagal 7(4a) de Threoir 91/477.

Ar thaobh amháin, is dócha go mbainfear amach an cuspóir maidir le hoibriú an mhargaidh inmheánaigh a éascú le léiriú den sórt sin. Ar an taobh eile, maidir leis an gcuspóir chun slándáil phoiblí shaoránaigh an Aontais a áirithiú, ar an gcéad dul síos, dealraíonn sé go bhfuil baol níos lú láithreach ag baint le hairm thine a chomhlíonann critéir chatagóir A.9 ná na cinn a thagann go heisiach faoi chatagóirí A.6 go A.8. Ansin, leanann sé ó fhoclaíocht Airteagal 7(4a) de Threoir 91/477 nach bhfuil feidhm ag an rogha dá bhforáiltear san fhoráil sin ach amháin maidir le hairm thine a fuarthas agus a cláraíodh go dleathach roimh an 13 Meitheamh 2017. Tugann sé sin le tuiscint go háirithe gur comhlíonadh na ceanglais, go háirithe na ceanglais a bhaineann le sábháilteacht, a leagtar síos i ndáil leis seo le Treoir 91/477, sa leagan is infheidhme roimh theacht i bhfeidhm Threoir 2017/853. Ar deireadh, tugtar le tuiscint leis an bhfoclaíocht sin, nuair a mheasann Ballstát, de bhun na forála sin, údarú le haghaidh arm tine leath-uathoibríoch i gcatagóirí A.6 go A.8 a dhaingniú, a athnuachan nó a fhadú, na coinníollacha eile, go háirithe iad sin a bhaineann sábháilteacht, a leagtar síos i dTreoir 91/477 a shásamh.

Chinn an Chúirt nach dealraitheach go bhféadfaí an cuspóir maidir le sábháilteacht phoiblí shaoránaigh an Aontais a chur i gcontúirt toisc go bhféadfadh sealbhóirí arm tine a thagann faoi chatagóir A.6 go A.8 agus chatagóir A.9 araon leas a bhaint as coinneáil, faoi Airteagal 7(4a) de Threoir 91/477, de údaruithe a deonaíodh cheana féin le haghaidh airm sna catagóirí A.6 go A.8 sin.

Ar an gceathrú dul síos, mheas an Chúirt nach bhfuil sé de thoradh ar léiriú den sórt sin ar Airteagal 7(4a), atá comhsheasmhach le foclaíocht na forála sin agus leis an gcomhthéacs ina bhfuil sé leagtha síos, agus le scéim agus le cuspóirí na reachtaíochta ar cuid di é, go mbainfí éifeacht úsáideach na forála sin nó go gcuirtear aon éifeacht úsáideach leis an bhforáil sin, ag Treoir 2017/853, le catagóir A.9.

³¹⁰ Féach aithris 31 de Threoir 2017/853.

³¹¹ Dá bhforáiltear in Airteagal 17(1) den Chairt.

Os a choinne sin, áirithíonn an léiriú sin éifeachtacht Airteagal 7(4a) sa mhéid is go bhféachann sé le hurraim a ráthú ar chearta faighte agus, go háirithe, an ceart chun maoine. Ina theannta sin, ní dhéanann an léiriú sin difear ar dhóigh ar bith don chuspóir soiléirithe a raibh sé d'aidhm ag reachtóir an Aontais a bhaint amach trí chatagóir A.9 a chur leis. Thairis sin, clúdaíonn sé ní hamháin airm thine i gcatagóirí A.6 go A.8 agus A.9, ach freisin iad siúd i gcatagóirí A.2 agus A.3 a ndearnadh tiontaithe den sórt sin orthu, nach raibh clúdaithe ag an rogha a thugtar do na Ballstáit le hAirteagal 7(4a) de Threoir 91/477.

I bhfianaise an léirithe a glacadh amhlaidh ar Airteagal 7(4a) de Threoir 91/477, is é tátal na Cúirte go bhfuil an bonn ar a bhfuil ceist na Cúirte Bunreachtúla mícheart agus, sna himthosca sin nach nochtadh le breithniú ar an gceist a tarchuireadh aon fhachtóir de chineál a dhéanfadh difear do bhailíocht an Airteagail sin i bhfianaise an chirt chun maoine agus phrionsabail an chomhionannais os comhair an dlí, an neamh-idirdhealaithe agus chosaint ionchais dhlisteanacha.

XV. Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta

Breithiúnas an 18 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *an Coimisiún v BRA* (C-551/22 P, [EU:C:2024:520](#))

(Achomharc – Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta – an tAontas Baincéireachta – Rialachán (AE) Uimh. 806/2014 – an Sásra Réitigh Aonair – Nós imeachta réitigh is infheidhme i gcás ina bhfuil ag cliseadh ar eintiteas nó gur dócha go gclisfidh air – Airteagal 18(7) – Scéim réitigh a bheith glactha ag an mBord Réitigh Aonair – Formheas na scéime seo ag an gCoimisiún Eorpach – Airteagal 86(2) – Beart ar féidir imeachtaí a thionscnamh ina choinne – Caingean le haghaidh neamhniú – Inghlacthacht)

Ag éisteacht le hachomharc arna dhéanamh ag an gCoimisiún Eorpach i gcoinne bhreithiúnas na Cúirte Ginearálta an 1 Meitheamh 2022 in *Fundación Tatiana Pérez de Guzmán el Bueno agus SFL v BRA*,³¹² seasann Mór-Dhlísheomra na Cúirte Breithiúnais leis an achomharc sin agus, ag rialú go cinntitheach ar na tuillteanais, déanann sé an chaingean a thug Fundación agus Stiftung für Forschung und Lehre os comhair na Cúirte Ginearálta i gcoinne chinneadh an Bhoird Réitigh Aonair (BRA) an 7 Meitheamh 2017 maidir le scéim réitigh a ghlacadh i leith Banco Popular Español SA ('an scéim réitigh atá faoi cheist'),³¹³ arna glacadh ar bhonn Rialachán (AE) Uimh. 806/ 2014³¹⁴ a dhíbhe mar chaingean dho-ghlactha.

Tar éis di anailís a dhéanamh, rialaíonn an Chúirt nach gníomh ar féidir agóid a dhéanamh ina choinne í an scéim réitigh atá i gceist de réir bhrí an cheathrú mír d'Airteagal 263 CFAE agus, dá bhrí sin, déanann sí an breithiúnas atá faoi achomharc a chur ar ceal a mhéid a dearbhaíodh ann go raibh an chaingean chun scéim sin a neamhniú inghlactha. Bunaíonn an Chúirt an anailís sin, inter alia, ar na prionsabail lena rialaítear tarmligean cumhachtaí chuig gníomhaireachtaí a leagtar amach i mbreithiúnas an 13 Meitheamh 1958, *Meroni v an tArd-Údarás*,³¹⁵ agus a mheabhraítear i mbreithiúnas an 22 Eanáir 2014, *an Ríocht Aontaithe v an Pharlaimint agus an Chomhairle*.³¹⁶

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Meabhraíonn an Chúirt go bhféadfaidh aon fhorálacha nó bearta, is cuma cén fhoirm atá iontu, arna nglacadh ag na hinstitiúidí, comhlachtaí nó gníomhaireachtaí de chuid an Aontais, a bheith faoi réir caingean le haghaidh neamhniú, faoin gceathrú mír d'Airteagal 263 CFAE, arna léamh i gcomhar lena chéad mhír, a bhfuil sé d'aidhm acu éifeachtaí dlíthiúla ceangailteacha a thabhairt ar dóigh dóibh difear a dhéanamh do leasanna duine nádúrtha nó dhlítheanaigh, trína staid dhlíthiúil a mhodhnú go suntasach. Chun a chinneadh an mbeidh na héifeachtaí sin ag gníomh agus an féidir leis, dá bhrí sin, a bheith ina ábhar d'imeachtaí den sórt sin, ba cheart breathnú ar shubstaint an ghnímh sin agus measúnú a dhéanamh ar na héifeachtaí sin i bhfianaise critéir oibiachtúla, amhail inneachar an

³¹² Breithiúnas an 1 Meitheamh 2022, *Fundación Tatiana Pérez de Guzmán el Bueno agus SFL v BRA*, T-481/17, [EU:T:2022:311](#) ('an breithiúnas faoi achomharc').

³¹³ Cinneadh SRB/EES/2017/08 ó Sheisiún Feidhmiúcháin an Bhoird Réitigh Aonair (BRA), an 7 Meitheamh 2017 maidir le scéim réitigh a ghlacadh i leith Banco Popular Español SA.

³¹⁴ Rialachán (AE) Uimh. 806/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Iúil 2014 lena mbunaítear rialacha aonfhoirmeacha agus nós imeachta aonfhoirmeach maidir le réiteach institiúidí creidmheasa agus gnóilachtaí infheistíochta áirithe faoi chuimsiú Sásra Réitigh Aonair agus Ciste Réitigh Aonair agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1093/2010 (IO 2014 L 225, Ich. 1, 'Rialachán SRA').

³¹⁵ Breithiúnas an 13 Meitheamh 1958, *Meroni v an tArd-Údarás* (9/56, [EU:C:1958:7](#)).

³¹⁶ Breithiúnas an 22 Eanáir 2014, *an Ríocht Aontaithe v an Pharlaimint agus an Chomhairle* (C-270/12, [EU:C:2014:18](#)).

ghnímh sin, agus, i gcás inarb iomchuí, an comhthéacs inar glacadh an gníomh sin á chur san áireamh chomh maith le cumhachtaí na hinstitiúide, an chomhlachta nó na heagraíochta is údar dó.

Ar an gcéad dul síos, maidir le hábhar na scéime réitigh atá i gceist, measann an Chúirt nár formheasadh an scéim sin go fóill tráth a glactha le linn sheisiún feidhmiúcháin BRA an 7 Meitheamh 2017, ós rud é gur tugadh fógra don Choimisiún ina dhiaidh sin chun í a fhorghabh, ar a raibh a teacht i bhfeidhm ag brath agus, ar an gcaoi sin, a raibh éifeachtaí dlíthiúla ceangailteacha ag brath air sin freisin.

Ar an dara dul síos, maidir leis an gcomhthéacs inar glacadh an scéim réitigh atá i gceist, tugann an Chúirt dá haire, mar a léirítear sa bhrollach, gurb é Rialachán SRA a bunús dlí.³¹⁷ Tá an córas a bhunaítear leis an Rialachán sin bunaithe ar an bhfóras³¹⁸ go dtagann feidhmiú na gcumhachtaí réitigh dá bhforáiltear sa Rialachán faoi bheartas an Aontais maidir le hinstitiúidí baincéireachta a réiteach, nach féidir ach le hinstitiúidí de chuid an Aontais a shainiú, agus go bhfuil lamháil discréide i nglacadh gach scéime réitigh, ag cur san áireamh, go háirithe, an tionchar suntasach a bhíonn ag cinntí réitigh ar chobhsaíocht airgeadais na mBallstát agus ar an Aontas féin, agus ar fhlaithiúnas buiséadach na mBallstát freisin. Ar na cúiseanna sin, mheas reachtas an Aontais gur ghá foráil a dhéanamh maidir le rannpháirtíocht iomchuí na Comhairle agus an Choimisiúin, eadhon rannpháirtíocht lena neartaítear neamhspleáchas oibríochtúil riachtanach BRA agus prionsabail tharmligean na gcumhachtaí chuig gníomhaireachtaí á n-urramú ag an am céanna.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt gur chinn sí, go bunúsach, in *Meroni v an tArd-Údarás agus an Ríocht Aontaithe v an Pharlaimint agus an Chomhairle*, go bhfuil iarmhairtí tharmligean na gcumhachtaí an-difriúil ag brath ar cé acu a thagraíonn nó nach dtagraíonn an tarmligean sin, ar thaobh amháin, do chumhachtaí cur chun feidhme atá sainithe go soiléir agus a bhfuil a n-úsáid faoi réir athbhreithniú dian i bhfianaise na gcrítear oibiachtúil arna leagan síos ag an údarás tarmligin nó, ar an taobh eile, do 'cumhacht lánroghnach lena dtugtar le tuiscint go bhfuil discréd leathan ann atá in ann fíorbheartas eacnamaíoch a léiriú, tríd an úsáid a bhaintear as'. Ní féidir le tarmligean den chéad chineál iarmhairtí fheidhmiú na gcumhachtaí a ndéanann sé difear dóibh a athrú go suntasach, ach oibríonn tarmligean den dara cineál 'fíoraistriú freagrachta' trí roghanna an údaráis tarmligthe a chur in ionad roghanna an údaráis tarmligin. Tugann an Chúirt faoi deara, in *Meroni v an tArd-Údarás*, gur chinn sí nach bhféadfaí a mheas go raibh tarmligean na gcumhachtaí atá i gceist, a mhéid a cheadaigh sé do na comhlachtaí lena mbaineann 'discréd a raibh cumhacht lánroghnach leathan ag baint leis', ag luí le 'ceanglais an Chonartha', agus é á rá, trí gan ach an chumhacht chun formheas a dhiúltú do chinntí na gcomhlachtaí sin a fhorchoimeád dó féin, nár choinnigh an tArd-Údarás cumhachtaí leordhóthanacha chun aistriú freagrachta den sórt sin a sheachaint.

De réir na Cúirte, tá an cásdlí a eascraíonn as an mbreithiúnas sin bunaithe ar an mbonn gur ráthaíocht bhunúsach a dheonaítear leis na Conarthaí í cothromaíocht na gcumhachtaí, ar saintréith de struchtúr institiúideach an Aontais í, agus go mbainfeadh tarmligean cumhachta lánroghnaí leithne an bonn den ráthaíocht sin, sa mhéid is go gcuireann sé an chumhacht sin d'údaráis seachas na húdaráis sin a bhunaítear leis na Conarthaí chun a fheidhmiú a áirithiú agus a rialú faoi chuimsiú a gcumhachtaí faoi seach. Baineann an chumhacht lánroghnach leathan dá dtagraítear sa chásdlí sin, go háirithe, le saincheisteanna bunúsacha an réimse beartais lena mbaineann, lena mbaineann lamháil discréide leathan chun cuspóirí éagsúla a thagann salach ar a chéile uaireanta a thabhairt chun réitigh.

Dúirt an Chúirt freisin gur léir go háirithe ón gcásdlí sin nach mbraitheann infheidhmeacht phrionsabail tharmligean na gcumhachtaí chuig gníomhaireachtaí a eascraíonn as an gcásdlí sin ar chineál aonair nó ginearálta na ngníomhartha a bhfuil sé de chumhacht ag na gníomhaireachtaí iad a

³¹⁷ Go háirithe Airteagal 18 de.

³¹⁸ Féach, go bunúsach, aithrisí 24 agus 26 de Rialachán SRA.

ghlacadh, ach amháin ar cé acu an mbaineann an tarmligeán le cumhacht lánroghnach leathan nó, os a choinne sin, le cumhachtaí cur chun feidhme atá teoranta go beacht.

Tá sé beartaithe leis an scéim a bunaíodh le Rialachán SRA ³¹⁹ go léireofar go nithiúil na prionsabail a leagtar síos in *Meroni v an tArd-Údarás* agus a mheabhraítear sa Ríocht Aontaithe v an Pharlaimint agus an Chomhairle.

Go deimhin, tá BRA freagrach, ar ndóigh, as gach cinneadh réitigh a ghlacadh a bhaineann, go háirithe, le hinstitiúidí airgeadais agus le grúpaí airgeadais a mheastar a bheith suntasach do chobhsaíocht airgeadais san Aontas Eorpach agus do ghrúpaí trasteorann eile. ³²⁰ Chuige sin, ní ghlacann sé sásra réitigh i ndáil leis na heintitis agus na grúpaí sin ach amháin má mheasann sé, tar éis dó measúnú BCE a fháil i dtaobh an bhfuil an t-eintiteas lena mbaineann ag cliseadh nó ar dócha go gclisfidh sé nó ar a thionscnamh féin, ³²¹ go gcomhlíontar na coinníollacha réitigh, ³²² a bhaineann le cliseadh an eintitis nó gur dócha go gclisfidh air, le heaspa bearta malartacha ar an réiteach chomh maith leis an ngá atá leis ar mhaithe le leas an phobail. Sa chás sin, glacfaidh an BRA scéim réitigh ³²³ lena gcuirfear an t-eintiteas lena mbaineann faoi réiteach agus lena gcinnfear cur i bhfeidhm na n-uirlisí réitigh ³²⁴ maidir leis an eintiteas sin agus úsáid an Chiste Réitigh Aonair.

Mar sin féin, d'ainneoin na cumhacht lánroghnaí leithne a thugtar do BRA maidir le cibé ar cheart agus cén modh ar cheart an t-eintiteas lena mbaineann a chur faoi réiteach, tá an chumhacht sin teorainnaithe le critéir oibiachtúla agus coinníollacha lena sainítear raon feidhme gníomhaíochta BRA agus a bhaineann leis na coinníollacha agus leis na hionstraimí réitigh araon. ³²⁵ Ina theannta sin, foráiltear le Rialachán SRA do rannpháirtíocht an Choimisiúin agus na Comhairle sa nós imeachta a mbeidh glacadh scéime réitigh mar thoradh air, ar scéim í nach mór don Choimisiún agus, i gcás inarb iomchuí, don Chomhairle a fhormhuiniú chun go dtiocfaidh sí i bhfeidhm.

Dá bhrí sin, ceanglaítear ar BRA an Coimisiún a chur ar an eolas faoi aon ghníomhaíocht a dhéanfaidh sé chun réiteach a ullmhú agus an fhaisnéis uile is gá chun a gcúraimí a chomhlíonadh a mhalartú leis an gCoimisiún agus leis an gComhairle. ³²⁶ Ina theannta sin, ainmníonn an Coimisiún ionadaí i dteideal a bheith rannpháirteach i gcruinnithe BRA, i seisiún feidhmiúcháin agus i seisiún iomlánach, mar bhreathnadóir buan, agus tá an ceart ag an ionadaí sin páirt a ghlacadh sna díospóireachtaí agus rochtain a fháil ar na doiciméid uile. ³²⁷ Ina theannta sin, ceanglaítear ar BRA an scéim réitigh a tharchur, díreach tar éis a glactha, chuig an gCoimisiún, a dhéanfaidh, laistigh de 24 uair ón tarchur sin, an córas sin a fhormhuiniú nó agóidí maidir lena gnéithe lánroghnacha, cé is moite díobh siúd a bhaineann le comhlíonadh chritéar leas an phobail a áireamh agus an méid a leagtar síos le haghaidh úsáid an Chiste Réitigh Aonair. ³²⁸ Maidir leis na gnéithe lánroghnacha deireanacha sin, féadfaidh an Coimisiún, laistigh de 12 uair ón tarchur sin, a mholadh don Chomhairle agóidí a dhéanamh. ³²⁹ Ar deireadh, ní fhéadfaidh an scéim réitigh teacht i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid sainráite ag an gComhairle nó ag an gCoimisiún laistigh de thréimhse 24 uair an chloig tar éis do BRA í

³¹⁹ Mar is léir ó aithrisí 24 agus 26 de Rialachán SRA.

³²⁰ De bhun Airteagal 7(2) de Rialachán SRA.

³²¹ De bhun Airteagal 18(1) agus (6) de Rialachán SRA.

³²² Dá dtagraítear in Airteagal 18(1)(a) go (c) de Rialachán SRA.

³²³ De bhun Airteagal 18(6) de Rialachán SRA.

³²⁴ Dá dtagraítear in Airteagal 22(2) de Rialachán SRA.

³²⁵ De bhun Airteagal 18(1) agus (4) go (6) den Rialachán SRA.

³²⁶ De bhun Airteagal 30 (1) agus (2) de Rialachán SRA.

³²⁷ De bhun Airteagal 43(3) de Rialachán SRA.

³²⁸ Airteagal 18(7), fomhíreanna 1 go 3 de Rialachán SRA.

³²⁹ Airteagal 18(7) (3) de Rialachán SRA.

a tharchur.³³⁰ Nuair a fhorghéasann an Coimisiún sásra den sórt sin, ní mór dó na freagrachtaí a thugtar dó leis na Conarthaí a ghlacadh chuige féin go hiomlán.

I bhfianaise na mbreithnithe sin go léir, cinneann an Chúirt go bhfuil Airteagal 18 de Rialachán SRA, ar glacadh an scéim réitigh atá i gceist ar a mbonn, de chineál a sheachnaíonn 'aistriú freagrachta', de réir bhrí an chásdlí a eascraíonn as an mbreithiúnas in *Meroni* v an tArd-Údarás. Cé go dtugtar de chumhacht do BRA a mheas an gcomhlíontar na coinníollacha maidir le scéim réitigh a ghlacadh sa chás agus na huirlisí is gá chun críocha scéime den sórt sin a chinneadh, leis na forálacha sin tugtar an fhreagracht don Choimisiún nó, de réir mar a bheidh, don Chomhairle measúnú deiridh a dhéanamh ar ghnéithe lánroghnacha na scéime sin. Tagann na bearta sin faoi bheartas an Aontais maidir le hinstiúidí creidmheasa a réiteach a bhfuil ualú cuspóirí agus leasanna éagsúla i gceist leo, a bhaineann le cobhsaíocht airgeadais an Aontais agus sláine an mhargaidh inmheánaigh a chaomhnú, agus cosaint leasanna scairshealbhóirí agus creidiúnaithe á gcur san áireamh.

Ar an tríú dul síos, maidir le cumhachtaí BRA, measann an Chúirt go ndéanann an léiriú arna ghlacadh ag an gCúirt Ghinearálta, ar dá réir a d'fhéadfadh éifeachtaí dlíthiúla ceangailteacha a bheith ag scéim réitigh beag beann ar chinneadh formheasa an Choimisiúin, neamhaird ar na cumhachtaí a thugann Rialachán SRA do BRA agus ar an gcásdlí a eascraíonn as *Meroni* v an tArd-Údarás.

Go deimhin, cé go bhforáiltear le Rialachán SRA³³¹ go bhfuil BRA freagrach as scéim réitigh a tharraingt suas agus a ghlacadh, ní thugtar de chumhacht dó gníomh a ghlacadh a bhfuil éifeachtaí dlíthiúla neamhspleácha aige. I gcomhthéacs an nós imeachta réitigh, is gné bhunriachtanach é formheas an Choimisiúin chun go dtiocfaidh an scéim réitigh i bhfeidhm.

Tá an formheas sin cinntitheach freisin maidir le hinneachar na scéime réitigh atá i gceist. Go deimhin, ar an gcéad dul síos, cé go gceadaíonn Rialachán SRA don Choimisiún córas den sórt sin a fhorghéas gan agóid a dhéanamh maidir lena ghnéithe lánroghnacha ná a mholadh don Chomhairle agóid a fhoirmiú, ceadaítear leis freisin don Choimisiún agus don Chomhairle a measúnú féin a chur in ionad mheasúnú BRA maidir leis na gnéithe lánroghnacha sin trí agóidí a dhéanamh ina gcoinne,³³² agus sa chás sin ceanglaítear ar an BRA an scéim sin a leasú, laistigh d'ocht uair an chloig, de réir na gcúiseanna a chuir an Coimisiún nó an Chomhairle in iúl, chun go dtiocfaidh an scéim i bhfeidhm.³³³ Ar an dara dul síos, tá sé d'éifeacht ag agóid ón gComhairle de bhun an fhorais nach gcomhlíontar critéar leas an phobail cosc a chur, ar deireadh, ar réiteach faoin Rialachán sin an eintitis lena mbaineann, agus ní mór an t-eintiteas sin a fhoirceannadh ansin ar bhealach ordúil i gcomhréir leis an dlí náisiúnta is infheidhme.³³⁴

Sa chás seo, mar a chuir sé in iúl go sainráite ina chinneadh lena bhformheastar an scéim réitigh atá i gceist,³³⁵ chuir an Coimisiún a 'aontú' in iúl le hinneachar na scéime sin agus leis 'na cúiseanna a thugann BRA maidir leis an bhfáth a bhfuil gá atá le gníomhaíocht réitigh ar mhaithe le leas an phobail'. Tá dlúthbhaint idir na gnéithe lánroghnacha de scéim réitigh, a bhaineann le bunú na gcoinníollacha réitigh agus le cinneadh na n-uirlisí réitigh araon, agus na gnéithe níos teicniúla den réiteach. Murab ionann agus an méid a choinnigh an Chúirt Ghinearálta, ní féidir, dá bhrí sin, idirdhealú a dhéanamh idir na gnéithe lánroghnacha sin agus na gnéithe teicniúla sin, chun críocha an

³³⁰ An cúigiú fomhír d'Airteagal 18(7) de Rialachán SRA.

³³¹ De bhun Airteagail 7 agus 18 de Rialachán SRA.

³³² Airteagal 18(7) de Rialachán SRA.

³³³ Airteagal 18(7), an seachtú mír de Rialachán SRA.

³³⁴ Airteagal 18(8) de Rialachán SRA.

³³⁵ Cinneadh (AE) 2017/1246 ón gCoimisiún an 7 Meitheamh 2017 lena bhformhuinítear an scéim réitigh le haghaidh Banco Popular Español SA (IO 2017 L 178, Ich. 15), aithris 4, arna cheartú an 6 Nollaig 2017 (IO 2017 L 320, Ich. 31).

gníomh is féidir agóid a dhéanamh ina choinne a chinneadh i gcomhthéacs scéim réitigh arna formheas ina hiomláine ag an gCoimisiún.

Dá bhrí sin, is le cinneadh formheasa an Choimisiúin amháin a cinneadh go cinntitheach an ghníomhaíocht réitigh a ghlac BRA sa scéim réitigh atá i gceist agus a cruthaíodh éifeachtaí dlíthiúla ceangailteacha leis an mbeart sin, agus mar thoradh air sin is é an Coimisiún, agus ní BRA, nach mór freagra a thabhairt ar an ngníomhaíocht réitigh sin os comhair Chúirteanna an Aontais Eorpaigh.

Dá bhrí sin, tagann an Chúirt ar an gconclúid gur léir óna ábhar, ó chomhthéacs a ghlactha agus ó chumhachtaí BRA nach bhfuil éifeachtaí dlíthiúla ceangailteacha ag an scéim réitigh atá i gceist a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do leasanna duine dhlítheanaigh nó nádúrtha, agus mar thoradh air sin nach gníomh é ar féidir caingean le haghaidh neamhniú a thionscnamh ina choinne faoin gceathrú mír d'Airteagal 263 CFAE.

Cuireann an Chúirt in iúl freisin, ar an gcéad dul síos, contrártha leis an méid a chinn an Chúirt Ghinearálta, nach féidir a thuiscint ó Airteagal 86(1) agus (2) de Rialachán SRA go bhféadfadh an scéim réitigh atá i gceist a bheith ina hábhar caingne le haghaidh neamhniú os comhair na Cúirte Ghinearálta, cé nárbh ionann í agus toradh deiridh an nós imeachta réitigh atá i gceist, nár tháinig an toradh sin chun cinn ach amháin trí fhormheas na scéime sin ag an gCoimisiún, agus nach raibh éifeachtaí dlíthiúla neamhspleácha aige.

Ní féidir le forálacha rialacháin athrú a dhéanamh ar an gcóras leigheasanna dá bhforáiltear le Conradh FAE. Thairis sin, is léir ó fhoclaíocht Airteagal 86 de Rialachán SRA nach mór na caingne dá dtagraíonn sé a thabhairt os comhair na Cúirte 'i gcomhréir le hAirteagal 263 [CFAE]', lena nglactar leis go gcomhlíonann siad an coinníoll a leagtar amach ann gur gníomh ar féidir agóid a dhéanamh ina choinne é an gníomh atá faoi chonspóid.

Is fíor go dtugann an Chúirt dá haire, i mbreithiúnas an 6 Bealtaine 2021, *ABLV Bank agus páirtithe eile v BCE*,³³⁶ gur chinn sí, go bunúsach, go bhféadfadh scéim réitigh, mar thoradh deiridh an nós imeachta réitigh chasta, a bheith faoi réir athbhreithniú breithiúnach os comhair Chúirteanna an Aontais Eorpaigh. Sa chás as ar eascair an breithiúnas sin, áfach, iarradh uirthi measúnú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht cinnidh na Cúirte tar éis rialú a dhéanamh ar chaingne le haghaidh neamhniú a bheith do-ghlactha a tionscnaíodh, ní i gcoinne scéim den sórt sin, ach i gcoinne ghníomhartha ullmhúcháin BCE a chinn go raibh eintitis ag cliseadh nó gur dóigh dóibh cliseadh.³³⁷ Ní mór, dá bhrí sin, na breithnithe a leagtar amach sa bhreithiúnas seo a léamh i bhfianaise chásdlí socair na Cúirte a bhaineann le nósanna imeachta casta, ar dá réir, i nós imeachta den sórt sin, nach féidir gníomhartha a ghlactar le linn chéimeanna ullmhúcháin ghlacadh an ghnímh chinntithigh, i gcás ina mbíonn éifeachtaí dlíthiúla neamhspleácha acu, a bheith faoi réir caingean le haghaidh neamhniú.

Ar an dara dul síos, chinn an Chúirt Bhreithiúnais go raibh an Chúirt Ghinearálta mícheart a mheas, sa bhreithiúnas atá faoi achomharc, go mbeadh sárú ar cheart na n-iarratasóirí chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach a fháil mar thoradh ar mhainneachtain a aithint gur féidir agóid a dhéanamh i gcoinne na scéime réitigh atá i gceist.

Tá saintréithe gnímh a d'fhéadfadh a bheith ina ábhar caingne le haghaidh neamhniú faoin gceathrú mír d'Airteagal 263 CFAE ag cinneadh formheasta ón gCoimisiún, amhail an cinneadh atá i gceist sa chás seo. I gcaingean le haghaidh neamhniú arna tabhairt i gcoinne cinneadh den sórt sin, is féidir leis na daoine nádúrtha nó dlítheanacha lena mbaineann neamhdhleathacht na scéime réitigh arna formheas ag an institiúid sin a phléadáil, agus ar an gcaoi sin éifeachtaí dlíthiúla ceangailteacha a thabhairt di, ar éifeachtaí iad lena ráthaítear cosaint bhreithiúnach leordhóthanach dóibh. Thairis sin,

³³⁶ Breithiúnas an 6 Bealtaine 2021, *ABLV Bank agus páirtithe eile v BCE* (C-551/19 P agus C-552/19 P, EU:C:2021:369, míreanna 56 agus 66).

³³⁷ De réir bhrí Airteagal 18(1) de Rialachán SRA.

meabhraíonn an Chúirt go meastar, leis an bhformheas sin, go nglacann an Coimisiún na heilimintí agus na forais atá sa scéim sin, ionas nach mór dó, i gcás inarb iomchuí, freagra a thabhairt orthu os comhair Chuirteanna an Aontais Eorpaigh.

XVI. Conarthaí soláthair

Breithiúnas an 22 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret* (C-652/22, [EU:C:2024:910](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Soláthar poiblí san Aontas Eorpach – Treoir 2014/25/AE – Airteagal 43 – Oibreoirí eacnamaíocha atá bunaithe i dtríú tír nár thug comhaontú idirnáisiúnta i gcrích leis an Aontas lena n-áirithítear, ar bhealach cómhálartach agus comhionann, rochtain ar sholáthar poiblí – Easpa ceart ag na hoibreoirí eacnamaíocha sin chun ‘cóir nach lú fabhar’ – Rannpháirtíocht oibreora eacnamaíoch i nós imeachta chun conradh poiblí a dhámhachtain – Neamh-infheidhmeacht Threoir 2014/25 – Doghlacthacht iarrata ar réamhrialú maidir le léiriú ar fhorálacha den Treoir sin, i gcomhthéacs caingean arna tionscnamh ag an oibreoir eacnamaíoch sin)

I mbreithiúnas arna thabhairt ag an Mór-Dhlísheomra, diúltaíonn an Chúirt, toisc í a bheith doghlactha, don iarraidh ar réamhrialú a rinne an Visoki upravni sud (an Chúirt Riaracháin Achomhairc, an Chróit), ar an bhforas nach bhfuil feidhm ag na forálacha de Threoir 2014/25,³³⁸ ar iarr an chúirt náisiúnta léiriú ina leith, ar oibreoirí eacnamaíocha ó thríú tíortha nár thug comhaontú idirnáisiúnta i gcrích leis an Aontas lena n-áirithítear rochtain chomhionann agus cómhálartach ar sholáthar poiblí. Thairis sin, measann an Chúirt nach féidir le húdarás Ballstáit na forálacha náisiúnta lena dtrasuitear an Treoir sin a dhéanamh infheidhme ar na hoibreoirí eacnamaíocha sin, nó dhéanfaí neamhaird d’inniúlacht eisiach an Aontais i réimse an chomhbheartais tráchtála.

I mí Mheán Fómhair 2020, d’oscail HŽ Infrastruktura d.o.o., cuideachta faoi dhlí na Cróite (‘an t-eintiteas conarthach’), nós imeachta chun conradh poiblí a dhámhachtain le haghaidh tógáil bonneagair iarnróid a nascann dhá limistéir sa Chróit, a bhí le dámhachtain ag brath ar an gcritéar maidir leis an tairiscint is buntáistí go heacnamaíoch. De réir na dtreoracha do na tairgeoirí ón eintiteas conarthach, bhí orthu a gcuid inniúlachtaí teicniúla agus gairmiúla a léiriú trí dhoiciméad a chur ar fáil lena léirítear, le linn na 10 mbliana sular osclaíodh an nós imeachta sin, go ndearna na tairgeoirí sin oibreacha foirgníochta bonneagair bóthair.

Chinn an t-eintiteas conarthach, i mí Eanáir 2022, an conradh soláthair phoiblí a dhámhachtain do Ghrúpáil Strabag, a bhfuil trí chuideachta inti arb iad, faoi seach, cuideachta faoi dhlí na hOstaire, cuideachta faoi dhlí na Cróite agus cuideachta faoi dhlí na Seice. Rinne Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ (‘Kolin’), cuideachta faoi dhlí na Tuirce a bhí ar cheann de na tairgeoirí, gearán i gcoinne an chinnidh dámhachtana os comhair an Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (an Coimisiún Stáit um Maoirseacht ar Nósanna Imeachta Soláthair Phoiblí, an Chróit, ‘an Coimisiún um Maoirseacht’). Ós rud é nár suíodh go hiomchuí go raibh na hinniúlachtaí teicniúla agus gairmiúla riachtanacha ag Grúpáil Strabag, chuir an Coimisiún um Maoirseacht cinneadh an conradh poiblí a dhámhachtain ar neamhní.

Tar éis an cinneadh a chur ar neamhní, d’iarr an t-eintiteas conarthach ar Ghrúpáil Strabag liosta iomlán a chur ar fáil den obair a rinneadh, agus deimhniú ag gabháil leis lena ndeimhnítear comhlíontacht agus comhlánú na n-oibreacha sin. Thíolaic Grúpáil Strabag an liosta sin, le deimhniú ag gabháil leis, lenar áiríodh tagairt nua na hoibre eile sa liosta iomlán. Tar éis athbhreithniú agus athmheastóireacht ar na tairiscintí, ghlac an t-eintiteas conarthach, i mí Aibreán 2022, cinneadh nua dámhachtana an chonartha atá faoi chonspóid sna príomhimeachtaí i bhfabhar Ghrúpáil Strabag.

³³⁸ Treoir 2014/25/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le soláthar arna dhéanamh ag eintitis a fheidhmíonn in earnáil an uisce, an fhuinnimh, an iompair agus na seirbhísí poist agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/17/CE (IO 2014 L 94, lch. 243).

Mheas sé, go deimhin, gur leor an tagairt nua féin chun a shuí go raibh na hinniúlachtaí teicniúla agus gairmiúla riachtanacha ag an nGrúpáil sin.

Agus é á áitiú aige go raibh tionscnamh an eintitis chonarthaigh chun a iarraidh ar Ghrúpáil Strabag liosta a chuid oibreacha a chomhlánú neamhdhleathach, thionscain Kolin gearán i gcoinne an chinnidh dámhachtana nua sin os comhair an Choimisiúin um Maoirseacht. Dhiúltaigh an Coimisiún um Maoirseacht an gearán, ar an bhforas nach raibh foráil náisiúnta ar leith lena gcuirtear cosc ar Ghrúpáil Strabag liosta iomlán na n-oibreacha a chomhlánú le hoibreacha eile a rinneadh ach a bhí san áireamh i dtosach, toisc go gcuireann Dlí na Cróite ar chumas an údaráis chonarthaigh a iarraidh ar tháirgeoir an fhianaise a sholáthraítear a chomhlánú nó a mhíniú.³³⁹

Thionscain Kolin caingean le haghaidh neamhniú i gcoinne an chinnidh ón gCoimisiún um Maoirseacht os comhair Chúirt Achomhairc Riaracháin na Cróite, an chúirt a rinne an tarchur. I bhfianaise Airteagail 36 agus 76 de Threoir 2014/25, tá amhras ar an gcúirt a rinne an tarchur i dtaobh an bhfuil eintiteas conarthach i dteideal na doiciméid bhreise maidir le hinniúlachtaí teicniúla agus gairmiúla na Grúpála a chur san áireamh, tar éis a chinneadh tosaigh dámhachtana an chonartha a chur ar neamhní, nach raibh sa chéad tairiscint a rinne an ghrúpáil sin agus a chuir an ghrúpáil sin i láthair arna iarraidh sin ag an eintiteas conarthach sin. Chinn an chúirt a rinne an tarchur mar sin roinnt ceisteanna a chur faoi bhráid na Cúirte le haghaidh réamhrialú maidir le léiriú na bhforálacha sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

I gcás ina mbaineann na ceisteanna arna dtarchur ag an gcúirt náisiúnta le léiriú ar fhoráil de dhlí an Aontais Eorpaigh, tá sé de cheangal ar an gcúirt, i bprionsabal, rialú a thabhairt. Is faoin gcúirt atá sé, áfach, na dálaí faoina dtarchuireann an chúirt náisiúnta na ceisteanna chuici a scrúdú, d'fhonn a dlínse féin nó inghlacthacht na hiarrata atá os a comhair a fhíorú. Is féidir go ndéanfaidh an Chúirt, go háirithe, measúnú i dtaobh an bhfuil feidhm ag forálacha de dhlí an Aontais lena mbaineann na ceisteanna a tharchuirtear chun réamhrialú sna príomhimeachtaí. Murab amhlaidh sin, beidh na forálacha sin neamhábhartaigh maidir le toradh na díospóide sin agus ní bheidh gá leis an gcinneadh réamhrialaithe ionas go bhféadfaidh an chúirt a rinne an tarchur breithiúnas a thabhairt, rud a fhágann gur chóir na ceisteanna sin a mheas mar do-ghlactha.

Mar an gcéad chéim, tá an Chúirt tiomanta a fhíorú an féidir caingean roimh chúirt de chuid Ballstáit a thug oibreoir eacnamaíoch i dtríú tír, sa chás seo Poblacht na Tuirc, chun agóid a dhéanamh i gcoinne cinneadh soláthair phoiblí a dhámhachtain a glacadh sa Bhallstát sin a scrúdú i bhfianaise na rialacha maidir le soláthar poiblí arna dtabhairt isteach ag reachtóir an Aontais, amhail Airteagail 36 agus 76 de Threoir 2014/25 mar atá i gceist sna ceisteanna a tharchuirtear.

Maidir leis an ábhar seo, tugann an Chúirt faoi deara go bhfuil an tAontas faoi cheangal, i ndáil le tríú tíortha áirithe, ag comhaontuithe idirnáisiúnta, go háirithe Comhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála maidir le Soláthar Rialtais,³⁴⁰ lena n-áirítear, ar bhealach cómhalmartach agus comhionann, rochtain d'oibreoirí eacnamaíocha an Aontais ar sholáthar poiblí sna tríú tíortha sin agus na hoibreoirí eacnamaíocha de na tríú tíortha sin ar sholáthar poiblí san Aontas. Léirítear le hAirteagal 43 de Threoir 2014/25 na gealltanais seo atá ag an Aontas trína lua, sa mhéid a leagtar amach leis an gComhaontú maidir le Soláthar Rialtais nó le coinbhinsiúin idirnáisiúnta eile a bhfuil an tAontas faoi cheangal acu, nach mór d'eintitis chonarthaigh na mBallstát is páirtithe i gcomhaontú den sórt sin cóir nach lú fabhar a thabhairt d'oibreoirí eacnamaíocha ó thríú tíortha atá ina bpáirtithe de chomhaontú den sórt sin ná an chóir a thugtar d'oibreoirí eacnamaíocha an Aontais. Is é atá i gceist

³³⁹ Foráiltear le hAirteagal 263(2) den Zakon o javnoj nabavi (an tAcht um Sholáthar Poiblí), sa leagan is infheidhme i leith na díospóide sna príomhimeachtaí.

³⁴⁰ Comhaontú arna fhormheas trí Chinneadh 94/800/CE ón gComhairle an 22 Nollaig 1994 a bhaineann leis na comhaontuithe ar thángthas orthu faoi Bhabhta Uragua de na caibidlíochtaí iltaobhacha (1986-1994) a thabhairt i gcrích thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh, i ndáil le hábhair a thagann faoina inniúlacht (IO 1994 L 336, lch. 1).

leis an gceart chun córa nach lú fabhar sin atá ag oibreoirí eacnamaíocha ó na tríú tíortha sin gur féidir leis na hoibreoirí eacnamaíocha sin brath ar an Treoir sin.

Ní dhearna na tríú tíortha eile, amhail Poblacht na Tuirce, comhaontú idirnáisiúnta leis an Aontas amhail na comhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal 43 de Threoir 2014/25 go dtí seo. I gcás na n-oibreoirí eacnamaíocha ó na tríú tíortha sin, tugann an Chúirt dá haire, cé nach gcuirtear cosc, le dlí an Aontais, ar na hoibreoirí eacnamaíocha páirt a ghlacadh i nós imeachta chun conradh poiblí a dhámhachtain arna rialáil le Treoir 2014/25, in éagmais bearta eisiaimh arna nglacadh ag an Aontas, cuireann sé i gcoinne, os a choinne sin, go bhféadfadh na hoibreoirí eacnamaíocha sin, i gcomhthéacs a rannpháirtíochta i nós imeachta den sórt sin, brath ar an Treoir sin agus cóireáil chomhionann a éileamh ar a dtairiscintí i gcomparáid leis na tairiscintí a chuir tairgeoirí na mBallstát agus tairgeoirí ó thríú tíortha isteach dá dtagraítear in Airteagal 43 den Treoir sin. Go deimhin, bheadh sé d'éifeacht ag cuimsiú oibreoirí eacnamaíocha tríú tír nár thug comhaontú idirnáisiúnta den sórt sin i gcrích leis an Aontas faoi raon feidhme Treoir 2014/25 ceart chun córa nach lú fabhar a thabhairt dóibh de shárú ar Airteagal 43 den Treoir sin, a choimeádann an ceart sin d'oibreoirí eacnamaíocha ó thríú tíortha a bhfuil comhaontú idirnáisiúnta tugtha i gcrích acu leis an Aontas dá dtagraítear san Airteagal sin.

Dá bhrí sin, leis an gceart a thugtar le hAirteagal 45(1) de Threoir 2014/25, '[d']aon oibreoir eacnamaíoch ar spéis leis' tairiscint a thíolacadh mar fhreagairt ar ghlaó ar thairiscintí i gcomhthéacs nós imeachta oscailte chun conradh poiblí a dhámhachtain san Aontas, ní chuimsítear oibreoirí eacnamaíocha ó thríú tíortha nár thug comhaontú idirnáisiúnta den sórt sin i gcrích leis an Aontas. Ní chiallaíonn sé sin go bhfuil na hoibreoirí sin, i gcás ina ligtear isteach i nós imeachta den sórt sin iad, i dteideal leasa na Treorach sin a agairt. Mar thoradh air sin, i gcás amhail an cás atá i gceist sna príomhimeachtaí, arb é a phríomhthréith rannpháirtíocht, arna glacadh léi ag eintiteas conartha, d'oibreoir eacnamaíoch Turcach i nós imeachta chun conradh poiblí a dhámhachtain arna rialáil le Treoir 2014/25, ní féidir leis an oibreoir sin brath ar Airteagail 36 agus 76 den Treoir sin chun agóid a dhéanamh i gcoinne an chinnidh lena ndéantar an conradh lena mbaineann a dhámhachtain.

Mar an dara céim, déanann an Chúirt scrúdú má tá na ceisteanna a tharchuirtear, a bhaineann le léiriú ar na hAirteagail sin de Threoir 2014/25, fós inghlactha i gcás go léirítear forálacha reachtaíocht na Cróite lena dtrasuitear na hAirteagail sin sa chaoi go bhfuil feidhm acu gan idirdhealú maidir leis na tairgeoirí go léir ón Aontas agus ó thríú tíortha agus sa chaoi go bhféadfadh an oibreoir eacnamaíoch Turcach brath air, dá bhrí sin.

Chuiqe sin, meabhraíonn an Chúirt, de réir an chásdlí, go bhfuil iarrataí ar réamhrialú maidir le léiriú ar fhorálacha de dhlí an Aontais i gcásanna nach dtagann faoi raon feidhme an dlí sin, ach ina ndearnadh na forálacha sin, gan athrú ar a gcuspóir nó a raon, infheidhme trí thagairt dhíreach agus neamhchoinníollach sa dlí náisiúnta dóibh, inghlactha. Sna cásanna sin, is chun leas soiléir dhlíchóras an Aontais Eorpaigh go ndéanfar forálacha a tógadh ó dhlí an Aontais a léiriú go haonfhoirmeach.

Ní féidir feidhm a bheith ag an gcásdlí sin áfach, i gcás go bhfuil na forálacha den dlí náisiúnta lena dtrasuitear treoir infheidhme, de bharr údarás Ballstáit, de shárú ar inniúlacht eisiach ag an Aontas. Is amhlaidh sin, sa chás seo, maidir le rannpháirtíocht i nósanna imeachta soláthair phoiblí na n-oibreoirí eacnamaíocha ó thríú tíortha nár thug comhaontú idirnáisiúnta i gcrích leis an Aontas lena n-áirithítear rochtain chomhionann agus chómhálartach ar na conarthaí sin.

Go deimhin, baineann an comhbheartas tráchtála, dá dtagraítear in Airteagal 207 CFAE, a bhfuil inniúlacht eisiach ag an Aontas ina leith de bhun Airteagal 3(1)(e) CFAE, leis an trádáil le tríú tíortha agus cuimsítear leis aon ghníomh de chuid an Aontais arb é is aidhm dó go príomha trádáil den sórt sin a chur chun cinn, a éascú nó a rialú agus a bhfuil tionchar díreach agus láithreach aige air. Tá aon ghníomh a bhfuil feidhm ghinearálta aige agus sainchuspóir socruithe a leagan síos lena féidir leis na hoibreoirí eacnamaíocha ó thríú tíortha a bheith rannpháirteach i nósanna imeachta um dhámhachtain conarthaí poiblí san Aontas Eorpach de chineál go mbeidh éifeachtaí díreacha agus

láithreacha aige ar thrádáil in earraí agus i seirbhísí idir tríú tíortha agus an tAontas, rud a fhágann go dtagann sé faoi inniúlacht eisiach an Aontais faoin bhforáil sin.³⁴¹

Cuireann an Chúirt in iúl, cé nach n-áirítear leis an mBeartas Tráchtála caibidlíocht agus tabhairt i gcrích comhaontuithe idirnáisiúnta in earnáil an iompair³⁴² agus nach bhféadfaí an cheist maidir le rochtain ag oibreoirí eacnamaíocha ó thríú tíortha ar sholáthar poiblí earnála dá dtagraítear i dTreoir 2014/25 a chumhdach ina hiomláine, tagann tabhairt i gcrích comhaontaithe lena n-áirithítear rochtain den sórt sin faoi inniúlacht eisiach an Aontais fós féin chomh maith, eadhon an inniúlacht sin dá dtagraítear in Airteagal 3(2) CFAE.

Dá réir sin, tá inniúlacht ag an Aontas amháin gníomh a bhfuil feidhm ghinearálta aige reachtaíocht nó gníomhartha atá ceangailteach ó thaobh dlí a ghlacadh, a bhaineann le rochtain d'oibreoirí eacnamaíocha ó thríú tíortha ar nósanna imeachta soláthair phoiblí nár thug comhaontú idirnáisiúnta leis an Aontas i gcrích.

Mar thoradh air sin, measann an Chúirt nach bhfuil na húdaráis náisiúnta inniúil na forálacha náisiúnta lena dtrasuitear na rialacha atá i dTreoir 2014/25 a dhéanamh infheidhme maidir le hoibreoirí eacnamaíocha ó thríú tíortha ar thug eintiteas conarthach cead dóibh páirt a ghlacadh i nós imeachta chun conradh poiblí a dhámhachtain sa Bhallstát lena mbaineann, nó dhéanfaí neamhaird de chineál eisiach inniúlacht an Aontais san earnáil seo. Dá bhrí sin, measann an Chúirt nach féidir le léiriú Airteagail 36 agus 76 de Threoir 2014/25 bheith ábhartha, ar bhealach ar bith, d'fhonn an díospóid sna príomhimeachtaí a chinneadh agus dearbhaíonn sí go bhfuil an iarraidh ar réamhrialú do-ghlactha.

³⁴¹ Tá an inniúlacht eisiach sin léirithe in Airteagal 86 de Threoir 2014/25 lena dtugtar inniúlacht don Aontas agus seachas do na Ballstáit chun rannpháirtíocht na ngnóthas tríú tír sin i nósanna imeachta soláthair phoiblí an Aontais a chur ar fionraí nó a shrianadh.

³⁴² Mar is léir ó Airteagal 207(5) CFAE.

XVII. Beartas sóisialta ³⁴³

1. An coincheap 'oibrí ar théarma seasta'

Breithiúnas an 20 Feabhra 2024 (an Mór-Dhlísheomra), X (*Easpa cúiseanna leis an bhfoirceannadh*) (C-715/20, [EU:C:2024:139](#))

Tarchur chun réamhrialú – Beartas sóisialta – Treoir 1999/70/CE – Comhaontú Réime maidir le hobair ar théarma socraithe a thug CEC, UNICE agus CEEP chun críche – Clásal 4 – Prionsabal an neamh-idirdhealaithe – Difríocht cóireála i gcás dífhostú – Conradh fostaíochta ar théarma socraithe a fhoirceannadh – Easpa oibleagáide cúiseanna a lua maidir leis an bhfoirceannadh – Athbhreithniú breithiúnach – Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh

Agus ceist tarchurtha chuici le haghaidh réamhrialú, tugann an Chúirt Bhreithiúnais, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, soiléiriú maidir le raon feidhme phrionsabal an neamh-idirdhealaithe i gcoinne oibríthe ar théarma socraithe i bhfianaise na hoibleagáide cúiseanna a lua chun conradh fostaíochta a fhoirceannadh, agus oibleagáidí ar na cúirteanna náisiúnta i gcás sárú ar an bprionsabal sin i gcás díospóid idir daoine aonair.

Thug K.L., oibrí, agus X sp. z o.o., cuideachta atá corpraithe faoi dhlí na Polainne, conradh fostaíochta ar théarma socraithe agus páirtaimseartha i gcrích don tréimhse ón 1 Samhain 2019 go dtí an 31 Iúil 2022. An 15 Iúil 2020, thug X fógra do K. L. maidir le dearbhú an chonartha fostaíochta sin a fhoirceannadh le fógra, gan na cúiseanna leis an bhfoirceannadh sin a lua. Faoi Airteagal 30(4) de Chód Saothair na Polainne, ³⁴⁴ ní cheanglaítear ar an bhfostóir an chúis a lua ach amháin i gcás fhoirceannadh conarthaí tréimhse éiginnte le fógra. ³⁴⁵

Thug K.L. caingean os comhair an Sądu Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie (Cúirte Dúiche, Kraków - Nowa Huta, Kraków, an Pholainn), an chúirt a rinne an tarchur, ar chúiteamh ar bhonn Airteagal 50(3) den Chód Saothair lena líomhnaítear go raibh a dífhostú neamhdhleathach. Go háirithe, líomhain sé gur sáraíodh prionsabal an neamh-idirdhealaithe i gcoinne oibríthe ar théarma socraithe, mar a leagtar síos i gClásal 4 den Chomhaontú Réime maidir le hobair ar théarma socraithe. ³⁴⁶

De réir an ordaithe tarchuir, cé gur chinn an Trybunał Konstytucyjny (Cúirt Bhunreachtúil, an Pholainn) go raibh Airteagal 30(4) den Chód Saothair ag luí le prionsabail bhunreachtúla an smachta reachta dhaonlathaigh agus an chomhionannais os comhair an dlí, chuir an Sąd Najwyższy (Cúirt Uachtarach, an Pholainn) amhras in iúl maidir le comhréireacht na forála náisiúnta sin le dlí an Aontais. Mar sin féin, ní fhéadfadh an chúirt sin cur i bhfeidhm na forála atá i gceist a chur as an

³⁴³ Ní mór an breithiúnas a leanas a thuairisciú faoin gceannnteideal seo chomh maith: Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *an Liotuáin agus páirtithe eile v an Pharlaimint agus an Chomhairle (Pacáiste Soghluasteachta)* (C-541/20 go C-555/20, [EU:C:2024:818](#)), arna thuairisciú faoin gceannnteideal 'Iompar'.

³⁴⁴ Ustawa - Kodeks pracy (Dlí lena mbunaítear Cód Saothair) an 26 Meitheamh 1974 (Dz. U. Uimh. 24, mír 141), sa leagan is infheidhme maidir leis an díospóid sna príomhimeachtaí (Dz. U. de 2020, mír 1320, arna leasú) ('an Cód Saothair').

³⁴⁵ Nó i gcás conradh fostaíochta a fhoirceannadh gan fógra, cibé acu an tréimhse shocraithe nó tréimhse éiginnte atá i gceist.

³⁴⁶ An Comhaontú Réime maidir le hobair ar théarma socraithe, arna tabhairt i gcrích an 18 Márta 1999, atá leagtha amach san larscríbhinn a ghabhann le Treoir 1999/70/CE ón gComhairle an 28 Meitheamh 1999 maidir leis an gComhaontú Réime maidir le hobair ar théarma socraithe arna thabhairt i gcrích ag CEC, UNICE agus CEEP (IO 1999 L 175, Ich. 43; 'an Comhaontú Réime').

áireamh, ar an bhforas nach bhfuil éifeacht dhíreach ag prionsabal an neamh-idirdhealaithe i gcoinne oibrithe ar théarma socraithe i ndíospóid idir daoine aonair.

Is sa chomhthéacs sin a d'iarr an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt, go bunúsach, an gcuirtear cosc le Clásal 4 den Chomhaontú Réime ar reachtaíocht náisiúnta amhail an reachtaíocht atá i gceist sna príomhimeachtaí agus an bhféadfadh brath ar an gclásal sin i gcomhthéacs díospóid idir daoine aonair.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tar éis di a leagan amach go dtagann an córas chun conradh fostaíochta a fhoirceannadh atá i gceist faoin gcoincheap 'coinníollacha fostaíochta', de réir bhrí Chlásal 4(1) den Chomhaontú Réime, a bhaineann le prionsabal an neamh-idirdhealaithe, scrúdaíonn an Chúirt an mbunaítear leis an gcóras sin difríocht sa chóir arb ionann é agus cóir nach bhfuil chomh fabhrach sin d'oibrithe ar théarma socraithe i gcomparáid le hoibrithe buana i gcás inchomparáide, sula measúnófar, i gcás inarb iomchuí, an féidir cóir éagsúil den sórt sin a dhlísteánu ar 'fhorais oibiachtúla'.

Ar an gcéad dul síos, maidir le hinchomparáideacht na gcásanna lena mbaineann, meabhraíonn an Chúirt gur faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a mheas an ndéanann na daoine lena mbaineann an obair chéanna nó obair chomhchosúil, de réir bhrí an Chomhaontaithe Réime,³⁴⁷ agus roinnt tosca á gcur san áireamh, amhail cineál na hoibre, na coinníollacha oiliúna agus fostaíochta.

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt, faoi réir na bhfíoruithe arna ndéanamh ag an gcúirt a rinne an tarchur, go dtagann cóir nach bhfuil chomh fabhrach d'oibrithe ar théarma socraithe i gcomparáid le hoibrithe buana ón bhforas nach bhfuil na hoibrithe sin faoi réir an tsrian atá i gceist maidir leis an bhfaisnéis leis na forais lena dtugtar údar le dífhóstu. Fiú má ghlactar leis, tar éis caingean dlí arna tabhairt ag oibrí ar théarma socraithe i gcoinne fhoirceannadh a chonartha fostaíochta, go ráthaítear athbhreithniú breithiúnach ar fhiúntas na bhforas chun a chonradh fostaíochta a fhoirceannadh agus go n-áirítear, dá bhrí sin, cosaint éifeachtach bhreithiúnach don duine lena mbaineann, níl ag an oibrí, faisnéis a d'fhéadfadh a bheith cinntitheach chun a chinneadh an dtionscnófar nó nach dtionscnófar imeachtaí den sórt sin.

Ar an tríú dul síos, maidir le 'forais oibiachtúla' a bheith ann, de réir bhrí Chlásal 4(1) den Chomhaontú Réime, tá Rialtas na Polainne ag brath, ar bhonn an bhreithiúnais thuasluaite ón gCúirt Bhunreachtúil, ar bheartas lánfhostaíochta a shaothrú, lena gceanglaítear leibhéal ard solúbthachta i margadh an tsaothair lena gcuirtear an conradh fostaíochta ar théarma socraithe leis.

Dár leis an gCúirt, áfach, tá na tosca cosúil le critéar, ar bhealach ginearálta agus teibí, a thagraíonn go heisiach d'fhad na fostaíochta agus, dá bhrí sin, nach féidir a áirithiú go gcomhlíonann an difríocht sa chóir atá i gceist ar riachtanas dáiríre. Ní cosúil ach an oiread gur gá ann i bhfianaise an chuspóra ar a bhfuil Rialtas na Polainne ag brath. Go deimhin, ní bhaineann an coinníoll fostaíochta atá i gceist le ceart an fhóstaíochta conradh fostaíochta ar théarma socraithe a fhoirceannadh le fógra ach leis an gcúis nó na cúiseanna is bonn lena dhífhóstu a chur in iúl i scríbhinn don oibrí. Fiú dá mbeadh oibleagáid ar fhóstaíochtaí na cúiseanna le fhoirceannadh luath conartha ar théarma socraithe a lua, ní bheadh, dá bhrí sin, an tsolúbthacht á baint acu dá bharr sa chineál conartha fostaíochta sin.

Sna himthosca sin, is faoin gcúirt a rinne an tarchur a bheidh sé a fháil amach an dtugtar le hAirteagal 30(4) den Chód Saothair léiriú atá comhsheasmhach le Clásal 4 den Chomhaontú Réime. Ina éagmais sin, ní cheanglaítear ar an gcúirt sin, i bprionsabal, ar bhonn dhlí an Aontais amháin, foráil a dlí náisiúnta atá contrártha le Clásal 4 den Chomhaontú Réime a fhágáil gan feidhm, foráil nach bhfuil aon éifeacht dhíreach aige idir daoine aonair.

É sin ráite, nuair a ghlacann Ballstát reachtaíocht lena sonraítear agus lena dtugtar foirm nithiúil ar na coinníollacha fostaíochta a rialaítear, le Clásal 4 den Chomhaontú Réime, tá dlí an Aontais á chur chun

³⁴⁷ Féach clásal 3(2) agus Clásal 4(1) den Chomhaontú Réime

feidhme ag Ballstát ³⁴⁸ agus ní mór dó a áirithiú go n-urramófar, inter alia, an ceart chun leigheas éifeachtach a fháil, a chumhdaítear in Airteagal 47 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh. Tá éifeacht dhíreach ag an bhforáil dheireanach sin. Measann an Chúirt go sáraítear leis an difríocht sa chóir a tugadh isteach leis an bhforáil náisiúnta atá i gceist an ceart sin, ós rud é go gceiltear an deis ar an oibrí ar théarma socraithe, a bhaineann an t-oibrí buan leas as, a mheas roimh ré an bhfuil sé iomchuí imeachtaí dlíthiúla a thionscnamh i gcoinne an chinnidh deiridh a chur lena chonradh fostaíochta agus, más amhlaidh atá, caingean a thionscnamh ina ndéanfar agóid bheacht i gcoinne na bhforas atá leis an bhfoirceannadh sin.

Dá réir sin, i ndíospóid idir daoine aonair, ceanglaítear ar an gcúirt náisiúnta, i gcás nach féidir léi an dlí náisiúnta is infheidhme a léiriú ar bhealach atá comhsheasmhach le Clásal 4 den Chomhaontú Réime, chun lánéifeacht Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha a áirithiú, a mhéid is gá, trí aon fhoráil náisiúnta atá contrártha a fhágáil gan feidhm.

2. Oibrithe páirtaimseartha a chosaint

Breithiúnas an 29 Iúil 2024, KfH Kuratorium für Dialyse und Nierentransplantation (C-184/22 agus C-185/22, [EU:C:2024:637](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Beartas sóisialta – Airteagal 157 CFAE – Cóir chomhionann idir fir agus mná i gcúrsaí fostaíochta agus slí bheatha – Treoir 2006/54/CE – Airteagal 2(1)(b) agus an chéad mhír d'Airteagal 4 – Toirmeasc ar idirdhealú indíreach ar bhonn inscne – Obair pháirtaimseartha – Treoir 97/81/CE – Comhaontú Réime maidir le hobair pháirtaimseartha – Clásal 4 – Toirmeasc ar chaitheamh le hoibrithe páirtaimseartha ar bhealach nach bhfuil chomh fabhrach céanna le hoibrithe lánaimseartha inchomparáide – Méadú ar phá a íoc as ragobair a dhéanann oibrithe páirtaimseartha amháin thar na gnáthuaireanta oibre atá socraithe d'oibrithe lánaimseartha)

Tar éis tarchur chun réamhrialú ón Bundesarbeitsgericht (Cúirt Oibreachais na Cónaidhme, an Ghearmáin), shoiléirigh an Chúirt Bhreithiúnais na coinníollacha faoina ndéantar foráil maidir le pá breise a íoc as ragobair, nach bhforáiltear dó, i gcás oibrithe páirtaimseartha, ach amháin i leith uaireanta oibre de bhreis ar na gnáthuaireanta oibre a leagtar síos d'oibrithe lánaimseartha i gcás inchomparáide, agus gurb ionann sin agus cóir 'nach bhfuil chomh fabhrach' agus idirdhealú indíreach ar fhorais inscne.

Tá IK (Cás C-184/22) agus CM (Cás C-185/22) fostaithe mar chúramóirí páirtaimseartha ag KfH Kuratorium für Dialyse und Nierentransplantation eV, soláthraí seirbhísí scagdhealaithe othar seachtrach a oibríonn ar fud Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine. Faoina gconarthaí fostaíochta, ceanglaítear orthu 40 % agus 80 % faoi seach den ghnáthsheachtain oibre a oibriú d'fhostaí lánaimseartha, a shocraítear ag 38.5 uair an chloig leis an gcomhaontú comhchoiteann ginearálta is infheidhme san earnáil lena mbaineann.

Thug na hiarratasóirí sna príomhimeachtaí caingean os comhair Arbeitsgericht (Cúirt Oibreachais, an Ghearmáin), ag iarraidh creidmheas ama a fháil a fhreagraíonn don phá breise is iníoctha as ragobair de bhreis ar na huaireanta oibre a comhaontaíodh ina gconradh fostaíochta, chomh maith le cúiteamh. Mhaígh siad gur caitheadh leo ar bhealach nach raibh chomh fabhrach céanna le fostaithe lánaimseartha toisc gur oibrigh siad go páirtaimseartha agus gur fhulaing siad idirdhealú indíreach ar bhonn gnéis a mhéid a fhostaíonn an cosantóir sna príomhimeachtaí mná ar bhonn páirtaimseartha den chuid is mó.

³⁴⁸ De réir bhrí Airteagal 51(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha.

Tar éis na caingne sin a dhíbhe, rinne IK agus CM achomharc os comhair Landesarbeitsgericht Hessen (Ard-Chúirt Oibreachais Hesse, an Ghearmáin), a d'ordaigh don fhostóir a gcuntais coigiltis ama a chur chun sochair, ach dhiúltaigh siad don éileamh ar chúiteamh a íoc.

Agus achomharc ar phointe dlí á éisteacht aici, chinn an chúirt a rinne an tarchur a iarraidh ar an gCúirt an raibh IK agus CM faoi réir cóir 'nach raibh chomh fabhrach' mar oibrithe páirtaimseartha de réir bhrí Chlásal 4 (1) den Chreat-Chomhaontú maidir le hobair pháirtaimseartha ³⁴⁹ agus idirdhealú indíreach ar fhorais inscne, de réir bhrí Threoir 2006/54. ³⁵⁰

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, measann an Chúirt gurb ionann reachtaíocht náisiúnta faoina bhfuil pá breise as ragobair iníoctha le hoibrithe páirtaimseartha amháin i leith uaireanta an chloig oibrithe de bhreis ar na gnáthuaireanta oibre a leagtar síos d'oibrithe lánaimseartha i gcás inchomparáide agus cóir 'nach bhfuil chomh fabhrach' d'oibrithe páirtaimseartha de réir bhrí Chlásal 4 (1) den Chreat-Chomhaontú.

I ndáil leis sin, cuireann sí i bhfios go láidir ar an gcéad dul síos nár cheart an clásal sin a léirmhíniú go sriantach agus gurb é is cuspóir dó prionsabal an neamh-idirdhealaithe a chur i bhfeidhm maidir le hoibrithe páirtaimseartha.

Ós rud é nach cosúil sa chás seo go bhfuil na seirbhísí a dhéanann na hiarratasóirí sna príomhimeachtaí inchomparáide leis na seirbhísí a dhéanann oibrithe lánaimseartha, díríonn an Chúirt ar an gceist an bhfuil difríocht sa chóir idir daoine atá ag obair mar chúntóirí cúraim pháirtaimseartha agus iad siúd atá ag obair mar chúntóirí cúraim lánaimseartha.

I ndáil leis sin, is léir ó na horduithe tarchuir nach mór do dhuine atá ag obair mar chúntóir cúraim pháirtaimseartha an líon céanna uaireanta an chloig a oibriú agus atá ag duine atá ag obair mar chúntóir cúraim lánaimseartha chun pá breise a fháil as ragobair, gan beann ar na gnáthuaireanta oibre a comhaontaíodh ina aonar i gconradh fostaíochta an duine sin. Dá bhrí sin, faigheann daoine atá ag obair mar chúramóirí lánaimseartha forlíonadh le haghaidh ragoibre ón gcéad uair an chloig tar éis a ngnáthuaireanta oibre, eadhon 38.5 uair an chloig in aghaidh na seachtaine, ach ní fhaigheann daoine atá ag obair mar chúramóirí páirtaimseartha forlíonadh le haghaidh uaireanta oibre a sháraíonn an gnátham oibre a comhaontaíodh ina gconarthaí fostaíochta ach atá faoi bhun an ghnáth-ama oibre atá socraithe do dhaoine atá ag obair mar chúramóirí lánaimseartha.

Mar thoradh air sin, dealraíonn sé go bhfuil daoine atá ag obair mar chúntóirí cúraim pháirtaimseartha faoi réir cóireáil 'nach bhfuil chomh fabhrach' ná daoine atá ag obair mar chúntóirí cúraim lánaimseartha.

Ar deireadh, cuireann an Chúirt an fhaisnéis is gá ar fáil don chúirt a rinne an tarchur chun a chur ar a cumas a mheas an féidir a mheas go bhfuil údar leis an difríocht sin sa chóir ar 'fhorais oibiachtúla' de réir bhrí Chlásal 4(1) den Chreat-Chomhaontú.

A mhalairt, ceanglaítear leis an gcoincheap sin go bhfuil údar leis an difríocht sa chóir a fhaightear mar gheall ar thosca beachta agus sonracha a bheith ann mar shaintréith den chaidreamh fostaíochta atá i gceist, sa chomhthéacs ar leith ina dtarlaíonn sé agus ar bhonn critéir oibiachtúla thrédhearcacha, d'fhonn a fháil amach an bhfreagraíonn an difríocht sin sa chóir d'fhíorghá, a bheith iomchuí chun an cuspóir atá á shaothrú a bhaint amach agus atá riachtanach chun na críche sin.

³⁴⁹ Creat-Chomhaontú maidir le hobair pháirtaimseartha, arna thabhairt i gcrích an 6 Meitheamh 1997 ('an Creat-Chomhaontú'), atá i gceangal le Treoir 97/81/CE ón gComhairle an 15 Nollaig 1997 maidir leis an gCreat-Chomhaontú maidir le hobair pháirtaimseartha arna thabhairt i gcrích ag UNICE, CEEP agus CEC (IO 1998 L 14, Ich. 9).

³⁵⁰ Treoir 2006/54/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Iúil 2006 maidir le cur chun feidhme phrionsabal an chomhionannais deiseanna agus na córa comhionainne idir na fir agus na mná i gcúrsaí fostaíochta agus slí bheatha (IO 2006 L 204, Ich. 23)

Maidir leis an gceist an féidir leis an gcuspóir fostóirí a dhíspreagadh ó cheangal a chur ar oibrithe ragobair a dhéanamh de bhreis ar na huairéanta oibre arna gcomhaontú go leithleach do na hoibrithe sin a bheith ina 'fhorais oibiachtúla' de réir bhrí Chlásal 4(1) den Chreat-Chomhaontú, ní féidir, i gcás oibrithe páirtaimseartha, an cuspóir sin a bhaint amach trí thairseach aonfhoirmeach a shocrú d'oibrithe páirtaimseartha agus d'oibrithe lánaimseartha a mhéid a bhaineann le pá breise a dheonú as ragobair.

Ina theannta sin, maidir leis an gcuspóir gan caitheamh go neamhfhabhrach le hoibrithe lánaimseartha i gcomparáid le hoibrithe páirtaimseartha, chaithfí le hoibrithe lánaimseartha ar an mbealach céanna le hoibrithe páirtaimseartha maidir le ragobair, faoi réir chur i bhfeidhm an phrionsabail pro rata temporis. Dá bhrí sin, ní féidir leis an dara cuspóir sin údar a thabhairt leis an difríocht sa chóir idir oibrithe páirtaimseartha agus oibrithe lánaimseartha. Ar an dara dul síos, cinneann an Chúirt gurb ionann an reachtaíocht náisiúnta atá i gceist agus idirdhealú indéireach ar bhonn inscne de réir bhrí Airteagal 157 CFAE agus Airteagal 2(1), pointe (b), agus na chéad mhíre d'Airteagal 4 de Threoir 2006/54.

Cé gur cosúil gur beart neodrach é sin, is léir ó na horduithe tarchuir go gcuirtear leis an mbeart sin sciar i bhfad níos mó de mhná faoi mhíbhuntáiste i gcomparáid le fir gan é a bheith riachtanach freisin go mbeadh an grúpa oibrithe nach bhfuil faoi mhíbhuntáiste ag an reachtaíocht sin, eadhon oibrithe lánaimseartha, comhdhéanta de líon i bhfad níos airde fear ná mná. Is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé measúnú a dhéanamh ar a mhéid atá an fhaisnéis atá ar fáil di maidir le staid an lucht saothair bailí agus an féidir an fhaisnéis sin a chur san áireamh. Ní mór don chúirt náisiúnta scrúdú a dhéanamh freisin ar na tosca ábhartha uile de chineál cáilíochtúil chun a chinneadh an ann do mhíbhuntáiste den sórt sin trí na hoibrithe go léir atá faoi réir na reachtaíochta náisiúnta ar a bhfuil an difríocht sa chóir atá i gceist bunaithe a chur san áireamh.

Thairis sin, níl an t-idirdhealú indéireach sin in ann, ná níl sé 'níos lú fabhar' d'oibrithe páirtaimseartha i gcomparáid le hoibrithe lánaimseartha, ar féidir údar cuí a bheith leis, ar na cúiseanna céanna, tríd an gcuspóir a shaothrú, ar an gcéad dul síos, an fostóir a dhíspreagadh ó cheangal a chur ar oibrithe ragobair a dhéanamh tar éis an ama oibre a comhaontaíodh ar bhonn aonair ina gconarthaí fostaíochta agus, ar an dara dul síos, an cuspóir maidir le cosc a chur ar chóir níos lú fabhair a thabhairt d'oibrithe lánaimseartha ná mar a chaitear le hoibrithe páirtaimseartha.

XVIII. an Comhshaol

Breithiúnas an 25 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Ilva* agus páirtithe eile (C-626/22, [EU:C:2024:542](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Comhshaol – Airteagal 191 CFAE – Astaíochtaí tionsclaíocha – Treoir 2010/75/AE – Cosc agus rialú comhtháite ar thruailliú – Airteagail 1, 3, 8, 11, 12, 14, 18, 21 agus 23 – Airteagail 35 agus 37 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Nós imeachta maidir le húdarú chun suiteáil a oibriú a dheonú agus a athbhreithniú – Bearta cosanta comhshaoil agus sláinte an duine – An ceart chun comhshaoil ghlain, shláintiúil agus inbhuanaithe)

Maidir leis an tarchur chun réamhrialú ó Tribunale di Milano (an Chúirt Dúiche, Milano, an Iodáil), soiléiríonn an Chúirt Bhreithiúnais, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, na coinníollacha maidir le húdarú chun suiteáil a oibriú faoi Threoir 2010/75 maidir le hastaíochtaí tionsclaíocha.³⁵¹

Tá monarcha cruach Ilva ('monarcha Ilva') lonnaithe i mbardas Taranto (an Iodáil) agus oibrítear é ar bhonn 'Údarú Comhshaoil Comhtháite' a deonaíodh in 2011.

In ainneoin gur fhorghabhadh é in 2012, údaraíodh don mhonarcha, faoi rialacha maolaithe speisialta, leanúint dá ghníomhaíocht táirgthe ar feadh tréimhse 36 mhí ar choinníoll gur chomhlíon sé plean de bhearta cosanta comhshaoil agus sláinte. Cuireadh an scoithdháta chun an plean sin a chomhlíonadh siar roinnt uaireanta, thar thréimhse iomlán de roinnt blianta, agus bhí bagairt thromchúiseach shuntasach ag baint leis an ngníomhaíocht atá i gceist do shláine an chomhshaoil agus do shláinte na bpobal sa cheantair máguaird.

Sa chomhthéacs sin, thug na hiarratasóirí, a dhéanann ionadaíocht ar chearta thart ar 300 000 áitritheoir de bhordas Taranto agus de na bardas in aice láimhe caingean chomhchoiteann os comhair na cúirte a rinne an tarchur ag iarraidh, *inter alia*, deireadh a chur le hoibriú monarcha Ilva nó codanna áirithe de mar gheall ar an truailliú de bharr a astaíochtaí tionsclaíocha agus an damáiste a rinneadh do shláinte an duine mar thoradh air sin.

A mhéid nach bhfégtar le reachtaíocht na hIodáile go bhfuil deonú ná athbhreithniú údarú oibríochta tionsclaíche coinníollach ar mheasúnú roimh ré ar éifeachtaí na suiteála ar shláinte an duine, chinn an chúirt a rinne an tarchur a fhiafraí den Chúirt Bhreithiúnais faoin ngá le measúnú den sórt sin a dheanamh, raon feidhme scrúdú na n-údarás inniúil agus an tréimhse ama a cheadaítear d'oibreoir suiteála leis na coinníollacha a leagtar síos sa chead a eisíodh a chomhlíonadh.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an ngá go ndéanfaí measúnú, lena gcuimseofar éifeachtaí ghníomhaíocht na suiteála atá i gceist ar shláinte an duine, meabhraíonn an Chúirt Bhreithiúnais gur dhá chomhpháirt de bheartas an Aontais maidir leis an gcomhshaol iad cosaint agus feabhsú cháilíocht an chomhshaoil agus cosaint shláinte an duine a bhfuil dlúthbhaint acu le chéile. Trí rialacha a leagan síos maidir le cosc agus rialú comhtháite ar thruailliú a eascraíonn as gníomhaíochtaí tionsclaíocha, léirítear go nithiúil le Treoir 2010/75 oibleagáidí an Aontais Eorpaigh a bhaineann le cosaint an chomhshaoil agus shláinte an duine a eascraíonn, go háirithe, as Airteagal 191 CFAE, agus ar an gcaoi sin rannchuidítear le cosaint an chirt atá ag gach duine maireachtáil i dtimpeallacht atá sásúil do shláinte agus d'fholláine an duine a áirithiú. Tagraíonn an Chúirt Bhreithiúnais, i ndáil leis sin, d'Airteagail 35 agus 37 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais

³⁵¹ Treoir 2010/75/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Samhain 2010 maidir le hastaíochtaí tionsclaíocha (cosc agus rialú comhtháite ar thruailliú) (IO 2010 L 334, lch. 17, agus ceartúchán IO 2012 L 158, lch. 25).

Eorpaigh agus measann sí go bhfuil dlúthnasc idir cosaint an chomhshaoil agus cosaint shláinte an duine.

Áirítear leis na coinníollacha maidir le húdarú chun suiteáil a oibriú a leagtar síos leis an Treoir sin an oibleagáid atá ar an oibreoir gach beart coisctheach iomchuí a dhéanamh i gcoinne ‘truailiú’ agus bearta chun faireachán a dhéanamh ar astaíochtaí isteach sa chomhshaoil. Ní mór don oibreoir a áirithiú freisin nach gcruthófar aon ‘truailiú suntasach’ mar gheall ar oibriú na suiteála. Ina theannta sin, déanfar athbhreithniú ar choinníollacha an údaraithe i gcás ina mbeidh údar leis mar gheall ar an ‘truailiú’ arb é an tsuiteáil is cúis leis. Ní mór tréimhsiúlacht an athbhreithnithe sin a oiriúnú do mhéid agus do chineál na suiteála agus ní mór, go háirithe, saintréithe áitiúla sonracha na háite ina bhfuil an ghníomhaíocht thionsclaíoch ar siúl, agus go háirithe cóngarachacht do thithíocht, a chur san áireamh.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire go n-áirítear leis an gcoincheap ‘truailiú’, dá dtagraítear i dTreoir 2010/75, an díobháil a rinneadh, nó a d’fhéadfaí a dhéanamh, don chomhshaoil agus do shláinte an duine araon. Thairis sin, léirítear an dlúthnasc sin idir cosaint cháilíocht an chomhshaoil agus cosaint shláinte an duine, sa bhreis ar fhorálacha dhlí príomha an Aontais, le forálacha éagsúla de Threoir 2010/75 agus le cásdlí na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine. Maidir leis an truailiú arb é monarcha Ilva is cúis leis go sonrach, chinn an chúirt dheireanach sin, dá bhrí sin, gur sáraíodh ceart na n-iarratasóirí chun measa ar an saol príobháideach agus ar shaol an teaghlaigh ar bhonn éifeachtaí truailitheacha astaíochtaí na monarchan sin ar an gcomhshaoil agus ar shláinte an duine araon.³⁵²

Dá bhrí sin, ní mór d’oibreoir suiteála a thagann faoi raon feidhme Threoir 2010/75, ina iarratas ar údarú, faisnéis leordhóthanach a sholáthar maidir leis na hastaíochtaí óna suiteáil agus ansin, le linn thréimhse oibríochta na suiteála sin, comhlíonadh na n-oibleagáidí agus na mbearta a leagtar síos leis an Treoir sin a áirithiú, trí mheasúnú leanúnach a dhéanamh ar éifeachtaí ghníomhaíochtaí na suiteála sin ar an gcomhshaoil agus ar shláinte an duine.

Ar an gcaoi chéanna, is faoi na húdaráis náisiúnta inniúla atá sé foráil a dhéanamh go mbeidh measúnú den sórt sin ina dhlúthchuid de na nósanna imeachta chun údarú oibríochta a eisiúint agus a athbhreithniú agus gur réamhchoinníoll é chun iad a dheonú nó a athbhreithniú. I gcás ina léirítear le measúnú den sórt sin, torthaí lena léirítear cineál do-ghlactha na contúirte do shláinte daonra mhóir atá neamhchosanta ar astaíochtaí truailitheacha, ní mór athbhreithniú a dhéanamh ar an údarú lena mbaineann laistigh de thréimhse ghearr ama. Sa chás seo, ní dhearnadh measúnú ar thionchar substaintí truailitheacha a thagann ó mhonarcha Ilva ar an gcomhshaoil agus ar shláinte an duine, eadhon mínábhair cáithníneach PM2.5 agus PM10, copar, mearcair agus naftailéin ó fhoinsí idirleata, i gcomhthéacs na nÚdaruithe Comhshaoil atá i gceist.

Ar an dara dul síos, maidir le raon feidhme an mheasúnaithe atá le déanamh ag na húdaráis inniúla, ní mór dóibh a chur san áireamh, i dteannta na substaintí truailitheacha is intuartha ag féachaint do nádúr agus do chineál na gníomhaíochta tionsclaíche lena mbaineann, na substaintí truailitheacha sin go léir a aithnítear go heolaíoch mar astaíochtaí díobhálacha a eascraíonn as gníomhaíocht na suiteála lena mbaineann, i gcainníochtaí suntasacha, i bhfianaise a gcineáil agus a gcumais truailiú a aistriú ó mheán amháin go meán eile. I gcomhréir leis an bprionsabal coisctheach, ní mór sainaitheint chainníocht na substaintí truailitheacha ar féidir a n-astú a údarú a nascadh le leibhéal dhíobhálacht na substaintí lena mbaineann.

Dá réir sin, tá oibreoir suiteála faoi réir na hoibleagáide faisnéis a sholáthar, ina iarratas ar údarú, maidir le cineál, cainníocht agus éifeacht dhíobhálach fhéideartha na n-astaíochtaí ar dócha go dtáirgfidh an tsuiteáil, chun go mbeidh na húdaráis inniúla in ann teorainnluachanna a shocrú le haghaidh na n-astaíochtaí sin, cé is moite díobh sin, de réir a gcineáil nó a gcainníochta, nach dócha go mbeidh riosca ag baint leo don chomhshaoil nó do shláinte an duine.

³⁵² ECtHR, 24 Eanáir 2019, *Cordella agus páirtithe eile v an Iodáil*, CE:ECHR:2019:0124JUD005441413.

Maidir leis an nós imeachta chun athbhreithniú a dhéanamh ar údarú, ní féidir leis, dá chuid féin, teorainnluachanna a shocrú do shubstaintí truaillitheacha amháin a raibh a n-astaíochtaí intuartha agus cuireadh san áireamh le linn an nós imeachta údaraithe tosaigh. I ndáil leis sin, ní mór an taithí a fuarthas ó oibriú na suiteála lena mbaineann agus, dá bhrí sin, na hastaíochtaí a bunaíodh go hiarbhír a chur san áireamh. Má cheanglaítear le comhlíonadh na gcaighdeán cáilíochta comhshaoil go bhforchuirfear teorainnluachanna astaíochta níos déine ar an tsuiteáil lena mbaineann, ní mór bearta breise a áireamh san údarú ansin gan dochar do bhearta eile a fhéadfar a dhéanamh chun na caighdeán cáilíochta comhshaoil a chomhlíonadh.

Ar an tríú dul síos, maidir leis an spriocdháta a deonaíodh d'oibreoir suiteála chun an údarú oibriúcháin a chomhlíonadh, luann an Chúirt Bhreithiúnas, mar réamhphointe, i gcás suiteálacha amhail monarcha Ilva, go raibh go dtí an 28 Feabhra 2016 ag na húdaráis náisiúnta inniúla, faoi Threoir 2010/75, coinníollacha an údaraithe a oiriúnú do na teicnící nua atá ar fáil. I gcás ina sáraítear coinníollacha an údaraithe chun suiteáil a oibriú, ceanglaítear ar na Ballstáit, faoin Treoir sin, na bearta is gá a dhéanamh chun a áirithiú go gcomhlíonfar na coinníollacha sin láithreach.

I bhfianaise na mbreithnithe sin, tagann an Chúirt Bhreithiúnais ar an gconclúid go gcuirtear cosc le Treoir 2010/75 ar reachtaíocht náisiúnta faoinar cuireadh síneadh ama arís agus arís eile leis an spriocdháta d'oibreoir suiteála chun na bearta maidir le cosaint an chomhshaoil agus shláinte an duine dá bhforáiltear san údarú chun an tsuiteáil sin a oibriú a chomhlíonadh, nuair a sainaitníodh bagairt thromchúiseach shuntasach do shláine an chomhshaoil agus do shláinte an duine. Ina theannta sin, i gcás ina bhfuil bagairt den sórt sin ag baint le gníomhaíocht na suiteála lena mbaineann, cuirtear oibriú na suiteála ar fionraí, i gcomhréir leis an Treoir sin.

XIX. Comhaontuithe idirnáisiúnta

1. Caibidlíocht agus tabhairt i gcrích

Breithiúnas an 9 Aibreán 2024, an Coimisiún v an Chomhairle (Síniú Comhaontuithe Idirnáisiúnta) (C-551/21, [EU:C:2024:281](#))

(Caingean le haghaidh neamhniú – Cinneadh (AE) 2021/1117 – Prótacal maidir le cur chun feidhme an Chomhaontaithe Comhpháirtíochta lascaigh idir Poblacht na Gabúine agus an Comhphobal Eorpach (2021-2026) – Síniú thar ceann an Aontais Eorpaigh – Institiúid atá inniúil chun an duine a ainmniú a bhfuil údarás sínithe aige – Airteagal 13(2) CAE – Teorainneacha na gcúraimí arna gcur orthu a chomhlíonadh ag gach institiúid – Comhar dílis idir institiúidí an Aontais Eorpaigh – Airteagal 16(1) agus (6) CAE – Cumhacht Chomhairle an Aontais Eorpaigh beartais a shainiú agus gníomhaíocht sheachtrach an Aontais a mhúnú – Airteagal 17(1) CAE – Cumhacht an Choimisiúin Eorpaigh ionadaíocht sheachtrach an Aontais a áirithiú – Airteagal 218 CFAE)

Agus iarratas curtha faoina bhráid ag an gCoimisiún Eorpach ar Airteagal 2 de Chinneadh 2021/1117 maidir le síniú, thar ceann an Aontais, agus cur i bhfeidhm sealadach an Phrótacail maidir le Cur Chun Feidhme an Chomhaontaithe Comhpháirtíochta lascaigh idir Poblacht na Gabúine agus an Comhphobal Eorpach ³⁵³ agus ainmniú an duine atá údaraithe chun an Prótacal sin a shíniú a chur ar neamhní, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, an fhoráil sin mar aon leis an ainmniú ar bhonn na forála sin ar neamhní. Tugann sí dá haire go dtagraítear le hAirteagal 218(5) CFAE d'inniúlacht na Comhairle chun síniú agus cur i bhfeidhm sealadach comhaontaithe idirnáisiúnta a údarú, ach ní do shínitheoir an chomhaontaithe a ainmniú, ós inniúil an Coimisiún chun a áirithiú go síneofaí an comhaontú sin, de réir an séú habairt d'Airteagal 17(1) CAE. ³⁵⁴

An 22 Deireadh Fómhair 2015, ar thogra ón gCoimisiún, ghlac an Chomhairle cinneadh lena n-údaraithear don Choimisiún an chaibidlíocht a dhéanamh, thar ceann an Aontais, le Poblacht na Gabúine ar mhaithe le hathnuachan a dhéanamh ar an bPrótacal maidir le cur chun feidhme an Chomhaontaithe Comhpháirtíochta lascaigh idir an tAontas Eorpach agus Poblacht na Gabúine. Luadh in Airteagal 2 den Togra le haghaidh Cinneadh ón gComhairle maidir le síniú agus cur i bhfeidhm sealadach an Phrótacail lena gcuirtear an Comhaontú chun feidhme, arna thíolacadh ag an gCoimisiún, gur bhunaigh Ardrúnaíocht na Comhairle 'an ionstraim lán-chumhachtaí lena n-údarófar don duine arna shonrú ag an gCoimisiún an Prótacal sin a shíniú, faoi réir a thabhairt i gcrích'. Leis seo, údarófar d'Uachtarán na Comhairle an duine nó na daoine a ainmniú a mbeidh sé de chumhacht aige/acu an Prótacal a shíniú, thar ceann an Aontais. An 28 Meitheamh 2021, d'ainmnigh Uachtarán

³⁵³ Cinneadh (AE) 2021/1117 ón gComhairle an 28 Meitheamh 2021 maidir le síniú, thar ceann an Aontais, agus cur i bhfeidhm sealadach an Phrótacail maidir le cur chun feidhme an Chomhaontaithe Comhpháirtíochta lascaigh idir Poblacht na Gabúine agus an Comhphobal Eorpach (2021-2026) (IO 2021 L 242, lch. 3).

³⁵⁴ Foráiltear don mhéid seo a leanas le hAirteagal 17(1) CAE: 'Déanfaidh an Coimisiún leas ginearálta an Aontais a chur chun cinn agus glacfaidh sé tionscnaimh iomchuí chuige sin. Áiritheoidh sé go gcuirfear i bhfeidhm na Conarthaí agus na bearta a ghlacfaidh na hinstiúidí de bhun na gConarthaí. Maoirseoidh sé cur i bhfeidhm dhlí an Aontais faoi rialú Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh. Déanfaidh sé an buiséad a chur chun feidhme agus déanfaidh sé cláir a bhainistiú. Feidhmeoidh sé feidhmeanna comhordaitheacha, feidhmiúcháin agus bainistíochta mar atá leagtha síos sna Conarthaí. Amach ón gcomhbheartas eachtrach agus slándála agus amach ó chásanna eile dá bhforáiltear sna Conarthaí, áiritheoidh sé ionadaíocht sheachtrach an Aontais. Glacfaidh sé tionscnaimh a bhaineann le pleanáil bhliantúil agus ilbhliantúil an Aontais d'fhonn teacht ar chomhaontuithe idirinstiúideacha.'

na Comhairle Buanionadaí Phoblacht na Portaingéile chun an Aontais Eorpaigh mar an duine atá údaraithe an Prótacal a shíniú thar ceann an Aontais.³⁵⁵

Iarrann an Coimisiún ar an gCúirt go gcuirfí ar neamhní Airteagal 2 de Chinneadh 2021/117 as siocair, go háirithe, Airteagal 17(1) CAE, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 13(1) agus (2) CAE, a shárú.³⁵⁶

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Is é a thugann an Chúirt dá haire ar an gcéad dul síos ná, de réir leithdháileadh na n-inniúlachtaí dá dtagraítear in Airteagal 17(1) CAE agus Airteagal 218(2) agus (5) CFAE, go ndlitear ar an gComhairle, ar thogra ón idirbheartaí, síniú comhaontaithe idirnáisiúnta a údarú thar ceann an Aontais, agus é ina ghníomh a bhaineann le sainiú bheartais an Aontais agus le gníomhaíocht agus cumadh a ghníomhaíochta seachtraí, de réir an dara fomhír d'Airteagal 16(1) CAE agus an tríú fomhír d'Airteagal 6 CAE. Ní áirítear sa chinneadh lena n-údaráítear comhaontú idirnáisiúnta a shíniú, áfach, an gníomh ina dhiaidh sin lena sínítear an comhaontú féin. Go deimhin, tá an síniú sin le cur air, agus údarás faighte, i ndiaidh na bearta go léir is gá a dhéanamh chuige sin, go háirithe i ndáil leis an tríú tír lena mbaineann. Áirítear ar na bearta sin lán-chumhachtaí a eisiúint lena n-ainmnítear an duine/na daoine atá údaraithe chun an Comhaontú a shíniú thar ceann an Aontais. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl, ar dtús, nach gceanglaítear leis an ainmniú sin measúnú a dhéanamh a thagann faoi 's[h]aini[ú] beartas' an Aontais nó faoi na feidhmeanna 'comhordaitheacha' nó a 'g[h]níomhaíocht sheachtrach' a chumadh, de réir bhrí Airteagal 16(1) agus (6) CAE agus ní cuid é den mheasúnú polaitíochta is bun lena leithéid de chinneadh, ar measúnú é ar ghéill an institiúid sin do na héifeachtaí dlíthiúla a bheadh aige ar an síniú de réir rialacha ábhartha an dlí idirnáisiúnta.

Ar an dara dul síos, maidir le cé acu an bhfuil nó nach bhfuil ainmniú an sínitheora ina ghníomh lena 'n-áirith[ítear] ionadaíocht sheachtrach an Aontais', de réir bhrí an séú habairt d'Airteagal 17(1) CAE, tugann an Chúirt dá faire, de réir na gnáthchéille leis, gurb é atá i gceist leis an gcoincheap dlíthiúil 'ionadaíocht' ná gníomh thar ceann ábhar le tríú páirtí, ar gníomh é lena bhfuil toil an ábhair sin i ndáil leis an tríú páirtí sin inchurtha in iúl. Cuirtear toil an Aontais in iúl go beacht, mar a shainíonn an Chomhairle é, i ndáil leis an tríú tír a bhfuil an Comhaontú sin á chaibidlíú, lena shíniú a chur le comhaontú idirnáisiúnta thar ceann an Aontais ag an duine arna ainmniú chuige sin. Déantar le focail an séú habairt d'Airteagal 17(1) CAE, ar dá réir a 'áiritheoidh [an Coimisiún] ionadaíocht sheachtrach an Aontais', a bhunú go dtugtar cumhacht don Choimisiún aon ghníomh a dhéanamh, seachas an comhbheartas eachtrach agus slándála (CBES) agus mura bhforáiltear leis na Conarthaí dá mhalairt de leithdháileadh inniúlachtaí chuige sin, ar gníomh é lena n-áirithítear go gcuirfí an síniú sin leis i ndiaidh cinneadh ón gComhairle lena n-údaráítear comhaontú idirnáisiúnta a shíniú thar ceann an Aontais.

Tá an léiriú litriúil sin ar an séú habairt d'Airteagal 17(1) CAE ar aon dul le dlí idirnáisiúnta an ghnáis,³⁵⁷ ar dá réir nach mór a mheas, de réir a lán-chumhachtaí, gur ionadaí an Stáit sin nó na eagraíochta idirnáisiúnta sin é aon duine arna ainmniú i ndoiciméad ó údarás inniúil Stát nó ó chomhlacht inniúil eagraíochta idirnáisiúnta chun an síniú a dhéanamh. Mar sin, tagann síniú a chur le comhaontú idirnáisiúnta thar ceann an Aontais ag a leithéid de dhuine faoi 'ionadaíocht' an Stáit nó na heagraíochta idirnáisiúnta sin, faoi rialacha dhlí idirnáisiúnta an ghnáis. Dá bhrí sin, i bhfianaise an séú habairt d'Airteagal 17(1) CAE, ní mór a chinneadh go dtagann na bearta is gá a dhéanamh ar

³⁵⁵ An 29 Meitheamh 2021, shínigh an Buanionadaí an Prótacal thar ceann an Aontais. An 30 Meitheamh 2021, cuireadh in iúl don Choimisiún agus do na Ballstáit go ndearnadh an síniú sin agus go bhfuil an Prótacal á chur i bhfeidhm go sealadach ón 29 Meitheamh 2021 ar aghaidh.

³⁵⁶ Foráiltear don mhéid seo a leanas le hAirteagal 13(2) CAE : 'Gníomhóidh gach institiúid acu faoi theorainneacha na gcumhachtaí atá tugtha di sna Conarthaí, i gcomhréir leis na nósanna imeachta agus faoi na coinníollacha agus chun na gcríoch atá leagtha amach iontu. Cleachtfaidh na hinstitiúidí comhar dílis eatarthu féin.'

³⁵⁷ Mar a códaíodh in Airteagal 2(1)(c) agus in Airteagal 7(1)(a) de Choinbhinsiún Vín maidir le Dlí na gConarthaí an 23 Bealtaine 1969 (*United Nations Treaty Series*, Iml. 1155, Ich. 331).

mhaithe le comhaontú idirnáisiúnta a shíniú i ndiaidh don Chomhairle an síniú sin a údarú ag an gComhairle, lena n-áirítear an beart maidir leis an sínitheoir a ainmniú, faoi inniúlacht an Choimisiúin 'ionadaíocht sheachtrach an Aontais a áirithiú', mura dtugtar aon chumhacht chun an t-ainmniú sin a eagrú d'institiúid eile an Aontais le CAE nó CFAE.

Chuige sin, soiléiríonn an Chúirt, murab ionann agus Airteagal 218(3) CFAE, lena dtugtar de chumhacht don Chomhairle, i ndáil le comhaontuithe idirnáisiúnta a chaibidliú, ní hamháin chun caibidlíocht a thosú agus chun an t-idirbheart nó ceann na bhfoirne caibidlíochta a ainmniú, nach dtagraítear le hAirteagal 218(5) CFAE d'inniúlacht na Comhairle chun síniú agus cur i bhfeidhm sealadach an chomhaontaithe idirnáisiúnta a údarú ach d'inniúlacht chun an sínitheoir de a ainmniú, rud a fhágann nach é atá san fhoráil sin ná maolú ar an séú habairt d'Airteagal 17(1) CAE. Tugtar le tuiscint uaidh sin, i gcás inar údaraigh an Chomhairle síniú comhaontaithe idirnáisiúnta nach dtagann faoi CBES nó faoi 'c[h]ásanna eile dá bhforáiltear sna Conarthaí', go ndlitear síniú an chomhaontaithe sin ar an gCoimisiún, de réir an séú habairt d'Airteagal 17(1) CAE. Tugann an Chúirt dá haire ina leith sin, gur lean an Chomhairle, i ndiaidh theacht i bhfeidhm do CAE agus CFAE, de sínitheoirí comhaontuithe idirnáisiúnta a ainmniú, ar cleachtas é nach bhfuil rialacha na gConarthaí atá le comhlíonadh ag na h-institiúidí inathraithe leis.

Ar an gceathrú dul síos agus ag an deireadh ar fad, tugann an Chúirt dá haire, i gcomhréir leis an gcéad abairt d'Airteagal 17(1) CAE, nach mór don Choimisiún a inniúlacht a fheidhmiú maidir le comhaontuithe idirnáisiúnta a shíniú ar mhaithe le leas ginearálta an Aontais agus tá air déanamh de réir na hoibleagáide maidir le comhar dílis a leagtar síos in Airteagal 13(2) CAE.

2. Ábhar agus raon feidhme ³⁵⁸

a. An Comhaontú Comhlachais idir an tAontas agus an Algéir

Breithiúnas an 29 Feabhra 2024, *Raad van bestuur va de Sociale verzekeringsbank* (Aistriú sochar marthanóra) (C-549/22. EU:C:2024:184)

(Tarchur chun réamhrialú – An Comhaontú Comhlachais CE-an Algéir – Slándáil shóisialta d'oibrithe imirceacha na hAilgéire agus dá marthanóirí – Sochair a aistriú chuig an Ailgéir ar na rátaí a chuirtear i bhfeidhm faoi reachtaíocht an Bhallstáit fhiachaigh – Sochar an marthanóra – Reachtaíocht náisiúnta lena gcuirtear prionsabal na tíre cónaithe i bhfeidhm – Clásal cónaithe ina bhfuil laghdú ar mhéid an tsochair marthanóra do thairbhithe atá ina gcónaí san Ailgéir)

³⁵⁸ Ba cheart an breithiúnas seo a leanas a lua faoin gceannnteideal seo freisin: breithiúnas an 27 Feabhra 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *EUIPO v The KaiKai Company Jaeger Wichmann* (C-382/21 P, EU:C:2024:172), arna chur isteach faoi cheannnteideal XIV.1 'Dearaí Comhphobail'.

Maidir le hiarraidh ar réamhrialú ón Centrale Raad van Beroep (Ard-Chúirt Slándála Sóisialta agus Seirbhíse Sibhialta, an Ísiltír, 'an chúirt a rinne an tarchur'), chinn an Chúirt Bhreithiúnais go bhfuil éifeacht dhíreach ag Airteagal 68(4) ³⁵⁹ den Chomhaontú Comhlachais idir an Comhphobal Eorpach agus an Ailgéir, ³⁶⁰ a bhaineann leis an gceart chun sochair slándála sóisialta a aistriú faoi shaoirse, agus nach gcuirtear cosc leis ar laghdú ar mhéid na sochar marthanóra ar an bhforas go bhfuil cónaí ar a bhfaighteoirí san Ailgéir, i gcás ina bhfuil sé beartaithe leis na sochair sin ioncam bunúsach arna ríomh ar bhonn an chostais maireachtála sa Bhallstát is féichiúnaí a ráthú agus i gcás ina n-urramaítear substaint an chirt sin leis an laghdú sin.

Tá cónaí ar X san Ailgéir. Mar mharthanóir ar a céile a d'oibrigh san Ísiltír agus a bhí faoi árachas faoin Algemene nabestaandenwet (an Dlí maidir le hárachas marthanóra ginearálta; 'ANW') tráth a báis, tá sí i dteideal sochar marthanóra ón 1 Eanáir 1999. Tar éis dó sochar marthanóra X a athbhunú in 2018, le héifeacht chúlghabhálach, a chuir sé deireadh leis in 2012, chuir an Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (Bord Stiúrthóirí an Bhainc Árachais Shóisialta, an Ísiltír) in iúl do X go laghdófaí an tairbhe sin ón 1 Eanáir 2013 ar an bhforas gur cheart é a íoc i gcomhréir le prionsabal na tíre cónaithe, eadhon, sa chás seo, ar bhonn céatadán a léiríonn an costas maireachtála san Ailgéir i ndáil leis an gcostas maireachtála san Ísiltír. ³⁶¹

Tar éis roinnt achomharc i gcoinne an chinnidh sin a dhíbhe, rinne X achomharc os comhair na cúirte a rinne an tarchur, a chinn roinnt ceistanna a tharchur chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú maidir le léiriú Airteagal 68(4) de Chomhaontú Comhlachais CE-na hAilgéire chun a fháil amach an gcuirtear cosc leis an gcomhaontú sin ar laghdú, bunaithe ar phrionsabal na tíre cónaithe, ar mhéid shochar marthanóra X.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Tugann an Chúirt freagra, ar an gcéad dul síos, ar an gceist, ag féachaint d'fhoclaíocht, do chuspóir agus do chineál Chomhaontú Comhlachais CE-an Ailgéir, an bhfuil éifeacht dhíreach ag Airteagal 68(4) den Chomhaontú sin.

Tugann sí dá haire, i ndáil leis sin, go mbunaítear leis an bhforáil sin i dtéarmaí soiléire, beachta agus neamhchoinníollacha an ceart chun na pinsin agus na blianachtaí dá dtagraítear san fhoráil sin a aistriú faoi shaoirse chuig an Ailgéir, ag na rátaí a chuirtear i bhfeidhm de bhua reachtaíocht an

³⁵⁹ Seo a leanas mar atá an téacs in Airteagal 68 den dlí sin:

'1. Faoi réir fhorálacha na míreanna seo a leanas, tairbheoidh oibrithe de náisiúntacht na hAilgéire agus aon bhaill dá dteaghlach atá ina gcónaí leo, i réimse na slándála sóisialta, cóir saor ó aon idirdhealú bunaithe ar náisiúntacht a bhaineann le náisiúnaigh na mBallstát ina bhfuil siad fostaíte. Cumhdóidh an téarma 'slándáil shóisialta' brainsí na slándála sóisialta a dhéileálann le sochair bhreiteachta agus mháithreachais, le sochair easláine, seanaoise agus mharthanóra, le sochair tionóisce tionsclaíche agus galair cheirde agus le sochair bháis, dífhostaíochta agus teaghlaigh.

Ní chuirfidh na forálacha sin faoi deara, áfach, go mbeidh feidhm ag na rialacha comhordaithe eile dá bhforáiltear i reachtaíocht an Chomhphobail atá bunaithe ar Airteagal 42 den Chonradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh, ach amháin faoi na coinníollacha a leagtar amach in Airteagal 70 den Chomhaontú seo. [...]

4. Beidh na hoibrithe i gceist in ann aon phinsin nó blianachtaí maidir le seanaois, stádas marthanóra, tionóisc thionsclaíoch nó galar ceirde, nó easláine a eascraíonn as tionóisc thionsclaíoch nó galar ceirde, a aistriú gan bhac chuig an Ailgéir, de réir na rátaí a chuirtear i bhfeidhm de bhua reachtaíocht an Bhallstáit fhiachaigh nó na mBallstáit is féichiúnaí, ach amháin i gcás sochair speisialta neamhranníocacha. ...'

³⁶⁰ An Comhaontú Eora-Mheánmhara lena mbunaítear Comhlachas idir an Comhphobal Eorpach agus a Bhallstáit, de pháirt, agus Daon-Phoblacht Dhaonlathach na hAilgéire, den pháirt eile, arna fhorghrúscadh thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh le Cinneadh 2005/690/CE ón gComhairle an 18 Iúil 2005 (IO 2005 L 265, Ich. 1; 'Comhaontú Comhlachais CE-na hAilgéire').

³⁶¹ Socraítear an céatadán sin i gcomhréir le forálacha Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid 2012 (Rialachán 2012 maidir le prionsabal na tíre cónaithe sa tsándáil shóisialta), arna ghlacadh ar bhonn Airteagal 17(3) den ANW, arna leasú ag an Wet woonlandbeginsel in de sociale zekerheid (an Dlí maidir le prionsabal na tíre cónaithe sa tsándáil shóisialta). I gcás na hAilgéire, is é a bheidh sa chéatadán sin 60 % d'uasmhéid an tsochair marthanóra ón 1 Eanáir 2013 agus 40 % den uasmhéid sin ón 1 Eanáir 2016.

Bhallstáit fhiachaigh. Dá bhrí sin, forchuirtear leis an bhforáil sin oibleagáid shoiléir agus bheacht ar na Ballstáit maidir leis an toradh atá le baint amach, arb é atá ann a chur ar chumas na ndaoine lena mbaineann saoraistriú den sórt sin a dhéanamh, oibleagáid nach bhfuil, dá réir sin, faoi réir, ina chur chun feidhme nó ina éifeachtaí, aon bheart ina dhiaidh sin a ghlacadh.

Cé go dtugann an Chúirt dá haire nach ceart iomlán é an ceart chun aistriú faoi shaoirse, ós rud é go mbraitheann a éifeachtaí iarbhir i ngach cás ar leith ar na 'rátaí a chuirtear i bhfeidhm de bhua reachtaíocht an Bhallstáit fhiachaigh nó na mBallstát is féichiúnaí', ní féidir a léirmhíniú go gceadaítear leis sin do na Ballstáit an ceart aistrithe sin a chur faoi réir srianta lánroghnacha faoi shaoirse agus an ceart sin a fhágáil gan bhrí. Tugann sí dá haire freisin nach bhfuil cur chun feidhme ná éifeachtaí an chirt dá bhforáiltear san fhoráil sin faoi réir beart eile a ghlacadh agus, go háirithe, faoi réir ghlacadh na bhforálacha dá dtagraítear in Airteagal 70(1) den Chomhaontú Comhlachais idir an tAontas Eorpach agus an Ailgéir ag an gComhairle Comhlachais, nach féidir a mheas, dá bhrí sin, go ndéantar cur i bhfeidhm láithreach an chirt sin coinníollach leo. Is é conclúid na Cúirte i ndáil leis sin go bhfuil éifeacht dhíreach ag Airteagal 68(4) de Chomhaontú Comhlachais CE-an Ailgéir, ionas go mbeidh na daoine a bhfuil feidhm ag an bhforáil sin maidir leo i dteideal brath air go díreach os comhair chúirteanna na mBallstát chun rialacha dlí náisiúnta atá contrártha dó a bheith gan feidhm.

Ansin, freagraíonn an Chúirt don cheist maidir le raon feidhme pearsanta Airteagal 68(4) de Chomhaontú Comhlachais CE-an Ailgéir.

Agus é á thabhairt faoi deara aici nach dtagraítear go sainráite le hAirteagal 68(4) ach do 'na hoibreoirí seo' atá ina 'n-oibreoirí is náisiúnaigh de chuid na hAilgéire' a luaitear i mír 1 den Airteagal sin, cinneann an Chúirt go bhfuil pinsean agus blianacht na marthanóirí ar na tairbhí atá saor-inaistrithe chuig an Ailgéir, nach bhféadfadh siad ach a bheith chun sochar marthanóirí na n-oibreoirí sin, de réir sainmhíniú. Dá bhrí sin, bhainfí an éifeacht úsáideach d'Airteagal 68(4) de Chomhaontú Comhlachais CE-na hAilgéire dá ndéanfaí na marthanóirí sin a eisiamh óna raon feidhme pearsanta. Tugann an Chúirt dá haire freisin go rachadh sí i gcoinne na loighce is bun leis an mbunphrionsabal maidir le saoraistriú sochar chuig an Ailgéir chun a cheangal go mbeadh ar an tairbhí cónaí sa Bhallstát féichiúnaí, sa chás seo san Ísiltír. Baineann an Chúirt de thátal as an méid sin go bhfuil feidhm ag Airteagal 68(4) de Chomhaontú Comhlachais CE agus na hAilgéire maidir le marthanóirí oibrí ar mian leo sochar a mharthanóra a aistriú chuig an Ailgéir, nach oibrithe iad féin agus a bhfuil cónaí orthu san Ailgéir.

Ar deireadh, maidir le comhoiriúnacht an laghdaithe ar mhéid an sochair marthanóra toisc go bhfuil cónaí ar thairbhí an tsochair sin san Ailgéir le hAirteagal 68(4) de Chomhaontú Comhlachais idir an tAontas agus an Ailgéir, cuireann an Chúirt in iúl go bhforáiltear leis an bhforáil sin don cheart chun na sochair atá i gceist a aistriú go saor chun na hAilgéire 'de réir na rátaí arna gcur i bhfeidhm faoi reachtaíocht an Bhallstáit nó na mBallstát féichiúnaí'. Dá bhrí sin, tá corrlach lánroghnach ag an mBallstát is féichiúnaí rialacha a bhunú a bhaineann le ríomh mhéid na sochar dá dtagraítear san fhoráil sin, agus féadfaidh an Ballstát sin, dá bhrí sin, foráil a dhéanamh do rialacha atá dírithe ar mhéid na sochar sin a oiriúnú tráth an aistrithe sin, amhail an riail atá bunaithe ar phrionsabal na tíre cónaithe.

Tugann an Chúirt dá haire, áfach, nach mór substaint an chirt chun saor-aistriú sochar a urramú lena leithéid de rialacha, gan an ceart seo a chur ó éifeacht, agus scrúdaíonn sí, chun na críche sin, saintréithe shochar an mharthanóra atá i gceist sna príomhimeachtaí. Tugann sé dá aire go socraítear méid an tsochair de réir an chostais maireachtála san Ísiltír agus, dá bharr sin, go bhfuil sé mar aidhm ag an sochar seo a áirithiú go bhfuil bunioncam ag marthanóirí arna ríomh de réir an chostais maireachtála sa Bhallstát sin. Dá bhrí sin, ní cosúil, i dtuairim na Cúirte, go bhféadfadh coigeartú mhéid an tsochair arna aistriú chun costas maireachtála na hAilgéire a chur san áireamh an ceart chun aistriú faoi shaoirse a fhágáil gan bhrí, ar choinníoll go bhfuil cinneadh an ráta a úsáidtear chun críocha an choigeartaithe sin bunaithe ar thosca oibiachtúla, atá le fíorú ag an gcúirt a rinne an tarchur.

b. An Comhaontú Trádála agus Comhair idir an tAontas Eorpach agus Euratom agus an Ríocht Aontaithe

Breithiúnas an 29 Iúil 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Alchaster* (C-202/24, [EU:C:2024:649](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Comhaontú Trádála agus Comhair idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, de pháirt amháin, agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann, den pháirt eil – Duine a thabhairt suas don Ríocht Aontaithe chun críche ionchúisimh choiriúil – Inniúlacht an údaráis bhreithiúnaigh fhorghníomhaithigh – Baol go sárófar ceart bunúsach – Airteagal 49(1) agus Airteagal 52(3) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Prionsabail na dlíthiúlachta i dtaca le cionta coiriúla agus pionóis – Modhnú ar an gcóras lena gceadaítear scaoileadh saor coinníollach chun aimhleasa an duine lena mbaineann)

Tar éis tarchur chun réamhrialú ón gCúirt Uachtarach (Éire), tá soiléiriú déanta ag an gCúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, ar oibleagáidí an údaráis bhreithiúnaigh fhorghníomhaitheach i gcás ina líomhnaíonn duine atá faoi réir barántas gabhála arna eisiúint ar bhonn an Chomhaontaithe Trádála agus Comhair arna thabhairt i gcrích le Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann ('CTC'), ³⁶² go bhfuil baol ann go sárófar ceart bunúsach a agairt i gcás tabhairt suas don Ríocht Aontaithe.

D'eisigh an Breitheamh Dúiche de na Cúirteanna Dúiche de Thuaisceart na hÉireann (an Ríocht Aontaithe) ceithre bharántas gabhála i gcoinne MA i leith cionta maidir le sceimhlitheoireacht, a líomhnaítear go ndearnadh iad i mí Iúil 2020 agus d'fhéadfadh príosúnacht saoil a bheith ag gabháil le cuid acu.

I bhfómhar 2022, d'ordaigh an Ard-Chúirt (Éire) MA a thabhairt suas don Ríocht Aontaithe. Rinne MA achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin os comhair na cúirte a rinne an tarchur. D'áitigh MA go mbeadh a thabhairt suas don Ríocht Aontaithe ar neamhréir le prionsabal na dlíthiúlachta i dtaca le cionta coiriúla agus pionóis, atá cumhdaithe in Airteagal 7 de CECD. ³⁶³

Tugann an chúirt a rinne an tarchur, i gcás MA a bheith tugtha suas don Ríocht Aontaithe, go mbeadh aon scaoileadh saor coinníollach MA faoi rialú ag reachtaíocht na Ríochta Aontaithe arna glacadh tar éis na cionta líomhainte atá i gceist a bheith déanta. Ní mór scaoileadh saor coinníollach duine a chiontaítear i gcionta amhail iad siúd a bhfuil amhras faoi MA ina leith a bheith ceadaithe anois ag sainúdarás agus ní féidir é a dhéanamh ach amháin tar éis don duine sin dhá thrían dá phianbhreith a chur isteach. Ní raibh sé seo amhlaidh faoin iarchóras, a rinne foráil do scaoileadh saor coinníollach uathoibríoch tar éis don duine ciontaithe leath dá phianbhreith a chur isteach.

Sa chomhthéacs sin, i bhfianaise, go háirithe, na ráthaíochtaí a chuireann córas breithiúnach na Ríochta Aontaithe ar fáil maidir le cur i bhfeidhm CECD, ag féachaint d'easpa aon léiriú easnaimh chórasaigh a d'fhéadfadh a thabhairt le fios sárú dóchúil agus soiléir ar na cearta a ráthaítear le CECD i gcás tabhairt suas MA, agus mar gheall ar an bhféidearthacht atá ar fáil do MA chun iarratas a chur faoi bhráid na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine, dhiúltaigh an chúirt a rinne an tarchur d'argóint MA go raibh baol go sárófar Airteagal 7 de CECD.

³⁶² Comhaontú Trádála agus Comhair idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, de pháirt amháin, agus Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann, den pháirt eile (IO 2021 L 149, Ich. 10).

³⁶³ Coinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, a síníodh sa Róimh an 4 Samhain 1950 ('CECD').

Mar sin féin, fiafraíonn an chúirt sin an féidir teacht ar chonclúid chomhchosúil maidir leis an mbaol go sárófar ar Airteagal 49(1) den Chairt, ³⁶⁴ a shonraíonn, inter alia, nach bhforchuirfear aon pionós níos troime ná an pionós a bhí inghearrtha an tráth a rinneadh an cion coiriúil. Ina theannta sin, ceistíonn sí freisin inniúlacht an Stáit fhorghníomhaigh chun rialú a dhéanamh ar argóint atá bunaithe ar neamhréireacht le hAirteagal 49(1), den Chairt forálacha maidir le pionóis a d'fhéadfaí a chur i bhfeidhm sa Stát eisiúna, nuair nach bhfuil an Stát eisiúna faoi cheangal ag an gCairt agus ceanglais dian leagtha síos ag an gCúirt maidir leis an mbaol go sárófar cearta bunúsacha sa Bhallstát eisiúna.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, cuireann an Chúirt in iúl, tar éis di infheidhmeacht Chinneadh Réime 2002/584 ³⁶⁵ maidir le forghníomhú na mbarántas gabhála atá faoi chonspóid sna príomhimeachtaí a dhiúltú, go leanann sé ó struchtúr Theideal VII de Chuid a Trí de CTC agus go háirithe, ó fheidhmeanna Airteagail 600 go 604 den Chomhaontú céanna faoi seach, ³⁶⁶ nach bhféadfaidh Ballstát diúltú barántas gabhála arna eisiúint ag an Ríocht Aontaithe a fhorghníomhú ach amháin ar bhonn a thagann as CTC.

Sa chomhthéacs sin, mar a mheabhraítear le hAirteagal 524(2) de CTC, tá oibleagáid ar na Ballstáit an Chairt a urramú, ós rud é gur cur chun feidhme dhlí an Aontais de réir bhrí Airteagal 51(1) den Chairt é cinneadh um thabhairt suas. Ceanglaítear, dá bhrí sin, ar údarais bhreithiúnacha fhorghníomhaitheacha na mBallstát na cearta bunúsacha a aithnítear, inter alia, le hAirteagal 49(1) den Chairt a urramú don duine is ábhar do bharántas gabhála arna eisiúint ar bhonn CTC, gan an fóras nach bhfuil an Chairt infheidhme sa Ríocht Aontaithe a bheith ábhartha ina leith sin.

Ar an dara dul síos, sonraíonn an Chúirt nach féidir an ceanglas maidir le scrúdú dhá chéim a eascraíonn as an gcásdlí a bhaineann le Cinneadh Réime 2002/584 ³⁶⁷ a thrasú chuig CTC. Tá an córas simplithe agus éifeachtach um thabhairt suas a thugtar isteach leis an gCinneadh Réime seo bunaithe ar phrionsabal na muiníne frithpháirtí, ar gné shainiúil den chaidreamh idir na Ballstáit é agus as a neascraíonn an toimhde go n-urramaíonn an Ballstát eisiúna cearta bunúsacha. Ar ndóigh, ní fhéadfaí a chur as an áireamh go bhféadfadh comhaontú idirnáisiúnta leibhéal ard muiníne a bhunú idir na Ballstáit agus tríú tíortha áirithe, amhail Ballstáit áirithe den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch. Ní féidir, áfach, an breithniú seo a leathnú chuig gach tríú tír agus, go háirithe, chuig an Ríocht Aontaithe.

Ar an gcéad dul síos, ní bhunaíonn CTC caidreamh speisialta idir an tAontas agus an Ríocht Aontaithe a thabharfadh údar leis an leibhéal ard muiníne sin. Go háirithe, níl an Ríocht Aontaithe ina cuid den limistéar Eorpach gan teorainneacha inmheánacha, ar féidir é a fhothú, inter alia, ar phrionsabal na muiníne frithpháirtí. Freisin, cé gur léir ó théarmaí CTC, go bhfuil an comhar idir an Ríocht Aontaithe agus na Ballstáit bunaithe ar urraim atá ann le fada ar chearta agus saoirsí bunúsacha daoine aonair a chosaint, ³⁶⁸ ní chuirtear i láthair an comhar sin mar chomhar atá bunaithe ar chaomhnú na

³⁶⁴ An Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh (an 'Chairt').

³⁶⁵ Cinneadh Réime 2002/584/CGB ón gComhairle an 13 Meitheamh 2002 maidir leis an mBarántas Gabhála Eorpach agus na nósanna imeachta um thabhairt suas idir na Ballstáit (IO AE 2002 L 190, Ich. 1).

³⁶⁶ Baineann na hAirteagail seo, go háirithe, le cásanna ina ndíulthaítear barántas gabhála a eisíodh ar bhonn CTC a fhorghníomhú agus leis na ráthaíochtaí atá le tabhairt ag an Stát eisiúna i gcásanna sonracha.

³⁶⁷ Maidir le barántas gabhála Eorpach a fhorghníomhú, ní mór don údarás breithiúnach forghníomhaitheach, i gcomhthéacs na chéad chéime, a chinneadh, an bhfuil fianaise ann lena léirítear go bhfuil fóirbhaol go sárófar, sa Bhallstát eisiúna, ceart bunúsach ábhartha de bharr easnaimh chórasacha nó ghinearálta, nó de bharr easnaimh a dhéanann difear níos sonraí do ghrúpa daoine atá inaitheanta go hoibiachtúil. Mar chuid den dara céim, caithfidh sé a chinneadh, go sonrach agus go beacht, cá mhéad is dócha go mbeidh tionchar ag na heasnaimh arna sainaithint sa chéad chéim den imscrúdú ar an duine is ábhar do bharántas gabhála Eorpach, agus cé acu, ag féachaint dá staid phearsanta, an bhfuil forais shubstaintiúla ann lena chreidiúint go bhfuil fóirbhaol ann go sárófar ceart bunúsach ábhartha má thugtar suas don Bhallstát eisiúna iad.

³⁶⁸ Airteagal 524(1) de CTC.

muiníne frithpháirtí idir na Stáit lena mbaineann a bhí ann roimh imeacht na Ríochta Aontaithe as an Aontas an 31 Eanáir 2020. Ar deireadh, tá difríochtaí suntasacha idir forálacha CTC a bhaineann leis an sásra um thabhairt suas agus forálacha comhfhreagracha Chinneadh Réime 2002/584.

Ar an tríú dul síos, soiléiríonn an Chúirt, sna himthosca sin, an grinnschrúdú a bhfuil an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach faoina réir i gcás ina bpléadálann an duine lena mbaineann os a chomhair go bhfuil an baol ann go sárófar Airteagal 49(1) den Chairt i gcás é a thabhairt suas don Ríocht Aontaithe. Cuireann sí i bhfios go láidir go gceanglaítear leis an oibleagáid cearta bunúsacha a urramú go gcinnfidh an t-údarás breithiúnach forghníomhaitheach, tar éis scrúdú iomchuí, an bhfuil forais réasúnacha ann chun a chreidiúint go bhfuil fíorbhaol ann don duine sin go ndéanfaí sárú den sórt sin. Chuige sin, ní mór don údarás breithiúnach forghníomhaitheach na fachtóirí ábhartha go léir a scrúdú chun staid intuartha an duine iarrtha a mheasúnú i gcás é nó í a thabhairt suas don Ríocht Aontaithe, a thugann le tuiscint, murab ionann agus an scrúdú dhá chéim dá dtagraítear thuas, na rialacha agus na cleachtais atá i réim go ginearálta sa tír sin agus gnéithe sonracha staid aonair an duine sin a chur san áireamh. Ní fhéadfaidh sé diúltú gníomhú ar bharántas gabhála arna eisiúint ar bhonn CTC ach amháin má tá, maidir le staid aonair an duine iarrtha, faisnéis oibiachtúil, iontaofa, bheacht agus nuashonraithe go cuí lena mbunaítear forais réasúnacha chun a chreidiúint go bhfuil fíorbhaol ann go sárófar Airteagal 49(1) den Chairt.

Ina theannta sin, sula bhféadfaidh sé diúltú barántas gabhála a fhorghníomhú, ní mór don údarás breithiúnach forghníomhaitheach, i gcomhréir leis an oibleagáid lánurraim fhrithpháirteach de mheon macánta a leagtar síos in Airteagal 3(1) de CTC, iarraidh ar an údarás breithiúnach eisiúna ar dtús le haghaidh faisnéise a bhaineann le rialacha dlí an Stáit eisiúna agus an chaoi ar dócha go gcuirfear i bhfeidhm iad ar staid aonair an duine iarrtha agus, i gcás inarb iomchuí, le haghaidh ráthaíochtaí breise chun an baol go ndéanfar sárú ar Airteagal 49(1) den Chairt a sheachaint.

Ar deireadh, maidir le raon feidhme na forála sin, sonraíonn an Chúirt nach mbeidh beart a bhaineann le pianbhreith a chur i gcrích ar neamhréir leis an bhforáil sin ach amháin má bhíonn athrú cúlghabhálach i gceist leis ar raon feidhme na pianbhreithe a tabhaíodh an lá a rinneadh an cion atá i dtrácht, a fhágann go ndéantar pianbhreith níos troime a ghearradh. Ní hé seo an cas nuair atá an beart teoranta don tairseach incháilitheachta maidir le scaoileadh saor coinníollach a leathnú. D'fhéadfadh nach amhlaidh a bheidh, áfach, go háirithe, má aisghaireann an beart sin go substaintiúil an fhéidearthacht maidir le scaoileadh coinníollach nó má tá sé ina chuid de sraith beart as a dtiocfaidh méadú ar nádúr intreach na pianbhreithe a tabhaíodh ar dtús.

c. Comhaontuithe idirnáisiúnta arna ndéanamh ag an Aontas le Ríocht Mharacó

Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024, *Confédération paysanne* (Mealbhacáin agus trátaí ón Sahára Thiar) (C-399/22, [EU:C:2024:839](#))

(Tarchur chun réamhrialú – An comhbheartas tráchtála – Comhaontuithe idirnáisiúnta – An Comhaontú Eora-Mheánmhara lena mbunaítear comhlachas idir na Comhphobail Eorpacha agus a mBallstáit, de pháirt, agus Ríocht Mharacó, den pháirt eile – Leasú a dhéanamh ar Phrótacail 1 agus 4 den Chomhaontú Eora-Mheánmhara – Rialachán (AE) Uimh. 1169/2011 – Airteagal 9 – Airteagal 26(2) – Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 543/2011 – Airteagal 3(1) agus (2) – Airteagal 5(1) agus (2) – Airteagal 8 – Airteagal 15(1) agus (4) – Iarscríbhinn I – Iarscríbhinn IV – Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013 – Airteagal 76 – Faisnéis do thomhaltóirí ar earraí bia – Lipéadú sainordaitheach i ndáil le tír thionscnaimh nó bunáitíocht earra bia – Torthaí agus glasraí a bhaintear sa Sahára Thiar – Iarratas chuig Ballstát chun allmhairiú na dtáirgí sin isteach ina chríoch a thoirmeasc go haontaobhach – Lipéadú sainordaitheach an tSahára Thiar mar áit tionscnaimh na dtrátaí agus na mealbhacáin a bhaintear sa chríoch sin)

I ndiaidh iarraidh ar réamhrialú ón Conseil d'État (an Chomhairle Stáit, an Fhrainc) rialaíonn an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, nach gceadaítear le hAirteagal 207 CFAE, Rialachán Uimh. 2015/ 478³⁶⁹ agus Rialachán Uimh. 1308/2013³⁷⁰ do Bhallstát go haontaobhach beart a ghlacadh lena dtoirmisctear allmhairiú táirgí talmhaíochta a bhfuil a lipéadú ar neamhréir go córasach le reachtaíocht an Aontais Eorpaigh maidir le léiriú na tíre tionscnaimh nó na críche tionscnaimh. Cuireann sí in iúl, thairis sin, nach mór Airteagal 76 de Rialachán Uimh. 1308/2013, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 3(1) de Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 543/ 2011³⁷¹, a léiriú sa chaoi, ag céimeanna an allmhairithe agus an díola leis an tomhaltóir, nach mór a léiriú le lipéadú mealbhacáin Charentais agus trátaí silíní a bhaintear i gcríoch an tSahára Thiar gurb é an Sahára Thiar amháin a dtír thionscnaimh.

Rinne an iarraidh seo in imeachtaí idir Confédération paysanne, aontas talmhaíochta Francach, agus Ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire (an tAire Talmhaíochta agus Ceannasachta Bia, an Fhrainc) agus Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique (an tAire Gnóthaí Eacnamaíocha, Airgeadais agus Ceannasachta Tionsclaíche agus Digití, an Fhrainc) maidir le dlíthiúlacht cinnidh intuigthe lena ndiúltaítear d'allmhairiú trátaí silíní agus mealbhacáin Charentais a bhaintear i gcríoch an tSahára Thiar ('na táirgí atá i gceist sna príomhimeachtaí').

An 2 Deireadh Fómhair 2020, thug Confédération paysanne caingean os comhair an Conseil d'État, arb í an chúirt a rinne an tarchur, ag iarraidh, ar an gcéad dul síos, an cinneadh intuigthe lena ndiúltaítear d'iaratas na n-airí sin a neamhniú agus, ar an dara dul síos, ordú lena gceanglaítear ar na hairí sin an t-ordú sin a ghlacadh. Maíonn sé, nach bhfuil críoch an tSahára Thiar ina cuid de chríoch Ríocht Mharacó agus go sáraíonn an lipéadú a léiríonn gur de thionscnamh Mharacó na táirgí atá i gceist sna príomhimeachtaí mar sin forálacha dhlí an Aontais maidir le tomhaltóirí a chur ar an eolas faoi thionscnamh na dtorthaí agus na nglasraí a thairgtear lena ndíol.

Fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go háirithe, an údaraítear le reachtaíocht ábhartha dhlí an Aontais do Bhallstát beart náisiúnta a ghlacadh lena dtoirmisctear allmhairiú táirgí ó thríú tír nach luaitear i gceart ar a lipéadú an tír nó an chríoch as a dtionscnaíonn siad agus an gceadaítear leis an reachtaíocht sin, ag céim allmhairithe na dtáirgí atá i gceist sna príomhimeachtaí agus ag céim a ndíolta le tomhaltóirí, Ríocht Mharacó a lua mar thír thionscnaimh ar lipéadú na dtáirgí sin nó an gá críoch an tSahára Thiar amháin a lua.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an gceist an gcaithfear Airteagal 207 CFAE, an bun-Rialachán maidir le Bearta Cosanta agus Rialachán Uimh. 1308/2013 a léiriú sa chaoi go gceadaítear do Bhallstát beart a ghlacadh go haontaobhach lena dtoirmisctear allmhairiú táirgí talmhaíochta a bhfuil a lipéadú ar neamhréir go córasach le reachtaíocht an Aontais maidir le léiriú na tíre tionscnaimh nó na críche tionscnaimh, ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt go dtugtar le hAirteagal 3(1) (e) CFAE inniúlacht eisiach don Aontas Eorpach i réimse an chomhbheartais tráchtála, atá, i gcomhréir le hAirteagal 207(1) CFAE, bunaithe ar phrionsabail aonfhoirmeacha agus a dhéantar i gcomhthéacs phrionsabail agus chuspóirí ghníomhaíocht sheachtrach an Aontais Eorpaigh.

³⁶⁹ Rialachán (AE) 2015/478 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Márta 2015 maidir le comhrialacha d'allmhairí (IO 2015 L 83, Ich. 16 'an bun-Rialachán maidir le Bearta Cosanta').

³⁷⁰ Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 lena mbunaítear comheagraíocht na margaí i dtáirgí talmhaíochta agus lena n-aisghairtear Rialacháin (CEE) Uimh. 922/72, (CEE) Uimh. 234/79, (CE) Uimh. 1037/2001, agus (CE) Uimh. 1234/2007 ón gComhairle. (IO 2013 L 347, Ich. 671).

³⁷¹ Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 543/2011 ón gCoimisiún an 7 Meitheamh 2011 lena leagtar síos rialacha mionsonraithe maidir le cur chun feidhme Rialachán (CE) Uimh. 1234/2007 ón gComhairle i ndáil le hearnáil na dtorthaí agus na nglasraí próiseáilte (IO 2011 L 157, Ich. 1), arna leasú le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 594/2013 ón gCoimisiún an 21 Meitheamh 2013 (IO 2013 L 170, Ich. 43).

Ar an dara dul síos, sonraítear ann, i gcás ina dtugtar inniúlacht eisiach don Aontas Eorpach leis na Conarthaí i réimse ar leith, is é an tAontas amháin a fhéadfaidh reachtú agus gníomhartha atá ceangailteach ó thaobh dlí a ghlacadh.³⁷² Ní fhéadfaidh na Ballstáit reachtú agus gníomhartha atá ceangailteach ó thaobh dlí a ghlacadh i réimse den sórt sin ach amháin má chumhachtaíonn an tAontas dóibh déanamh amhlaidh nó gníomhartha an Aontais a chur chun feidhme. In éagmais údarú den sórt sin, ní fhéadfaidh na Ballstáit, dá bhrí sin, beart a ghlacadh go haontaobhach lena dtoirmisctear catagóir táirgí a allmhairiú ó chríoch nó ó thríú tír, ós rud é go gceadaítear an t-allmhairiú sin ar shlí eile agus go rialaítear é le comhaontú trádála arna thabhairt i gcrích ag an Aontas Eorpach.

Is fíor go bhforáiltear le hAirteagal 24(2)(a) den Rialachán maidir le Bearta Cosanta nach gcuirfear bac leis an Rialachán sin glacadh nó cur i bhfeidhm toirmeasc, srianta cainníochtúla nó beart faireachais ag na Ballstáit ar fhorais shonracha áirithe. Tugann an Chúirt dá haire, áfach, go bhfuil an fhoráil sin gan dochar d'fhorálacha ábhartha eile de dhlí an Aontais. Dá bhrí sin, maidir le hallmhairiú táirgí talmhaíochta, forchoimeádann Airteagal 194 de Rialachán Uimh. 1308/2013 an chumhacht don Choimisiún Eorpach, an chumhacht chun bearta cosanta a ghlacadh maidir le hallmhairiú táirgí isteach san Aontas a thagann faoi raon feidhme Rialachán Uimh. 1308/2013. Dá bhrí sin, ní féidir a thuiscint le hAirteagal 24(2)(a) den bun-Rialachán maidir le Bearta Cosanta go dtugtar de chumhacht do na Ballstáit bearta cosanta a ghlacadh, go haontaobhach, maidir le hallmhairiú táirgí talmhaíochta.

Cuireann an Chúirt in iúl, i ndáil leis sin, i gcás mainneachtain ghinearálta forálacha dhlí an Aontais a chomhlíonadh maidir le tomhaltóirí a chur ar an eolas faoi thionscnamh torthaí agus glasraí a chuireann onnmhaiseoirí ar díol, nach faoi Bhallstát a bheadh sé, i gcás inarb iomchuí, ach faoin gCoimisiún idirghabháil a dhéanamh laistigh den chreat a leagtar síos leis na sásraí comhair dá bhforáiltear sa Chomhaontú Comhlachais.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an cheist an gcaithfear Airteagal 76 de Rialachán Uimh. 1308/2013, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 3(1) de Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 543/2011, a léiriú sa chaoi go gciallaíonn sé, ag céimeanna an allmhairithe agus an díola leis an tomhaltóir, nach mór an Sahára Thiar a léiriú ar lipéadú na dtáirgí atá i gceist sna príomhimeachtaí, gan bheith in ann Ríocht Mharacó a lua mar a dtír thionscnaimh.

Meabhraíonn an Chúirt, i ndáil leis sin, go luaitear in aithris 8 de Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 543/2011, nach mór na ceanglais a leagtar síos in Airteagal 3(1) den Rialachán sin a léamh ina bhfianaise, go bunúsach, nach mór na sonraí a cheanglaítear leis na caighdeáin mhargaíochta a bheith le feiceáil go soiléir ar phacáistíocht agus/nó ar lipéad na dtáirgí lena mbaineann, go háirithe chun cosc a chur ar thomhaltóirí a chur amú. Dá bhrí sin, níor cheart go mbeadh sé míthreorach an tír thionscnaimh a thaispeáint ar earraí amhail na hearraí atá i gceist sna príomhimeachtaí.

Ag féachaint d'Airteagal 60 de Rialachán Uimh. 952/2013,³⁷³ an oibleagáid tír thionscnaimh na dtáirgí atá i gceist sna príomhimeachtaí a lua, a eascraíonn, ar an gcéad dul síos, as na caighdeáin ghinearálta mhargaíochta a leagtar síos i gCuid A d'larscríbhinn I a ghabhann le Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 543/2011, agus as na caighdeáin shonracha mhargaíochta a leagtar amach i gCuid 10 de Chuid B d'larscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán Cur Chun Feidhme sin, agus, ar an dara dul síos, as Airteagal 76(1), tá feidhm ag Rialachán Uimh. 1308/2013 ní hamháin maidir le táirgí de thionscnamh 'tíortha', ach freisin maidir le táirgí de thionscnamh 'críocha', a bhféadfaidh limistéir gheografacha a bheith ar áireamh iontu, cé go gcuirtear faoi dhlínse idirnáisiúnta nó faoi fhreagracht Stáit iad, a bhfuil stádas ar leith acu ón Stát sin faoin dlí idirnáisiúnta.

³⁷² Airteagal 2(1) CFAE.

³⁷³ Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Deireadh Fómhair 2013 lena leagtar síos Cód Custaim an Aontais (IO 2013 L 269, lch. 1).

Ós rud é gur baineadh na táirgí atá i gceist sna príomhimeachtaí ar chríoch an tSahára Thiar, meabhraíonn an Chúirt gur críoch í an chríoch sin atá ar leithligh ó chríoch Ríocht Mharacó.³⁷⁴ Déantar foráil freisin in Iarscríbhinn 1 a ghabhann le Rialachán Cur Chun Feidhme 2020/ 1470³⁷⁵ maidir le cóid agus téacsanna ar leith don Sahára Thiar agus do Ríocht Mharacó.

Sna himthosca sin, is é conclúid na Cúirte nach mór críoch an tSahára Thiar a mheas mar chríoch chustaim de réir bhrí Airteagal 60 de Rialachán Uimh. 952/2013 agus, dá bhrí sin, Rialachán Uimh. 1308/2013 agus Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 543/2011. Mar sin, ní féidir le sonrú na tíre tionscnaimh nach mór a bheith ar na táirgí atá i gceist sna príomhimeachtaí ach an Sahára Thiar amháin a ainmniú mar thír tionscnaimh, ós rud é go mbaintear na táirgí sin sa chríoch sin. Sonraíonn an Chúirt go mbeadh aon tasc eile míthreorach, toisc go bhféadfadh sé tomhaltóirí a chur amú maidir le fíorthionscnamh na n-earraí atá i gceist sna príomhimeachtaí, sa mhéid is gur dócha go dtabharfaí le fios go dtagann na hearraí sin ó áit seachas an chríoch inar buanadh iad.

**Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), an Coimisiún
agus an Chomhairle v Front Polisario (C-778/21 P agus C-798/21 P, [EU:C:2024:833](#))**

(Achomharc – Gníomhaíocht sheachtrach – Comhaontuithe idirnáisiúnta – An Comhaontú Comhpháirtíochta lascaigh Inbhuanaithe idir an tAontas Eorpach agus Ríocht Mharacó – Cinneadh maidir le tabhairt i gcrích an chomhaontaithe sin agus an Prótacal Cur Chun Feidhme a ghabhann leis – Líomhaintí a bhaineann le sáruithe ar an dlí idirnáisiúnta de thoradh infheidhmeacht an chomhaontaithe sin maidir le huiscí cóngaracha an tSahára Thiar – Caingean le haghaidh neamhniú – Inghlacthacht – Inniúlacht a bheith ina pháirtí in imeachtaí dlíthiúla – Locus standi – Coinníoll nach mór don iarratasóir, i gcásanna áirithe, a bheith bainteach go díreach agus go leithleach leis an mbeart atá i gceist – Prionsabal dtaca le héifeacht choibhneasta na gConarthaí – Phrionsabal an fhéinchinntiúcháin – Críocha neamh-uathrialaitheacha – Airteagal 73 de Chairt na Náisiún Aontaithe – Cumhacht lánroghnach Chomhairle an Aontais Eorpaigh – An Dlí idirnáisiúnta gnách – Prionsabail ghinearálta dhlí an Aontais – Toiliú mhuintir chríocha neamh-fhéinrialaitheach leis an gceart chun féinchinneadh mar thríú páirtí i gcomhaontú idirnáisiúnta)

**Breithiúnas an 4 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), an Coimisiún
agus an Chomhairle v Front Polisario (C-779/21 P agus C-799/21 P, [EU:C:2024:835](#))**

(Achomharc – Gníomhaíochtaí seachtracha – Comhaontuithe idirnáisiúnta – An Comhaontú Eora-Mheánmhara lena mbunaítear Comhlachas idir an Comhphobal Eorpach agus a Bhallstáit, de pháirt, agus Ríocht Mharacó, den pháirt eile – Comhaontú maidir le leasú a dhéanamh ar Phrótacail 1 agus 4 den Chomhaontú sin – Gníomh tabhairt i gcrích – Líomhaintí maidir le sáruithe ar an dlí idirnáisiúnta mar thoradh ar infheidhmeacht an Dara Comhaontú maidir le críoch an tSahára Thiar – Caingean le haghaidh neamhniú – Inghlacthacht – Inniúlacht imeachtaí dlí a thionscnamh – Locus standi – Coinníoll nach mór, i gcásanna áirithe, baint dhíreach agus ar bhonn indibhidiúil a bheith ag an iarratasóir leis an mbeart atá faoi chonspóid – Prionsabal éifeacht choibhneasta na gconarthaí – Prionsabal an fhéinchinntiúcháin – Críocha neamh-fhéinrialaitheacha – Airteagal 73 de Chairt na Náisiún Aontaithe – Lánrogha Chomhairle an Aontais Eorpaigh – Dlí idirnáisiúnta an ghnáis – Prionsabail ghinearálta dhlí an Aontais – Toiliú na ndaoine i gcríoch neamh-fhéinrialaitheach a bhfuil an ceart chun féinchinneadh acu mar thríú páirtí i gcomhaontú idirnáisiúnta)

³⁷⁴ Féach breithiúnais an 21 Nollaig 2016, *an Chomhairle v Front Polisario* (C-104/16 P, [EU:C:2016:973](#), mír 92), agus an 27 Feabhra 2018, *Western Sahara Campaign UK* (C-266/16, [EU:C:2018:118](#), mír 62).

³⁷⁵ Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2020/1470 ón gCoimisiún an 12 Deireadh Fómhair 2020 maidir le hainmníocht na dtíortha agus na gcríoch le haghaidh an staidrimh Eorpaigh maidir le trádáil idirnáisiúnta in earraí agus maidir leis an mionscagadh geografach i ndáil le staidreamh gnó eile (IO 2020 L 334, lch. 2).

Déanann an Chúirt, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, trí dhá bhreithiúnas lena gceanglaítear, ar thaobh amháin, Cásanna C-778/21 P agus C-798/21 P agus, ar an taobh eile, Cásanna C-779/21 P agus C-789/21 P, na hachomhairc arna dtabhairt ag an gCoimisiún Eorpach agus ag Comhairle an Aontais Eorpaigh i gcoinne dhá bhreithiúnas ón gCúirt Ghinearálta lena neamhnítear na cinntí ón gComhairle lena bhformheastar tabhairt i gcrích comhaontuithe idir an tAontas Eorpach agus Ríocht Mharacó tar éis caingne le haghaidh neamhniú arna dtaisceadh ag Front populaire pour la Liberation de la Saguia el-Hamra et du Rio de Oro (Front Polisario) i gcoinne na gcinntí sin a dhíbhe.

Le Cinneadh 2019/217,³⁷⁶ d'fhormheas an Chomhairle comhaontú a thabhairt i gcrích idir an tAontas Eorpach agus Ríocht Mharacó maidir le leasuithe ar phrótacail áirithe a ghabhann leis an gComhaontú Eora-Mheánmhara lena mbunaítear comhlachas idir na Comhphobail Eorpacha agus a mBallstáit, de pháirt, agus Ríocht Mharacó, den pháirt eile.³⁷⁷ D'fhormheas an Chomhairle freisin, le Cinneadh 2019/441³⁷⁸, tabhairt i gcrích an Chomhaontaithe Comhpháirtíochta lascaigh idir an tAontas Eorpach agus Ríocht Mharacó agus an Prótacal Cur Chun Feidhme a ghabhann leis, chomh maith leis an malartú litreacha a ghabhann leis an gcomhaontú agus, le Rialachán 2019/440, cionroinnt na ndeiseanna iascaireachta faoin gComhaontú sin agus faoin bPrótacal Cur Chun Feidhme a ghabhann leis.³⁷⁹ Lean an dá chinneadh sin breithiúnas an 21 Nollaig 2016, *an Chomhairle v Front Polisario* (C-104/16 P, EU:C:2016:973), inar shonraigh an Chúirt Bhreithiúnais, inter alia, nach gcumhdaítear leis an gComhaontú Comhlachais Eora-Mheánmhara ach críoch Ríocht Mharacó agus ní críoch, neamhfhéinrialaitheach, an tSahára Thiar, agus breithiúnas an 27 Feabhra 2018, *Western Sahara Campaign UK* (C-266/16, EU:C:2018:118), inar lean an Chúirt Bhreithiúnais réasúnaíocht atá mórán mar an gcéanna maidir le comhaontuithe iascaigh le Ríocht Mharacó maidir leis na huiscí atá in aice leis an Sahára Thiar.

Leasaíodh leis an gComhaontú a formheasadh le Cinneadh 2019/217 na Prótacail a ghabhann leis an gComhaontú Comhlachais Eora-Mheánmhara maidir leis na socrúithe is infheidhme maidir le táirgí talmhaíochta, éisc agus táirgí iascaigh de thionscnamh Mharacó a allmhairiú isteach san Aontas Eorpach, agus sainmhíniú an choincheapa 'táirgí tionscnaimh', lena gcuimsítear táirgí de thionscnamh an tSahára Thiar a onnmhairítear faoi rialú údaráis chustaim Mharacó, leas na bhfabhar taraife a dheonaítear do tháirgí de thionscnamh Mharacó a onnmhairítear chuig an Aontas. Leasaíodh an comhaontú iascaigh idir an Comhphobal Eorpach agus Maracó³⁸⁰ trí na huiscí atá in aice le críoch an tSahára Thiar a áireamh faoi raon feidhme an chomhaontaithe sin.

Le hiarratais a taisceadh in 2019 i gcoinne na ngníomhartha sin i dtrí chás *Front Polisario v an Chomhairle* (T-279/19, T-344/19 agus T-356/19), d'iarr Polisario Front go ndéanfaí na cinntí agus an Rialachán atá faoi chonspóid a chur ar neamhní.

Chuir an Chúirt Bhreithiúnais, in *Front Polisario v an Chomhairle* (T-279/19)³⁸¹, ar thaobh amháin, agus i gCásanna Uamtha as ar eascair breithiúnas *Front Polisario v an Chomhairle* (T-344/19 agus T-

³⁷⁶ Cinneadh (AE) 2019/217 ón gComhairle an 28 Eanáir 2019 maidir le tabhairt i gcrích an Chomhaontaithe i bhfoirm Malartú Litreacha idir an tAontas Eorpach agus Ríocht Mharacó maidir le leasú a dhéanamh ar Phrótacail 1 agus 4 den Chomhaontú Eora-Mheánmhara lena mbunaítear comhlachas idir na Comhphobail Eorpacha agus a mBallstáit, de pháirt, agus Ríocht Mharacó, den pháirt eile (IO 2019 L 34, Ich. 1).

³⁷⁷ An Comhaontú Eora-Mheánmhara lena mbunaítear comhlachas idir na Comhphobail Eorpacha agus a mBallstáit, de pháirt, agus Ríocht Mharacó, den pháirt eile, arna shíniú sa Bhruiséil an 26 Feabhra 1996 (IO 2000 L 70, Ich. 2).

³⁷⁸ Cinneadh (AE) 2019/441 ón gComhairle an 4 Márta 2019 maidir le tabhairt i gcrích an Chomhaontaithe Comhaontú Comhpháirtíochta lascaigh Inbhuanaithe idir an tAontas Eorpach agus Ríocht Mharacó, an Prótacal Cur Chun Feidhme a ghabhann leis agus an Malartú Litreacha a ghabhann leis an gComhaontú (IO 2019 L 77, Ich. 4).

³⁷⁹ Rialachán (AE) 2019/440 ón gComhairle an 29 Samhain 2018 maidir le deiseanna iascaireachta a chionroinnt faoin gComhaontú Comhpháirtíochta lascaigh Inbhuanaithe idir an tAontas Eorpach agus Ríocht Mharacó agus faoin bPrótacal Cur Chun Feidhme a ghabhann leis (IO 2019 L 77, Ich. 1 'an Rialachán atá faoi chonspóid').

³⁸⁰ An Comhaontú Comhpháirtíochta lascaigh idir an Comhphobal Eorpach agus Ríocht Mharacó (IO 2006 L 141, Ich. 4).

³⁸¹ Breithiúnas an 29 Meán Fómhair 2021, *Front Polisario v an Chomhairle* (T-279/19, EU:T:2021:639).

356/19)³⁸², ar an taobh eile, na cinntí agus an Rialachán atá faoi chonspóid ar neamhní, ar an bhforas nár comhlíonadh an ceanglas a bhaineann le toiliú mhuintir an tSahára Thiar. Níor chuir an Chomhairle san áireamh go leordhóthanach an fhaisnéis ábhartha go léir a bhaineann leis an staid sa Sahára Thiar agus mheas sí go mícheart go raibh corrlach lánroghnach aici maidir leis an gceanglas a chomhlíonadh nach mór do mhuintir na críche sin toiliú le cur i bhfeidhm na gcomhaontuithe atá i gceist sa chríoch sin, mar thríú páirtí sna comhaontuithe atá i gceist de réir bhrí phrionsabal éifeacht choibhneasta na gconarthaí i ndáil le prionsabal an fhéinchinntiúcháin.

Rinne an Chomhairle agus an Coimisiún araon achomharc os comhair na Cúirte Breithiúnais i gcoinne na mbreithiúnas sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

1. Inghlacthacht na gcaingne le haghaidh neamhniú arna dtabhairt ag Front Polisario os comhair na Cúirte Ginearálta

a) Inniúlacht Front Polisario imeachtaí dlí a thionscnamh

Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt go bhféadfaidh aon duine nádúrtha nó dlítheanach, faoi choinníollacha áirithe, imeachtaí a thionscnamh in aghaidh gníomh a díriodh chuig an duine sin nó gníomh is dá chúram go díreach agus go leithleach, agus in aghaidh gníomh rialúcháin is dá chúram go díreach agus nach bhfuil bearta cur chun feidhme ag gabháil leis. Mar sin féin, tá aitheantas tugtha ag an gCúirt cheana féin don inniúlacht atá ag eintitis imeachtaí dlí a thionscnamh os comhair Chúirteanna an Aontais Eorpaigh beag beann ar a gcorprú mar dhuine dlítheanach faoin dlí náisiúnta.

Gluaiseacht shaortha féinfhógartha is ea Front Polisario a cruthaíodh chun troid ar son neamhspleáchas chríoch neamh-fhéinrialaithe an tSahára Thiar ó Ríocht Mharacó agus chun Stát ceannasach Sahrawi a chruthú. A mhéid a fhéachann an ghluaiseacht sin go sonrach, ar bhonn fheidhmiú cheart féinchinntiúcháin mhuintir an tSahára Thiar, le dlíchóras Stáit a bhunú don chríoch sin, ní féidir a cheangal, chun aitheantas a thabhairt dá cumas a bheith ina pháirtí in imeachtaí dlíthiúla os comhair Chúirteanna an Aontais Eorpaigh, go mbeadh sí comhdhéanta mar dhuine dlítheanach i gcomhréir le dlíchóras náisiúnta ar leith. Ina theannta sin, tá Front Polisario ar cheann de na hidirghabhálaithe dlisteanacha sa phróiseas chun todhchaí an tSahára Thiar a chinneadh faoi choimirce Chomhairle Slándála na Náisiún Aontaithe, a bhfuil a cinntí ina gceangal ar na Ballstáit uile agus ar institiúidí an Aontais. Leanann sé as sin go bhfuil seasamh dlíthiúil leordhóthanach ag Front Polisario, a bhfuil caidrimh dhlíthiúla dhéthaobhacha aige freisin ar an leibhéal idirnáisiúnta, chun caingean dlí a thionscnamh os comhair Chúirteanna an Aontais.³⁸³ Dá bhrí sin, measann an Chúirt Bhreithiúnais go raibh an Chúirt Ghinearálta i dteideal, gan earráid dlí a dhéanamh, a chinneadh go raibh *locus standi* ag Front Polisario os comhair Chúirteanna an Aontais Eorpaigh, de réir bhrí an cheathrú mír d'Airteagal 263 CFAE.

b) Locus standi Front Polisario

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt *locus standi* Front Polisario. Maidir leis an gceist an bhfuil baint dhíreach ag Front Polisario leis na cinntí agus leis an Rialachán atá faoi chonspóid, meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, an dá choinníoll nach mór a chomhlíonadh go carnach chun na críche sin, eadhon, ar thaobh amháin, go ndéanann an beart a chonspóidtear difear díreach do staid

³⁸² Breithiúnas an 29 Meán Fómhair 2021, *Front Polisario v an Chomhairle* (T-344/19 agus T-356/19, EU:T:2021:640)

³⁸³ I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go mbaineann an cheist an bhféadfadh an t-eintiteas sin ionadaíocht dhlítheanach a dhéanamh ar leasanna phobal an tSahára Thiar lena *locus standi* i gcomhthéacs caingean le haghaidh neamhniú maidir leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, agus ní lena inniúlacht imeachtaí dlí a thionscnamh os comhair Chúirteanna an Aontais Eorpaigh.

dhlíthiúil an duine lena mbaineann agus, ar an taobh eile, nach bhfágann sé aon lánrogha do na seolaithe a bhfuil sé de chúram orthu é a chur chun feidhme.

Sonraíonn sí, i ndáil leis sin, trína caingne le haghaidh neamhniú os comhair na Cúirte Ginearálta, gur fhéach Front Polisario le ceart féinchinntiúcháin mhuintir an tSahára Thiar ³⁸⁴ a chosaint agus, dá bhrí sin, i bhfianaise éifeachtaí na ngníomhartha atá faoi chonspóid agus, dá bhrí sin, na gcomhaontuithe atá i gceist maidir le staid dhlíthiúil an phobail sin, gur gá scrúdú a dhéanamh an bhfuil baint dhíreach ag Front Polisario leis na bearta atá faoi chonspóid.

Meabhraíonn sí, cé nach n-aithnítear go hoifigiúil é mar ionadaí aonair phobal an tSahára Thiar, gur idirghabhálaí pribhléideach é Front Polisario, i gcomhréir leis na rúin is airde de chuid na Náisiún Aontaithe, chun stádas an tSahára Thiar amach anseo a chinneadh. Is féidir a bhaint de thátal as na himthosca áirithe sin go bhféadfaidh Front Polisario agóid a dhéanamh os comhair Chúirteanna an Aontais Eorpaigh i gcoinne dlíthiúlacht gnímh de chuid an Aontais a bhfuil tionchar díreach aige ar staid dhlíthiúil an phobail sin. I ndáil leis sin, comhlíonann na ngníomhartha atá faoi chonspóid agus, dá réir sin, na comhaontuithe atá i gceist, trína dtionchar ar cheart phobal an tSahára Thiar chun féinchinntiúcháin, an coinníoll dlíthiúil nach mór baint dhíreach a bheith ag duine nádúrtha nó dlítheanach leis an gcinneadh is ábhar dá chaingean. I bhfianaise Airteagal 73 de Chairt na Náisiún Aontaithe agus phrionsabal na cosanta breithiúnaí éifeachtaí, ní mór measúnú a dhéanamh ar an gcoinníoll sin, sa chás seo, trí thagairt a dhéanamh do staid dhlíthiúil phobal an tSahára Thiar, a ndéanann Front Polisario ionadaíocht orthu chun críocha na gcásanna seo.

Thairis sin, is gníomh cinntitheach i ndlíchóras inmheánach an Aontais Eorpaigh é an cinneadh maidir le comhaontú idirnáisiúnta a thabhairt i gcrích, lena gcuirtear in iúl rún an Aontais Eorpaigh a bheith faoi cheangal ag an gcomhaontú sin. Meabhraíonn an Chúirt, nach bhfuil aon dlínse aici comhaontú idirnáisiúnta a neamhniú, gur gníomh inchonspóide é an cinneadh sin. Ar an taobh eile, contrártha d'aighneachtaí roinnt páirtithe, is beart cur chun feidhme é fógra faoi fhormheas comhaontaithe den sórt sin a thabhairt don pháirtí conarthach eile nach mór, i bprionsabal, a mheas mar ghníomh nach féidir agóid a dhéanamh ina choinne.

Tagann an Chúirt Bhreithiúnais ar an gconclúid uaidh sin go raibh baint dhíreach ag Front Polisario leis na cinntí atá i gceist agus nach ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid sa dlí ina leith sin.

A mhéid a bhaineann le himní aonair Front Polisario, deimhníonn an Chúirt Bhreithiúnais freisin an cur chuige a ghlac an Chúirt Ghinearálta, ar dá réir, i bhfianaise na n-imthosca as ar eascair an chonclúid go raibh baint dhíreach ag Front Polisario leo, nár mhór a mheas go raibh baint aonair aige leis na cinntí atá faoi chonspóid. Sonraíonn sí, i ndáil leis sin, go mbaineann muintir an tSahára Thiar, arna ionadú ag Front Polisario, go leithleach leis an gcinneadh atá faoi chonspóid a mhéid a dhéantar críoch an tSahára Thiar a áireamh go sainráite i raon feidhme na gcomhaontuithe atá i gceist, a chuireann ceangal ar an Aontas Eorpach de bhua na gcinntí atá i gceist, staid dhlíthiúil na ndaoine sin a athrú mar gheall ar a stádas mar shealbhóirí an chirt féinchinntiúcháin i ndáil leis an gcríoch sin, ós rud é go n-idirdhealaíonn an stádas sin iad ó gach duine nó eintiteas eile, lena n-áirítear ó aon duine nó eintiteas eile a rialaítear leis an dlí idirnáisiúnta.

2. Toiliú mhuintir an tSahára Thiar leis na comhaontuithe atá i gceist agus raon feidhme an athbhreithnithe bhreithiúnaigh arna dhéanamh ag an gCúirt Ghinearálta

De réir na gcinntí atá faoi chonspóid, d'fhormheas an tAontas Eorpach na comhaontuithe atá i gceist tar éis don Choimisiún, i gcomhar leis an tSeirbhís Eorpach Gníomhaíochta Seachtraí, 'gach beart réasúnach agus féideartha a dhéanamh [...] chun na pobail lena mbaineann a rannpháirtiú ar bhealach iomchuí d'fhonn a áirithiú go dtoileoidh siad leis na comhaontuithe'. ³⁸⁵ Mar sin féin, tugann

³⁸⁴ Féach breithiúnas an 21 Nollaig 2016, *an Chomhairle v Front Polisario* (C-104/16 P, [EU:C:2016:973](#), míreanna 88, 91 agus 105).

³⁸⁵ Aithris 10 de Chinneadh 2019/217 agus aithris 11 de Chinneadh 2019/441.

an Chúirt Bhreithiúnais dá haire, i ndáil leis sin, nach bhfuil formhór dhaonra reatha an tSahára Thiar mar chuid de na daoine a bhfuil an ceart féinchinntiúcháin acu, eadhon muintir an tSahára Thiar, atá easáitithe den chuid is mó. Cuireann sé leis sin go bhfuil difríocht idir an coincheap 'daonra' de chríoch neamh-fhéinrialaitheach agus an coincheap 'daoine' den chríoch sin. Tagraíonn an dara ceann d'aonad polaitiúil ag a bhfuil an ceart chun féinchinntiúcháin, ach tagraíonn an coincheap 'daonra' d'áitritheoirí críche.

Cuireann an Chúirt in iúl ansin, de réir phrionsabal ginearálta an dlí idirnáisiúnta maidir le héifeacht choibhneasta conarthaí, nár cheart do chonarthaí dochar a dhéanamh do thríú páirtithe ná dul chun tairbhe dóibh. Féadfaidh cur chun feidhme comhaontaithe difear a dhéanamh do thríú páirtí ina leith sin má áirítear críoch a bhfuil an tríú páirtí sin ceannasach ina leith nó a bhfuil ceart féinchinntiúcháin aige laistigh de raon feidhme an chomhaontaithe sin. Ní mór, dá bhrí sin, toiliú phobal an tSahára Thiar a fháil chun comhaontú idirnáisiúnta idir an tAontas Eorpach agus Ríocht Mharacó a chur chun feidhme ar chríoch an tSahára Thiar.³⁸⁶ Ós rud é nach mór do ghníomhaíocht an Aontais Eorpaigh ar an leibhéal idirnáisiúnta, inter alia, rannchuidiú leis an dlí idirnáisiúnta a urramú go docht agus le prionsabail Chairt na Náisiún Aontaithe,³⁸⁷ a urramú, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais i dtábhacht go bhféadfadh easpa toilithe phobal an tSahára Thiar leis na comhaontuithe sin, a leathnaíonn a gcur chun feidhme chuig críoch an tSahára Thiar nó chuig na huiscí máguaird, difear a dhéanamh do bhailíocht ghníomhartha an Aontais a bhaineann leis na comhaontuithe sin a thabhairt i gcrích.

3. *An gá atá le toiliú phobal an tSahára Thiar agus le sainaithint Front Polisario mar an t-eintiteas atá freagrach as é a chur in iúl*

Tugann an Chúirt Bhreithiúnais dá haire, ar an gcéad dul síos, go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí nuair a chinn sí go ndearna na comhaontuithe atá i gceist, trí chumhachtaí áirithe a dheonú d'údaráis Mharacó dá bhforáiltear i gcríoch an tSahára Thiar, oibleagáid a fhorchur ar phobal an tSahára Thiar.³⁸⁸ Cé go dtugann cur chun feidhme na gcomhaontuithe atá i gceist le tuiscint go bhfuil éifeachtaí dlíthiúla ag gníomhartha údaráis Mharacó a dhéantar i gcríoch an tSahára Thiar lena n-athraítear staid dlíthiúil mhuintir na críche sin, ní fhágann sé sin, áfach, gur féidir a mheas go gcruthaíonn na comhaontuithe sin oibleagáidí dlíthiúla ar an bpobal sin, mar ábhar dlí idirnáisiúnta. I ndáil leis sin, ní thugtar le tuiscint leis na comhaontuithe atá i gceist go n-aithníonn an tAontas Eorpach ceannasacht líomhainte Mharacó ar an Sahára Thiar. Ar an gcaoi chéanna, ní fhaigheann muintir an tSahára Thiar, mar shampla, údaruithe iascaireachta, ná gníomhartha riaracháin eile, arna dtarraingt suas ag údaráis Mharacó i gcomhthéacs chur chun feidhme an chomhaontaithe comhpháirtíochta iascaigh inbhuanaithe idir an tAontas Eorpach agus Ríocht Mharacó, a bhfuil sé de cheangal orthu iad a aithint, ná ní fhaigheann siad na bearta arna ndéanamh ag údaráis an Aontais agus na mBallstát ina leith. Measann an Chúirt Bhreithiúnais, dá bhrí sin, go raibh an Chúirt Ghinearálta ag brath ar thoirmeach mhícheart nuair a chinn sí nach mór léiriú thoiliú mhuintir an tSahára Thiar leis an gcomhaontú atá i gceist a bheith sainráite.

Mar sin féin, tugann an Chúirt faoi deara nach leagtar síos le dlí idirnáisiúnta an ghnáis aon fhoirm ar leith chun toiliú tríú páirtí le comhaontú a léiriú lena dtugtar ceart dó nó di,³⁸⁹ agus nach gcuirtear bac leis ar an toiliú sin a dheonú go hintuigthe in imthosca áirithe. Dá bhrí sin, féadfar a thoirmeachú go dtoilíonn pobal críche neamh-fhéinrialaithe le comhaontú idirnáisiúnta a bhfuil stádas tríú páirtí aige ina leith agus a bhforáiltear dá chur i bhfeidhm sa chríoch lena mbaineann a cheart féinchinntiúcháin ar choinníoll go gcomhlíontar dhá choinníoll. Ar an gcéad dul síos, níor cheart oibleagáid a chur ar na

³⁸⁶ Féach breithiúnas an 21 Nollaig 2016, *an Chomhairle v Front Polisario* (C- 104/16 P, [EU:C:2016:973](#), mír 106).

³⁸⁷ Airteagal 3(5) agus Airteagal 21(1) CAE.

³⁸⁸ Breithiúnais an 29 Meán Fómhair 2021, *Front Polisario v an Chomhairle* (T-279/19, [EU:T:2021:639](#), míreanna 322 agus 323), agus an 29 Meán Fómhair 2021, *Front Polisario v an Chomhairle* (T-344/19 agus T-356/19, [EU:T:2021:640](#), mír 318).

³⁸⁹ Féach an breithiúnas ón mBuanchúirt um Cheartas Idirnáisiúnta an 7 Meitheamh 1932, cás na 'Saorlimistéir Shaváí Uachtarach agus Pays de Gex' (Cnuasach CPJI 1927, Sraitheanna A/B, Uimh. 46, Ich. 148).

daoine sin leis an gcomhaontú atá i gceist. Ar an dara dul síos, ní mór dó a fhoráil, go háirithe, go bhfaighidh na daoine lena mbaineann féin buntáiste beacht, nithiúil, substaintiúil agus infhíoraithe a eascraíonn as saothrú acmhainní nádúrtha na críche sin, agus atá comhréireach le méid an tsaothraithe sin. Ní mór foráil a dhéanamh sa chomhaontú atá i gceist freisin maidir le sásra athbhreithnithe rialta chun a fhíorú gurb ann don bhuntáiste a thugtar do na daoine lena mbaineann. Is gá na coinníollacha sin a chomhlíonadh chun a áirithiú go bhfuil comhaontú den sórt sin ag luí leis an bprionsabal, a eascraíonn as Airteagal 73 de Chairt na Náisiún Aontaithe agus a chumhdaítear i ndlí idirnáisiúnta an ghnáis, maidir le tosaíocht leasanna phobail na gcríoch neamh-fhéinrialaitheach. Agus an dá choinníoll sin comhlíonta, ní mór talamh slán a dhéanamh de thoiliú an phobail lena mbaineann. Dá bhrí sin, ós rud é go gcuireann gluaiseacht a chuireann í féin in iúl mar ionadaí dlisteanach an phobail sin in aghaidh an chomhaontaithe sin, ní leor ann féin amhras a chaitheamh ar an toiliú sin a bheith ann. Mar sin féin, féadfar an toimhde sin a fhrisnéis a mhéid a shuíonn ionadaithe dlisteanacha an phobail sin nach gcomhlíonann an córas buntáiste a thugtar don duine sin leis an gcomhaontú atá i gceist, nó fiú leis an sásra athbhreithnithe rialta nach mór é a cheangal leis, na coinníollacha sin.

Sa chás seo, measann an Chúirt nach gcruthaíonn na comhaontuithe atá i gceist, cé go n-athraíonn siad staid dhlíthiúil phobal an tSahára Thiar isteach i ndlí an Aontais i bhfianaise a gcirt féinchinntiúcháin, oibleagáidí dlíthiúla ar an bpobal sin, mar ábhar dlí idirnáisiúnta. Dá bhrí sin, comhlíontar an chéad cheann den dá choinníoll.

Maidir leis an dara coinníoll, cinneann an Chúirt gur léir nach bhfuil buntáiste i bhfabhar phobal an tSahára Thiar, a chomhlíonann na saintréithe thuasluaite, sna comhaontuithe atá i gceist. Sonraítear léi freisin, dá rachadh comhaontú chun tairbhe do phobal an tSahára Thiar amach anseo i gcomhréir leis na ceanglais sin, nach mbeadh an fhéidearthacht go rachadh an comhaontú sin chun tairbhe d'áitritheoirí na críche sin i gcoitinne in ann cosc a chur ar chinneadh toilithe líomhainte ón bpobal sin.

4. *An cumas a bheith ag brath ar an dlí idirnáisiúnta*

Meabhraíonn an Chúirt go gceanglaítear ar an Aontas Eorpach a chumhachtaí a fheidhmiú i gcomhréir leis an dlí idirnáisiúnta agus, dá bhrí sin, go bhfuil dlínse aige, i gcomhthéacs caingean le haghaidh neamhniú, measúnú a dhéanamh ar chomhoiriúnacht comhaontaithe idirnáisiúnta arna thabhairt i gcrích ag an Aontas Eorpach le rialacha an dlí idirnáisiúnta. I gcomhréir leis na Conarthaí, tá na rialacha sin ceangailteach ar an Aontas Eorpach, agus féadfaidh athbhreithniú ag an gCúirt ar bhailíocht an ghnímh lenar thug an tAontas comhaontú idirnáisiúnta den sórt sin i gcrích baint a bheith aige le dlíthiúlacht an ghnímh sin i bhfianaise ábhar an chomhaontaithe idirnáisiúnta atá i gceist.³⁹⁰ Dá bhrí sin, bhí an Chúirt Ghinearálta i dteideal a mheas go bhféadfaí prionsabal an fhéinchinntiúcháin agus prionsabal éifeacht choibhneasta na gconarthaí a agairt i gcomhthéacs an athbhreithnithe ar bhailíocht na gcinntí atá faoi chonspóid.

Conclúid

Ós rud é nár sheas an Chúirt Bhreithiúnais le haon cheann de na forais achomhairc a chuir an Chomhairle agus an Coimisiún chun cinn, déanann an Chúirt Bhreithiúnais iad a dhíbhe ina n-iomláine.

5. *Éifeachtaí na gcinntí atá faoi chonspóid a choimeád i gcás ina ndiúltaítear do na hachomhairc arna dtíolacadh ag an gComhairle agus ag an gCoimisiún*

I gCásanna Uamtha C-778/21 P agus C-798/21 P, chloígh an breithiúnas atá faoi achomharc le héifeachtaí an chinnidh atá faoi chonspóid go dtí gur tugadh an breithiúnas seo. Ós rud é go ndeachaigh an Prótacal lena gcuirtear chun feidhme an Comhaontú atá i gceist in éag an 17 Iúil 2023 agus nach n-údaítear leis an gComhaontú lascaigh féin do shoithí an Aontais rochtain a bheith acu ar an 'gcrios iascaireachta' lena mbaineann, measann an Chúirt nach bhfuil aon chuspóir ag iarrataí

³⁹⁰ Breithiúnas an 27 Feabhra 2018, Western Sahara Campaign UK (C-266/16, [EU:C:2018:118](#), míreanna 47 go 51).

coimhdeacha an Choimisiúin agus na Comhairle éifeachtaí an chinnidh atá i gceist a choinneáil ar bun.

XX. Comhbheartas eachtrach agus slándála

1. Bearta sriantacha

Breithiúnas an 5 Meán Fómhair 2024, *Jemerak* (C-109/23, [EU:C:2024:681](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Comhbheartas eachtrach agus slándála – Bearta sriantacha i bhfianaise ghníomhaíochtaí na Rúise i ndíchoibhsú staid na hÚcráine – Rialachán (AE) Uimh. 833/2014 – Airteagal 5n(2) agus (6) – Toirmeasc ar sheirbhísí comhairleacha dlí a sholáthar, go díreach nó go hindíreach do Rialtas na Rúise nó do dhaoine dlítheanacha, d'eintitis nó do chomhlachtaí atá bunaithe sa Rúis – Díolúine maidir le soláthar seirbhísí a bhfuil géarghá leo chun rochtain ar imeachtaí breithiúnacha, riaracháin nó eadrána i mBallstát a áirithiú – Fíordheimhniú agus forghníomhú conartha arna ndéanamh ag nótaire chun réadmhaoin a dhíol – Cúnamh ó ateangaire le linn fíordheimhniú dá leithéid)

Tarchuireadh réamhrialú ó Landgericht Berlin (an Chúirt Réigiúnach, Beirlín, an Ghearmáin), rialaigh an Chúirt Bhreithiúnais maidir le raon feidhme an toirmisc ar sheirbhísí comhairleacha dlí a sholáthar do dhaoine dlítheanacha atá bunaithe sa Rúis a leagtar síos in Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014 ³⁹¹ arna leasú le Rialachán 2022/1904, ³⁹² a bhaineann le bearta sriantacha arna nglacadh ag Comhairle an Aontais Eorpaigh i bhfianaise ghníomhaíochtaí na Rúise i ndíchoibhsú staid na hÚcráine.

Bhí GM agus ON, náisiúnaigh Ghearmánacha, ar tí árasán i mBeirlín (an Ghearmáin) a cheannach, ar le cuideachta Visit-Moscow Ltd. - duine dlítheanach bunaithe sa Rúis. Chun críocha an idirbhirt sin, chuaigh GM, ON agus Visit-Moscow i dteagmháil le PR, nótaire a chleachtann sa Ghearmáin, ag iarraidh air conradh díolacháin a tharraingt suas i bhfoirm bharántúil agus ansin é a chomhlíonadh. In 2022, áfach, dhiúltaigh PR an conradh díolacháin a fhíordheimhniú, ar an bhforas nach bhféadfadh sé fíordheimhniú a eisiamh ón toirmeasc a leagtar síos in Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014 a shárú. Ós rud é nár chomhlíon sé iarraidh GM, ON agus Visit-Moscow athmhachnamh a dhéanamh ar an diúltú sin, chuir PR an chaingean a thionscain GM agus ON i gcoinne an diúltaithe sin ar aghaidh chuig an gCúirt Réigiúnach, Beirlín, a tharchuir ceisteanna éagsúla chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú ina leith sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt dá haire, de réir a ghnáthbhrí sa ghnáthchaint, go dtagraíonn an téarma ‘comhairle dlí’, go ginearálta, do thuairim ar shaincheist dlí. Úsáidtear é i gcomhar leis an téarma ‘seirbhísí’ in Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014, agus tagraítear ansin leo d’fheidhmiú gníomhaíochta eacnamaíche, bunaithe ar chaidreamh idir soláthraí agus a chliant, arb é is cuspóir dó comhairle dlí a sholáthar, trína gcuireann soláthraí seirbhíse comhairle maidir le ceisteanna dlí ar fáil do dhaoine atá á lorg.

Deimhnítear an tuiscint sin ar an téarma ‘seirbhísí comhairleacha dlí’ le haithris 19 de Rialachán 2022/1904. Ar an gcéad dul síos, tagraítear don chaidreamh idir soláthraí seirbhíse agus a chliant leis agus tagraítear leis do ról an trádálaí sin sa mhéid is go dtugann sé cúnamh agus comhairle don chustaiméir sin ar mhaithe le leas an chustaiméara sin maidir le gnéithe dlíthiúla na n-idirbheart le

Rialachán (AE) Uimh. 833/2014 ón gComhairle an 31 Iúil 2014 a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise ghníomhaíochtaí na Rúise i ndíchoibhsú staid na hÚcráine (IO 2014 L 229, Ich. 1).

³⁹² Rialachán (AE) Uimh. 2022/1904 ón gComhairle an 6 Deireadh Fómhair 2022, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 833/2014 a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise ghníomhaíochtaí na Rúise i ndíchoibhsú staid na hÚcráine (IO 2022 L 259 I, Ich. 3).

tríú páirtithe. Ar an taobh eile, tagraíonn sé do ghníomhaíochtaí atá coimhdeach le 'doiciméid dhlíthiúla a ullmhú, a fhorghníomhú agus a fhíorú'.

Dá bhrí sin, is féidir na gníomhaíochtaí a chumhdaítear le seirbhísí comhairleacha dlí de réir bhrí Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014 a idirdhealú go soiléir ó na gníomhaíochtaí sin a d'fhéadfaí a cheangal ar na húdaráis phoiblí a dhéanamh. Go bunúsach, níl sé mar ghnó ag na húdaráis phoiblí seo seirbhísí lena dtugtar comhairle maidir le saincheisteanna dlí a thabhairt do dhaoine ionas go gcuirfí leasanna áirithe chun cinn nó ionas go gcosnófaí iad.

Sa chás seo, measann an Chúirt, i gcomhthéacs fíordheimhniú ar chonradh chun réadmhaoín a dhíol, is cosúil nach ngníomhaíonn an nótaire chun leasanna sonracha ceann nó ceann eile de na páirtithe nó an dá pháirtí lena mbaineann a chur chun cinn, ach is cosúil go ngníomhaíonn sé go neamhchlaonta, go ngníomhaíonn sé ar bhealach atá chomh coimhthíoch céanna leis na páirtithe sin agus lena gcuid leasanna faoi seach, chun leasa an dlí agus na deimhneachta dlíthiúla amháin. Dá bhrí sin, i bhfianaise na sonraíochtaí áirithe a bhaineann le nós imeachta um fíordheimhniú ag nótaire ar ghníomhais agus i bhfianaise na n-éifeachtaí dlíthiúla a ghabhann leis na gníomhais arna bhfíordheimhniú sa dlíchóras Gearmánach, dealraíonn sé nach dtagann fíordheimhniú conradh - chun réadmhaoín ar le duine dlítheanach atá bunaithe sa Rúis í a dhíol - ag nótaire, amhail mar a rialaítear le dlí na Gearmáine - faoin gcoincheap 'seirbhísí comhairleacha dlí' dá bhforáiltear in Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014, agus dá réir sin, do faoin gcoincheap 'seirbhísí comhairle dlí' dá dtagraítear in Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014, agus dá réir sin, ní thagann sé faoi raon feidhme an toirmisc ar sheirbhísí dá leithéid a sholáthar do dhuine dlítheanach, a leagtar síos i bpointe (b) den fhoráil sin.

Tugann an Chúirt dá haire i ndáil leis sin, dá ndéanfaí Airteagal 5n(2) den Rialachán sin a léiriú ar mhalairt brí, go mbeadh neamhréireachtaí ann, ar an gcéad dul síos, i gcur i bhfeidhm an Rialacháin sin agus, ar an dara dul síos, idir an Rialachán sin agus Rialachán Uimh. 269/2014.³⁹³

Go bunúsach, leanann idirbhearta maidir le réadmhaoín atá suite i gcríoch an Aontais Eorpaigh agus ar le daoine dlítheanacha atá bunaithe sa Rúis iad de bheith údaraithe de bhun Rialachán Uimh. 833/2014. D'fhéadfaí bac a chur, i gcleachtas, ar na hidirbhearta sin i mBallstáit áirithe ina bhfuil fíordheimhniú nótaire an chonartha díolacháin a bhaineann le réadmhaoín ina choinníoll riachtanach chun an mhaoín sin a dhiúscairt, is cuma an dtairmisteart na daoine dlítheanacha sin a gcuid sócmhainní a dhiúscairt i gcomhréir le Rialachán Uimh. 269/2014 nó nach dtairmisteart.

Ní fhéadfadh go mbeadh an éagsúlacht sin maidir le héifeachtaí an toirmisc a leagtar síos in Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014 ó Bhallstát amháin go Ballstát eile ar intinn ag reachtas an Aontais, de réir an chórais nótaireachta atá i bhfeidhm.

Anuas air sin, níl an léiriú a glacadh contrártha do chuspóir Rialachán Uimh. 833/2014 ná do chuspóir Rialachán Uimh. 269/2014.

Ar an gcéad dul síos, ní léir ó Chinneadh 2022/1909,³⁹⁴ Rialachán Uimh. 833/2014 ná Rialachán 2022/1904, gurb é an toradh a bhí air sin, tríd an toirmeasc ar chomhairle dlí a sholáthar a thabhairt isteach, go raibh sé beartaithe ag an gComhairle a áirithiú, mar thoradh ar an toirmeasc sin, nach mbeadh daoine dlítheanacha atá bunaithe sa Rúis in ann, i mBallstáit áirithe, a réadmhaoín a dhiúscairt.

³⁹³ Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 ón gComhairle an 17 Márta 2014 maidir le bearta sriantacha i ndáil le gníomhartha lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2014 L 78, Ich. 6).

³⁹⁴ Cinneadh (CBES) 2022/1909 ón gComhairle an 6 Deireadh Fómhair 2022 lena leasaítear Cinneadh 2014/512/CBES maidir le bearta sriantacha i bhfianaise ghníomhaíochtaí na Rúise i ndíchobhsú staid na hÚcráine (IO 2022 L 259 I, Ich. 122).

Anuas air sin, is é an cuspóir is bonn leis an toirmeasc ar sheirbhísí comhairleacha dlí a leagtar síos in Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014 maidir le seirbhísí comhairleacha dlí a sholáthar ná é a dhéanamh níos deacra do dhaoine dlítheanacha Rúiseacha atá ag feidhmiú ar chríoch an Aontais leanúint dá ngníomhaíochtaí gnó sa chríoch sin, agus, ar an gcaoi sin, tionchar a imirt ar gheilleagar na Rúise. Ní féidir a mheas go bhfuil fiordheimhniú conradh chun réadmhaoin ar le duine dlítheanach atá bunaithe sa Rúis í a dhíol, i gcontrárthacht leis an gcuspoir sin.

Ar deireadh, ní léir conas a d'fhéadfadh fiordheimhniú nótaire ar chonradh chun réadmhaoin ar le duine dlítheanach atá bunaithe sa Rúis í a dhíol, *a priori* agus go ginearálta, cabhrú le teacht timpeall ar na bearta sriantacha arna nglacadh.

Sa dara háit, sonraíonn an Chúirt gur faoin gcúirt a rinne an tarchur a bheidh sé measúnú a dhéanamh i gcás gach ceann de na cúraimí sin an mbaineann siad leis an nótaire a bheith ag soláthar comhairle dlí do na páirtithe de réir bhrí léiriú an choincheapa 'seirbhísí comhairleacha dlí' arna ghlacadh roimhe seo.

Ar deireadh ar fad, maidir leis an gceist an ionann na seirbhísí aistriúcháin a chuireann ateangaire ar fáil le linn fiordheimhniú arna dhéanamh ag nótaire agus comhairle dlí de réir bhrí Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014, ós rud é nach de chineál dlíthiúil í gairm an ateangaire, ní féidir gné de 'chomhairle dlí' a bheith i gceist leis na seirbhísí a sholáthraíonn sé, fiú i gcás inarb é atá i gceist le soláthar na seirbhísí lena mbaineann ná cúnamh a thabhairt do ghairmí dlí atá ag gníomhú i réimse dlí. Ina theannta sin, ní cosúil go dtagann fiordheimhniú gníomhas chun réadmhaoin ar le duine dlítheanach atá bunaithe sa Rúis í a dhíol, ag nótaire Gearmánach, faoi raon feidhme an toirmisc a leagtar síos in Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014 maidir le seirbhísí comhairle dlí a sholáthar. Dá bhrí sin, trí sheirbhísí aistriúcháin a sholáthar i gcomhthéacs an phróisis fhíordheimhnithe arna dhéanamh ag nótaire ar dhoiciméid den sórt sin, chun cúnamh a thabhairt d'ionadaí an duine dhlítheanaigh sin le teanga nós imeachta an fhíordheimhnithe nach bhfuil ar a leor-thoil aige, ní sholáthraíonn an t-ateangaire 'seirbhísí comhairleacha dlí' de réir bhrí na forála sin do dhuine dlítheanach den sórt sin.

Breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), Neves 77 ***Solutions (C-351/22, [EU:C:2024:723](#))***

(Tarchur chun réamhrialú – Comhbheartas Eachtrach agus Slándála (CBES) – Beara sriantacha arna nglacadh maidir le gníomhaíochtaí na Rúise chun an staid san Úcráin a dhíchobhsú – Cinneadh 2014/512/CBES – Airteagal 2(2)(a) – Measúnú na Cúirte Breithiúnais – Dara fomhír d'Airteagal 24(1) CAE – Airteagal 275 CFAE – Airteagal 215 CFAE – Airteagal 17 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – An ceart chun maoine – Prionsabail na deimhneachta dlíthiúla agus nulla poena sine lege – Seirbhísí bróicéireachta a bhaineann le trealamh míleata – Toirmeasc ar sholáthar na seirbhísí sin – Mainneachtain fógra a thabhairt do na húdaráis náisiúnta inniúla – Cion riaracháin – Fíneáil – Coigistiú uathoibríoch na suimeanna a fuarthas mar mhalairt ar an idirbheart toirmiscthe)

Tar éis tarchur chun réamhrialú ó Tribunalul București (an Chúirt Réigiúnach, Búcairist, an Rómáin), sonraíonn an Chúirt raon feidhme teorainneacha a dlínse i réimse an chomhbheartais eachtraigh agus slándála (CBES).³⁹⁵ Ina theannta sin, rialaíonn sí maidir le raon feidhme an toirmisc ar sheirbhísí bróicéireachta a sholáthar i ndáil le trealamh míleata dá bhforáiltear in Airteagal 2(2)(a) de Chinneadh 2014/512/CBES,³⁹⁶ a bhaineann le bearta sriantacha arna nglacadh ag Comhairle an Aontais Eorpaigh i bhfianaise ghníomhaíochtaí na Rúise i ndíchobhsú staid na hÚcráine.

³⁹⁵ Foráiltear do na teorainneacha sin le hAirteagal 24(1) CAE agus le hAirteagal 275(1) CFAE.

³⁹⁶ Cinneadh 2014/512/CBES ón gComhairle an 31 Iúil 2014 a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise ghníomhaíochtaí na Rúise i ndíchobhsú staid na hÚcráine (IO 2014 L 229, Ich. 13), arna leasú le Cinneadh 2014/659/CBES ón gComhairle an 8 Meán Fómhair 2014 (IO 2014 L 271, Ich. 54).

Ba é príomhghnó na cuideachta Rómáinise Neves 77 Solutions SRL ('Neves') ná bróicéireacht i ndíol táirgí eitlíochta.

In 2019, thug Neves conradh i gcrích leis an gcuideachta Úcránach SFTE Spetstechnoexport ('SFTE') chun cearta úinéireachta a aistriú chuig 32 stáisiún raidió atá le seachadadh chuig Aontas na nÉimíróchtaí Arabacha. Tar éis na stáisiún raidió sin a cheannach ó chuideachta Phortaingéalach, ar monaraíodh 20 acu sa Rúis agus ar onnmhairíodh chuig Aontas na nÉimíróchtaí Arabacha iad, d'aistrigh Neves iad, arna iarraidh sin do SFTE, chuig cuideachta Indiach.

Ag glacadh leis, *inter alia*, gur sháraigh an oibríocht bhróicéireachta sin Airteagal 2(2)(a) de Chinneadh 2014/512, d'eisigh údaráis chánach na Rómáine, in 2020, fógra sáraithe lena ndéantar fíneáil riaracháin a fhorchur ar Neves agus coigistiú na suimeanna a fuarthas mar mhalairt ar an idirbheart sin.

Thug Neves caingean chun an fógra sáraithe sin a chur ar neamhní os comhair Judecătoria Sectorului 1 Bucureşti (Cúirt Chéadchéime an 1ú cheantair de Bhúcairist, an Rómáin), a dhiúltaigh don chaingean sin. Thug Neves achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin os comhair na Cúirte Réigiúnaí, Búcairist,, arb í an chúirt a rinne an tarchur.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Maidir le dlínse na Cúirte Airteagal 2(2)(a) de Chinneadh 2014/512 a léiriú, cinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go mbunaítear leis an bhforáil sin beart sriantach a bhfuil feidhm ghinearálta aige a bheadh mar bhonn do bheart náisiúnta lena bhforchuirtear smachtbhanna. Cé nach bhfuil teorainn ar bith le dlínse na Cúirte teoranta ar bhealach ar bith i gcás Rialachán arna ghlacadh ar bhonn Airteagal 215 CFAE, lena dtugtar éifeacht do sheasaimh an Aontais Eorpaigh arna nglacadh i gcomhthéacs CBES, níor cuireadh an toirmeasc ar sholáthar seirbhísí bróicéireachta a leagtar síos in Airteagal 2(2)(a) chun feidhme i Rialachán tráth na bhfíoras atá i gceist sna príomhimeachtaí.

Ar an gcéad dul síos, áfach, i gcomhthéacs athbhreithniú a dhéanamh ar chomhlíonadh na 40 CAE ³⁹⁷ v is faoin gCúirt atá sé a áirithiú, go háirithe, maidir le chéad mhíre d'Airteagal cur chun feidhme Airteagal 215 CFAE, nach féidir leis an gComhairle dul timpeall ar dhlínse na Cúirte maidir le Rialachán faoin Airteagal sin. I dtaca leis sin, is léir ó fhoclaíocht shoiléir Airteagal 215(1) CFAE gurb faoin gComhairle atá sé na bearta is gá a ghlacadh chun éifeacht a thabhairt do chinneadh CBES lena mbunaítear seasamh an Aontais maidir leis an gcaidreamh eacnamaíoch agus airgeadais le tríú tír a bhriseadh nó a laghdú. Dá bhrí sin, sa chás a chumhdaítear le mír 1, tá an institiúid sin, i staid inniúlachta teoranta.

Ar an dara dul síos, ní mór an fhéidearthacht ceist a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú dá bhforáiltear sna Conarthaí maidir le Rialachán arna ghlacadh ar bhonn Airteagal 215(1) CFAE a bheith oscailte i ndáil leis na forálacha uile a bheadh le háireamh ag an gComhairle i Rialachán den sórt sin agus a bheadh mar bhonn do bheart náisiúnta lena bhforchuirtear smachtbhanna ar thríú páirtithe. Áirithítear leis an léiriú sin ní hamháin cur i bhfeidhm aonfhoirmeach dhlí an Aontais ag na cúirteanna náisiúnta, ach freisin comhsheasmhacht sa chóras cosanta breithiúnaí dá bhforáiltear le dlí an Aontais. Rannchuidíonn an nós imeachta um réamhrialú, ³⁹⁸ arb é cloch choirnéil chóras breithiúnach an Aontais Eorpaigh é, ar bhealach bunriachtanach le caomhnú luach an smachta reachta ar a bhfuil an tAontas Eorpach fothaithe. ³⁹⁹

³⁹⁷ Faoin gcéad mhír d'Airteagal 40 CAE, ní dhéanann cur chun feidhme an CBES difear do chur i bhfeidhm na nósanna imeachta agus do raon feidhme chumhachtaí na n-institiúidí faoi seach dá bhforáiltear sna Conarthaí maidir le feidhmiú inniúlachtaí an Aontais dá dtagraítear in Airteagail 3 go 6 CFAE.

³⁹⁸ Déantar foráil don tarchur chun réamhrialú in Airteagal 19(3)(b) CAE agus in Airteagal 267 CFAE.

³⁹⁹ Féach Airteagal 2 CAE agus Airteagal 21 CAE, dá dtagraítear in Airteagal 23 CAE, maidir le CBES.

Dá bhrí sin, tá dlínse ag an gCúirt beart sriantach a bhfuil feidhm ghinearálta aige a léiriú i gcás gur faoin gComhairle atá sé an beart sin a chur chun feidhme, atá mar bhonn do bheart náisiúnta lena bhforchuirtear smachtbhanna, i Rialachán faoi Airteagal 215 CFAE. Sa chás sin, áfach, is é is aidhm don toirmeasc ar sheirbhísí bróicéireachta a sholáthar atá i gceist srian a chur ar chumas oibreoirí eacnamaíocha oibríochtaí a thagann faoi raon feidhme CFAE a chur i gcrích. ⁴⁰⁰ Ní féidir é a chur chun feidhme ar leibhéal an Aontais ach amháin má ghactar Rialachán den sórt sin ina dhiaidh sin agus má thagann sé faoi na bearta is gá chun éifeacht a thabhairt do Chinneadh 2014/512 ar leibhéal an Aontais, ar cinneadh é a bheadh faoin gComhairle a chur chun feidhme i Rialachán Uimh. 833/2014.

Dá bhrí sin, tá dlínse ag an gCúirt na ceistanna a tharchuirtear le haghaidh réamhrialú a fhreagairt.

Maidir leis an tsubstaint, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhfuil feidhm ag an toirmeasc ar sholáthar seirbhísí bróicéireachta a leagtar síos in Airteagal 2(2)(a) de Chinneadh 2014/512 fiú i gcás nár allmhairíodh an trealamh míleata is ábhar don oibríocht bhróicéireachta lena mbaineann riamh isteach i gcríoch Bhallstáit.

Ar an dara dul síos, cuireann an Chúirt in iúl nach gcuirtear bac leis an bhforáil sin, arna léamh i bhfianaise an chirt chun maoine a chumhdaítear in Airteagal 17 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt') agus i bhfianaise phrionsabail na deimhneachta dlíthiúla agus nulla poena sine lege, ar bheart náisiúnta coigistíochta ar fháltais iomlána oibríochta bróicéireachta dá dtagraítear in Airteagal 2(2)(a), a tharlaíonn, go huathoibríoch, tar éis do na húdaráis náisiúnta inniúla a chinneadh gur sáraíodh an toirmeasc ar an oibríocht sin a dhéanamh agus an oibleagáid fógra a thabhairt ina leith.

Maidir leis an gceart chun maoine, meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, cásdlí na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine ('ECtHR') maidir le bearta coigistíochta a bhaineann le fáltais ó chion nó ó ghníomhaíocht neamhdhleathach nó ó ionstraim a úsáideadh le haghaidh cion nach le tríú páirtí atá ag gníomhú de mheon macánta é, ar dá réir go gcumhdaítear iad go ginearálta leis na rialacha ar úsáid maoine, fiú má bhaineann siad maoine de dhuine, mar gheall ar a gcineál féin. ⁴⁰¹

Sa chás sin, is cosúil go gcomhlíonann an teorannú sin ar fheidhmiú an chirt chun maoine prionsabal na comhréireachta agus, dá bhrí sin, go bhfuil údar leis i bhfianaise na gcoinníollacha a leagtar síos in Airteagal 52(1) den Chairt, ar faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a fhíorú, áfach. Foráiltear don teorannú sin le dlí ⁴⁰² agus urramaítear leis bunbhrí an chirt chun maoine, ós rud é go dtagann sé faoi raon feidhme na rialacha maidir le húsáid maoine, de réir bhrí an tríú habairt d'Airteagal 17(1) den Chairt agus nach díothú maoine é, de réir bhrí an dara habairt d'Airteagal 17(1). Ina theannta sin, comhlíonann an beart sin cuspóirí leasa ghinearálta arna n-aithint ag an Aontas.

Maidir le prionsabal na comhréireachta, is cosúil gur gá coigistiú a dhéanamh ar chomaoine iomlán fháltais na hoibríochta bróicéireachta toirmiscthe chun oibreoirí eacnamaíocha a dhíspreagadh go hiarbhair agus go héifeachtach ó shárú a dhéanamh ar an toirmeasc ar sheirbhísí bróicéireachta a sholáthar maidir le trealamh míleata. Ar an gcaoi chéanna, tá gá le beart coigistíochta a tharlú go huathoibríoch chun éifeachtacht iomlán an smachtbhanna a áirithiú. Mar sin féin, nuair a fhorchuirtear smachtbhanna coigistíochta go neamhspleách ar chiontú coiriúil, tá sé tábhachtach, de

⁴⁰⁰ Go deimhin, tagann trádáil arm, i dtrealamh míleata agus i seirbhísí dá dtagraítear in Airteagal 2(2)(a) de Chinneadh 2014/512 faoin raon feidhme sin, de bhun Airteagail 114 agus 207 CFAE.

⁴⁰¹ Féach, *inter alia*, ECtHR, 24 Deireadh Fómhair 1986, *Agosi v an Ríocht Aontaithe*, CE:ECHR:1986:1024JUD000911880, § 51 ; ECtHR, 12 Bealtaine 2015, *Gogitidze agus páirtithe eile v an tSeoirsia*, CE:ECHR:2015:0512JUD003686205, § 94, agus ECtHR, an 15 Deireadh Fómhair 2020, *Karapetyan v an tSeoirsia*, CE:ECHR:2020:1015JUD006123312, § 32.

⁴⁰² Tá an beart seo bunaithe ar Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale (Reacht Éigeandála Rialtais Uimh. 202/2008 maidir le smachtbhannaí idirnáisiúnta a chur i bhfeidhm) an 4 Nollaig 2008 (Monitorul Oficial al României, Cuid I, Uimh. 825 an 8 Nollaig 2008) agus ar an liosta náisiúnta teicneolaíochta míleata agus trealaimh mhíleata dá dtagraítear in Airteagal 12 de Chomhsheasamh 2008/944 agus a bunaíodh, a mhéid a bhaineann leis an Rómáin, le Foraitheanta Uimh. 156/2018 agus Uimh. 901/2019.

réir chásdlí ECtHR, go dtabharfadh na himeachtaí ina n-iomláine deis don duine lena mbaineann é féin a chosaint os comhair na n-údarás náisiúnta a d'fhorchuir an smachtbhanna sin air agus os comhair na gcúirteanna a éistean achomharc i gcoinne chinntí na n-údarás sin, ionas go bhféadfaidh siad scrúdú foriomlán a dhéanamh ar na leasanna éagsúla lena mbaineann. ⁴⁰³

2. Imeachtaí le haghaidh damáistí

Breithiúnas an 10 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *KS agus páirtithe eile v an Chomhairle agus páirtithe eile* (C-29/22 P agus C-44/22 P, [EU:C:2024:725](#))

(Achomharc – Comhbheartas Eachtrach agus Slándála (CBES) – Gníomhaíocht Chomhpháirteach 2008/124/CBES – Misean Smachta Reachta an Aontais Eorpaigh sa Chosaiv (Eulex Kosovo) – Imeachtaí le haghaidh damáistí – Damáiste a líomhnaítear a rinneadh mar thoradh ar ghníomhartha agus neamhghníomhartha éagsúla de Chomhairle an Aontais Eorpaigh, den Choimisiún Eorpach agus den tSeirbhís Eorpach Gníomhaíochta Seachtraí (SEGS) mar chuid de chur chun feidhme na Gníomhaíochta Comhpháirtí sin – Imscrúdú neamhdhóthanach ar chéasadh, ar fhuadach agus ar dhúnmharú daoine – Dlíinse Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh chun rialú ar an gcaingean seo – An abairt dheireanach den dara fómhír d'Airteagal 24(1) – Airteagal 275 CFAE)

Tríd an ordú in KS agus KD v an Chomhairle agus páirtithe eile den Chúirt Ghinearálta ⁴⁰⁴ ('an t-ordú atá faoi achomharc') a chur ar ceal, a mhéid a dhearbhaigh an chúirt sin nach raibh dlínse aici go follasach an chaingean arna tionscnamh ag KS agus KD a éisteacht agus a chinneadh ar an bhforas gur bhain sí le roghanna polaitiúla nó straitéiseacha arna ndéanamh i gcomhthéacs an chomhbheartais eachtraigh agus slándála (CBES) ⁴⁰⁵, sonraíonn an Chúirt, agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, raon feidhme na teorann ar dhlínse Chúirteanna an Aontais in ábhair CBES a leagtar síos san abairt dheireanach den dara fómhír d'Airteagal 24(1) CAE ⁴⁰⁶ agus sa chéad mhír d'Airteagal 275 CFAE. ⁴⁰⁷ Is dlúthbhaill teaghlaigh iad KS agus KD de dhaoine a céasadh, a chuaigh ar iarraidh nó a maraíodh sa Chosaiv in 1999 le linn na coinbhleachta sa Chosaiv. In 2008, trí Ghníomhaíocht Chomhpháirteach 2008/124 ⁴⁰⁸, bhunaigh an tAontas Eorpach misean sibhialtach smachta reachta sa tríú tír sin, ar a dtugtar Eulex Kosovo, chun coireanna den sórt sin a imscrúdú. In 2009, ar bhonn na Gníomhaíochta Comhpháirtí sin, bhunaigh an Chomhairle an Painéal Athbhreithnithe um Chearta an Duine ('an Painéal') chun athbhreithniú a dhéanamh ar ghearáin maidir le sáruithe líomhainte ar chearta an duine arna ndéanamh ag Eulex Kosovo i bhfeidhmiú a shainordaithe feidhmiúcháin.

⁴⁰³ Féach, chuige sin, ECtHR, 15 Deireadh Fómhair, 2020, *Karapetyan v an tSeoirsia*, CE:ECHR:2020:1015JUD 006123312, § 35.

⁴⁰⁴ Ordú an 10 Samhain 2021, *KS agus KD v an Chomhairle agus páirtithe eile* (T-771/20, [EU:T:2021:798](#)).

⁴⁰⁵ Tá an t-ordú thuasluaite ar neamhní sa mhéid is gur dhírigh chaingean KS agus KD, go háirithe, ar roinnt cearta bunúsacha a shárú chomh maith le mí-leithreasú nó mí-úsáid cumhachta feidhmiúcháin arna ndéanamh ag comhlacht agus institiúidí de chuid an Aontais. Diúltaítear do na hachomhairc don chuid eile.

⁴⁰⁶ Faoin bhforáil sin, '[n]í bheidh dlínse ag Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh maidir leis na forálacha [a bhaineann le CBES], seachas a dlínse chun faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh Airteagal 40 [CAE] agus chun athbhreithniú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht cinntí áirithe dá bhforáiltear sa dara mír d'Airteagal 275 [CFAE].'

⁴⁰⁷ Faoi théarmaí Airteagal 275 CFAE, '[n]í bheidh dlínse ag Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh i ndáil leis na forálacha a bhaineann le [CBES], ná maidir leis na gníomhartha a ghlacfar bunaithe ar na forálacha sin. Ar a shon sin, beidh dlínse ag an gCúirt chun faireachán a dhéanamh maidir le comhlíonadh Airteagal 40 [CAE] agus chun rialú a thabhairt ar imeachtaí, arna dtionscnamh i gcomhréir leis na coinníollacha atá leagtha síos sa cheathrú mír d'Airteagal 263 [CFAE], a dhéanann athbhreithniú ar dhlíthiúlacht na gcinntí lena bhforáiltear do bhearta sriantacha in aghaidh daoine nádúrtha nó dlítheanacha, arna nglacadh ag an gComhairle ar bhonn Chaibidil 2 de Theideal V [CFAE].'

⁴⁰⁸ Gníomhaíocht Chomhpháirteach 2008/124/CBES ón gComhairle an 4 Feabhra 2008, maidir le Misean Smachta Reachta an Aontais Eorpaigh sa Chosaiv, EULEX KOSOVO (IO 2008 L 42, Ich. 92).

Tar éis gearán a thaisceadh ag KS agus KD, tháinig an Painéal ar an gconclúid, i mí na Samhna 2015 agus i mí Dheireadh Fómhair 2016, go raibh sárú déanta ar roinnt cearta bunúsacha arna gcosaint ag an gCoinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine ('ECHR').⁴⁰⁹ I mí an Mhárta 2017, chinn an Painéal na comhaid lena mbaineann a dhúnadh, ag tabhairt faoi deara, i ngach cás, nár chuir Ceann Eulex Kosovo na moltaí a dhírigh sé chuige chun feidhme ach go páirteach.

I mí na Nollag 2017, le hordú in *KS v an Chomhairle agus páirtithe eile*,⁴¹⁰ dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta, mar gheall ar a heaspa follasach dlínse chun í a éisteacht agus a chinneadh, don chaingean a thionscain KS i gcoinne Chomhairle an Aontais Eorpaigh, an Choimisiúin Eorpaigh agus na Seirbhíse Eorpaí Gníomhaíochta Seachtraí (SEGS), ag lorg, *inter alia*, 'Gníomhaíocht Chomhpháirteach 2008/124 a chealú nó a mhodhnú', agus dliteanas neamhchonarthach, as sárú ar roinnt forálacha de ECHR.

I mí na Samhna 2021, leis an ordú atá faoi achomharc, dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta, ar an bhforas céanna, don chaingean a thionscain KS agus KD chun cúiteamh a lorg as an damáiste a d'fhulaing siad mar thoradh ar ghníomhartha agus neamhghníomhartha éagsúla de chuid na Comhairle, an Choimisiúin agus SEGS a bhaineann, go háirithe, leis na himscrúduithe a rinneadh le linn mhisean Eulex Kosovo agus maidir le baill dá dteaghlaigh a chéasadh, a ghabháil ar iarraidh agus a mharú. Idir an dá linn, i mí an Mheithimh 2021, rinne KS agus KD iarraidh ar bhearta fiosrúcháin, lena n-iarrtar go gcuirfí an leagan iomlán de Phlean Oibríochta Eulex Kosovo (OPLAN) ar fáil ó bunaíodh an misean sin in 2008. San ordú atá faoi achomharc, chinn an Chúirt Ghinearálta, *inter alia*, gur eascair an chaingean a thionscain KS agus KD as gníomhartha nó iompar a bhaineann le saincheistanna polaitiúla nó straitéiseacha a bhaineann le gníomhaíochtaí, tosaíochtaí agus acmhainní Eulex Kosovo a shainiú agus leis an gcinneadh Painéal Athbhreithnithe a chur ar bun faoi chuimsiú an mhisin sin agus, i gcomhréir le Gníomhaíocht Chomhpháirteach 2008/124, gur tháinig bunú agus gníomhaíochtaí mhisean Eulex Kosovo faoi raon feidhme fhorálacha Chonradh AE a bhaineann le CBES. Ina theannta sin, chinn an Chúirt Ghinearálta, go bunúsach, de bhun na habairte deiridh den dara fomhír d'Airteagal 24(1) CAE agus na chéad mhíre d'Airteagal 275 CFAE, nach raibh dlínse ag Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh, i bprionsabal, maidir leis na forálacha a bhaineann le CBES agus leis na gníomhartha arna nglacadh ar bhonn na bhforálacha sin agus nach raibh na heisceachtaí ón bprionsabal sin, a leagtar síos sa chéad fhoráil agus sa dara mír d'Airteagal 275 CFAE, infheidhme sa chás seo ar an bhforas nár bhain an chaingean sin le bearta sriantacha i gcoinne daoine nádúrtha nó dlítheanacha, de réir bhrí na forála deiridh sin, ná le comhlíonadh Airteagal 40 CAE.⁴¹¹

Agus í ag éisteacht le dhá achomharc arna dtabhairt ag KS agus KD (Cás C-29/22 P) agus ag an gCoimisiún (Cás C-44/22 P), cuireann an Chúirt Bhreithiúnais an t-ordú sin ón gCúirt Ghinearálta i leataobh go páirteach agus tarchuireann sí an cás ar ais chuici chun rialú a thabhairt ar inghlacthacht agus, más iomchuí, ar shubstaint na caingne sin.

Measúnú na Cúirte Breithiúnais

Ós rud é gur chuir KS agus KD agus an Coimisiún in aghaidh mheasúnú na Cúirte Ghinearálta ar a heaspa dlínse chun éisteacht leis an gcaingean a thionscain KS agus KD, scrúdaíonn an Chúirt fiúntas an léirithe a rinne an na Chúirt Ghinearálta ar na gnéithe seo.

Léiriú ar an dara fomhír d'Airteagal 24(1) CAE agus ar an gcéad mhír d'Airteagal 275 CFAE

⁴⁰⁹ An Coinbhinsiún chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, a síníodh sa Róimh an 4 Samhain 1950.

⁴¹⁰ Ordú an 14 Nollaig 2017, *KS v an Chomhairle agus páirtithe eile* (T-840/16, [EU:T:2017:938](#)).

⁴¹¹ Foráiltear leis an Airteagal seo: 'Ní dhéanfaidh cur chun feidhme [CBES] difear do chur i bhfeidhm na nósanna imeachta agus do raon chumhachtaí na n-institiúidí dá bhforáiltear sna Conarthaí chun na hinniúlachtaí Aontais dá dtagraítear in Airteagail 3 go 6 [CFAE] a fheidhmiú. Mar an gcéanna, ní dhéanfaidh cur chun feidhme na mbeartas atá liostaithe sna hAirteagail sin difear do chur i bhfeidhm na nósanna imeachta agus do raon chumhachtaí na n-institiúidí a leagtar síos sna Conarthaí chun na hinniúlachtaí Aontais faoin gCaibidil seo a fheidhmiú.'

Agus forálacha na gConarthaí lena bhforáiltear do dhlínse chúirteanna an Aontais a theorannú in ábhair a bhaineann le CBES á léiriú aici, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go dtugtar le tuiscint le cuimsiú an bheartais sin i gcreat bunreachtúil an Aontais Eorpaigh go bhfuil feidhm ag bunphrionsabail dhlíchóras an Aontais maidir leo freisin. Áirítear orthu sin urraim don smacht reachta agus do chearta bunúsacha, luachanna lena gceanglaítear, inter alia, go mbeidh údarais an Aontais faoi réir athbhreithniú breithiúnach.

Ar an gcéad dul síos, áfach, tugann an Chúirt dá haire, i gcomhréir leis an gcéad abairt den dara fomhír d'Airteagal 24(1) CAE, go mbeidh '[CBES] faoi réir rialacha agus nósanna imeachta sonracha', lena n-áirítear na rialacha agus na nósanna imeachta sin lena dteorannaítear dlínse Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh i ndáil le forálacha a bhaineann le CBES agus le gníomhartha arna nglacadh ar a bhonn sin. Féadfar teorannú den sórt sin a réiteach le hAirteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt') agus le hAirteagail 6 agus 13 de ECHR araon.

I ndáil leis sin, sa chéad áit, chinn an Chúirt cheana féin nach féidir le hAirteagal 47 den Chairt dlínse a chruthú di féin i gcás ina n-eisiatar é leis na Conarthaí, nó ina n-athraítear an córas athbhreithnithe bhreithiúnaigh dá bhforáiltear sna Conarthaí, lena mbaineann na rialacha maidir le hinghlacthacht caingne díreacha. Thairis sin, tá feidhm ag prionsabail na cothromaíochta tabhartha agus institiúidí i réimse CBES freisin. Dá bhrí sin, ní leor ann féin an t-éileamh go sáraíonn na gníomhartha nó na neamhghníomhartha is ábhar do chaingean arna tionscnamh ag duine aonair a chearta bunúsacha chun go ndearbhóidh Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh go bhfuil dlínse aici iad a éisteacht agus a chinneadh. Sa dara háit, is fíor nach mór don Chúirt Bhreithiúnais a chinntiú go n-áirithítear lena léiriú ar Airteagal 47, a gcomhfhreagraíonn leis an gcéad fhomhír agus an dara fhomhír d'Airteagal 6(1) agus d'Airteagal 13 de ECHR, leibhéal cosanta nach dtugann neamhaird ar an leibhéal cosanta a ráthaítear leis na forálacha sin de ECHR, mar atá léirithe ag an gCúirt Eorpach um Chearta an Duine. Ar an gcéad dul síos, áfach, ní ceart absalóideach é an ceart a ráthaítear in Airteagal 6(1) de ECHR agus féadfaidh sé bheith faoi réir srianta dlisteanacha. Ar an dara dul síos, ní féidir a mheas gur cosaint dhaingean í an chosaint a thugtar le hAirteagal 13 de ECHR, lena ráthaítear go bhfuil caingean sa dlí náisiúnta lena gceadaítear brath ar chearta agus ar shaoirsí ECHR, ós rud é go bhféadfadh comhthéacs an tsáraithe líomhainte, nó catagóir na sáruithe líomhainte, údar a thabhairt le teorannú caingne féideartha.

Dá bhrí sin, ní dhearna an Chúirt earráid dlí trína breithniú, go bunúsach, nach raibh údar maith leis an abairt dheireanach den dara fhomhír d'Airteagal 24(1) CAE agus Airteagal 275 CFAE, ar thaobh amháin, ⁴¹² ná leis an agairt ar sháruithe ar chearta bunúsacha, ar an taobh eile, iontu féin, gur dhearbhaigh sí í féin inniúil ar an gcás a éisteacht arna chomhdú ag KS agus KD. I ndáil leis sin, ní féidir Airteagal 6(2) CAE, maidir le haontachas an Aontais le ECHR, a léiriú sa chaoi go bhfuil sé d'éifeacht aige síneadh a chur le dlínse Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh in ábhair CBES, lena bhforáiltear leis an gcóras is infheidhme maidir le haontachas nach ndéanfaidh aontachas an Aontais difear d'inniúlachtaí an Aontais ná do chumhachtaí a chuid institiúidí.

Ar an dara dul síos, maidir le, go sonrach, cur i bhfeidhm na habairte deiridh den dara fhomhír d'Airteagal 24(1) CAE agus d'Airteagal 275 CFAE maidir le caingne le haghaidh dhlíteanas neamhchonarthach an Aontais Eorpaigh, a rialaítear le hAirteagail 268 agus 340 CFAE, tugann an Chúirt dá haire nach féidir le cineál eisiach na dlínse a thugtar do Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh chun rialú a thabhairt ar na caingne sin ná neamhspleáchas na catagóire caingne sin teorainneacha na hinniúlachta a thugtar don institiúid sin leis na Conarthaí a leathnú. Maidir le caingne sa réimse sin, ní mór an abairt dheireanach den dara fhomhír d'Airteagal 24(1) CAE agus d'Airteagal 275 CFAE, lena dteorannaítear dlínse Chúirteanna an Aontais in ábhair CBES, a mheas mar *leges speciales* i ndáil le hAirteagail 268 agus 340 CFAE. Dá réir sin, ní féidir glacadh leis nach

⁴¹² Arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, Airteagal 6(1) agus Airteagal 13 de ECHR mar aon le hAirteagal 2, Airteagal 3(5), agus Airteagail 6, 19, 21 agus 23 CAE.

dtagraítear san abairt dheireanach den dara fomhír d'Airteagal 24(1) CAE agus d'Airteagal 275 CFAE do chaingne maidir le dliteanas neamhchonarthach an Aontais.

Ar an tríú dul síos agus ar deireadh, dearbhaíonn an Chúirt, bunaithe ar an mbreithiúnas Carvalho agus páirtithe eile v an Pharlaimint agus an Chomhairle,⁴¹³ lena gcuirtear in iúl prionsabal an léirithe is infheidhme maidir leis na réitigh go léir dá bhforáiltear sna conarthaí, an léiriú a rinne an Chúirt Ghinearálta ar fhorálacha na gConarthaí a bhaineann le dlínse chúirteanna an Aontais i bhfianaise an chirt bhunúsach chun cosanta breithiúnaí éifeachtacha sa chiall nach féidir leis an gceart bunúsach sin na coinníollacha dá bhforáiltear go sainráite sa Chonradh a chur ar leataobh.

Nasc na gníomhartha agus na neamhghníomhartha atá i gceist leis na roghanna polaitiúla nó straitéiseacha arna ndéanamh i gcomhthéacs CBES agus a bhaineann le sainmhíniú agus cur chun feidhme CBES

Meabhraíonn an Chúirt, i gcomhthéacs scrúdú a dhéanamh ar dhlínse Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh caingean a bhaineann le gníomhartha nó neamhghníomhartha a thagann faoi CBES a éisteacht agus a chinneadh, gur gá a fháil amach, ar an gcéad dul síos, an dtagann an staid atá i gceist faoi cheann de na cásanna dá bhforáiltear san abairt dheireanach den dara fomhír d'Airteagal 24(1) CAE agus sa dara mír d'Airteagal 275 CFAE, ina gceadaítear an dlínse sin go sainráite.⁴¹⁴ Murab amhlaidh an cás, is iomchuí, ar an dara dul síos, a mheasúnú an bhféadfaidh an dlínse sin a bheith bunaithe ar an imthosca nach bhfuil baint dhíreach idir na gníomhartha agus na neamhghníomhartha i dtrácht leis na roghanna polaitiúla nó straitéiseacha arna ndéanamh ag institiúidí, comhlachtaí agus gníomhaireachtaí an Aontais i gcomhthéacs CBES, agus go háirithe an Comhbheartas Slándála agus Cosanta (CBSC).⁴¹⁵ Mar sin, má tá Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh inniúil measúnú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht gníomhartha nó neamhghníomhartha nach bhfuil baint dhíreach acu leis na roghanna polaitiúla nó straitéiseacha sin nó chun iad a léiriú, níl na hinniúlachtaí sin aici má tá na gníomhartha nó na neamhghníomhartha sin nasctha go díreach le roghanna polaitiúla nó straitéiseacha sin.⁴¹⁶

I ndáil leis sin, scrúdaíonn an Chúirt Bhreithiúnais an measúnú a rinne an Chúirt Ghinearálta,⁴¹⁷ agus anailís shonrach á déanamh aici ar gach ceann de na gníomhartha agus de na neamhghníomhartha a thagann faoi CBES, agus go háirithe CBSC, a chumhdaítear leis an gcaingean arna tionscnamh ag KS agus KD.⁴¹⁸

Sa chéad áit, sa chás seo, dealraíonn sé ón ordú atá faoi achomharc gur chinn an Chúirt Ghinearálta nár tháinig an t-achomharc seo faoi na cásanna ina bhforáiltear go sainráite i bhforálacha na gConarthaí go bhfuil dlínse ag Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh in ábhair a bhaineann le CBES, nach bhfuil faoi dhíospóid sna hachomhairc seo. Sa dara háit, chinn an Chúirt Ghinearálta, go

⁴¹³ Breithiúnas an 25 Márta 2021, *Carvalho agus páirtithe eile v an Pharlaimint agus an Chomhairle* (C-565/19 P, [EU:C:2021:252](#), míreanna 69 agus 78).

⁴¹⁴ Breithiúnais an 28 Márta 2017, *Rosneft* (C-72/15, [EU:C:2017:236](#), mír 60), agus an 6 Deireadh Fómhair 2020, *Bank Refah Kargaran v an Chomhairle* (C-134/19 P, [EU:C:2020:793](#), mír 27).

⁴¹⁵ Mar is léir ó chásdlí na Cúirte mar thoradh ar mhír 49 de bhreithiúnas an 12 Samhain 2015, *Elitaliana v Eulex Kosovo* (C-439/13 P, [EU:C:2015:753](#)), ar mhír 55 de bhreithiúnas an 19 Iúil 2016, *H v an Chomhairle agus páirtithe eile* (C-455/14 P, [EU:C:2016:569](#)), agus ar mhír 66 de bhreithiúnas an 25 Meitheamh 2020, *Satcen v KF* (C-14/19 P, [EU:C:2020:492](#)).

⁴¹⁶ Dá bhrí sin, níl aon dlínse ag Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh chun measúnú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht nó léiriú a dhéanamh ar ghníomhartha nó neamhghníomhartha a bhfuil baint dhíreach acu le sainmhíniú, stiúradh agus cur chun feidhme CBES, agus go háirithe CBSC, eadhon, go háirithe, leasanna straitéiseacha an Aontais a shainaithint agus na gníomhaíochtaí atá le déanamh agus na seasaimh atá le glacadh ag an Aontas agus treoirlínte ginearálta CBES araon a shainiú, de réir bhrí Airteagail 24 go 26, 29, 28, 37, 38, 42 agus 43 CAE.

⁴¹⁷ Léirítear an measúnú sin i míreanna 28 agus 39 den ordú atá faoi achomharc.

⁴¹⁸ Chun é sin a dhéanamh, cuireann an Chúirt san áireamh go gceanglaítear le cuspóir na deimhneachta dlíthiúla nach gcuirtear iallach ar bhreithiúnacht de chuid an Aontais substaint an cháis a scrúdú chun a dlínse a bhunú.

bunúsach, go raibh baint dhíreach ag na gníomhartha agus na neamhghníomhartha dá dtagraítear sa chaingean sin leis an mbeartas sin, ⁴¹⁹ ag féachaint dá gcineál polaitiúil agus straitéiseach agus dá nasc le sainmhíniú agus cur chun feidhme CBES, agus sin an fáth ar dhearbhaigh sí nach raibh dlínse aici an chaingean chéanna a éisteacht agus a chinneadh.

Maidir leis sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, go bhfuil nasc díreach idir na hacmhainní a chuirtear ar fáil do mhisean CBES, agus go háirithe do mhisean CBSC, agus na roghanna polaitiúla nó straitéiseacha a dhéantar i gcomhthéacs CBES, mar a chinn an Chúirt Ghinearálta go cuí.

Os a choinne sin, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid dlí nuair a mheas sí gur saincheist pholaitiúil nó straitéiseach maidir le sainmhíniú agus cur chun feidhme CBES a bhí san easpa foirne leordhóthanaí a líomhnaíodh. Is ionann cumas mhisean Eulex Kosovo foireann a fhostú ⁴²⁰ agus gníomh bainistíochta ó lá go lá atá mar chuid de chur chun feidhme shainordú an mhisin. Dá bhrí sin, níl na cinntí arna nglacadh ag Eulex Kosovo maidir le roghnú an phearsanra a fhostaíonn an misean sin nasctha go díreach leis na roghanna polaitiúla nó straitéiseacha a dhéanann an misean sin faoi chuimsiú CBES.

Ar an dara dul síos, tagann an Chúirt Bhreithiúnais ar an gconclúid chéanna go ndearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí a mhéid a bhaineann le heaspa forálacha lena bhforáiltear do chúnamh dlíthiúil in imeachtaí os comhair an Phainéil Athbhreithnithe. Baineann an chuid sin den chaingean arna tionscnamh ag KS agus KD le rialacha nós imeachta an choiste sin, nach bhfuil baint dhíreach acu leis na roghanna polaitiúla nó straitéiseacha a dhéantar i gcomhthéacs CBES.

Ar an gcaoi chéanna, maidir le heaspa cumhachtaí cur chun feidhme a thugtar don Phainéal Athbhreithnithe nó leigheasanna dlí i leith na sáruihte a d'aimsigh an Painéal sin, deir an Chúirt, ag brath ar na cuspóirí lena rialaíodh cruthú Mhisean Eulex Kosovo ⁴²¹, nach bhfuil baint dhíreach ag an gcinneadh maidir le gníomhartha agus neamhghníomhartha an mhisin sin a chur faoi réir sásra athbhreithnithe lena gcomhlíontar na caighdeáin sin leis na roghanna polaitiúla nó straitéiseacha a bhaineann leis an misean sin, ach le gné dá bhainistíocht riaracháin amháin.

⁴¹⁹ Tá na gníomhartha agus na neamhghníomhartha sin luaite i mír 20 den bhreithiúnas. Is iad:

- mainneachtain imscrúduithe leordhóthanacha a dhéanamh ar ghabháil ar iarraidh agus ar dhúnmharú baill de theaghlach KS agus KD, mar gheall ar easpa acmhainní riachtanacha agus fhoireann leordhóthanach an mhisin sin chun a shainordú feidhmiúcháin a fheidhmiú;
- easpa forálacha lena bhforáiltear do chúnamh dlíthiúil i bhfabhar iarratasóirí incháilithe in imeachtaí os comhair an Phainéil Athbhreithnithe agus bunú an Phainéil Athbhreithnithe sin gan an chumhacht aige a chinntí a fhorfheidhmiú nó leigheas a sholáthar ar na sáruihte a aimsíodh;
- mainneachtain bearta ceartaitheacha a ghlacadh chun na sáruihte dá dtagraítear sa chéad fhleasc agus sa dara fleasc a leigheas go hiomlán nó go páirteach, agus gur tharraing Eulex Kosovo aird an Aontais Eorpaigh ar thorthaí an Phainéil Athbhreithnithe;
- mí-úsáid nó drochúsáid cumhachta feidhmiúcháin ag an gComhairle agus ag SEGS, lena n-áirítear a ndearbhú go raibh a dhícheall déanta ag Eulex Kosovo imscrúdú a dhéanamh ar fhuadach agus dúnmharú dóchúil fhear céile KS agus dúnmharú fhear céile agus mhac KD;
- mí-úsáid maidir le cumhacht feidhmiúcháin, nó mainneachtain lena úsáid i gceart, trí dheireadh a chur le sainordú feidhmiúcháin Eulex Kosovo le Cinneadh (CBES) 2018/856 ón gComhairle an 8 Meitheamh 2018 lena leasaítear Gníomhaíocht Chomhpháirteach 2008/124 maidir le Misean Smachta Reachta an Aontais Eorpaigh sa Chosaiv (IO 2018 L 146, Ich. 5), fad is a bhí na sáruihte a luaitear sa chéad agus sa dara fleasc fós ann;
- mí-úsáid nó drochúsáid cumhachta feidhmiúcháin mar gheall ar mhainneachtain a chinntiú go raibh cás KD, cás prima facie coireachta cogaidh, le bunús maith, ina ábhar d'athbhreithniú atá ceart de réir an dlí ag Eulex Kosovo agus/nó ag Oifig an Ionchúisitheora Speisialta le haghaidh imscrúdú agus ionchúisimh os comhair Shain-Dlísheomra na Cosaive.

⁴²⁰ Eascaíonn an cumas sin ó fhocláíocht Airteagal 15a de Gníomhaíocht Chomhpháirteach 2008/124, arna leasú le Cinneadh 2014/349/CBES ón gComhairle an 12 Meitheamh 2014 (IO 2014 L 174, Ich. 42).

⁴²¹ Féach Airteagal 1 agus 2 de ghníomhaíocht Chomhpháirteach 2008/124.

Ar an tríú dul síos, cuireann an Chúirt in iúl go mbaineann an easpa beart ceartaitheach chun na sárúithe ar chearta bunúsacha arna n-aimsiú ag an bPainéal a leigheas agus an easpa scrúdaithe thromchúisigh dhlíthiúil ar chás KD le mainneachtain bearta aonair a ghlacadh a bhaineann le cásanna sonracha KS agus KD agus, dá bhrí sin, nach mbaineann siad go díreach leis na roghanna polaitiúla nó straitéiseacha a rinneadh i gcomhthéacs CBES. Is amhlaidh atá i gcás an ráitis ón gComhairle agus ó SEGS go ndearna an misean sin a dhícheall na coireanna atá i gceist a imscrúdú. Dá bhrí sin, rinne an Chúirt Ghinearálta earráid dlí freisin maidir leis na gnéithe sin den chaingean.

Os a choinne sin, ar an gceathrú dul síos, tá baint dhíreach ag an gcinneadh sainordú feidhmiúcháin misin CBES, agus go háirithe misean CBSC, a chúlghairm le roghanna polaitiúla nó straitéiseacha den sórt sin a dhéantar i gcomhthéacs CBES, de réir bhrí Airteagal 28(1) agus Airteagal 43(2) CAE. Dá bhrí sin, ní dhearna an Chúirt Ghinearálta earráid dlí nuair a dhearbhaigh sí nach raibh dlínse aici rialú a thabhairt ar na gearáin maidir le sainordú feidhmiúcháin Eulex Kosovo a chúlghairm le Cinneadh 2018/ 856 ⁴²².

An chaingean os comhair na Cúirte Ginearálta

Déanann an Chúirt Bhreithiúnais, agus í den tuairim nach bhfuil an fhaisnéis is gá aici chun breithiúnas críochnaitheach a thabhairt ar na saincheistean maidir le do-ghlacthacht a d'ardaigh an Chomhairle, an Coimisiún agus SEGS nó ar thuillteanais na caingne arna tionscnamh ag KS agus KD, an cás a tharchur ar ais chuig an gCúirt Ghinearálta chun rialú a thabhairt ar inghlacthacht agus, de réir mar a bheidh, ar shubstaint na caingne sin agus ar an iarraidh ar rochtain ar OPLAN Eulex Kosovo.

⁴²² Cuireadh deireadh leis an gCinneadh sin le hoibleagáid an mhisin sin, a chumhdaítear in Airteagal 3(d) de Ghníomhaíocht Chomhpháirteach 2008/124, chun a áirithiú go ndéanfar coireanna áirithe 'a imscrúdú, a ionchúiseamh, a bhreithniú agus smachtbhannaí a fhorchur ina leith go cuí'.

Caibidil 2 – An Chúirt Ghinearálta

I. Imeachtaí an Aontais Eorpaigh

1. Caingean le haghaidh neamhniú

Ordú an 4 Meitheamh 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Medel agus páirtithe eile v an Chomhairle* (Cásanna Uamtha T-530/22 go T-533/22, [EU:T:2024:363](#))

(Caingne le haghaidh neamhniú – Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle – Cinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle an 17 Meitheamh 2022 maidir leis an measúnú ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta don Pholainn a fhormheas – Easpa cúram díreach – Do-ghlacthacht)

Ag teacht le chéile di mar Mhór-Dhlísheomra, rinne an Chúirt Ghinearálta na caingne arna dtionscnamh ag ceithre chomhlachas breithiúna, ⁴²³ ag iarraidh an Cinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle a chur ar neamhniú maidir leis an measúnú ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta do Phoblacht na Polainne a fhormheas, a dhíbhne. ⁴²⁴

Is comhlachais ionadaíocha breithiúna ar an leibhéal idirnáisiúnta iad na hiarratasóirí a bhfuil a gcomhaltaí, mar riail ghinearálta, ina gcomhlachais ghairmiúla náisiúnta, lena n áirítear comhlachais bhreithiúna na Polainne. An 12 Feabhra 2021, ghlac Parlaimint na hEorpa agus Comhairle an Aontais Eorpaigh Rialachán 2021/241 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (an tSaoráid). ⁴²⁵ Faoi tSaoráid, féadfar cistí a sholáthar do na Ballstáit, i bhfoirm ranníocaíocht airgeadais, arb é atá inti tacaíocht airgeadais neamh-inaisíoctha nó i bhfoirm iasachta.

Leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, d'fhormheas an Chomhairle an measúnú ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta de Phoblacht na Polainne agus shonraigh sí, san larscríbhinn a ghabhann leis, na clocha míle agus na spriocanna atá le baint amach ag an mBallstát sin ionas go scaoilfear an ranníocaíocht airgeadais a cuireadh ar fáil dó sa chinneadh atá faoi chonspóid. Áirítear leis an gcéad Chuid den larscríbhinn sin a ghabhann leis, go háirithe, na bearta maidir le hathchóiriú breithiúnach sa Pholainn a shonraítear i gclocha míle F1G, F2G agus F3G. ⁴²⁶ Rinne na hiarratasóirí agóid i gcoinne an chinnidh atá faoi chonspóid a mhéid nach bhfuil na clocha míle ag luí le dlí an Aontais.

⁴²³ Magistrats européens pour la démocratie et les libertés (Medel) i gCás T-530/22, International Association of Judges (IAJ) i gCás T-531/22, Association of European Administrative Judges (AEAJ) i gCás T-532/22 agus Stichting Rechten voor Rechten i gCás T-533/22.

⁴²⁴ Cinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle an 17 Meitheamh 2022 maidir leis an measúnú ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta do Phoblacht na Polainne a fhormheas, arna leasú le Cinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle an 8 Nollaig 2023 ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

⁴²⁵ Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Feabhra 2021 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (IO 2021 L 57, Ich. 17).

⁴²⁶ Éilítear leis na clocha míle a sonraíodh, ar bearta dul chun cinn iad i dtreo athchóiriú a bhaint amach, neamhspleáchas agus neamhchlaontacht bhreithiúna Polannacha a neartú (cloch mhíle F1G), a áirithiú go mbeidh rochtain ag breithiúna a mbíonn tionchar ag cinntí an Izba Dyscyplinarna (Dlísheomra Araíonachta) den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn) ('an Dlísheomra Araíonachta') orthu ar nós imeachta lena gceadaítear athbhreithniú a dhéanamh ar chinntí an Dlísheomra sin a ndéanann dífear dóibh (cloch mhíle F2G), agus a áirithiú go raibh na nósanna imeachta athbhreithnithe dá dtagraítear i gcloch mhíle F2G le tabhairt i gcrích, i bprionsabal, de réir an amchláir tháscaigh, sa cheathrú ráithe de 2023 (cloch mhíle F3G).

Lena hordú, seasann an Chúirt Ghinearálta leis an bpléadail maidir le do-ghlacthacht a d'ardaigh an Chomhairle, de bhun Airteagal 130(1) dá Rialacha Nós Imeachta, agus, dá bhrí sin, déanann sí caingne na n-iarratasóirí a dhíbhe.

Measúnú na Cúirte Ghinearálta

Mar réamhphointe, tugann an Chúirt Ghinearálta dá haire, ós rud é gur chuig Poblacht na Polainne a n-dírítear an cinneadh atá faoi chonspóid, ní mór inghlacthacht na gcaingne a scrúdú i bhfianaise an dara agus an tríú habairt den cheathrú fomhír d'Airteagal 263 CFAE, ina n-éilítear an coinníoll maidir le cúram díreach.⁴²⁷

Déanann an Chúirt Ghinearálta anailís, ar an gcéad dul síos, ar inghlacthacht chaingne na n-iarratasóirí ag gníomhú dóibh ina n-ainm féin.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt Ghinearálta nach dtugtar an chumhacht nós imeachta sin dóibh le haon fhoráil dlí a bhaineann leis an tSaoráid. Ar an gcaoi chéanna, ós rud é go bhfeidhmíonn siad go rialta mar idirghabhálaithe d'institiúidí an Aontais maidir le saincheist an neamhspleáchais bhreithiúnaigh, ní thugann sé sin údar lena seasamh chun imeachtaí a thionscnamh.

Ina dhiaidh sin, scrúdaíonn an Chúirt inghlacthacht chaingne na n-iarratasóirí atá ag gníomhú thar ceann a gcomhaltaí a bhfuil a leasanna á gcosaint acu.

I ndáil leis sin, déanann na hiarratasóirí idirdhealú idir trí ghrúpa breithiúna, lena n-áirítear, go háirithe, breithiúna Polannacha a bhfuil baint acu le cinntí an Dlísheomra Araíonachta a ndéanann an nós imeachta athbhreithnithe a bheartaítear le clocha míle F2G agus F3G difear díreach dóibh, breithiúna uile na Polainne a ndéanann an nós imeachta athbhreithnithe sin agus cloch mhíle F1G difear díreach dóibh, agus na breithiúna Eorpacha eile go léir a ndéanann na clocha míle sin difear díreach dóibh.

Maidir leis na breithiúna sa chéad ghrúpa, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta, ar an gcéad dul síos, substaint an chinnidh atá faoi chonspóid, arna mheas i bhfianaise a ábhair agus a chomhthéacs.

Tugann sí dá haire go gcuirtear, leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, íocaíocht ranníocaíochta airgeadais faoi réir coinníollacha a chomhlíonadh, eadhon cur chun feidhme na bpleananna téarnaimh agus athléimneachta a ndéanfaidh an Coimisiún Eorpach measúnú orthu agus arna bhformheas ag an gComhairle, lena n-áirítear comhlíonadh clocha míle agus spriocanna, ar bearta dul chun cinn iad, i dtreo athchóiriú a bhaint amach. Agus iad de chineál coinníollachta buiséadaí sa mhéid gur coinníoll maidir le maoiniú faoin tSaoráid é iad a chomhlíonadh, léirítear gaol le clocha míle F1G, F2G agus F3G idir an urraim do luach an smachta reachta, ar thaobh amháin, agus, ar an taobh eile, cur chun feidhme éifeachtúil bhuiséad an Aontais i gcomhréir le prionsabail na bainistíochta fóna airgeadais agus cosaint leasanna airgeadais an Aontais.

Agus na clocha míle sin á socrú aici, áfach, ní raibh an Chomhairle ag iarraidh teacht in ionad na rialacha maidir le luach an smachta reachta ná maidir le cosaint bhreithiúnach éifeachtach, mar a shoiléirítear le cásdlí na Cúirte Breithiúnais. Dá bhrí sin, agus iad á mbunú, níor fhéach an Chomhairle le húdarú a thabhairt do Phoblacht na Polainne gan breithiúnais na Cúirte Breithiúnais a chomhlíonadh lena gcinntear nár chomhlíon an Ballstát sin luach an smachta reachta nó prionsabal na cosanta breithiúnaí éifeachtaí.

⁴²⁷ I gcomhréir leis an gceathrú fomhír d'Airteagal 263 CFAE, féadfaidh aon duine nádúrtha nó dlítheanach, faoi na coinníollacha atá leagtha síos sa chéad mhír agus sa dara mír, imeachtaí a thionscnamh in aghaidh gnímh a díriodh chuig an duine sin nó gnímh is dá chúram go díreach agus go leithleach, agus in aghaidh gnímh rialúcháin is dá chúram go díreach agus nach bhfuil bearta cur chun feidhme ag gabháil leis.

I bhfianaise na mbreithnithe sin, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta, ar an dara dul síos, an cúram díreach a bhaineann leis an gcinneadh atá faoi chonspóid ó bhreithiúna an chéad ghrúpa i bhfianaise chloch mhíle F2G. Cuireann sí in iúl, chun difear díreach a dhéanamh do na breithiúna lena mbaineann cinntí an Dlísheomra Araíonachta, ní mór nasc díreach a bheith ann idir an cinneadh atá faoi chonspóid agus a éifeachtaí ar na breithiúna sin.

I ndáil leis sin, tá cloch mhíle F2G teoranta do choinníoll a leagan síos a bheadh le comhlíonadh ag Poblacht na Polainne chun go mbeadh sí in ann tairbhe a bhaint as maoiniú. Ní raibh sé d'éifeacht ag an gcinneadh atá faoi chonspóid breithiúna a ndéanann cinntí an Dlísheomra Araíonachta difear dóibh a chur faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos ann, ná ní raibh riail shonrach infheidhme go díreach ina leith dá bharr. Dá bhrí sin, trí fhoráil a dhéanamh do chloch mhíle F2G, níor forchuireadh go cinntitheach oibleagáidí sonracha i gcaidreamh Phoblacht na Polainne le breithiúna a ndéanann cinntí an Dlísheomra Araíonachta difear dóibh agus níl aon nasc díreach ann.

Dá bhrí sin, fiú tar éis ghlacadh an chinnidh atá faoi chonspóid, bhí staid na mbreithiúna a ndearna cinntí an Dlísheomra Araíonachta difear dóibh fós faoi rialú fhorálacha ábhartha dhlí na Polainne is infheidhme maidir leis an gcás sin agus fhorálacha dhlí an Aontais agus bhreithiúnais na Cúirte Bhreithiúnais, gan cloch mhíle F2G a shonraítear sa chinneadh sin trí staid dhlíthiúil na mbreithiúna sin a athrú go díreach, sa chiall a éilítear leis an gceathrú fomhír d'Airteagal 263 CFAE.

Maidir leis na breithiúna sa dara grúpa, dearbhaíonn an Chúirt Ghinearálta nár léirigh na hiarratasóirí go bhfuil nasc sách dlúth ann idir cás bhreithiúna uile na Polainne agus cloch mhíle F1G. Maidir leis na breithiúna sa tríú grúpa, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta freisin d'argóint na n-iarratasóirí go ndéantar difear díreach le clocha míle F1G, F2G agus F3G do gach breitheamh Eorpach eile.

Dá bhrí sin, ós rud é nach bhfuil na breithiúna a bhfuil a leasanna á gcosaint ag na hiarratasóirí iad féin i dteideal imeachtaí a thionscnamh, ní chomhlíonann na hiarratasóirí ach oiread na coinníollacha chun a gcaingne a bheith inghlactha.

Ar deireadh, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta d'argóint na n-iarratasóirí gur cheart coinníollacha na hinghlacthachta a mhaolú. Bheadh maolú den sórt sin contrártha don cheathrú fomhír d'Airteagal 263 CFAE agus do chásdlí na Cúirte Breithiúnais araon. Ní féidir leis na heasnamh shistéamacha sa chóras breithiúnach sa Pholainn, arna líomhain ag na hiarratasóirí, in aon chás, údar a thabhairt don Chúirt Ghinearálta maolú ar an gcoinníoll maidir le cúram díreach a bhfuil feidhm aige maidir le caingne arna dtionscnamh ag daoine nádúrtha nó dlítheanacha.

Chuir an Chúirt Ghinearálta in iúl go bhfuil an cinneadh sin gan dochar don oibleagáid atá ar Phoblacht na Polainne, i gcomhréir leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus le hAirteagal 266 CFAE, na heasnamh arna sainaithint ag an gCúirt Bhreithiúnais i ndáil le géarchéim an smachta reachta a leigheas a luaithe is féidir. Níl aon tionchar ag an gcinneadh sin ach oiread ar an bhféidearthacht atá ag na Ballstáit agus ag institiúidí an Aontais caingean a thionscnamh i gcoinne aon fhorálacha arna nglacadh ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais a bhfuil sé beartaithe éifeachtaí dlíthiúla ceangailteacha a bheith acu, ná ar ghníomhaíochtaí an Choimisiúin d'fhonn rannchuidiú lena áirithiú go gcomhlíonfar na ceanglais a eascraíonn as rialacha an Aontais maidir leis an smacht reachta.

2. Caingne maidir le dliteanas neamhchonarthach

Breithiúnas an 23 Deireadh Fómhair 2024, *Keserű Művek v an tAontas Eorpach* (T-519/23, [EU:T:2024:733](#))

(*Dliteanas neamhchonarthach – Fáil agus seilbh arm a rialú – Treoir Cur Chun Feidhme (AE) 2019/69 – Nasc cúiseach – Coincheap ‘arm tine’ – Coincheap ‘airm rabhaidh agus foláirimh’*)

Agus caingean maidir le dliteanas neamhchonarthach os a comhair de bhun Airteagal 268 CFAE agus an dara fómhír d’Airteagal 340 CFAE, dá ndiúltaíonn sé, toisc nach gcomhlíontar an coinníoll maidir le nasc cúisíoch a bheith ann, rialaíonn an Chúirt den chéad uair ar cé acu an dtagann nó nach dtagann airm trína n-úsáidtear tiomántán indóite chun piléir rubair a lámhach faoi chatagóir na n-airm tine, de réir bhrí dhlí an Aontais agus cé acu an bhfuil nó nach bhfuil iad siúd a bhfuil na hairm leo a bheith faoi réir córas údaraithe nó dearbhaithe mar sin.

Is cuideachta é an t-iarraitasóir, Keserű Művek Fegyvergyár Kft., a bunaíodh san Ungáir agus atá ag gabháil do mhonarú agus do thrádáil arm. Dearbhaíonn sé go bhfuil cearta eisiacha aige múnla airm a mhonarú agus a mhargú atá in ann urchair rubair a lámhach (‘arm Keserű’). Tar éis don Ungáir Treoir Cur Chun Feidhme 2019/69 a thrasuí, ⁴²⁸ á mheas go ndearna an treoir seo dochar di, sa mhéid is go raibh an iarmhairt aici srian a chur le díol arm Keserű le daoine a bhfuil ceadúnas airm acu, rinne an t-iarraitasóir an beart sin.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Tar éis a thabhairt chun cuimhne, de réir cásdlí socraithe, go bhfuil tabhú dliteanais neamhchonarthaigh ag an Aontas faoi réir sraith coinníollacha carnacha a chomhlíonadh, eadhon sárú sách tromchúiseach a bheith ann ar rialail an dlí atá ceaptha cearta a thabhairt do dhaoine aonair, réaltacht an damáiste agus nasc cúiseach a bheith ann idir sárú na hoibleagáide atá de dhualgas ar údar an ghníomhaithe damáiste a bheith ann agus an nasc a bhaineann leis an díobháil a rinneadh don ghníomh a scrúdú.

I dtaca leis sin, tugann sé dá haire gurb é an cuspóir atá le Treoir 2019/69 a chur chun feidhme sonraíochtaí teicniúla a bhunú a bhaineann le hairm rabhaidh agus foláirimh a mharcáil. ⁴²⁹ Dá bhrí sin, fíoraíonn an Chúirt ar dtús an féidir arm a bhfuil saintréithe arm Keserű aige a aicmiú mar ‘arm aláraim agus comharthaíochta’ de réir bhrí Threoir 2021/555 agus ar cheart, dá réir sin, Treoir Cur Chun Feidhme 2019/69 a chur chun feidhme, ar cheart, dar leis an iarraitasóir, is cúis lena damáiste, foráil a dhéanamh d’eisceacht don chineál arm a bhfuil tréithe Keserű cosúil leis.

Ciallaíonn an téarma ‘arm tine’ ⁴³⁰ aon arm iniompartha a bhfuil bairille air trína thiomáintear urchair, piléar nó teilgeán trí lucht tiomántán a dhó. Ní fholáíonn an sainmhíniú ar ‘arm tine’ ⁴³¹ rudaí a fhreagraíonn don sainmhíniú seo ach atá deartha chun críocha rabhaidh, foláirimh, tarrthála, maraithe, iascaireachta sleá nó críocha tionsclaíochta nó teicniúla, ar choinníoll nach féidir iad a úsáid ach chun na críche sonracha sin.

⁴²⁸ Treoir Cur Chun Feidhme (AE) 2019/69 ón gCoimisiún an 16 Eanáir 2019 lena leagtar síos sonraíochtaí teicniúla le haghaidh airm rabhaidh agus comhartha faoi Threoir 91/477/CEE ón gComhairle maidir le fáil agus seilbh arm a rialú (IO 2019 L 15, Ich. 22).

⁴²⁹ De réir Threoir 91/477/CEE ón gComhairle an 18 Meitheamh 1991 maidir le fáil agus seilbh arm a rialú (IO 1991 L 256, Ich. 51), arna leasú le Treoir (AE) 2021/555 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Márta 2021 (IO 2021 L 115, Ich. 1).

⁴³⁰ Faoi Airteagal 1(1) agus (1) de Threoir 2021/555.

⁴³¹ I gcomhréir le Pointe III(a), d’larscríbhinn de Threoir 2021/555.

Ciallaíonn ‘airm rabhaidh agus foláirimh’ ⁴³² ‘gléasanna le coinneálaí cartús nach bhfuil deartha ach chun urchair chaocha, greannaitheoirí, substaintí gníomhacha eile nó urchair chomharthacha phiriteicniúla, agus an méid sin amháin, a scaoileadh, agus nach féidir iad a thiontú chun urchair, piléar nó diúracán a dhíchur trí ghníomhaíocht tiomántáin indóite’.

Sa chás seo, áfach, tugann an Chúirt dá haire gur arm bairille iniompartha é arm Keserű a thiomáineann ‘urchair’, sa chás seo urchair rubair, trí ghníomh cúisimh tiomántán a dhó agus, dá bhrí sin, nach mór é a rangú mar ‘arm tine’. Mar sin, is leor an t-imthosca ann féin go bhfuil an t-arm sin deartha chun urchair rubair a dhó trí lucht tiomána a dhó chun é a cháiliú mar ‘arm tine’.

Ina theannta sin, ní thagann arm Keserű freisin faoin gcatagóir arm dá dtagraítear i bpointe III(a) d’larscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2021/555, nach bhfuil airm san áireamh sa sainmhíniú ar ‘arm tine’. Go deimhin, níl an t-arm seo deartha chun críocha aláraim nó comharthaíochta agus dá bhrí sin ní chomhlíonann sé an coinníoll nach féidir é a úsáid ach amháin chun na críche sainiúla seo. In aon chás, fiú ar an mbun gur chun críocha rabhaidh a dearadh an t-arm sin, is féidir leis urchair rubair a chur faoi dhó freisin mar sin féin, gan bheith in ann úsáid den sórt sin a bheith cáilithe mar úsáid chun críocha rabhaidh amháin. Ar deireadh, ní critéar ábhartha é an t-arm seo a dhearadh mar arm neamhmharfach chun a chinneadh an ‘arm tine’ é.

Fágann sé nach féidir arm Keserű a aicmiú mar ‘arm rabhaidh agus foláirimh’ de réir bhrí Threoir 2021/555 agus, dá bhrí sin, nach dtagann sé faoi raon feidhme Threoir Cur Chun Feidhme 2019/69. Dá bhrí sin, ní fhéadfadh Treoir Cur Chun Feidhme 2019/69 a bheith ina cúis leis an damáiste a d’éiligh an t-iarratasóir.

Baineann an Chúirt de thátal as nach bhfuil an coinníoll a bhaineann le nasc cúisíoch a bheith ann idir an t-iompar a ndearnadh gearán faoi agus an damáiste líomhainte.

⁴³² De réir Airteagal 1(1) agus (4) de Threoir 2021/555.

II. DLí institiúideach : gníomhaíocht nach bhfuil ag luí le dualgais

Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2024, CQ v an Chúirt Iniúchóirí (T-386/19, [EU:T:2024:613](#))

(Dlí institiúideach – Comhalta de Chúirt Iniúchóirí na hEorpa – Gníomhaíocht nach bhfuil ag luí le dualgais Comhalta den Chúirt Iniúchóirí – Speansais a mheastar a bheith míchuí – Cinneadh aisghabhála – Cinneadh ón gCúirt Bhreithiúnais lena suitear sárú ar na hoibleagáidí a eascraíonn as oifig Comhalta den Chúirt Iniúchóirí – Rialtacht imscrúdú agus tuarascáil chríochnaitheach OLAF – An oibleagáid cúiseanna a thabhairt – Tréimhse theorann – Airteagal 98(2) de Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 – Ionchas dlísteanaigh – Earráid mheasúnaithe – Dlíteanas neamhchonarthach – Damáiste neamhábhartha)

Agus í ag tabhairt a rialú mar dhlísheomra méadaithe, tugann an Chúirt Ghinearálta a breith, don chéad uair, maidir leis na hiarmhairtí airgeadais a eascraíonn ó neamhrialtachtaí a líomhnaítear i gcoinne duine a bhfuil post sinsearach in institiúid de chuid an Aontais aige i gcomhlíonadh a chuid oibleagáidí faoina oifig, as diaidh breithiúnais na Cúirte Breithiúnais lena gcinntear neamhchomhlíonadh na n-oibleagáidí sin.

Bhí an t-iarratasóir, CQ, ina chomhalta den Chúirt Iniúchóirí, agus dhá théarma oifige á bhfeidhmiú aige. Ar an mbonn sin, fuair CQ, inter alia, aisíocaíocht ar speansais éagsúla, carr oifigiúil agus cuireadh tiománaí ar fáil dó.

Le linn a théarma oifige, shroich faisnéis a bhaineann le roinnt neamhrialtachtaí tromchúiseacha a cuireadh i leith an iarratasóra an Chúirt Iniúchóirí.

As sin, chuir Ardrúnaí na Cúirte Iniúchóirí comhad chuig an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) a bhain le gníomhaíochtaí CQ as ar eascair caiteachas a d'fhéadfadh tarraingt go míchuí ó bhuiséad an Aontais.

I ndiaidh imscrúdú a dhéanamh, sheol OLAF a thuarascáil dheiridh chuig an gCúirt Iniúchóirí, inar cinneadh gur bhain CQ mí-úsáid as acmhainní na Cúirte Iniúchóirí i gcomhthéacs gníomhaíochtaí nár bhain lena dhualgais.

As diaidh tuarascáil OLAF a fháil, ghlac an Chúirt Iniúchóirí cinneadh lenar bunaíodh fiacha a bheith dlíte agus lena n-ordaítear aisghabháil ina leith agus lenar aicmíodh an tsuim EUR 153 407.58 mar mhéid a fuarthas go míchuí i leith speansais mhisean agus liúntais chothaithe laethúla, speansais ionadaíochta agus i leith úsáid sheirbhísí na dtiománaithe. Ar an mbonn sin, d'ordaigh sí an tsuim sin a aisghabháil ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

Lena chaingean, arna tabhairt an 24 Meitheamh 2019, iarrann an t-iarratasóir, ar thaobh amháin, go gcuirfí an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní, agus ar an taobh eile, cúiteamh as an damáiste neamhábhartha a mhaíonn sé a bheith fulaingthe aige.⁴³³

Go neamhspleách ar an gcaingean seo le haghaidh neamhniú, thionscain an Chúirt Iniúchóirí caingean os comhair na Cúirte Breithiúnais de bhun sárú CQ ar na hoibleagáidí a eascraíonn as a oifig leis an gCúirt Iniúchóirí.⁴³⁴ I dtaca leis sin, chinn an Chúirt go raibh an t-iarratasóir tar éis na hoibleagáidí sin a shárú go bunúsach agus d'ordaigh sí dhá thrian de chearta pinsin an iarratasóra a tharraingt siar.

⁴³³ De bhun Airteagal 263 agus 268 CFAE.

⁴³⁴ De bhun Airteagal 286(6) CFAE.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Maidir le dea-bhunús an chinnidh atá faoi chonspóid, scrúdaíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, an tsaincheist lena líomhnaítear nach bhféadfadh an Chúirt Iniúchóirí nóta dochair a sheoladh chuig an iarratasóir ó dháta níos faide siar ná cúig bliana tar éis an méid is infhaighte a shuí mar gheall ar an teorainn ama a leagtar síos in Airteagal 98 de Rialachán 2018/1046.⁴³⁵

Tugann an Chúirt Ghinearálta chun cuimhne nach gá gurb ionann pointe tosaigh na teorann sin, is é sin le rá, an t-am a bhíonn an institiúid lena mbaineann in ann a héileamh ar fhiacha a dhearbhu de ghnáth, agus an t-am a iarrann duine amhail an t-iarratasóir ar institiúid suim airgid a íoc. D'fhéadfadh sé a bheith ag teacht, in imthosca áirithe, leis an uair a eisíonn OLAF tuarascáil chuig an institiúid sin.

Dá bhrí sin, measann an Chúirt Ghinearálta nach bhfuil urchosc ama ar fhormhór na n-éileamh ar fhiacha, a mheasann an Chúirt Iniúchóirí a bheith faighte go míchuí ag CQ, ós rud é nach raibh an Chúirt Iniúchóirí in ann a héileamh a dhearbhu ach amháin tar éis imscrúdú OLAF. Ar an taobh eile, meastar go bhfuil urchosc ama ar líon an-teoranta de na héilimh ar fiú EUR 3 170.19 ar an iomlán iad toisc, dá ngníomhódh an Chúirt Iniúchóirí le dícheall cuí, go mbeadh sí tar éis a bheith in ann a héileamh ar fhiacha a dhearbhu a luaithe a thíolacfaí na hiarrataí ábhartha ar aisíocaíocht.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an tsaincheist dlí lena n-éilítear, go bunúsach, sárú ar an bprionsabal maidir le hionchais dhlísteanaacha a chosaintí, agus go bhfuil 'earráidí follasacha' sa chinneadh atá faoi chonspóid, maidir le cinneadh na Cúirte Iniúchóirí i dtaca le suimeanna a bhfuil dliteanas ar an iarratasóir ina leith.

Maidir le raon feidhme an athbhreithnithe atá ag an gCúirt Ghinearálta, leagan sí sin béim air ón tús - maidir leis an mbreithiúnas in an *Chúirt Iniúchóirí v Pinxten*⁴³⁶ - gur luaigh an Chúirt Bhreithiúnais nár bhain a measúnuithe maidir leis na neamhrialtachtaí arna líomhain i gcoinne an iarratasóra le suimeanna a chinneadh a mbeadh dliteanas air ina leith agus, dá bhrí sin, go raibh siad gan dochar do mheasúnú na Cúirte Ginearálta ar cheart a chur i bhfeidhm maidir leis an gcinneadh atá faoi chonspóid i gcomhthéacs caingean le haghaidh neamhniú.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, ar thaobh amháin, go bhfuil ábhar na caingne arna tionscnamh de bhun Airteagal 286(6) CFAE, inar ghlac an Chúirt a seasamh maidir leis an iarratasóir éagsúil leis an gcaingean seo. Go bunúsach, baineann an chéad cheann le cinneadh gur sáraíodh na hoibleagáidí a eascraíonn as oifig Chomhalta den Chúirt Iniúchóirí agus le forchur pionóis féideartha. Os a choinne sin, baineann ábhar na caingne seo a tionscnaíodh de bhun an cheathrú mír d'Airteagal 263 CFAE leis an gceist maidir le suimeanna arna n-íoc go míchuí a aisghabháil agus maidir leis an gcinneadh atá faoi chonspóid a chur ar neamhniú.

Ar an taobh eile, ní hionann an dualgas cruthúnais sna himeachtaí os comhair na Cúirte Breithiúnais agus sna himeachtaí os comhair na Cúirte Ginearálta. Sa chaingean seo, is ar an iarratasóir atá an dualgas a chruthú, maidir le gach iarratas ar aisíocaíocht, gur thabhaigh sé na costais atá i gceist i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme.

⁴³⁵ Ar bhonn níos sonraí, de réir théarmaí an dara habairt d'Airteagal 98(2) de Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán Uimh. 966/2012 (IO 2018 L 193, lch. 1): Seolfaidh an t-oifigeach údarúcháin an nóta dochair gan mhoill tar éis dó an méid is infhaighte a shuí, agus ar a dhéanaí laistigh de thréimhse 5 bliana ón uair a bheidh institiúid an Aontais, faoi ghnáthchúinsí, in ann an fiach a éileamh. Ní bheidh feidhm ag an tréimhse sin i gcás ina súfidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach gurbh é iompar an fhéichiúnaí ba chúis leis an moill a bhí ar an ngníomhaíocht, d'ainneoin na n-iarrachtaí a rinne institiúid an Aontais.'

⁴³⁶ Breithiúnas an 30 Meán Fómhair 2021 (Cúirt Iomlán), *an Chúirt Iniúchóirí v Pinxten* (C-130/19, EU:C:2021:782).

Anuas air sin, áitíonn an Chúirt Ghinearálta, go ndearna an Chúirt Bhreithiúnais - sa bhreithiúnas in an Chúirt Iniúchóirí v Pinxten - measúnú dlíthiúil ar gach ceann de ghníomhaíochtaí an iarratasóra arna meas ag an Chúirt Iniúchóirí a bheith neamhrialta. Chinn sí, i bpáirt, go raibh siad in ord nó nach raibh aon neamhrialtacht fhollasach ag baint leo agus, i bpáirt, go raibh siad neamhrialta nó follasach.

Mar sin féin, i bhfianaise chineál sainiúil ábhar an dá chaingean seo, cineál éagsúil an dualgais cruthúnais, agus ós rud é, sa chás seo, nár taisceadh pléadálacha áirithe ach amháin tar éis an bhreithiúnais in an Chúirt Iniúchóirí v Pinxten, bhí na páirtithe in ann soiléirithe, argóintí agus fianaise nua a thairiscint sna himeachtaí seo.

Dá réir sin, lean an Chúirt Ghinearálta le measúnú a dhéanamh ar gach gníomhaíocht de chuid an iarratasóra a bhaineann leis na hiarratais ar aisíocaíocht atá i gceist, i bhfianaise na n-argóintí agus na mínithe arna dtíolacadh ag na páirtithe os a comhair, chun a chinneadh arb iomchuí an measúnú sa bhreithiúnas in an Chúirt Iniúchóirí v Pinxten a choinneáil.

Ar bhonn níos sonraí, measann an Chúirt Ghinearálta nach mbaineann na speansais a bhaineann lena chruinnithe le polaiteoirí, comhaltaí de pháirtí polaitiúil náisiúnta, le comhlíonadh a dhualgais mar Chomhalta den Chúirt Iniúchóirí. Cinneann sí go bhfuil siad neamhrialta, ag tagairt di go háirithe do chomhthéacs áirithe na gcruinnithe sin atá i dtuarascáil OLAF. Dá bhrí sin, díbheann an Chúirt Ghinearálta an chaingean i dtaca leis na speansais úd.

Os a choinne sin, cuireann an Chúirt Ghinearálta an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní a mhéid a ordaítear leis iarratais áirithe ar aisíocaíocht speansas a aisghabháil, de mhéid EUR 16 084.01. Go bunúsach, cinneann sí nach bhfuil neamhrialtacht dá laghad ag gabháil leis na speansais sin.

I bhfianaise na mbreithnithe sin go léir agus tar éis di diúltú do na saincheisteanna dlí eile sa chaingean, a bhaineann go háirithe le neamhrialtacht an imscrúdaithe arna dhéanamh ag OLAF agus le sárú ar an oibleagáid cúiseanna a lua, cuireann an Chúirt Ghinearálta an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní a mhéid a bhaineann sé le méid EUR 19 254.20 agus sonraíonn sí an t-ús mainneachtana atá le híoc ar an méid sin. Thairis sin, diúltaíonn an Chúirt don éileamh ar chúiteamh a bhaineann leis an damáiste neamhábharta a mhaíonn an t-iarratasóir a bheith fulaingthe aige.

III. Iomaíocht

1. Comhaontuithe cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe (Airteagal 101 CFAE)

Breithiúnas an 2 Deireadh Fómhair 2024, *Crown Holdings agus Crown Cork & Seal Deutschland v an Coimisiún* (T-587/22, [EU:T:2024:661](#))

(Iomaíocht – Comhaontuithe, cinntí agus cleachtais chomhbheartaithe – Margadh pacáistithe miotail – Cinneadh lena ndeimhnítear sárú ar Airteagal 101 CFAE – Comhoibriú idir an Coimisiún agus na húdaráis iomaíochta náisiúnta – An nós imeachta imscrúdaithe arna thionscnamh ag an gCoimisiún arna iarraidh sin ag údarás náisiúnta iomaíochta – Teorann ama le haghaidh athdháileadh – Oibleagáid cúiseanna a lua – Ionchas dhlisteanach – Prionsabal na coimhdeachta – Cearta na cosanta – Comhréireacht – Prionsabal an dea-riaracháin – Frithéileamh ar athmheasúnú ar mhéid na fineála tar éis nós imeachta socraíochta)

Lena breithiúnas, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don chaingean le haghaidh neamhniú a thionscain Crown Holdings, Inc. agus Crown Cork & Seal Deutschland Holdings GmbH i gcoinne cinneadh ón gCoimisiún Eorpach lena bhforchuirtear fineáil orthu mar gheall ar shárú ar Airteagal 101 CFAE ⁴³⁷, agus frithéileamh an Choimisiúin lena n-iarrtar méadú ar mhéid na fineála a gearradh. I ndáil leis sin, soiléiríonn an Chúirt roinnt na n-inniúlachtaí idir an Coimisiún agus na húdaráis iomaíochta náisiúnta i gcomhthéacs ath-leithdháileadh cáis i bhfabhar an Choimisiúin arna iarraidh sin do na húdaráis iomaíochta náisiúnta. Tapaíonn sé an deis chun a shoiléiriú nach féidir leis an bhFógra maidir le comhar laistigh de Ghréasán na nÚdarás Iomaíochta ⁴³⁸ a bheith ina chúis le hionchas dlisteanach ar thaobh na ngnóthas lena mbaineann nach mór aon ath-leithdháileadh cáis a dhéanamh laistigh de 2 mhí. Ina theannta sin, i gcomhthéacs a dlínse neamhtheoranta, rialaíonn sí maidir le frithéileamh an Choimisiúin lena bhféachtar leis an mbuntáiste a deonaíodh do na hiarratasóirí as a gcomhar le linn an nós imeachta socraíochta a tharraingt siar ar an bhforas, leis an gcaingean seo, gur cheistigh siad, den chéad uair os comhair na Cúirte Ginearálta, inniúlacht an Choimisiúin déileáil leis an gcás in ionad údarás iomaíochta náisiúnta.

In 2015, chuir an Bundeskartellamt (Oifig Chónaidhme Cairtéil, an Ghearmáin) tús le himscrúdú ar roinnt cuideachtaí in earnáil na pacáistíochta miotail, lena n-áirítear na hiarratasóirí. In 2018, á chreidiúint go bhféadfadh sé gur leathnaíodh an t-iompar frithiomaíoch amhrasta chuig margaí eile lasmuigh de Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine agus nár ceadaíodh le dlí na Gearmáine a bhí infheidhme an tráth sin pionóis a fhorchur ar ghnóthais na n-iarrratasóirí a díscaoileadh nó a atheagraíodh sular cuireadh a himscrúdú i gcrích, d'iarr an Oifig Chónaidhme Cairtéil go ndéanfaí a himscrúdú a ath-leithdháileadh ar an gCoimisiún, a thionscain imeacht faoi Airteagal 101 CFAE i leith na n-iarrratasóirí.

Ag deireadh an nós imeachta sin, ghlac an Coimisiún an cinneadh atá faoi chonspóid, lenar chinn sé go raibh na hiarratasóirí rannpháirteach i sárú aonair leanúnach ar Airteagal 101 CFAE in earnáil na pacáistíochta miotail sa Ghearmáin agus gur ghearr sé fineáil EUR 7 670 000 orthu. Cuireadh san áireamh sa mhéid sin laghdú 50 % ar an bhfineáil a deonaíodh do na hiarratasóirí as a gcomhar faoi

⁴³⁷ Cinneadh C(2022) 4761 final ón gCoimisiún an 12 Iúil 2022 a bhaineann le himeacht faoi Airteagal 101 CFAE (AT.40522 – – Pacáistiú miotail) ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

⁴³⁸ Fógra ón gCoimisiún maidir le comhar laistigh de Ghréasán na nÚdarás Iomaíochta (IO 2004 C 101, lch. 43; 'an Fógra maidir le Comhoibriú').

bhFógra maidir le Comhoibriú in 2006, ⁴³⁹ agus laghdú 10 % as a gcomhar sa nós imeachta socraíochta. ⁴⁴⁰

Sa chomhthéacs sin, thionscain na hiarratasóirí caingean i gcoinne an chinnidh atá faoi chonspóid, ní chun agóid a dhéanamh i gcoinne a ábhair ar ghlac siad leis cheana féin maidir leis an nós imeachta um réiteach, ach ar bhonn roinnt neamhrialtachtaí nós imeachta as ar eascair ath-leithdháileadh an cháis ar an gCoimisiún agus, ar deireadh, glacadh an chinnidh atá faoi chonspóid.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Sa chaingean le haghaidh neamhniú, d'áitigh na hiarratasóirí, *inter alia*, ós rud é gur ath-leithdháileadh an cás ón údarás iomaíochta náisiúnta ar an gCoimisiún tar éis na tréimhse tosaigh a leagtar síos san Fhógra maidir le Comhoibriú, gur sháraigh an Coimisiún na prionsabail a leagtar amach san fhógra sin agus ionchais dhlisteanacha na n-iarratasóirí.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, i gcás ina nglacann an Coimisiún rialacha iompair den sórt sin agus ina bhfógraíonn sé trína bhfoilsíú go mbeidh feidhm acu feasta maidir leis na cásanna lena mbaineann siad, go bhforchuireann an Coimisiún teorainn ar fheidhmiú a lánrogha agus nach féidir leis imeacht ó na rialacha sin maidir le pian a chinneadh, i gcás inarb iomchuí, go bhfuil prionsabail bhunúsacha an dlí á sárú acu, amhail ionchais dhlisteanacha a chosaint.

Tá feidhm ag an gcásdlí sin freisin maidir leis an bhFógra maidir le Comhoibriú, agus chinn an Chúirt roimhe sin in *Sped-Pro v an Coimisiún*, ⁴⁴¹ agus an fógra sin á ghlacadh aici, ina bhfuil treoir chun an t-údarás iomaíochta is fearr atá in ann gearán a scrúdú, gur fhorchuir an Coimisiún teorainn ar fheidhmiú a lánrogha maidir le déileáil le gearáin in ábhair iomaíochta.

Dá réir sin, ní féidir go n-éireoidh le hargóint an Choimisiúin nach bhfuil an breithiúnas sin infheidhme a mhéid a bhaineann sé le cás a tugadh tar éis gearán a dhéanamh, cé, sa chás seo, gur ghníomhaigh an Coimisiún ar a thionscnamh féin tar éis iarraidh a fháil ó údarás iomaíochta náisiúnta. Déileálann an Fógra maidir le Comhoibriú leis an dá chás agus ní dhéantar aon idirdhealú ann, go háirithe maidir le hath-leithdháileadh, ag brath ar cé acu is imscrúdú féintionscnaimh é cás nó an leanann sé gearán. Dá bhrí sin, d'ainneoin gur ceist iad malartuithe laistigh den líonra idir údaráis iomaíochta a ghníomhaíonn ar mhaithe le leas an phobail nach n-athraíonn ar bhealach ar bith cearta ná oibleagáidí na ngnóthas lena mbaineann, tríd an bhfógra sin a ghlacadh, níor chuir an Coimisiún srian air féin maidir le gearánaigh amháin, ach freisin maidir le gnóthais a bhfuil a ngníomhaíochtaí faoi réir imscrúdú.

Mar sin féin, measann an Chúirt an bhféadfadh mír 18 agus mír 19 den Fhógra maidir le Comhoibriú, a bhaineann le hábhair ath-leithdháilte, a bheith ina gcúis le hionchas dlisteanach ar thaobh na n-iarratasóirí go gcaithfí aon ath-leithdháileadh ar an gcás a dhéanamh laistigh den tréimhse thosaigh 2 mhí.

I ndáil leis sin, is léir ó chásdlí socair nach mór don Choimisiún, chun sárú ar an bprionsabal maidir le hionchais dhlisteanacha a chosaint ag an gCoimisiún a shuí, dearbhuithe beachta a thabhairt don duine lena mbaineann a thug ar an duine sin aird a thabhairt ar ionchais chuí-réasúnaithe. Mar sin féin, ní thugtar aon dearbhú beacht san Fhógra maidir le Comhoibriú nach rachadh an tréimhse le haghaidh ath-leithdháileadh thar thréimhse 2 mhí.

⁴³⁹ Fógra ón gCoimisiún maidir le díolúine ó fhíneálacha agus laghdú fíneálacha i gcásanna cairtéil (IO 2006 C 298, lch. 17).

⁴⁴⁰ Fógra ón gCoimisiún maidir le nósanna imeachta socraíochta a sheoladh d'fhonn Cinntí a ghlacadh de bhun Airteagal 7 agus Airteagal 23 de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 ón gComhairle i gcásanna cairtéil (IO 2008 C 167, lch. 1).

⁴⁴¹ Breithiúnas an 9 Feabh 2022, *Sped-Pro v an Coimisiún* (T-791/19, EU:T:2022:67).

Ar an gcéad dul síos, ní mór d'ath-leithdháileadh cásanna, dá bhforáiltear i mír 18 den fhógra sin, tarlú 'de ghnáth' laistigh de thréimhse dhá mhí, agus mar thoradh air sin nach bhfuil an teorainn ama sin éigeantach. In aon chás, baineann an tréimhse ama sin le cásanna ina dtagann saincheisteanna maidir le hath-leithdháileadh cásanna chun cinn idir údaráis iomaíochta, rud nach bhfuil amhlaidh sa chás seo, ós rud é gur thionscain an Coimisiún imeachtaí imscrúdaithe arna iarraidh sin d'Oifig Cairtéil na Cónaidhme.

Ar an dara dul síos, maidir le mír 19 den Fhógra maidir le Comhoibriú, ar dá réir nár cheart ath-leithdháileadh cáis tar éis na chéad tréimhse dhá mhí a bheith ann ach amháin i gcás ina n-athraíonn na fíorais atá ar eolas faoin gcás go hábhartha le linn na n-imeachtaí, soiléiríonn an Chúirt nach féidir an nath 'fíorais atá ar eolas faoin gcás' a léirmhíniú sa chaoi nach gcumhdaítear leis ach na fíorais atá ábhartha chun a mheas ar tharla sárú ar na rialacha iomaíochta. Leanann sé ón gcomhthéacs ina dtarlaíonn an mhír sin ⁴⁴², ag deireadh na tréimhse leithdháilte tosaigh dhá mhí, go bhféadfaidh an Coimisiún údar a thabhairt le himeachtaí imscrúdaithe a thionscnamh i gcásanna éagsúla a théann thar na fíorais atá ábhartha chun a mheas ar tharla sárú. Dá bhrí sin, ní mór an abairt sin a léirmhíniú sa chaoi go gcumhdaítear leis aon fhíoras ábhartha a thagann chun solais le linn na n-imeachtaí.

Ag leanúint dá hanailís, diúltaíonn an Chúirt freisin don phléadáil lena n-éilítear sárú ar phrionsabal na coimhdeachta. Dá bhrí sin, cé go n-eagraíonn Rialachán Uimh. 1/2003, ⁴⁴³ i gcomhréir leis an bprionsabal sin, comhlachas níos leithne d'údaráis iomaíochta náisiúnta, tá ról ceannasach ag an gCoimisiún i gcónaí maidir le sárúithe a imscrúdú agus a ionchúiseamh. Dá réir sin, foráiltear le hAirteagal 11(6) de Rialachán Uimh. 1/2003, faoi réir comhairliúcháin leis an údarás náisiúnta lena mbaineann amháin, go gcoinníonn an Coimisiún an fhéidearthacht nós imeachta scrúdúcháin a thionscnamh fiú más rud é, mar atá sa chás seo, go bhfuil údarás náisiúnta ag déileáil leis an gcás cheana féin. Dá bhrí sin, chomhlíon an Coimisiún, a thionscain imeachtaí imscrúdaithe arna iarraidh sin d'údarás iomaíochta náisiúnta na Gearmáine féin, an coinníoll a leagtar síos leis an bhforáil sin agus, dá bhrí sin, níor bhain sé an bonn de shainchumais an Bhallstáit lena mbaineann.

Maidir le frithéileamh an Choimisiúin, tosaíonn an Chúirt tríd an bpléadáil maidir le do-ghlacthacht a d'ardaigh na hiarratasóirí a dhíbhe, ag cur in iúl, cé gur minic a iarrann iarratasóirí, de réir bhrí laghdú ar an bhfíneáil, ar fheidhmiú a dhlínse neamhtheoranta chun méid fíneála arna fhorchur ag an gCoimisiún a chealú, a laghdú nó a mhéadú, nach bhfuil aon rud ann a chuireann cosc ar an gCoimisiún iarratas a dhéanamh chun an méid sin a mhéadú.

Maidir le substaint an fhrithéilimh sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, nár léirigh an Coimisiún gur aithin na hiarratasóirí a inniúlacht in ionad inniúlacht an údaráis iomaíochta náisiúnta le linn an nós imeachta socraíochta, nó fiú go bhféadfadh sé a cheapadh go réasúnta nach ndéanadh na hiarratasóirí agóid in aghaidh na hinniúlachta sin.

Níor chuir an Coimisiún aon fhianaise ar fáil lena mbunófaí an t-aitheantas líomhainte a thug na hiarratasóirí dá inniúlacht. Níor luaigh an Coimisiún ach ag an éisteacht go raibh sé toilteanach, i gcomhthéacs beart fiosrúcháin arna ordú ag an gCúirt, an aighneacht socraíochta a sholáthar ina raibh tásca gur aithníodh an inniúlacht sin. Níor thug an Coimisiún aon údar bailí maidir lena mhoill ar a ghníomh a dhéanamh, ná níor mhínigh sé cén fáth go raibh gá le beart fiosrúcháin den sórt sin sa chás seo, agus é féin teoranta do thagairt ghinearálta do chúiseanna rúndachta nó íogaireachta líomhainte, cé gur ó na hiarratasóirí féin a tháinig na doiciméid a thairg sé a thabhairt ar aird.

Ina theannta sin, ní féidir a thuiscint ón bhfaisnéis atá san aighneacht maidir le réiteach, go háirithe go n-adhmaíonn na hiarratasóirí a ndliteanas agus an léiriú ar uasmhéid na fíneála a mbeadh siad sásta glacadh léi, gur aithin siad inniúlacht an Choimisiúin chun déileáil leis an gcás, ós rud é nár

⁴⁴² Féach, chuige sin, mír 54 den Fhógra maidir le Comhoibriú.

⁴⁴³ Rialachán (CE) Uimh 1/2003 ón gComhairle an 16 Nollaig 2002 maidir le cur chun feidhme na rialacha iomaíochta a leagtar síos in Airteagal 81 agus 82 den Chonradh (IO 2003 L 1, lch. 1).

foráladh d'aitheantas na hinniúlachta sin san fhógra socraíochta, murab ionann agus na tosca a luaitear thuas. Ina theannta sin, chinn an Chúirt Bhreithiúnais roimhe seo, in imthosca atá cosúil le himthosca an cháis seo, ⁴⁴⁴ go bhfuil inniúlacht an údaráis a ghlac an beart faoi réir athbhreithniú ag Cúirteanna an Aontais, arb é atá iontu a mheas ar tharla aon rud neamhdhleathach.

Ar an dara dul síos, ní féidir údar a thabhairt leis an méadú ar an bhfíneáil mar gheall ar chaillteanas líomhainte gnóthachan nós imeachta nó mar gheall ar an ualach riaracháin breise líomhainte a eascraíonn as an gcaingean seo a bheith tionscanta. Tá na gnóthachain nós imeachta a eascraíonn as an nós imeachta socraíochta fós dílsithe don Choimisiún, gan beann ar an gcaingean reatha atá á tabhairt. Is gné lárnach d'aon imeachtaí breithiúnacha é slógadh acmhainní an Choimisiúin chun an cinneadh atá faoi chonspóid a chosaint os comhair na Cúirte agus ní bhaineann sé an bonn de na gnóthachain sin.

Breithiúnas an 6 Samhain 2024, *Crédit agricole agus páirtithe eile v an Coimisiún* (Cásanna uamtha T-386/21 agus T-406/21, [EU:T:2024:776](#))

(Iomaíocht – Cairtéil – Réimse na mbannaí forcheannasacha, na mbannaí ceannasacha agus na mbannaí gníomhaireachta a ainmnítear i ndollar na Stát Aontaithe – Cinneadh lena ndeimhnítear sárú ar Airteagal 101 CFAE agus ar Airteagal 53 den Chomhaontú LEE – Comhordú praghasanna agus gníomhaíochtaí trádála bannaí – Malartuithe faisnéise tráchtála íogaire – Sárú aonair leanúnach – Srianadh iomaíochta de réir cuspóra – Méid na fíneála a ríomh – Bunmhéid – Luach athsholáthair luach na ndíolachán – Caingean le haghaidh neamhniú – Dlínse neamhtheoranta)

Go bunúsach, agus í ina suí mar dhlísheomra méadaithe, dheimhnigh an Chúirt Ghinearálta an cinneadh ón gCoimisiún Eorpach ⁴⁴⁵ lena gcinntear gur ghlac Crédit agricole SA agus Crédit agricole Corporate and Investment Bank ('Crédit agricole'), chomh maith le Credit Suisse Group AG agus Credit Suisse Securities (Europe) Ltd ('Credit Suisse') páirt i gcairtéal in earnáil na bhforbhannaí ceannasacha, na mbannaí ceannasacha agus na mbannaí rialtais a ainmnítear i ndollair na Stát Aontaithe ('OSSA'). Dá bhrí sin, dearbhaíonn an Chúirt na fíneálacha a fhorchuirtear ar na bainc sin mar gheall ar shárú ar Airteagal 101 CFAE agus Airteagal 53 den Chomhaontú maidir leis an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE).

In 2015, chuir Deutsche Bank iarratas ar thrócaire faoi bhráid an Choimisiúin chun é a chur ar an eolas faoi chairtéil a bheith ar mhargadh tánaisteach SSA. Is urrúis fiachais iad SSOnna lena gcuirtear ar a gcumas dá n-eisitheoir cistí a thiomsú chun costais nó infheistíochtaí áirithe a mhaoiniú. Tairgtear iad lena ndíol den chéad uair ag a n-eisitheoir, nó thar a gceann, ar an mbunmhargadh. Déantar iad a thrádáil go minic ansin 'thar an gcuntar' idir infheisteoirí ar an margadh tánaisteach, gan malartú lárnach.

Ar an margadh tánaisteach, déanann na bainc iarracht ioncam a ghiniúint tríd an difríocht idir praghsanna tairisceana agus iarrata SSOnna a ghabháil.

Tar éis dó imscrúdú a thionscnamh chun scrúdú a dhéanamh ar na cleachtais a ndearna Deutsche Bank gearán ina leith, chinn an Coimisiún gur chomhoibrigh trádálaithe roinnt banc, lena n-áirítear Crédit agricole agus Credit Suisse, agus gur mhalartaigh siad faisnéis chun buntáiste iomaíoch a fháil ar mhargadh tánaisteach SSA. Agus é den tuairim, thairis sin, go raibh an t-iompar sin mar chuid de phlean foriomlán lena saothraíodh an cuspóir frithiomaíoch céanna, mheas an Coimisiún go ndearna na bainc lena mbaineann sárú aonair leanúnach ar Airteagal 101(1) CFAE trí chomhaontuithe a thabhairt i gcrích nó trí chleachtais chomhbheartaithe a chur chun feidhme arbh é a gcuspóir an

⁴⁴⁴ Ordú an 29 Eanáir 2020, *Silgan Closures agus Silgan Holdings v an Coimisiún* (C-418/19 P, [EU:C:2020:43](#), míreanna 63 agus 64).

⁴⁴⁵ Cinneadh C(2021) 2871 final ón gCoimisiún an 28 Aibreán 2021 maidir le himeacht faoi Airteagal 101 CFAE agus Airteagal 53 de Chomhaontú LEE (Cás AT.40346 - Bannaí SSA) ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

iomaíocht in earnáil OSSA in LEE a shrianadh nó a shaobhadh. Dá bhrí sin, gearradh fíneálacha EUR 3 993 000 agus EUR 11 859 000 ar Crédit agricole agus Credit Suisse faoi seach.

Thug UBS Group AG, comharba teidil Credit Suisse, agus Crédit agricole dhá chaingean os comhair na Cúirte Ginearálta chun cinneadh an Choimisiúin a neamhniú a mhéid a bhaineann sé leo. D'iarr Crédit agricole ar an gCúirt freisin méid na fíneála a gearradh uirthi a laghdú, i bhfeidhmiú a dlínse neamhtheoranta dá bhforáiltear in Airteagal 261 CFAE agus in Airteagal 31 de Rialachán Uimh. 1/2003.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Mar réamhphointe, tugann an Chúirt faoi deara gur chinn an Coimisiún, sa chinneadh atá faoi chonspóid, go ndearna Crédit agricole sárú aonair leanúnach. Dá bhrí sin, diúltaíonn sí d'argóintí an bhainc sin lena líomhnaítear gur chinn an Coimisiún go raibh cúig shárú neamhspleácha ann atá aicmithe mar 'srian de réir cuspóra', mar sháruithe atá bunaithe ar mhíléamh an chinnidh atá faoi chonspóid.

Ina dhiaidh sin, luann an Chúirt go bhfuil pléadálacha na n-iarraitasóirí le haghaidh neamhniú bunaithe go bunúsach ar thrí chatagóir cáinte:

- ar an gcéad dul síos, earráidí maidir le haicmiú an iompair atá i gceist mar 'sárú aonair leanúnach' ar Airteagal 101(1) CFAE agus an méid a chuir siad leis an sárú sin,
- ar an dara dul síos, earráidí in aicmiú an tsáraithe sin mar 'srian de réir cuspóra'; agus
- ar an tríú dul síos, earráidí agus méid na bhfíneálacha arna bhforchur á chinneadh.

Sula dtugann sí aghaidh ar na trí shaincheist dlí is coiteann don dá chaingean, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta ar dtús pléadail Crédit agricole lena n-éilítear sárú ar phrionsabal thoimhde na neamhchiontachta.

Meas ar thoimhde na neamhchiontachta

Maidir le thoimhde na neamhchiontachta a urramú, d'áitigh Crédit agricole go raibh an Coimisiún mícheart glacadh leis go raibh na trádálaithe lena mbaineann agus, go háirithe, a thrádálalí féin, ar an eolas faoin bhfaisnéis go léir a malartaíodh sna seomraí comhrá buana lena raibh siad nasctha, gan beann ar a rannpháirtíocht ghníomhach sna malartuithe sin.

Diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don ghearán sin, ina luaitear go raibh seachadadh teachtaireachtaí i bhfíor-am chuig gach duine nasctha mar shaintréith de na fóraim atá i gceist. I bhfianaise na gné áirithe sin, bhí an Coimisiún i dteideal a mheas go raibh Crédit agricole ar an eolas faoin bplé a rinneadh sna seomraí comhrá sin a luaithe a bhí baint ag a thrádálalí leo, fiú mura raibh páirt ghníomhach ag an trádálalí sna pléití sin nó fiú dá mbeadh go leor foinsí gaolmhara eile faisnéise ar fáil dó ag an am céanna. D'fhéadfadh sé a bheith difriúil ach amháin má léirigh Crédit agricole, trí fhianaise áirithe le stampa ama beacht, nach raibh a thrádálalí ar an eolas faoin teachtaireacht/ faoi na teachtaireachtaí a ndearnadh gearán ina leith. Níor chuir Crédit agricole an fhianaise sin ar fáil. Sa chiall sin, tá téarmaí an phlé lena mbaineann éagsúil leis na téarmaí as ar eascair an breithiúnas in *Eturas agus páirtithe eile*.⁴⁴⁶

Os a choinne sin, measann an Chúirt gur sháraigh an Coimisiún prionsabal thoimhde na neamhchiontachta tríd an túsphointe a shocrú do rannpháirtíocht Crédit agricole sa sárú mar an dáta a nasc a thrádálalí den chéad uair leis an seomra comhrá atá i gceist le haitheantóirí an bhainc sin, a tharla an 10 Eanáir 2013.

⁴⁴⁶ Breithiúnas an 21 Eanáir 2016, *Eturas agus páirtithe eile* (C-74/14, [EU:C:2016:42](#)).

Chun glacadh leis an gcéad nasc sin mar fhianaise ar iompar frithiomaíoch lenar cuireadh tús le rannpháirtíocht Crédit agricole sa sárú, ba faoin gCoimisiún a bhí sé a léiriú, ar lá an chéad naisc sin, gur chuir trádálaí agricole Crédit go héighníomhach le plé frithiomaíoch ar a laghad. Sa chás seo, ní léir ón gcinneadh atá faoi chonspóid ná ón gcomhad atá ar fáil don Chúirt gur malartaíodh teachtaireachtaí de chineál frithiomaíoch sa seomra comhrá atá i gceist an 10 Eanáir 2013 tar éis do thrádálaí Crédit agricole logáil isteach den chéad uair.

Rannpháirtíocht na n-iarratasóirí i sárú aonair leanúnach amháin

Maidir leis na saincheisteanna dlí lena ndéantar agóid i gcoinne aicmiú an iompair atá i gceist mar 'shárú aonair agus leanúnach' a chuirtear i leith na n-iarratasóirí, tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, nach féidir ach iompar atá mar chuid de 'phlean foriomlán' lena saothraítear cuspóir frithiomaíoch aonair a aicmiú mar shárú aonair leanúnach.

I ndáil le cineál aonair an tsáraithe, measann an Chúirt Ghinearálta gur mheas an Coimisiún i gceart gurbh é an cuspóir aonair frithiomaíoch a bhí á shaothrú ag trádálaithe na mbanc lena mbaineann a n-ioncam a uasmhéadú agus na cailteanais a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar an éiginnteacht a bhaineann le hiompar na dtrádálaithe eile a theorannú ag an am céanna.

Ós rud é gur léirigh an Coimisiún, de réir an chaighdeán dhlíthiúil is gá, go raibh an t-iompar a ghlac trádálaithe na mbanc lena mbaineann idir mí Eanáir 2010 agus mí Feabhra 2013 mar chuid de phlean foriomlán chun an cuspóir frithiomaíoch aonair sin a shaothrú, measann an Chúirt, thairis sin, nár chuir an toirmeasc ar thug Deutsche Bank aghaidh air, i mí Feabhra 2013, ar a thrádálaithe ó sheomraí comhrá iltaobhacha buana a úsáid, cosc ar thrádálaithe na mbanc lena mbaineann an cuspóir sin a bhaint amach. Maidir leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhfuil cineál aonair sáraithe mar thoradh ar an gcuspóir aonair atá á shaothrú ag rannpháirtithe an chairtéil. Níor cuireadh ina choinne go ndeachaigh trádálaithe na mbanc lena mbaineann timpeall ar an toirmeasc a díriodh ar thrádálaithe Deutsche Bank i mí Feabhra 2013 trí líonra pléití déthaobhacha, a d'oibrigh ar an mbealach céanna le seomraí comhrá iltaobhacha buana.

Maidir le cineál leanúnach an tsáraithe, deimhníonn an Chúirt go dtacaíonn comhthéacs fheidhmiú an chairtéil a aimsíodh le conclúid an Choimisiúin go raibh na bairc lena mbaineann rannpháirteach i sárú leanúnach idir Eanáir 2010 agus Márta 2015. Cé nár laghdaigh minicíocht na malartuithe idir trádálaithe na mbanc sin tar éis mhí Feabhra 2013, is amhlaidh fós gur lean siad dá bpléití de chineál frithiomaíoch arís eile, trí fhaisnéis maidir lena ngníomhaíochtaí trádála leanúnacha a mhalartú gan bhac.

Maidir le hargóint Crédit agricole ach oiread nár ghlac sé páirt sa sárú le linn tréimhsí áirithe, ní féidir amhras a tharraingt ar chineál leanúnach an tsáraithe ina iomláine leis an argóint sin ós rud é nach gcuirtear iompar na rannpháirtithe eile san áireamh sna bristeacha ar a bhfuil an banc sin ag brath.

Maidir leis an sárú aonair leanúnach a cuireadh i leith na n-iarratasóirí, tugann an Chúirt faoi deara, ar an dara dul síos, nach mór measúnú a dhéanamh ar an inleagthacht sin i bhfianaise dhá thoisc, eadhon, ar an gcéad dul síos, a rannchuidiú d'aon ghnó leis na comhchuspóirí atá á saothrú ag na bairc uile lena mbaineann agus, ar an dara dul síos, a bhfeasacht faoin iompar neamhdhleathach beartaithe nó déanta ag na bairc sin chun na cuspóirí céanna a shaothrú nó go bhféadfaidís a thuar go réasúnta agus go raibh siad sásta an riosca a ghlacadh.

Tar éis an soiléiriú sin a dhéanamh, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta do na hargóintí go léir a chuir na hiarratasóirí chun cinn chun agóid a dhéanamh maidir lena rannchuidiú d'aon ghnó leis an bplean foriomlán a d'aithin an Coimisiún agus maidir lena n-eolas ar an iompar neamhdhleathach go léir atá i gceist nó, de réir mar a bheidh, maidir lena gcumas é sin a thuar.

Sa chomhthéacs sin, tugann an Chúirt faoi deara go gcomhthacaítear le conclúid an Choimisiúin go bhféadfaidh Crédit agricole, ar a laghad ar bith, iompar neamhdhleathach uile na mbanc eile a thuar

go réasúnach, go háirithe toisc gur ghlac a thrádálaí, mar thrádálaí bainc eile, páirt dhíreach san iompar neamhdhleathach atá i gceist sular ghlac sé lena dhualgais ag Crédit agricole.

Maidir leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhféadfar eolas a fuair fostaí sular tháinig sé i seirbhís gnóthais nua agus a chuireann sé de facto ar fáil don fhostóir nua sin a mheas mar eolas arna roinnt ag a fhostóir nua. Thairis sin, is cásdlí socair é go bhféadfaidh an Coimisiún brath ar theagmhálacha roimh thréimhse an tsáraithe nó ina diaidh chun léargas foriomlán a fháil agus chun céimeanna ullmhúcháin an chairtéil a thaispeáint agus chun comhthacú le léirmhíniú fianaise áirithe.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, diúltaíonn an Chúirt do ghearáin uile na n-iarratasóirí agóid a dhéanamh, ar an gcéad dul síos, i gcoinne aicmiú an iompair atá i gceist mar “shárú aonair agus leanúnach” agus, ar an dara dul síos, i gcoinne a mhéid atá an sárú sin curtha i leith na n-iarratasóirí.

Aicmiú an iompair atá i gceist mar ‘srian de réir cuspóra’

Agus tagairt á déanamh aici do chásdlí na Cúirte Breithiúnais, meabhraíonn an Chúirt Ghinearálta, chun an t-iompar atá i gceist a aicmiú mar ‘srian de réir cuspóra’, gur faoin gCoimisiún a bhí sé a léiriú nach raibh tairseach an-ard díobhála don iomaíocht ag baint leis an iompar sin, mar a mhaígh Crédit agricole, ach nach raibh ann ach leibhéal leordhóthanach dochair don iomaíocht.

Shonraigh an Chúirt freisin nach mór an measúnú ar mhéid na díobhála a dhéanann iompar don iomaíocht a dhéanamh i bhfianaise shaintréithe oibiachtúla an iompair sin agus gan aird a thabhairt ar chás ar leith gach gnóthais a ghlac páirt ann. Dá bhrí sin, níl mionról gnóthais i gcairtéal de chineál a d’imreodh tionchar ar aicmiú an chairtéil sin mar ‘srian de réir cuspóra’ maidir leis na gnóthais uile a bhí rannpháirteach ann. Ar na cúiseanna céanna, ní féidir le Crédit agricole brath go húsáideach, chun agóid a dhéanamh i gcoinne aicmiú an iompair atá i gceist mar ‘srian de réir cuspóra’, ar an bhfóras nár ghlac sé páirt i bpléití áirithe.

I bhfianaise na soiléirithe sin, diúltaíonn an Chúirt ansin do ghearáin na n-iarratasóirí lena n-éilítear go ndearna an Coimisiún earráidí, ar an gcéad dul síos, sa mheasúnú ar chomhthéacs eacnamaíoch an iompair atá i gceist, ar an dara dul síos, sa mheasúnú ar a ndíobháil don iomaíocht agus, ar an tríú dul síos, sa mheasúnú ar cé acu a bhí nó nach raibh údar leo mar gheall ar a n-éifeachtaí ar son na hiomaíochta.

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an measúnú ar chomhthéacs eacnamaíoch an iompair atá i gceist, measann an Chúirt, cé nach féidir leis an gCoimisiún, i margadh casta amhail an margadh sa chás seo, a anailís ar an gcomhthéacs sin a theorannú don mhéid a bhfuil fíorghá leis chun a chinneadh go bhfuil srian ar an iomaíocht de réir cuspóra ann, gur mhainnigh na hiarratasóirí aon neamhleordhóthanacht in anailís an Choimisiúin ar an gcomhthéacs eacnamaíoch agus dlíthiúl a léiriú.

Ar an dara dul síos, maidir leis an measúnú ar dhochar an iompair atá i gceist don iomaíocht, tacaíonn an Chúirt le conclúid an Choimisiúin go raibh, ar an margadh tánaisteach do SSOnna, malartuithe faisnéise tráchtála íogaire idir na bainc lena mbaineann, a bhí ina “gcruthaitheoirí margaidh” ⁴⁴⁷ go léir, díobhálach go leor don iomaíocht chun cabhrú leis an iompar a scrúdaíodh a thréithriú, ina iomláine, mar “shrian de réir cuspóra”.

Ní féidir le maíomh Crédit agricole amhras a chaitheamh ar an gconclúid sin gur margadh é an margadh tánaisteach le haghaidh SSOnna a bhfuil neamhshiméadracht shuntasach faisnéise ann idir cruthaitheoirí margaidh, agus mar thoradh air sin nach ndéanadh an méadú ar an neamhshiméadracht sin a bhí ann cheana mar thoradh ar na malartuithe faisnéise atá i gceist dochar leordhóthanach don iomaíocht. Fiú ag glacadh leis gurb ann don neamhshiméadracht faisnéise sin, tá

⁴⁴⁷ Is iad na cruthaitheoirí margaidh (market makers) na hinstitiúidí nó na daoine aonair a d’fhéadfadh tairgí airgeadais a cheannach nó a dhíol ar mhargaí tánaisteacha OSSAnna ar bhonn ginearálta agus leanúnach seachas idirbheart ar idirbheart, ar phraghsanna a chinneann siad féin.

argóint Crédit agricole bunoscionn leis an éifeachtacht nach m r a r th  leis an gcoincheap ‘srian de r ir cuspóra’ agus, ar bhonn nós leithne, le hAirteagal 101 CFAE.

Ar an tr   dul s s, maidir le hargóintí na n-iaratas ir  go bhfuil  dar leis an iompar at  i gceist i bhfianaise a éifeachtaí i bhfabhar na hiomaíochta, meabhraíonn an Chúirt nach gcuirtear na héifeachtaí i bhfabhar na hiomaíochta a l mhna onn na hiaratas ir  san áireamh, iontu f in, ag an gc im ina n-aicmítear an t-iompar at  i gceist mar “srian de r ir cuspóra”.

In aon ch s, fi  m s rud   go bh eada  n  nach m r éifeachtaí “fabhracha” l mhna the an iompair at  i gceist a chur san áireamh, ar bhealach amháin n  ar bhealach eile, chun críocha a aicmithe mar “srian de r ir cuspóra”, n r léirigh na hiaratas ir  go bhfuil impleachta  fabhracha ann amhail amhras a chaitheamh ar aicmiú an iompair sin mar “srian de r ir cuspóra”.

A mh id a chuir na hiaratas ir  an t-iompar at  i gceist i láthair freisin mar “srianta coimhdeacha” ar fheidhmiú a r il mar chruthaitheoir margaidh SSONna, tugann an Chúirt faoi deara nach bhfuil an cásdlí a bhaineann le heisceacht srianta at  coimhdeach le comhaontuithe dlisteanacha infheidhme, in aon ch s, sa ch s seo,  s rud   n r léirigh na hiaratas ir  go mbeadh a ngn iomha ocht cruthaitheora margaidh dodhéanta gan an t-iompar neamhdhleathach.

Ina theannta sin, diúltaíonn an Chúirt do na hargóintí lena l mhna tear go bhfuil cruthaitheoirí margaidh SSA faoi mhíbhuntáiste córasach   thaobh faisnéise de i gcomparáid le contraph irtithe n r choinnigh l ithrecht bhuan ar an margadh, agus mar thoradh air sin bh  orthu an easpa faisnéise sin a chúiteamh tr  fhaisnéis a lorg   roinnt foinsí.

N  féidir glacadh leis go ndéanann gnóthais iarracht maol  a dhéanamh ar éifeachtaí cásanna fíorasacha a mheasann siad a bheith r -neamhfhabhrach, amhail neamhshim adrachta  riosca a d’fhéadfadh a bheith ann idir oibreoirí margaidh, tr  chleachtais chlaonph irteacha arb   is cuspóir d ibh na míbhuntáistí sin a cheartú. N  féidir le cásanna fíorasacha den s rt sin  dar a thabhairt le s r  ar Airteagal 101 CFAE, go háirithe  s rud   n r ghn iomhaigh na hiaratas ir  ar an margadh t anaisteach do SSONna mar chruthaitheoir  margaidh amháin agus go ndearna siad an ghn iomha ocht sin ar bhonn deonach.

M id na bhf ine lacha a gearradh ar na hiaratas ir  a chinneadh

Chun m id na bhf ine lacha arna bhforchur ar na hiaratas ir  a chinneadh, lean an Coimisiún, go bunúsach, an modh d  bhforáiltear i dtreoir inte 2006 ⁴⁴⁸. Mar sin f in, maidir le r omh na mbunmh ideanna, chinn an Coimisiún luach ionadach a  s id seachas luach na nd iolach n d  bhforáiltear i bpointe 13 de na Treoir L nte sin. Mar thúsphointe chun an athróg ionadach sin a r omh, d’ s id an Coimisiún méideanna bliant laithe agus luachanna barúlacha na SSONna (“na méideanna barúlacha bliant laithe”) a mhalartaigh na bainc lena mbaineann le linn a dtréimhse rannpháirtíochta aonair sa s r  at  i gceist. Rinneadh na méideanna bar lacha bliant laithe sin a iolr  ansin faoi fhachtóir coigeartaithe a r omh an Coimisi n agus  s id   baint as 33 chatagóir ionadaíocha SSA arna n-eisi int ag ocht n-eisitheoir.

Sa chomhthéacs sin, rinne na hiaratas ir  gearán, inter alia, gur sháraigh an Coimisi n Treoir inte 2006 tr  bheith ag brath ar shraith SSONna ionadaíocha seachas ar shonraí a n-idirbheart f in chun an fachtóir coigeartaithe a r omh agus tr   s id a bhaint as sonraí poiblí   ard n Bloomberg, a bhoilscigh an fachtóir coigeartaithe sin (“sonraí BGN”).

Ch in Credit Suisse an Coimisiún freisin toisc go ndearna s  r mheastach n ar an athróg ionadach tr  na méideanna barúlacha a coinníodh siar in aghaidh idirbhearta Credit Suisse a bhaineann le ceannach airgid thirim (f l ) a chur san  ireamh.

⁴⁴⁸ Treoir inte maidir le f ine lacha arna bhforchur de bhun Airteagal 23(2)(a) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 (IO 2006 C 210, lch. 2, ‘Treoir inte 2006’).

Mar réamhphointe, measann an Chúirt, cé gur chuir an Coimisiún teorainn lena rogha leathan maidir leis an modh chun féineálacha a ríomh, agus Treoirlínte 2006 á nglacadh aige, go bhfuil sé de chumhacht aige imeacht uathu, ar choinníoll go dtugann sé cúiseanna agus go dtugann sé údar lena rogha maidir leis an gcaighdeán dlíthiúil is gá.

Mar sin féin, i gcás ina n-imíonn an Coimisiún ó Threoirlínte 2006 ní ina n-iomláine — mar a cheadaítear dó le pointe 37 a dhéanamh — ach amháin, mar atá sa chás seo, ó phointe 13, ní féidir leis imeacht ó threoirphrionsabail agus ó bhunloighic na dtreoirlínte sin. Dá bhrí sin, agus an mhodheolaíocht a shainíonn sí á cur chun feidhme, ní mór di, go háirithe, a bheith cúramach na fíorais is fearr atá ar fáil a chur san áireamh, faoin athbhreithniú mionsonraithe, ó thaobh dlí agus fíorais, ar Chúirteanna an Aontais Eorpaigh.

I bhfianaise na soiléirithe sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, gur thug an Coimisiún, sa chinneadh atá faoi chonspóid, réasúnú agus údar leis an gcaighdeán dlíthiúil is gá chun neamhaird a thabhairt ar an modheolaíocht a leagtar síos i bpointe 13 de na Treoirlínte agus chun a ríomh ar an méid bunúsach a bhunú ar athróg ionadach do luach na ndíolachán a tarraingíodh suas trí mhéideanna barúlacha bliantúlaithe gach ceann de na bainc lena mbaineann a iolrú faoi fhachtóir coigeartaithe, arna ríomh ar bhonn an tsampla de 33 chatagóir SSA.

Sa chomhthéacs sin, diúltaíonn an Chúirt d'argóintí na n-iarritasóirí gur cheart don Choimisiún modheolaíocht a ghlacadh chun an fachtóir coigeartaithe a ríomh bunaithe ar a n-idirbhearta féin.

I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt go n-éilíonn modheolaíocht atá bunaithe ar shonraí idirbhirt na mbanc lena mbaineann ríomhanna atá i bhfad níos casta ná na ríomhanna atá casta cheana féin sa chás seo, cé go n-áirithítear go beacht le cineál ionadaíoch na SSONna a úsáidtear go mbeidh na sonraí a chuirtear san áireamh fós ábhartha chun an fhíneáil a ríomh agus gur féidir tábhacht eacnamaíoch an tsáraithe atá i gceist a léiriú leis an méid beachtais a cheanglaítear leis an gcásdlí. Go deimhin, cuireann réasúnaíocht den sórt sin dualgas cruthúnais iomarcach ar an gCoimisiún.

Ar an dara dul síos, diúltaíonn an Chúirt d'argóintí na n-iarritasóirí ina líomhnaítear nach raibh na sonraí BGN a d'úsáid an Coimisiún leordhóthanach chun an athróg ionadach a ríomh sa mhéid is gur bhoilscigh siad an fachtóir coigeartaithe.

Tar éis di a thabhairt faoi deara gur faoin gCoimisiún a bhí sé na fíorais is fearr a bhí ar fáil a chur san áireamh, tugann an Chúirt dá haire, sa chinneadh atá faoi chonspóid, gur dhiúltaigh an Coimisiún, ar bhealach réasúnaithe, do na hargóintí ar a raibh na bainc lena mbaineann ag brath le linn an nós imeachta riaracháin chun agóid a dhéanamh i gcoinne úsáid sonraí BGN. Dá bhrí sin, ní féidir leis na hachomharcóirí iad féin a theorannú do mhaíomh os comhair na Cúirte go bhfuil easnamh amháin nó níos mó ar na sonraí a úsáideann an Coimisiún, ach, os a choinne sin, ní mór dóibh a léiriú, i gcomhthéacs na modheolaíochta a chinn an Coimisiún go dleathach, go bhfuil sonraí níos fearr ann i ndáiríre ná na sonraí a úsáideann an institiúid sin agus go bhfuil na sonraí sin ar fáil i ndáiríre.

Agus cinneadh á dhéanamh aici nach raibh na hiarratasóirí in ann sonraí a chur isteach níos fearr ná na sonraí ar a raibh an Coimisiún ag brath, diúltaíonn an Chúirt freisin don cháineadh a rinne Credit Suisse maidir le cineál anaithnid na slí inar tiomsaíodh sonraí BGN. Maidir leis sin, cuireann an Chúirt in iúl gur sonraí tagartha i measc trádálaithe iad sonraí BGN, arna dtarraingt suas ag tríú páirtí sa nós imeachta ar bhonn praghsanna roinnt oibreoirí. Dá bhrí sin, ní féidir a áitiú go bailí, ar an bhforas nach eol i bpáirt an chaoi a dtiomsaítear iad, nach féidir leis an gCoimisiún sonraí tagartha den sórt sin a úsáid, go háirithe i gcás nach ndearna Credit Suisse tagairt ar bhealach ar bith d'ardáin mhargaidh a sholáthraíonn faisnéis níos cruinne nó níos ábhartha ná ardán Bloomberg.

De réir na Cúirte Ginearálta, níorbh fhéidir a mheas gur bhain an Coimisiún úsáid as sonraí nár léirigh staid Credit Suisse ar gach bealach, i gcás nach raibh sonraí cruinne ionadaíocha leordhóthanacha ag an institiúid sin agus, dá bhrí sin, go raibh sé faoi oibleagáid modheolaíocht a úsáid a bhí bunaithe ar shonraí malartacha nach raibh chomh beacht céanna, chun athróg ionadach a athchruthú.

Ar an tríú dul síos, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta do ghearán Credit Suisse go ndearna an Coimisiún rómheastachán ar an athróg ionadach do luach na ndíolachán trí idirbhearta a bhaineann le ceannach airgid thirim a áireamh ina mhéideanna barúlacha.

Maidir leis an bpointe sin, meabhraíonn an Chúirt, i gcomhthéacs Threoirlínte 2006, go bhfuil sé i gceist leis an gcoincheap “ionadaí”, cosúil leis an gcoincheap “luach díolachán”, go mbeadh sé mar thúsphointe chun an fhíneáil a fhorchuirtear ar ghnóthas a ríomh méid a léiríonn tábhacht eacnamaíoch an tsáraithe atá i gceist agus tábhacht eacnamaíoch an ghnóthais sin sa sárú sin. Dá bhrí sin, tugann cinneadh an tseachvótálaí le tuiscint nach mór na hidirbhearta go léir a dhéantar ar an margadh lena mbaineann an sárú a chur san áireamh i gcás gach ceann de na gnóthais a ghlac páirt sa sárú atá i gceist.

Cé gur fíor gurb é an toradh a bhíonn ar an modheolaíocht a ghlac an Coimisiún go gcuirtear an méid barúlach a mhalartaítear in idirbheart ceannaigh airgid ar leith san áireamh do dhíoltóir an SSA lena mbaineann agus dá cheannaitheoir araon nuair a ghlac siad araon páirt sa sárú atá i gceist, leanann an breithniú dúbailte sin as na prionsabail lena rialaítear cinneadh fíneálacha de bhun Threoirlínte 2006 i gcomhthéacs sonracha an cháis seo. Thairis sin, dá ndéanfaí an chuid ionadach de na hidirbhearta a thagann gan amhras faoi raon feidhme an chairteil líomhnaithe a eisiamh ó ríomh an tseachvótálaí, d’íoslaghdófaí go saorga tábhacht eacnamaíoch an tsáraithe atá i gceist, rud a bhainfeadh an bonn den chuspóir maidir le hionchúiseamh éifeachtach agus pionósú éifeachtach a dhéanamh ar sháruithe ar Airteagal 101 CFAE.

Tar éis di na luachanna athsholáthair a glacadh i leith na n-iarratasóirí a bhailíochtú, diúltaíonn an Chúirt, ar deireadh, dá n-argóintí i gcoinne an iolraitheora thromchúisigh a chuir an Coimisiún i bhfeidhm maidir leis na luachanna sin i gcomhréir le pointí 20 go 23 de Threoirlínte 2006.

Ós rud é gur socraíodh an t-iolraitheoir tromchúise sin ag 16 % do na bainc uile lena mbaineann, mhaígh Crédit agricole, inter alia, gur cheart don Choimisiún iolraitheoir aonair agus níos ísle a chur i bhfeidhm air.

Ós rud é gur thagair Crédit agricole, mar thaca leis an argóint sin, do bhreithiúnais na Cúirte Breithiúnais roimh dháta foilsithe Threoirlínte 2006, tosaíonn an Chúirt Ghinearálta ag tabhairt dá haire nach féidir leis na breithiúnais sin a cheangal ar an gCoimisiún tosca seachas tromchúis intreach an tsáraithe atá i gceist a chur san áireamh ag an gcéim ina gcinntear an t-iolraitheoir tromchúise faoi Threoirlínte 2006.

Thairis sin, cé nach féidir leis an gCoimisiún, agus na fíneálacha arna bhforchur ar bhonn Airteagal 101 CFAE á ríomh aige, neamhaird a thabhairt ar phrionsabal na córa comhionainne, is léir ó phointe 22 de Threoirlínte 2006 agus ón gcásdlí a bhaineann leis go léiríonn an t-iolraitheoir tromchúise, i bprionsabal, tromchúis an tsáraithe atá i gceist agus ní tromchúis choibhneasta rannpháirtíocht gach gnóthais lena mbaineann sa sárú sin. Is sa chiall sin a shamhlaítear le pointí 19 go 22 de Threoirlínte 2006 go gcinntear an t-iolraitheoir tromchúise don sárú lena mbaineann agus ní do gach gnóthas a ghlac páirt ann. Dá bhrí sin, ní dhéantar an measúnú ar imthosca aonair, i bprionsabal, i gcomhthéacs an mheasúnaithe ar thromchúis an tsáraithe, is é sin le rá, agus méid bunúsach na fíneála á shocrú, ach i gcomhthéacs choigeartú an mhéid bhunúsaigh ar bhonn imthosca maolaitheacha agus géaraitheacha.

Ina theannta sin, agus í ag tabhairt dá haire nach féidir a mheas go bhfuil iolraitheoir tromchúise 16 % as sárú amhail an sárú a cinneadh sa chinneadh atá faoi chonspóid míchuí nó díréireach, diúltaíonn an Chúirt do na hargóintí a chuir Crédit agricole chun cinn ina leith sin.

I bhfianaise an mhéid sin, díbheann an Chúirt Ghinearálta don chaingean ina hiomláine. Os a choinne sin, cuireann sé an cinneadh atá faoi chonspóid maidir le Crédit agricole ar neamhní a mhéid, ar an gcéad dul síos, a chinneann sé gur ghlac Crédit agricole páirt sa sárú ón 10 Eanáir 2013 go dtí an 24 Márta 2015, agus ní ón 11 Eanáir 2013 go dtí an 24 Márta 2015, agus, ar an dara dul síos, go socraíonn

sé méid na fíneála a gearradh ar Crédit agricole ag EUR 3 993 000. Mar sin féin, i bhfeidhmiú a dlínse neamhtheoranta, coinníonn an Chúirt méid na fíneála a fhorchuirtear ar Crédit agricole.

2. Cumaisc ⁴⁴⁹

Breithiúnas an 13 Samhain 2024, *NetCologne v an Coimisiún* (T-258/20, [EU:T:2024:813](#))

(Iomaíocht – Comhchruinnithe – Margaí Gearmánacha do sheirbhísí teilifíse agus seirbhísí teileachumarsáide – Cinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil an comhchruinniú comhoiriúnach leis an margadh inmheánach agus le Comhaontú LEE – Gealltanais – Measúnú ar éifeachtaí cothrománacha, ingearacha agus ilchuideachta an idirbhirt ar an iomaíocht – Srianata iomaíochta idir na páirtithe sa chomhchruinniú – Athrú a bhaineann go sonrach le comhchruinniú – Earráid fhollasach mheasúnaithe)

Breithiúnas an 13 Samhain 2024, *Deutsche Telekom v an Coimisiún* (T-864/20, [EU:T:2024:815](#))

(Iomaíocht – Comhchruinnithe – Margaí Gearmánacha do sheirbhísí teilifíse agus seirbhísí teileachumarsáide – Cinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil an comhchruinniú comhoiriúnach leis an margadh inmheánach agus le Comhaontú LEE – Gealltanais – Measúnú ar éifeachtaí cothrománacha, ingearacha agus ilchuideachta an idirbhirt ar an iomaíocht – Srianata iomaíochta idir na páirtithe sa chomhchruinniú – Athrú a bhaineann go sonrach le comhchruinniú – Earráid fhollasach mheasúnaithe)

Breithiúnas an 13 Samhain 2024, *Tele Columbus v an Coimisiún* (T-69/20, [EU:T:2024:816](#))

(Iomaíocht – Comhchruinnithe – Margaí Gearmánacha do sheirbhísí teilifíse agus seirbhísí teileachumarsáide – Cinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil an comhchruinniú comhoiriúnach leis an margadh inmheánach agus le Comhaontú LEE – Gealltanais – Measúnú ar éifeachtaí cothrománacha, ingearacha agus ilchuideachta an idirbhirt ar an iomaíocht – Srianata iomaíochta idir na páirtithe sa chomhchruinniú – Athrú a bhaineann go sonrach le comhchruinniú – Earráid fhollasach mheasúnaithe)

Le breithiúnais ar an lá céanna, dhíbh an Chúirt Ghinearálta trí chaingean arna dtabhairt inar iarradh an cinneadh ón gCoimisiún Eorpach a chur ar neamhní lenar údaraíodh go bhfuil comhchruinniú in earnáil na seirbhísí teilifíse agus teileachumarsáide maidir le Vodafone Group plc ag fáil socmhainní áirithe Liberty Global plc comhoiriúnach leis an margadh inmheánach ⁴⁵⁰. Ar an gcaoi sin, chinn an Chúirt nár cáineadh an Coimisiún as tosaíocht a thabhairt, agus scrúdú á dhéanamh aige ar chomhoiriúnacht an chomhchruinnithe sin leis an margadh inmheánach, atá de dhualgas air faoi Airteagal 2(2) de Rialachán Uimh. 139/2004 ⁴⁵¹, don chritéar maidir le bac suntasach a chur ar iomaíocht éifeachtach thar thástáil na ceannasachta.

⁴⁴⁹ Résumé le haghaidh *NetCologne v an Coimisiún* (T-58/20), *Deutsche Telekom v an Coimisiún* (T-64/20) agus *Tele Columbus v an Coimisiún* (T-69/20).

⁴⁵⁰ Cinneadh C(2019) 5187 final ón gCoimisiún an 18 Iúil 2019 lena ndearbhaítear go bhfuil an comhchruinniú comhoiriúnach leis an margadh inmheánach agus le Comhaontú LEE maidir le Vodafone Group plc ag fáil socmhainní áirithe Liberty Global plc (Cás COMP/M.8864 *Vodafone v Certain Liberty Global Assets*) ('an cinneadh atá faoi chonspóid')

⁴⁵¹ Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 ón gComhairle an 20 Eanáir 2004 maidir le rialú comhchruinnithe idir gnóthais ('an Rialachán um Chumaisc CE') (IO 2004 L 24, lch. 1).

Is dhá oibreoir iad Vodafone agus Liberty Global atá gníomhach i seirbhísí teilifíse agus teileachumarsáide i roinnt tíortha de chuid an Aontais, amhail an Ghearmáin. Sa tír sin, tá Liberty Group i láthair trína fhochuideachta Unitymedia GmbH.

In 2018, thug Vodafone fógra don Choimisiún, i gcomhréir leis an Rialachán um Chumaisc CE, faoi chomhchruinniú arb é is aidhm dó a chur ar a chumas rialú aonair a fháil ar ghníomhaíochtaí teileachumarsáide Liberty Global i roinnt Ballstát, amhail an Ghearmáin. Is éard a bhí san idirbheart ná conradh ceannaigh agus díola ina raibh sé beartaithe ag Vodafone 100 % de scaireanna Unitymedia a fháil ('an comhchruinniú atá i gceist').

Agus é á mheas gur ardaíodh amhras tromchúiseach leis an idirbheart maidir lena chomhoiriúnacht leis an margadh inmheánach, chinn an Coimisiún nós imeachta scrúdúcháin críochnúil a oscailt. Ag deireadh an nós imeachta sin, dearbhaíodh go raibh an comhchruinniú comhoiriúnach leis an margadh inmheánach agus leis an gComhaontú maidir leis an Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE) faoi réir comhlíonadh gealltanais áirithe ag Vodafone ⁴⁵².

Sa chinneadh atá faoi chonspóid, rinne an Coimisiún measúnú, ar an gcéad dul síos, ar éifeachtaí cothrománacha, ingearacha agus ilchuideachta an chomhchruinnithe, go háirithe sa Ghearmáin. Tar éis dó anailís a dhéanamh, cé gur tháinig sé ar an gconclúid nach raibh aon bhac suntasach ar iomaíocht éifeachtach ('BSIÉ') sa mhargadh le haghaidh soláthar miondíola seirbhísí tarchurtha comharthaí teilifíse, sa mhargadh le haghaidh soláthar miondíola tairiscintí ilseirbhíse agus sa mhargadh le haghaidh soláthar miondíola seirbhísí teilifíse, chinn sé go raibh BSIÉ ar an margadh le haghaidh rochtain sheasta ar an idirlíon agus ar an margadh mórdhíola comharthaí teilifíse.

Ar an dara dul síos, d'fhóraigh sé an raibh na gealltanais a thairg Vodafone de chineál a d'fhágfadh go mbeadh an t-idirbheart comhoiriúnach leis an margadh inmheánach, go háirithe i bhfianaise an dá mhargadh inar sainaithníodh ábhair imní maidir leis an iomaíocht.

Is cuideachtaí iad na hiarratasóirí, Deutsche Telekom AG, Tele Columbus AG agus NetCologne Gesellschaft für Telekommunikation mbH a bunaíodh sa Ghearmáin a thairgeann seirbhísí teilifíse, idirlín agus teileafóin. Thug gach ceann dóibh caingean le haghaidh neamhniú i gcoinne an chinnidh atá faoi chonspóid os comhair na Cúirte Ginearálta a mhéid a bhaineann sé leo.

Trína gcaingne faoi seach, áitíonn siad, ar an gcéad dul síos, go ndearna an Coimisiún earráid mheasúnaithe ar éifeachtaí cothrománacha an chomhchruinnithe atá i gceist, go háirithe ar an margadh le haghaidh soláthar miondíola seirbhísí comharthaí teilifíse a tharchur agus ar an margadh mórdhíola comharthaí teilifíse, chomh maith leis na héifeachtaí ingearacha ar an margadh idirmheánach chun comharthaí teilifíse a tharchur. Ar an dara dul síos, cuireann siad i gcoinne leordhóthanacht agus oiriúnacht na ngealltanais a rinneadh ceangailteach leis an gcinneadh atá faoi chonspóid d'fhonn an comhchruinniú a dhéanamh comhoiriúnach leis an margadh inmheánach.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Mar réamhbharúil, meabhraíonn an Chúirt Ghinearálta prionsabail an chásdlí is infheidhme, maidir le déine an athbhreithnithe bhreithiúnaigh a dhlitear uirthi agus maidir leis an bhfianaise nach bhfuil aon bhac suntasach ann ar iomaíocht éifeachtach nach mór don Choimisiún a bhunú.

⁴⁵² Áirítear sna gealltanais sin, inter alia: gealltanais WCBA ('Wholesale Cable Broadband Access'), lenar foráladh do rochtain ar líonra cáblaí an eintitis atá i gceist sa chomhchruinniú a oscailt d'oibreoir tríú páirtí chun chur ar a chumas don oibreoir sin seirbhísí rochtana idirlín seasta miondíola a thairiscint, chomh maith lena sheirbhísí teilifíse OTT féin (over the top) nó seirbhísí tríú páirtithe; gealltanais OTT, lenar cuireadh cosc ar an eintiteas atá i gceist sa chomhchruinniú teorainn a chur leis an bhféidearthacht do chraoltóirí ar craoladh a n-inneachar ar a n-ardán an t-inneachar sin a dháileadh trí sheirbhís OTT agus lenar áirithíodh go raibh acmhainneacht idirnáisc dhíreach leordhóthanach acu chun é sin a dhéanamh; gealltanais HBBTV (Hybrid Broadcast Broadband TV), a d'éiligh ar an eintiteas atá i gceist sa chomhchruinniú leanúint de chomhartha HBBTV a chraoladh ó chraoltóirí saorchraolta; agus gealltanais maidir le táillí mórdhíola, rud a chuir cosc ar an eintiteas atá i gceist sa chomhchruinniú na táillí mórdhíola a íocann craoltóirí saorchraolta leis a mhéadú.

I ndáil leis sin, soiléiríonn sí, maidir le comhchruinnithe, go dtugtar discréd áirithe don Choimisiún leis an Rialachán um Chumaisc CE, go háirithe maidir le measúnaithe de chineál eacnamaíoch. Sa chomhthéacs sin, cé nach faoin gCúirt Ghinearálta atá sé a measúnú eacnamaíoch féin a chur in ionad mheasúnú eacnamaíoch an Choimisiúin, ní hamháin nach mór don Chúirt sin a shuíomh, *inter alia*, an bhfuil an fhianaise ar a bhfuiltear ag brath cruinn, iontaofa agus comhsheasmhach ó thaobh fíoras de, ach freisin an bhfuil an fhaisnéis uile nach mór a chur san áireamh san fhianaise sin chun measúnú a dhéanamh ar chás casta agus an bhfuil sí in ann bunús a thabhairt leis na conclúidí a baineadh aisti.

Maidir leis na ceanglais chruthúnais a fhorchuirtear ar an gCoimisiún chun a léiriú an gcuirfeadh comhchruinniú ar tugadh fógra ina leith bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach agus nach mór, dá bhrí sin, a dhearbhu go bhfuil sé neamh-chomhoiriúnach nó comhoiriúnach leis an margadh inmheánach, cuireann an Chúirt in iúl, i bhfianaise chineál ionchasach na hanailíse eacnamaíche is gá, gur leor don Choimisiún a léiriú, trí bhíthin fianaise atá suntasach agus comhsheasmhach go leor, gur mó is dócha ná a mhalairt go gcuirfeadh an comhchruinniú lena mbaineann bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach sa mhargadh inmheánach nó i gcuid shubstaintiúil de.

Is i bhfianaise na mbreithnithe sin a dhéanann an Chúirt anailís, ar an gcéad dul síos, ar éifeachtaí an chomhchruinnithe ar mhargadh na Gearmáine agus ansin ar na gealltanais a rinneadh ceangailteach leis an gcinneadh atá faoi chonspóid.

1. *Anailís ar éifeachtaí an chomhchruinnithe*

- a) *Éifeachtaí neamh-chomhordaithe cothrománacha an chomhchruinnithe ar an margadh le haghaidh soláthar miondíola seirbhísí tarchurtha comharthaí teilifíse do chustaiméirí atá lonnaithe in aonaid ilteaghaisí*

Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta na hearráidí follasacha measúnaithe agus dlí a líomhnaítear a rinne an Coimisiún san anailís dá chuid ar éifeachtaí cothrománacha ar an margadh le haghaidh soláthar miondíola seirbhísí tarchurtha comharthaí teilifíse do chustaiméirí atá lonnaithe in aonaid ilteaghaisí (multi dwelling units (MDU), 'margadh MDU').

Maidir leis na srianta iomaíochta cómhalmartacha arna bhfeidhmiú ag na páirtithe sa chomhchruinniú, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, ag féachaint d'easpa aon fhorluí suntasach idir a ngníomhaíochtaí, nach ndearna an Coimisiún earráid fhollasach mheasúnaithe agus é á chinneadh aige nach iomaitheoirí díreacha iad roimh an gcomhchruinniú, d'ainneoin na gcásanna forluiteacha eisceachtúla a chuir an Coimisiún san áireamh, nach ndearnadh a gcineál diomaibhseach a chonspóid trí bhíthin fianaise. Mar thoradh air sin, ní raibh na táirgí a dhíolann na páirtithe don chomhchruinniú, sa chleachtas, in iomaíocht.

Sa dara háit, ní dhearna an Coimisiún earráid fhollasach mheasúnaithe nuair a chinn sé nach raibh iomaíocht indíreach idir na páirtithe sa chomhchruinniú. Maidir leis sin, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil gnóthais i gcaidreamh iomaíoch indíreach, go háirithe i gcás ina bhfuil siad faoi réir srianta iomaíocha comhchosúla ó ghnóthais seachas gach ceann acu go díreach nó i gcás ina gcuireann tosca eile, amhail ceanglais arna bhforchur ag custaiméirí, teorainn lena gcumas a bpraghsanna agus a ndálaí tráchtála a shocrú ar bhealach inchomparáide.

Sa chás seo, measann an Chúirt, maidir leis an bhfíoras go ndearna na páirtithe sa chomhchruinniú faireachán ar a ngníomhaíochtaí faoi seach agus go ndearna siad comparáid idir a dtairiscintí táirgí, nach dtéann na hanailísí comparáideacha sin thar anailísí comparáideacha tráchtála amháin a bhí dírithe ar fhaireachán a dhéanamh ar dhea-chleachtais san earnáil agus aithris a dhéanamh orthu b'fhéidir. Ní féidir an fhoirm chomparáide sin, arb é atá inti anailís ar fheidhmíocht an mhargaidh nó ar dhea-chleachtais san earnáil, lena n-áirítear i mBallstáit eile nó i dtríú tíortha, a aicmiú mar shrianta indíreacha ar iomaíocht. Ag an am céanna, is léir ón gcinneadh atá faoi chonspóid gur toradh iad na conarthaí a tugadh i gcrích le húinéirí MDU ("custaiméirí MDU") ar chaibidlíochtaí, tairiscintí iomaíocha

nó nósanna imeachta foirmiúla tairisceana. Dá bhrí sin, ní conarthaí caighdeánacha iad a d'fhéadfadh a bheith ina n-ábhar d'anailís chomparáideach go héasca ar bhonn breathnóireacht ar chleachtais tionscail amháin.

Thairis sin, maidir le hiomaíocht bhonneagair idir na páirtithe sa chomhchruinniú, chinn an Coimisiún nach raibh aon tionchar iomaíoch díreach ag na gníomhaíochtaí infheistíochta agus nuálaíochta líonra a rinne gach páirtí sa chomhchruinniú ar straitéis nuálaíochta agus infheistíochta líonra an pháirtí eile agus nach raibh san fhaireachán a rinne gach páirtí ar na gníomhaíochtaí a rinne an páirtí eile sa chomhthéacs sin ach anailísí comparáideacha tráchtála, rud nach gcomhfhreagraíonn d'fhoirm na srianta indíreacha ar iomaíocht.

Sa tríú háit, theip ar na hiarratasóirí a léiriú go bhféadfadh iomaíocht a bheith ann idir na páirtithe sa chomhchruinniú, agus mar thoradh air sin cháin siad an Coimisiún go neamhbhalbh as a mheas nár dhócha go leathnódh na páirtithe sin, in éagmais an chomhchruinnithe atá i gceist, a ngníomhaíochtaí i lorg cábla an pháirtí eile, chun deireadh a chur le hiomaíocht a d'fhéadfadh a bheith ann, rud a d'fhágfadh go mbeadh BSIÉ ann.

Sa cheathrú háit, maidir le ceannasacht chomhchoiteann a líomhnaítear a bheith ann roimh an gcomhchruinniú atá i gceist mar thoradh ar chlaonpháirteachas intuigthe idir na páirtithe sa chomhchruinniú, lena mínítear easpa iomaíochta iarbhír nó féideartha eatarthu ar mhargadh MDU, tugann an Chúirt dá haire, cé go bhféachann an argóint sin le cairtéal a shéanadh, go bhfuil an gearán sin neamhéifeachtach, ós rud é nach mbaineann an argóint sin le hábhar an chinnidh atá faoi chonspóid, ach le cleachtais a d'fhéadfadh a bheith faoi raon feidhme Airteagail 101 nó 102 CFAE. In aon chás, níl sé ábhartha chuige sin, chun críocha comhchruinniú a rialú, imscrúdú a dhéanamh ar na cúiseanna, i gcás inarb iomchuí, le sárú ar rialacha iomaíochta an Aontais, le heaspa iomaíochta idir na páirtithe sa chomhchruinniú.

Os a choinne sin, cé go bhféachtar leis an argóint sin cáineadh a dhéanamh ar cheannasacht chomhchoiteann a bheith ann, níor deimhníodh na líomhaintí sin trí scrúdú a dhéanamh ar dhoiciméid inmheánacha na bpáirtithe agus go raibh siad contrártha leis an gcúis, a d'fhéadfadh a bheith contrártha le dlí iomaíochta an Aontais, nár fhéach na páirtithe sa chomhchruinniú le dul in iomaíocht lena chéile roimh an gcomhchruinniú.

Sa chúigiú háit, maidir leis an ngearán lena líomhnaítear gur mhainnigh an Coimisiún an méadú ar acmhainní a eascraíonn as an gcomhchruinniú a chur san áireamh, rud a chuirfeadh ar chumas na bpáirtithe sa chomhchruinniú a n-iomaitheoirí a fhoriamh trí phraghsáil chreachach a chur i bhfeidhm, inter alia, tugann an Chúirt dá haire nach leor méadú den sórt sin, fiú má shuítear é, ann féin, chun a dhearbhuí nach bhfuil an t-idirbheart sin ag luí leis an margadh inmheánach. Ní fhéadfadh an Coimisiún a dhearbhuí nach bhfuil comhchruinniú ag luí leis an margadh inmheánach ach i gcás ina gcinneann sé go bhfuil BSIÉ mar thoradh díreach agus láithreach den chomhchruinniú. Ní fhéadfaidh BSIÉ den sórt sin, a n-eascraíonn as na cinntí a dhéanfaidh na heintitis atá i gceist sa chomhchruinniú amach anseo, a mheas ach amháin mar thoradh díreach agus láithreach den chomhchruinniú má dhéanfaí an t-iompair amach anseo indéanta agus réasúnach ó thaobh na heacnamaíochta de le leasú ar chineál agus struchtúr an mhargaidh arb é an comhchruinniú is cúis leis. Sa chás seo, bhí sé de chumhacht cheana féin ag na páirtithe sa chomhchruinniú iad féin a iompar, a mhéid atá suntasach, go neamhspleách ar a n-iomaitheoirí agus ar a gcustaiméirí MDU, gan beann ar aon mhéadú ar acmhainní mar thoradh ar an gcomhchruinniú.

Ar na cúiseanna céanna, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don argóint go laghdódh an comhchruinniú atá i gceist an brú iomaíochta arna chur i bhfeidhm ag na hiomaitheoirí ar mhargadh MDU go suntasach, rud a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le BSIÉ. Go sonrach, chuir cumhacht airgeadais an eintitis atá i gceist sa chomhchruinniú maidir lena n-iomaitheoirí ar a chumas dó cosc a chur ar fhorbairt na n-iomaitheoirí sin. Cé gur fíor go bhféadfadh BSIÉ a bheith mar thoradh ar an laghdú ar bhrú iomaíochta arna chur i bhfeidhm ag iomaitheoirí mar thoradh ar chomhchruinniú, ní thacaíonn an cinneadh go bhfuil méadú ar chumhacht airgeadais an eintitis atá i gceist sa chomhchruinniú ann

féin leis an gconclúid go bhfuil bac den sórt sin ann. Go deimhin, ní mór don Choimisiún a chur san áireamh, chun measúnú a dhéanamh ar chomhoiriúnacht an chomhchruinnithe leis an margadh inmheánach, roinnt tosca eile amhail struchtúr na margaí atá i gceist, an fhíoriomaíocht nó an iomaíocht d'fhéadfadh a bheith ann ó ghnóthais, an seasamh chomh maith le cumhacht eacnamaíoch agus airgeadais na ngnóthas lena mbaineann, rogha na soláthróirí agus na n-úsáideoirí, bacainní iontrála chomh maith le hathruithe ar an soláthar agus ar an éileamh a bheith ann.

Maidir leis an ngearán lena n-éilítear gur mhainnigh an Coimisiún cruthú cheannasacht Vodafone ar mhargadh MDU a chur san áireamh, rud a bheadh ina chúis le BSIÉ, meabhraíonn an Chúirt nach mór don Choimisiún, faoin Rialachán um Chumaisc CE ⁴⁵³, i rialú comhchruinnithe, a mheas an bhfuil comhchruinniú de chineál a chuirfeadh bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach sa mhargadh inmheánach nó ar chuid shubstaintiúil de, ós rud é nach leor ann féin go gcruthódh nó go neartódh comhchruinniú ceannasacht chun tacú leis an gconclúid nach bhfuil an comhchruinniú sin comhoiriúnach leis an margadh inmheánach. Is éard atá i gceist le hanailís ionchasach den sórt sin ná scrúdú a dhéanamh ar an gcaoi a d'fhéadfadh comhchruinniú na tosca lena gcinntear staid na hiomaíochta i margadh ar leith a athrú. Dá bhrí sin, ní féidir an Coimisiún a cháineadh as anailís ionchasach a dhéanamh, sa chás seo, a bhaineann go háirithe le héifeachtaí neamh-chomhordaithe cothrománacha an chomhchruinnithe ar mhargadh MDU. I gcomhthéacs na hanailíse seo, ós rud é gur tháinig an Coimisiún ar an gconclúid nach raibh aon BSIÉ ann, sa mhéid is nár chuir an comhchruinniú atá i gceist deireadh le srianta iomaíochta idir na páirtithe ná nár mhaolaigh sé na srianta iomaíochta arna bhfeidhmiú ag na hiomaitheoirí eile, ní raibh sé de cheangal air scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chruthódh nó a neartódh an comhchruinniú sin ceannasacht, go háirithe mar gheall ar an gcumhdach náisiúnta, tar éis chomhchruinniú líonraí cábla comhcheangailte na bpáirtithe.

Ag an am céanna, ní féidir méid líonra cábla na bpáirtithe sa chomhchruinniú a mheas mar thoisc chinntitheach i staid an chomhchruinnithe ar mhargadh MDU, a mbeadh BSIÉ mar thoradh ar a mhodhnú. Fágann sé sin nach gá go n-eascródh athrú ar fhachtóir lena gcinntear staid na hiomaíochta ar mhargadh MDU agus, dá bhrí sin, ar SIEC as leathnú geografach líonra cábla an eintitis a eascraíonn ón gcomhchruinniú, bíodh sé sonrach nó ná bíodh.

b) Éifeachtaí ingearacha an chomhchruinnithe

Chomh maith leis sin, a mhéid a bhaineann leis an anailís ar éifeachtaí ingearacha an chomhchruinnithe atá i gceist, a thug ar an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh, go háirithe, ar an dóchúlacht go ndéanfar soláthraithe miondíola seirbhísí tarchurtha comharthaí teilifíse a fhoriamh do chustaiméirí MDU, tugann an Chúirt dá haire, agus measúnú á dhéanamh aige ar an dóchúlacht go dtarlódh cás foriaimh ionchuir frithiomaíoch, go scrúdaíonn an Coimisiún, i gcomhréir leis na Treoirlínte maidir le comhchruinnithe neamhchothrománacha ⁴⁵⁴, ar an gcéad dul síos, an mbeadh sé ar chumas an eintitis a eascraíonn ón gcomhchruinniú, tar éis an chomhchruinnithe, rochtain ar ionchuir a fhoriamh go suntasach, ar an dara dul síos, an mbeadh dreasacht aige é sin a dhéanamh agus, ar an tríú dul síos, an mbeadh tionchar diúltach suntasach ag straitéis foriaimh ar iomaíocht iarteachtach. Ós rud é go bhfuil na trí choinníoll sin carnach, is leor ceann amháin díobh a bheith in easnamh chun an riosca maidir le foriamh ionchuir a eisiaimh.

Maidir leis an tríú choinníoll go sonrach, tháinig an Coimisiún ar an gconclúid nach mbeadh tionchar diúltach suntasach ag aon straitéis foriaimh a chuir an t-eintiteas atá i gceist sa chomhchruinniú i bhfeidhm ar an iomaíocht iarteachtach, ós rud é nach mbeadh aon athrú dá chuid féin ar struchtúr na margaí lena mbaineann mar thoradh ar an gcomhchruinniú atá i gceist, bíodh sé réamhtheachtach nó iarteachtach. Go sonrach, ní thiocfadh aon athrú ar chumas ná ar dhreasacht na bpáirtithe

⁴⁵³ Airteagal 2(2) agus (3) den Rialachán um Chumaisc CE.

⁴⁵⁴ Treoirlínte maidir leis an measúnú ar chomhchruinnithe chothrománacha faoin Rialachán ón gComhairle maidir le comhchruinnithe a rialú idir gnóthais (IO 2008 C 265, Ich. 6).

soláthraithe miondíola tarchurtha comharthaí teilifíse, go háirithe Tele Columbus, a fhoriamh do chustaiméirí MDU sa Ghearmáin mar thoradh ar an gcomhchruinniú atá i gceist. Ós rud é nár léirigh na hiarratasóirí go bhfuil earráid fhollasach ag baint le measúnú an Choimisiúin, is leor easpa an tríú coinníoll chun an riosca maidir le foriamh ionchuir frithiomaíoch a eisiamh.

c) Éifeachtaí neamh-chomhordaithe cothrománacha ar mhargadh mórdhíola comharthaí teilifíse

Ar deireadh, measann an Chúirt Ghinearálta nach bhfuil aon leas á bhaint ag Tele Columbus, ina scrúdú, go ndearna an Coimisiún earráid fhollasach ina mheasúnú ar na héifeachtaí neamh-chomhordaithe cothrománacha ar an margadh mórdhíola comharthaí teilifíse, a bheadh mar thoradh ar chomhaontuithe eisiachais le craoltóirí a bheith tugtha i gcrích ag an eintitis atá i gceist sa chomhchruinniú.

Ar an gcéad dul síos, ha mhéid a cháintear an Coimisiún toisc nach ndearna sé na scrúduithe go léir is mian leis an iarratasóir nó a mheasann an t-iarratasóir a bheith úsáideach, amhail feidhmiúlachtaí teicniúla áirithe agus gnéithe tráchtála áirithe, ní mhíníonn an t-iarratasóir ar bhealach ar bith conas a d'fhéadfadh an comhchruinniú difear a dhéanamh dóibh, agus go sonrach cén fáth, agus conas, a bheadh sé de chumas ag an eintitis atá i gceist sa chomhchruinniú, agus thar aon ní eile an leas, na feidhmiúlachtaí agus na gnéithe tráchtála sin a mheath le linn a chaibidlíochta le craoltóirí, conas, ag féachaint go háirithe dá dtábhacht, a d'fhéadfadh sé sin bac suntasach a chur ar iomaíocht éifeachtach sa mhargadh mórdhíola comharthaí teilifíse agus conas a bheadh meath dóchúil den sórt sin ar na gnéithe tráchtála sin sonrach ó thaobh comhchruinniú de.

Ar an dara dul síos, maidir leis an maíomh gur theip ar an gCoimisiún a chur san áireamh go mbeadh sé de chumas agus de dhreasacht ag an eintitis atá i gceist sa chomhchruinniú eisceachtaí páirteacha a chur i bhfeidhm chun cosc a chur ar chraoladh ábhair trí chuid dá iomaitheoirí, amhail an t-iarratasóir féin, ní léiríonn an t-iarratasóir go mbeadh tionchar diúltach suntasach ag straitéis den sórt sin ar iomaíocht iartheachtach. Thairis sin, is dócha nach mbeadh dreasacht ag an eintitis atá i gceist sa chomhchruinniú chun comhaontuithe eisiachais iomlána nó páirteacha a dhéanamh le craoltóir, i bhfianaise chineál neamhdhleathach féideartha an iompair i gceist a bheith contrártha do dhlí na hiomaíochta.

Ar an tríú dul síos, maidir leis an maíomh go bhféadfadh an t-eintiteas atá i gceist sa chomhchruinniú leas a bhaint ar mhargadh MDU as na buntáistí a bhainfeadh sé as margadh mórdhíola comharthaí teilifíse, eadhon táillí mórdhíola a thobhach agus ábhar a fháil ar théarmaí níos buntáistí ná na hoibreoirí cábla níos lú, ba cheart a thabhairt faoi deara, ar an gcéad dul síos, dá mbeadh sé indéanta praghsanna níos buntáistí a thairiscint do chustaiméirí MDU mar gheall ar na buntáistí sin, gur léiriú é sin ar éifeachtaí dearfacha do thomhaltóirí, ós rud é gur dhócha go léireofaí laghdú praghais den sórt sin i méid chíos míosúil na dtionóntaí sna foirgnimh lena mbaineann, seachas BSIÉ. Ar an taobh eile, ní léiríonn an t-iarratasóir go raibh na buntáistí seo sonrach don chomhchruinniú.

2. Na gealltanais a rinneadh ceangailteach sa chinneadh atá faoi chonspóid

Sa chinneadh atá faoi chonspóid, ós rud é gur tháinig an Coimisiún ar an gconclúid go raibh BSIÉ ar an margadh le haghaidh rochtain sheasta ar an idirlíon agus ar an margadh mórdhíola comharthaí teilifíse, scrúdaigh sé an anailís ar na gealltanais a thairg Vodafone agus bhain sé de thátaí as sin nach gcuirfeadh an comhchruinniú atá i gceist, arna mhodhnú leis na gealltanais sin, bac suntasach ar iomaíocht éifeachtach ar na margáí sin.

Measann an Chúirt Ghinearálta nach féidir cáineadh a dhéanamh ar an anailís a rinne an Coimisiún ar an bpointe sin maidir le neamh-leordhóthanacht agus mí-oiriúnacht líomhnaithe na ngealltanais a bhaineann leis an margadh mórdhíola comharthaí teilifíse ⁴⁵⁵ agus maidir le neamhéifeachtacht

⁴⁵⁵ I measc na ngealltanais sin tá gealltanais OTT, an gealltanais maidir le táillí mórdhíola agus gealltanais HBBTV.

líomhnaithe an ghealltanais a bhaineann leis an margadh rochtana seasta ar an idirlíon (gealltanais WCBA) a mhol Vodafone.

I ndáil leis sin, diúltaíonn sí don ghearán lena n-éilítear nach bhfuil sna gealltanais sin ach gealltanais iompraíochta agus, dá bhrí sin, nach leor iad chun ábhair imní chothrománacha maidir leis an iomaíocht a leigheas. Go deimhin, cé gur fearr leis an gCoimisiún san Fhógra um Leigheasanna gealltanais struchtúracha, go háirithe mar gheall ar a éasca atá sé iad a chur chun feidhme, is é oiriúnacht agus leordhóthanacht na ngealltanais go príomha aghaidh a thabhairt ar an bhfadhb iomaíochta a sainaithníodh, chomh maith leis an gcinnteacht go mbeifear in ann na gealltanais a chur chun feidhme, lena rialaítear glacadh na ngealltanais.

Go háirithe, maidir leis na gealltanais a bhaineann le margadh mórdhíola na gcomharthaí teilifíse, ní féidir rath a bheith ar an maíomh go léiríonn an téarmaíocht a d'úsáid an Coimisiún sa chinneadh atá faoi chonspóid nach raibh aon chinnteacht ag an gCoimisiún go mbeadh na gealltanais sin leordhóthanach agus éifeachtach chun an BSIÉ a fuarthas ar an margadh mórdhíola comharthaí teilifíse a leigheas. Go deimhin, i gcás ina bhfuil ar an gCoimisiún a bheith cinnte gur féidir na gealltanais atá beartaithe a chur chun feidhme agus go mbeidh siad inmharthana agus marthanach go leor, féadfaidh sé comhchruinniú a dhearbhu má tá dóchúlacht leordhóthanach ann go mbeidh na gealltanais sin leordhóthanach agus éifeachtach chun deireadh a chur leis an BSIÉ a fuarthas.

Thairis sin, maidir le tiolacadh déanach an ghealltanais i leith táillí mórdhíola, féadfaidh an Coimisiún glacadh le gealltanais dhéanacha, ar an gcéad dul síos, más rud é go réitíonn siad go soiléir agus gan gá le himscrúdú breise na hábhair imní a sainaithníodh roimhe sin maidir le hiomaíocht agus, ar an dara dul síos, má tá dóthain ama ann chun dul i gcomhairle leis na Ballstáit maidir leis na gealltanais sin. Ós rud é gur comhlíonadh an dá choinníoll charnacha sin sa chás seo, bhí an Coimisiún i dteideal an gealltanais maidir le táillí mórdhíola a chur san áireamh in ainneoin gur cuireadh isteach go déanach é.

Maidir le gealltanais WCBA, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don ghearán ina líomhnaítear neamhéifeachtúlacht bunaithe ar an bhfioras nach ionann an gealltanais sin agus deireadh a chur le brú iomaíochta ó bhonneagar agus nuálaíochtaí Unitymedia roimh an idirbheart.

Go deimhin, is é is cuspóir don ghealltanais sin, lena bhforáiltear d'oibreoir tríú páirtí dul isteach sa mhargadh, eadhon Telefónica, an fhadhb iomaíochta a eascraíonn as imeacht oibreora (Vodafone) as líonra cábla Unitymedia a leigheas, agus gan cúiteamh a dhéanamh as deireadh a chur leis an mbrú iomaíoch ón mbonneagar agus ó na nuálaíochtaí a chuir an t-oibreoir sin i bhfeidhm roimh an idirbheart. Thairis sin, agus in aon chás, níor léiríodh go scoirfeadh an t-eintiteas atá i gceist sa chomhchruinniú d'infheistíocht agus de nuáil a dhéanamh i seanlíonra cábla Unitymedia, agus mar thoradh air sin chuirfí deireadh leis an mbrú iomaíoch a eascraíonn as infheistíochtaí agus nuálaíochtaí den sórt sin mar thoradh ar an idirbheart.

A mhéid a bhaineann le neamhábaltacht líomhnaithe Telefónica brú iomaíoch láidir a chur ar an margadh le haghaidh rochtain sheasta ar an idirlíon, ní mór a mheas go leanann líomhain den sórt sin as cinntí áirithe a rinne an Coimisiún sa chinneadh atá faoi chonspóid maidir le staid Telefónica in éagmais an ghealltanais atá i gceist agus, dá bhrí sin, nach gcuireann na cinntí sin san áireamh na hoibleagáidí uile arna ndéanamh ag Vodafone i gcomhthéacs an ghealltanais sin. Dá bhrí sin, ní cheadaítear leis na cinntí sin aon chonclúid a bhaint amach maidir le cumas agus dreasacht Telefónica oibriú mar fhórsa iomaíoch inmharthana agus gníomhach a luaith a bheidh an gealltanais sin curtha chun feidhme.

Sa chás seo, maidir le, ar an gcéad dul síos, líomhain an iarratasóra go ndéanann ceangaltas WCBA dochar don mhargadh agus go neartóidh sé struchtúr olagaplacht an mhargaidh sin trí rochtain a thabhairt ar bhonn mórdhíola ar choinníollacha pribhléideacha do Telefónica gur mhínigh an Coimisiún go neartóidh an réiteach sin an t-oibreoir sin, ach nach n-eascróidh fadhbanna iomaíochta

as sin, ós rud é nach iomaitheoir láidir é Telefónica ar na margaí maidir le rochtain sheasta ar an idirlíon.

Diúltaíonn an Chúirt freisin don ghearán ina líomhnaítear nach raibh scrúdú an Choimisiúin ar ghealltanas WCBA leordhóthanach agus nach raibh an ráiteas ar na cúiseanna leis an gcinneadh atá faoi chonspóid maidir le gealltanas WCBA leordhóthanach, ós rud é gur fhíoraigh an Coimisiún go gcuireann an gealltanas deireadh iomlán leis na hábhair imní a sainaithníodh maidir leis an iomaíocht agus nach bhfuil aon éifeachtaí diúltacha aige, lena n-áirítear ar infheistíochtaí i snáithín nó ar an margadh miondíola le haghaidh tairiscintí ilseirbhíse. Luaigh sí freisin go mionsonraithe na cúiseanna ina measann sí nach mbeadh sé sin amhlaidh.

I bhfianaise an mhéid sin, díbheann an Chúirt Ghinearálta don chaingean ina hiomláine.

3. Státchabhair

Breithiúnas an 24 Eanáir 2024, an *Ghearmáin v an Coimisiún* (T-409/21, [EU:T:2024:34](#)).

(Státchabhair – Cabhair arna deonú ag forálacha áirithe de dhlí leasaithe na Gearmáine maidir le comhghiniúint teasa agus leictreachais – Athchóiriú ar an scéim tacaíochta le haghaidh comhghiniúna – Cinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil an chabhair comhoiriúnach leis an margadh inmheánach – Coincheap na ‘Státchabhrach’ – Acmhainní Stáit)

I gcaingean le haghaidh neamhniú a thug Poblacht Chónaidhme na Gearmáine, chuir an Chúirt Ghinearálta ar ceal cinneadh an Choimisiúin Eorpaigh lena n-aicmítear mar Státchabhair bearta éagsúla a ghlac an Ballstát sin mar thaca le leictreachas a tháirgeadh trí ionaid teasa agus cumhachta in éineacht ('CHP') ⁴⁵⁶. Tríd an méid sin a dhéanamh, thug an Chúirt soiléiriú ar an gcoinníoll, a leagtar síos in Airteagal 107(1) CFAE, nach féidir ach idirghabhálacha an Stáit nó trí acmhainní an Stáit a aicmiú mar Státchabhair laistigh de bhrí na forála sin.

Idir 2019 agus 2021, thug Poblacht Chónaidhme na Gearmáine fógra don Choimisiún faoi leasuithe reachtacha lena leagtar síos, ar an gcéad dul síos, bearta tacaíochta airgeadais d'oibreoirí ionaid CHP agus suiteálacha eile a bhaineann le comhghiniúint teasa agus leictreachais ('oibreoirí CHP' le chéile) agus, ar an dara dul síos, uasteorainn ar thobhach a d'fhéadfaí a fhorchur, sa chomhthéacs sin, ar tháirgeoirí hidrigine.

Sa chinneadh atá faoi chonspóid, chinn an Coimisiún gur Státchabhair iad na bearta sin de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE, a bhí comhoiriúnach mar sin féin leis an margadh inmheánach faoi Airteagal 107(3) (c) CFAE.

Mar thaca lena aicmiú ar na bearta ar tugadh fógra ina leith mar Státchabhair, mheas an Coimisiún, *inter alia*, gur deonaíodh na bearta sin trí acmhainní Stáit. Trína caingean le haghaidh neamhniú, cuireann Poblacht Chónaidhme na Gearmáine i gcoinne chinneadh an Choimisiúin.

⁴⁵⁶ Cinneadh C(2021) 3918 final ón gCoimisiún an 3 Meitheamh 2021 maidir le Státchabhair SA.56826 (2020/N) – An Ghearmáin – Athchóiriú 2020 ar thacaíocht maidir le comhghiniúint agus Státchabhair SA.53308 (2019/N) – An Ghearmáin – Leasú ar an scéim tacaíochta le haghaidh ionaid CHP (Airteagal 13 den Gesetz zur Neuregelung des Kraft-Wärme-Kopplungsgesetzes (Dlí maidir le Rialacha nua le haghaidh don Acht um Ghiniúint CHP) an 21 Nollaig 2015 (BGBl. 2015 I Nr. 2498)) ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Meabhraíonn an Chúirt go dtugtar le tuiscint chun beart a aicmiú mar Státchabhair, de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE, nach mór roinnt coinníollacha a chomhlíonadh, lena n-áirítear idirghabháil a bheith déanta ag an Stát nó trí acmhainní Stáit.

De réir an chásdlí, maidir le cistí a mhaoinítear le cáin nó le tobhaigh éigeantacha eile faoin reachtaíocht náisiúnta, a bhainistítear agus a dháiltear i gcomhréir leis an reachtaíocht sin (an chéad chritéar) agus suimeanna a fhanann faoi rialú poiblí i gcónaí, agus dá bhrí sin atá ar fáil do na húdaráis náisiúnta inniúla (an dara critéar), féadfar iad a aicmiú mar acmhainní Stáit. Is critéir mhalartacha iad an dá chritéar sin faoin gcoincheap ‘acmhainní Stáit’ de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE.

Ar an gcéad dul síos, maidir leis na bearta lena dtugtar tacaíocht airgeadais d’oibreoirí CHP, mheas an Coimisiún, sa chinneadh atá faoi chonspóid, gur maoiníodh na bearta sin leis an ioncam ó ranníocaíocht éigeantach sa dlí arna forchur ag an Stát, arna bainistiú agus arna dáileadh i gcomhréir le forálacha na reachtaíochta (an chéad chritéar).

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara gur saintréith de na bearta tacaíochta d’oibreoirí CHP ar thug Poblacht Chónaidhme na Gearmáine fógra ina leith gurb ann do ‘dhá leibhéal’ sa slabhra soláthair leictreachais, an ‘chéad leibhéal’ a chomhfhreagraíonn don chaidreamh idir oibreoirí CHP agus na hoibreoirí líonra agus an ‘dara leibhéal’ sa chaidreamh idir na hoibreoirí líonra sin agus a gcustaiméirí.

Mar chuid den ‘chéad leibhéal’ den slabhra soláthair, áirítear leis na bearta ar tugadh fógra ina leith oibleagáid dlí ar oibreoirí líonra, ar eintitis phríobháideacha iad, tacaíocht airgeadais a íoc le hoibreoirí CHP. I gcomhthéacs an ‘dara leibhéal’, féadfaidh na hoibreoirí córais sin, gan oibleagáid dlí a bheith orthu é sin a dhéanamh, an t-ualach airgeadais a eascraíonn as an oibleagáid sin a chur ar aghaidh chuig a gcustaiméirí mar thobhach.

I bhfianaise na soiléirithe sin, measann an Chúirt go ndearna an Coimisiún earráid dlí agus é ag cinneadh gur leor an oibleagáid atá ar oibreoirí líonra suimeanna a íoc le hoibreoirí CHP, ar an ‘gcéad leibhéal’ den slabhra soláthair, chun a shuíomh gurb ann do cháin nó do thobhach éigeantach eile lena bhféadfaí gealltanais acmhainní Stáit a shaintréithriú, gan aon ghá a bheith ann ranníocaíocht éigeantach eile a shainaithint ar ‘leibhéal’ eile den slabhra soláthair, ós rud é nach tobhach éigeantach sa dlí é tobhach ‘dara leibhéal’ an tslabhra sin.

Baineann cáin nó tobhach éigeantach eile a bheith ann faoin dlí le foinse na gcistí a úsáidtear chun buntáiste a thabhairt, a mhéid is féidir a fháil amach gur úsáideadh cistí Stáit chun an buntáiste sin a mhaoiniú. Níor chóir é a mheascadh le leithdháileadh na gcistí sin i gcomhréir leis an dlí. Ní bhaineann an oibleagáid dlí atá ar oibreoirí líonra ar an ‘gcéad leibhéal’ den slabhra soláthair ach le leithdháileadh cistí i gcomhréir leis an dlí, ach ní thugtar aon léiriú inti maidir le foinse na gcistí a úsáideann na hoibreoirí líonra chun an oibleagáid sin a chomhlíonadh.

Sa chomhthéacs sin, ní féidir leis an gCoimisiún a mhaíomh go nglacann an Stát freagracht as acmhainní na n-oibreoirí líonra, ós rud é nach gá gurb iad na hoibreoirí líonra sin na féichiúnaithe deiridh maidir leis an ualach airgeadais a ghabhann leis na bearta tacaíochta d’oibreoirí CHP.

Ina theannta sin, ós rud é go leagtar síos go mion i ndlí na Gearmáine na socruithe chun tacaíocht airgeadais a leithdháileadh ar oibreoirí CHP, ní hionann é sin agus a bheith ina shaintréith d’aistriú acmhainní Stáit, ach amháin go bhfuil na bearta tacaíochta sin inchurtha i leith an Stáit.

Dá bhrí sin, cinneann an Chúirt go raibh an Coimisiún mícheart brath ar an gcéad chritéar a leagtar amach thuas, a bhaineann le cáin nó tobhaigh éigeantacha eile a bheith ann, chun a mheas gur maoiníodh na bearta tacaíochta airgeadais d’oibreoirí CHP trí acmhainní Stáit.

Cinneann an Chúirt freisin go ndearna an Coimisiún earráid dlí trí eisiámh a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an chásdlí a eascraíonn as breithiúnas an 13 Márta 2001, *PreussenElektra* ⁴⁵⁷.

Sa chinneadh atá faoi chonspóid, chuir an Coimisiún cur i bhfeidhm an chásdlí sin as an áireamh ar an bhforas nach ionann na bearta tacaíochta d'oibreoirí CHP agus beart 'rialála simplí praghsanna'. Mar sin féin, contrártha do thuairim an Choimisiúin, ní hé an toisc chinntitheach maidir le haistriú acmhainní Stáit a eisiámh de réir an chásdlí a eascraíonn as breithiúnas *PreussenElektra* an ionann na bearta atá i gceist agus beart 'rialála simplí praghsanna', ach an fóras gur thug an Stát sainordú do na heintitis phríobháideacha i gceist acmhainn Stáit a bhainistiú.

Dá bhrí sin, chun cur i bhfeidhm an chásdlí a eascraíonn as an mbreithiúnas in *PreussenElektra* a eisiámh, ba cheart don Choimisiún a shuíomh nár dheonaigh na hoibreoirí líonra an buntáiste i bhfabhar oibreoirí CHP trína n-acmhainní airgeadais féin, ach gur thug an Stát sainordú dóibh acmhainn Stáit a bhainistiú, rud nár léirigh sé.

Thairis sin, ní fhéadfadh an Coimisiún brath go bailí ar éifeachtacht Airteagal 107(1) CFAE chun cur i bhfeidhm an chásdlí a eascraíonn as breithiúnas *PreussenElektra* a theorannú do chásanna 'rialála simplí praghsanna', ós rud é nach féidir an tAirteagal sin a chur i bhfeidhm maidir le hiompar Stáit nach dtagann faoi raon feidhme na forála sin, amhail, sa chás seo, beart arna chinneadh ag an Stát ach arna mhaoiniú ag gnóthais phríobháideacha.

Ar an dara dul síos, a mhéid a bhaineann leis an uasteorainn ar an tobhach a d'fhéadfadh oibreoirí líonra a fhorchur ar tháirgeoirí hidrigine, mheas an Coimisiún gur tarscaoileadh acmhainní Stáit a bhí ann a d'fhéadfaí a aicmiú mar aistriú acmhainní Stáit.

Meabhraíonn an Chúirt, áfach, nach acmhainn Stáit é an tobhach atá i gceist i gcomhréir leis an gcéad chritéar a leagtar amach thuas, ós rud é nach bhfuil sé ceangailteach sa dlí. Dá bhrí sin, ní féidir le laghdú an tobhaigh sin do tháirgeoirí hidrigine a bheith ina tharscaoileadh acmhainní Stáit ach oiread.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, seasann an Chúirt leis an gcaingean le haghaidh neamhniú a mhéid a chinn an Coimisiún go mícheart gur Státchabhair arna maoiniú trí acmhainní Stáit iad na bearta go léir ar thug Poblacht Chónaidhme na Gearmáine fógra ina leith.

Breithiúnas an 28 Feabhra 2024, *Scandlines Danmark agus Scandlines Deutschland v an Coimisiún* (T-390/20, [EU:T:2024:126](#)).

(Státchabhair – Nasc seasta iarnróid Chríos Fehmarn a mhaoiniú go poiblí – Cabhair arna deonú ag an Danmhairg do Femern – Cinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil an chabhair comhoiriúnach leis an margadh inmheánach – Cabhair aonair – Tionscadail thábhachtacha ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne a chur chun cinn – Riachtanas na cabhrach – Comhréireacht –

Diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don chaingean le haghaidh neamhniú a thionscain na cuideachtaí loingseoireachta Scandlines Danmark ApS agus Scandlines Deutschland GmbH i gcoinne chinneadh an Choimisiúin an 20 Márta 2020 ⁴⁵⁸ lena chinn an Coimisiún gur Státchabhair atá comhoiriúnach leis an margadh inmheánach iad na bearta tacaíochta a dheonaigh an Danmhairg don ghnóthas poiblí Femern A/S chun nasc seasta iarnróid Chríos Fehmarn idir an Danmhairg agus an Ghearmáin a phleanáil, a thógáil agus a oibriú. Sa chomhthéacs sin, tugann an Chúirt soiléiriú ar na rialacha mionsonraithe maidir le hathbhreithniú an Choimisiúin ar bhearta cabhrach a íoctar i dtráthchodanna éagsúla. Iarrtar ar an gCúirt Ghinearálta freisin athbhreithniú a dhéanamh ar an gcaoi a gcuireann an

⁴⁵⁷ Breithiúnas an 13 Márta 2001, *PreussenElektra* (C-379/98, [EU:C:2001:160](#)).

⁴⁵⁸ Cinneadh C(2020) 1683 final ón gCoimisiún an 20 Márta 2020 maidir le Státchabhair SA.39078 – 2019/C (ex 2014/N) a chuir an Danmhairg chun feidhme le haghaidh Femern A/S (IO 2020 L 339, Ich. 1).

Coimisiún pointí áirithe dá theachtairacht i bhfeidhm maidir le tionscadail thábhachtacha ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne a chur i gcrích ⁴⁵⁹ (Teachtairacht IPCEI').

In 2008, shínigh an Danmhairg agus an Ghearmáin conradh a bhaineann le nasc seasta Chrios Fehmarn a bhí beartaithe leis, ar thaobh amháin, tollán iarnróid agus bóthair faoi uisce faoi Mhuir Bhailt idir an Danmhairg agus an Ghearmáin ('an Nasc Seasta') agus, ar an taobh eile, nasc bhóthair agus iarnróid le cúlchríoch na Danmhairge.

Bhí an gnóthas poiblí Danmhargach, Femern, freagrach as maoiniú, tógáil agus oibriú an Naisc Sheasta. Tar éis dó tairbhe a bhaint as instealltaí caipitil, iasachtaí Státurraithe agus iasachtaí arna ndeonú ag an Danmhairg, gheobhaidh Femern muirir úsáideora ó thús oibríochtaí an Nasc Seasta chun a fhiach a aisíoc.

Ag deireadh 2014, thug údaráis na Danmhairge fógra don Choimisiún faoin tsamhail mhaoinithe do thionscadal Nasc Seasta Chrios Fehmarn. Gan tús a chur leis an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil, chinn an Coimisiún gan agóid a dhéanamh i gcoinne na mbeart ar tugadh fógra ina leith ⁴⁶⁰.

Le breithiúnais an 13 Nollaig 2018 ⁴⁶¹, chuir an Chúirt Ghinearálta an cinneadh sin ar neamhní go páirteach. A mhéid a bhaineann leis an gcistiú poiblí a deonaíodh do Femern, chinn an Chúirt Ghinearálta nár chomhlíon an Coimisiún a oibleagáid faoi Airteagal 108(3) CFAE an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil a thionscnamh mar gheall ar dheacrachtaí tromchúiseacha a bheith ann.

Tar éis dó tús a chur leis an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil tar éis na mbreithiúnas sin, mheas an Coimisiún, lena chinneadh an 20 Márta 2020, maidir leis na bearta arb é atá iontu instealltaí caipitil agus meascán d'iasachtaí Stáit agus ráthaíochtaí Stáit a deonaíodh do Femern chun an Nasc Seasta a phleanáil, a thógáil agus a oibriú, gur Státchabhair iad atá comhoiriúnach leis an margadh inmheánach ar bhonn Airteagal 107(3) (b) CFAE ⁴⁶², sa mhéid go raibh sé beartaithe leo cur i gcrích tionscadail thábhachtaigh ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne a chur chun cinn i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta.

Thug Scandlines Danmark agus Scandlines Deutschland caingean os comhair na Cúirte Ginearálta chun an cinneadh sin a neamhniú.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Ós rud é gur deonaíodh na ráthaíochtaí Stáit agus na hiasachtaí Stáit do Femern i dtráthchodanna comhleanúnacha a íocadh de réir dhul chun cinn thionscadal an Nasc Seasta, rinne na hiarratasóirí gearán go ndearna an Coimisiún earráid trína chinneadh, sa chinneadh atá faoi chonspóid, go bhféadfaí na bearta éagsúla tacaíochta airgeadais a ghrúpáil i dtrí bheart cabhrach aonair, eadhon garchabhair i bhfoirm instealladh caipitil in 2005, dara cabhair i bhfoirm instealladh caipitil,

⁴⁵⁹ Teachtairacht ón gCoimisiún an 20 Meitheamh 2014 maidir leis na critéir chun anailís a dhéanamh ar chomhoiriúnacht na Státchabhrach leis an margadh inmheánach chun forghníomhú tionscadal tábhachtach ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne (IPCEI) a chur chun cinn (IO 2014 C 188 lch. 4).

⁴⁶⁰ Cinneadh C(2015) 5023 final, maidir le Státchabhair SA.39078 (2014/N) (an Danmhairg), maidir le nasc seasmhach Chaolas Fehmarn a mhaoiniú (IO 2015, C 325, p. 5).

⁴⁶¹ Breithiúnais an 13 Nollaig 2018, *Scandlines Danmark* agus *Scandlines Deutschland v an Coimisiún* (T-630/15, [EU:T:2018:942](#)) agus an 13 Nollaig 2018, *Stena Line Scandinavia v an Coimisiún* (T-631/15, [EU:T:2018:944](#)).

⁴⁶² De bhun na forála sin, is féidir a mheas go bhfuil cabhair atá dírithe ar thionscadal tábhachtach chun leas na hEorpa ag luí leis an margadh inmheánach.

ráthaíochtaí Stáit agus iasachtaí Stáit arna ndeonú faoi dhlí a glacadh in 2009 ⁴⁶³ agus an tríú cabhair i bhfoirm iasachtaí Stáit agus ráthaíochtaí Stáit arna ndeonú faoi dhlí a glacadh in 2015 ⁴⁶⁴.

De réir chásdlí na Cúirte Breithiúnais, ní mór féachaint ar roinnt idirghabhálacha den Stát mar 'idirghabháil aonair' go háirithe nuair a fhéachtar 'dá gcróineolaíocht, dá gcuspóir agus d'imthosca an ghnóthais tráth na n-idirghabhálacha sin', tá dlúthbhaint chomh mór sin acu le chéile nach féidir iad a scaradh ó chéile. Ós rud é gur comhlíonadh an coinníoll sin maidir leis an maoiniú go léir a deonaíodh faoin dlí a glacadh in 2009 agus maidir leis an maoiniú a deonaíodh faoin dlí a glacadh in 2015, ní dhearna an Coimisiún earráid maidir lena n-aicmiú mar chabhair aonair. Dá bhrí sin, níor ceanglaíodh ar an gCoimisiún ach oiread a cheangal ar údaráis na Danmhairge fógra a thabhairt dó ar leithligh maidir le gach iasacht Stáit agus ráthaíocht Stáit a deonaíodh do Femern faoi na dlíthe sin.

Thairis sin, ós rud é go raibh sé beartaithe leis na trí bheart cabhrach aonair a deonaíodh do Femern in 2005, 2009 agus 2015 tionscadal aonair a mhaoiniú, níor sháraigh an Coimisiún teorainneacha a lánrogha trí scrúdú comhpháirteach a dhéanamh ar a gcomhoiriúnacht leis an margadh inmheánach. Is trí aird a thabhairt go beacht ar an gcabhair sin ar fad atá an Coimisiún in ann measúnú a dhéanamh ar a tionchar ar an iomaíocht i gcomhthéacs scrúdú a dhéanamh ar cheann de na maoluithe dá bhforáiltear in Airteagal 107(3) CFAE, go háirithe i gcás tionscadal tábhachtach ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne a mbaineann a chur chun feidhme le cistiú poiblí a íoc thar thréimhse fhada.

Diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta freisin don phléadáil le haghaidh neamhniú lena líomhnaítear sárú ar Airteagal 107(3)(b) CFAE, mar thoradh ar an bhfóras gur aicmigh an Coimisiún an tionscadal atá i gceist go mícheart mar thionscadal ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne agus gur chinn sé go mícheart go raibh an chabhair riachtanach agus comhréireach.

Ar an gcéad dul síos, maidir le tionscadal Nasc Seasta a aicmiú mar thionscadal leasa choitinn Eorpaigh de réir bhrí Airteagal 107(3)(b) CFAE, meabhraíonn an Chúirt nach mór an coincheap 'leas coiteann Eorpach' a leagtar síos san fhoráil sin a léirmhíniú go docht agus nach ndéantar tionscnamh a aicmiú mar thionscadal leasa choitinn Eorpaigh ach amháin i gcás inar cuid de chlár trasnásiúnta Eorpach é, le tacaíocht ó rialtais éagsúla Ballstát nó i gcás inar cuid de ghníomhaíocht chomhbheartaithe ag Ballstáit éagsúla é chun bagairt choiteann a chomhrac.

Thairis sin, shoiléirigh an Coimisiún an coincheap 'leas coiteann na hEorpa' sa Teachtaireacht IPCEI, ina leagtar amach na critéir charnacha ghinearálta atá le comhlíonadh chun go dtiocfaidh tionscadal faoin gcoincheap sin, chomh maith le táscairí dearfacha a thugann údar le cur chuige níos fabhraí ón gCoimisiún chun críocha aicmiú mar thionscadal ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne, lena n-áirítear an tionscadal a chómhaoiniú le ciste de chuid an Aontais.

Ós rud é gur chomhlíon an tionscadal Nasc Seasta na critéir charnacha ghinearálta a leagtar amach sa Teachtaireacht IPCEI agus go bhfuair an tionscadal sin, thairis sin, cistiú ón Aontas, bhí an Coimisiún i dteideal teacht ar an gconclúid, ar bhonn na gcritéar agus na dtáscairí sin amháin, go raibh leas coiteann Eorpach ag baint leis an tionscadal Nasc Seasta.

Ar an dara dul síos, maidir le riachtanas na cabhrach, luann an Chúirt, i gcomhthéacs Airteagal 107(3) (b) CFAE, nach mór éifeacht dreasachta a bheith ag cabhair atá beartaithe chun cur i gcrích tionscadail thábhachtaigh ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne a chur chun cinn, chun a bheith comhoiriúnach leis an margadh inmheánach, ar na gnóthais is faighteoirí. Chuige sin, ní mór a léiriú, in éagmais na cabhrach beartaithe, nach ndéanfaí an infheistíocht atá beartaithe chun an tionscadal

⁴⁶³ Dlí Uimh. 285 maidir le nasc seasmhach chaolas Fehmrn agus naisc le cúlchríoch na Danmhairge a phleanáil an 15 Aibreán 2009.

⁴⁶⁴ Dlí Uimh. 575 maidir le tógáil agus oibriú an naisc sheasmhaigh le caolas Fehmarn agus na naisc le cúlchríoch na Danmhairge, an 4 Bealtaine 2015.

atá i gceist a dhéanamh. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhféadfadh an cinneadh nach bhfuil gá le cabhair teacht chun cinn, go háirithe, ós rud é gur chuir an gnóthas lena mbaineann tús leis an tionscadal dá dtugtar cabhair cheana féin, nó gur chuir sé i gcrích é fiú, sular cuireadh an t-iarratas ar chabhair ar aghaidh chuig na húdaráis inniúla, rud a chiallaíonn nach féidir ról dreasachta a bheith ag an gcabhair atá i gceist (critéar an iarratais á dheonú roimh an iarratas).

Maidir leis an bpointe deireanach sin, tacaíonn an Chúirt Ghinearálta le hargóint an Choimisiúin gur comhlíonadh, sa chás seo, an critéar maidir le cur i bhfeidhm roimh ré toisc go raibh an t-iarratas ar chabhair ina ghné dhílis de chruthú Femern. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl, mar chuideachta a bhfuil cuspóir sonrach aici arna bunú ag na húdaráis phoiblí chun an tionscadal Nasc Seasta a chur i gcrích, go bhfuil Femern ag brath ar mhaoiniú poiblí go dtí go gcuirfear an Nasc Seasta i bhfeidhm. Thairis sin, ós rud é go raibh an Coimisiún in ann scrúdú comhpháirteach a dhéanamh ar chomhoiriúnacht an chistithe uile a deonaíodh do Femern leis an margadh inmheánach ó cruthaíodh é, níor ghá an critéar maidir le marthanú an iarratais a fhíorú le haghaidh gach ceann de na trí bheart cabhrach aonair.

Ní dhearna an Coimisiún earráid ach oiread nuair a mheas sé gur easpa tionscadail mhalartaigh a bhí sa chás frithfhíorasach a cuireadh san áireamh, i gcomhréir leis an Teachtaireacht IPCEI, chun measúnú a dhéanamh ar an ngá atá leis an gcabhair ar tugadh fógra ina leith. Go háirithe, níor léirigh na hlarratasóirí ná na hldirghabhálaithe go bhfuil tionscadal malartach indéanta ann gan cabhair ar scála ná ar mhéid inchomparáide nó lena soláthraítear sochair atá coibhéiseach leis na sochair a bhfuil coinne leo i dtionscadal an Nasc Seasta.

Diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta freisin don ghearán go ndearna an Coimisiún earráidí follasacha measúnaithe trí bheith ag brath ar shaolré 40 bliain d'fhonn ráta inmheánach toraidh thionscadal an Nasc Seasta (riachtanas na cabhrach) agus ríomh na bearna cistiúcháin (comhréireacht na cabhrach) a ríomh, cé go bhfuil saolré 120 bliain ag tionscadal an Nasc Seasta.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, i gcomhréir le mír 30 de Theachtaireacht IPCEI, in éagmais tionscadal malartach, nach mór don Choimisiún a fhíorú nach sáraíonn an méid cabhrach an t-íosmhéid is gá chun go mbeidh an tionscadal dá dtugtar cabhair brabúsach go leor, agus é á shonrú nach mór na costais agus na tairbhí uile a bhfuil coinne leo lena mbaineann a chur san áireamh le linn shaolré an tionscadail. Ós rud é nach mór an tagairt sin don saolré a thuiscint mar thagairt do shaolré eacnamaíoch an tionscadail infheistíochta seachas don bhonneagar ó thaobh na teicneolaíochta de, ní dhearna an Coimisiún earráid agus tagairt á déanamh d'iompar na n-infheisteoirí ar an margadh lena mbaineann chun an ráta toraidh inmheánach a ríomh ar bhonn shaolré eacnamaíoch na hinfeistíochta 40 bliain.

Ar an taobh eile, i gcomhréir le mír 31 de Theachtaireacht IPCEI, cinntear an t-uasmhéid cabhrach ar bhonn na bearna cistiúcháin, arb é sin an difríocht idir na sreafaí airgid dearfacha agus diúltacha thar shaolré na hinfeistíochta. Ós rud é gurb é cuspóir na hanailíse ar bhearnaí cistiúcháin a chinneadh a mhéid a d'fhéadfaí an tionscadal a mhaoiniú faoi dhálaí margaidh, ní féidir an Coimisiún a cháineadh toisc gur chuir sé san áireamh, chun an anailís sin a dhéanamh, an fad a chuirfeadh infheisteoir réasúnach sa tionscadal sin san áireamh, a mheastar a bheith cothrom le 40 bliain.

Ar an tríú dul síos, maidir le comhréireacht na cabhrach, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, nach féidir leis na hiarratasóirí an Coimisiún a cháineadh as neamhaird a dhéanamh ar an gceanglas maidir le teorannú ama cabhrach i bhfoirm ráthaíochta nó iasachta, mar a leagtar amach sa Teachtaireacht IPCEI, ós rud é go luaitear sa chinneadh atá faoi chonspóid, ar an gcéad dul síos, nach mór, 16 bliana ar a dhéanaí tar éis an Nasc Seasta a oscailt, gach iasacht a thairbhíonn de ráthaíocht a bheith dúnta agus nach mór gach iasacht Stáit a bheith aisíoctha agus, ar an dara dul síos, nach bhfuil údaráis na Danmhairge údaráithe chun iasachtaí agus ráthaíochtaí den sórt sin a dheonú do Femern ar mhéid a bheadh níos mó ná an t-uasmhéid ráthaithe a socraíodh ag DKK 69.3 billiún (thart ar EUR 9.3 billiún).

Ar an dara dul síos, níor mheas an Coimisiún ioncam Femern faoina luach chun an bhearna chistiúcháin a mhéadú go saorga. Ar thaobh amháin, ní cheanglaítear leis an Teachtaireacht IPCEI go gcumhdóidh na hioncaim costais iomlána an tionscadail. Ar an dara dul síos, níor thug na hiarratasóirí ná na hidiragraithe fianaise ar aird go dtiocfadh méadú go huathoibríoch ar ioncam mar gheall ar leaisteachas an éilimh agus na hiomaíochta ar an margadh mar thoradh ar struchtúr praghsanna do thrácht ar bhóithre atá éagsúil leis an struchtúr a roghnaigh an Coimisiún.

Ar deireadh, níor thug an Coimisiún neamhaird ar Theachtairacht IPCEI trí chostais oibriúcháin an Nasc Seasta a áireamh sna costais incháilithe chun an bhearna chistiúcháin a ríomh. Níl sé d'éifeacht ag cuimsiú na gcostas sin i sreafaí airgid diúltacha thionscadal an Nasc Seasta cabhair oibriúcháin a dheonú, ós rud é go sáraíonn ioncaim oibriúcháin an naisc sheasta sin, ar cheart iad a chur san áireamh freisin mar shreafaí airgid deimhneacha, costais oibriúcháin go mór. Thairis sin, níor cuireadh aon fhianaise ar fáil a chaithfeadh amhras ar mhínithe an Choimisiúin chun tacú leis na costais sin a áireamh san anailís ar bhearnaí cistiúcháin.

I bhfianaise na mbreithnithe sin go léir, diúltaíonn an Chúirt don chaignean chun an cinneadh atá faoi chonspóid a neamhniú.

Breithiúnas an 28 Feabhra 2024, an Danmhairg v an Coimisiún (T-364/20, [EU:T:2024:125](#))

(Státchabhair – Maoiniú poiblí do nasc seasta iarnróid-bóthair Chaolas Fehmarn – Cabhair arna deonú ag an Danmhairg do Femern – Cinneadh lena ndearbhaítear go bhfuil an chabhair comhoiriúnach leis an margadh inmheánach – Caignean le haghaidh neamhniú – Cineál inscartha – Inghlacthacht – Coincheap ‘gnóthas’ – Coincheap ‘gníomhaíocht eacnamaíoch’ – Foirgniú agus oibriú nasc seasta iarnróid-bóthair – Éifeacht ar thrádáil idir na Ballstáit agus saobhadh iomaíochta)

Diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don chaignean le haghaidh neamhniú páirteach a thionscain Ríocht na Danmhairge i gcoinne chinneadh an Choimisiúin Eorpaigh an 20 Márta 2020 ⁴⁶⁵ lenar chinn sí gurb ionann na bearta tacaíochta a dheonaigh an Danmhairg don ghnóthas poiblí Femern A/S chun nasc iarnróid seasta Chrios Fehmarn idir an Danmhairg agus an Ghearmáin a phleanáil, a thógáil agus a oibriú agus Státchabhair atá comhoiriúnach leis an margadh inmheánach. Ar an gcaoi sin, soiléiríonn an Chúirt Ghinearálta an coincheap ‘gníomhaíocht de chineál eacnamaíoch’ faoi réir dhlí iomaíochta an Aontais.

In 2008, shínigh an Danmhairg agus an Ghearmáin conradh a bhaineann le nasc seasta Chrios Fehmarn a bhí beartaithe leis, ar thaobh amháin, tollán iarnróid agus bóthair faoi uisce faoi Mhuir Bhailt idir an Danmhairg agus an Ghearmáin (‘an Nasc Seasta’) agus, ar an taobh eile, naisc bhóthair agus iarnróid le cúlchríoch na Danmhairge.

Bhí an gnóthas poiblí Danmhargach, Femern, freagrach as maoiniú, tógáil agus oibriú an Naisc Sheasta. Tar éis dó tairbhe a bhaint as instealltaí caipitil, iasachtaí Státturraithe agus iasachtaí arna ndeonú ag an Danmhairg, gheobhaidh Femern muirir úsáideora ó thús oibríochtaí an Nasc Seasta chun a fhiach a aisíoc.

Ag deireadh 2014, thug údaráis na Danmhairge fógra don Choimisiún faoin tsamhail mhaoinithe do thionscadal Nasc Seasta Chrios Fehmarn. Gan tús a chur leis an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil, chinn an Coimisiún gan agóid a dhéanamh i gcoinne na mbeart ar tugadh fógra ina leith ⁴⁶⁶.

⁴⁶⁵ Cinneadh C(2020) 1683 final ón gCoimisiún an 20 Márta 2020 maidir le Státchabhair SA.39078 – 2019/C (ex 2014/N) a chuir an Danmhairg chun feidhme le haghaidh Femern A/S (IO 2020 L 339, Ich. 1).

⁴⁶⁶ Cinneadh C(2015) 5023 final maidir le Státchabhair SA.39078 (2014/N) (an Danmhairg) maidir le maoiniú an tionscadail nasc seasta Chaolas Fhmarn (IO 2015 C 325, Ich. 5)

Le breithiúnais an 13 Nollaig 2018 ⁴⁶⁷, chuir an Chúirt Ghinearálta an cinneadh sin ar neamhní go páirteach. A mhéid a bhaineann leis an gcistiú poiblí a deonaíodh do Femern, chinn an Chúirt Ghinearálta nár chomhlíon an Coimisiún a oibleagáid faoi Airteagal 108(3) CFAE an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil a thionscnamh mar gheall ar dheacrachtaí tromchúiseacha a bheith ann.

Tar éis dó tús a chur leis an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil tar éis na mbreithiúnas sin, mheas an Coimisiún, lena chinneadh an 20 Márta 2020, gur Státchabhair atá comhoiriúnach leis an margadh inmheánach ar bhonn Airteagal 107(3) (b) CFAE iad na bearta arb é atá iontu instealltaí caipitil agus meascán d'iasachtaí Stáit agus ráthaíochtaí Stáit a deonaíodh do Femern chun an Nasc Seasta a phleanáil, a thógáil agus a oibriú ⁴⁶⁸.

Thug an Danmhairg caingean os comhair na Cúirte Ghinearálta chun an cinneadh sin a neamhniú a mhéid a aicmíonn sí an cistiú poiblí a deonaíodh do Femern mar Státchabhair de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE.

Measúnú na Cúirte Ghinearálta

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta d'argóint na Danmhairge go ndearna an Coimisiún earráid dlí trí ghníomhaíochtaí Femern a chur faoi réir rialacha iomaíochta an Aontais nuair a bhaineann a ghníomhaíochtaí le feidhmiú cumhachtaí poiblí.

De réir an chásdlí, gníomhaíochtaí a bhaineann le húdarás poiblí nó a bhfuil baint acu le feidhmiú cumhachtaí poiblí, ní gníomhaíochtaí de chineál eacnamaíoch iad a thugann údar le cur i bhfeidhm na rialacha iomaíochta a leagtar síos le Conradh FAE.

I ndáil leis sin, tosaíonn an Chúirt trína chinneadh nach ndearna an Coimisiún earráid dlí agus é ag cinneadh, sa chinneadh atá faoi chonspóid, go bhfeidhmíonn eintiteas cumhachtaí poiblí i gcás ina bhfuil baint ag a ghníomhaíocht le feidhmeanna fíor-riachtanacha an Stáit de réir a chineáil, a chuspóra agus na rialacha a bhfuil sé faoina réir.

Mar sin féin, tugann an Chúirt dá haire nach raibh an fhaisnéis a chuir údarais na Danmhairge faoi bhráid an Choimisiúin le linn an nós imeachta imscrúdaithe fhoirmiúil ina heilimintí a d'fhéadfadh teacht as an gcinneadh go raibh baint ag tógáil agus oibriú an Nasc Seasta ag Femern le feidhmiú cumhachtaí poiblí.

Go háirithe, ní leor Femern a bheith faoi dhlúthrialú na n-údarás poiblí agus faoi réir oibleagáidí áirithe dlí phoiblí is infheidhme maidir le riaracháin phoiblí a chomhlíonadh chun teacht ar an gconclúid go mbaineann a ghníomhaíochtaí le feidhmiú cumhachtaí poiblí. Thairis sin, cé go bhfuil sé beartaithe le gníomhaíochtaí Femern cur chun feidhme comhaontaithe idirnáisiúnta a áirithiú, is amhlaidh fós nach bhfuil aon fhoráil i gConradh Chríos Fehmarn lena féidir a chinneadh, dá réir sin, go bhfuil baint ag na gníomhaíochtaí a bhaineann leis an Nasc Seasta a thógáil agus a oibriú le feidhmiú na sainchumas sin. Thairis sin, ní fianaise é an easpa léirscaoilte ar earnáil gníomhaíochta ónar féidir teacht ar an gconclúid, mar phrionsabal, go bhfuil baint ag gníomhaíocht le feidhmiú cumhachtaí poiblí.

Ina theannta sin, ní féidir an Coimisiún a cháineadh toisc nár scrúdaigh sé go mion an mbaineann na feidhmeanna a tarmligeadh chuig Femern mar údarás bóithre agus mar bhainisteoir bonneagair iarnróid agus a mhéid a bhaineann le hullmhú na bpleananna sábháilteachta don Nasc Seasta le

⁴⁶⁷ Breithiúnas an 13 Nollaig 2018, *Scandlines Danmark agus Scandlines Deutschland v an Coimisiún* (T-630/15, [EU:T:2018:942](#)) agus an 13 Nollaig 2018, *Stena Line Scandinavia/Commission* (T-631/15, [EU:T:2018:944](#)).

⁴⁶⁸ De bhun na forála sin, is féidir a mheas go bhfuil Státchabhair atá ceaptha chun tionscadal coiteann tábhachtach chun leas na hEorpa a chur i gcrích ag luí leis an margadh inmheánach.

feidhmiú cumhachtaí poiblí, ós rud é nár bhraith an Danmhairg go sainráite ar an argóint sin le linn an nós imeachta imscrúdaithe fhoirmiúil.

Ar an dara dul síos, diúltaíonn an Chúirt do na gearáin éagsúla ina líomhnaítear go ndearna an Coimisiún earráid mheasúnaithe nuair a chinn sí gur gníomhaíocht eacnamaíoch atá faoi réir dhlí iomaíochta an Aontais é oibriú an Nasc Seasta.

De réir cásdlí socair, is ionann aon eintiteas atá ag gabháil do ghníomhaíocht eacnamaíoch agus aon ghníomhaíocht arb é atá inti earraí nó seirbhísí a thairiscint ar mhargadh ar leith agus gnóthas chun críocha fhorálacha dhlí iomaíochta an Aontais a chur i bhfeidhm. Chun a chinneadh cé acu a dhéanann nó nach ndéanann eintiteas gníomhaíocht eacnamaíoch, ní mór don Choimisiún a shuí dá bhrí sin go dtairgeann an t-eintiteas earraí nó seirbhísí ar mhargadh atá in iomaíocht le hoibreoí brabúsacha.

I bhfianaise an chásdlí sin, diúltaíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, do cháineadh na Danmhairge ar an gcinneadh a rinneadh sa chinneadh atá faoi chonspóid go mbeidh na seirbhísí atá le tairiscint ag Femern tar éis an Nasc Seasta a chur i bhfeidhm in iomaíocht dhíreach leo siúd a thairgeann oibreoí farantóireachta príobháideach a oibríonn cheana féin, ar mhaithe le brabús, i gCrios Fehmarn. Cé go gcuireann Femern agus an t-oibreoí farantóireachta príobháideach sin seirbhísí ar fáil a bhfuil a saintréithe éagsúil ar bhealaí áirithe, oibríonn siad ar an margadh céanna, eadhon seirbhísí iompair do thrasnú Chrios Fehmarn, ar a mbeidh rogha ag tomhaltóirí idir na seirbhísí a chuireann an t-oibreoí farantóireachta ar fáil agus na seirbhísí a chuireann Femern ar fáil i gcomhthéacs oibriú an Nasc Seasta. Thairis sin, bhí margadh le haghaidh seirbhísí iompair ar bhealaí eile sainaitheanta ag an gCoimisiún freisin, ar margadh é atá ina rogha mhalartach chun Crios Fehmarn a thrasnú.

Ina dhiaidh sin, tugann an Chúirt dá haire nach ndearna an Coimisiún earráid mheasúnaithe agus é ag cinneadh gur toisc ábhartha é úsáid an naisc sheasta chun oibriú an bhealaigh sin a aicmiú mar ghníomhaíocht eacnamaíoch. I gcás ina gcinneadh Ballstát, mar atá sa chás seo, rochtain ar bhonneagar a chur faoi réir muirear a íoc chun ioncam a ghiniúint a shannfar, *inter alia*, d'aisíoc an fhiachais a tabhaíodh chun planáil agus tógáil an bhonneagair sin a mhaoiniú, ní mór a mheas go bhfuil leas eacnamaíoch á bhaint as.

Ar deireadh, formhuiníonn an Chúirt Ghinearálta conclúid an Choimisiúin gur de chineál eacnamaíoch í an ghníomhaíocht chun an Nasc Seasta a thógáil ós rud é go bhfuil dlúthbhaint aici le saothrú eacnamaíoch an bhonneagair sin.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt go bhféadfadh oibriú tráchtála agus tógáil bonneagair iompair d'fhonn saothrú tráchtála den sórt sin a dhéanamh a bheith ina ngníomhaíochtaí eacnamaíocha. Sa chomhthéacs sin, cinneadh, *inter alia*,⁴⁶⁹ go bhféadfadh an Coimisiún teacht ar an gconclúid go bailí go raibh dlúthnasc idir an ghníomhaíocht chun aerfort tráchtála a oibriú agus an ghníomhaíocht chun rúidbhealach nua a thógáil ag an aerfort sin, ós rud é go mbeadh cánacha aerfoirt ina bpríomhfhoinsé ioncaim chun an rúidbhealach nua a mhaoiniú agus go gcuirfeadh oibriú an rúidbhealaigh sin le gníomhaíocht eacnamaíoch an aerfoirt. Ní féidir na prionsabail a leagtar síos sna breithiúnais sin a theorannú do leathnú bonneagair iompair atá ann cheana agus atá faoi réir saothrú eacnamaíoch, agus dó sin amháin, ach d'fhéadfadh baint a bheith acu freisin le tógáil bonneagair nua a bheartaítear a shaothrú go heacnamaíoch amach anseo, amhail an bonneagar atá i gceist sa chás seo.

Maidir le hargóint na Danmhairge nach bhfuil Femern, go bunúsach, i láthair ar aon mhargadh le linn na céime tógála, cuireann an Chúirt in iúl go n-úsáidfídh Femern ioncam oibriúcháin an Nasc Seasta,

⁴⁶⁹ Breithiúnais an 19 Nollaig 2012, **Mitteldeutsche Flughafen agus Flughafen Leipzig-Halle v an Coimisiún** (C-288/11 P, [EU:C:2012:821](#)), agus an 24 Márta 2011, **Freistaat Sachsen agus Land Sachsen-Anhalt v an Coimisiún** (T-443/08 agus T-455/08, [EU:T:2011:117](#)).

inter alia, chun na hiasachtaí a shuibscríobh sé chun an Nasc Seasta a phleanáil agus a thógáil a aisíoc. Dá measfaí an ghníomhaíocht tógála a bheith indeighilte ón oibríocht agus, dá bhrí sin, nach gníomhaíocht eacnamaíoch í, ní fhéadfaí an maoiniú fabhrach a fuarthas chun an Nasc Seasta a thógáil a aicmiú mar Státchabhair. Dá bhrí sin, ag céim oibríochta an Nasc Seasta, bhainfeadh Femern tairbhe as an bhféidearthacht bonneagar fóirdheonaithe a oibriú, rud a thabharfadh buntáiste eacnamaíoch dó nach mbeadh faighte aige faoi ghnáthdhálaí margaidh. Dá bhrí sin, tagann an Chúirt ar an gconclúid go gcuireann éifeachtacht na rialacha maidir le Státchabhair cosc freisin ar ghníomhaíochtaí tógála agus oibríochta an naisc sheasta a dheighilt ar an bhforas nach gcuirfear an nasc sin i seirbhís go dtí go gcuirfear a thógáil i gcrích.

Ina theannta sin, cé gur le Femern amháin a bhaineann dlí na Danmhairge maidir le tógáil agus oibriú an Nasc Seasta, ní choisceann sé sin na gníomhaíochtaí sin a aicmiú mar ghníomhaíochtaí eacnamaíocha, ós rud é gurb é a bheidh i gceist le hoibriú an Nasc Seasta seirbhísí iompair a thairiscint ar mhargadh léirscaoilte atá ar oscailt don iomaíocht. Murach sin, ba leor do Bhallstát cearta eisiacha a dheonú d'eintiteas a n-iarrtar air seirbhísí a thairiscint ar mhargadh léirscaoilte chun dul timpeall ar chur i bhfeidhm na rialacha iomaíochta.

I bhfianaise na mbreithnithe sin go léir, diúltaíonn an Chúirt don chaingean chun an cinneadh atá faoi chonspóid a neamhniú go páirteach.

Breithiúnas an 10 Aibreán 2024, *Danske Slagtermestre v an Coimisiún* (T-486/18 RENV, [EU:T:2024:217https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=T-486/18](https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=T-486/18))

(Státchabhair – Scéim ranníocaíochtaí do bhailiú fuíolluisce – Gearán ó iomaitheoir – Cinneadh arna dhéanamh ag deireadh na céime réamhscrúdaithe nach bhfuil Státchabhair ann – Ceanglas na neamhchlaontachta – Neamhchlaontacht oibiachtúil – An coincheap ‘buntáiste’ – Prionsabal oibreora sa gheilleagar margaidh – Anailís ex ante ar bhrabúsacht imeallach – Fógra don Choimisiún faoin gcoincheap ‘Státchabhair’)

Cuireann an Chúirt Ghinearálta, agus tagairt ón gCúirt Bhreithiúnais á héisteacht aici, cinneadh an Choimisiúin ⁴⁷⁰ ar neamhní, ar cinneadh é lena gcinntear nach dtagann Státchabhair do sheamlais mhóra as reachtaíocht na Danmhairge maidir le táillí is iníoctha le hoibreoirí cóireála fuíolluisce. Sa chomhthéacs sin, soiléiríonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, ceanglas an Choimisiúin maidir le neamhchlaontacht agus, ar an dara dul síos, cur i bhfeidhm phrionsabal oibreoir an gheilleagair margaidh i gcomhthéacs amhail an comhthéacs sa chás seo. Maidir leis an bpointe deireanach sin, meabhraíonn an Chúirt freisin an oibleagáid atá ar an gCoimisiún na critéir a leagtar síos ina leith sin ina Fhógra maidir le coincheap na Státchabhrach ⁴⁷¹ a chomhlíonadh.

Le dlí a glacadh in 2013 ⁴⁷² ('Dlí 2013'), chuir an Danmhairg samhail céimnithe síos in ionad chóras na muirear aonaid in aghaidh an mhéadair chiúbaigh d'uisce do gach tomhaltóir uisce atá nasctha leis an ngléasra cóireála fuíolluisce céanna lena bhforáiltear do tharaif bunaithe ar mhéid an fhuíolluisce a sceitear ('an taraif mhéadaithe'). Foráiltear leis an tsamhail phraghsála nua sin, go bunúsach, do laghdú ar an taraif in aghaidh an mhéadair chiúbaigh ó thoirt áirithe fuíolluisce a sceitear, arb é is éifeacht dó na muirir is iníoctha ag na tomhaltóirí uisce is tábhachtaí a laghdú.

Chuir Danske Slagtermestre, comhlachas trádála a mhaíonn go ndéanann sé ionadaíocht ar bhúistéirí beaga, seamlais, mórdhíoltóirí agus próiseálaithe na Danmhairge, gearán faoi bhráid an Choimisiúin

⁴⁷⁰ Cinneadh C(2018) 2259 final ón gCoimisiún an 19 Aibreán 2018 maidir le Státchabhair SA.37433 (2017/FR) – an Danmhairg ('an cinneadh atá faoi chonspóid')

⁴⁷¹ Teachtaireacht ón gCoimisiún maidir leis an gcoincheap 'Státchabhair' dá dtagraítear in Airteagal 107(1) [CFAE] (IO 2016 C 262 I ch. 1).

⁴⁷² Dlí Uimh. 902/2013 lena leagtar síos na rialacha maidir leis na ranníocaíochtaí atá dlite d'oibreoirí cóireála fuíolluisce, lena n-údaraithear ranníocaíochtaí sonracha a bhunú chun fuíolluisce thar a bheith truaillaithe, etc., a chóireáil).

ar an bhforas gur deonaíodh stáitchabhair do sheamlais mhóra leis an dlí thuasluaite i bhfoirm laghdú ar ranníocaíochtaí chun fuíolluisce a chóireáil.

Le cinneadh an 19 Aibreán 2018, bhí an Coimisiún den tuairim nár thug an phraghsáil agaithe a tugadh isteach le Dlí 2013 aon bhuntáiste ar leith do ghnóthais shonracha agus, dá bhrí sin, nár Stáitchabhair í de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE. Mar thaca leis an gconclúid sin, mheas an Coimisiún, agus tagairt á déanamh aige dá Fhógra maidir le coincheap na Stáitchabhrach, go mbeadh an tsamhail chéimneach curtha chun feidhme ag oibreoir príobháideach i ngeilleagar margaidh freisin.

Thionscain Qualcomm caingean le haghaidh neamhniú i gcoinne an chinnidh sin.

Le hordú an 1 Nollaig 2020 ⁴⁷³, dhíbh an Chúirt Chéadchéime an chaingean sin toisc í a bheith doghlactha ar an bhforas nach raibh locus standi ag Danske Slagtermestre. Agus achomharc á éisteacht aici, chinn an Chúirt Bhreithiúnais go raibh seasamh ag an gcomhlachas trádála sin chun imeachtaí a thionscnamh, an t-ordú thuasluaite a chur ar ceal agus an cás a tharchur ar ais chuig an gCúirt Ghinearálta chun substaint an cháis a scrúdú ⁴⁷⁴.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta an phléadail le haghaidh neamhniú lena líomhnaítear gur sháraigh an Coimisiún an ceanglas neamhchlaontachta a leagtar síos in Airteagal 41(1) de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh. Dar leis an iarratasóir, sáraíodh an ceanglas sin nuair a glacadh an cinneadh atá faoi chonspóid, ós rud é gur chomhoibrich an Comhalta den Choimisiún atá freagrach as iomaíocht, a shínigh é, mar Aire Rialtais na Danmhairge, le glacadh Dhlí 2013.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt gur faoi institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais Eorpaigh atá sé ceanglas na neamhchlaontachta a chomhlíonadh, go háirithe ina chomhpháirt maidir le neamhchlaontacht oibiachtúil, ar dá réir nach mór don institiúid lena mbaineann ráthaíochtaí leordhóthanacha a thabhairt chun aon amhras dlisteanach maidir le haon chlaontacht a eisiamh, ós rud é go bhféadfadh láithrithe a bheith suntasach freisin.

Tar éis an soiléiriú sin a dhéanamh, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, tráth a tíolacadh agus a glacadh dréacht-Dlí 2013, gurbh é an Comhalta den Choimisiún atá freagrach as iomaíocht a shínigh an cinneadh atá faoi chonspóid Aire Geilleagair agus Gnóthaí Baile agus Leas-Phríomh-Aire Ríocht na Danmhairge. Ar an dara dul síos, ós rud é go gceaptar go mbeidh tionchar ag an bpraghsáil agaithe ar chostais daoine aonair agus gnólachtaí, tá sé réasúnta a mheas go bhféadfaí é a mholadh i gcomhaontú leis an Aire. Ar an tríú dul síos, bhí seasamh glactha ag an gComhalta den Choimisiún atá i gceist ar an leibhéal náisiúnta, ar bhealach poiblí sainráite, i bhfabhar praghsáil a mhéadú.

I bhfianaise na dtosca sin, measann an Chúirt go bhféadfaí a mheas go dlisteanach go raibh leas ag an gComhalta den Choimisiún atá i gceist gan amhras a tharraingt ar an rannchuidiú le cóireáil fuíolluisce dá bhforáiltear le Dlí 2013 mar gheall ar a neamhdhleathacht faoi rialacha dhlí an Aontais maidir le Stáitchabhair.

Fíoraíonn an Chúirt ansin ar tugadh ráthaíochtaí leordhóthanacha leis an nós imeachta chun an cinneadh atá faoi chonspóid a ghlacadh chun a chur as an áireamh go gcuireann leas den sórt sin an nós imeachta sin ó neamhchlaontacht a shárú.

Maidir leis sin, cuireann an Chúirt in iúl, in ainneoin chineál coláisteach an mhodha chun cinntí a ghlacadh laistigh den Choimisiún, ní hamháin go raibh an Comhalta den Choimisiún atá i gceist

⁴⁷³ Ordú an 1 Nollaig 2020, *Danske Slagtermestre v an Coimisiún* (T-486/18, [EU:T:2020:576](#)).

⁴⁷⁴ Breithiúnas an 30 Meitheamh 2022, *Danske Slagtermestre v an Coimisiún* (C-99/21 P, [EU:C:2022:510](#)).

freagrach as an gcinneadh atá faoi chonspóid a ullmhú, ach gurbh é an t-aon duine a shínigh an cinneadh sin freisin.

D'fhéadfadh staid den sórt sin, i súile tríú páirtithe, a bheith ina cúis le hamhras dlisteanach maidir le haon dochar ó thaobh an Chomhalta sin den Choimisiún, beag beann ar a iompar nó a hiompar pearsanta. Dá bhrí sin, níor tugadh ráthaíochtaí leordhóthanacha maidir le neamhchlaontacht oibiachtúil leis an nós imeachta as ar eascair glacadh an chinnidh atá faoi chonspóid.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta, ar mhaithe le hiomláine, an phléadail le haghaidh neamhniú lena líomhnaítear gur sháraigh an Coimisiún Airteagal 107(1) CFAE trí chonclúid mhícheart a dhéanamh nár tugadh aon bhuntáiste do ghnóthais áirithe trí phraghsáil mhéadaithe a thabhairt isteach.

Tar éis di a dheimhniú go raibh sé de cheart ag an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh ar bhuntáiste a bheith ann i bhfianaise thástáil an oibreora phríobháidigh, tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, gur faoin gCoimisiún a bhí sé dá bhrí sin a chinneadh an bhféadfadh na gnóthais a bhain tairbhe as taraifí laghdaithe cóireála fuíolluisce buntáiste inchomparáide a fháil ó oibreoir príobháideach atá stuama agus dícheallach de ghnáth, ag féachaint go háirithe dá ionchais bhrabúsachta.

Ós rud é gur chuir an Coimisiún i bhfeidhm, chun críocha an scrúdaithe sin, an modh anailíse ex ante ar bhrabúsacht a leagtar síos i mír 228 dá Fhógra maidir le coincheap na Státchabhrach, cuireann an Chúirt in iúl, ina theannta sin, gur chuir an Coimisiún teorainn leis féin, agus an fógra sin á ghlacadh aige, agus a lánrogha á feidhmiú aige maidir leis na mionsonraí a thug sé dó maidir leis na coincheapa a bhaineann leis an gcoincheap "Státchabhair". Dá bhrí sin, i gcomhréir le mír 228 den fhógra sin, ceanglaíodh ar an gCoimisiún scrúdú a dhéanamh, i gcás gach gnóthais atá nasctha le gléasra cóireála fuíolluisce, an raibh an ranníocaíocht a íocadh faoin muirear méadaithe de chineál a chumhdóidh na costais a eascraíonn as úsáid an bhonneagair atá i gceist.

Ós rud é nár bhunaigh an Coimisiún a scrúdú ach ar mheánsonraí a bhain le costais iomlána agus ioncam iomlán sé cinn de na hocht mbardas is nócha sa Danmhairg, níor thug sé aird ar mhír 228 dá Fhógra maidir le coincheap na Státchabhrach agus, dá bhrí sin, ar na teorainneacha a d'fhorchuir sé ar a lánrogha tríd an bhfógra sin a ghlacadh.

In aon chás, fiú dá measfaí go bhféadfadh an Coimisiún an modh anailíse brabúsachta ex ante a chur i bhfeidhm gan scrúdú a dhéanamh ar gach úsáideoir, ba cheart ar a laghad go mbeadh sé in ann a fhíorú gur dócha gur ar na húsáideoirí a chuirfí na costais incriminteacha, is é sin le rá, na costais a thabhaítear go díreach trína n-úsáid as gléasra cóireála fuíolluisce.

Sa chinneadh atá faoi chonspóid, measadh gur costais sheasta iad na costais go léir nach raibh nasctha leis an gcainníocht uisce a ídíodh agus, dá bhrí sin, rinneadh iad a chionroinnt ar na húsáideoirí éagsúla go léir, cé go raibh costais den sórt sin ann mar gheall ar úsáideoir áirithe a bheith ar an líonra agus mar gheall air sin amháin. Dá bhrí sin, ní fhéadfadh an Coimisiún a mhaíomh gur fhíoraigh sé an raibh an ranníocaíocht le haghaidh cóireáil fuíolluisce, arna cinneadh ar bhonn na samhla incrimintí, in ann na costais incriminteacha a chumhdach sa mheántearma.

Dá bhrí sin, sháraigh sé na teorainneacha a d'fhorchuir sé ar a lánrogha agus an Fógra maidir le coincheap na Státchabhrach á ghlacadh aige gur mheas an Coimisiún go raibh an ranníocaíocht le haghaidh cóireáil fuíolluisce i gcomhréir le prionsabal an oibreora phríobháidigh.

Ina dhiaidh sin, cuireann an Chúirt in iúl, i gcás ina dtugann idirghabháil oibreora phoiblí neamhaird ar aon ionchas brabúsachta, fiú san fhadtearma, nach féidir a mheas go gcomhlíonann sé prionsabal an oibreora phríobháidigh. Mar sin féin, sa chinneadh atá faoi chonspóid, chinn an Coimisiún go bhféadfadh na lascainí arna bhforchur leis an bpraghsáil incriminteach prionsabal an oibreora

phríobháidigh a chomhlíonadh ar an aon choinníoll amháin go gcumhdaítear leis an ranníocaíocht chun fuíolluisce a chóireáil na costais arna dtabhú ag oibreoirí gléasraí cóireála fuíolluisce.

Thairis sin, ós rud é nár scrúdaíodh ar cheadaigh cur i bhfeidhm na praghsála céim ar chéim d'oibreoirí gléasraí cóireála fuíolluisce corrlach brabúis a fhorchoimeád dóibh féin cé go raibh comhthuiscint ann gurb é an toradh a bhí ar an bpragsáil nua sin, ar an iomlán, laghdú ar mhéid na ranníocaíochta le haghaidh cóireáil fuíolluisce i gcomparáid leis an gcóras táillí aonaid a dtagann sé ina ionad, rinne an Coimisiún, an dara huair, neamhaird ar cheanglas na brabúsachta agus, dá bhrí sin, ar phrionsabal an oibreora phríobháidigh. Dá bhrí sin, meabhraíonn an Chúirt go dtugtar le tuiscint leis an anailís ar bhrabúsacht ex ante a shainmhíneítear i mír 228 den Fhógra maidir leis an gcoincheap "Státchabhair" go rannchuidíonn an beart náisiúnta a scrúdaigh an Coimisiún "de réir a chéile" le brabúsacht oibreoir bonneagair, ionas, chun prionsabal an oibreora phríobháidigh a chomhlíonadh, go bhfuil sé i gceist leis an mbeart sin brabúsacht den sórt sin a mhéadú, fiú san fhadtéarma, agus gan é a laghdú.

Ar deireadh, bhí an Coimisiún mícheart a mheas, sa chinneadh atá faoi chonspóid, go gcuirfeadh oibreoir príobháideach san áireamh go raibh baol ann go roghnódh na tomhaltóirí uisce is tábhachtaí dícheangal ón líonra láraithe cóireála fuíolluisce dá gcoinneofaí taraifí arda cóireála uisce ar bun, ós rud é go raibh an baol go ndéanfaí dínascadh den sórt sin hipitéiseach agus nach raibh bunús leordhóthanach leis.

Dá bhrí sin, tagann an Chúirt ar an gconclúid gur sháraigh an Coimisiún Airteagal 107(1) CFAE agus an Fógra maidir le coincheap na Státchabhrach chun a chinneadh nár tugadh aon bhuntáiste leis an ranníocaíocht chun fuíolluisce a chóireáil ar an bhforas gur chinn oibreoir príobháideach é.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní.

Breithiúnas an 2 Deireadh Fómhair 2024, *European Food* agus páirtithe eile v an Coimisiún (Cásanna uamtha T-624/15 RENV, T-694/15 RENV agus T-704/15 RENV, [EU:T:2024:659](#)).

(Státchabhair – Airteagail 107 agus 108 CFAE – Conradh déthaobhach infheistíochta – Clásail eadrána – an Rómáin – Aontachas leis an Aontas Eorpach – Córas dreasachta cánach a aisghairm roimh an aontachas – Dámhachtain eadrána lena ndéanfaítear íocaíocht damáistí tar éis an aontachais – Cinneadh lena ndearbhaítear nach bhfuil an státchabhair ag luí leis an margadh inmheánach agus lena n-ordaítear go ndéanfaí í a aisghabháil – An chéad mhír d'Airteagal 351 CFAE – Oibleagáid cúiseanna a lua – An coincheap 'Státchabhair' – Buntáiste – Cineál roghnaitheach – Neamhiontaofacht don Stát – Comhoiriúnacht leis an margadh inmheánach – Státchabhair a bheartaítear chun forbairt eacnamaíoch na réigiún faoi mhíbhuntáiste a chur chun cinn – Aisghabháil – An coincheap 'aonaid eacnamaíoch' – Ionchas dlísteanaigh – An ceart chun éisteacht a fháil)

Déanann an Chúirt Ghinearálta, tar éis di tarchur a fháil ón gCúirt Bhreithiúnais, na caingne a thionscnaítear i gcoinne chinneadh an Choimisiúin ⁴⁷⁵ lena n-aicmítear mar Státchabhair nach bhfuil comhoiriúnach leis an margadh inmheánach a dhíbhe, is é sin cúiteamh a bheith á íoc ag an Rómáin le hinfheisteoirí na Sualainne de bhun dámhachtain eadrána. Sa chomhthéacs sin, soiléirítear ann raon feidhme na chéad mhíre d'Airteagal 351 CFAE, ar dá réir nach ndéanfaidh forálacha na gConarthaí difear do na cearta agus na hoibleagáidí a eascraíonn as comhaontuithe arna dtabhairt i gcrích idir Ballstát roimh a aontachas leis an Aontas Eorpach agus tríú Stát amháin nó níos mó.

⁴⁷⁵ Cinneadh (AE) 2015/1470 ón gCoimisiún an 30 Márta 2015 maidir le Státchabhair SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) arna cur chun feidhme ag an Rómáin – Cinneadh eadrána sa Chás Micula v an Rómáin an 11 Nollaig 2013 (IO 2015 L 232, Ich. 43; 'an cinneadh atá faoi chonspóid).

Déanann an Chúirt Ghinearálta anailís freisin ar an gceist maidir le tairbhithe birt cabhrach a shainaithint i láthair eintitis eacnamaíoch aonair.

An 29 Bealtaine 2002, thug Ríocht na Sualainne agus an Rómáin conradh déthaobhach infheistíochta i gcrích chun infheistíochtaí a chur chun cinn agus a chosaint go cómhálartach ('BIT'), lena bhforáiltear do bhearta cosanta nuair a d'infheistigh infheisteoirí ó thíre amháin sa tír eile, lena n-áirítear infheistíochtaí a tugadh i gcrích sular tháinig BIT i bhfeidhm. Rinne BIT foráil freisin go réiteodh binse eadrána díospóidí idir infheisteoirí agus tíortha sínithe faoi choimirce an Lárionaid Idirnáisiúnta chun Díospóidí Infheistíochta a Shocrú (ICSID), i gcomhréir le Coinbhinsiún ICSID ⁴⁷⁶.

In 2005, i gcomhthéacs chaibidlíocht aontachais na Rómáine leis an Aontas Eorpach, d'aisghair Rialtas na Rómáine scéim dreasachta cánach náisiúnta ar mhaithe le hinfeisteoirí áirithe i réigiúin faoi mhíbhuntáiste ("an scéim dreasachta cánach").

Bhí infheistíochtaí déanta roimhe seo ag roinnt cuideachtaí a bhaineann leis an nGrúpa Eorpach um Bia agus Deochanna (EFDG), arb iad saoránaigh na Sualainne Ioan agus Viorel Micula na scairshealbhóirí tromlaigh díobh, i limistéar faoi mhíbhuntáiste a chumhdaítear leis an scéim dreasachta cánach. Ós rud é, agus an scéim dreasachta cánach á haisghairm aici, gur sháraigh an Rómáin a hoibleagáid chun a áirithiú go gcaithfear go cóir agus go cothrom le hinfeistíochtaí na n-infheisteoirí Sualannacha i gcomhréir le CDI, rinne roinnt de na hinfeisteoirí sin iarratas chun binse eadrána a bhunú chun cúiteamh a fháil as an damáiste a rinneadh. Trí dhámhachtain eadrána an 11 Nollaig 2013, d'ordaigh an binse seo don Rómáin thart ar EUR 178 milliún a íoc mar dhamáistí agus ús leis na hinfeisteoirí sin.

An 1 Deireadh Fómhair 2014, chuir an Coimisiún an Rómáin ar an eolas faoina chinneadh an nós imeachta imscrúdaithe foirmiúil dá bhforáiltear in Airteagal 108(2) CFAE a thionscnamh maidir le forghníomhú páirteach na dámhachtana eadrána ag tús 2014 ag an Rómáin agus maidir le haon chur chun feidhme nó forfheidhmiú na dámhachtana sin ina dhiaidh sin.

Leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, a glacadh an 30 Márta 2015, chinn an Coimisiún gur íocadh an cúiteamh thuasluaite leis an aonad eacnamaíoch aonair comhdhéanta de Ioan agus Viorel Micula agus an grúpa cuideachtaí atá faoina n-úinéireacht. Le cinneadh an 30 Márta 2015 ("an cinneadh atá á chonspóid"), rinne an Coimisiún íoc an chúitimh sin a aicmiú mar stáitchabhair a bhí ar neamhréir leis an margadh inmheánach, chuir sé cosc ar a chur chun feidhme agus d'ordaigh sé go ndéanfaí na suimeanna a íocadh cheana a aisghabháil.

Agus roinnt caingne á n-éisteacht aici, chuir an Chúirt Ghinearálta an cinneadh sin ⁴⁷⁷ ar neamhní ar an bhforas, go bunúsach, gur chuir an Coimisiún a inniúlachtaí i bhfeidhm go haisghníomhach maidir le cúrsaí a tharla roimh aontachas na Rómáine leis an Aontas Eorpach an 1 Eanáir 2007.

Ar achomharc, chuir an Chúirt Bhreithiúnais, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, an breithiúnas sin ar neamhní agus tharchuir sí an cás ar ais chuig an gCúirt Ghinearálta ⁴⁷⁸ chun rialú a thabhairt ar na saincheistean dlí agus ar na hargóintí a ardaíodh os a comhair nár rialaigh sí orthu.

Measúnú na Cúirte Ghinearálta

Maidir le tuillteanais na gcaingne, chinn an Chúirt Ghinearálta, ar an gcéad dul síos, nár sháraigh an cinneadh atá faoi chonspóid Airteagal 351 CFAE, ar dá réir nach ndéanann forálacha na gConarthaí

⁴⁷⁶ An Coinbhinsiún maidir le réiteach díospóidí a bhaineann le hinfeistíochtaí idir Stáit agus náisiúnaigh Stát eile arna thabhairt i gcrích an 18 Márta 1965.

⁴⁷⁷ Breithiúnas an 18 Meitheamh 2019, *European Food agus páirtithe eile v an Coimisiún* (T-624/15, T-694/15 agus T-704/15, EU:T:2019:423).

⁴⁷⁸ Breithiúnas an 25 Eanáir 2022, *an Coimisiún v European Food agus páirtithe eile* (C-638/19 P, [EU:C:2022:50](#), ('an breithiúnas ar achomharc').

difear do na cearta agus na hoibleagáidí a eascraíonn as comhaontú a tugadh i gcrích idir Ballstát roimh a aontachas agus tríú Stáit.

Níl Airteagal 351 CFAE infheidhme maidir le conarthaí déthaobhacha arna dtabhairt i gcrích idir Ballstáit. Sa chás seo, tugann an Chúirt dá haire, ó aontachas na Rómáine leis an Aontas Eorpach, nach mór breathnú ar BIT mar chonradh a bhaineann le dhá Bhallstát. Sna himthosca sin, ar an dáta a deonaíodh an chabhair, is é sin le rá, ar an dáta a rinneadh an dámhachtain eadrána, ní féidir BIT a mheas mar chomhaontú as a n-eascraíonn sé, de réir bhrí Airteagal 351 CFAE, ó chearta do thríú Stáit agus ó oibleagáidí don Bhallstát sin a bhféadfadh cur chun feidhme, de bhun an chinnidh atá faoi chonspóid, Airteagail 107 agus 108 CFAE difear a dhéanamh dóibh. Cé gur aisghaireadh an scéim dreasachta cánach nó na fórais a bhí mar bhonn le dliteanas na Rómáine roimh a haontachas leis an Aontas Eorpach, ní thugtar an léirmhíniú sin faoi cheist, ós rud é gur deonaíodh an ceart chun an cúiteamh atá i gceist a fháil leis an dámhachtain eadrána, tar éis aontachas na Rómáine leis an Aontas Eorpach.

Tugann an Chúirt dá haire freisin gur tháinig an córas leigheasanna breithiúnacha dá bhforáiltear le Conarthaí AE agus FAE in ionad an nós imeachta eadrána dá bhforáiltear le BIT amhail ó aontachas na Rómáine leis an Aontas Eorpach an 1 Eanáir 2007. Ní cuid de chóras breithiúnach an Aontais Eorpaigh é an binse eadrána atá i gceist sa chás seo, agus mar thoradh air sin ní féidir aon éifeacht a bheith ag an dámhachtain eadrána atá i gceist, a ghlac sé tar éis aontachas na Rómáine leis an Aontas Eorpach, ná ní féidir í a fhorghníomhú chun an cúiteamh arna dhámhachtain ag an Aontas Eorpach a íoc.

Dá bhrí sin, le Coinbhinsiún ICSID, lena leagtar síos oibleagáid na bpáirtithe i ndámhachtain éifeacht a thabhairt dó agus an oibleagáid atá ar gach Stát Conarthach a éifeacht cheangailteach a aithint, níor cruthaíodh oibleagáidí i leith na Rómáine a thagann faoi raon feidhme Airteagal 351 CFAE ná cearta comhfhreagracha i bhfabhar tríú Stáit.

Cuireann an Chúirt leis sin, a mhéid atá sé beartaithe le Coinbhinsiún ICSID caidreamh déthaobhach idir na páirtithe conarthacha a rialú ar bhealach atá cosúil le conradh déthaobhach, nach féidir a léirmhíniú gur chruthaigh sé cearta, de réir bhrí na chéad mhíre d'Airteagal 351 CFAE, i bhfabhar na dtríú Stáit a shínigh an coinbhinsiún sin, a bhí ar aon dul leis na hoibleagáidí atá ar an Rómáin an dámhachtain eadrána a fhorfheidhmiú.

Ar an dara dul síos, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don phléadáil gur sháraigh an Coimisiún Airteagal 107(1) CFAE trína chinneadh gur comhlíonadh na coinníollacha maidir le Státchabhair neamh-chomhoiriúnach a bheith ann.

Ar an gcéad dul síos, maidir le buntáiste eacnamaíoch a bheith ann, measann an Chúirt nach ndearna an Coimisiún earráid agus an beart cabhrach atá i gceist á shainaithint mar bheart arb é atá ann cúiteamh de thart ar EUR 178 milliún a íoc agus ní sa dámhachtain eadrána lenar forchuireadh an cúiteamh sin. Ní thugtar an cinneadh sin faoi cheist toisc gur thug an Chúirt Bhreithiúnais dá haire, sa bhreithiúnas ar achomharc, nár deonaíodh an ceart chun cúitimh do na héilitheoirí eadrána ach amháin leis an dámhachtain eadrána. Agus an méid sin á dhéanamh aici, rialaigh an Chúirt Bhreithiúnais ar inniúlacht an Choimisiúin *rationae temporis* amháin chun an cinneadh atá faoi chonspóid a ghlacadh faoi Airteagal 108 CFAE, agus ní ar aicmiú na suimeanna atá i gceist mar Státchabhair de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE.

Tar éis a thabhairt faoi deara gur thug an dámhachtain eadrána cúiteamh do na héilitheoirí eadrána as iarmhairtí airgeadais aisghairm na scéime dreasachtaí cánach agus ní, mar a mhaígh siad, as mainneachtain na Rómáine cóir agus cothromasach a áirithiú dá n-infheistíochtaí, de shárú ar BIT, dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta freisin don argóint nach féidir cúiteamh as iarmhairtí indéreacha aisghairm na scéime dreasachtaí cánach a aicmiú mar bhuntáiste de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE.

Measann an Chúirt nach bhfuil feidhm sa chás seo ag an gcásdlí ar a raibh na hiarratasóirí ag brath, ar dá réir nach bhfuil aisíoc aon sochair eacnamaíoch a rinne an tairbhí trí leas a bhaint as an

mbuntáiste a thugtar leis an gcabhair sin i gceist le haisghabháil cabhrach neamhdhleathaí d'fhonn an cás roimhe sin a athbhunú. Leis an gcinneadh a chonspóidtear, ordaítear an cúiteamh a deonaíodh faoin dámhachtain eadrána a ghnóthú, seachas buntáiste hipitéiseach a ghnóthú a d'eascródh as a shaothrú ag an tairbhí. Thairis sin, ní féidir teacht timpeall ar chur i bhfeidhm éifeachtach na rialacha maidir le Státchabhair a bheith mar thoradh ar chaingean le haghaidh damáistí. Dá bhrí sin, ní féidir le damáistí a íoctar mar thoradh ar aisghairm scéime cabhrach éalú ó aicmiú mar Státchabhair ós rud é gur buntáiste eacnamaíoch iad damáistí den sórt sin de réir bhrí na rialacha sin.

Ar deireadh, murab ionann agus áitiú na n-iarratasóirí, ní chuirtear bac le cásdlí Asteris ⁴⁷⁹, ar dá réir atá Státchabhair de chineál atá difriúil go bunúsach ó dhamáistí, ar an gcúiteamh a fhaigheann na hiarratasóirí sa chás seo a aicmiú mar bhuntáiste de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE. Ós rud é nach féidir leis an dámhachtain eadrána éifeachtaí a bheith aici i leith na n-iarratasóirí i gcóras breithiúnach an Aontais amhail ó aontachas na Rómáine leis an Aontas Eorpach, bhí an Coimisiún i dteideal anailís a dhéanamh ar Státchabhair a bheith ann gan beann ar an aicmiú dlíthiúil arna ghlacadh ag an mbinse eadrána. Tháinig sí ar an gconclúid, gan na hiarratasóirí a bhréagnú, gurbh ionann an beart atá i gceist agus buntáiste eacnamaíoch a tugadh mar chúiteamh ar iarmhairtí aisghairm na scéime dreasachtaí cánach. Ós rud é nach raibh sé d'éifeacht ag íocaíocht na suimeanna atá i gceist cúiteamh a íoc as damáiste a d'eascair as iompar a líomhnaítear a bheith éagórach ar thaobh na Rómáine, níor chuir breithiúnas Asteris cosc ar an mbeart sin a aicmiú mar Státchabhair.

Ar an dara dul síos, maidir le cúisíocht an bhirt cabhrach atá i gceist, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta d'argóint na n-achomharcóirí nach raibh an beart sin inchurtha i leith na Rómáine, toisc go raibh sé faoi oibleagáid i leith shínteoirí eile Choinbhinsiún ICSID an dámhachtain eadrána a fhorfheidhmiú. Maidir leis sin, athdhearbhaíonn sí, ós rud é go raibh an Rómáin faoi réir chóras breithiúnach an Aontais Eorpaigh ó dháta a haontachais leis an Aontas Eorpach, go raibh uirthi an dámhachtain eadrána a chur i leataobh agus nach féidir leis na hiarratasóirí brath ar an oibleagáid líomhnaithe atá orthu an dámhachtain sin a fhorfheidhmiú.

Ar an tríú dul síos, cinneann an Chúirt go raibh an ceart ag an gCoimisiún an t-eintiteas eacnamaíoch aonair atá comhdhéanta de loan agus Viorel Micula agus an grúpa cuideachtaí atá faoina n-úinéireacht a ainmniú mar thairbhí an bhirt cabhrach.

I ndáil leis sin, cuireann sí in iúl, ar an gcéad dul síos, i gcás inar aonad eacnamaíoch iad daoine nádúrtha nó dlítheanacha atá leithleach go dlíthiúil, nach mór caitheamh leo mar ghnóthas aonair, go háirithe maidir le faighteoir Státchabhrach a shainaithint.

Sa chiall sin, eintiteas a fheidhmíonn an rialú sin iarbhrí, tar éis dó scairshealbha i gcuideachta a rialú, trí pháirt dhíreach nó indíreach a ghlacadh i mbainistíocht na cuideachta sin, ní mór a mheas go bhfuil sé ag glacadh páirte sa ghníomhaíocht eacnamaíoch a dhéanann an gnóthas rialaithe agus, dá bhrí sin, ní mór é féin a aicmiú, ar an mbonn sin, mar ghnóthas de réir bhrí Airteagal 107(1) CFAE.

Sa chás seo, tugann an Chúirt faoi deara go ndearna Viorel Micula agus loan idirghabháil i ngníomhaíochtaí eacnamaíocha na ngnóthas iarrthach atá faoi eadráin, trí chur isteach go díreach nó go hindíreach ar a mbainistíocht. Ós rud é gur bhronn an binse eadrána cúiteamh comhchoiteann ar na héilitheoirí eadrána, comhthacaíonn sé freisin le heaspa neamhspleáchais fheidhmiúil agus eagraíochtúil na ngnóthas sin i leith loan agus Viorel Micula. Thairis sin, is léir ón dámhachtain eadrána nach ndearnadh na gnóthais sin a chúiteamh go heisiach ina gcáil mar scairshealbhóirí de chuid na ngnóthas atá i gceist.

Thairis sin, ós rud é nár mheas an Coimisiún gur cheart an tUasal loan agus an tUasal Viorel Micula, an dá cheann acu, a mheas mar ghnóthais, níl aon tionchar aige sin ar aicmiú thairbhíthe an bhirt cabhrach atá i gceist. Leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, cinntear gur eintiteas eacnamaíoch aonair

⁴⁷⁹ Breithiúnas an 27 Meán Fómhair 1988, *Asteris agus páirtithe eile* (106/87 go 120/87, [EU:C:1988:457](#)).

a bhí iontu, in éineacht leis na gnóthais is iarratasóirí uile, arbh ionann é agus an gnóthas atá i gceist chun críocha na rialacha maidir le Státchabhair a chur i bhfeidhm.

Measann an Chúirt nach ndearna an Coimisiún earráid ach oiread maidir le gnóthais áirithe a ainmniú nach raibh ina bpáirtithe sna himeachtaí eadrána, agus nach bhfuair aon chúiteamh dá bhrí sin, mar thairbhíthe den bheart cabhrach, ós rud é go raibh na gnóthais sin faoi rialú an Uasail Ioan agus an Uasail Viorel Micula agus ós rud é gur grúpa aonair iad na gnóthais uile atá faoi rialú na scairshealbhóirí sin arb ionann é agus iomlán comhleanúnach, ó thaobh airgeadais agus tionsclaíochta de.

Thairis sin, i bhfianaise fheidhmeanna spreagtha agus tacaíochta airgeadais an Uasail Ioan agus an Uasail Viorel Micula, d'fhéadfadh na suimeanna a íoctar leis na héilitheoirí eadrána tairbhe a bhaint, go díreach nó go hindíreach, as gnóthais nach raibh ina bpáirtithe sna himeachtaí eadrána.

Ar deireadh, measann an Chúirt nach ndearna an Coimisiún earráid dlí agus an chabhair á haisghabháil.

Maidir leis sin, mhaígh na hiarratasóirí, go háirithe, de réir an chásdlí ⁴⁸⁰, nach bhféadfaí na suimeanna atá i gceist a aisghabháil ón eintiteas eacnamaíoch aonair dá dtagraítear thuas, ach amháin ó na gnóthais a bhain tairbhe iarbhrí as na suimeanna sin.

Cinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nár bhain na breithiúnais a luaigh na hiarratasóirí le beart cabhrach a aisghabháil ó ghnóthais atá ina gcuid d'eintiteas eacnamaíoch aonair, mar atá sa chás seo. Cuireann sí in iúl, ar an dara dul síos, gurb é an critéar cinntitheach chun dlí iomaíochta an Aontais a chur i bhfeidhm aontacht iompair a bheith ann ar an margadh. De bhua a bhfeidhmeanna spreagtha agus tacaíochta airgeadais, is féidir leis an Uasal Ioan agus leis an Uasal Viorel Micula a áirithiú go mbainfidh gach gnóthas i ngrúpa EFDG tairbhe as an mbeart cabhrach atá i gceist. Dá bhrí sin, le haisíoc an bhirt cabhrach sin ag an eintiteas eacnamaíoch aonair dá dtagraítear thuas, is féidir an cás roimh íocaíocht na cabhrach a athbhunú trí dheireadh a chur leis an mbuntáiste iomaíoch a bheadh ann don eintiteas sin dá bharr.

Ós rud é gur dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta do phléadálacha dlí na n-achomharcóirí go léir ar na tuillteanais, dhiúltaigh sí do na caingne ina n-iomláine.

⁴⁸⁰ Breithiúnais an 11 Bealtaine 2005, *Saxonia Edelmetalle agus ZEMAG v an Coimisiún* (T-111/01 agus T-133/01, [EU:T:2005:166](#), mír 113), agus an 19 Deireadh Fómhair 2005, *Freistaat Thüringen v an Coimisiún* (T-318/00, [EU:T:2005:363](#), mír 324).

IV. Maoin intleachtúil

1. Trádmharc de chuid an Aontais Eorpaigh

Ordú an 8 Feabhra 2024, *Fly Persia agus Barmodeh v EUIPO – Dubai Aviation (flyPersia)* (T-30/23, [EU:T:2024:86](#))

(Trádmharc an Aontais Eorpaigh – Imeachtaí freasúra – Idiragairt – Airteagal 173(1) agus Airteagal 179 de na Rialacha Nós Imeachta – Frithaighneacht arna taisceadh ródhéanach – Airteagail 142 go 145 de na Rialacha Nós Imeachta – Neamh-infheidhme – Diúltú)

Agus í ina suí i gcomhdhéanamh leathnaithe de chúigear breithiúna, níor cheadaigh an Chúirt Ghinearálta do Dubai Aviation Corp., páirtí sna himeachtaí os comhair Bhord Achomhairc Oifig Maoine Intleachtúla an Aontais Eorpaigh (EUIPO), páirt a ghlacadh sna himeachtaí os comhair na Cúirte Ginearálta mar idiragraí, tar éis di an teorainn ama chun an freagra a thaisceadh a shárú i gcomhréir le hAirteagail 173 agus 179 de Rialacha Nós Imeachta na Cúirte Ginearálta. Foráiltear leis na forálacha sin rialacha sonracha maidir le maoin intleachtúil a bhaineann le páirtí sna himeachtaí os comhair an Bhoird Achomhairc nach é an t-iarratasóir é a bheith ag idiragairt os comhair na Cúirte Ginearálta ⁴⁸¹. De réir an orduithe tarchuir, níl na forálacha ginearálta maidir le hidiragairt, eadhon Airteagail 142 go 145 den Rialachán sin, infheidhme i leith páirtí den sórt sin i gcás ina gcailleann sé an deis a bheith ina pháirtí sa nós imeachta os comhair na Cúirte Ginearálta i gcomhréir le hAirteagal 173 den Rialachán sin.

Sa chás seo, rinne na hiarratasóirí, Fly Persia IKE agus Ali Barmodeh, iarratas ar thrádmharc de chuid an Aontais Eorpaigh a chlárú le EUIPO. Chomhdaigh Dubai Aviation Corp fógra freasúra i gcoinne an chláráithe sin. Sheas Rannán Freasúra EUIPO go páirteach leis an bhfreasúra. Dhiúltaigh Bord Achomhairc EUIPO don achomharc i gcoinne an chinnidh sin (“an cinneadh atá faoi chonspóid”).

Leis an iarratas a taisceadh i gClárlann na Cúirte Ginearálta an 28 Márta 2019, thionscain na hachomharcóirí caingean chun an cinneadh atá faoi chonspóid a chur ar neamhní. An 13 Feabhra 2023, seirbheáladh an t-iarratas ar Dubai Aviation Corp. mar pháirtí sna himeachtaí os comhair an Bhoird Achomhairc. An 26 Aibreán 2023, chuir an chuideachta sin doiciméad dar teideal “Freagairt” faoi bhráid Chlárlann na Cúirte Ginearálta, rud a sháraíonn an tréimhse a fhorordaítear di i gcomhréir le hAirteagal 179 de na Rialacha Nós Imeachta ⁴⁸².

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, cuireann an Chúirt in iúl go rialaítear le hAirteagal 173 de na Rialacha Nós Imeachta stádas páirtí sna himeachtaí os comhair an Bhoird Achomhairc, seachas an t-iarratasóir os comhair na Cúirte Ginearálta, os comhair na Cúirte Ginearálta. I gcás nach dtíolacfaidh páirtí den sórt

⁴⁸¹ De réir Airteagal 173(1) agus (2) de na Rialacha Nós Imeachta, “Féadfaidh na páirtithe sna himeachtaí os comhair an Bhoird Achomhairc, seachas an t-iarratasóir, páirt a ghlacadh, i gcáil idiragraí, in imeachtaí os comhair na Cúirte Ginearálta trí fhreagairt ar an iarratas ar an modh agus laistigh den teorainn ama a fhorordaítear”. ‘Roimh dhul in éag na teorann ama a fhorordaítear chun frithaighneacht a thaisceadh, féadfaidh na páirtithe sna himeachtaí os comhair an Bhoird Achomhairc, seachas an t-iarratasóir, a bheith mar pháirtí sna himeachtaí os comhair na Cúirte Ginearálta mar idiragraí, ach doiciméad nós imeachta a thaisceadh. Caillfidh sé a stádas mar idiragraí os comhair na Cúirte Ginearálta má theipeann air freagra a thabhairt ar an iarratas sa mhodh agus laistigh den teorainn ama a fhorordaítear.’ Sonraítear in Airteagal 179 de na Rialacha Nós Imeachta nach mór do pháirtí sna himeachtaí os comhair an Bhoird Achomhairc a fhrithaighneacht i leith an iarratais a thaisceadh laistigh de dhá mhí ó sheirbheáil an iarratais.’

⁴⁸² Arna léamh i gcomhar le hAirteagal 60 de na Rialacha sin.

sin sna himeachtaí os comhair an Bhoird Achomhairc freagra ar an iarratas laistigh den teorainn ama a leagtar síos ina leith sin le hAirteagal 179 de na Rialacha Nós Imeachta, ní bheidh stádas páirtí aige os comhair na Cúirte Ginearálta. Tar éis na tréimhse sin, ní féidir leis, dá bhrí sin, barúlacha a chur isteach le linn na n-imeachtaí os comhair na Cúirte Ginearálta.

Sa chás seo, níor thaisc Dubai Aviation Corp. aon doiciméad nós imeachta roimh dhul in éag na tréimhse a fhorordaítear chun an freagra a thaisceadh agus chuir sé a fhreagra isteach lasmuigh den tréimhse sin. Thairis sin, ní raibh sé ag brath ar imthosca eisceachtúla a bheith ann ar imthosca neamh-intuatha nó force majeure iad. Dá réir sin, níor tháinig Dubai Aviation Corp. chun bheith ina pháirtí sna himeachtaí os comhair na Cúirte Ginearálta mar idiragraí i gcomhréir le hAirteagal 173 (1) agus (2) de na Rialacha Nós Imeachta.

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an féidir cead idiragartha a thabhairt do Dubai Aviation Corp. ar bhonn Airteagail 142 go 145 de na Rialacha Nós Imeachta, lena leagtar síos na rialacha ginearálta maidir le hiarratais ar idiragairt os comhair na Cúirte Ginearálta a chur isteach agus a scrúdú. Chuirfeadh sé sin ar a chumas leas a bhaint as spriocdháta ginearálta ⁴⁸³.

Tugann an Chúirt dá haire go bhfuil na forálacha sin, ar cuid iad de thríú teideal an Rialacháin maidir le caingne díreacha, infheidhme maidir leis na nósanna imeachta dá dtagraítear ina cheathrú teideal maidir le díospóidí a bhaineann le cearta maoine intleachtúla, faoi réir fhorálacha sonracha an cheathrú teideal sin. A mhéid a leagtar síos leis an gceathrú teideal, in Airteagail 173 agus 179 de na Rialacha Nós Imeachta, rialacha sonracha maidir le hidirghabháil a dhéanamh os comhair na Cúirte Ginearálta ag páirtí in imeachtaí os comhair an Bhoird Achomhairc seachas an t-iarratasóir, níl feidhm ag Airteagail 142 go 145 de na rialacha sin maidir leis an bpáirtí sin.

Dá bhrí sin, measann an Chúirt, tar éis di an deis a chailleadh a bheith ina páirtí sna himeachtaí mar idiragraí i gcomhréir le hAirteagal 173 de na Rialacha Nós Imeachta, nach féidir cead a thabhairt do Dubai Aviation Corp. idiragairt a dhéanamh de bhonn Airteagail 142 go 145 de na Rialacha sin. Dá bhrí sin, ní féidir leis tairbhe a bhaint as an tréimhse a leagtar síos in Airteagal 143(1) den Rialachán sin.

Breithiúnas an 13 Samhain 2024, *Administration of the State Border Guard Service of Ukraine/EUIPO (RUSSIAN WARSHIP, GO FK YOURSELF) (T-82/24, EU:T:2020:821)***

*(Trádmharc de chuid Aontais Eorpaigh – Iarratas ar mharc fíortha de chuid an Aontais Eorpaigh RUSSIAN WARSHIP, GO F * * K yourself – Dearbhfhóras le diúltú – Easpa saintréithe – Airteagal 7(1)(b) de Rialachán (AE) 2017/1001 – Mana polaitiúil – Cóir chomhionann – Prionsabal an dea-riaracháin – Airteagal 71(1) de Rialachán 2017/1001)*

Ina breithiúnas, tugann an Chúirt Ghinearálta aghaidh, den chéad uair, ar an gceist maidir leis an bhféidearthacht ‘mana polaitiúil’ a chlárú mar thrádmharc.

Thaisc garda teorann de chuid na hÚcráine, réamhtheachtaí dlíthiúil an iarratasóra, Administration of the State Border Guard Service of Ukraine, iarratas leis an Oifig Maoine Intleachtúla an Aontais Eorpaigh (EUIPO) chun an comhartha fíortha ‘RUSSIAN WARSHIP, GO F**K YOURSELF’ a chlárú mar thrádmharc de chuid an Aontais Eorpaigh le haghaidh earraí agus seirbhísí éagsúla ⁴⁸⁴. Dhiúltaigh an scrúdaitheoir don iarratas sin ar chlárú ina iomláine ar bhonn Airteagal 7(1)(f) de Rialachán 2017/1001

⁴⁸³ De réir Airteagal 143(1) de na Rialacha Nós Imeachta, ní mór na hiarratais ar idiragairt a thaisceadh laistigh de sé seachtaine ó fhoilsiú an fhógra maidir leis an iarratas lena dtionscnaítear na himeachtaí lena mbaineann in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

⁴⁸⁴ Go sonrach, bhain an marc a iarradh le táirgí agus seirbhísí a thagann faoi aicmí 9, 14, 16, 18, 25, 28 agus 41, de réir bhrí Chomhaontú Nice a bhaineann le hAicmiú Idirnáisiúnta Earraí agus Seirbhísí chun Críocha an Chláraithe Marcanna an 15 Meitheamh 1957, arna leasú agus arna mhodhnú.

⁴⁸⁵, ar dá réir a ndiúltaítear marcanna atá contrártha le hord poiblí nó le dea-mhoráltacht a chlárú. Thaisc an t-iarreatasóir achomharc le EUIPO i gcoinne chinneadh an scrúdaitheora. Leis an gcinneadh atá faoi chonspóid ⁴⁸⁶, dhiúltaigh an Bord Achomhairc don achomharc ar an bhforas nach raibh saintréith ar leith ag baint leis an marc a iarradh i ndáil leis na hearraí agus na seirbhísí atá i gceist agus gur cheart, dá bhrí sin, diúltú é a chlárú faoi Airteagal 7(1)(b) de Rialachán 2017/1001.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Tugann an Chúirt dá haire go n-áitíonn an t-iarreatasóir gan rath go ndearna an Bord Achomhairc earráid maidir leis an marc a ndearnadh iarreatas air a aicmiú mar ‘mhana polaitiúil’.

Baineadh úsáid fhorleathan as an bhfrása a atáirgtear sa mharc a ndearnadh iarreatas ina leith, díreach tar éis a chéad úsáide, chun tacaíocht a thabhairt don Úcráin agus, dá bhrí sin, bhí sé, go han tapa, ina siombail de chomhrac na hÚcráine i gcoinne fhogha Chónaidhm na Rúise. Dá bhrí sin, baineadh úsáid as an bhfrása sin i gcomhthéacs polaitiúil, ar bhealach atriallach agus é mar aidhm tacaíocht don Úcráin a chur in iúl agus a chur chun cinn. Freagraíonn cás den sórt sin go foirfe don sainmhíniú ar an téarma ‘mana polaitiúil’, a chuir an t-iarreatasóir féin chun cinn ina iarreatas, is é sin le rá, léiriú, a úsáidtear i gcomhthéacs polaitiúil nó sóisialta, atá athráiteach ar smaoineamh nó aidhm, agus é mar aidhm aige a chur ina luí ar an bpobal nó ar an spriocghrúpa laistigh de.

Baineadh úsáid an-dian as an bhfrása a úsáideadh sa mharc a ndearnadh iarreatas ina leith i gcomhthéacs neamhthráchtála agus mar sin go mbeidh dlúthbhaint ag an bpobal ábhartha leis an gcomhthéacs sin. Bhí an frása in úsáid sa mharc a ndearnadh iarreatas ina leith chun cinn go han-tapa mar cheann de na siombailí de chomhrac na hÚcráine in aghaidh fhogha na Rúise, a bhaineann le saighdiúir de chuid arm na hÚcráine agus, mar sin, leis an Úcráin. I bhfianaise mhéid chlúdach na meán ar an imeacht sin, beidh baint ag an abairt sin leis an nóiméad stairiúil sin, a bhfuil aithne mhaith ag gnáth-thomhaltóir an Aontais air.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt nach ndearna an Bord Achomhairc earráid dlí nuair a chinn sé go raibh feidhm ag an bprionsabal ginearálta nach raibh an pobal ábhartha aireach ar mharc nár thug léiriú láithreach dó ar thionscnamh na n-earraí agus na seirbhísí lena mbaineann, ós rud é nach mbraithfeadh sé nó nach gcuirfeadh sé de ghlanmheabhair é mar thrádmharc, agus go raibh feidhm aige freisin maidir le marcanna ar de chineál polaitiúil a bpríomhtheachtairacht.

I bhfianaise fheidhm riachtanach trádmhairc, eadhon tionscnamh na n-earraí nó na seirbhísí a chumhdaítear leis a shainaithint, ní féidir le marc an fheidhm sin a chomhlíonadh mura mbraitheann an gnáth-thomhaltóir, ina láthair, léiriú ar thionscnamh na n-earraí nó na seirbhísí, ach teachtaireacht pholaitiúil amháin.

Maidir leis an oibleagáid cúiseanna a lua, meabhraíonn an Chúirt, i gcás ina dtugtar an foras céanna le diúltú do chatagóir nó do ghrúpa earraí nó seirbhísí, go bhféadfaidh an t-údarás inniúil é féin a theorannú do réasúnú ginearálta maidir leis na hearraí nó na seirbhísí go léir lena mbaineann. Is fíor gur soiléiríodh leis an gcásdlí nach mbaineann cumhacht den sórt sin ach le hearraí agus seirbhísí a bhfuil nasc sách díreach agus sonrach eatarthu, sa mhéid gur catagóir nó grúpa earraí nó seirbhísí atá aonchineálach go leor iad. Dúirt sé, áfach, gur ghá a chur san áireamh, d’fhonn a mheas an raibh nasc sách díreach agus sonrach idir na hearraí agus na seirbhísí agus an bhféadfaí iad a roinnt ina gcatagóirí nó ina ngrúpaí aonchineálachta leordhóthanaí, cuspóir an chleachtaidh sin, arbh é a bhí ann measúnú *in concreto* ar an gceist a chumasú agus a éascú ar tháinig nó nár tháinig an marc lena mbaineann an t-iarreatas ar chlárú laistigh de cheann de na dearbhfhorais le diúltú. Dá réir sin, ní mór

⁴⁸⁵ Rialachán (AE) 2017/1001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Meitheamh 2017 maidir le trádmharc an Aontais Eorpaigh (IO 2017 L 154, Ich. 1).

⁴⁸⁶ Cinneadh an Chéad Bhoird Achomhairc d’Oifig Maoine Intleachtúla an Aontais Eorpaigh (EUIPO) an 1 Nollaig 2023 (Cás R 438/2023-1).

roinnt na n-earraí agus na seirbhísí i dtrácht i ngrúpa amháin nó níos mó nó i gcatagóir amháin nó níos mó a dhéanamh, go háirithe, ar bhonn na saintréithe is coiteann dóibh agus atá ábhartha don anailís i dtaobh an féidir brath ar dhearbhfhoras áirithe le diúltú i gcoinne an mhairc a ndearnadh iarratas ina leith i ndáil leis na hearraí agus na seirbhísí sin. Dá bhrí sin, ní mór measúnú den sórt sin a dhéanamh in concreto chun scrúdú a dhéanamh ar gach iarratas ar chlárú agus, de réir mar a bheidh, ar gach ceann de na dearbhfhorais éagsúla le diúltú a d'fhéadfadh a bheith infheidhme.

Sa chás seo, chinn an Bord Achomhairc, sa chinneadh atá faoi chonspóid, nach measfaidh an pobal ábhartha go léiríonn an marc a ndearnadh iarratas ina leith tionscnamh tráchtála. Ina theannta sin, luaigh sé go ndéanfaí an abairt a úsáidtear sa mharc a ndearnadh iarratas ina leith a léiriú, thar aon ní eile, mar theachtaireacht pholaitiúil agus go mbeadh an dearcadh sin comhionann le haghaidh na n-earraí nó na seirbhísí go léir a chumhdaítear leis an marc sin. Dá bhrí sin, chinn an Bord Achomhairc gur grúpa sách aonchineálach a bhí sna hearraí agus seirbhísí a chumhdaítear leis an marc a ndearnadh iarratas ina leith, i bhfianaise an dearbhfhorais le diúltú atá, de réir an Bhoird Achomhairc, do chlárú an mhairc sin.

Ós rud é gur chinn an Bord Achomhairc, agus an ceart aige, nach measfaidh an pobal ábhartha go léiríonn an marc a ndearnadh iarratas ina leith tionscnamh tráchtála, ach mar theachtaireacht pholaitiúil lena gcuirtear tacaíocht chun cinn do chomhrac na hÚcráine i gcoinne fhogha míleata Chónaidhm na Rúise, d'fhéadfadh sé na hearraí agus na seirbhísí go léir a chumhdaítear leis an marc a ndearnadh iarratas ina leith a ghrúpáil go bailí in aon chatagóir amháin, cé go léiríonn siad saintréithe bunúsacha éagsúla.

Dá bhrí sin, i bhfianaise shainiúlacht an mhairc a ndearnadh iarratas ina leith agus a bhraistint chomhionann ag an bpobal ábhartha i bhfianaise na n-earraí agus na seirbhísí go léir a chumhdaítear leis an iarratas ar chlárú, chinn an Chúirt nach ndearna an Bord Achomhairc earráid mheasúnaithe agus é ag cinneadh go raibh na hearraí agus na seirbhísí sin mar chuid de ghrúpa aonair a bhfuil feidhm, ar an mbealach céanna, ag an bhforas le diúltú, ar sheas sé leis, agus gur tháinig sé ar an gconclúid cheart nach raibh saintréith ar leith ag baint leis an marc a ndearnadh iarratas ina leith de réir bhrí Airteagal 7(1)(b) de Rialachán 2017/1001.

2. Dearaí

Breithiúnas an 23 Deireadh Fómhair 2024, *Orgatex v EUIPO – Longton (Marcáil ar an talamh)* (T-25/23, [EU:T:2024:725](#))

(Dearadh Comhphobail – Imeachtaí neamhbhailíochta – Dearadh Comhphobail arna chlárú lena léirítear marcanna urláir – Airteagal 3(a) agus Airteagal 25(1)(a) de Rialachán (CE) Uimh. 6/2002 – Uathúlacht an dearaidh – Teachnt le chéile na radharc)

Éisteacht a thabhairt do chaingean le haghaidh neamhniú, a dhíbheann sí, rialaíonn an Chúirt Ghinearálta ar an gceist gan fasach maidir le comhsheasmhacht tuairimí i bhfianaise an cheanglais maidir le dearadh aonair. Soiléirítear ann freisin nach ann do phrionsabal léirmhínte atá fabhrach do chlárú dearaidh Comhphobail in imeachtaí neamhbhailíochta.

Tá Orgatex GmbH & Co. KG, an t-iarratasóir, ina dhílseánach dearaidh Comhphobail a léiríonn marcáil ar an talamh. Thaisc L. Longton, le hOifig Maoine Intleachtúla an Aontais Eorpaigh (EUIPO) iarratas ar an dearadh sin a chur ar neamhní, a dhiúltaigh an Rannán Cealúcháin dó.

Mar sin féin, chuir an Bord Achomhairc cinneadh an Rannáin Neamhbhailíochta ar neamhní agus dhearbhaigh sé go raibh an dearadh atá faoi chonspóid neamhbhailí, agus chinn sé gur cláraíodh é de

shárú ar Airteagal 3(a) de Rialachán Uimh. 6/2002 ⁴⁸⁷, toisc go raibh na ceithre thuairim a comhdaíodh neamhchonclúideach agus go raibh dhá dhearadh éagsúla ar a laghad acu.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt nach mór an scrúdú ar dhearadh faoi Airteagal 3(a) de Rialachán Uimh. 6/2002 a dhéanamh ar bhonn na hionadaíochta arna hiontráil sa Chlár, lena gcinntear ábhar agus raon feidhme na cosanta. Dá bhrí sin, ní féidir na barúlacha a thug an t-iarratasóir nó an sealbhóir le linn na n-imeachtaí a chur san áireamh ach amháin más léir iad ó léiriú an dearaidh. Dá bhrí sin, scrúdaíonn sé an léiriú na tuairimí arb ionann iad agus an léiriú ina iomláine cuma táirge aonair nó aonadach, is é sin le rá, an bhfuil dearadh aonair ann.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go dtugtar le tuiscint leis an gceanglas maidir le comhsheasmhacht tuairimí go léirítear le gach dearcadh an chuma atá ar tháirge aonair, ionas go sainaithneofar go soiléir an dearadh céanna. D'fhéadfadh sé go mbainfí de thátal as neamhréireachtaí nó contrárthachtaí idir na tuairimí a comhdaíodh go léiríonn an léiriú earraí éagsúla. Is amhlaidh atá go háirithe i gcás inarb ionann tuairimí agus comhtháthú éagsúil nó leaganacha éagsúla den choincheap céanna, nó i gcás nach bhfuil úsáid línte atá deartha chun dearadh nó úsáid eisiamh ó ghnéithe áirithe a shainaithint comhsheasmhach ar an iomlán. Go deimhin, ní féidir uathúlacht an dearaidh a bheith ann má tá na radhairc neamhleanúnach nó do-fhorchurtha, toisc nach féidir an chuma atá ar tháirge aonair a chinneadh agus, dá bhrí sin, ní cheadaíonn an léiriú dearadh aonair a shainaithint go soiléir. Os a choinne sin, is féidir uathúlacht an dearaidh a fháil in ainneoin difríochtaí beaga idir tuairimí, a mhéid is féidir na tuairimí sin a réiteach sa chiall a bhaineann le dearadh aonadach. É sin ráite, cuireann an Chúirt in iúl nach gceanglaítear ar ranna EUIPO gach teaghlaim a d'fhéadfadh a bheith ann idir na tuairimí a chuir an t-iarratasóir ar fáil tráth an iarratais ar chlárú a mheas, ach amháin na teaglamaí sin a bhfuil an chuma orthu go bhfuil siad loighciúil agus sochreidte i bhfianaise na taithí coitinne.

Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt faoi deara nach gceanglaítear le haon ní i Rialachán Uimh. 6/2002 prionsabal léirmhínte atá fabhrach don iarratasóir ar dhearadh Comhphobail nó do shealbhóir dearaidh Comhphobail agus tátal as sin nach ann do phrionsabal den sórt sin in imeachtaí neamhbhailíochta.

Ar an tríú dul síos, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil cuma loighciúil sochreidte ar an toimhde go léirítear aghaidh tosaigh agus amharc 1.3 agus 1.4 ar an aghaidh chúil le radhairc 1.1 agus 1.2 den dearadh atá faoi chonspóid, agus go bhfuil radharc barr agus dearcadh peirspictíochta ag gach ceann acu i bhfianaise na taithí coitinne. Tá neamhréireachtaí dothuaslagtha sna tuairimí sin agus ní léirítear dearadh aonadach leo, rud a fhágann gur iontráladh an dearadh atá faoi chonspóid i gclár EUIPO de shárú ar Airteagal 3(a) de Rialachán Uimh. 6/2002.

Ar deireadh, scrúdaíonn an Chúirt an toimhde ar a bhfuil an t-iarratasóir ag brath mar thoimhde níos fabhraí dó, ar dá réir a léirítear in amharc 1.1 an aghaidh tosaigh agus amharc 1.2, 1.3 agus 1.4 ar chúil an dearaidh atá faoi chonspóid. Ar an gcéad dul síos, luaitear ann nár ceanglaíodh ar ranna EUIPO breithniú a dhéanamh ar chás den sórt sin. Níl sé loighciúil ná sochreidte i bhfianaise na taithí coitinne, ós rud é, ach amháin in imthosca ar leith, nár léiríodh agus atá as láthair sa chás seo, gur cosúil go bhfuil sé neamhloighciúil agus dochreidte léargas amháin ar an tosach agus trí amharc ar an gcúl a thaispeáint. Ar an taobh eile, tugann sé dá aire go n-eascraíonn neamhréireachtaí dothuaslagtha idir na tuairimí as an toimhde sin freisin agus cuireann sé in iúl nach féidir na neamhréireachtaí sin a shárú trí chomparáid a dhéanamh le táirgí a líomhnaítear a mhargaítear. Cé go bhféadfar na hearraí a chuirtear ar an margadh agus a chomhfhreagraíonn do dhearadh a chur san áireamh chun measúnú a dhéanamh ar an tuiscint fhoriomlán, sa chás seo ní bhaineann sé le measúnú a dhéanamh ar cé acu a thugann nó nach dtugann dhá dhearadh atá i gceist an tuiscint

⁴⁸⁷ Rialachán (CE) Uimh. 6/2002 ón gComhairle an 12 Nollaig 2001 maidir le dearaí Comhphobail (IO 2002 L 3, Ich. 1).

fhoriomlán chéanna don úsáideoir feasach, ach le cinneadh a dhéanamh cé acu atá nó nach bhfuil dearadh uathúil ar bhonn na léirithe a iontráladh sa chlár.

I bhfianaise na mbreithnithe sin, tagann an Chúirt ar an gconclúid, fiú dá nglacfaí leis an hipitéis ar a raibh an t-iarratasóir ag brath, go bhfuil contrárthachtaí dosháraithe nó neamhréireachtaí dothuaslagtha idir na tuairimí agus, dá bhrí sin, nach ionann na tuairimí sin agus dearadh aonadach.

V. Comhbheartas eachtrach agus slándála – Bearta sriantacha

1. an Bhealarúis

Breithiúnas an 20 Márta 2024, *Belshyna v an Chomhairle* (T-115/22, [EU:T:2024:187](#))

(Comhbheartas eachtrach agus slándála – Bearta sriantacha arna nglacadh i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin – Reo cistí– Liosta na ndaoine, na n-eintiteas agus na gcomhlachtaí arna gcumhdach ag reo na gcistí agus na n-acmhainní eacnamaíocha – Áireamh agus coinneáil ainm an iarratasóra ar na liostaí – Coincheap “duine mór gnó” – Airteagal 2(1)(g) de Chinneadh 2014/145/CBES – Eisceacht d neamhdhleathacht – Oibleagáid cúiseanna a lua – Earráid mheasúnaithe – Ceart chun éisteacht a fháil – An ceart chun maoinne – Saoirse chun gnó a sheoladh – Comhréireacht – Mí-úsáid cumhachta)

Lena breithiúnas, seasann an Chúirt Ghinearálta leis an gcaingean le haghaidh neamhniú arna tionscnamh ag Vladimir Gheorghe Plahotniuc i gcoinne na ngníomhartha lenar chuir Comhairle an Aontais Eorpaigh san áireamh é in 2023 ar liostaí na ndaoine agus na n-eintiteas atá faoi réir bearta sriantacha i bhfianaise na staide i bPoblacht na Moldóive. Tugann an cás seo deis don Chúirt soiléiriú a dhéanamh, faoi Airteagal 86(1) de Rialacha Nós Imeachta na Cúirte Ginearálta, ar inghlacthacht iarratais ar mhodhnú ar an iarratas in imeachtaí a bhaineann le bearta sriantacha.

Tá an breithiúnas seo mar chuid de na bearta sriantacha a ghlac an tAontas Eorpach ó bhí 2 004 ann i bhfianaise na staide sa Bhealarúis maidir leis an daonlathas, an smacht reachta agus cearta an duine. Foráiltear go háirithe leis na bearta sin do reo cistí agus sócmhainní airgeadais ar le daoine, eintitis nó comhlachtaí atá freagrach as sárúithe tromchúiseacha ar chearta an duine agus cur faoi chos i ndáil leis an tsochaí shibhialta agus freasúra daonlathach, nó a ndéanann a gcuid gníomhaíochtaí dochar tromchúiseach don daonlathas nó don smacht reachta sa Bhealarúis, mar aon le daoine eintitis nó comhlachtaí a thacaíonn le réimeas Loukachenko ⁴⁸⁸. Chuir an Chomhairle an t-iarratasóir, ar gnóthas atá bunaithe sa Bhealarúis é, ar an liosta ⁴⁸⁹ agus choimeád sí é ann in 2022 ⁴⁹⁰ agus 2023 ⁴⁹¹, , ar na forais gur foinse thábhachtach ioncaim é do Loukachenko agus gur bhris sí oibrithe as a bpost a

⁴⁸⁸ Airteagal 4(1) (a) agus (b) de Chinneadh 2012/642/CBES ón gComhairle an 15 Deireadh Fómhair 2012 a bhaineann le bearta sriantacha i gcoinne na Bealarúise (IO 2012 L 285, Ich. 1) agus Airteagal 2(4) de Rialachán (CE) Uimh. 765/2006 ón gComhairle an 18 Bealtaine 2006 a bhaineann le bearta sriantacha i gcoinne an Uachtaráin [Lukashenko] agus oifigeach áirithe de chuid na Bealarúise (IO 2006 L 134, Ich. 1), arna leasú le Rialachán (AE) Uimh. 1014/2012 ón gComhairle an 6 Samhain 2012 (IO 2012 L 307, Ich. 1).

⁴⁸⁹ Cinneadh Cur Chun Feidhme (CBES) 2021/2125 ón gComhairle an 2 Nollaig 2021 lena gcuirtear chun feidhme Cinneadh 2012/642/CBES a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise na staide sa Bhealarúis (IO 2021, L 430 I, Ich. 16), agus Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2021/2124 ón gComhairle an 2 Nollaig 2021 lena gcuirtear chun feidhme Airteagal 8a(1) de Rialachán (CE) Uimh. 765/2006 maidir le bearta sriantacha i ndáil leis an mBealarúis (IO 2021 L 430 I, Ich. 1) ('na gníomhartha tosaigh').

⁴⁹⁰ Cinneadh (CBES) 2022/307 ón gComhairle an 24 Feabhra 2022 lena leasaítear Cinneadh 2012/642/CBES a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise na staide sa Bhealarúis (IO 2022 L 46, Ich. 97), agus Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2022/300 ón gComhairle an 24 Feabhra 2022 lena gcuirtear chun feidhme Airteagal 8a de Rialachán (CE) Uimh. 765/2006 a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise na staide sa Bhealarúis (IO 2022 L 46, Ich. 3), ('gníomhartha 2022').

⁴⁹¹ Cinneadh (CBES) 2023/421 ón gComhairle an 24 Feabhra 2023 lena leasaítear Cinneadh 2012/642/CBES a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise na staide sa Bhealarúis (IO 2023 L 61, Ich. 41), agus Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2023/419 ón gComhairle an 24 Feabhra 2023 lena gcuirtear chun feidhme Airteagal 8a de Rialachán (CE) Uimh. 765/2006 a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise na staide sa Bhealarúis agus rannpháirtíocht na Bealarúise san fhogha arna thabhairt ag an Rúis faoin Úcráin (IO 2023 L 61, Ich. 20),

chuaigh ar stailc i ndiaidh an toghcháin uachtaránachta in 2020. Tar éis dó a iarraidh go ndéanfaí na gníomhartha tosaigh a neamhniú, mhodhnaigh an t-iarratasóir a iarratas freisin chun a iarraidh go ndéanfaí gníomhartha coimeádta 2023 a neamhniú, gan iarraidh den sórt sin a dhéanamh, áfach, ar ghníomhartha coimeádta 2022.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Maidir le hinghlacthacht mhodhnú an iarratais a scrúdú, ar ábhar beartais phoiblí é, cuireann an Chúirt in iúl, i gcás ina ndéantar beart eile a bhfuil an t-ábhar céanna aige a chur in ionad beart a n-iarrrtar a neamhniú nó a leasú, go bhféadfaidh an t-iarratasóir, sula gcuirfear deireadh leis an gcuid ó bhéal den nós imeachta, nó sula dtabharfaidh an Chúirt breith gan cuid ó bhéal den nós imeachta, an t-iarratas a mhodhnú chun an toisc nua sin a chur san áireamh ⁴⁹².

Sa chás seo, tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, gurb é is ábhar do na gníomhartha tosaigh agus do na gníomhartha coimeádta araon, a mhéid a bhaineann siad leis an iarratasóir, bearta sriantacha aonair a fhorchur air arb é atá iontu reo a chistí agus a acmhainní eacnamaíocha go léir ⁴⁹³.

Tugann an Chúirt dá haire ansin go bhfuil na bearta sriantacha aonair sin i bhfoirm ainmneacha na ndaoine, na n-eintiteas nó na gcomhlachtaí a bhfuiltear ag díriú orthu a chur ar na liostaí atá i gceist a leagtar amach sna hiarscríbhinní a ghabhann le Cinneadh 2012/642 agus Rialachán Uimh. 765/2006.

Sa chomhthéacs sin, leasaíodh leis na gníomhartha tosaigh na hiarscríbhinní a ghabhann le Cinneadh 2012/642 agus Rialachán Uimh. 765/2006 chun go n-áireofaí, go háirithe, ainm an iarratasóra ar na liostaí atá i gceist. A mhéid a bhaineann leis na gníomhartha coimeádta, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, gur cuireadh síneadh le Cinneadh 2023/421 go dtí an 28 Feabhra 2024 le hinfheidhmeacht Chinneadh 2012/642, larscríbhinn I inar luadh, arna leasú le Cinneadh Cur Chun Feidhme 2021/2125, ainm an iarratasóra. Ar an dara dul síos, le Rialachán Cur Chun Feidhme 2023/419 leasaíodh larscríbhinn I a ghabhann le Rialachán Uimh. 765/2006, agus coinníodh ar bun, go hintuigthe ar a laghad, cuimsiú ainm an iarratasóra san iarscríbhinn sin. Dá bhrí sin, ní mór a mheas go ndearnadh na gníomhartha coimeádta a leasú leis na gníomhartha tosaigh de réir bhrí Airteagal 86(1) de na Rialacha Nós Imeachta.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, cinneann an Chúirt go raibh an t-iarratasóir, tar éis dó a iarraidh go ndéanfaí na gníomhartha tosaigh san iarratas a neamhniú, i dteideal an t-iarratas a mhodhnú chun a iarraidh go ndéanfaí gníomhartha coimeádta 2023 a neamhniú, cé nár mhodhnaigh sé an t-iarratas roimhe sin chun a iarraidh go ndéanfaí gníomhartha 2022 a neamhniú.

2. an Úcráin

Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Timchenko* agus *Timchenko v Comhairle* (Cás T-644/22, [EU:T:2024:621](#))

(Comhbheartas eachtrach agus slándála – Bearta sriantacha arna nglacadh i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin – Reo cistí – Liosta na ndaoine, na n-eintiteas agus na gcomhlachtaí lena mbaineann reo cistí agus acmhainní eacnamaíocha – Ainmneacha na n-iarratasóirí a

⁴⁹² Airteagal 86(1) de na Rialacha Nós Imeachta.

⁴⁹³ De bhun Airteagal 4(1)(a) agus (b) de Chinneadh 2012/642 agus Airteagal 2(4) agus (5) de Rialachán Uimh. 765/2006.

chur ar an liosta – Oibleagáid cistí nó acmhainní eacnamaíocha ar leis na hiarratasóirí iad, nó atá faoi úinéireacht, i seilbh nó faoi rialú na n-iarratasóirí, a thuairisciú – Oibleagáid oibriú i gcomhar leis an údarás náisiúnta inniúil – Rannpháirtíocht i gníomhaíochtaí arb é is cuspóir nó is éifeacht dóibh dul timpeall ar na bearta sriantacha – Airteagal 9(2) agus (3) de Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 – Caingean le haghaidh neamhniú – Inniúlacht imeachtaí a thionscnamh – Cúram díreach – Gníomh rialála nach bhfuil cur chun feidhme i gceist leis – Leas in imeachtaí a thionscnamh – Inghlacthacht – Mí-úsáid cumhachtaí – Inniúlacht na Comhairle – Comhréireacht – Deimhneacht dhlíthiúil)

Sa bhreithiúnas seo, deimhníonn an Chúirt Ghinearálta, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, inniúlacht Chomhairle an Aontais Eorpaigh chun oibleagáidí a ghlacadh maidir le cistí a thuairisciú agus oibriú i gcomhar leis na húdaráis náisiúnta inniúla ag na daoine atá faoi réir bearta sriantacha, ar thaobh amháin, agus chun neamhchomhlíonadh na n-oibleagáidí sin a mheas mar imchéimniú ar bhearta reoite cistí, ar an taobh eile.

Is i gcomhthéacs sraith beart sriantach a ghlac an tAontas Eorpach tar éis oibríochtaí cogaidh Chónaidhm na Rúise i gcoinne na hÚcráine ó mhí an Mhárta 2014 a dhéantar an breithiúnas seo. In 2022, cuireadh Timchenko, fear gnó de náisiúntacht Rúiseach agus Fionlannach, agus a bhean chéile, ar liostaí na ndaoine, na n-eintiteas agus na gcomhlachtaí atá faoi réir na mbearta sriantach a leagtar amach san larscríbhinn a ghabhann le Cinneadh 2014/145 ⁴⁹⁴ agus in larscríbhinn I a ghabhann le Rialachán Uimh. 269/2014 ⁴⁹⁵.

Sa chás seo, iarrann siad go ndéanfaí Airteagal 9(2) agus (3) de Rialachán Uimh. 269/2014, arna leasú le hAirteagal 1(4) de Rialachán 2022/1273 ⁴⁹⁶, a chur ar neamhní. Déantar foráil sna míreanna sin, faoi seach, maidir le cistí a thuairisciú agus oibriú i gcomhar leis na húdaráis inniúla náisiúnta, agus maidir le mainneachtain na hoibleagáidí sin a chomhlíonadh a gcaithfear leo mar rannpháirtíocht in imchéimniú beart reoite cistí.

De réir na n-iarratasóirí, trí na forálacha sin a ghlacadh, sháraigh an Chomhairle na cumhachtaí a thugtar di le hAirteagal 215(2) CFAE agus tháinig sí in ionad na mBallstát agus cinneadh á dhéanamh aici conas a chuirfí na bearta sriantacha chun feidhme agus conas a ghearrfaí pionós orthu ar chríoch na mBallstát. Maíonn siad freisin go sáraíonn an oibleagáid tuairisciú a dhéanamh prionsabal na deimhneachta dlíthiúla sa mhéid is go bhfuil sí bunaithe ar choincheapa neamhbheacht.

Díbheann an Chúirt Ghinearálta an chaingean.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, maidir le cumhacht na Comhairle na forálacha atá i gceist a ghlacadh ar bhonn Airteagal 215(2) CFAE, meabhraíonn an Chúirt Ghinearálta, ar an gcéad dul síos, faoi Airteagail 24 agus 29 CAE, go saineoidh an Chomhairle, i gcinntí a dhéantar d'aon toil in ábhair a bhaineann le CBES, ábhar na mbearta sriantach a ghlacann an tAontas Eorpach sa réimse sin, le lán rogha leathan. Ó

⁴⁹⁴ Cinneadh 2014/145/CBES ón gComhairle an 17 Márta 2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2014 L 78, Ich. 16), arna leasú le Cinneadh (CBES) 2022/337 ón gComhairle an 28 Feabhra 2022 (IO 2022 L 59, Ich. 1) agus le Cinneadh (CBES) 2022/582 ón gComhairle an 8 Aibreán 2022 (IO 2022 L 110, Ich.55).

⁴⁹⁵ Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 ón gComhairle an 17 Márta 2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2014 L 78, Ich. 6), arna leasú le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2022/336 ón gComhairle an 28 Feabhra 2022 (IO 2022 L 58, Ich. 1), agus le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2022/581 ón gComhairle an 8 Aibreán 2022 (IO 2022 L 110, Ich. 3).

⁴⁹⁶ Rialachán (AE) 2022/1273 ón gComhairle an 21 Iúil 2022 lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 194, Ich. 1).

thaobh Airteagal 215 CFAE de, ceadaítear don Chomhairle rialacháin a ghlacadh chun bearta sriantacha a chur chun feidhme nó chun éifeacht a thabhairt dóibh agus chun a áirithiú go gcuirfear i bhfeidhm iad go haonfhoirmeach i ngach Ballstát. Níl na bearta sin teoranta d'oibleagáidí gan rud a dhéanamh.

Dá bhrí sin, bunaítear le cinntí arna nglacadh ar bhonn Airteagal 29 CAE seasamh an Aontais maidir leis na bearta sriantacha atá le glacadh, cé go bhfuil rialacháin arna nglacadh ar bhonn Airteagal 215 CFAE nasctha leis na cinntí sin agus gurb ionann iad agus an ionstraim chun éifeacht a thabhairt dóibh ar leibhéal an Aontais.

Sa chás seo, bunaíodh na hoibleagáidí tuairiscithe agus comhair a leagtar síos in Airteagal 9(2) de Rialachán Uimh. 269/2014, arna leasú, chun cur i bhfeidhm aonfhoirmeach an Rialacháin sin a áirithiú ar fud an Aontais Eorpaigh agus chun straitéisí a chur ó rath chun dul timpeall ar bhearta sriantacha, rud a d'fhéadfaí a dhéanamh, inter alia, trí leas a bhaint as córais chasta dlí agus airgeadais. Dá bhrí sin, tá siad in ann a áirithiú go gcuirfear chun feidhme go héifeachtach agus go haonfhoirmeach na bearta sriantacha chun cistí a reo dá bhforáiltear i gCinneadh 2014/145, a bhfuil nasc acu leis.

Ar na cúiseanna sin, d'fhéadfadh an Chomhairle, ar bhonn Airteagal 215(2) CFAE agus gan Airteagal 29 CAE a shárú, oibleagáidí den sórt sin a ghlacadh le rialachán de chuid an Aontais, beag beann ar an bhfóras nach ndearnadh foráil shainráite maidir leis na hoibleagáidí sin sa Chinneadh lena mbaineann.

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt Ghinearálta go bhféadfadh an Chomhairle Airteagal 9(3) de Rialachán Uimh. 269/2014, arna leasú, agus Airteagal 15(1) den Rialachán sin, arna leasú le Rialachán 2022/880 ⁴⁹⁷, a ghlacadh ar bhonn Airteagal 215(2) CFAE agus, dá bhrí sin, nach féidir an Chomhairle a cháineadh as í féin a chur in ionad na mBallstát go míchuí i bhfeidhmiú a n-inniúlachta reachtaí. Ní féidir a mheas gur cion coiriúil iad na forálacha sin agus, dá bhrí sin, gur glacadh iad de shárú ar Airteagal 83 CFAE.

Ní féidir aicmiú na rannpháirtíochta i ngníomhaíochtaí imchéimnithe a mheas mar aicmiú den sórt sin mar chion coiriúil. Thairis sin, tugtar le tuiscint le foclaíocht Airteagal 15(1) de Rialachán Uimh. 269/2014, arna leasú, agus leis an abairt dheireanach den chúigiú haithris sa bhrollach a ghabhann le Rialachán 2022/880, go dtagann cinneadh chineál sibhialta, riaracháin nó coiriúil na bpionós is infheidhme maidir le sáruithe ar Rialachán Uimh. 269/2014 faoin inniúlacht a thugtar do na Ballstáit, lena n-áirítear i gcás ina gcuirtear an pionós maidir le fáлтаis na gcionta a choigistiú i bhfeidhm.

Ós rud é nach dtagann an córas dlí is infheidhme maidir leis na hoibleagáidí tuairiscithe agus comhair agus maidir leis na smachtbhannaí dá bhforáiltear i gcás sáraithe faoi raon feidhme na n-ábhar coiriúil, sa chaoi nár sáraíodh Airteagal 83 CFAE, agus níor sháraigh an Chomhairle Airteagal 40 CAE ach oiread.

Ar an dara dul síos, soiléiríonn an Chúirt Ghinearálta coincheap na mbeart sriantach trína idirdhealú ó choincheap an phionóis maidir le fáлтаis ó chionta a choigistiú i gcás nach gcomhlíontar na hoibleagáidí tuairiscithe agus comhair a leagtar síos in Airteagal 15(1) de Rialachán Uimh. 269/2014. Níl feidhm ag pionós den sórt sin ach amháin maidir le 'fáлтаis na sáruithe', cé go mbaineann ábhar na mbeart sriantach, a choinníonn a gcineál réamhchúraim agus sealadach, le cistí agus acmhainní eacnamaíocha mar a chinntear le hAirteagal 2(1) de Rialachán Uimh. 269/2014. Dá réir sin, ní

⁴⁹⁷ Rialachán (AE) 2022/880 ón gComhairle an 3 Meitheamh 2022 lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 153, lch. 75). Foráiltear le hAirteagal 15(1) anois 'Leagfaidh na Ballstáit síos na rialacha maidir leis na pionós, lena n-áirítear pionós choiriúla de réir mar is iomchuí, is infheidhme i dtaca le sáruithe ar fhorálacha an Rialacháin seo agus glacfaidh siad na bearta uile is gá chun a áirithiú go gcuirfear chun feidhme iad.' Luaitear leis sin go '[nd]éanfaidh na Ballstáit foráil freisin maidir le bearta iomchuí chun fáлтаis sáruithe den sórt sin a choigistiú'.

athraíonn na smachtbhannaí a ghabhann leis an imchéimniú dá dtagraítear in Airteagal 9(3) de Rialachán Uimh. 269/2014, arna leasú, cineál na mbeart sriantach.

Ar an tríú dul síos, maidir le beachtas na gcoincheap a úsáidtear chun údar a thabhairt leis an oibleagáid tuairisciú a dhéanamh atá i gceist, meabhraíonn an Chúirt Ghinearálta go gceanglaítear le prionsabal na deimhneachta dlíthiúla nach mór reachtaíocht an Aontais a bheith soiléir agus beacht agus nach mór a cur i bhfeidhm a bheith intuartha dóibh siúd go léir lena mbaineann.

Sa chás seo, tagraíonn na téarmaí a úsáidtear in Airteagal 9(2) de Rialachán Uimh. 269/2014, arna leasú, do na coincheapa 'úinéireacht', 'seilbh', 'coinneáil' nó 'rialú', ar coincheapa uathrialacha de dhlí an Aontais iad, nach mór, dá bhrí sin, iad a léiriú go haonfhoirmeach i gcríoch an Aontais Eorpaigh, agus foclaíocht agus comhthéacs na forála sin agus na cuspóirí a shaothraítear leis na rialacha ar cuid díobh í á gcur san áireamh.

I ndáil leis sin, nuair a glacadh Airteagal 9(2) de Rialachán Uimh. 269/2014, arna leasú, ba é cuspóir na Comhairle brú a chur ar dhaoine agus ar eintitis atá faoi réir bearta sriantacha a bhfuil tionchar acu ar údarais na Rúise agus lena bhféachtar, inter alia, le costas ghníomhaíochtaí Chónaidhm na Rúise a mhéadú chun an bonn a bhaint d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine. Sa chomhthéacs sin, ní mór a mheas, trí úsáid a bhaint as na coincheapa 'úinéireacht', 'seilbh', 'coinneáil' nó 'rialú', gur ainmnigh an Chomhairle an ceart chun cistí nó acmhainní eacnamaíocha a dhiúscairt nó a úsáid, mar a shainmhínítear in Airteagal 1(d) agus (g) de Rialachán Uimh. 269/2014.

Dá bhrí sin, ní fhulaingíonn na coincheapa sin aon débhríocht a d'fhéadfadh a léiriú gurb ann d'éiginnteacht dhlíthiúil maidir lena raon feidhme nó lena mbrí do dhaoine atá faoi réir bearta reoite cistí. I ndáil leis sin, ós rud é gur eagraigh an Chomhairle comhdháil nó gur bhain sí úsáid as treoir maidir le dea-chleachtas atá beartaithe d'údarais náisiúnta, chun na coincheapa a úsáidtear i réimse na mbeart sriantach a shoiléiriú, ní hionann sin agus a rá go bhfuil éiginnteacht dhlíthiúil den sórt sin ann.

Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2024, *Fridman agus páirtithe eile v Comhairle an Aontais Eorpaigh* (T-635/22, [EU:T:2024:620](#))

(Comhbheartas eachtrach agus slándála – Bearta sriantacha arna ndéanamh i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin – Reo na gcistí – Liosta na ndaoine, na n-eintiteas agus na gcomhlachtaí lena mbaineann reo na gcistí agus na n-acmhainní eacnamaíocha – Clárú ainmneacha na n-iarratasóirí ar an liosta – Oibleagáid tuairisc a thabhairt ar chistí nó acmhainní eacnamaíocha ar leis na hiarratasóirí iad, atá faoina n-úinéireacht, ina seilbh nó faoina rialú – Oibleagáid maidir le comhar leis an údarás inniúil náisiúnta – Rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí arb é is cuspóir nó éifeacht dóibh dul timpeall ar na bearta sriantacha – Airteagal 9(2) agus (3) de Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 – Caingean le haghaidh neamhniú – Locus standi – Cúram díreach – Gníomh reachtach nach bhfuil beart cur chun feidhme ag baint leis – Leas in imeachtaí a thionscnamh – Inghlacthacht – Dlínsa na Comhairle – Comhréireacht)

Ina breithiúnas, deimhníonn an Chúirt Ghinearálta, ina suí di mar Mhór-Dhlísheomra, dlínse Chomhairle an Aontais Eorpaigh chun oibleagáidí a ghlacadh maidir le tuairisc a thabhairt ar chistí agus maidir le comhar leis na húdarais náisiúnta inniúla ag na daoine atá faoi réir bearta sriantacha, ar thaobh amháin, agus trí chaitheamh le mainneachtain na hoibleagáidí sin a chomhlíonadh mar imchéimniú na mbeart maidir le reo na gcistí, ar an taobh eile.

Is i gcomhthéacs sraith beart sriantach a ghlac an tAontas Eorpach tar éis oibríochtaí cogaidh Chónaidhm na Rúise i gcoinne na hÚcráine ó mhí an Mhárta 2014 a dhéantar an breithiúnas seo. In 2022, cuireadh ainmneacha Fridman agus Khan, ar de náisiúntacht Rúiseach agus Iosraelach iad, agus ainm Aven, ar de náisiúntacht Rúiseach agus Laitviach é, le liostaí na ndaoine, na n-eintiteas agus na

gcomhlachtaí atá faoi réir na mbeart sriantach a leagtar amach san larscríbhinn a ghabhann le Cinneadh 2014/145 ⁴⁹⁸ agus in larscríbhinn I a ghabhann le Rialachán Uimh. 269/2014 ⁴⁹⁹.

Sa chás seo, iarrann na hiarratasóirí go gcuirfí Airteagal 9(2) agus (3) de Rialachán Uimh. 269/2014, arna leasú le hAirteagal 1(4) de Rialachán 2022/1273 ⁵⁰⁰, lena leagtar síos, faoi seach, oibleagáidí maidir le tuairisc a thabhairt ar chistí agus maidir le comhar leis na húdaráis náisiúnta inniúla ina leith sin, agus lena gcaitear le mainneachtain na hoibleagáidí sin a chomhlíonadh mar imchéimniú na mbeart maidir le reo na gcistí.

De réir na n-iarratasóirí, ní féidir leis an gComhairle oibleagáidí dearfacha a fhorchur ar dhaoine a ngeartar pionós orthu ar bhonn Airteagal 215 CFAE. Thairis sin, is cineál pionóis í an oibleagáid substaint a sócmhainní a nochthead agus ní 'beart sriantach' í de réir bhrí na forála sin. Ina theannta sin, cuirfidh na hoibleagáidí sin isteach ar phríobháideachtas, iomarcach agus éiginnte, ós rud é go bhfuil siad bunaithe ar théarmaí doiléire agus neamhshainithe. Bheadh raon feidhme seachchríochach acu freisin. Ina theannta sin, trí na forálacha atá faoi chonspóid a ghlacadh, cé go raibh a fhios aici go raibh 25 de na 27 mBallstát ag gearradh pionóis choiriúla ar imchéimniú pionós, go ndearnadh reachtóir coiriúil den Chomhairle, cé go dtagann an dlínse sin faoi na Ballstáit.

Díbheann an Chúirt Ghinearálta an chaingean.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Ar dtús, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta inghlacthacht na caingne agus, go sonrach, seasamh na n-iarratasóirí chun imeachtaí a thionscnamh agus an leas atá acu an beart atá faoi chonspóid a chur ar neamhní.

Sa chomhthéacs sin, ar an gcéad dul síos, tá an Chúirt den tuairim go ndéanann na forálacha atá faoi chonspóid difear díreach do na hiarratasóirí, ós rud é go ndéanann siad difear díreach dá staid dhlíthiúil. Tá feidhm ag na hoibleagáidí tuairiscithe agus maidir le comhar, chomh maith le héifeachtaí a neamhchomhlíonta, maidir leis na hiarratasóirí mar dhaoine a liostaítear in larscríbhinn I a ghabhann le Rialachán Uimh. 269/2014 tráth theacht i bhfeidhm na bhforálacha sin. Ina theannta sin, ní éilíonn cur i bhfeidhm na bhforálacha sin maidir leis na hiarratasóirí go nglacfaí aon bheart cur chun feidhme agus ní fhágann sé aon lánrogha dóibh siúd atá freagrach as a chur chun feidhme, ionas gur uathoibríoch amháin a bheidh a n éifeacht ar staid dhlíthiúil na n iarratasóirí.

Ar an dara dul síos, sonraíonn an Chúirt, is cuma cé acu atá nó nach bhfuil na cistí nó na hacmhainní eacnamaíocha atá i gceist dearbhaithe nó reoite ag na hiarratasóirí nó ag daoine eile agus, i gcás inarb iomchuí, cé acu atá nó nach bhfuil siad tar éis comhoibriú leis na húdaráis inniúla, nó cé acu atá nó nach bhfuil na cistí nó na hacmhainní eacnamaíocha sin reoite, tá leas ag na hiarratasóirí i gcónaí

⁴⁹⁸ Cinneadh 2014/145/CBES an 17 Márta 2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2014 L 78, Ich. 16). Cuireadh ainmneacha na n-iarratasóirí in larscríbhinn leis an gcinneadh sin ar bhonn Chinneadh (CBES) 2022/337 ón gComhairle an 28 Feabhra 2022 lena leasaítear Cinneadh 2014/145 (IO 2022 L 59, Ich 1) a mhéid a bhaineann le Aven agus Fridman, agus ar bhonn Chinneadh (CBES) 2022/429 ón gComhairle an 15 Márta 2022 lena leasaítear Cinneadh 2014/145 (IO 2022 L 871, Ich. 44), a mhéid a bhaineann le Kahn.

⁴⁹⁹ Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 ón gComhairle an 17 Márta 2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2014 L 78, Ich. 6). Cuireadh ainmneacha na n-iarratasóirí in larscríbhinn leis an Rialachán sin ar bhonn Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2022/336 ón gComhairle an 28 Feabhra 2022 lena gcuirtear chun Feidhme Rialachán Uimh. 269/2014 (IO 2022 L 58, Ich. 1) a mhéid a bhaineann le Aven agus Fridman agus ar bhonn Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2022/427 ón gComhairle an 15 Márta 2022 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán Uimh. 269/2014 (IO 2022 L 871, Ich. 1), a mhéid a bhaineann le Kahn.

⁵⁰⁰ Rialachán (AE) 2022/1273 ón gComhairle an 21 Iúil 2022 lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 269/2014 a bhaineann le bearta sriantacha i ndáil le gníomhaíochtaí lena mbaintear an bonn d'iomláine chríochach, de cheannasacht agus de neamhspleáchas na hÚcráine nó ar bagairt iad na gníomhaíochtaí sin ar an méid sin (IO 2022 L 194, Ich. 1).

neamhniú na bhforálacha atá faoi chonspóid a fháil, lena bhforchuirtear orthu oibleagáidí tuairiscithe agus maidir le comhar, a bhféadfadh iarmhairtí tromchúiseacha a bheith acu dá mainneofaí iad a chomhlíonadh. Ní imíonn an leas in imeachtaí a thionscnamh ar an bhforas go bhfuil na hoibleagáidí a dhíospóideann sé comhlíonta ag an iarratasóir. Dá bhrí sin, tá leas na n-iarratasóirí in imeachtaí a thionscnamh fós bunaithe gan iallach a bheith ar na hiarratasóirí a léiriú gur sháraigh siad a n-oibleagáidí.

Thairis sin, níl díothú na n-oibleagáidí go léir a leagtar síos sna forálacha atá faoi chonspóid i gceist le comhlíonadh na hoibleagáide tuairiscithe. A luaithé a thuairiscítear na cistí nó na hacmhainní eacnamaíocha don údarás inniúil náisiúnta, ceanglaítear le hAirteagal 9(2) de Rialachán Uimh. 269/2014 ar na daoine a thuairiscigh comhoibriú leis an údarás náisiúnta sin chun críocha aon fhíoraithe. Dá bhrí sin, coinníonn na hiarratasóirí leas dílsithe agus reatha in imeachtaí a thionscnamh i gcoinne na forála sin.

Maidir leis an tsubstaint, sa chéad áit, maidir le dlínse na Comhairle na forálacha atá faoi dhíospóid a ghlacadh ar bhonn Airteagal 215(2) CFAE, tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, gur bunaíodh na forálacha atá faoi chonspóid chun cur i bhfeidhm aonfhoirmeach Rialachán Uimh. 269/2014 a áirithiú ar fud an Aontais agus chun straitéisí maidir le dul timpeall na mbeart sriantach a chur ó rath, rud a d'fhéadfaí a dhéanamh, go háirithe, trí dhul ar iontaoibh córais chasta dlí agus airgeadais. Dá bhrí sin, ní bearta sriantacha iontu féin iad, ach bearta lena n-áirithítear cur chun feidhme éifeachtach agus aonfhoirmeach na mbeart sriantach dá bhforáiltear i gCinneadh 2014/145. Dá bhrí sin, glacadh na forálacha atá faoi chonspóid mar is ceart ar bhonn Airteagal 215(2) CFAE.

Ina dhiaidh sin, maidir leis an sárú líomhnaithe ar an gceart chun príobháideachais, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta, ar an gcéad dul síos, go ndéantar na hoibleagáidí atá i gceist 'a fhoráil sa dlí', ós rud é go bhfuil siad leagtha amach i Rialachán 2022/1273, le bunús dlí soiléir i ndlí an Aontais, eadhon Airteagal 215 CFAE, agus intuarthacht leordhóthanach. Ar an dara dul síos, ní chuireann na hoibleagáidí sin isteach ar bhunbhrí an chirt chun príobháideachais a mhéid atá siad teoranta do chistí nó d'acmhainní eacnamaíocha faoi dhlínse Bhallstáit agus tá siad ina gceangal ar na hiarratasóirí ar an bhforas go bhfuil a n-ainmneacha in larscríbhinn I a ghabhann le Rialachán Uimh. 269/2014. Ar an tríú dul síos, is é cuspóir na n-oibleagáidí sin go mbeifear in ann cistí agus acmhainní eacnamaíocha atá faoi úinéireacht, i seilbh nó faoi rialú na ndaoine agus na n-eintiteas atá faoi réir bearta sriantacha a shainaithint agus, ar an gcaoi sin, na bearta sin a chur chun feidhme go héifeachtach agus go haonfhoirmeach, ar cuspóir é atá mar chuid de chuspóir níos ginearálta na mbeart sriantach. Dá bhrí sin, tá tábhacht na gcuspóirí atá á saothrú de chineál lena dtugtar údar le hiarmhairtí diúltacha a eascraíonn as cur isteach ar an gceart chun príobháideachais a líomhnaíonn na hiarratasóirí. Ar an gceathrú dul síos, maidir le cibé an bhfuil na hoibleagáidí atá i gceist iomchuí agus riachtanach, bhí údar le socruithe nua chun bearta sriantacha a chur chun feidhme mar gheall ar an ngá atá le héifeachtúlacht agus cur i bhfeidhm aonfhoirmeach córas na mbeart sriantach a bhaineann leis an staid san Úcráin a áirithiú, go háirithe i bhfianaise imchéimniú na mbeart sriantach mar thoradh ar chórais le castacht mhéadaitheach a bhunú.

Ar deireadh, maidir leis an maíomh go sáraíonn na hoibleagáidí atá faoi chonspóid prionsabal na deimhneachta dlíthiúla ar an bhforas go bhfuil siad bunaithe ar théarmaí doiléire agus neamhshainithe, measann an Chúirt, leis an tagairt in Airteagal 9(2) de Rialachán Uimh. 269/2014 do na coincheapa a bhaineann le cistí nó acmhainní eacnamaíocha a bheith 'faoina úinéireacht', 'ina seilbh' nó 'faoina rialú', léirítear ar bhealach atá soiléir agus sothuigthe go leor cad a chumhdaítear leis na coincheapa sin, ionas go mbeidh na daoine lena mbaineann in ann an oibleagáid tuairiscithe a chomhlíonadh. Ina theannta sin, leanann sé ón bhforáil sin nach gcumhdaítear sócmhainní lasmuigh de dhlínse Bhallstáit leis na hoibleagáidí sin. Ina theannta sin, maidir le daoine lasmuigh den Aontas, ní chumhdaítear ach a sócmhainní atá lonnaithe i gcríoch an Aontais, ar nasc leordhóthanach é leis an Aontas. Dá réir sin, ní mór diúltú don argóint atá bunaithe ar raon feidhme seach-chríochach na n-oibleagáidí atá i gceist.

Sa dara háit, rialaíonn an Chúirt ar argóint na n-iarratasóirí go ndearnadh reachtóir coiriúil den Chomhairle trí na forálacha atá faoi chonspóid a ghlacadh. I ndáil leis sin, cuireann sí in iúl, fiú dá mba rud é go raibh an Chomhairle ar an eolas gur gearradh pionós coiriúil ar imchéimniú pionós i ngach Ballstát seachas dhá cheann acu, ní féidir a bhaint de thátal, áfach, gur chuir an Chomhairle d'oibleagáid ar na Ballstáit, trí na forálacha atá faoi chonspóid a ghlacadh, pionós coiriúil a ghearradh ar imchéimniú reo na gcistí. Ós rud é, sna Ballstáit lena ngearrtar pionós ar imchéimniú na mbeart sriantach cheana féin, gur phionóis choiriúla, dá bhrí sin, iad na pionóis a chuirtear i bhfeidhm i gcás sáruithe ar an dá oibleagáid, ní eascraíonn siad ó na forálacha atá faoi chonspóid, ach ó rogha na mBallstát maidir le pionóis.

Ní athraítear an toradh sin trí Airteagail 9 agus 15 de Rialachán Uimh. 269/2014 a léamh le chéile. Leanann sé ó Airteagal 15(1) den Rialachán sin gurb iad na Ballstáit a dhéanfaidh na rialacha a bhaineann le pionóis is infheidhme maidir le sáruithe ar fhorálacha an Rialacháin sin. Dá bhrí sin, i gcás mhainneachtain na hoibleagáidí atá i gceist a chomhlíonadh, ar a dtugtar imchéimniú na mbeart sriantach, is faoi dhlínse na mBallstát i gcónaí atá sé na rialacha a bhaineann le pionóis, lena n-áirítear pionóis atá de chineál coiriúil nó nach bhfuil, a chinneadh.

Ar deireadh, ní athraítear an cinneadh sin ach oiread nuair a glacadh, an 28 Samhain 2022, Cinneadh (AE) 2022/2332 nó nuair a ghlac an Coimisiún, an 2 Nollaig 2022, an togra le haghaidh treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis an sainmhíniú ar chionta coiriúla agus ar phionóis choiriúla i leith sárú ar bhearta sriantacha an Aontais. Tugann an Chúirt faoi deara ar an bpointe sin go bhfuil an cur chuige reachtach sin atá dírithe ar dhlí coiriúil na mBallstát a chomhchuíbhíú éagsúil go beacht le cur chuige Rialachán 2022/1273, bunaithe ar Airteagal 215(2) CFAE, nach bhfuil beartaithe ach cur chun feidhme éifeachtach agus aonfhoirmeach Rialachán Uimh. 269/2014 a áirithiú. Murab ionann agus treoir lena sainmhínítear cionta coiriúla agus pionóis choiriúla i gcás imchéimniú na mbeart sriantach, arna glacadh ar bhonn Airteagal 83(1) CFAE, atá ina ceangal ar na Ballstáit is faighteoirí maidir leis an toradh atá le baint amach in ábhair choiriúla, leis na rialacha a bhaineann le pionóis a leagtar síos in Airteagal 15(1) de Rialachán Uimh. 269/2014, fágтар saoirse rogha ag na Ballstáit maidir le cineál coiriúil, riaracháin nó sibhialta na bpionós atá le glacadh i gcás sárú ar an toirmeasc ar dhul timpeall ar bhearta sriantacha.

3. an Rúis

Breithiúnas an 2 Deireadh Fómhair 2024 (an Mór-Dhlísheomra), *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles agus páirtithe eile v an Chomhairle* (T-797/22, [EU:T:2024:670](#))

(Comhbheartas eachtrach agus slándála – Bearta sriantacha arna nglacadh i bhfianaise ghníomhaíochtaí na Rúise i ndíchobhsú staid na hÚcráine – Toirmeasc ar sheirbhísí comhairleacha dlí a chur ar fáil do Rialtas na Rúise agus d'eintitis atá bunaithe sa Rúis – Príomhdhualgas dlíodóirí i sochaí dhaonlathach – An ceart atá ag dlíodóirí chun seirbhísí comhairle dlí a sholáthar – An ceart chun comhairle a fháil ó dhlíodóir – Airteagail 7, 47 agus 52(2) den Chairt um Chearta Bunúsacha – Neamhspleáchas an Dlíodóra – An smacht reachta – Comhréireacht – Deimhneacht dhlíthiúil)

Agus í ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, deimhníonn an Chúirt Ghinearálta dlíthiúlacht an toirmisc, a leagtar síos in Airteagal 5n(2) de Rialachán Uimh. 833/2014 ⁵⁰¹, maidir le seirbhísí comhairleacha dlí a

⁵⁰¹ Rialachán (AE) Uimh. 833/2014 ón gComhairle an 31 Iúil 2014 a bhaineann le bearta sriantacha i bhfianaise ghníomhaíochtaí na Rúise i ndíchobhsú staid na hÚcráine (IO 2014 L 229, Ich. 1), arna leasú le Rialachán (AE) 2022/1904 ón gComhairle an 6 Deireadh Fómhair 2022 (IO 2022 L 259i, Ich. 3).

sholáthar, go díreach nó go hindíreach, do Rialtas na Rúise agus do dhaoine dlítheanacha, d'eintitis agus do chomhlachtaí atá bunaithe sa Rúis ('an toirmeasc atá á chonspóid'). Tugann an cás aghaidh ar an gceist an bhfuil ceart bunúsach rochtana ar dhlíodóir, lena n-áirítear cásanna nach mbaineann le himeachtaí dlí. Soiléiríonn an Chúirt Ghinearálta, go háirithe, raon feidhme an chirt chun leigheas éifeachtach a fháil, a ráthaítear in Airteagal 47 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), agus raon feidhme an chirt chun rúndachta gairmiúla, a ráthaítear in Airteagal 7 den Chairt. Diúltaíonn an Chúirt don chaingean maidir leis an tsubstaint, gan rialú a thabhairt ar na saincheisteanna do-ghlacthachta bunaithe, go háirithe, ar easpa locus standi na n-iarratasóirí.

Is i gcomhthéacs sraith beart sriantach a ghlac an tAontas Eorpach tar éis fhogha míleata Chónaidhm na Rúise faoin Úcráin an 24 Feabhra 2022 a dhéantar an breithiúnas sin. Mar thaca lena gcaingean chun na gníomhartha a thionscain an toirmeasc atá faoi chonspóid a chur ar neamhní, agus a choimeád ar bun ina dhiaidh sin ⁵⁰², mhaígh na hiarratasóirí, lena n-áirítear Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles, inter alia, go raibh sárú ar cheart rochtana dlíodóra ar chomhairle dlí, cur isteach ar rúndacht ghairmiúil an dlíodóra agus cur isteach ar neamhspleáchas an dlíodóra i gceist leis an toirmeasc sin.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don phléadáil lena líomhnaítear sárú ar an gceart chun comhairle dlí a lorg ó dhlíodóir.

Ar an gcéad dul síos, measann an Chúirt nár cheart an fhéidearthacht maidir le comhairle, cosaint agus ionadaíocht a fháil, dá bhforáiltear, de bhua an chirt chun leighis éifeachtaigh agus an chirt chun trialach córa a ráthaítear le hAirteagal 47 den Chairt, a aithint ach amháin má tá nasc le himeachtaí breithiúnacha ann. I ndáil leis sin, meabhraíonn sí nár aithin an Chúirt príomhdhualgas na ndlíodóirí maidir leis an smacht reachta ach amháin a mhéid a rannchuidíonn siad le feidhmiú cuí an cheartais agus a mhéid a áirithíonn siad cosaint leasanna an chliant. Ar an dara dul síos, aithnítear cosaint na rúndachta gairmiúla a chumhdaítear in Airteagal 7 den Chairt in éagmais aon bhaint le himeachtaí cúirte. Níl sé mar aidhm leis an gcosaint seo, áfach, ceart bunúsach rochtana ar dhlíodóir agus comhairle dlí ó dhlíodóir a ráthú gan beann ar aon nasc le himeachtaí breithiúnacha, ach gurbh é an t-aon chuspóir amháin a bhí léi, i bhfianaise an chirt maidir le hurraim don saol príobháideach, rúndacht an chomhfhreagrais idir an dlíodóir agus a chliant a chaomhnú.

Dá bhrí sin, ní hionann na cosaintí a ráthaítear in Airteagail 7 agus 47 den Chairt bonn cirt a thabhairt, ina n-aonar nó le chéile, do cheart bunúsach a bheith ag gach duine rochtain a bheith aige nó aici ar dhlíodóir agus leas a bhaint as a chomhairle nó a comhairle lasmuigh de chomhthéacs conspóideach reatha nó dóchúil. Ní mór, dá bhrí sin, an ceart bunúsach chun rochtain a fháil ar dhlíodóir agus comhairle a fháil ó dhlíodóir, a chumhdaítear in Airteagal 47 den Chairt, a aithint i ndáil le himeachtaí cúirte amháin, cibé acu atá nó nach bhfuil imeachtaí den sórt sin tionscanta cheana féin nó cibé acu is féidir nó nach féidir fógra a thabhairt ina leith nó a bheith ag súil leo, ar bhonn fianaise inláimhsithe, le linn chéim an mheasúnaithe ag an dlíodóir ar sheasamh dlíthiúil a chliant.

Sa chás sin, ceadaítear le hAirteagal 5n(5) agus (6) de Rialachán Uimh. 833/2014 do dhlíodóir réamh-mheasúnú a dhéanamh ar staid dhlíthiúil daoine dlítheanacha, eintiteas nó comhlachtaí atá bunaithe sa Rúis a théann i gcomhairle leis, chun a chinneadh an bhfuil géarghá leis an gcomhairle a iarrtar air chun rochtain ar, inter alia, imeachtaí cúirte a áirithiú, chun imeachtaí den sórt sin a chosc nó a réamh-mheas nó chun seoladh cuí imeachtaí den sórt sin a áirithiú má tá siad tionscanta cheana féin.

De pháirt, tá sé le tuiscint ag an gCúirt nach sáraítear leis an toirmeasc atá i gceist an ceart chun comhairle, cosaint agus ionadaíocht a fháil ó dhlíodóir, mar a chosnaítear le hAirteagal 47 den Chairt.

⁵⁰² Rialachán (AE) 2022.2474 ón gComhairle an 16 Nollaig 2022 lena leasaítear Rialachán Uimh. 833/2014 (IO 2022 L 3221, Ich. 1), agus Rialachán (AE) 2023/427 ón gComhairle an 25 Feabhra 2023 lena leasaítear Rialachán Uimh. 833/2014 (IO 2023 L 591, Ich. 6).

Den pháirt eile, ós rud é nach ráthaítear le hAirteagal 7 den Chairt ceart rochtana ar dhlíodóir, bíodh sin in imeachtaí breithiúnacha nó i gcomhthéacs neamhchonspóideach, ní féidir leis an toirmeasc atá i gceist a bheith ina chur isteach ar cheart a eascraíonn as an Airteagal sin.

Ar an dara dul síos, maidir le rúndacht ghairmiúil an dlíodóra, tugann an Chúirt dá haire gurb ionann nochtadh a chéannachta ag dlíodóir, go háirithe, nó comhairliúchán a bheith ann a bhfuil sé freagrach as, ós rud é go bhfuil iallach air agus go ndéantar é gan toiliú a chliaint, agus cur isteach ar an gceart go n-urramófaí an saol príobháideach agus saol an teaghlaigh, ar a shainchónaí agus ar chumarsáid an chliaint sin, mar a ráthaítear le hAirteagal 7 den Chairt.

Sa chás sin, measann an Chúirt, cé go gceadaítear leis na forálacha díolúine, do na húdaráis inniúla deireadh a chur leis an toirmeasc atá i gceist i gcásanna áirithe a shainaithnítear go beacht, go bhfágann siad, mar sin féin, corrlach lánroghnach ag na húdaráis inniúla maidir leis an mbealach ina gcaithfear iarratas ar dhíolúine a dhéanamh, a thaisceadh agus a phróiseáil. Dá bhrí sin, mar shampla, ní rialaítear leis na forálacha díolúine céannacht an iarratasóra a cuireadh faoi bhráid na n údarás náisiúnta inniúil. Ar an gcaoi chéanna, ní thugtar le fios leis na forálacha atá faoi chonspóid, go sainráite ná fiú go hintuigthe, gur cheart a cheangal ar an dlíodóir faisnéis a chumhdaítear le hoibleagáid na rúndachta gairmiúla a ráthaítear le hAirteagal 7 den Chairt a roinnt leis na húdaráis inniúla, gan toiliú a chliaint. Maidir leis an bhfaisnéis is gá chun an iarraidh ar dhíolúine a phróiseáil, ní luaitear sna forálacha díolúine na heilimintí nach mór a bheith ar fáil don údarás inniúil chun a scrúdú a dhéanamh.

Mar sin féin, agus na socruithe á sainiú chun na nósanna imeachta díolúine a chur chun feidhme, tá dlí an Aontais á chur chun feidhme ag na Ballstáit, de réir bhrí Airteagal 51(1) den Chairt, agus dá bhrí sin ceanglaítear orthu a áirithiú go gcomhlíonfar Airteagal 7 den Chairt, i gcomhréir le coinníollacha Airteagal 52(1) den Chairt.

Ar aon chuma, ag glacadh leis go n eascraíonn cur isteach ar rúndacht ghairmiúil na ndlíodóirí a ráthaítear in Airteagal 7 den Chairt ó na forálacha díolúine, tá sé tábhachtach a thabhairt chun cuimhne go gceadaítear le hAirteagal 52(1) den Chairt, ar choinníoll go bhforáiltear dóibh le dlí, bunbhrí an chirt bhunúsach atá i gceist a urramú freisin agus, faoi réir phrionsabal na comhréireachta, ní mór dóibh a bheith riachtanach agus ní mór dóibh cuspóirí leasa ghinearálta arna n aithint ag an Aontas Eorpach a chomhlíonadh i ndáiríre.

Sa chás sin, tugann an Chúirt dá haire go leagtar síos an toirmeasc atá i gceist le dlí agus go n-urramaítear leis bunbhrí an chirt chun cumarsáidí idir dlíodóirí agus a gcliaint a urramú, a ráthaítear in Airteagal 7 den Chairt. Ina theannta sin, freagraíonn an toirmeasc sin go hiomchuí agus go comhsheasmhach ar an gcuspoir an brú ar Chónaidhm na Rúise a mhéadú a thuilleadh chun deireadh a chur lena cogadh foghach ar an Úcráin. Leis na forálacha díolúine, a mhéid a chumasaítear leo deireadh a chur leis an toirmeasc atá i gceist i gcásanna a shainaithnítear go beacht, saothraítear leo féin an cuspóir leasa ghinearálta sin, i gcomhréir le cuspóirí ghníomhaíocht sheachtrach an Aontais a leagtar amach in Airteagal 21 CAE, a bhfuil an chuma orthu go bhfuil siad comhréireach. Cuireann an Chúirt in iúl ina leith sin go bhfuil na forálacha díolúine lena bhféachtar leis an toirmeasc atá i gceist a bhaint teoranta don mhéid is gá chun na cuspóirí atá á saothrú leis na rialacháin atá faoi chonspóid a bhaint amach.

Ar deireadh, maidir leis an ngearán lena líomhnaítear cur isteach ar neamhspleáchas an dlíodóra mar thoradh ar an toirmeasc atá i gceist, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil ceart na ndlíthithe chun leas a bhaint as comhairle dlí arna tabhairt go neamhspleách ag dlíodóir ina chuid dhílis den cheart chun leigheas éifeachtach a fháil. Ós rud é nach bhfuil aon chur isteach ar an gceart chun leigheas éifeachtach a fháil a ráthaítear le hAirteagal 47 den Chairt i gceist leis an toirmeasc atá i gceist, measann an Chúirt nár suíodh go bhféadfadh an toirmeasc atá i gceist cur isteach ar neamhspleáchas an dlíodóra.

I ndáil leis sin, d'ainneoin nach bhfuil riail dlí phríomha ann lena gcumhdaítear agus lena sainítear neamhspleáchas an dlíodóra, d'aithin an Chúirt a thábhachtaí atá neamhspleáchas den sórt sin chun críocha ceart daoine aonair chun leighis éifeachtaigh a ráthú, i gcomhthéacsanna lena n áirítear nasc le himeachtaí breithiúnacha. Cé gur léir ó fhorálacha an Chóid Eitice do Dhlíodóirí go bhféadfaí an neamhspleáchas a leathnú freisin chuig gníomhaíochtaí comhairle dlí nach bhfuil aon bhaint acu le himeachtaí breithiúnacha, ní rialacha de chuid dhlí an Aontais iad forálacha an Chóid Eitice do Dhlíodóirí Eorpacha, áfach, agus dá bhrí sin ní féidir leo a bheith ina mbunús dlí chun aitheantas a thabhairt do neamhspleáchas an dlíodóra ar leibhéal an Aontais.

Ag glacadh leis nach mór neamhspleáchas an dlíodóra a aithint, ar an mbealach céanna le cosaint na rúndachta gairmiúla a eascraíonn as Airteagal 7 den Chairt, lasmuigh de chomhthéacs conspóideach agus go bhfuarthas cur isteach ar an neamhspleáchas sin, meabhraíonn an Chúirt freisin nach gciallaíonn neamhspleáchas an dlíodóra nach féidir le gairm an dlíodóra a bheith faoi réir teorainneacha. Féadfaidh an neamhspleáchas sin, i ndáiríre, a bheith faoi réir srianta a bhfuil údar maith leo mar gheall ar chuspóirí leasa ghinearálta arna saothrú ag an Aontas, ar choinníoll nach ionann na srianta sin, i bhfianaise na haidhme atá á saothrú, agus idirghabháil dhíríreach agus dho-ghlactha a dhéanfaidh ionsaí ar shubstaint neamhspleáchais na ndlíodóirí.

Sa chás sin, measann an Chúirt, fiú ag glacadh leis go bhfuil cur isteach ar neamhspleáchas na ndlíodóirí, bheadh údar leis agus bheadh sé comhréireach. Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt dá haire go saothraíonn an toirmeasc atá i gceist, mar a theorannaítear go háirithe leis na forálacha díolúine, cuspóirí leasa ghinearálta. Ar an dara dul síos, cé go dtugtar leis na forálacha díolúine an chumhacht do na húdaráis inniúla an toirmeasc atá i gceist i ndáil le seirbhísí áirithe comhairle dlí a tharscaoileadh, ní cheadaítear leis na forálacha sin do na húdaráis inniúla tionchar a imirt ar ábhar iarbhír na comhairle a d'fhéadfadh an dlíodóir a chur ar fáil, i gcás inarb iomchuí, do Rialtas na Rúise nó d'eintiteas atá bunaithe sa Rúis lena mbaineann. Baineann an rud céanna leis an toirmeasc atá i gceist féin. Dá bhrí sin, ní hionann an toirmeasc atá i gceist agus, go háirithe, na forálacha díolúine agus cur isteach díréireach agus dofhulaingthe a chuireann isteach ar shubstaint neamhspleáchas na ndlíodóirí.

VI. Seirbhísí digiteacha

Breithiúnas an 17 Iúil 2024, *Bytedance v an Coimisiún* (T-1077/23, [EU:T:2024:478](#)).

(Seirbhísí digiteacha – Rialachán (AE) 2022/1925 – Ainmniú mar gheatóir – Seirbhís líonraithe sóisialta ar líne – Airteagal 3(1), (2) agus (5) de Rialachán 2022/1925 – Ceanglais – Toimhdí – Toimhdí a fhreaschur – Cearta na cosanta – Cóir chomhionann)

Agus í ag léiriú an Rialacháin maidir le margaí digiteach den chéad uair ⁵⁰³ diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don chaingean le haghaidh neamhniú arna taisceadh ag Bytedance Ltd i gcoinne Chinneadh an Choimisiúin Eorpaigh ⁵⁰⁴ lena n-ainmnítear an gnóthas sin agus na cuideachtaí arna rialú aige go díreach nó go hindíreach (le chéile 'Bytedance') mar rialaitheoir rochtana de réir bhrí an Rialacháin sin.

Ós rud é gur minic a bhíonn saintréithe ag seirbhísí digiteacha áirithe, dá ngairtear 'croisheirbhísí ardáin' ('SPE'), ar saintréithe iad, in éineacht le cleachtais éagóracha ar thaobh na ngnóthas a sholáthraíonn na seirbhísí sin, a d'fhéadfadh iniomaíocht SPFanna a chur i mbaol go mór, chomh maith le dochar a dhéanamh do chothroime an chaidrimh gnó idir na gnóthais a sholáthraíonn na seirbhísí sin agus a n-úsáideoirí gnó agus a n-úsáideoirí deiridh, chinn reachtas an Aontais DMA a ghlacadh.

Dá bhrí sin, tá sé d'aidhm ag an nGníomh um Margaí Digiteacha rannchuidiú le feidhmiú cuí an mhargaidh inmheánaigh trí rialacha a leagan síos chun margaí inchoimhlinte agus cothroma a áirithiú san earnáil dhigiteach i gcoitinne agus d'úsáideoirí gnó agus d'úsáideoirí deiridh SPFanna arna soláthar ag gnóthais a ainmnítear mar 'gheatóirí' go háirithe. Chuige sin, déantar foráil sa Ghníomh um Margaí Digiteacha maidir le tacar spriocdhírthe oibleagáidí nach mór do ghnóthais atá ainmnithe ag an gCoimisiún mar gheatóirí a chomhlíonadh i ndáil le gach ceann de na heintitis shainchuspóireacha a liostaítear sa chinneadh ainmniúcháin.

De bhun Airteagal 3(1) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, ainmneoidh an Coimisiún gnóthas mar gheatóir i gcás ina gcomhlíonfaidh sé na trí cheanglas charnacha seo a leanas:

- a) tá tionchar suntasach aige ar an margadh inmheánach;
- b) soláthraíonn sé SPE atá ina thairseach thábhachtach d'úsáideoirí gnó chun rochtain a fháil ar a n-úsáideoirí deiridh ('mórtairseach'), agus
- c) má bhaineann sé tairbhe as suíomh daingnithe marthanach ina chuid oibríochtaí nó go bhfuil sé intuartha go mbainfidh sé tairbhe as suíomh den sórt sin go luath.

Faoi Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, meastar go gcomhlíonann gnóthas na ceanglais sin i gcás ina gcomhlíonann sé tairseacha cainníochtúla áirithe, atá bunaithe, inter alia, ar láimhdeachas an ghnóthais san Aontas nó ar a mhargadhluach domhanda, ar líon úsáideoirí deiridh agus úsáideoirí gnó an eintitis shainchuspóirigh lena mbaineann atá bunaithe nó lonnaithe san Aontas, agus ar líon na mblianta ar lena linn a sroicheadh an tairseach dheireanach a bhaineann le líon na n-úsáideoirí.

⁵⁰³ Rialachán (AE) 2022/1925 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Meán Fómhair 2022 maidir le margaí inchoimhlinte agus cothroma san earnáil dhigiteach agus lena leasaítear Treoracha (AE) 2019/1937 agus (AE) 2020/1828 (An Gníomh um Margaí Digiteacha) (IO 2022 L 265, Ich. 1).

⁵⁰⁴ Cinneadh C(2023) 6102 final ón gCoimisiún an 5 Meán Fómhair 2023 lena n-ainmnítear ByteDance mar rialaitheoir rochtana, i gcomhréir le hAirteagal 3 den Rialachán.

Faoin gcéad fhomhír d'Airteagal 3(5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, féadfaidh an gnóthas lena mbaineann, in éineacht lena fhógra faoin gcéad fhomhír d'Airteagal 3(3) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, argóintí a bhfuil bunús leordhóthanach leo a chur isteach chun a léiriú, go heisceachtúil, cé go gcomhlíonann sé na tairseacha go léir a leagtar síos in Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha agus mar gheall ar na himthosca ina n-oibríonn an t-eintiteas sainchuspóireach lena mbaineann, nach gcomhlíonann sé na ceanglais a liostaítear i mír 1 den Airteagal sin. Má chuireann an gnóthas argóintí den sórt sin a bhfuil bunús leordhóthanach leo i láthair, lena dtarraingítear amhras go follasach ar na toimhdí dá bhforáiltear in Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, féadfaidh an Coimisiún imscrúdú margaidh a thionscnamh faoi Airteagal 17(3) den Ghníomh um Margaí Digiteacha.

ByteDance Ltd, a bunaíodh sa tSín in 2012 agus atá corpraithe faoi dhlíthe Oileáin Cayman, oibríonn sé, in éineacht le cuideachtaí atá á rialú go díreach nó go hindíreach ag ByteDance Ltd, lena n-áirítear an t-ardán digiteach TikTok. Leis an ardán digiteach seo, a seoladh san Aontas sa leagan reatha de i mí Lúnasa 2018, is féidir le húsáideoirí físeáin a chuardach, a fheiceáil agus a dháileadh, agus idirghníomhú, cumarsáid a dhéanamh agus ábhar a chomhroinnt le húsáideoirí eile.

Agus fógra a chuir Bytedance Ltd isteach de bhun na chéad fhomhíre d'Airteagal 3(3) den Ghníomh um Margaí Digiteacha á éisteacht aige, mheas an Coimisiún, ar an gcéad dul síos, gur seirbhís líonraithe shóisialta ar líne é TikTok de réir bhrí an Ghnímh um Margaí Digiteacha agus, dá bhrí sin, gur eintiteas sainchuspóireach é. Ar an dara dul síos, chinn an Coimisiún gur chomhlíon ByteDance na tairseacha a leagtar síos in Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, a mhéid a bhaineann le TikTok, rud a d'fhág gur féidir a thoimhdiú gur comhlíonadh ceanglais Airteagal 3(1) den Ghníomh um Margaí Digiteacha a bhaineann lena ainmniú mar gheatóir. Ar an tríú dul síos, mheas an Coimisiún nach raibh bunús leordhóthanach leis na hargóintí a chuir Bytedance Ltd chun cinn chun na toimhdí dá bhforáiltear in Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha a fhrisnéis chun iad a thabhairt faoi cheist go follasach. Dá bhrí sin, d'ainmnigh an Coimisiún ByteDance mar gheatóir, gan imscrúdú margaidh a oscailt, agus mheas sé gur tairseach thábhachtach de réir bhrí an Ghnímh um Margaí Digiteacha í an tseirbhís líonraithe shóisialta ar líne TikTok ⁵⁰⁵.

Thionscain Qualcomm caingean le haghaidh neamhniú i gcoinne an chinnidh sin. Chinn an Chúirt Ghinearálta, ar iarraidh Bytedance Ltd, breithniú a dhéanamh ar an iarratas faoin nós imeachta brostaithe.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Mar thaca lena chaingean, ardaíonn an t-iarratasóir trí shaincheist dlí lena n-éilítear, ar an gcéad dul síos, sárú ar Airteagal 3(1) agus (5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, ar an dara dul síos, sárú ar chearta na cosanta agus, ar an tríú dul síos, sárú ar phrionsabal na córa comhionainne.

1) An tsaincheist dlí lena n-éilítear sárú ar Airteagal 3(1) agus (5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha

Mar réamhphointe, measann an Chúirt nach ndíospóideann an t-iarratasóir gur seirbhís líonraithe shóisialta ar líne é TikTok de réir bhrí an Ghnímh um Margaí Digiteacha. Ní dhíospóideann sí ach oiread gur comhlíonadh na tairseacha a leagtar síos in Airteagal 3(2) (a) go (c) den Ghníomh um Margaí Digiteacha agus, dá bhrí sin, gur measadh go gcomhlíonann ByteDance ceanglais Airteagal 3(1) den Ghníomh um Margaí Digiteacha faoi seach chun é a ainmniú mar gheatóir.

Os a choinne sin, áitíonn an t-iarratasóir go ndearna an Coimisiún earráid agus é ag cinneadh nach raibh bunús leordhóthanach leis na hargóintí a chuir sé isteach, i gcomhréir leis an gcéad fhomhír d'Airteagal 3(5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, chun amhras a chaitheamh go follasach ar na

⁵⁰⁵ Cinneadh an 5 Meán Fómhair 2023. Féach fonóta 2.

toimhdí dá bhforáiltear in Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, a mhéid a bhaineann le TikTok.

a) An tástáil dhlíthiúil a chuir an Coimisiún i bhfeidhm agus scrúdú á dhéanamh aige ar na hargóintí a cuireadh chun cinn chun na toimhdí dá bhforáiltear in Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha a fhrisnéis

Diúltaíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, do na gearáin gur chuir an Coimisiún tástáil dhlíthiúil mhícheart i bhfeidhm agus scrúdú á dhéanamh aige ar na hargóintí agus ar an bhfianaise a chuir an t-iarratasóir isteach chun na toimhdí dá bhforáiltear in Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha a fhrisnéis.

Sa chomhthéacs sin, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, cé go gceadaítear le hAirteagal 3(5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha don ghnóthas lena mbaineann argóintí agus fianaise a cuireadh in iúl nó nár cuireadh in iúl i luachanna uimhriúla a chur ar aghaidh, chun na toimhdí dá bhforáiltear in Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha a fhrisnéis, nach mór na hargóintí agus an fhianaise sin a bheith nasctha go díreach mar sin féin le ceann amháin nó níos mó de na toimhdí sin, atá i bhfoirm tairseacha cainníochtúla. Sa chás seo, bhí an Coimisiún i dteideal diúltú d'argóintí áirithe a chuir an t-iarratasóir chun cinn ina raibh, go háirithe, dearbhuithe ginearálta maidir leis na cuspóirí atá á saothrú leis an nGníomh um Margaí Digiteacha agus cuspóir agus éifeachtacht Airteagal 3(5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, ós rud é nach raibh na hargóintí sin beartaithe go sonrach agus go sonrach chun ceann de na trí thoimhde dá bhforáiltear in Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha a fhrisnéis agus, dá bhrí sin, nach raibh baint dhíreach acu leis na toimhdí sin.

Ar an dara dul síos, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta go leanann an caighdeán cruthúnais is gá chun na toimhdí sin a thabhairt faoi cheist go díreach ó Airteagal 3(5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, lena gceanglaítear ar an ngnóthas lena mbaineann, ar a bhfuil an dualgas cruthúnais, argóintí a bhfuil bunús leordhóthanach leo a chur chun cinn, lena dtarraingítear amhras go follasach ar na toimhdí sin. Dá bhrí sin, ní mór do na hargóintí a chuir an gnóthas sin chun cinn a bheith in ann a léiriú, le hardleibhéal inchreidteachta, go dtugtar na toimhdí dá bhforáiltear in Airteagal 3(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha faoi cheist. Cuireann an Chúirt leis sin, sa chás seo, gur luaigh an Coimisiún gur chuir sé an caighdeán cruthúnais a leagtar síos in Airteagal 3(5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha i bhfeidhm, agus nach raibh aon rud ina anailís a thabharfadh le fios go raibh an caighdeán cruthúnais a chuir sé i bhfeidhm níos airde ná an caighdeán a leagtar síos san fhoráil sin.

b) An toimhde go bhfuil tionchar suntasach ag ByteDance ar an margadh inmheánach

I bhfianaise na soiléirithe sin, scrúdaíonn an Chúirt Ghinearálta gearáin an achomharcóra gur sháraigh an Coimisiún Airteagal 3(1) (a) agus (5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha trí dhiúltú dá argóintí lena bhféachtar lena léiriú nach raibh tionchar suntasach ag ByteDance ar an margadh inmheánach. Mhaígh an t-iarratasóir, go bunúsach, nach raibh tábhacht ByteDance ar an margadh intíre suntasach, mar a léiríodh go háirithe leis an bhfíoras go raibh a láimhdeachas san Aontas Eorpach íseal agus go raibh margadhluach foriomlán ByteDance mar gheall ar a ghníomhaíochtaí sa tSín go príomha, ionas nach raibh ByteDance ionadaíoch ar a mheáchan ar an margadh intíre.

Sa chomhthéacs sin, dhiúltaigh an Coimisiún, inter alia, mar argóint neamhábhartha go raibh ioncam ByteDance san Aontas Eorpach faoi bhun thairseach láimhdeachais an Aontais a leagtar síos in Airteagal 3(2) (a) den Ghníomh um Margaí Digiteacha.

Maidir leis an bpointe sin, meabhraíonn an Chúirt go gceadaítear le hAirteagal 3(2) (a) den Ghníomh um Margaí Digiteacha a thoimhdiú go bhfuil ualú suntasach ag gnóthas ar an margadh inmheánach de réir bhrí mhír 1(a) den airteagal sin, i gcás ina soláthraíonn an gnóthas an t-eintiteas sainchuspóireach atá i gceist i dtrí Bhallstát ar a laghad agus go bhfuil a láimhdeachas bliantúil san Aontas Eorpach cothrom le nó níos mó ná EUR 7.5 billiún i ngach ceann de na trí bliana airgeadais

dheireanacha, nó gur shroich a mheánchaipitliú margaidh nó a mhargadhluach cothrom coibhéiseach EUR 75 bhilliún ar a laghad sa bhliain airgeadais dheireanach.

Tugann an Chúirt faoi deara, thairis sin, nár cuireadh ina choinne nár chomhlíon ByteDance an tairseach láimhdeachais a baineadh amach san Aontas Eorpach. Ar an taobh eile, suíodh gur shroich ByteDance an tairseach mhalartach maidir le luach margaidh domhanda agus, dá bhrí sin, measadh go raibh tionchar suntasach aige ar an margadh intíre.

Maidir leis an ngaol idir an dá thairseach thuasluaite, sonraíonn an Chúirt go léiríonn siad toimhdí atá comhchosúil ach éagsúil. Cé gur gnách le láimhdeachas ard san Aontas a léiriú go bhfuil sé d'acmhainn ag an ngnóthas atá i gceist cheana féin luach airgid a chur ar a chuid úsáideoirí sa mhargadh inmheánach, is gnách le caipitliú ard margaidh nó luach margaidh cothrom ar an leibhéal domhanda a léiriú go bhfuil sé d'acmhainn ag an ngnóthas sin luach airgid a chur ar a chuid úsáideoirí sa mhargadh inmheánach go luath amach anseo. Ina theannta sin, bhain reachtas an Aontais úsáid shonrach as an láimhdeachas a bhain an gnóthas atá i gceist amach laistigh den Aontas Eorpach mar tháscaire ar a ualach ar an margadh inmheánach.

Dá bhrí sin, ní féidir a chur as an áireamh go bhféadfaidh an gnóthas lena mbaineann a léiriú, ar bhonn roinnt argóintí a bhfuil bunús leordhóthanach leo, lena n-áirítear a láimhdeachas íseal san Aontas Eorpach, d'ainneoin a mhargadhluach domhanda an-ard, nach bhfuil ach láithreach theoranta aige ar an margadh inmheánach, agus mar thoradh air sin nach léiríonn an margadhluach sin acmhainneacht chun luach airgid a chur ar a úsáideoirí san Aontas Eorpach go luath amach anseo agus, dá bhrí sin, nach bhfuil ualach suntasach aige ar an margadh inmheánach de réir bhrí Airteagal 3(1) (a) den Ghníomh um Margaí Digiteacha.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, measann an Chúirt go ndearna an Coimisiún earráid agus é ag diúltú mar neamhábharta, d'fhonn an toimhde a bhaineann le tábhacht shuntasach ByteDance ar an margadh inmheánach a thabhairt faoi cheist, argóint an iarratasóra maidir le láimhdeachas íseal ByteDance san Aontas Eorpach.

É sin ráite, i gcomhréir leis an gcásdlí, ní dhéantar an cinneadh atá faoi chonspóid a neamhniú mar thoradh ar an earráid sin ach amháin dá bhféadfadh sé tionchar cinntitheach a bheith aige, in imthosca sonracha an cháis seo, ar dhiúltú an Choimisiúin do na hargóintí a chuir an t-iarratasóir chun cinn chun an toimhde a leagtar síos in Airteagal 3(2) (a) den Ghníomh um Margaí Digiteacha a fhrisnéis.

Ní hamhlaidh atá, áfach, ós rud é go bhfuil na heilimintí eile go léir a chuir an Coimisiún san áireamh chun teacht ar an gconclúid go raibh acmhainneacht shuntasach ag ByteDance luach airgid a chur ar a chuid úsáideoirí san Aontas go luath amach anseo fós bailí. Mar thaca leis an gconclúid sin, mheabhraigh an Coimisiún freisin nár stop láimhdeachas ByteDance san Aontas Eorpach, cé go raibh sé faoi bhun na tairsí a leagtar síos in Airteagal 3(2) (a) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, ag méadú go fóill, go raibh margadhluach cóir ByteDance i bhfad os cionn na tairsí EUR 75 bhilliún agus gur lean líon úsáideoirí deiridh agus úsáideoirí gnó TikTok san Aontas Eorpach de bheith ag méadú le 3 bliana airgeadais anuas, i bhfad níos mó ná na tairseacha a leagtar amach in Airteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha.

c) Ar an toimhde gur tairseach thábhachtach é TikTok

Diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta freisin do ghearáin an achomharcóra gur sháraigh an Coimisiún Airteagal 3(1) (b) agus (5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha trí TikTok a aicmiú mar thairseach thábhachtach faoin toimhde a leagtar síos in Airteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, in ainneoin na n-argóintí dá mhalairt a chuir an t-achomharcóir chun cinn.

I gcomhréir le hAirteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, measfar go soláthraíonn gnóthas SPE atá ina thairseach thábhachtach má sholáthraíonn sé SPE a raibh, sa bhliain airgeadais

dheireanach, ar a laghad 45 mhilliún úsáideoir deiridh gníomhach aige in aghaidh na míosa atá bunaithe nó lonnaithe san Aontas agus ar a laghad 10 000 úsáideoir gnó gníomhach in aghaidh na bliana atá bunaithe san Aontas.

i) An easpa líomhnaithe éifeachtaí suntasacha éiceachórais agus gréasáin

Chun agóid a dhéanamh i gcoinne aicmiú TikTok mar thairseach thábhachtach de bhun na toimhdean a leagtar síos in Airteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, d'áitigh an t-iartrasóir, ar an gcéad dul síos, murab ionann agus gnóthais eile atá gníomhach san earnáil dhigiteach, nach bhfuil éiceachóras ag ByteDance agus nach dtairbhíonn sé d'éifeachtaí suntasacha líonra.

Ar an gcéad dul síos, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta go bhféadfadh éiceachóras ardán digiteach a bheith comhdhéanta de sheirbhís SPF amháin, nó fiú roinnt seirbhísí SPF agus seirbhísí eile atá nasctha leo, mar shampla trí naisc theicneolaíocha nó idir-inoibritheacht, rud a d'fhéadfadh na bacainní ar iontráil d'iomaitheoirí na ngnóthas sin a ghéarú agus costais aistrithe a mhéadú d'úsáideoirí deiridh, rud a fhágann go bhfuil sé níos deacra do na gnóthais sin dul san iomaíocht nó agóid a dhéanamh ag oibreoirí margaidh atá ann cheana nó oibreoirí margaidh nua.

Ina dhiaidh sin, measann an Chúirt nár thug an t-iartrasóir bunús lena argóint nach raibh éiceachóras ag ByteDance a raibh TikTok mar chuid de.

Ar deireadh, de réir na Cúirte, fiú mura raibh éiceachóras ag ByteDance, tá conclúid an Choimisiúin maidir le haicmiú TikTok mar thairseach thábhachtach fós bailí, ós rud é gur léir ón gcinneadh atá faoi chonspóid gur éirigh le TikTok, ó seoladh an leagan reatha de san Aontas Eorpach in 2018, líon an-ard úsáideoirí deiridh agus úsáideoirí gnó a mhealladh i dtréimhse ghearr ama, i bhfad níos mó ná na tairseacha a leagtar síos ina leith sin in Airteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha agus leath de mhéid Facebook agus Instagram a bhaint amach.

Thairis sin, murab ionann agus an méid a mhaíonn an t-iartrasóir, ní thugtar le fios le haon ní sa Ghníomh um Margaí Digiteacha nach féidir le heintiteas sainchuspóireach éifeachtaí suntasacha líonra a chruthú ach amháin i gcás éiceachórais a bheith ann. Ar an gcaoi chéanna, níor chuir an t-iartrasóir aon argóint neamhspleách chun cinn a d'fhéadfadh a mholadh nach bhfuil éifeachtaí líonra suntasacha ag TikTok.

ii) Ilfhrithing a bheith ann agus an líomhain nach bhfuil éifeachtaí foriaimh ann

Ar an dara dul síos, deimhníonn an Chúirt Ghinearálta cinneadh an Choimisiúin nár leor leibhéal áirithe ilfhrithinge ⁵⁰⁶ a bheith ag úsáideoirí deiridh agus úsáideoirí gnó maidir le TikTok agus líonraí sóisialta eile ar líne chun amhras a chaitheamh go follasach ar an toimhde a leagtar síos in Airteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire, cé go bhféadfadh éifeachtaí ilfhrithinge agus gaibhnithe a bheith ann nó gan a bheith ann, ag brath ar an gcás, a bheith ina dtosca ábhartha chun a mheas an féidir an toimhde sin a thabhairt faoi cheist go follasach, nach mór saintréithe sonracha agus nithiúla an ilfhrithinge sin agus na héifeachtaí foriaimh a chur san áireamh de réir mar a léiríonn siad iad féin sna himthosca ina bhfeidhmíonn an t-eintiteas sainchuspóireach lena mbaineann.

Ós rud é go léirítear leitheadúlacht ilfhrithinge i measc úsáideoirí na líonraí sóisialta ar líne leis na sonraí a chuir an t-iartrasóir féin isteach, tagann an Chúirt ar an gconclúid, i bhfianaise shaintréithe an eintitis shainchuspóirigh lena mbaineann, nach leor ann féin ilfhrithing a bheith ann, fiú i

⁵⁰⁶ I gcomhthéacs na seirbhísí digiteacha go ginearálta agus na n-ardán ar líne go sonracha, leis an gcoincheap 'ilfhrithing', déantar cur síos ar staid ina n-úsáideann úsáideoirí roinnt seirbhísí digiteacha iomaíocha go comhuaineach, sa chás seo, seirbhísí líonraí sóisialta ar líne.

gcionmhaireachtaí suntasacha, chun amhras follasach a chaitheamh ar an toimhde a leagtar síos in Airteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha sa chás seo.

Thairis sin, níor bhain na hargóintí agus an fhianaise a chuir an t-iarratasóir isteach, ar a bhfuil an dualgas cruthúnais, le linn an nós imeachta riaracháin, ach le hilfhrithing a bheith ann go ginearálta, agus ní le déine úsáide na n-ardán meán sóisialta éagsúil ar líne, agus é á chur in iúl go raibh ráta rannpháirtíochta níos airde ag TikTok ná mar a bhí ag líonraí sóisialta eile, agus gur chaith úsáideoirí deiridh, go háirithe daoine óga, níos mó ama ar TikTok ná ar líonraí sóisialta eile.

Maidir le hargóintí an iarratasóra ina líomhnaítear go n-úsáideann thart ar 82 % agus 77 % d'úsáideoirí deiridh TikTok Instagram agus Facebook faoi seach freisin, cé nach n-úsáideann ach 38 % agus 48 % d'úsáideoirí deiridh Facebook agus Instagram faoi seach TikTok freisin, measann an Chúirt nár léirigh an t-iarratasóir, in aon chás, nach raibh cineál neamhshiméadrach an ilfhrithinge a chleacht úsáideoirí TikTok, ar thaobh amháin, agus Facebook agus Instagram, ar an taobh eile, mar gheall ar an gcomhthéacs eacnamaíoch agus stairiúil ina n-oibríonn líonraí sóisialta ar líne san Aontas, ach mar gheall ar easpa éifeachtaí líonra agus foriamh ar TikTok.

iii) Scála níos lú TikTok i gcomparáid le hardáin eile agus an líon mór iomaitheoirí

Ar an tríú dul síos, measann an Chúirt go raibh an ceart ag an gCoimisiún a chinneadh nach raibh bunús leordhóthanach freisin leis na hargóintí a chuir an t-iarratasóir chun cinn, a bhaineann le scála beag TikTok i gcomparáid le seirbhísí áirithe eile líonraithe shóisialta ar líne, agus le líon mór iomaitheoirí a bheith ann, chun amhras a chaitheamh go follasach ar an toimhde a leagtar síos in Airteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha.

I measc na dtosca a d'fhéadfadh an Coimisiún a chur san áireamh agus scrúdú á dhéanamh aige ar na hargóintí lena bhféachtar leis an toimhde a leagtar síos in Airteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha a fhrisnéis, de réir aithris 23 den Ghníomh um Margaí Digiteacha, áirítear “tábhacht [SPE] [an ghnóthais lena mbaineann], ag féachaint do scála foriomlán ghníomhaíochtaí an [SPE] lena mbaineann”. Mar sin féin, ní shonraítear san aithris sin den Ghníomh um Margaí Digiteacha na paraiméadair ar ar a mbonn nach mór tábhacht agus scála an eintitis shainchuspóirigh atá i gceist a thomhas.

Sa chomhthéacs sin, d'áitigh an t-iarratasóir nach tairseach thábhachtach é TikTok, de réir bhrí Airteagal 3(1) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, ar an bhforas go mbeadh TikTok níos lú ná ardáin sheanbhunaithe eile, amhail Facebook agus Instagram, go háirithe i dtéarmaí líon na n-úsáideoirí deiridh.

Mar sin féin, ós rud é gur chuir an t-achomharcóir argóintí agus sonraí TikTok ar aghaidh, chun scála beag líomhnaithe TikTok a léiriú, nár chuir sé isteach le linn an nós imeachta riaracháin, dearbhaíonn an Chúirt nach bhfuil siad inghlactha.

Diúltaíonn sí freisin do na hargóintí nua sin toisc iad a bheith gan bhunús agus, sa chomhthéacs sin, deimhníonn sí, inter alia, nach féidir méid TikTok i dtéarmaí líon na n-úsáideoirí deiridh a scrúdú go statach, ach nach mór a chur san áireamh an fás tapa agus suntasach ar líon na n-úsáideoirí deiridh san Aontas Eorpach, a shroich thart ar leath de mhéid Facebook agus de mhéid Instagram i gceann cúpla bliain.

iv) Maidir leis na hioncaim fógraíochta agus leibhéal idirghníomhaíochta na n-úsáideoirí gnó atá cláraithe ar TikTok

Os a choinne sin, maidir le hargóintí an iarratasóra lena líomhnaítear go bhfuil ioncaim fógraíochta ByteDance, a mheánioncam in aghaidh an úsáideora nó leibhéal idirghníomhaíochta na bhfógróirí agus na n-úsáideoirí gnó atá cláraithe ar TikTok íseal agus níos ísle ná ioncaim fógraíochta ardáin áirithe eile, cinneann an Chúirt, sa cheathrú háit, go ndearna an Coimisiún earráid agus é ag diúltú do

na hargóintí sin mar argóintí nach bhfuil ábhartha chun an toimhde a leagtar síos in Airteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha a fhrisnéis.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl, ar an gcéad dul síos, cé gur aicmigh an Coimisiún TikTok mar sheirbhís líonraithe shóisialta ar líne agus ní mar sheirbhís fógraíochta ar líne de réir bhrí an Ghníomh um Margaí Digiteacha, gur ardán aonair é TikTok fós, ar a n-idirghníomhaíonn úsáideoirí, inter alia, trí fhíseáin a chomhroinnt agus a fheiceáil, cé go n-íocann fógróirí as fógraí a fhoilsiú a idirghníomhaíonn go ginearálta idir na físeáin a bhreathnaíonn na húsáideoirí sin orthu.

Ar an dara dul síos, ní féidir a shéanadh go bhféadfadh an t-ioncam fógraíochta nó an meánioncam in aghaidh an úsáideora arna ghiniúint ag TikTok, i bprionsabal, a bheith ina léiriú, i measc nithe eile, ar a thábhachtaí atá an t-ardán sin d'úsáideoirí gnó an ardáin sin rochtain a fháil ar úsáideoirí deiridh, a mhéid atá fógraíocht ar cheann de na modhanna a úsáideann na húsáideoirí gnó sin go coitianta chun a gcustaiméirí a shroicheadh.

É sin ráite, ós rud é gur shuigh an Coimisiún freisin, in aon chás, nach raibh bunús leordhóthanach le hargóintí agus fianaise an iarratasóra maidir le fógraíocht ar líne chun amhras a chaitheamh go follasach ar an toimhde a leagtar síos in Airteagal 3(2) (b) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, measann an Chúirt nach bhfuil aon tionchar ag an earráid a rinne an Coimisiún ar dhlíthiúlacht an chinnidh atá faoi chonspóid. Maidir leis an bpointe sin, tugann an Chúirt dá haire go háirithe gur chinn an Coimisiún, agus an ceart aige, nach raibh na hargóintí agus an fhianaise a chuir an t-iarratasóir chun cinn ionadaíoch go leor d'úsáideoirí gnó uile TikTok.

d) An toimhde go bhfuil suíomh daingnithe marthanach ag ByteDance

Ar deireadh, diúltaíonn an Chúirt do ghearáin an achomharcóra gur sháraigh an Coimisiún Airteagal 3(1) (c) agus (5) den Ghníomh um Margaí Digiteacha trí dhiúltú dá argóintí i gcoinne na conclúide, i bhfianaise na toimhdean a leagtar síos in Airteagal 3(2) (c) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, go bhfuil seasamh daingnithe marthanach ag TikTok ina ghníomhaíochtaí. Mhaígh an t-iarratasóir, go bunúsach, gur iontrálaí nua sa mhargadh a bhí ann agus gur éirigh le hiomaitheoirí amhail Meta agus Alphabet a sheasamh a cheistiú, iomaitheoirí a sheol seirbhísí nua amhail Reels agus Shorts, seirbhísí a d'fhás go tapa trí aithris a dhéanamh ar phríomhghnéithe TikTok.

Tar éis a thabhairt faoi deara, ar an gcéad dul síos, go bhfuil sé i gceist leis an gcoincheap “suíomh daingnithe marthanach” de réir bhrí Airteagal 3(1) (c) den Ghníomh um Margaí Digiteacha iniomaíocht lag shuíomh an ghnóthais atá i gceist agus cobhsaíocht an tsuímh sin le himeacht ama a léiriú agus, ar an dara dul síos, nach gá go mbeadh forluí idir an coincheap sin agus an coincheap “ceannasacht”, de réir bhrí Airteagal 102 CFAE, tugann an Chúirt faoi deara nach gcuireann suíomh daingnithe marthanach gnóthais ina ghníomhaíochtaí bac ar leibhéal áirithe iniomaíochta a bheith ann.

Mar fhreagairt ar argóintí an iarratasóra inar líomhnaíodh gur chuir geatóirí eile sa chatagóir chéanna SPE, eadhon Meta agus Alphabet, in aghaidh sheasamh ByteDance, cinneann an Chúirt freisin gurb é cuspóir na hlonstraime um Margaí Digiteacha iniomaíocht sheasamh na ngeatóirí a áirithiú, ní hamháin ag geatóirí eile, ach freisin, mura bhfuil thar aon rud eile, ag oibreoirí eile nach geatóirí iad i gcás SPE ar leith. Dá bhrí sin, ní thacaíonn na tagairtí do ghníomhaíochtaí Meta agus Alphabet amháin leis an gconclúid nach bhfuil seasamh ByteDance láidir agus inbhuanaithe de réir bhrí DMA.

Thairis sin, níl aon rud ann chun cosc a chur ar ghnóthas amhail ByteDance, a bhí ina iontrálaí nua sa mhargadh inmheánach in 2018 ag iarraidh dúshlán a thabhairt do shuíomh na ngeatóirí, a bheith ina gheatóir féin laistigh de chúpla bliain.

2. An dara saincheist dlí lena n-éilítear ná gur sháraigh sí cearta cosanta.

Mar thaca lena chaingean, líomhnaíonn an t-iarratasóir freisin go ndearna an Coimisiún sárú ar Airteagal 41 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, ar an bhforas, sa chinneadh atá

faoi chonspóid, gur bhraith an Coimisiún ar ábhair fíorais agus dlí nach raibh an deis aige a bharúlacha a chur in iúl ina leith le linn an nós imeachta riaracháin.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt go ráthaítear le hAirteagal 41 den Chairt um Chearta Bunúsacha go bhfuil an deis ag gach duine a thuairimí a chur in iúl go héifeachtach le linn nós imeachta riaracháin agus sula nglacfar aon chinneadh a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh dá leasanna.

Tar éis na soiléirithe sin a dhéanamh, measann an Chúirt, in ainneoin an iliomad malartuithe a rinneadh idir an t-iarratasóir agus an Coimisiún sular glacadh an cinneadh atá faoi chonspóid, nach raibh an deis ag an iarratasóir a bharúlacha a chur isteach, le linn an nós imeachta riaracháin, ar ábhair áirithe a raibh an Coimisiún ag brath orthu ina choinne.

Mar sin féin, de réir cásdlí socair, ní hionann sárú ar an gceart chun éisteacht a fháil agus neamhniú an ghnímh a chonspóidtear go huathoibríoch. Is gá don iarratasóir a thaispeáint freisin nach féidir a chur as an áireamh go hiomlán go mbeadh cinneadh an Choimisiúin difriúil in éagmais na neamhrialtachta nós imeachta atá i gceist, ós rud é go mbeadh an páirtí sin níos fearr in ann é féin a chosaint in éagmais na neamhrialtachta sin. Ós rud é nár thug sí an fhianaise sin ar aird sa chás seo, diúltaíonn an Chúirt do phléadáil an iarratasóra lena líomhnaítear sárú ar a chearta cosanta.

3. Bunaítear an cúigiú saincheist dlí ar shárú ar phrionsabal na córa comhionainne

Dar leis an iarratasóir, sháraigh an Coimisiún prionsabal na córa comhionainne freisin trí dhiúltú, sa chinneadh atá faoi chonspóid, do chuid dá argóintí, ach, i gcinntí eile, sheas sé leis an gcineál sin argóinte.

Maidir leis an bpointe sin, meabhraíonn an Chúirt go gceanglaítear ar an gCoimisiún anailís aonair a dhéanamh ar imthosca sonracha gach cáis, gan a bheith faoi cheangal ag cinntí roimhe seo maidir le hoibreoirí eacnamaíocha eile nó SPFanna eile agus, in aon chás, go gceanglaítear le prionsabal na córa comhionainne nach gcaithfear ar bhealach éagsúil le cásanna inchomparáide agus nach gcaithfear le cásanna éagsúla ar an mbealach céanna mura bhfuil údar oibiachtúil leis an gcóir sin.

Ós rud é go mbaineann aithrisí chinntí an Choimisiúin arna lua ag an iarratasóir ina iarratas le catagóirí eile SPE, ní le seirbhísí líonraithe shóisialta ar líne, agus nach míníonn an t-iarratasóir cén fáth a bhfuil na himthosca ina n-oibríonn na catagóirí eile SPE sin inchomparáide leis na himthosca ina n-oibríonn seirbhís líonraithe shóisialta ar líne amhail TikTok, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil lena líomhnaítear sárú ar phrionsabal na córa comhionainne mar shárú gan bhunús.

I bhfianaise an mhéid sin, díbheann an Chúirt Ghinearálta don chaingean ina hiomláine.

VII. An comhtháthú eacnamaíoch, sóisialta agus críochach

Breithiúnas an 7 Feabhra 2024, *an Ostair v an Coimisiún* (T-501/22, [EU:T:2024:71](#)).

(CERT agus CETFT – Caiteachas atá eisiata ó mhaoiniú – Caiteachas arna thabhtú ag an Ostair – Comhéifeacht laghdaithe – Airteagal 24(6) de Rialachán (AE) Uimh. 1307/2013 – Airteagal 30(7)b de Rialachán Uimh. 1307/2013 – Dualgas cúiseanna a lua)

Agus í ag éisteacht le caingean le haghaidh neamhniú arna tionscnamh ag Poblacht na hOstaire, neamhniú an Chúirt Ghinearálta go páirteach Cinneadh 2022/908 ⁵⁰⁷ ón gCoimisiún Eorpach a mhéid a eisiann sé ó mhaoiniú an Aontais Eorpaigh caiteachas arna thabhtú ag an mBallstát sin faoin gCiste Eorpach um Ráthaíocht Talmhaíochta (CERT) roimh an 27 Samhain 2016. Sa chomhthéacs sin, rialaíonn sí, den chéad uair, ar léirmhíniú Airteagal 24(6) de Rialachán Uimh. 1307/2013 ⁵⁰⁸ agus ar an gcoincheap “míbhuntáistí sonracha” de réir bhrí Airteagal 30(7)(b) den Rialachán sin.

Faoi scéim na híocaíochta bunúsaí, chinn Poblacht na hOstaire comhéifeacht laghdaithe a chur i bhfeidhm maidir le dáileachtaí a aicmítear faoi dhlí na hOstaire mar ‘thalamh’ agus ‘féaraigh alpacha’. In 2016, chuir an Coimisiún tús le himscrúdú ina choinne chun a fhíorú, do na blianta 2015 agus 2016, an ndearnadh bainistiú agus rialú na scéimeanna cabhrach limistéir a íocadh le feirmeoirí faoi CERT i gcomhréir le reachtaíocht an Aontais. Agus é den tuairim, tar éis an imscrúdaithe sin, gur chuir údarás na hOstaire Airteagal 24(6) de Rialachán Uimh. 1307/2013 i bhfeidhm go mícheart maidir le “féaraigh”, d’fhorchuir an Coimisiún ceartú airgeadais ⁵⁰⁹ ar Phoblacht na hOstaire. Dá bhrí sin, mar bheart ceartaitheach, rinne an Coimisiún teidlíochtaí íocaíochta breise a leithdháileadh ar na feirmeoirí lena mbaineann in aghaidh gach heicteáir incháilithe de ‘thalamh’ ón gcúltaisce náisiúnta, ar faoi na Ballstáit atá sé a bhunú de bhun an Rialacháin sin ⁵¹⁰, le héifeacht ó 2017.

In 2018, d’oscail an Coimisiún imscrúdú nua i gcoinne Phoblacht na hOstaire. Is léir óna thuarascáil achomair, ar an gcéad dul síos, gur chuir údarás na hOstaire Airteagal 24(6) de Rialachán Uimh. 1307/2013 i bhfeidhm go mícheart, as ar eascair difríochtaí córa nach raibh údar leo sa mhéid nár cuireadh an comhéifeacht laghdaithe i bhfeidhm, laistigh den limistéar céanna, ar gach dáileacht faoi réir na ndálaí aeráide céanna. Ar an dara dul síos, bunaítear sa tuarascáil sin gur bhain Poblacht na hOstaire úsáid neamhdhleathach as an gcúlchiste náisiúnta chun an beart feabhais a bhaineann le ‘thalamh féaraigh’ a mhaoiniú. Leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, rinne an Coimisiún ansin, maidir leis an dá shárú a líomhnaítear i gcoinne Phoblacht na hOstaire, an caiteachas arna dhearbhtú faoi CERT ag an mBallstát sin arb ionann é agus EUR 68 146 449,98 a eisiamh ó mhaoiniú an Aontais.

⁵⁰⁷ Cinneadh Cur Chun Feidhme (AE) 2022/908 ón gCoimisiún an 8 Meitheamh 2022 lena n-eisiatar ó mhaoiniú an Aontais Eorpaigh caiteachas áirithe a thabhaíonn na Ballstáit faoin gCiste Eorpach um Ráthaíocht Talmhaíochta (CERT) agus faoin gCiste Eorpach Talmhaíochta um Fhorbairt Tuaithe (CETFT) (IO 2022 L 157, Ich. 15).

⁵⁰⁸ Rialachán (AE) Uimh. 1307/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 lena mbunaítear rialacha maidir le híocaíochtaí díreacha le feirmeoirí faoi scéimeanna tacaíochta faoi chuimsiú an chomhbheartais talmhaíochta agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 637/2008 ón gComhairle agus Rialachán (CE) Uimh. 73/2009 ón gComhairle (IO 2013 L 347, Ich. 608).

⁵⁰⁹ Cinneadh 2019/265 ón gCoimisiún an 12 Feabhra 2019 lena n-eisiatar ó mhaoiniú an Aontais Eorpaigh caiteachas áirithe a thabhaigh na Ballstáit faoin gCiste Eorpach um Ráthaíocht Talmhaíochta (CERT) agus faoin gCiste Eorpach Talmhaíochta um Fhorbairt Tuaithe (CETFT) (IO 2013 L 347, Ich. 608).

⁵¹⁰ Airteagal 30(1) de Rialachán Uimh. 1307/2013.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, diúltaíonn an Chúirt don phléadáil lena líomhnaítear sárú ar Airteagal 52(1) de Rialachán Uimh. 1306/2013 ⁵¹¹ mar thoradh ar cheartú airgeadais bunaithe ar léirmhíniú mícheart ar Airteagal 24(6) de Rialachán Uimh. 1307/2013.

I ndáil leis sin, cé gur cuireadh an chomhéifeacht laghdaithe i bhfeidhm maidir le ‘féaraigh sléibhe’ agus ní maidir le dáileachtaí comharsanacha, ní gá go nochtar cur i bhfeidhm mícheart Airteagal 24(6) de Rialachán Uimh. 1307/2013. Níl aon mhionsonraí san fhoráil sin maidir le méid na limistéar ar gá measúnú a dhéanamh ina leith ar cé acu a chomhlíontar nó nach gcomhlíontar an critéar maidir le dálaí deacra aeráide. Mar sin féin, le cur chuige údaráis na hOstaire, arb é atá i gceist leis gan an chomhéifeacht laghdaithe a chur i bhfeidhm ach amháin maidir le dáileachtaí a aicmítear mar ‘fhéaraigh alpacha’, gan é a bheith léirithe sa chás seo gur chuir na húdaráis inniúla aicmiú den sórt sin i bhfeidhm go sonrach agus go córasach ar bhonn dálaí aeráide sonracha a bhaineann go sonrach leis na dáileachtaí sin a bheith ann, ní ráthaítear leis an gcur chuige sin gur cuireadh an chomhéifeacht sin i bhfeidhm maidir leis na dáileachtaí uile atá suite i limistéir a bhfuil dálaí deacra aeráide ag baint leo nó chun a áirithiú nár cuireadh an chomhéifeacht sin i bhfeidhm ach amháin maidir le dáileachtaí a chomhlíonann an critéar sin go hiarbhrí.

Ar an dara dul síos, dhearbhaigh an Chúirt go raibh an ceart ag an gCoimisiún a chinneadh nach bhféadfaí leithdháileadh teidlíochtaí íocaíochta breise ar fheirmeoirí a úsáideann ‘faosach’, chun cur i bhfeidhm mícheart na comhéifeachta laghdaithe a leigheas, a mhaoiniú ón gcúlchiste náisiúnta ar bhonn Airteagal 30(7) (b) de Rialachán Uimh. 1307/2013.

Chun teacht ar an gconclúid sin, léirmhíniúnn an Chúirt Ghinearálta Airteagal 30(7)(b) de Rialachán Uimh. 1307/2013, ar a bhfuil Poblacht na hOstaire ag brath mar bhunús dlí chun an cúlchiste náisiúnta a úsáid, agus a fhoclaíocht, a comhthéacs agus na cuspóirí arna saothrú leis na rialacha a bhfuil an fhoráil sin mar chuid díobh á gcur san áireamh.

Maidir le foclaíocht na forála sin, measann an Chúirt go bhfuil an aidiacht “sonrach” i bhfabhar léiriú á rá go mbaineann na míbhuntáistí atá i gceist le catagóirí áirithe feirmeoirí, a bhfuil tréithe a bhaineann go sonrach lena staid éagsúil le cinn eile acu. Cé go bhfulaingíonn feirmeoirí na hiarmhairtí a bhaineann le hearráid a rinne Ballstát agus dlí an Aontais á chur i bhfeidhm, is cosúil nach leor é sin chun a mheas go dtagann na feirmeoirí sin faoi chatagóir ar leith agus gur cheart, ar an gcúis sin, an míbhuntáiste a fhulaingíonn siad mar thoradh ar an earráid sin a mheas mar mhíbhuntáiste a bhaineann go sonrach leo. Tugtar tacaíocht don léiriú seo le comhthéacs na forála seo, go háirithe le hAirteagal 49 agus Airteagal 31(2) de Rialachán 639/2014 ⁵¹².

Maidir leis na cuspóirí atá á saothrú leis an reachtaíocht atá i gceist, is é is cuspóir do chur chun feidhme an chúlchiste cur ar chumas na mBallstát tacaíocht a chur ar fáil d’fheirmeoirí i gcásanna speisialta, go príomha d’fheirmeoirí óga agus dóibh siúd a thosaíonn ar ghníomhaíocht talmhaíochta a shaothrú.

Sa chás seo, ní raibh an míbhuntáiste a bhain d’fheirmeoirí a bhain úsáid as ‘féaraigh’ ina ghné dhílis dá gcás féin ná nasctha lena gcáilíocht ar leith, ach mar thoradh ar an bhfíric go ndearna údaráis na

⁵¹¹ Rialachán (AE) Uimh. 1306/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 maidir leis an gcomhbheartas talmhaíochta a mhaoiniú, a bhainistiú agus faireachán a dhéanamh air agus lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 352/78, (CE) Uimh. 165/94, (CE) Uimh. 2799/98, (CE) Uimh. 814/2000, (CE) Uimh. 1290/2005 agus (CE) Uimh. 485/2008 ón gComhairle (IO 2013 L 347, Ich. 549).

⁵¹² Rialachán Tarmligthe (AE) Uimh. 639/2014 ón gCoimisiún an 11 Márta 2014 lena bhforlíontar rialachán (AE) Uimh. 1307/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 lena mbunaítear rialacha maidir le híocaíochtaí díreacha le feirmeoirí faoi scéimeanna tacaíochta faoi chuimsiú an chomhbheartais talmhaíochta agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 637/2008 ón gComhairle agus Rialachán (CE) Uimh. 73/2009 ón gComhairle (IO 2014 L 181, Ich. 1).

hOstaire, trí Airteagal 24(6) de Rialachán Uimh. 1307/2013 a chur i bhfeidhm go mícheart, teidlíochtaí íocaíochta ar cheart iad a leithdháileadh orthu ón tús a bhaint díobh.

Dá bhrí sin, ós rud é, ar bhraith Poblacht na hOstaire air, nach raibh tionchar ag cur i bhfeidhm mícheart dhlí an Aontais ach ar shealbhóirí “féaraigh” — atá, thairis sin, amhrasach i bhfianaise éifeacht na hearráide sin ar luach theidlíochtaí íocaíochta fheirmeoirí uile na hOstaire — ní féidir teacht ar an gconclúid go raibh sealbhóirí “féaraigh” faoi mhíbhuntáiste sonrach lena gcuirtear ar chumas Phoblacht na hOstaire teidlíochtaí íocaíochta breise a leithdháileadh orthu ón gcúlchiste náisiúnta ar bhonn Airteagal 30(7)(b) de Rialachán Uimh. 1307/2013.

Ar deireadh, seasann an Chúirt leis an tríú saincheist dlí, lena n-éilítear sárú ar Airteagal 52(4)(a) de Rialachán Uimh. 1306/2013.

I ndáil leis sin, is ionann an teachtaireacht dá dtagraítear sa chéad fhomhír d’Airteagal 34(2) de Rialachán Cur Chun Feidhme Uimh. 908/2014 ⁵¹³ agus an pointe tagartha chun an tréimhse 24 mhí a ríomh a leagtar síos in Airteagal 52(4) (a) de Rialachán Uimh. 1306/2013, a mhéid a shainaithnítear léi ar bhealach atá beacht go leor ábhar an imscrúdaithe a rinne an Coimisiún agus na heasnaimh a d’aimsigh sé le linn an imscrúdaithe. Tá teorannú na tréimhse ar lena linn a fhéadfadh an Coimisiún caiteachas áirithe a eisiámh ó mhaoiniú an Aontais beartaithe chun na Ballstáit a chosaint ar an easpa deimhneachta dlíthiúla a bheadh ann dá mbeadh an Coimisiún in ann amhras a chaitheamh ar chaiteachas a tabhaíodh roinnt blianta sular glacadh cinneadh maidir le himréiteach comhréireachta.

Ós rud é gur shainaithin sé, den chéad uair, ar bhealach a bhí beacht go leor, an mhainneachtain gníomhú a d’aimsigh an Coimisiún a mhéid a bhaineann le cur i bhfeidhm mícheart na comhéifeachta laghdaithe maidir le ‘féaraigh alpacha’, ba í teachtaireacht an 27 Samhain 2018, sa chás seo, túsphointe na tréimhse 24 mhí dá dtagraítear in Airteagal 52(4) (a) de Rialachán Uimh. 1306/2013. Dá bhrí sin, ní fhéadfadh an Coimisiún caiteachas a tabhaíodh roimh an 27 Samhain 2016 a eisiámh ó mhaoiniú AE.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, cinneann an Chúirt nach mór an cinneadh atá faoi chonspóid a chur ar neamhní a mhéid, maidir leis an gcéad cheartú airgeadais atá faoi cheist, a eisiatar é ó chaiteachas maoinithe an Aontais a tabhaíodh roimh an 27 Samhain 2016.

⁵¹³ Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 908/2014 ón gCoimisiún an 6 Lúnasa 2014 lena gcuirtear chun feidhme Rialachán (AE) Uimh. 1306/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 maidir leis an gcomhbheartas talmhaíochta a mhaoiniú, a bhainistiú agus faireachán a dhéanamh air agus lena n-aisghairtear Rialacháin (CEE) Uimh. 352/78, (CE) Uimh. 165/94, (CE) Uimh. 2799/98, (CE) Uimh. 814/2000, (CE) Uimh. 1290/2005 agus (CE) Uimh. 485/2008 ón gComhairle (IO 2014 L 255, lch. 59).

VIII. Sláinte phoiblí

Breithiúnas an 21 Feabhra 2024, *PAN Europe v an Coimisiún* (T-536/22, [EU:T:2024:98](#))

(Táirgí cosanta plandaí – Substaint ghníomhach cipirmeitrim – Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2021/2049 – Iarraidh ar athbhreithniú inmheánach – Airteagal 10(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1367/2006 – Diúltiú an iarratais – Sainaithint réimsí criticiúla ar údar imní iad ag EFSA – Measúnú agus bainistiú riosca – Prionsabal an réamhchúraim – Cumhacht lánroghnach an Choimisiúin Eorpaigh)

I gcaingean le haghaidh neamhniú a bhaineann le hathnuachan fhoirmheas na substainte gníomhaí cipirmeitrim, soiléiríonn an Chúirt na rialacha maidir le hinghlacthacht caingne den sórt sin arna tionscnamh ag eagraíocht neamhrialtasach ar bhonn Rialachán Uimh. 1367/2006 ⁵¹⁴, chomh maith le méid lánrogha an Choimisiúin Eorpaigh mar bhainisteoir riosca i bhfianaise phrionsabal an réamhchúraim.

Is feithidicíd í cipirmeitrim a úsáideadh san Aontas Eorpach agus a údaraíodh lena corprú i dtáirgí cosanta plandaí in 2005 ⁵¹⁵.

I gcomhthéacs an nós imeachta maidir le foirmheas cipirmeitrim a athnuachan, shainaithin an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia (EFSA) ceithre phríomhábhar imní maidir leis an tsubstaint ghníomhach sin ina chonclúidí eolaíocha ó mhí Iúil 2018. D'eisigh sí ráiteas ansin maidir le bearta laghdaithe riosca le haghaidh cipirmeitrim i mí Mheán Fómhair 2019.

Tar éis an mheasúnaithe riosca sin, an 24 Samhain 2021 ghlac an Coimisiún Rialachán Cur Chun Feidhme 2021/2049 ⁵¹⁶ lena ndéantar foirmheas cipirmeitrim a athnuachan, le sraith forálacha sonracha.

An 20 Eanáir 2022, chuir an t-iarratasóir, an eagraíocht chomhshaoil Pesticide Action Network Europe (PAN Europe), iarraidh ar athbhreithniú inmheánach ⁵¹⁷ ar Rialachán Cur Chun Feidhme 2021/2049 chuig an gCoimisiún.

Le cinneadh an 23 Meitheamh 2022, dhiúltaigh an Datenschutzbehörde don ghearán sin.

Iarrann an t-iarratasóir ar an gCúirt an cinneadh diúltaithe sin a chur ar neamhní. Chun tacú lena ghníomhaíocht, líomhnaíonn sí go ndearnadh sárú ar phrionsabal an réamhchúraim agus ar oibleagáid an Aontais Eorpaigh ardleibhéal cosanta a áirithiú do shláinte an duine agus don chomhshaoil. Maíonn sé, inter alia, ós rud é gur shainaithin EFSA príomhréimsí imní áirithe maidir le cipirmeitrim, nár cheart go mbeadh foirmheas na substainte sin athnuaithe ag an gCoimisiún. Sa

⁵¹⁴ Rialachán Uimh. 1367/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 6 Meán Fómhair 2006 maidir le cur i bhfeidhm Choinbhinsiún Aarhus maidir le Rochtain ar Fhaisnéis, Rannpháirtíocht Phoiblí i gCinnteoireacht agus Rochtain ar Cheartas i gCúrsaí Comhshaoil ar institiúidí agus comhlachtaí an Chomhphobail i leith institiúidí agus comhlachtaí an Aontais Eorpaigh (IO 2006 L 264, lch. 13), go háirithe ar bhonn Airteagal 12.

⁵¹⁵ Cuireadh isteach an tsubstaint sin in Iarscríbhinn 1 le Treoir 91/414/CEE ón gComhairle an 15 Iúil 1991 maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh (IO 1991 L 230, lch. 1), le Treoir 2005/53/CE ón gCoimisiún an 16 Meán Fómhair 2005 lena leasaítear Treoir 91/414 d'fhonn na substaintí clóratailínil, clóratolúrón, cipirmeitrim, daimínisid agus tíaanáit-meitil a áireamh ar an liosta sin (IO 2005 L 241, lch. 51).

⁵¹⁶ Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2021/2049 ón gCoimisiún an 24 Samhain 2021 lena ndéantar foirmheas na substainte gníomhaí cipirmeitrim mar shubstaint atá inbhreithnithe lena hionadú a athnuachan i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh, agus lena leasaítear an Iarscríbhinn a ghabhann le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 540/2011 ón gCoimisiún (IO 2021 L 420, lch. 6).

⁵¹⁷ Ar bhonn Airteagal 10(1) de Rialachán Uimh. 1367/2006.

chomhthéacs sin, níl aon discréd ag an gCoimisiún a thuilleadh agus ní féidir leis brath ar a ról mar bhainisteoir riosca ina leith sin.

Ina breithiúnas an 27 Iúil, dhiúltaigh an Chúirt Ghinearálta don chaingean ina hiomláine.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt soiléiriú nós imeachta maidir le raon feidhme riail an chomhfhreagrais idir an iarraidh ar athbhreithniú agus an chaingean le haghaidh neamhniú arna tabhairt i gcoinne an chinnidh a glacadh mar fhreagairt ar an iarraidh sin.

I ndáil leis sin, cuireann sí in iúl nach bhfuil caingean den sórt sin le haghaidh neamhniú inghlactha ach amháin má tá sí dírithe i gcoinne an fhreagra ar an iarraidh sin agus go mbaineann na saincheistean dlí a bhfuiltear ag brath orthu mar thaca leis an neamhniú go sonrach leis an bhfreagra sin.

Ní féidir caingean den sórt sin a bhunú ar fhorais nua nó ar fhianaise nua nach bhfuil san iarraidh ar athbhreithniú, toisc go bhfágfaí gan éifeacht an ceanglas a bhaineann leis an ráiteas ar chúiseanna le hiarraidh den sórt sin agus go n-athrófaí ábhar na n-imeachtaí arna dtionscnamh leis an iarraidh sin⁵¹⁸.

Mar sin féin, ar an gcéad dul síos, ní mór d'iarraitasóir faoi Rialachán Uimh. 1367/2006 a bheith in ann argóintí a chur ar aghaidh, ag céim na caingne os comhair na Cúirte Ginearálta, lena bhféachtar le cáineadh a dhéanamh, sa dlí, ar fhiúntas an fhreagra ar a iarraidh ar athbhreithniú, ar choinníoll nach n-athraíonn na hargóintí sin ábhar na n-imeachtaí arna dtionscnamh leis an iarraidh sin. Ar an dara dul síos, ní féidir a mheas gur argóint nua í argóint nár ardaíodh ag céim na hiaraita ar athbhreithniú mura ndéanann sí ach argóint atá forbartha cheana féin i gcomhthéacs na hiaraita sin a mhéadú, is é sin le rá, má chuireann sí i láthair, leis na pléadálacha nó na gearáin a leagadh amach ar dtús, nasc sách dlúth a bheidh le meas mar thoradh ar ghnáthfhorbairt na díospóireachta in imeachtaí conspóideacha.

Ar an dara dul síos, tugann an Chúirt dá haire nach mór lánrogha leathan a cheadú don Choimisiún chun go mbeidh sé in ann na cuspóirí a shanntar dó le Rialachán Uimh. 1107/2009 a shaothrú go héifeachtach. Tá feidhm aige sin go háirithe maidir le cinntí bainistithe riosca atá le déanamh ag an gCoimisiún de bhun an Rialacháin sin⁵¹⁹.

Freagraíonn bainistiú riosca do chorpas gníomhaíochtaí a dhéanann institiúid a bhfuil riosca ag bagairt uirthi d'fhonn é a laghdú go dtí leibhéal a mheastar a bheith inghlactha don tsochaí, ag féachaint dá hoibleagáid, i gcomhréir le prionsabal an réamhchúraim, ardleibhéal cosanta don tsláinte phoiblí, don tsábháilteacht agus don chomhshaol a áirithiú⁵²⁰.

Ciallaíonn sé sin réamh-mheasúnú riosca a dhéanamh arb é atá ann, ar an gcéad dul síos, measúnú a dhéanamh ar na rioscaí sin ar bhealach eolaíoch, ar bhonn na sonraí eolaíocha is fearr atá ar fáil, agus, ar an dara dul síos, a chinneadh an sáraíonn siad an leibhéal riosca a mheastar a bheith inghlactha don tsochaí, ar ábhar é a bhaineann leis an rogha pholaitiúil leibhéal iomchuí cosanta a shocrú don tsochaí sin.

⁵¹⁸ Breithiúnas an 12 Mean Fómhair 2019, *TestBioTech agus páirtithe eile v an Coimisiún* (C-82/17 P, [EU:C:2019:719](#), mír 39).

⁵¹⁹ Breithiúnas an 17 Bealtaine 2018, *Bayer CropScience agus páirtithe eile v an Coimisiún* (T-429/13 agus T-451/13, [EU:T:2018:280](#), mír 143).

⁵²⁰ Breithiúnais an 12 Aibreán 2013, *Du Pont de Nemours (France) agus páirtithe eile v an Coimisiún* (T-31/07, nár foilsíodh, [EU:T:2013:167](#), mír 148; an 17 Bealtaine 2018, *Bayer CropScience agus páirtithe eile v an Coimisiún* (T-429/13 agus T-451/13, [EU:T:2018:280](#), mír 125), agus an 17 Márta 2021, *FMC v an Coimisiún* (T-719/17, [EU:T:2021:143](#), mír 78).

Dá bhrí sin, cé nach mór don Choimisiún, i gcomhthéacs an nós imeachta chun substaintí gníomhacha a athnuachan, conclúidí eolaíocha EFSA ⁵²¹ a “chur san áireamh”, inter alia, níl sé faoi cheangal, mar bhainisteoir riosca, ag na torthaí a dhéanann EFSA. Ní féidir breithniú den sórt sin a léirmhíniú mar oibleagáid ar an gCoimisiún conclúidí EFSA a leanúint ar gach bealach.

Mar sin féin, tá discréd leathan an Choimisiúin mar bhainisteoir riosca fós teoranta ag an ngá atá le forálacha Rialachán Uimh. 1107/2009 a chomhlíonadh, go háirithe Airteagal 4 de ⁵²², arna léamh i gcomhar le hlarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán sin, agus ag prionsabal an réamhchúraim is bun le forálacha uile an Rialacháin sin.

Sna himthosca sin, ní fhéadfaidh an Coimisiún formheas substainte gníomhaí a athnuachan ach amháin má léirítear go leordhóthanach, d’ainneoin réimsí criticiúla imní a shainaithint, go dtacaíonn bearta maolaithe riosca leis an gconclúid go gcomhlíontar critéir Airteagal 4 de Rialachán Uimh. 1107/2009. Dá bhrí sin, is é ról an Choimisiúin go beacht na rioscaí atá inghlactha ag an tsochaí a shainaithint, le tairseach lamhálaí níos airde do chosaint an chomhshaoil ná do shláinte an duine nó do shláinte ainmhithe, agus bearta bainistíochta á gcur san áireamh chun rioscaí sainaitheanta a mhaolú.

Sa chás seo, ós rud é gur shainaithin EFSA ceithre phríomhréimse imní ina chonclúidí a mhéid a bhaineann le cipirmeitric, ní thacaíonn sé sin leis an gconclúid nach raibh aon rogha ag an gCoimisiún a thuilleadh, mar bhainisteoir riosca, ar choinníoll go n-áirithíonn sé gur comhlíonadh na critéir a leagtar amach in Airteagal 4 de Rialachán Uimh. 1107/2009. Is é sin le rá, ní eisiatar ón gCoimisiún a fhíorú, i gcomhréir le prionsabal an réamhchúraim, an bhféadfadh an riosca a bheith inghlactha trí bhearta áirithe a fhorchur.

Breithiúnas an 15 Bealtaine 2024, *Fresenius Kabi Austria agus páirtithe eile v an Coimisiún* (T-416/22, [EU:T:2024:316](#))

(Táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine – Fionraíocht údaruithe margaíochta náisiúnta le haghaidh táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine ina bhfuil an tsubstaint ghníomhach stáirse hidrocса-eitile (HSE), tuaslagáin le haghaidh iondoirteadh – Caingean le haghaidh neamhniú – Cúram díreach – Doghlacthacht pháirteach – An oibleagáid cúiseanna a lua – Earráid dlí – Earráid fhollasach mheasúnaithe – Prionsabal an réamhchúraim – Comhréireacht – Airteagal 116 de Threoir 2001/83/CE)

Agus í ina suí in eagar méadaithe cúigear Breithiúna, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don chaingean arna tionscnamh ag Fresenius Kabi Austria GmbH agus daoine dlítheanacha eile (‘na hiarratasóirí’) ag iarraidh go ndéanfaí an cinneadh ón gCoimisiún lena gceanglaítear ar na Ballstáit lena mbaineann údaraithe margaíochta do tháirgí íocshláinte ina bhfuil stáirse hidrocса-eitile (HSE) a chur ar fionraí.

⁵²³

⁵²¹ De réir théarmaí an dara fómhír d’Airteagal 14(1) de Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 844/2023 ón gCoimisiún an 18 Meán Fómhair 2012 lena leagtar amach na forálacha is gá chun an nós imeachta athnuachana um shubstaintí gníomhacha a chur chun feidhme, i gcomhréir le Rialachán Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh (IO 2012 L 252, lch. 16).

⁵²² De réir an Airteagail sin, ní féidir formheas substainte gníomhaí a dheonú ach amháin má léirítear go sásaítear na coinníollacha formheasa dá bhforáiltear i míreanna 2 agus 3, faoi choinníollacha úsáide réalaíocha. Déantar toimhde go meastar go gcomhlíontar na coinníollacha formheasa sin má léirítear gurb amhlaidh an cás le haghaidh úsáid amháin atá ionadaíoch do tháirge cosanta plandaí amháin ar a laghad ina bhfuil an tsubstaint ghníomhach sin.

⁵²³ Cinneadh Cur Chun Feidhme C(2022) 3591 final ón gCoimisiún an 24 Bealtaine 2022 maidir le, faoi chuimsiú Airteagal 107p de Threoir 2001/83/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, na húdaruithe margaíochta le haghaidh táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine ina bhfuil an tsubstaint ghníomhach ‘stáirse hidrocса-eitile (HEA), tuaslagáin le haghaidh iondoirteadh’ tar éis measúnú a dhéanamh ar staidéar sábháilteachta iar-údarúcháin (‘an cinneadh atá faoi chonspóid’).

Is cuid de ghrúpa domhanda Fresenius iad na hiarratasóirí. Monaraíonn agus dáileann an grúpa domhanda sin, *inter alia*, táirgí íocshláinte ina bhfuil HEA mar shubstaint ghníomhach, ar táirgí iad, i bhfoirm réiteach stáirse, a úsáidtear go príomha chun hipeavailéime (toirt fola íseal) , de bharr géarchaillteanas (tobann) fola, a chóireáil, i gcás ina meastar nach leor cóireáil le tuaslagáin mhalartacha. Tá údaruithe margaíochta ag na hiarratasóirí le haghaidh cuid de na táirgí íocshláinte sin.

Tar éis roinnt measúnuithe, a rinneadh ó 2013 i leith, agus iarrachtaí i ndiaidh a chéile chun bearta íoslaghdaithe riosca a leagan síos, chinn an Coimisiún, leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, nach bhféadfaí cothromaíocht sochair-riosca na dtáirgí íocshláinte sin a mheas mar chothromaíocht fhabhrach, go háirithe mar gheall ar na rioscaí a bhaineann lena n-úsáid seachlipéid. D'ordaigh sé go gcuirfí na húdaruithe margaíochta le haghaidh na dtáirgí íocshláinte sin ar fionraí.

D'iarr na hiarratasóirí ar an gCúirt an cinneadh atá faoi chonspóid a chur ar neamhní ar an bhforas, *inter alia*, go ndearna an Coimisiún earráid ina léiriú ar an gcoincheap 'cothromaíocht sochair-riosca' de réir bhrí Threoir 2001/83 ⁵²⁴ sa mhéid gur chuir sé san áireamh na rioscaí a bhaineann lena n-úsáid seachlipéid, agus measúnú á dhéanamh aige ar chothromaíocht sochair-riosca na dtáirgí íocshláinte atá i gceist. D'áitigh siad freisin gur urramaíodh, i bhformhór na mBallstát, na bearta íoslaghdaithe riosca a cuireadh i bhfeidhm. Dá bhrí sin, níor cheart go mbainfí de thátal as neamhchomhlíonadh na mbeart íoslaghdaithe riosca sin i mBallstáit eile, dar leo, nach raibh na bearta íoslaghdaithe riosca sin éifeachtach chun na rioscaí atá i gceist a chosc.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Mar réamhbharúil, tugann an Chúirt dá haire maidir leis na coinníollacha chun údarú margaíochta a chur ar fionraí nó a chúlghairm dá dtagraítear i dTreoir 2001/83, eadhon an cinneadh go bhfuil an táirge íocshláinte díobhálach, go bhfuil an éifeachtúlacht theiripeach in easnamh, nach bhfuil an chothromaíocht sochair-riosca fabhrach nó nach bhfuil an comhdhéanamh dearbhaithe cáilíochtúil agus cainníochtúil ag an táirge íocshláinte, ⁵²⁵ gur coinníollacha malartacha agus neamh-chnaigh iad. Ní mór go ndéanfaí léiriú orthu, thairis sin, i gcomhréir leis an bprionsabal ginearálta ar dá réir nach aon dabht ach gur gá tosaíocht a bheith ag cosaint na sláinte poiblí ar chúinsí eacnamaíocha.

Sa chomhthéacs sin, rialaíonn an Chúirt ar an gcoinníoll a bhaineann le cothromaíocht sochair-riosca an táirge íocshláinte agus, go praiticiúil, ar an gcoincheap 'cothromaíocht sochair-riosca'.

Tugann sí faoi deara, sa chéad áit, maidir leis an léiriú litriúil, nach n-áirítear nó nach n-eisiatar go sainráite le forálacha Threoir 2001/83 lena dtagraítear do shainmhíniú an choincheapa sin agus don sainmhíniú ar 'rioscaí a bhaineann le húsáid an táirge íocshláinte' ⁵²⁶ na rioscaí a eascraíonn as úsáid seachlipéid táirge íocshláinte a chur san áireamh agus measúnú á dhéanamh ar chothromaíocht sochair-riosca an táirge sin. Os a choinne sin, déantar tagairt leis na forálacha sin do 'aon riosca' do shláinte nó do shláinte phoiblí an othair a bhaineann le cáilíocht, sábháilteacht nó éifeachtúlacht an táirge íocshláinte agus ní chuireann siad srian ar an gcoincheap 'sábháilteacht an táirge íocshláinte' d'úsáidí sonracha. Dá bhrí sin, ní eisiatar leis na forálacha sin na rioscaí a eascraíonn as úsáid seachlipéid táirge íocshláinte ó choincheap na rioscaí a bhaineann le sábháilteacht an táirge íocshláinte sin.

⁵²⁴ Coincheap sa chéad fhomhír d'Airteagal 116 de Threoir 2001/83/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 6 Samhain 2001 maidir leis an gcód Comhphobail a bhaineann le táirgí íocshláinte lena n-úsáid ag an duine (IO 2001 L 311, lch. 67) arna leasú le Treoir 2010/84/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Nollaig 2010 maidir le faireachas cógas (IO 2010 L 348, lch. 74).

⁵²⁵ Coinníollacha dá bhforáiltear faoin gcéad fhomhír d'Airteagal 116 de Threoir 2001/83

⁵²⁶ Faoi seach, an chéad fhleasc d'Airteagal 1(28a) agus (28) d'Airteagal 1 de Threoir 2001/83.

Sa dara háit, maidir leis an léiriú comhthéacsúil ar an gcoincheap sin, déanann an Chúirt Ghinearálta anailís ar Threoir 2001/83 lena leagtar síos oibleagáidí tuairiscithe áirithe atá ar shealbhóir údarú margaíochta do táirge íocshláinte.⁵²⁷ Tugann sí faoi deara go leagtar síos go sainráite leis na forálacha sin an oibleagáid ‘sonraí ar úsáid an táirge íocshláinte i gcás an úsáid sin a bheith lasmuigh de théarmaí an údaraithe margaíochta’ a chur in iúl don údarás inniúil náisiúnta, ar sonraí iad a bhféadfadh tionchar a bheith aici ar mheastóireacht na dtairbhí agus na rioscaí a bhaineann leis an táirge íocshláinte lena mbaineann. Anuas air sin, agus tagairt á déanamh d’fhorálacha Threoir 2001/83 lena ndéantar cur síos ar chuspóir an chórais faireachais cógas agus ar mhéid na faisnéise a fhónann sé a bhailiú,⁵²⁸ deir na Cúirte Ginearálta go leanann sé ón méid sin, ar an gcéad dul síos, go gcumhdaítear freisin leis an gcoincheap ‘rioscaí do shláinte na n-othar nó don tsláinte phoiblí’ na rioscaí a eascraíonn as úsáid ‘nach bhfuil i gcomhréir le téarmaí an údaraithe margaíochta’. Den pháirt eile, féadfaidh na Ballstáit an fhaisnéis uile a bhailítear faoin gcóras faireachais cógas a chur san áireamh, lena n-áirítear faisnéis a bhaineann leis na rioscaí a bhaineann le húsáid seachlipéid táirge íocshláinte, chun scrúdú a dhéanamh ar roghanna chun rioscaí a íoslaghdú nó a chosc agus, más gá, chun bearta rialála a dhéanamh maidir leis an údarú margaíochta atá i gceist. Ní thugtar aon léiriú sna forálacha sin go ndéanfaí fionraí nó cúlghairm údarú margaíochta a eisiamh, mar phrionsabal, ó na bearta a d’fhéadfadh na Ballstáit a dhéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí a bhaineann le húsáid seachlipéid táirge íocshláinte.

Ar deireadh, measann an Chúirt, le forálacha Threoir 2001/83 lena dtagraítear don chinneadh údarú margaíochta a dheonú faoi choinníollacha áirithe,⁵²⁹ gur leag an reachtas síos go sainráite na coinníollacha faoina bhféadfaí teorainn a chur le faisnéis maidir le héifeachtúlacht agus sábháilteacht táirge íocshláinte a bhaineann lena úsáid ‘faoi ghnáthdhálaí’. Ós rud é nach bhfuil aon tagairt do ‘ghnáthdhálaí’ úsáide i bhforáil na treorach céanna lena ndéantar foráil maidir le húdarú margaíochta a chur ar fionraí, tacaítear leis an léiriú go gcumhdaítear freisin leis an gcoincheap ‘rioscaí a bhaineann le húsáid an táirge íocshláinte’ na rioscaí a bhaineann lena úsáid seachlipéid.

Dá bhrí sin, is í conclúid na Cúirte Ginearálta go dtacaíonn léiriú comhthéacsúil ar an gcoincheap ‘cothromaíocht sochair-riosca’ leis an gconclúid go gcumhdaítear leis an gcoincheap sin na rioscaí a bhaineann le húsáid seachlipéid táirge íocshláinte.

Ar an tríú dul síos agus ar deireadh, maidir leis an léiriú teileolaíoch ar an gcoincheap céanna, cuireann an Chúirt in iúl, a mhéid a fhorchuirtear le Treoir 2001/83 ar na húdaráis inniúla an oibleagáid údarú margaíochta a chur ar fionraí, a tharraingt siar nó a leasú i gcás ina meastar cothromaíocht sochair-riosca táirge íocshláinte a bheith díobhálach, go saothraítear leis an oibleagáid sin a chuspóir bunúsach an tsláinte phoiblí a chosaint.

Mar sin, chun go bhféadfar an cuspóir seo a shaothrú go héifeachtach, ní mór go mbeidh na húdaráis inniúla in ann faisnéis maidir leis na rioscaí uile a eascraíonn as táirge íocshláinte don tsláinte phoiblí, lena n-áirítear na rioscaí a bhaineann le húsáid seachlipéid an táirge íocshláinte sin. Mar sin, d’fhéadfadh úsáid seachlipéid táirge nach bhfuil neamhghnách agus a bhaineann le cinneadh arna dhéanamh ag gairmí leighis trí thomhas a dhéanamh ar na tairbhí agus na rioscaí agus nach mór é a bheith curtha ar an eolas a mhéid is féidir, amhail na rioscaí a bhaineann le húsáid an táirge íocshláinte sin i gcomhréir le húdarú margaíochta an táirge íocshláinte sin. Dá bhrí sin, leis an léiriú teileolaíoch ar an gcoincheap ‘cothromaíocht sochair-riosca’, deimhnítear an chonclúid go gcumhdaítear leis an gcoincheap sin freisin rioscaí a bhaineann le húsáid seachlipéid táirge íocshláinte.

⁵²⁷ Airteagal 23(2) de Threoir 2001/83.

⁵²⁸ Airteagal 101(1) de Threoir 2001/83.

⁵²⁹ An dara fomhír d’Airteagal 22 de Threoir 2001/83

Dá thoradh sin, tagann an Chúirt ar an gconclúid, trí na rioscaí a bhaineann le húsáid seachlipéid na dtáirgí íocshláinte atá i gceist a chur san áireamh agus measúnú á dhéanamh ar an gcothromaíocht sochair-riosca, nár bhain an Coimisiún míbhrí as an gcoincheap sin.

Chun na bearta íoslaghdaithe riosca a chomhlíonadh, cinneann an Chúirt nach ndearna an Coimisiún aon earráid fhollasach mheasúnaithe trí theacht ar an gconclúid gur lean úsáid seachlipéid na dtáirgí íocshláinte lena mbaineann ar aghaidh d'ainneoin na mbeart íoslaghdaithe riosca a cuireadh i bhfeidhm.

IX. Fuinneamh

Breithiúnas an 27 Samhain 2024, *Nord Stream 2 v an Pharlaimint agus an Chomhairle* (T-526/19 RENV, [EU:T:2024:864](#)).

(*Fuinneamh – Margadh inmheánach sa ghás nádúrtha – Treoir (AE) 2019/692 – Leasú ar Threoir 2009/73/CE – Deimhneacht dhlíthiúil – Cóir chomhionann – Comhréireacht – Mí-úsáid cumhachtaí – Mírialtachtaí nós imeachta*)

Agus tarchur chun réamhrialú os a comhair, díbhtear leis an gCúirt Ghinearálta an chaingean ina hiomláine a thionscain Nord Stream 2 AG i gcoinne Threoir (AE) 2019/692 ⁵³⁰ lena leasaítear Treoir 2009/73 maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa ghás nádúrtha. Agus an méid sin á dhéanamh aici, diúltaíonn sí d'argóint lárnach Nord Stream 2 go raibh an Treoir atá faoi chonspóid, go bunúsach, dírithe go sonrach ina choinne, de shárú, *inter alia*, ar phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla, ar phrionsabal na córa comhionainne agus ar phrionsabal na comhréireachta.

Is cuideachta faoi dhlí na hEilvéise é Nord Stream 2, arb é cuideachta comhstoic phoiblí na Rúise, Gazprom, an t-aon scairshealbhóir atá aici. Bhí sé freagrach as pleanáil, tógáil agus oibriú phíblíne mhuirí Nord Stream 2, lena n-áiríteofar an sreabhadh gáis idir Oust-Louga (an Rúis) agus Lubmin (an Ghearmáin).

An 17 Aibreán 2019, ghlac Parlaimint na hEorpa agus Comhairle an Aontais Eorpaigh an Treoir atá faoi chonspóid, a tháinig i bhfeidhm an 23 Bealtaine 2019. Tá sé mar aidhm aici a áirithiú, maidir leis na rialacha dá bhforáiltear le Treoir 2009/73 maidir le línte tarchuir gáis a nascann dhá Bhallstát nó níos mó, go mbeidh siad infheidhme freisin, laistigh den Aontas, maidir le línte tarchuir gáis go dtí tríú tíortha agus uathu, amhail píblíne Nord Stream 2.

Sa chomhthéacs sin, mar sin féin, foráiltear le hAirteagal 49a(1) de Threoir 2009/73, arna leasú, ('Airteagal 49a') go bhféadfaidh maolú ar na hoibleagáidí a leagtar amach sa Treoir sin a dheonú do phíblínte idir Ballstát agus tríú tír arna gcur i gcrích roimh an 23 Bealtaine 2019 (an 'maolú atá faoi dhíosópoid'). Thairis sin, foráiltear le hAirteagal 36, arna leasú, go bhféadfaidh bonneagar nua gáis tairbhe a bhaint as díolúine ó choinníollacha áirithe (an 'díolúine atá faoi dhíosópoid'). Mar sin féin, ní fhéadfaidh píblíne Nord Stream 2 tairbhe a bhaint as an maolú nó as an díolúine thuas.

Le hOrdú an 20 Bealtaine 2020 ⁵³¹, dhíbh an Chúirt Ghinearálta an chaingean chun an Treoir atá faoi chonspóid a chur ar neamhní toisc í a bheith do-ghlactha. Agus achomharc os a comhair arna thabhairt ag Nord Stream 2, chuir an Chúirt Bhreithiúnas ordú na Cúirte Ginearálta ⁵³² ar neamhní, chinn sí go raibh an chaingean inghlactha i bpáirt agus chuir sí an cás ar ais chuig an gCúirt Ghinearálta le haghaidh rialú ar an tsubstaint.

I bhfianaise argóintí Nord Stream 2, mar a soiléiríodh ag an éisteacht, chinn an Chúirt Ghinearálta go raibh an chaingean inghlactha a mhéid a d'fhéach sí le hAirteagal 1(9) den Treoir atá faoi chonspóid, lena gcuirtear Airteagal 49a isteach i dTreoir 2009/73, a chur ar neamhní.

⁵³⁰ Treoir (AE) 2019/692 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Aibreán 2019, lena leasaítear Treoir 2009/73/CE maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa ghás nádúrtha (IO 2019 L 117, lch. 1, 'an Treoir atá faoi chonspóid').

⁵³¹ Ordú an 20 Bealtaine 2020, *Nord Stream 2 v an Pharlaimint agus an Chomhairle* (T-526/19, [EU:T:2020:210](#)).

⁵³² Ordú an 12 Iúil 2022, *Nord Stream 2 v an Pharlaimint agus an Chomhairle* (C-348/20 P, [EU:C:2022:548](#)).

Measúnú na Cúirte Ghinearálta

Ar an gcéad dul síos, rialaíonn an Chúirt Ghinearálta nach féidir leis an bhfóras nach bhféadfadh Nord Stream 2 tairbhe a bhaint as an díolúine atá faoi dhíospóid ná as an maolú atá faoi dhíospóid ar dháta glactha na Treorach atá faoi chonspóid a léiriú gur sháraigh reachtas an Aontais prionsabal na deimhneachta dlíthiúla agus a chomhthoradh, eadhon prionsabal an ionchais dhliteanaigh a chosaint.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt Ghinearálta nach mór scrúdú a dhéanamh ar chomhlíonadh na bprionsabal sin i bhfianaise an eolais a d'fhéadfadh a bheith ag oibreoir eacnamaíoch stuama feasach go réasúnach maidir le forbairt an chreata dhlíthiúil agus na n-iarmhairtí a bhí air a bhaint as chun a iompar a shocrú. Ní mór scrúdú a dhéanamh ar an gcomhlíonadh sin freisin i bhfianaise na n-imthosca a bhaineann leis an bhforbairt sin agus, go háirithe, i bhfianaise iompar na n-institiúidí inniúla.

Maidir le dodhéantacht tairbhe a bhaint as an díolúine atá faoi dhíospóid, cuireann an Chúirt Ghinearálta in iúl gur chinn Nord Stream 2 infheistíocht a dhéanamh i gcomhthéacs arb é is príomhthréith dó le fada fonn daingean agus leanúnach, go háirithe ar roinnt Ballstát, ar an bParlaimint agus ar an gCoimisiún, píblínte idir Ballstát agus tríú tír, go ginearálta, agus píblíne Nord Stream 2, go háirithe, a chur faoi réir na n-oibleagáidí a leagtar síos i dTreoir 2009/73.

Ina theannta sin, lean Nord Stream 2 dá infheistíochtaí go leanúnach tar éis an dáta a cuireadh na mbeart sin i bhfeidhm trí thograí ón gCoimisiún agus in ainneoin go raibh sé in ann cur i bhfeidhm Threoir 2009/73 den chineál sin a thuar go réasúnta. Thairis sin, níor léirigh sé nach raibh sé in ann oiriúnú chun leas a bhaint as an díolúine atá faoi dhíospóid nuair a tháinig an Treoir atá faoi chonspóid i bhfeidhm.

Dá bhrí sin, níor cuireadh d'oibleagáid ar reachtas an Aontais raon feidhme Airteagal 49a a oiriúnú do chás áirithe Nord Stream 2 ionas go mbainfidh sé tairbhe as an maolú atá faoi dhíospóid toisc nach bhféadfadh sé tairbhe a bhaint as an díolúine sin.

Maidir leis an bhfóras nach raibh Nord Stream 2 in ann tairbhe a bhaint as an maolú atá faoi dhíospóid toisc nach raibh tógáil a phíblíne curtha i gcrích roimh an 23 Bealtaine 2019, cuireann an Chúirt Ghinearálta in iúl go raibh an critéar maidir le cur i gcrích na píblíne roimh dháta de theacht i bhfeidhm na Treorach atá faoi chonspóid san áireamh cheana féin sa togra le haghaidh Treorach agus go raibh Nord Stream 2 in ann a thuar nach gcuirfí a phíblíne roimh an dáta sin.

Tugann an Chúirt Ghinearálta faoi deara freisin go bhfuil an critéar sin i gcomhréir le prionsabal na deimhneachta dlíthiúla agus le prionsabal chosaint an ionchais dhliteanaigh, a mhéid atá sé soiléir, beacht agus oibiachtúil agus lena léirítear leis an prionsabal go bhfuil feidhm ag riail nua dlí ó theacht i bhfeidhm an ghnímh lena mbunaítear é. Léirítear leis an gcritéar oibiachtúil sin freisin gur chuir an reachtóir cás ar leith na bpíblínte lánchríochnaithe san áireamh.

Chomh maith leis sin, bhí am breise ag Nord Stream 2 chun na téarmaí oibríochta a bhí beartaithe dá phíblíne a leasú, toisc gur socraíodh an spriocdháta chun an Treoir atá faoi chonspóid a thrasuí 10 mí tar éis í a ghlacadh. Ina theannta sin, ní chuireann an fóras nach féidir le Nord Stream 2 tairbhe a bhaint as an maolú atá faoi dhíospóid cosc air a phíblíne a oibriú ar bhealach atá inghlactha go heacnamaíoch.

Ar an dara dul síos, diúltaítear leis an gCúirt Ghinearálta do shaincheist dlí Nord Stream 2 lena n-éilítear sárú ar phrionsabal na córa comhionainne a mhéid go leanfaí difríocht gan údar maith sa chaoi a gcaitear le cásanna inchomparáide.

I ndáil leis sin, measann sí nach bhfuil píblínte a críochnaíodh roimh an 23 Bealtaine 2019, ar thaobh amháin, agus píblínte nár críochnaíodh roimh an dáta sin, agus go háirithe na píblínte sin atá á dtógáil

amhail píblíne Nord Stream 2, ar an taobh eile, i staid inchomparáide. Maidir le píblíne a bhí i bhfeidhm ar an dáta sin, is gá gur eascair réamhinfheistíocht aisti nach féidir a thréigean a thuilleadh, agus beidh tús curtha aici ag oibriú faoi chóras dlí nach ndearnadh foráil do chur i bhfeidhm na n-oibleagáidí a leagtar síos i dTreoir 2009/73 ar a nós.

Os a choinne sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh caiteachas níos lú tabhaithe ag infheisteoir i bpíblíne nach raibh curtha i gcrích ar dháta de theacht i bhfeidhm na Treorach atá faoi chonspóid, nó d'fhéadfadh sé go mbeadh níos mó deiseanna aige a infheistíocht a oiriúnú. Thairis sin, fiú más rud é go raibh infheistíochtaí tábhachtacha agus oibreacha foirgníochta mar thoradh ar an bpíblíne lena mbaineann, d'fhéadfadh sé gur cinneadh na hinfeistíochtaí agus na hoibreacha sin agus láneolas acu ar na fórais, i gcomhthéacs intuartha leasú a dhéanamh ar an reachtaíocht is infheidhme, amhail i gcás Nord Stream 2. Ar deireadh, tá am ag infheisteoir i bpíblíne den chineál sin oiriúnú do na hathruithe reachtacha a bheartaítear leis an Treoir atá faoi chonspóid, toisc gur cuireadh é ar an eolas, roinnt míonna roimhe sin agus go raibh tréimhse ag na Ballstáit chun na hathruithe sin a thrasú sa dlí náisiúnta.

Soiléiríonn an Chúirt Ghinearálta go bhfuil staid an dá chineál píblínte thuasluaite éagsúil óna chéile i bhfianaise ní hamháin cuspóir Airteagal 49a, ach spriocanna na Treorach atá faoi chonspóid chomh maith le prionsabail agus cuspóirí an Aontais maidir leis an mbeartas fuinnimh.

Is féidir measúnú *ex post* a dhéanamh ar an tionchar a bheadh ag píblíne atá curtha i gcrích cheana féin ar fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh, ar bhonn na taithí a fuarthas agus an phíblíne i dtrácht á hoibriú. Ina theannta sin, le cur i bhfeidhm na n-oibleagáidí dá bhforáiltear le Treoir 2009/73 maidir le píblínte gáis den chineál sin, tá baol ann go gcuirfear isteach ar acmhainneachtaí agus ar shreafaí soláthair, rud a thugann údar le scrúdú tapa a dhéanamh ar a staid i bhfianaise na gcoinníollacha dá bhforáiltear le hAirteagal 49a.

Mar sin féin, i gcás píblíne nach bhfuil curtha i gcrích ar dháta de theacht i bhfeidhm na Treorach atá faoi chonspóid, ní féidir ach measúnú ionchasach a dhéanamh ar a tionchar ar an margadh inmheánach agus ar shlándáil an tsoláthair agus tá gá le measúnuithe níos mionsonraithe agus níos casta. Thairis sin, a mhéid nach féidir píblíne den chineál sin a oibriú, ní bheidh baol ann go gcuirfear isteach ar shreafaí soláthair le cur i bhfeidhm na Treorach atá faoi chonspóid i ndáil leis sin.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, tá sé d'éifeacht ag Airteagal 49a caitheamh ar bhealach éagsúil le cásanna éagsúla.

Tugann an Chúirt Ghinearálta faoi deara freisin, fiú dá mba rud é go gcaithfí ar bhealach éagsúil le cásanna inchomparáide mar thoradh ar Airteagal 49a, bheadh údar leis an gcóir éagsúil sin. I ndáil leis sin, leanann sé, ar an gcéad dul síos, gur critéar oibiachtúil agus réasúnta é an critéar maidir le cur i gcrích roimh dháta de theacht i bhfeidhm na Treorach atá faoi chonspóid. Ar an dara dul síos, is iomchuí aon difríocht sa chóir, a eascraíonn as cur i bhfeidhm an chritéir sin, chun cuspóir an airteagail sin a bhaint amach, eadhon a chur san áireamh nach bhfuil rialacha ann atá infheidhme maidir le píblínte idir Ballstát agus tríú tír roimh dháta de theacht i bhfeidhm na Treorach atá faoi chonspóid. Cuireann sé ar chumas úinéirí píblíne agus na mBallstát araon a mheas go héasca an dtagann píblíne faoi raon feidhme Airteagal 49a nó nach dtagann. Ar an tríú dul síos, ní rachaidh aon difríocht sa chóireáil de thoradh chur i bhfeidhm an chritéir thuasluaite thar na teorainneacha is gá chun an cuspóir a shaothraítear leis an airteagal sin a bhaint amach, ós rud é go dtugann tábhacht an chuspóra sin údar leis na srianta a bhí ar infheisteoirí amhail Nord Stream 2 mar gheall ar chur i bhfeidhm na n-oibleagáidí dá bhforáiltear le Treoir 2009/73 maidir le píblíne nach raibh curtha i gcrích roimh an 23 Bealtaine 2019.

Ar an tríú dul síos, measann an Chúirt Ghinearálta nár léirigh Nord Stream 2 go sáraítear le leathnú raon feidhme na n-oibleagáidí a leagtar síos le Treoir 2009/73 chuig píblínte gáis idir Ballstát agus tríú tír prionsabal na comhréireachta.

Measann an Chúirt Ghinearálta, ar dtús, gurb iomchuí an Treoir atá faoi chonspóid chun cuspóirí na deimhneachta dlíthiúla agus na comhsheasmhachta sa chreat dlíthiúil a shaothraítear léi go bunúsach a bhaint amach, a mhéid a leathnaítear léi raon feidhme Threoir 2009/73 agus, dá bhrí sin, raon feidhme na n-oibleagáidí a leagtar síos leis an Treoir sin. Ní bhaineann an fíoras nach féidir le Nord Stream 2 amháin tairbhe a bhaint as an díolúine atá faoi dhíospóid ná as an maolú atá faoi chonspóid leis an gcinneadh seo.

Ina dhiaidh sin, cuireann an Chúirt Ghinearálta in iúl gurb iomchuí cur i bhfeidhm na n-oibleagáidí dá bhforáiltear le Treoir 2009/73 maidir le píblínte idir Ballstát agus tríú tír, go ginearálta, agus maidir le píblíne Nord Stream 2, go háirithe, chun an cuspóir a bhaint amach maidir leis an margadh inmheánach sa ghás nádúrtha a chomhlánú trí shaobhadh iomaíochta agus éifeachtaí diúltacha ar shlándáil an tsoláthair a sheachaint. Le Treoir 2009/73, leagtar síos, *inter alia*, oibleagáid an córas tarchurtha agus an t-oibreoir córais tarchurtha a dhíchuchadh (unbundling), oibleagáid maidir le rochtain tríú páirtí ar an líonra agus oibleagáidí eile a bhaineann go háirithe le trédhearcacht taraife agus neamhtharaife. I bhfianaise ábhar na n-oibleagáidí sin, ós rud é nach bhfuil feidhm acu ach maidir le cuid de phíblínte gáis idir Ballstát agus tríú tír, ní dhéanann sé sin difear ar bhealach ar bith d'oiriúnacht na n-oibleagáidí sin na cuspóirí atá á saothrú a bhaint amach.

Ar an mbealach céanna, ní féidir leis an bhfíoras nach bhfuil feidhm ag an Treoir atá faoi chonspóid ach maidir le píosa beag d'acmhainneacht allmhairiúcháin tríú tíortha, eadhon acmhainneacht phíblíne Nord Stream 2, amhras a chaitheamh ar an oiriúnacht sin. Seoladh tionscadal phíblíne Nord Stream 2 i gcomhthéacs ar leith, ina raibh ganntanas gáis roimh go leor Ballstát mar gheall ar dhíospóidí a bhain le Cónaidhm na Rúise. Ina theannta sin, tá feidhm ag an Treoir atá faoi chonspóid maidir le gach píblíne atá ann cheana agus a bheidh ann amach anseo, ar tír nó ar muir. Ar deireadh, glacadh í i gcomhthéacs ina raibh go leor píblínte a cuireadh i gcrích idir Ballstát agus tríú tír faoi réir na n-oibleagáidí a leagtar síos le Treoir 2009/73 cheana féin, sa chaoi go méadaítear léi cumas allmhairiúcháin tríú tíortha a chumhdaítear leis an Treoir sin, agus fiú más rud é gurbh í píblíne Nord Stream 2 an t-aon píblíne nach bhfuil incháilithe do dhíolúine nó do mhaolú.

Ar deireadh, chinn an Chúirt Ghinearálta nach sáraítear leis an Treoir atá faoi chonspóid na teorainneacha is gá chun a cuspóirí a bhaint amach.

Go háirithe, níor léiríodh Nord Stream 2 go bhforchuirtear oibleagáidí air leis an Treoir atá faoi chonspóid nach bhfuil riachtanach i bhfianaise an chuspóra maidir leis an margadh inmheánach a chomhlánú nó go bhfuil na míbhuntáistí dó féin nó don Aontas Eorpach agus dá Bhallstáit a eascraíonn as cur i bhfeidhm na n-oibleagáidí a leagtar síos i dTreoir 2009/73 díréireach go follasach le tábhacht na gculpóirí atá á saothrú agus leis na buntáistí a bhaineann leis an Aontas as na hoibleagáidí sin. Chuige sin, ós rud é nach féidir le Nord Stream 2 a phíblíne a oibriú mar a bhí beartaithe ar dtús, ní léirítear go gcuireann an Treoir atá faoi chonspóid srianta iomarcacha uirthi. Thairis sin, níor léirigh sé na hiarmhairtí airgeadais a bhaineann le cur i bhfeidhm na n-oibleagáidí a leagtar síos le Treoir 2009/73 ar a phíblíne, píblíne ar féidir leis leanúint ar aghaidh ag oibriú ar bhealach atá inghlactha ó thaobh na heacnamaíochta de.

Ar an gceathrú dul síos, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don tsaincheist dlí lena n-éilítear mí-úsáid cumhachtaí. Meabhraíonn sí, i dtosach báire, go bhfuil an Treoir atá faoi chonspóid bunaithe ar Airteagal 194 CFAE agus nach maítear go bhfuil an bunús sin mícheart. Ní féidir an fíoras go ndéanann an Treoir sin dochar do phíblíne Nord Stream 2 a léiriú, ann féin, go raibh sé ar intinn ag an reachtas cuspóir a shaothrú nach ionann é agus na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 194(1) CFAE.

Ina theannta sin, níor léirigh Nord Stream 2 gur glacadh an Treoir atá faoi chonspóid chun cuspóirí seachas na cuspóirí a luaitear sa Treoir sin a shaothrú, a fhéachann léi aghaidh a thabhairt ar fhadhbanna níos leithne ná iad siúd a bhaineann lena phíblíne, eadhon, *inter alia*, bacainní ar chomhlánú an mhargaidh inmheánaigh sa ghás nádúrtha.

Thairis sin, níl Nord Stream 2 i dteideal a mhaíomh gurb é cuspóir na Treorach atá faoi chonspóid ná dul timpeall ar na deacrachtaí dlíthiúla a eascraíonn as iarraidh an Choimisiúin ar shainordú chuig an gComhairle maidir le comhaontú idirnáisiúnta a chaibidliú le Cónaidhm na Rúise maidir le píblíne Nord Stream 2. Is ionstraimí comhlántacha agus neamh-ionadacha iad an Treoir atá faoi chonspóid agus caibidlíocht.

Ós rud é nár seasadh le saincheist dlí dheireanach Nord Stream 2, lena n-éilítear sárú ar cheanglais riachtanacha nós imeachta, díbheann an Chúirt Ghinearálta an chaingean ina hiomláine.

X. An comhbheartas tráchtála

Breithiúnas an 21 Feabhra 2024, *Sinopec Chongqing SVW Chemical agus páirtithe eile v an Coimisiún* (T-762/20, [EU:T:2024:113](#))

(Dumpáil – Allmhairí chineálacha áirithe alcóil polaivinile de thionscnamh na Síne – Dleacht frithdhumpála chinntitheach – Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2020/1336 – Ríomh an ghnáthluacha – Saobhadh suntasach sa tír is onnmhaireoir – Airteagal 2(6a) de Rialachán (AE) 2016/1036 – Díl EDT – Prionsabal maidir le léiriú a bheith i gcomhréir – Coigeartuithe – CBL neamh-inaisíoctha – Feidhmeanna gníomhaire atá ag obair ar bhonn coimisiúin – Comparáid chothrom idir an praghas onnmhairiúcháin agus an gnáthluach – Dualgas cruthúnais – Airteagal 2(10)(b) agus (i) de Rialachán 2016/1036 – Neamhchomhoibriú – Sonraí ar fáil – Airteagal 18 de Rialachán 2016/1036 – Cur i bhfeidhm dubailte – Cur i bhfeidhm pionósach – Próisis táirgthe éagsúla – Sladghearradh praghais – Deighleoga margaidh – Modheolaíocht na n-uimhreacha rialaithe táirgí – Airteagal 3(2) agus (3) de Rialachán 2016/1036 – Cearta cosanta – Rúndacht – Airteagal 19(20) de Rialachán Uimh. 2016/1036)

Ar bhonn caingean arna tionscnamh ag eintitis de chuid ghrúpa Sinopec na Síne, déanann an Chúirt Ghinearálta Rialachán Cur Chun Feidhme 2020/1336 ón gCoimisiún Eorpach lena bhforchuirtear dleachtanna frithdhumpála cinntitheacha ar allmhairí alcól polaivinile áirithe ('PVA') de thionscnamh na Síne a chur ar neamhní ⁵³³. Ina breithiúnas, i gcomhthéacs chomparáid chóir idir an praghas onnmhairiúcháin agus an gnáthluach, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta méid an dualgais cruthúnais atá ar an gCoimisiún chun coigeartú suas a chur i bhfeidhm ar an bpraghas onnmhairiúcháin, ar an bhforas go ndéanann cuideachta díolacháin a bhaineann le táirgeoir feidhmeanna a chur i gcrích atá comhchosúil le feidhmeanna gníomhaire atá ag obair ar bhonn coimisiúin. Tugann an Chúirt Ghinearálta rialú freisin ar an gceist, i gcás ina mbunaíonn an Coimisiún a thorthaí ar fhíorais atá ar fáil tar éis cinneadh nár chomhoibrigh cuideachta, an bhféadfaidh sé toimhde a chur i bhfeidhm go gcomhfhreagraíonn gnáthluach na dtáirgí á ndíol ag an gcuideachta sin don ghnáthluach is airde i measc na dtáirgeoirí onnmhairiúcháin eile.

Sa chás seo, thionscain an Coimisiún, tar éis dó gearán a fháil ó Kuraray Europe GmbH, príomhtháirgeoir PVA san Aontas Eorpach, imscrúdú frithdhumpála agus ina dhiaidh sin ghlac sé an Rialachán atá faoi chonspóid.

Is sa chomhthéacs sin a rinne eintitis i ngrúpa Sinopec, eadhon Sinopec Chongqing SVW Chemical Co. Ltd ('Sinopec Chongqin') agus Sinopec Great Wall Energy & Chemical (Ningxia) Co. Ltd ('Sinopec Ningxia'), cuideachtaí Síneacha a tháirgeann PVA, agus Central-China Company, Sinopec Chemical Commercial Holding Co. Ltd ('Sinopec Central-China'), cuideachta Shíneach atá nasctha leis na gnóthais roimhe sin, a onnmhairíonn, *inter alia*, táirgí arna monarú acu chuig an Aontas Eorpach, agus iad den tuairim go ndearnadh dochar dóibh leis na dleachtanna frithdhumpála arna bhforchur ag an gCoimisiún, caingean a thionscnamh os comhair na Cúirte Ginearálta chun Rialachán Cur Chun Feidhme 2020/1336 a neamhniú a mhéid a bhain sé leo ⁵³⁴.

⁵³³ Rialachán Cur Chun Feidhme 2020/1336 ón gCoimisiún an 25 Meán Fómhair 2020 lena bhforchuirtear dleachtanna frithdhumpála cinntitheacha ar allmhairí alcól polaivinile áirithe de thionscnamh na Síne (IO 2020 L 315, Ich. 1, 'an rialachán atá faoi chonspóid').

⁵³⁴ Ba cheart tagairt a dhéanamh do dhá bhreithiúnas eile a tugadh an lá céanna agus rialú á thabhairt ar dhá chaingean le haghaidh neamhniú i gcoinne an Rialacháin faoi chonspóid: Breithiúnas *Inner Mongolia Shuangxin Environment-Friendly Material v an Coimisiún* (T-763/20, [EU:T:2024:114](#)) agus breithiúnas *Anhui Wanwei Updated High-Tech Material Industry agus Inner Mongolia Mengwei Technology v an Coimisiún* (T-764/20, [EU:T:2024:115](#)).

Measúnú na Cúirte Ghinearálta

I dtaca lena gcaingean, áitíonn na hiarratasóirí, ar dtús, go bhfuil cur i bhfeidhm Airteagal 2(6)(a) de Rialachán 2016/1036 ⁵³⁵ ón gCoimisiún, chun gnáthluach na dtáirgí a mhonaraíonn siad a chinneadh, contrártha leis na hoibleagáidí a eascraíonn as dlí na hEagraíochta Domhanda Trádála. Bunaítear leis an bhforáil sin córas speisialta lena leagtar síos na rialacha chun gnáthluach a chinneadh i gcás onnmhairí ó thíortha ar léiríodh go bhfuil saobhadh suntasach ar a margadh intíre, mar a shainmhínítear san fhoráil sin.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt Ghinearálta in iúl nach raibh sé de cheangal ar an gCoimisiún an fhoráil sin a léiriú i gcomhréir le rialacha na hEagraíochta Domhanda Trádála. Go deimhin, fiú más gá léiriú a dhéanamh ar théacsanna an Aontais, a mhéid is féidir, i bhfianaise an dlí idirnáisiúnta, go háirithe i gcás ina bhfuil sé beartaithe leo comhaontú idirnáisiúnta arna thabhairt i gcrích ag an Aontas Eorpach a chur chun feidhme, is amhlaidh fós nach féidir Airteagal 2(6)(a) den bhun-Rialachán a mheas mar fhoráil atá beartaithe chun oibleagáidí sonracha a chur chun feidhme faoi chomhaontuithe arna dtabhairt i gcrích faoi chuimsiú na hEagraíochta Domhanda Trádála, ós rud é nach bhfuil rialacha sonracha i ndlí na hEagraíochta Domhanda Tráchtála atá beartaithe chun an gnáthluach a ríomh sna cásanna a chumhdaítear leis an bhforáil atá i gceist.

Ina dhiaidh sin, a mhéid a bhaineann leis an gcomparáid idir an praghas onnmhairiúcháin agus gnáthluach na dtáirgí lena mbaineann, cinneann an Chúirt gur chuir an Coimisiún coigeartú suas i bhfeidhm go mícheart ar phraghsanna onnmhairiúcháin faoi Airteagal 2(10) (i) den bhun-Rialachán. Go deimhin, rinne sé earráid mheasúnaithe nuair a chinn sé, d'ainneoin comhrialú a bheith ann, nárbh ionann na hiarratasóirí agus eintiteas eacnamaíoch coiteann, ós rud é, de réir an Choimisiúin, nár ghníomhaigh Sinopec Central-China, cuideachta díolacháin atá nasctha leis an dá iarratasóir eile, mar roinn inmheánach díolacháin, ach gur fheidhmigh sé feidhmeanna atá inchomparáide le feidhmeanna gníomhaire atá ag obair ar bhonn coimisiúin.

I ndáil leis sin, is léir ón gcásdlí socair, is léir ó chásdlí socair, i gcás ina measann institiúidí an Aontais gur iomchuí coigeartú anuas a chur i bhfeidhm ar an bpraghas onnmhairiúcháin ar an bhforas go bhfeidhmíonn cuideachta díolacháin a bhaineann le táirgeoir feidhmeanna atá inchomparáide le feidhmeanna gníomhaire atá ag obair ar bhonn coimisiúin, gur faoi na hinstiúidí sin atá sé comharthaí comhsheasmhacha, ar a laghad, a thabhairt ar aird lena léirítear go gcomhlíontar an coinníoll sin.

Dá bhrí sin, ba faoin gCoimisiún a bhí sé fianaise chomhsheasmhach leordhóthanach a thabhairt ar aird chun a thaispeáint, in ainneoin comhrialú a bheith ann, gur chomhlíon Sinopec Central-China feidhmeanna atá inchomparáide le feidhmeanna gníomhaire a bhí ag obair ar bhonn coimisiúin agus nár ghníomhaigh sé mar roinn díolacháin inmheánach. Mar sin féin, ní raibh an Coimisiún in ann a dhualgas cruthúnais a chomhlíonadh, ós rud é go raibh an fhianaise a tugadh ar aird neamhábhartha nó gan luach cruthúnais i bhfianaise na bhfeidhmeanna a bhí á gcur i gcrích ag Sinopec Central-China.

Maidir le ghnáthluach na dtáirgí arna ndíol ag Sinopec Ningxia a ríomh, tugann an Chúirt Ghinearálta dá haire freisin go ndearna an Coimisiún earráid dlí agus toimhde á cur i bhfeidhm aige go gcomhfhreagraíonn an luach sin don ghnáthluach is airde i measc luach na dtáirgeoirí onnmhairiúcháin eile.

Sa chás seo, ós rud é nach raibh na hiarratasóirí in ann na sonraí riachtanacha a bhaineann le Sinopec Ningxia a sholáthar don Choimisiún, rinne an Coimisiún gnáthluach na dtáirgí a dhíol Sinopec Ningxia a ríomh ar bhonn na bhfíoras atá ar fáil, de réir bhrí Airteagal 18 den bhun-Rialachán. Dá bhrí sin, rinneadh comparáid idir na sonraí a bhí aici. Cé nach gceanglaítear ar an gCoimisiún míniú a thabhairt

⁵³⁵ Rialachán (AE) 2016/1036 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 8 Meitheamh 2016 maidir le cosaint i gcoinne allmhairí dumpáilte ó thíortha nach baill den Aontas Eorpach iad (IO 2016 L 176, Ich. 21, 'an bun-Rialachán frithdhumpála').

ar an gcaoi ab fhearr a d'fhéadfaí na fíorais a bhí ar fáil a úsáid, ós rud é nach léir oibleagáid den sórt sin ó Airteagal 18 den bhun-Rialachán ná ón gcásdlí, ní mór di, mar sin féin, míniú a thabhairt ar an bhfáth go bhfuil na sonraí a úsáidtear ábhartha.

Dá bhrí sin, más rud é, mar gheall ar na difríochtaí idir na próisis táirgthe arna leanúint ag Sinopec Ningxia agus Sinopec Chongqing, go raibh an Coimisiún i dteideal neamhaird a thabhairt, mar shonraí ábhartha, ar na sonraí a bhaineann le Sinopec Ningxia agus iad siúd a bhaineann leis na táirgeoirí onnmhairiúcháin eile a úsáid, bhí air údar a thabhairt lena rogha an gnáthluach is airde i measc na dtáirgeoirí onnmhairiúcháin eile a úsáid le haghaidh gach cineáil táirge arna ndíol ag Sinopec Ningxia. Go deimhin, ní féidir an rogha sin a bhunú ar thoirimhde bunaithe amháin ar chinneadh nár chomhoibriú na hiarratasóirí, ós rud é nach bhfuil an Coimisiún i dteideal pionós a ghearradh ar tháirgeoir onnmhairiúcháin as a easpa comhoibriú.

Thairis sin, tá sé inghlactha i gcónaí dul i muinín toimhde, fiú más deacair í a fhrisnéis, ar choinníoll go bhféadfaí, go háirithe, fianaise dá mhalairt a thabhairt ar aird. Sa chás seo, ní féidir an toimhde atá i gceist a fhrisnéis ach amháin má sholáthraíonn na hiarratasóirí faisnéis don Choimisiún arb í an easpa táirgthe go díreach an toisc a spreag an Coimisiún úsáid a bhaint as na fíorais atá ar fáil de réir bhrí Airteagal 18 den bhun-Rialachán.

Ar deireadh, measann an Chúirt Ghinearálta nár sháraigh an Coimisiún cearta cosanta na n-iarratasóirí trí dhiúltú faisnéis a nochtadh dóibh maidir leis na cainníochtaí a díoladh agus praghsanna díola thionscal an Aontais, chomh maith leis na corrlaigh sladghearrtha agus ghearrdhíola, ós rud é gur faisnéis nua í an fhaisnéis sin.

Comhthacaítear leis an easpa earráide sin toisc nár tharchuir na hiarratasóirí an cheist sin os comhair an Oifigigh Éisteachta nuair a fuair siad an ríomhphost ón gCoimisiún inar dhiúltaigh siad dá n-iarraidh ar rochtain ar an bhfaisnéis thuasluaite, cé go bhféadfaidís é sin a dhéanamh ⁵³⁶. Agus an méid sin á dhéanamh acu, d'aontaigh siad le cinneadh an Choimisiúin a eascraíonn as cothromú na gcuspóirí a shaothraítear leis an mbun-Rialachán, is é sin, a chur ar chumas páirtithe leasmhara a leasanna a chosaint go héifeachtach agus rúndacht na faisnéise arna bailiú le linn an imscrúdaithe a chaomhnú. ⁵³⁷

Breithiúnas an 21 Feabhra 2024, *Inner Mongolia Shuangxin Environment-Friendly Material v an Coimisiún* (T-763/20, [EU:T:2024:114](#))

(Dumpáil – Allmhairí chineálacha áirithe alcóil polaivinile de thionscnamh na Síne – Dleacht frithdhumpála chinntitheach – Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2020/1336 – Ríomh an ghnáthluacha – Saobhadh suntasach sa tír is onnmhaireoir – Airteagal 2(6a) de Rialachán (AE) 2016/1036 – Díl EDT – Prionsabal maidir le léiriú a bheith i gcomhréir – Rogha na tíre ionadaíche is oiriúnaí – Sonraí ar fáil go héasca- Neamh-chomhoibriú – Coincheap 'faisnéis is gá' Airteagal 18 de Rialachán 2016/1036. – Sladghearradh praghaís – Deighleog an mhargaidh – Modheolaíocht na n-uimhreacha rialaithe táirgí – Airteagal 3(2) agus (3) de Rialachán 2016/1036 – Cearta na Cosanta- Láimhseáil Rúnda- Airteagail 19 agus 20 de Rialachán Uimh. 2016/1036)

Ar bhonn caingean arna tionscnamh ag táirgeoir onnmhairiúcháin ón tSín, déanann an Chúirt Ghinearálta Rialachán Cur Chun Feidhme 2020/1336 ón gCoimisiún Eorpach lena bhforchuirtear dleachtanna frithdhumpála cinntitheacha ar allmhairí alcól polaivinile áirithe ('PVA') de thionscnamh

⁵³⁶ Airteagal 15 de Chinneadh (AE) 2019/339 ó Uachtarán an Choimisiúin Eorpaigh an 21 Feabhra 2019 maidir le feidhm agus téarmaí tagartha na nOifigeach Éisteachta in imeachtaí trádála áirithe (IO 2019 L 60, Ich. 20).

⁵³⁷ Féach i ndáil leis sin Airteagail 6(7), 19 agus 20 den bhun-Rialachán.

na Síne a dhiúltú⁵³⁸. Ina breithiúnas, tugann an Chúirt Ghinearálta soiléiriú ar an gcoincheap ‘sonraí atá ar fáil go héasca’, i gcomhthéacs an tír ionadaíoch iomchuí a roghnú, chun gnáthluach an táirge a bhaineann le himscrúdú frithdhumpála a ríomh i gcás ina bhfuil ann do shaobh suntasach sa mhargadh sa tír is onnmhaireoir. Soiléirítear leis freisin an coincheap ‘faisnéis riachtanach’ atá le cur ar fáil ag páirtithe leasmhara don Choimisiún i gcomhthéacs an imscrúdaithe frithdhumpála. Sa chás seo, thionscain an Coimisiún, tar éis dó gearán a fháil ó Kuraray Europe GmbH, príomhtháirgeoir PVA san Aontas Eorpach, imscrúdú frithdhumpála agus ina dhiaidh sin ghlac sé an Rialachán atá faoi chonspóid.

Is sa chomhthéacs sin a thug Inner Mongolia Shuangxin Environment-Friendly Material Co. Ltd, cuideachta Shíneach a tháirgeann agus a onnmhairíonn PVA chuig an Aontas Eorpach, agus é á mheas go ndearna na dleachtanna frithdhumpála a d’fhorchuir an Coimisiún dochar dó, caingean os comhair na Cúirte Ginearálta chun Rialachán Cur Chun Feidhme 2020/1336 a neamhniú a mhéid a bhaineann sé leis⁵³⁹.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Mar thaca lena caingean, maíonn an t-iaratasóir, sa chéad áit, gur bhain an Coimisiún míbhrí as Airteagal 2(6a)(a) den bhun-Rialachán⁵⁴⁰. Foráiltear leis an Airteagal sin, i gcás ina gcinntear nach iomchuí praghsanna agus costais intíre a úsáid sa tír is onnmhaireoir toisc go bhfuil saobhadh suntasach sa tír sin, tá gnáthluach an táirge lena mbaineann le ríomh go heisiach ar bhonn na gcostas táirgthe agus díola a léiríonn praghsanna nó tagarmharcanna neamhshaofa. Chuige sin, féadfaidh an Coimisiún úsáid a bhaint as foinsí lena n-áirítear costais chomhfhreagracha táirgthe agus díola i dtír ionadaíoch iomchuí, a bhfuil leibhéal forbartha eacnamaíche aici atá cosúil le leibhéal na tíre is onnmhaireoir, ar choinníoll go bhfuil na sonraí ábhartha ar fáil go héasca. I gcás ina gcomhlíonann níos mó ná tír amháin an critéar sin, tugtar tús áite don tír ina bhfuil leibhéal leordhóthanach cosanta sóisialta agus comhshaoil.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt Ghinearálta dá haire nach ndearna an Coimisiún earráid nuair a roghnaigh sé an Tuirc, seachas Meicsiceo, mar an tír ionadaíoch chun gnáthluach an táirge lena mbaineann a ríomh. Go deimhin, ní fhéadfadh an Coimisiún brath ach ar shonraí arna soláthar ag cuideachta atá bunaithe sa Tuirc, ós rud é nach bhféadfaí na sonraí arna soláthar ag cuideachtaí atá bunaithe i Meicsiceo a aicmiú mar shonraí atá ‘ar fáil go héasca’.

Dá bhrí sin, maidir leis an gcoincheap ‘sonraí atá ar fáil go héasca’, ar an gcéad dul síos, deimhníonn an Chúirt Ghinearálta an léiriú litriúil arna ghlacadh ag an gCoimisiún sa Rialachán atá faoi chonspóid, ar dá réir a chiallaíonn ‘ar fáil go poiblí’ go mbíonn na sonraí atá i gceist ar fáil don phobal i gcoitinne ach go ciallaíonn ‘ar fáil go héasca’ go mbíonn na sonraí atá i gceist ar fáil do chách ar choinníoll go gcomhlíontar coinníollacha áirithe, amhail dleacht a íoc. Mar sin féin, ní dhearnadh na sonraí arna soláthar ag na cuideachtaí atá bunaithe i Meicsiceo a chur isteach ach i bhfoirm rúnda nach raibh ar fáil go poiblí nó nach raibh ar fáil ach ar feadh tréimhse a bhí éagsúil leis an tréimhse imscrúdúcháin.

Agus í ag brath ar léiriú comhthéacsúil agus teileolaíoch, measann an Chúirt Ghinearálta nach mór an coincheap sin a léiriú i bhfianaise na gceanglas a eascraíonn as forálacha an bhun-Rialacháin a

⁵³⁸ Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2020/1336 ón gCoimisiún an 25 Meán Fómhair 2020, lena bhforchuirtear dleachtanna frithdhumpála cinntitheacha ar allmhairí d’alcól polaivinile áirithe ar de thionscnamh Dhaon-Phoblacht na Síne iad (‘an Rialachán atá faoi chonspóid’) (IO L 315, 2020.2020, Ich. 1).

⁵³⁹ Ba cheart tagairt a dhéanamh do dhá bhreithiúnas eile a tugadh an lá céanna agus rialú á thabhairt ar dhá chaingean le haghaidh neamhniú i gcoinne an Rialacháin faoi chonspóid: Breithiúnas *Sinopec Chongqing SVW Chemical agus páirtithe eile v an Coimisiún* (T-762/20, [EU:T:2024:113](#)) agus breithiúnas *Anhui Wanwei Updated High-Tech Material Industry agus Inner Mongolia Mengwei Technology v an Coimisiún* (T-764/20, [EU:T:2024:115](#)).

⁵⁴⁰ Rialachán (AE) 2016/1036 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 8 Meitheamh 2016 maidir le cosaint i gcoinne allmhairí dumpáilte ó thíortha nach baill den Aontas Eorpach iad (IO 2016 L 176, Ich. 21).

bhaineann le rúndacht agus nochtadh faisnéise, chun cearta cosanta na bpáirtithe a chosaint. Dá bhrí sin, saothraítear dhá chuspóir leis an mbun-Rialachán, is iad sin, ar an gcéad dul síos, a chur ar chumas páirtithe leasmhara a leasanna a chosaint go héifeachtach agus, ar an dara dul síos, rúndacht na faisnéise a bhailítear le linn an imscrúdaithe a chaomhnú ⁵⁴¹. Dá bhrí sin, agus é ag iarraidh sonraí atá 'ar fáil go héasca' a fháil, té an Coimisiún i dteideal, i bhfianaise na gcuspoirí sin, diúltú d'úsáid a bhaint as sonraí a mheasann an páirtí a sholáthair iad a bheith rúnda ach bhfuil sé indéanta achoimre neamhrúnda ar ar a mbonn a d'fhéadfadh páirtithe leasmhara eile san imscrúdú a gcearta cosanta a fheidhmiú.

Ina dhiaidh sin, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta, trí ghlacadh leis na sonraí arna gcur ar fáil ag an gcuideachta atá bunaithe sa Tuirc, nár sháraigh an Coimisiún a dhualgas cúraim trí ghnáthluach an táirge lena mbaineann a ríomh ar bhealach míchuí nó míréasúnta. Go deimhin, níl bunús sa chás seo le hargóintí an larratasóra i gcoinne ábharthacht na sonraí roghnaithe – i bhfianaise na tréimhse imscrúdúcháin agus na faisnéise atá sna sonraí sin. Dá réir sin, ní thugann sé fianaise leordhóthanach ar aird a fhágann nach bhfuil aon dealramh ag na measúnuithe fórasacha a rinneadh sa Rialachán atá faoi chonspóid.

Ar deireadh, tar éis don Choimisiún teacht ar an gconclúid gurbh í an Tuirc an t-aon tír ionadaíoch iomchuí, bhí sé de cheart aige teacht ar an gconclúid nach raibh air an measúnú ar leibhéal na cosanta sóisialta agus comhshaoil dá bhforáiltear in Airteagal 2(6a)(a) den bhun-Rialachán a dhéanamh.

Ar an dara dul síos, maidir leis an sárú ar Airteagal 18 den bhun-Rialachán, diúltaíonn an Chúirt d'éileamh an iarratasóra gur úsáid an Coimisiún, chun an gnáthluach a ríomh, fórais a bhí ar fáil go mícheart de réir bhrí Airteagal 18 den bhun-Rialachán d'ainneoin gur chomhoibriú an t-iarratasóir chomh fada agus ab fhéidir leis.

Go deimhin, is é is cuspóir d'Airteagal 18 den bhun-Rialachán é a chur ar a chumas don Choimisiún leanúint den imscrúdú frithdhumpála fiú má dhiúltaíonn páirtithe leasmhara comhoibriú nó comhoibriú mar ba cheart. Is mar gheall air sin a cheadaítear leis an gcéad mhír den fhoráil sin don Choimisiún na fórais atá ar fáil a úsáid mura bhfaightear an fhaisnéis a iarrtar ar deireadh. Chun iad a mheas mar bheith ag comhoibriú faoin bhforáil seo, ní mór do pháirtithe an fhaisnéis uile atá ar fáil dóibh a sholáthar, ar faisnéis í a mheasann na hinstiúidí a bheith riachtanach chun teacht ar a gconclúidí.

Maidir leis an gcoincheap 'faisnéis riachtanach', leanann sé ó fhoclaíocht, ó chomhthéacs agus ó chuspóir Airteagal 18(1) den bhun-Rialachán go dtagraíonn an coincheap sin d'fhaisnéis atá i seilbh páirtithe leasmhara a iarrann instiúidí an Aontais orthu í a sholáthar chun cur ar a gcumas dóibh teacht ar na torthaí iomchuí in imscrúdú frithdhumpála. Dá bhrí sin, is ionann faisnéis a bhaineann le méideanna táirgeachta agus costais mhonaraíochta an táirge lena mbaineann imscrúdú frithdhumpála, agus faisnéis riachtanach de réir bhrí na forála sin.

Sa chás seo, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, nár sholáthair an t-iarratasóir an fhianaise a d'iarr an Coimisiún air maidir le hionchuir na bhfachtóirí féintáirgthe táirgeachta, ós rud é go raibh gá leis an bhfaisnéis sin i bhfianaise chinneadh an ghnáthluacha. Go deimhin, sa mhéid gur ríomhadh an gnáthluach trí úsáid a bhaint as modh atá bunaithe ar chostais táirgthe, ba ghá a bheith ar an eolas faoi mhéideanna tomhaltais na n-ionchur uile a úsáideadh chun PVA a tháirgeadh, lena n-áirítear na hionchuir is gá chun fachtóirí táirgeachta féintáirgthe a tháirgeadh. Ós rud é nár léirigh an t-iarratasóir go raibh sé dodhéanta, mar a líomhnaíodh, an fhaisnéis sin a sholáthar, níor sháraigh an Coimisiún Airteagal 18(1) trí úsáid a bhaint as fórais a bhí ar fáil chun teacht in ionad na faisnéise sin.

⁵⁴¹ Féach, i ndáil leis sin, Airteagal 6(7) agus Airteagail 19 agus 20 den bhun-Rialachán.

Ina dhiaidh sin, maidir leis an sárú líomhnaithe ar Airteagal 18(3) den bhun-Rialachán, meabhraíonn an Chúirt Ghinearálta go dtagraíonn míreanna 1 agus 3 den Rialachán sin do chásanna éagsúla. Dá bhrí sin, cé go dtugtar tuairisc ghinearálta in Airteagal 18(1) ar chásanna nár soláthraíodh an fhaisnéis atá riachtanach do na hinstiúidí chun críocha an imscrúdaithe, beartaítear le mír 3 den Airteagal sin cásanna inar soláthraíodh na sonraí is gá chun críocha an imscrúdaithe, ach nach bhfuil siad ábhartha, agus mar thoradh air sin ní gá na fíorais atá ar fáil a úsáid. Mar sin féin, a mhéid nár chuir an t-iarratasóir an fhaisnéis is gá ar fáil, níl feidhm ag Airteagal 18(3) den bhun-Rialachán, ós rud é nach féidir leis an gCoimisiún ach na fíorais atá ar fáil a úsáid chun go ndéanfaí ionadú ar an bhfaisnéis atá in easnamh.

Ar deireadh, níor sháraigh an Coimisiún cearta cosanta an iarratasóra ach oiread, sa mhéid nár chuir sé 'tuarascáil fíorúcháin' ar fáil don iarratasóir, a bhí le seoladh chuige roimh an litir lenar chuir an Coimisiún in iúl don iarratasóir go raibh sé ar intinn aige úsáid a bhaint as na fíorais a bhí ar fáil de réir bhrí Airteagal 18 den bhun-Rialachán. I ndáil leis sin, is léir ó chásdlí socair nach ndéantar cinneadh arna ghlacadh ag deireadh nós imeachta a neamhniú mar thoradh ar shárú ar chearta cosanta ach amháin más rud é, in éagmais na neamhrialtachta sin, go bhféadfadh toradh difriúil a bheith ar an nós imeachta sin. Níor chuir an t-iarratasóir aon fhianaise ar fáil a d'fhéadfadh a léiriú nach bhféadfaí a chur as an áireamh go bhféadfadh toradh difriúil a bheith ar an nós imeachta dá bhfaigheadh sé an tuarascáil sin níos luaithe.

Maidir leis na saincheisteanna dlí eile lena ndéantar agóid i gcoinne an chorrlaigh dumpála arna ghlacadh ag an gCoimisiún sa Rialachán atá faoi chonspóid, is léir ón anailís ar na pléadálacha sin nach bhfuil aon earráid ann i ríomh an chorrlaigh dumpála, agus mar thoradh air sin go bhfanann an corrlach sin níos airde ná an corrlach díobhála, agus an corrlach sin curtha san áireamh chun an ráta frithdhumpála a chinneadh i gcomhréir le riail na dleachta is lú. Dá bhrí sin, ós rud é nach féidir leis na saincheisteanna dlí eile sin an chonclúid sin a thabhairt faoi cheist, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta dóibh mar argóintí neamhéifeachtacha.

XI. Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta

1. Sásra Réitigh Aonair

Breithiúnas an 10 Iúil 2024, an *Fhrainc v BRA* (T-540/22, [EU:T:2024:459](#))

(Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta – Aontas baincéireachta – Sásra Réitigh Aonair le haghaidh institiúidí creidmheasa agus gnólachtaí infheistíochta áirithe (SRA) – Rialachán (AE) Uimh. 806/2014 – Íoscheanglas maidir le cistí dílse agus dliteanais incháilithe – Cinneadh BRA gan díolúine a sholáthar – Achomhairc os comhair Phainéal Achomhairc an BRA – Diúltú – Coinníoll nach bhfuil aon bhac ar aistriú pras cistí dílse – Corrlach lánroghnach BRA – Deimhneacht dhlíthiúil – Oibleagáid cúiseanna a lua)

Agus caingean le haghaidh neamhniú á héisteacht aici, a dhíbheann sí, arna tabhairt ag Poblacht na Fraince i gcoinne cinneadh ó Choiste Achomhairc an Bhoird Réitigh Aonair (BRA) ('an Coiste Achomhairc') ⁵⁴², tugann an Chúirt Ghinearálta rialú den chéad uair maidir le cinneadh ón bPainéal Achomhairc lena bhfíoraítear an scrúdú a rinne BRA chun a chinneadh an gcomhlíonann grúpa baincéireachta na coinníollacha is gá chun go bhféadfar é a dhíolmhú ón íoscheanglas caipitil, a leagtar síos in Airteagal 12h de Rialachán Uimh. 806/2014 ⁵⁴³.

An 6 Samhain 2020, chuir grúpa baincéireachta iarraidh faoi bhráid BRA, i gcás ceann dá fhochuideachtaí, ar dhíolúine ón íoscheanglas le haghaidh cistí dílse agus dliteanais incháilithe ('ICDI') a cuireadh i bhfeidhm ar bhonn aonair de bhun Airteagal 12g de Rialachán Uimh. 806/2014. Agus achomharc á éisteacht aici i gcoinne chinneadh BRA lenar diúltaíodh don iarraidh sin ⁵⁴⁴, arna thionscnamh ag an Autorité de contrôle prudentielle et de résolution (ACPR, an Fhrainc) ('an t-achomharcóir os comhair an choiste achomhairc'), dhiúltaigh an choiste achomhairc don chaingean sin, leis an gcinneadh atá faoi chonspóid.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Sa chéad áit, maidir le raon feidhme Airteagal 12h(1) de Rialachán Uimh. 806/2014 ('an fhoráil lena mbaineann'), cinneann an Chúirt, ar dtús, de réir léiriú litriúil, nach bhforáiltear le hAirteagal 12h(1)(c) den rialachán sin don fhéidearthacht ráthaíocht shuntasach a éileamh ionas go gcomhlíonfaí an coinníoll ar dá réir nach mór nach mbeadh aon bhac suntasach, láithreach nó beartaithe ar aistriú pras cistí dílse nó ar dhliteanais a aisíoc, ná nach bhfuil aon tagairt ann lena gcuirtear toirmeasc ar BRA ráthaíocht shonrach a éileamh ina leith sin.

Ina dhiaidh sin, i bhfianaise léiriú comhthéacsúil, measann sí nach bhforáiltear don cheanglas maidir le ráthaíochtaí comhthaobhaithe idir an máthairghnóthais agus a fhochuideachtaí in Airteagal 12g de Rialachán Uimh. 806/2014 ach amháin mar bhealach chun ICDI inmheánach a chomhlíonadh agus nach bhfuil coinníoll ráthaíochta in Airteagal 12h den Rialachán sin i gcomhthéacs díolúine, murab

⁵⁴² Cinneadh Uimh. 3/2021 ó Choiste Achomhairc an Bhoird Réitigh Aonair (BRA) an 8 Meitheamh 2022 lena ndíbhítear a chaingean i gcoinne chinneadh SRB/EES/2021/44, an 4 Samhain 2021 lena leagtar síos íoscheanglais le haghaidh cistí dílse agus dliteanas incháilithe ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

⁵⁴³ Rialachán (AE) Uimh. 806/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Iúil 2014 lena mbunaítear rialacha aonfhoirmeacha agus nós imeachta aonfhoirmeach maidir le réiteach institiúidí creidmheasa agus gnólachtaí infheistíochta áirithe faoi chuimsiú Sásra Réitigh Aonair agus Ciste Réitigh Aonair agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1093/2010 (IO 2014 L 225, Ich. 226), arna leasú le Rialachán (AE) 2019/877 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Bealtaine 2019 (IO 2019 L 150, Ich. 226).

⁵⁴⁴ Cinneadh SRB/EES/2021/44 ón mBord Réitigh Aonair an 4 Samhain 2021

ionann agus an méid dá bhforáiltear ag an reachtas i dTreoir 2014/59 ⁵⁴⁵. Dá bhrí sin, ní féidir an fhéidearthacht díolúine a fháil faoin bhforáil atá i gceist a bheith coinníollach ar bhealach ar bith ar cheanglas ráthaíochta lena ngabhann urrús atá cosúil leis an urrús a leagtar síos in Airteagal 12 g(3) den Rialachán sin. B'ionann a mhalairt de chur chuige agus gach éifeacht phraiticiúil a bhaint den fhoráil lena mbaineann agus, dá bhrí sin, bheadh sé ina shárú neamhnáireach ar an bhforáil sin.

Os a choinne sin, measann an Chúirt Ghinearálta, nach féidir a thuiscint ó léiriú comhthéacsúil ar an bhforáil lena mbaineann ar dá réir a chuirfeadh mainneachtain ráthaíocht a lua san fhoráil sin maidir le scrúdú a dhéanamh ar iarratas ar dhíolúine ó ICDI inmheánach ⁵⁴⁶ cosc *ipso iure* ar BRA ceanglas den chineál sin a fhorchur i gcomhthéacs an scrúdaithe sin. Dá bhrí sin, cé go gceanglaítear ar BRA diúltú d'iarraidh ar dhíolúine i gcás nach gcomhlíontar ceann de na coinníollacha carnacha a leagtar síos san fhoráil lena mbaineann, tá lánrogha áirithe aige, os a choinne sin, chun a chinneadh cén uair a chomhlíontar an tríú ceann de na coinníollacha sin, a bhaineann le heaspa bac ar aistriú pras cistí dílse. Dá bhrí sin, ní féidir a chur as an áireamh, i bhfianaise na lánrogha sin, go bhféadfadh BRA a bheith i dteideal ráthaíocht a fhorchur – nach ionann í agus an ráthaíocht dá bhforáiltear in Airteagal 12g(3) de Rialachán Uimh. 806/2014 – chun cur i gcoinne bac a bheith ann ar aistriú pras cistí dílse.

Ar deireadh, trí léiriú teileolaíoch ar an bhforáil atá i gceist, cuireann an Chúirt in iúl gurb é an príomhchuspóir is coiteann do Rialachán Uimh. 806/2014 agus do Threoir 2014/59, arna saothrú ag an reachtas trí ICDI a cheangal ar institiúidí uile grúpa baincéireachta, réiteach éifeachtach a áirithiú a mbeidh an tionchar diúltach is lú is féidir aige ar an bhfíorgheilleagar, ar an gcóras airgeadais agus ar an airgeadas poiblí. Dá bhrí sin, nuair a dhéanann BRA scrúdú ar iarraidh inmheánach ar tharscaoileadh ICDI, is faoi BRA atá sé a mheas an bhfuil socruithe eile ann a d'fhéadfadh feidhmiú mar ionadaithe feidhmiúla ar ICDI inmheánach. I gcomhthéacs a lánrogha, níl aon rud a chuirfeadh cosc air a mheas, ag brath ar imthosca sonracha gach iarrata ar dhíolúine, go bhfuil gá le ráthaíocht chun an coinníoll a chomhlíonadh nach bhfuil bacainní ar aistriú pras cistí dílse ann. Os a choinne sin, ní cheadaítear ráthaíocht a éileamh a bhfuil a saintréithe cosúil le saintréithe na ráthaíochta dá bhforáiltear in Airteagal 12 g(3) de Rialachán Uimh. 806/2014.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl nach léir ón gcinneadh atá faoi chonspóid gur bhain an Bord a d'éiligh ar an ngrúpa baincéireachta le ráthaíocht a chomhfhreagraíonn do ráthaíocht Airteagal 12 g(3) de Rialachán Uimh. 806/2014 nó a bhfuil saintréithe aici atá cosúil leis an ráthaíocht sin, ná, *a fortiori*, gur thacaigh an coiste achomhairc le cur chuige den sórt sin ó BRA.

Ar an dara dul síos, maidir leis an scrúdú a rinne an coiste achomhairc ar na pléadálacha os a chomhair, agus orthu sin amháin, meabhraíonn an Chúirt ar dtús go bhféadfaidh aon duine nádúrtha nó dlítheanach, faoi Rialachán Uimh. 806/2014 ⁵⁴⁷, caingeann a thabhairt os comhair an choiste achomhairc i gcoinne cinneadh ó BRA, go bhfuil na forais is bonn leis an gcinneadh sin san achomharc agus gur faoin gcoiste achomhairc atá sé rialú a thabhairt ar an gcaingeann sin. Dá bhrí sin, scrúdaíonn an coiste achomhairc na pléadálacha atá os a chomhair. Ina theannta sin, tugann an Chúirt dá haire nár bhain na hargóintí a chuir an t-achomharcóir os comhair an choiste achomhairc chun tacú lena chéad saincheist dlí leis na measúnuithe substainteacha a rinne BRA ar ráthaíochtaí 2014 agus 2015 ar bhraith an grúpa baincéireachta lena mbaineann orthu chun a dhearbhu gur comhlíonadh an coinníoll maidir le heaspa bac ar aistriú pras cistí dílse. Go deimhin, bhain na hargóintí atá i gceist leis an earráid dlí líomhnaithe a rinne BRA sa mhéid is gur sháraigh sé a inniúlacht trí choinníoll nach

⁵⁴⁵ Treoir 2014/59/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Bealtaine 2014 lena mbunaítear creat le haghaidh téarnamh agus réiteach institiúidí creidmheasa agus gnólachtaí infheistíochta lena leasaítear Treoir 82/891/CEE ón gComhairle agus Treoracha 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/AE, 2012/30/AE agus 2013/36/AE, agus Rialachán (AE) Uimh. 1093/2010 agus Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 173, Ich. 190) arna leasú le Treoir (AE) 2019/879 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Bealtaine 2019 (JO 2019, L 150, p. 296).

⁵⁴⁶ Is é sin Airteagal 12h(1) de Rialachán Uimh. 806/2014

⁵⁴⁷ Féach Airteagal 85(3) agus (4) den Rialachán sin.

leagtar amach in Airteagal 12h de Rialachán Uimh. 806/2014 a chur i bhfeidhm go meicniúil agus go huathoibríoch.

Dá bhrí sin, measann an Chúirt gur faoin gcoiste achomhairc a bhí sé a fhíorú nach raibh i measúnú BRA scrúdú *in abstracto* faoi bhréagaíocht ar ráthaíochtaí 2014 agus 2015, ach scrúdú inchreidte *in concreto* ar staid an ghrúpa baincéireachta lena mbaineann agus ar na ráthaíochtaí sin a tíolacadh chun tacú lena iarraidh ar dhíolúine, agus gur urramaíodh, dá bhrí sin, teorainneacha lánrogha BRA. Dá bhrí sin, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don ghearán gur cheart, leis na pléadálacha agus na hargóintí a d'ardaigh an t-achomharcóir os comhair an choiste achomhairc, bunaithe ar an earráid dlí a líomhnaítear a rinne BRA toisc gur chuir sé an fhoráil lena mbaineann i bhfeidhm go mícheart agus gur sháraigh sé teorainneacha a chumhachtaí, gur cheart gur ghá don coiste achomhairc scrúdú a dhéanamh ar cé acu a bhí nó nach raibh údar le BRA, i bhfianaise na fianaise ábhartha uile sa chás seo, agus ráthaíocht shonrach á héileamh.

Ar deireadh, maidir le sárú ar phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, nach féidir a cheangal go luaitear in Airteagal 12h(1)(c) de Rialachán Uimh. 806/2014 na cásanna sonracha éagsúla ina gcomhlíontar nó nach gcomhlíontar an coinníoll a leagtar síos leis an bhforáil sin, ós rud é nach féidir leis an reachtóir na cásanna sin go léir a chinneadh roimh ré. Go deimhin, ní féidir samplaí na mbacainní ar aistriú pras cistí dílse a liostú, díreach mar nach féidir a cheangal ar an reachtóir na bearta a lua go dearfach lena n-áiritheofaí go gcomhlíonfaí an coinníoll ar dá réir nach mbeadh na bacainní sin ann. Thairis sin, ní chuirtear bac le prionsabal na deimhneachta dlíthiúla ar na húdaráis lena mbaineann lánrogha a bheith acu maidir le cur i bhfeidhm na gcritéar a shainítear leis an reachtaíocht. Sa chás seo, ós rud é go bhfuil lánrogha ag BRA i dtaobh an bhfuil bac ar aistriú pras cistí dílse nó ar an mbealach iomchuí nach mór an coinníoll sin a chomhlíonadh, ní chiallaíonn sé sin go ndearnadh sárú ar phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla.

2. Maoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa ⁵⁴⁸

Breithiúnas an 28 Feabhra 2024, *Sber v BCE* (Cásanna Uamtha T-647/21 agus T-99/22, [EU:T:2024:127](#))

(Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta – Maoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa – An dara fomhír d'Airteagal 9(1) de Rialachán (AE) Uimh. 1024/2013 – Cur i bhfeidhm leasa ionsúcháin ag BCE faoi dhlí na hOstaire i gcás sárú ar Airteagal 395 de Rialachán (AE) Uimh. 575/2013 agus tar éis cinneadh lena bhforchuirtear pionós riaracháin airgid faoi Airteagal 18 de Rialachán Uimh. 1024/2013 – Comhréireacht)

Breithiúnas an 28 Feabhra 2024, *BAWAG PSK v BCE* (T-667/21, [EU:T:2024:131](#))

(Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta – Maoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa – An dara fomhír d'Airteagal 9(1) de Rialachán (AE) Uimh. 1024/2013 – Feidhmiú díreach ag BCE ar chumhacht údaráis inniúil faoi fhorálacha ábhartha dhlí an Aontais Eorpaigh – Ús ionsúite a fhorchur le dlí na hOstaire i gcás sárú ar Airteagal 395 de Rialachán (AE) Uimh. 575/2013 – Inniúlacht BCE – Airteagal 65(1) agus Airteagal 70 de Threoir 2013/36/AE – Comhréireacht)

Trí sheasamh le caingne le haghaidh neamhniú i gcoinne cinntí arna nglacadh ag an mBanc Ceannais Eorpach (BCE) lena bhforchuirtear ús ionsúite ar bhonn Rialachán SAM ⁵⁴⁹ agus de bhun an dlí

⁵⁴⁸ Résumé comhpháirteach do chásanna uamtha *Sber v BCE* (T-647/21 agus T-99/22) agus cás *BAWAG PSK v BCE* (T-667/21).

⁵⁴⁹ Rialachán (AE) Uimh. 1024/2013 ón gComhairle an 15 Deireadh Fómhair 2013 lena dtugtar cúraimí sonracha do BCE maidir le beartais a bhaineann le maoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa (IO 2013 L 287 Ich. 63).

náisiúnta, le dhá bhreithiúnas a tugadh an lá céanna, soiléiríonn an Chúirt Ghinearálta na himthosca inar féidir dul ar iontaoibh léiriú comhsheasmhach ar an dlí náisiúnta lena dtrasuitear treoir trí imeacht ó léiriú na gcúirteanna náisiúnta.

Thairis sin, i mbreithiúnas *Sber v BCE* (Cásanna Uamtha T-647/21 agus T-99/22), rialaigh sí ar an gceist nua maidir le cur i bhfeidhm an phrionsabail *ne bis in idem* nuair a dhéanann BCE pionóis riaracháin airgid a fhorchur faoi Rialachán SAM, ach i gCás T-667/21 *BAWAG PSK v BCE* d'fhorbair sé a chásdlí maidir le raon inniúlachta BCE faoin rialachán sin.

Baineann na cásanna le dhá institiúid creidmheasa Ostaracha, atá faoi réir maoirseacht stuamachta dhíreach arna dhéanamh ag BCE.

Dá bhrí sin, i gCásanna Uamtha T-647/21 agus T-99/22, rinne BCE pionós riaracháin airgid a fhorchur ar an iarratasóir, Sber Vermögensverwaltungs AG, faoi Rialachán SAM as na teorainneacha móra neamhchosanta a bhunaítear le Rialachán Uimh. 575/2013⁵⁵⁰ a shárú, ar bhonn aonair agus ar bhonn comhdhlúite araon. Ina dhiaidh sin, ar bhonn Rialachán SAM⁵⁵¹ agus de bhun Airteagal 97(1) (2) de BWG⁵⁵², chinn BCE ús ionsúite a fhorchur ar na suimeanna lena mbaineann an róchaiteachas sin.

Tar éis tuairim a thug Bord Riaracháin Athbhreithniúcháin BCE ina bhfuarthas go raibh lochtanna i gcinneadh tosaigh BCE, an 21 Nollaig 2021, chuir BCE cinneadh nua⁵⁵³ in ionad an chinnidh sin, agus méid an úis ionsúite á choinneáil ag an am céanna. Shonraigh Bord Riaracháin Athbhreithniúcháin BCE, i gcás sárú ar oibleagáidí institiúide faoi Rialachán Uimh. 575/2013, gur tháinig forchur an leasa ionsúite faoi BWG faoi fheidhmiú cumhachta a bhí faoi cheangal ag an údarás inniúil, rud a d'fhág nach raibh aon lánrogha aige.

Trí dhá chaingean ar leith, d'iarr an t-iarratasóir ar an gCúirt go gcuirfí ar neamhní an cinneadh tosaigh agus cinneadh an 21 Nollaig 2021, arna nglacadh ag BCE.

I gCás T-667/21, fuair an t-iarratasóir, BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG, punann iasachtaí réadmhaoine cónaithe go hindíreach sa Fhrainc. Aistríodh an phunann sin chuig comhchiste gan pearsantacht dhlítheanach, óna bhfuair sé na scaireanna uile, rud a d'fhág gurbh é an t-úinéir tairbhiúil é.

Tar éis cigireacht a dhéanamh ar áitreabh an iarratasóra, chinn BCE nach raibh sonraí ag an iarratasóir lenar féidir gach ceann d'fhéichiúnaithe na n-iasachtaí foluiteacha a shainaithint agus gur thug sé neamhaird ar an teorainn ar neamhchosaint mhór a leagtar síos i Rialachán Uimh. 575/2013 a mhéid a bhaineann leis an bpunann. Dá bhrí sin, le cinneadh an 2 Lúnasa 2021⁵⁵⁴, ag brath ar na forálacha reachtach céanna leo siúd a luaitear i gcur i láthair na gcásanna uamtha thuasluaite, d'fhorchuir BCE ús ionsúite air. Rinne De Capitani agóid i gcoinne an chinnidh sin os comhair na Cúirte Ginearálta.

Leis na breithiúnais uaithe in *Sber v BCE* (Cásanna Uamtha T-647/21 agus T-99/22) agus *BAWAG PSK v BCE* (T-667/21), chuir an Chúirt cinneadh BCE an 21 Nollaig 2021 in ionad a chinnidh tosaigh agus

⁵⁵⁰ Airteagal 395(1) de Rialachán (AE) Uimh. 575/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le ceanglais stuamachta i gcomhair institiúidí creidmheasa agus lena leasaítear Rialachán agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 (IO 2013 L 176, Ich. 1, agus ceartúcháin IO 2013 L 208, Ich. 68, agus IO 2013 L 321, Ich. 6).

⁵⁵¹ Airteagal 4(1) (D) agus (3) agus an dara fomhír d'Airteagal 9(1) de Rialachán SAM.

⁵⁵² Bundesgesetz über das Bankwesen (Bankwesengesetz) (an Dlí maidir leis an earnáil baincéireachta) an 30 Iúil 1993 (BGBl. 532/1993), arna leasú le Dlí an 28 Bealtaine 2021. (BGBl. I, 98/2021)

⁵⁵³ Cinneadh BCE-SSM-2021-ATSBE-12.

⁵⁵⁴ Cinneadh BCE/SSM/2021-ATBAW-7-ESA-2018-0000126.

cinneadh BCE an 2 Lúnasa 2021 faoi seach ar neamhní, ar an bhforas, trí ús ionsúite a fhorchur, nach raibh scrúdú déanta ag BCE ar imthosca an cháis.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Cur i bhfeidhm an phrionsabail ne bis in idem

Measann an Chúirt nach bhfuil forchur úis ionsúite ag BCE faoi Airteagal 97(1)(2) de BWG maidir le hiompar a bhí faoi réir pionós riaracháin airgid cheana féin faoi Rialachán SMA contrártha don phrionsabal *ne bis in idem*.

I ndáil leis sin, meabhraíonn sí nach bhfuil cur i bhfeidhm Airteagal 50 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt'), lena dtoirmiscear imeachtaí agus pionóis de chineál coiriúil a dhúbailt i gcás na ngníomhartha céanna agus i gcoinne an duine chéanna, teoranta d'imeachtaí agus do phionóis a aicmítear mar imeachtaí agus pionóis 'choiriúla' leis an dlí náisiúnta. Baineann sé le himeachtaí agus pionóis nach mór a mheas mar imeachtaí coiriúla ar bhonn chineál an chiona féin agus leibhéal déine an phionóis is dócha a fhulaingeoidh an duine lena mbaineann.

Dá bhrí sin, cuireann an Chúirt in iúl go dtagann pionóis riaracháin airgid a fhorchuirtear faoi Airteagal 18(1) de Rialachán SMA faoi raon feidhme Airteagal 50 den Chairt. Tugann sé dá aire go bhfuil na pionóis sin múnlaith go soiléir ar na fíneálacha a d'fhéadfadh an Coimisiún Eorpach a fhorchur in ábhair a bhaineann le dlí na hiomaíochta ⁵⁵⁵ agus go bhfuil cineál agus déine choibhéiseach ag baint leo. Leanann sé ón gcásdlí socraithe nach mór an prionsabal *ne bis in idem* a urramú in imeachtaí maidir le fíneálacha a fhorchur faoi dhlí na hiomaíochta. Ní mór, dá bhrí sin, an t-aicmiú sin a chur i bhfeidhm de réir analaí maidir leis na pionóis sin.

Os a choinne sin, measann an Chúirt gur léir ó chásdlí chúirteanna na hOstaire go ndéantar leas ionsúcháin a aicmiú mar bhearta stuamachta nach de chineál pionósach iad. Ós rud é nach dtagann cineál an chiona ná déine an phionóis faoi raon feidhme an dlí choiriúil, ní thagann a gcur i bhfeidhm faoi BWG faoi raon feidhme Airteagal 50 den Chairt. Deimhnítear an chonclúid sin, thairis sin, leis an mbreithiúnas in *VTB Bank (an Ostair)* ⁵⁵⁶, ina raibh an Chúirt, a mhéid a bhaineann le hús ionsúite, i bhfabhar 'beart riaracháin' a aicmiú mar 'bheart riaracháin' seachas 'pionós riaracháin'.

Inniúlacht BCE ús ionsúite a fhorchur

Deir an Chúirt go raibh BCE inniúil chun ús ionsúite a fhorchur de bhun Airteagal 97 de BWG ar bhonn Rialachán SMA.

Ar dtús, cuireann sí in iúl, chun a chúraimí stuamachta a dhéanamh, go bhfuil trí chatagóir cumhachtaí maoirseachta agus imscrúdaitheacha ag BCE, eadhon iad siúd dá bhforáiltear i Rialachán SAM, cumhachtaí na n-údarás inniúil faoi fhorálacha ábhartha dhlí an Aontais agus an chumhacht chun treoir a thabhairt do na húdaráis náisiúnta úsáid a bhaint as a gcumhachtaí, i gcomhréir leis na forálacha náisiúnta atá i bhfeidhm.

Agus anailís á déanamh aici ar an gceist an raibh, sa chás seo, na cumhachtaí a bhaineann leis an dara catagóir ag BCE, eadhon cumhachtaí na n-údarás inniúil faoi fhorálacha ábhartha dhlí an Aontais, tugann an Chúirt dá haire gur léiríodh an abairt 'de bhua dhlí an Aontais' mar abairt ina n-áirítear na cumhachtaí go léir a eascraíonn as an gcreat dlíthiúil a bhunaítear le treoir, a eascraíonn as oibleagáid nó as rogha don Bhallstát reachtaíocht a rith, seachas aitheantas a thabhairt leis an Treoir sin do

⁵⁵⁵ De bhun Airteagal 23(2) de Rialachán (CE) Uimh. 1/2003 ón gComhairle an 16 Nollaig 2002 maidir le cur chun feidhme na rialacha iomaíochta a leagtar síos in Airteagail [101 agus 102 CFAE] (IO 2003 L 1, Ich. 1).

⁵⁵⁶ Breithiúnas an 7 Lúnasa 2018, *VTB Bank (Austria)* (C-52/17, [EU:C:2018:648](#), míreanna 40 go 42).

chumhacht na mBallstát faoin dlí náisiúnta forálacha níos déine a leagan síos lasmuigh de chreat an chórais a bhunaítear leis an Treoir sin ⁵⁵⁷.

Sa bhreithiúnas in *VTB Bank (an Ostair)* ⁵⁵⁸, cinneadh, maidir le leagan níos luaithe d'Airteagal 97 de BWG, go bhfuil forchur leasa ionsúite cosúil le beart riaracháin a thagann faoi raon feidhme Airteagal 65(1) de Threoir 2013/36⁵⁵⁹, sa chás seo atá mar chuid den chreat dlíthiúil ábhartha. Ní bhaineann sé le hábhar nach luaitear iad i liosta smachtbhannaí riaracháin ná i mbearta eile a luaitear sa Treoir sin, ós rud é nach liosta uileghabhálach é an liosta sin, agus go bhforáiltear leis an Treoir sin go ndéanfaidh na Ballstáit na bearta uile a mheasann siad a bheith riachtanach chun cur i bhfeidhm na Treorach sin agus Rialachán Uimh. 575/2013 a áirithiú. Sonraíonn an Chúirt Ghinearálta, sa bhreithiúnas sin, gur chuir an Chúirt Bhreithiúnais i bhfios go láidir nach mór do na híoscheanglais stuamachta arna nglacadh le dlí an Aontais comhchuibhiú uasta a áirithiú agus, i gcás ina sáraítear na teorainneacha a leagtar síos le Rialachán Uimh. 575/2013, go gceanglaítear ar na Ballstáit pionós riaracháin nó beart riaracháin eile de réir bhrí Airteagal 65(1) de Threoir 2013/36 a fhorchur ar institiúidí creidmheasa, ní beart a chumhdaítear lena ndlí náisiúnta.

Dá bhrí sin, cé nach luaitear forchur an leasa ionsúite sa liosta i dTreoir 2013/36, ní chuirtear cosc air teacht faoin gcóras dlí a bunaíodh leis an Treoir sin. Dá réir sin, measann an Chúirt Ghinearálta go bhfuil sé cosúil le cumhacht atá ag an údarás inniúil náisiúnta 'faoi fhorálacha ábhartha dhlí an Aontais' de réir bhrí an dara habairt den dara fomhír d'Airteagal 9(1) de Rialachán SAM agus cén chumhacht, dá bhrí sin, atá ag BCE.

Léiriú an dlí náisiúnta

Cinneann an Chúirt, trí bhrath ar léiriú chúirteanna na hOstaire maidir le cineál uathoibríoch fhorchur an leasa ionsúite i gcás ina sáraítear teorainneacha na neamhchosanta móire agus trí gan imthosca an cháis a scrúdú, gur bhraith BCE ar mhaíomh a bhí mícheart sa dlí, rud a chuir ó bhail a scrúdú ar chomhréireacht chur i bhfeidhm Airteagal 97(1)(2) de BWG.

Sa chomhthéacs sin, meabhraíonn an Chúirt, nuair a iarrtar uirthi athbhreithniú a dhéanamh ar fhiúntas chur i bhfeidhm an dlí náisiúnta lena ndéanann BCE treoir a thrasú, gur leor léiriú na gcúirteanna náisiúnta chun raon feidhme an dlí náisiúnta sin a bhunú i gcás ina gcinntear go bhfuil sé i gcomhréir leis an treoir arna trasú ag an dlí sin. Ar an taobh eile, i gcás nach féidir comhoiriúnacht an dlí náisiúnta le treoir a áirithiú le léiriú na gcúirteanna náisiúnta, ciallaíonn comhlíonadh phrionsabal thosaíocht dhlí an Aontais nach mór do chúirt náisiúnta, i gcás inar gá, an dlí náisiúnta a léiriú a mhéid is féidir i bhfianaise fhoclaíocht agus chuspóir na Treorach arna trasú chun an toradh a iarrtar leis an Treoir sin a bhaint amach. Áirítear leis an oibleagáid léiriú comhréireach a dhéanamh oibleagáid, i gcás inarb iomchuí cásdlí bunaithe a athrú, má tá sé bunaithe ar léiriú ar an dlí náisiúnta atá ar neamhréir le cuspóirí a shaothraítear le Treoir.

Ina theannta sin, i gcás nach féidir léi an dlí náisiúnta a léiriú i gcomhréir le ceanglais dhlí an Aontais, tá oibleagáid ar an gCúirt Ghinearálta, amhail an chúirt náisiúnta a n-iarrtar uirthi forálacha dhlí an Aontais a chur i bhfeidhm, a áirithiú go bhfuil éifeacht iomlán ag na forálacha sin trí aon reachtaíocht náisiúnta a fhágáil gan feidhm, uaithi féin más gá, fiú uaithi féin, ar reachtaíocht í atá contrártha le foráil de dhlí an Aontais a bhfuil éifeacht dhíreach aici.

⁵⁵⁷ Féach, chuige sin, breithiúnas an 10 Márta 2016, **Safe Interenvíos** (C-235/14, [EU:C:2016:154](#), mír 79 agus an cásdlí dá dtagraítear).

⁵⁵⁸ Breithiúnas thuasluaite an 7 Lúnasa 2018, míreanna 31 go 44.

⁵⁵⁹ Treoir 2013/36/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le rochtain ar ghníomhaíocht na n-institiúidí creidmheasa agus ar mhaoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa agus ar ghnólaigh infheistíochta, lena leasaítear Treoir 2002/87/CE agus lena n-aisghairtear Treoracha 2006/48/CE agus 2006/49/CE (IO 2013 L 176, Ich. 338).

Sa chás seo, measann an Chúirt, de bhun léiriú litriúil, comhthéacsúil agus teileolaíoch d'Airteagal 70 de Threoir 2013/36 ⁵⁶⁰, nach mór a thuiscint go dtugtar le tuiscint leis an bhforáil sin gur faoin údarás inniúil náisiúnta agus, dá bhrí sin, faoi BCE atá sé an cineál birt riaracháin a chinneadh agus na himthosca go léir á gcur san áireamh, rud a thugann le tuiscint gur gá lánrogha a bheith acu agus lena gcuirtear cosc orthu a bheith i staid inniúlachta teoranta maidir le cur i bhfeidhm leasa ionsúite a fhorchuirtear faoi Airteagal 97(1)(2) de BWG.

Breithiúnas an 10 Iúil 2024, PH agus páirtithe eile v BCE (T-323/22, [EU:T:2024:460](#))

(Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta – Maoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa – Agóid ag BCE i gcoinne ceannach sealúchas cáilitheach in institiúid creidmheasa – Caingean le haghaidh neamhniú – Leas i gcaingean a thionscnamh – Cúram díreach – Do-ghlacthacht pháirteach – Oiriúnacht agus inniúlacht ghairmiúil an fhaighteora bheartaithe – Stóinseacht airgeadais – Comhlíontacht leis na ceanglais stuamachta – Fhrithsciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta a chomhrac – Comhréireacht)

Agus caingean le haghaidh neamhniú á héisteacht aici, a dhíbheann sí, i gcoinne cinneadh ón mBanc Ceannais Eorpach (BCE) lena gcuirtear i gcoinne cinneadh ón mBanc Ceannais Eorpach (BCE) ina ndiúltaíonn sé éadail sealúchais cháilitheach in institiúid creidmheasa a cheadú, rialaíonn an Chúirt Ghinearálta ar shaincheist nua sheasamh na cuideachta atá ag díol sealúchais den sórt sin chun caingean a thionscnamh chun cinneadh, lena ndiúltaítear cead a thabhairt don fhaighteoir beartaithe an sealúchas sin a fháil, a chur ar neamhní. Ina theannta sin, rialaíonn sí ar an gceist, i gcomhthéacs an mheasúnaithe ar dhea-cháil an fhaighteora bheartaithe, an bhféadfaidh BCE measúnú a dhéanamh ar inniúlacht ghairmiúil an fhaighteora bheartaithe.

Is institiúid creidmheasa é HKB Bank GmbH ('an Spriocbhanc') a aicmítear mar 'institiúid is lú tábhacht' ⁵⁶¹, faoi mhaoirseacht stuamachta dhíreach an Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin, an tÚdarás Cónaidhme um Mhaoirseacht ar Sheirbhísí Airgeadais, an Ghearmáin). An 9 Aibreán 2020 agus an 9 Iúil 2020, thug PH, PI agus PJ ('na faighteoirí beartaithe') fógra do BaFin go raibh sé ar intinn acu sealúchas cáilitheach a fháil agus 50 % den chaipiteal agus de na cearta vótála sa spriocbhanc a sháru ('an éadail bheartaithe'), trí na scaireanna uile arna sealbhú ag Socrates Capital sa spriocbhanc a fháil. Leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, ar tugadh fógra ina leith an 22 Márta 2022 do na faighteoirí beartaithe, chuir BCE i gcoinne na héadála beartaithe, ós rud é nár chomhlíon na faighteoirí beartaithe na critéir maidir le dea-cháil, stóinseacht airgeadais, comhlíonadh na gceanglas stuamachta agus an riosca sciúrtha airgid agus maoinithe sceimhlitheoireachta a chomhrac.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Maidir le hinghlacthacht na caingne a thionscain Socrates Capital agus na faighteoirí beartaithe os comhair na Cúirte Ginearálta, meabhraíonn an Chúirt, ós rud é gurb í an chaingean chéanna í, ós rud é go bhfuil *locus standi* ag PH, PI agus PJ, nach gá scrúdú a dhéanamh ar sheasamh Socrates Capital chun imeachtaí a thionscnamh. Measann sí, áfach, gur iomchuí, ar mhaithe le riar cuí an cheartaí agus i bhfianaise a thábhachtaí atá ceist na hinghlacthachta a ardaíodh leis an bpléadail do-ghlacthachta a d'ardaigh BCE, rialú a thabhairt ar an bpléadail sin.

Dá réir sin, tar éis di na rialacha lena rialaítear aitheantas a thabhairt do *locus standi* duine nádúrtha nó dhlítheanaigh a thionscnaíonn caingean i gcoinne gníomh nach bhfuil dírithe ar an duine sin a mheabhrú, measann an Chúirt, sa chás seo, nár tugadh fógra faoin gcinneadh atá faoi chonspóid do

⁵⁶⁰ Arna léamh i gcomhar le hAirteagal 4(1), Airteagal 65(1) agus aithris 37 de Threoir 2013/36.

⁵⁶¹ De bhun Airteagal 6(4) de Rialachán (AE) Uimh. 1024/2013 ón gComhairle an 15 Deireadh Fómhair 2013 ina dtugtar cúraimí sainiúla don Bhanc Ceannais Eorpach i dtaca le beartaí a bhaineann le maoirseacht stuamachta institiúidí creidmheasa (IO 2013 L 287, Ich. 63).

Socrates Capital. Ní raibh aon fhoráil ann lenar ceanglaíodh fógra den sórt sin a thabhairt don iarratasóir sin mar dheontóir an tsealúchais cháilithigh atá i gceist. Ós rud é nach gníomh rialála é an cinneadh atá faoi chonspóid, déanann an Chúirt scrúdú ansin ar an gceist an gcomhlíontar an coinníoll maidir le cúram díreach leis an gcaingean, a mhéid a thionscnaíonn Socrates Capital í.

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt dá haire go bhfuil sé beartaithe leis an ngléas rialúcháin do shealúchais cháilitheacha measúnú a dhéanamh, sula bhfaightear na sealúchais sin, ar stádas na bhfaighteoirí beartaithe ar mian leo dul isteach mar úinéirí in earnáil na baincéireachta. Dá bhrí sin, ní mór a mheas nach n-athraítear seasamh dlíthiúil na cuideachta a dhíolann sealúchas cáilitheach in institiúid creidmheasa mar gheall ar chur i gcoinne éadail sealúchais cháilithigh. Go deimhin, cé go gcaitear amhras le hagóid den sórt sin ar an bhféidearthacht atá ag faighteoirí beartaithe conradh a thabhairt i gcrích le díoltóir sealúchais cháilithigh, ní chaitheann sí amhras, áfach, ar cheart an díoltóra idirbheart diúscartha a chur i gcrích, a fhéadfaidh sé, *inter alia*, a thabhairt i gcrích le faighteoir féideartha eile. Ní chomhfhreagraíonn an cur i gcoinne sin ach d'údarú a dhiúltú d'fhaighteoirí féideartha dul isteach mar úinéirí in earnáil na baincéireachta.

Ina dhiaidh sin, cinneann an Chúirt go gcomhthacaítear leis an gconclúid sin le comhthéacs dlíthiúil an chinnidh atá faoi chonspóid. Ní luaitear i dTreoir 2013/36⁵⁶² foilsíú an fhógra maidir le héadail sealúchais cháilithigh in institiúid creidmheasa, an fhéidearthacht go mbeadh tríú páirtithe páirteach sa nós imeachta riaracháin, ná foilsíú córasach chinneadh an údaráis inniúil. I gcás nach gcuirtear i gcoinne éadail sealúchais cháilithigh, ní fhoráiltear leis ach do phionóis a bhaineann le feidhmiú na gceart vótála atá comhionann leis an sealúchas a fuair na faighteoirí beartaithe. Mar sin, sa chás seo, déantar measúnú sa chinneadh atá faoi chonspóid ar cháilíocht na bhfaighteoirí beartaithe seachas ar dhlíthiúlacht an chomhaontaithe ceannaigh agus díola.

Ina theannta sin, tugann an Chúirt Ghinearálta faoi deara go ndearna na páirtithe atá i gceist sa chonradh an clásal sa chomhaontú ceannaigh agus díola, ar dá réir nach dtiocfaidh an conradh sin i bhfeidhm gan údarú BCE, a chur isteach go deonach. Is fíor go bhféadfadh sé gur léiriú é an téarma conarthach ar an reachtaíocht. Mar sin féin, sa chás seo, léirítear leis an gclásal sin reachtaíocht lena gcuirtear an faighteoir beartaithe faoi réir údarú riaracháin go haonair chun a mheas an bhfuil seasamh aige chun dul isteach mar úinéir in earnáil na baincéireachta. Dá bhrí sin, ní rialaíonn BCE comhréireacht aon chonartha arna thabhairt i gcrích idir na faighteoirí beartaithe agus díoltóir sealúchais in institiúid creidmheasa nuair a dhéanann sé measúnú ar fhógra faoin éadail sin.

Ar deireadh, cé go gcuirtear isteach ar an gceart chun maoine agus ar shaoirse na bhfaighteoirí beartaithe chun gnó a sheoladh leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, ní féidir a mheas gur cur isteach é ar na cearta céanna a mhéid a bhaineann le Socrates Capital. Go deimhin, ní dhéantar difear díreach don cheart atá ag Socrates Capital a scaireanna a dhíol sa spriocbhanc leis an cinneadh atá faoi chonspóid.

Dá bhrí sin, tagann an Chúirt ar an gconclúid nach ionann an cinneadh atá faoi chonspóid agus toirmeasc ginearálta ar Socrates Capital a scaireanna a dhíol sa spriocbhanc agus, dá bhrí sin, nach bhfuil baint dhíreach ag Socrates Capital leis an gcinneadh atá faoi chonspóid. Dá thoradh sin, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don chaingean toisc í a bheith do-ghlactha a mhéid a bhaineann sí le Socrates Capital.

Maidir leis an bhféidearthacht go ndéanfaidh BCE, mar chuid den mheasúnú ar dhea-cháil na bhfaighteoirí beartaithe, measúnú ar a n-inniúlacht ghairmiúil, cinneann an Chúirt, mar a admhaítear, nach luaitear ach dea-cháil an fhaighteora bheartaithe ⁵⁶³ in Airteagal 23(1) de Threoir 2013/36, cé go

⁵⁶² Treoir 2013/36/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le rochtain ar ghníomhaíocht na n-institiúidí creidmheasa agus ar mhaoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa agus ar ghnólachtaí infheistíochta, lena leasaítear Treoir 2002/87/CE agus lena n-aisghairtear Treoracha 2006/48/CE agus 2006/49/CE (IO 2013 L 176, lch. 338).

⁵⁶³ Airteagal 23(1)(b) de Threoir 2013/36.

dtagraítear leis an airteagal sin, faoi (b), do dhea-cháil, eolas, scileanna ⁵⁶⁴ agus taithí ⁵⁶⁵ aon chomhalta den chomhlacht bainistíochta a stiúrfaidh gnó na hinstitiúide creidmheasa tar éis na héadála beartaithe.

Tugann an Chúirt Ghinearálta faoi deara, áfach, de réir a ghnáthbhrí, go gciallaíonn an téarma ‘dea-cháil’ ar fiú meas a bheith air’ nó ‘duine arb eol a bheith measúil’. Le sainmhíniú den sórt sin, lena dtagraítear go háirithe do thuairim an phobail, ní chuirtear as an áireamh go bhféadfadh dea-cháil duine a bheith ag brath ar a inniúlacht ghairmiúil. Ina theannta sin, de réir aithris 8 de Threoir 2007/44⁵⁶⁶, a ndearnadh athrá ar a forálacha i dTreoir 2013/36, glactar leis, le cur i bhfeidhm an chritéir a bhaineann le clú an fhaighteora bheartaithe, an bhfuil amhras ann maidir le sláine ‘agus inniúlacht ghairmiúil’ an fhaighteora bheartaithe agus an bhfuil bunús maith leis an amhras sin.

Measann an Chúirt Ghinearálta chomh maith go bhfuil cur san áireamh a inniúlachta gairmiúla, sa scrúdú ar chlú an fhaighteora bheartaithe, comhsheasmhach leis an measúnú ar ‘oiriúnacht’ an fhaighteora bheartaithe sin agus leis an gcuipóir éadail sealúchas cáilitheach a rialú, is é sin bainistíocht fhóna stuama na hinstitiúide creidmheasa a áirithiú. Ós rud é go bhfuil sealbhóir sealúchais cháilithe in ann tionchar a imirt ar an institiúid creidmheasa lena mbaineann, rannchuidíonn a inniúlacht ghairmiúil le bainistíocht fhóna stuama na hinstitiúide sin. Tugann na treoracha coiteanna ⁵⁶⁷ tacaíocht don léiriú sin, toisc go léiríonn siad gur cheart do chlú an fhaighteora bheartaithe a ionracas agus a inniúlacht ghairmiúil a chumhdach. Ar an taobh eile, ní chuirtear bac ar léiriú den sórt sin leis na téarmaí a úsáidtear i ndlí na Gearmáine sa réimse seo, ós rud é go luaitear sa ráiteas ar chúiseanna a ghabhann le dlí na Gearmáine lena dtrasuitear Treoir 2007/44 go bhfuil sé i gceist leis an gcritéar iontaofachta a fháil amach cibé an bhfuil amhras ann maidir le sláine ‘agus inniúlacht ghairmiúil’ an fhaighteora bheartaithe agus an bhfuil bunús maith leis an amhras sin.

Baineann an Chúirt Ghinearálta de thátal as sin nach mór an critéar maidir le dea-cháil dá dtagraítear i dTreoir 2013/36 a léiriú sa chaoi go n-áirítear leis an gcritéar sin measúnú ar inniúlacht ghairmiúil an fhaighteora bheartaithe.

⁵⁶⁴ Airteagal 23(1)(b) de Threoir 2013/36.

⁵⁶⁵ Airteagal 91(1) de Threoir 2013/36.

⁵⁶⁶ Treoir 2007/44/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meán Fómhair 2007 lena leasaítear Treoir 92/49/CEE ón gComhairle agus Treoracha 2002/83/CE, 2004/39/CE, 2005/68/CE agus 2006/48/CE maidir le rialacha nós imeachta agus critéir mheasúnachta i ndáil le measúnú stuamachta ar éadálacha agus ar mhéaduithe ar shealúchais san earnáil airgeadais (IO 2007 L 247, Ich. 1).

⁵⁶⁷ Treoracha coiteanna maidir le measúnú stuamachta a dhéanamh ar éadálacha agus ar shealúchais cháilitheacha san earnáil airgeadais arna nglacadh ag an Údarás Baintéireachta Eorpach (ÚBE), an tÚdarás Eorpach um Árachas agus Pinsin Cheirde (ÚEÁPC) agus an tÚdarás Eorpach um Urrúis agus Margai (“ESMA”), arna bhfoilsiú an 20 Nollaig 2016.

XII. Soláthar poiblí agus institiúidí an Aontais

Breithiúnas an 21 Feabhra 2024, *Inivos agus Inivos v an Coimisiún* (T-38/21, [EU:T:2024:100](#))

(Soláthar poiblí – Nós imeachta idirbheartaíochta gan iarratas ar thairiscintí a fhoilsiú roimh ré – Róbait díghalrúcháin a sholáthar d'ospidéal Eorpacha – Éigeandáil rithábhachtach – COVID-19 – Easpa rannpháirtíochta na n-iarratasóirí sa nós imeachta soláthair – Imeachtaí le haghaidh neamhniú – Easpa leas pearsanta – Nádúr conarthach na díospóide – Neamh-inghlacthacht – Freagracht)

Ag rialú di i gcomhdhéanamh leathnaithe cúigear breithiúna, déanann an Chúirt Ghinearálta an chaingean arna tionscnamh ag na hiarratasóirí, Inivos Ltd agus Inivos BV a dhíbhe toisc í a bheith do-ghlactha, ag iarraidh, *inter alia*, trí chinneadh ón gCoimisiún Eorpach a bhaineann le conradh poiblí AE a dhámhachtain chun róbait díghalrúcháin a cheannach a chur ar neamhniú. Ina breithiúnas, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta na coinníollacha maidir le hinghlacthacht caingne arna tabhairt ag oibreoir eacnamaíoch nár tugadh cuireadh dó páirt a ghlacadh i nós imeachta idirbheartaithe gan fógra conartha a fhoilsiú roimh ré, ag iarraidh go ndéanfaí an cinneadh chun an conradh a dhámhachtain a rinneadh i gcomhthéacs an nós imeachta sin a chur ar neamhniú.

Ghlac an Coimisiún cinneadh, bunaithe ar an bpráinn a bhí ann mar thoradh ar ghéarchéim COVID-19 nós imeachta idirbheartaithe gan fógra conartha a fhoilsiú roimh ré a úsáid chun 200 róbait díghalrúcháin uathrialaitheach a sholáthar a úsáideann radaíocht UV chun iad a chur ar fáil in ospidéal Eorpacha ⁵⁶⁸. Le réamhchomhairliúchán margaidh, eadaíodh sé sholáthróir a shainaithint, seachas na hiarratasóirí, a chomhlíon critéir réamhshainithe agus ar iarr an Coimisiún orthu tairiscint a chur isteach faoin nós imeachta idirbheartaithe gan fógra conartha a fhoilsiú roimh ré. Ghlac an Coimisiún an cinneadh an conradh sin a dhámhachtain do dhá cheann acu, lenar tugadh i gcrích na creatchonarthaí le haghaidh róbait díghalrúcháin dá bhrí sin.

Tar éis an fhógra maidir le dámhachtain conartha arna dhátú an 9 Nollaig 2020, ar dá réir a tugadh na creatchonarthaí i gceist i gcrích an 19 Samhain 2020, rinne na hiarratasóirí caingean le haghaidh neamhniú a thionscnamh maidir leis an gcinneadh nós imeachta idirbheartaithe gan fógra conartha a fhoilsiú roimh ré a úsáid, an cinneadh chun an conradh sin a dhámhachtain ('an cinneadh dámhachtana atá faoi chonspóid'), agus an cinneadh chun na creatchonarthaí a thabhairt i gcrích leis an dá oibreoir a roghnaíodh, agus rinne siad le caingean le haghaidh damáistí a thionscnamh chomh maith.

Measúnú na Cúirte Ghinearálta

Agus measúnú á dhéanamh ar inghlacthacht an chuntair éilimh lena n-éilítear go ndéanfaí an cinneadh dámhachtana atá faoi chonspóid a chur ar neamhniú, rialaíonn an Chúirt, *inter alia*, ar an gceist maidir le seasamh na n-iarratasóirí chun imeachtaí a thionscnamh ⁵⁶⁹.

Mar chéad chéim, déanann an Chúirt scrúdú ar an gceist an bhfuil baint dhíreach ag na hiarratasóirí leis an gcinneadh dámhachtana atá faoi chonspóid. Dearbhaíonn an Chúirt Ghinearálta, ar an gcéad dul síos, go raibh sé d'éifeacht ag an gcinneadh sin go mbainfí go cinntitheach díobh an

⁵⁶⁸ De bhun Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, agus lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 (IO 2018 L 193, Ich. 1).

⁵⁶⁹ De bhun an cheathrú fohmhir d'Airteagal 263 CFAE, féadfaidh aon duine nádúrtha nó dlítheanach imeachtaí a thionscnamh in aghaidh gníomh a díríodh chuig an duine sin nó a bhaineann leis an duine sin go díreach agus go leithleach [...].

fhéidearthacht a bheith rannpháirteach sa nós imeachta idirbheartaithe gan fógra conartha a fhoilsiú roimh ré agus, ar an gcaoi sin, iad a eisiamh ón nós imeachta sin. Dá bhrí sin, bhí tionchar díreach ag an gcinneadh sin ar a staid dhlíthiúil. Agus béim á leagan aici ar an gcaoi nach mór do na hiarratasóirí a chruthú gur oibreoirí iad atá ag gníomhú ar an margadh lena mbaineann, measann an Chúirt gur léirigh siad go leordhóthanach go raibh siad gníomhach ar an margadh le haghaidh róbaít díghalrúcháin uathrialaitheacha a úsáideann radaíocht UV.

Ar an dara dul síos, sainaithníodh go cinntitheach sa chinneadh dámhachtana atá faoi chonspóid beirt oibreoirí mar thairgeoirí a bhuaigh an conradh atá i gceist le héifeacht cheangailteach láithreach. Ós rud é go mbíonn éifeachtaí dlíthiúla ag an gcinneadh sin gan gá le haon bheart breise, ní fhágann sé aon rogha ag na faighteoirí a bhfuil sé de chúram orthu é a chur chun feidhme. Tagann an Chúirt ar an gconclúid uaidh sin go raibh tionchar díreach ag an gcinneadh dámhachtana atá faoi chonspóid ar na hiarratasóirí.

Mar dhara céim, déanann an Chúirt scrúdú ar an gceist an mbaineann an cinneadh dámhachtana atá faoi chonspóid go leithleach leis na hiarratasóirí. In imthosca sonracha nós imeachta idirbheartaithe gan fógra conartha a fhoilsiú roimh ré, ní mór a mheas go mbaineann oibreoir nár tugadh cuireadh dó páirt a ghlacadh sa nós imeachta sin, cé go raibh sé in ann na critéir a chuir an t-údarás conarthach i bhfeidhm a chomhlíonadh chun na gnóthais ar seoladh cuireadh chun tairisceana chucu a roghnú, le dlúthchiorcal iomaitheoirí atá in ann tairiscint a thíolacadh dá n-iarrfaí orthu amhlaidh a dhéanamh.

I ndáil leis sin, mhínigh an Coimisiún gurb iad na critéir a úsáideadh sa nós imeachta atá i gceist ná marcáil CE, acmhainneacht táirgeachta arb ionann é agus 20 aonad ar a laghad in aghaidh na míosa agus taithí ar 10 róbat ar a laghad a chur ar fáil sna hospidéil. Tarraingíodh aird na n-iarratasóirí ar na critéir sin i gcomhthéacs na n-imeachtaí breithiúnacha.

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an gcritéar a bhaineann le marcáil CE, measann an Chúirt gur léirigh na hiarratasóirí gur chomhlíon a róbat an critéar sin.

Ar an dara dul síos, maidir leis an gcritéar a bhaineann le hacmhainneacht táirgeachta, cé gur luaigh na hiarratasóirí ag an éisteacht gur chomhlíon siad an critéar sin agus fiú go raibh siad in ann a n-acmhainneacht táirgeachta a mhéadú, tugann an Chúirt Ghinearálta dá haire nár thug siad aon fhianaise ar aird lena suitear go bhféadfadh a n-acmhainneacht táirgeachta 20 róbat in aghaidh na míosa a bhaint amach.

Ar an tríú dul síos, maidir leis an gcritéar a bhaineann leis an taithí riachtanach ar róbaít a chur ar fáil in ospidéil, measann an Chúirt Ghinearálta nach gceadaítear, leis an bhfianaise a chuireann na hiarratasóirí ar fáil, líon beacht na róbat a úsáidtear a chinneadh.

Baineann an Chúirt Ghinearálta de thátal as sin nár chruthaigh na hachomharcóirí go raibh siad in ann na critéir a d'úsáid an Coimisiún chun na hoibreoirí ar tugadh cuireadh chun tairisceana dóibh a roghnú i gcomhthéacs nós imeachta idirbheartaithe gan fógra conartha a fhoilsiú roimh ré a chomhlíonadh. Dá thoradh sin, níor chruthaigh siad go raibh siad mar chuid de dhlúthchiorcal oibreoirí a bhí in ann cuireadh chun tairisceana a fháil agus tairiscint a chur isteach. Dá bhrí sin, ní bhaineann an cinneadh dámhachtana atá faoi chonspóid leo go leithleach.

Dá réir sin, cinneann an Chúirt Ghinearálta go bhfuil an cuntar éilimh lena n-iarrtar an cinneadh dámhachtana atá faoi chonspóid a chur ar neamhní do-ghlactha. Tar éis di diúltú do na cuntair éilimh a díriodh i gcoinne an dá chinneadh eile atá faoi chonspóid toisc iad a bheith doghlactha, déanann sí an chaineán le haghaidh neamhniú a dhíbhe ina hiomláine. Thairis sin, déanann an Chúirt an chaineán le haghaidh damáistí arna tionscnamh ag na hiarratasóirí a dhíbhe freisin.

Breithiúnas an 2 Deireadh Fómhair 2024, VC v EU-OSHA (*Eisiamh ó sholáthar poiblí bunaithe ar chinneadh riaracháin náisiúnta atá ar fionraí*) (T-126/23, [EU:T:2024:666](#))

(Soláthar poiblí – Rialachán Airgeadais – Eisiamh ar feadh dhá bhliain ó nósanna imeachta soláthair phoiblí agus deontais arna maoiniú le buiséad ginearálta an Aontais agus CEF – Eisiamh a fhoilsiú – Iontráil i mbunachar sonraí an chórais luathbhraite agus eisiamh – Mí-iompar gairmiúil tromchúiseach – Cinneadh ó údarás iomaíochta náisiúnta – Curtha ar fionraí ag an gcúirt náisiúnta – Oibleagáid cúiseanna a lua – An ceart chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach a fháil – Bearta ceartaitheacha – Dlínse neamhtheoranta – Earráid fhollasach mheasúnaithe – Earráid mheasúnaithe – Comhréireacht)

Ag rialú di i gcomhdhéanamh méadaithe, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don chaingean le haghaidh neamhniú arna tionscnamh ag an iarratasóir, VC, i gcoinne an chinnidh lena n-eisiatar í, ar feadh thréimhse dhá bhliain, ó rannpháirtíocht i nósanna imeachta soláthair phoiblí an Aontais Eorpaigh de bharr mí-iompar gairmiúil tromchúiseach ⁵⁷⁰. Lena breithiúnas, tugann an Chúirt Ghinearálta rialú, don chéad uair, maidir le héifeachtaí cinnidh bhreithiúnaigh náisiúnta lena gcuirtear ar fionraí an cinneadh riaracháin ar a raibh an t-eisiamh bunaithe. Sonraíonn sí, thairis sin, ar bhealach nach bhfacthas riamh roimhe, comhrianta a dlínse chun a mheas an leor na bearta ceartaitheacha arna nglacadh ag tairgeoir, agus an gá atá le pionós airgeadais a chur in ionad pionóis eisiamh.

Chuir an t-iarratasóir tairiscint isteach le haghaidh mír tairisceana arna foilsiú ag an nGníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht agus Sláinte ag an Obair (EU-OSHA) chun seirbhísí teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide a sholáthar. Tar éis do EU-OSHA teacht ar an eolas gurb ann do chinneadh ón Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (an Coimisiún um Margáí agus Iomaíocht, an Spáinn) ('CNMC') lenar cinneadh go raibh an t-iarratasóir rannpháirteach i sárú ar an dlí iomaíochta ('cinneadh CNMC'), d'iarr sé ar phainéal, a tionóladh i gcomhréir leis an Rialachán Airgeadais ⁵⁷¹, moladh a thabhairt maidir leis an iarratasóir a eisiamh nó pionós airgeadais a ghearradh air.

Ina dhiaidh sin, d'ordaigh Audiencia Nacional (Ard-Chúirt Náisiúnta, an Spáinn) go gcuirfí oibriú chinneadh CNMC ar fionraí ('an cinneadh náisiúnta maidir le fionraí'). Mar sin féin, tar éis réamhaicmiú dlí a dhéanamh ar iompar an iarratasóra ⁵⁷², mhol an painéal thuasluaite go ndéanfaidh EU-OSHA an páirtí sin a eisiamh, agus é den tuairim gur cheart a hiompar a mheas mar 'mí-iompar gairmiúil tromchúiseach'. Lean EU-OSHA an moladh sin agus ghlac sé an cinneadh atá faoi chonspóid.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Sa chéad áit, soiléiríonn an Chúirt Ghinearálta raon feidhme éifeachtaí an chinnidh náisiúnta maidir le fionraí.

Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt gur léir ón Rialachán Airgeadais ⁵⁷³ go bhféadfar eintiteas a eisiamh ó rannpháirtíocht i nósanna imeachta dámhachtana, in éagmais breithiúnas críochnaitheach nó cinneadh riaracháin críochnaitheach, ar bhonn réamhaicmiú sa dlí ar a iompar

⁵⁷⁰ Cinneadh ón nGníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht agus Sláinte ag an Obair; an 13 Eanáir 2023 ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

⁵⁷¹ Airteagal 143 de Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 (IO L 193, 30.7.2018, Ich. 1).

⁵⁷² Féach Airteagal 136(2) den Rialachán Airgeadais.

⁵⁷³ Airteagal 106 de Rialachán (AE, Euratom) Uimh.º 966/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 1605/2002 (IO L 298, Ich. 1) arna leasú le Rialachán (AE, Euratom) Uimh.º 2015/1929 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Deireadh Fómhair 2015 (IO 2015 L 286, Ich. 1) ('an sean-Rialachán Airgeadais') agus Airteagal 136 den Rialachán Airgeadais.

arna dhéanamh ag údarás inniúil an Aontais i bhfianaise fíorais nó torthaí seanbhunaithe arna ndéanamh go háirithe trí chinntí ó údarás iomaíochta náisiúnta. Ciallaíonn sé sin, in éagmais breithiúnas críochnaitheach nó cinneadh críochnaitheach lena mbunaítear an mí-iompar atá i gceist, nach gcuirtear bac ar údarás inniúil an Aontais beart eisiaimh a ghlacadh.

Dá bhrí sin, cinneann an Chúirt Ghinearálta go bhfuil sé ar intinn ag reachtóir an Aontais a chur ar chumas údarás inniúil an Aontais a mheasúnú féin a dhéanamh ar na gníomhartha arna ndéanamh ag an oibreoir eacnamaíoch lena mbaineann, gan fanacht le cúirt a breithiúnas a thabhairt.

Dá bhrí sin, sa chás seo, is faoi EU-OSHA a bhí sé, in éagmais cinneadh críochnaitheach, a mheasúnú féin a dhéanamh ar iompar an iarratasóra ar bhonn chinneadh CNMC, ach freisin ar ghnéithe eile atá ábhartha don chomhthéacs, lena n-áirítear, go háirithe, an cinneadh sin a chur ar fionraí.

Sa chás seo, measann an Chúirt gur chuir EU-OSHA san áireamh gur cuireadh cinneadh CNMC ar fionraí agus go raibh an ceart aige a mheas nár cuireadh bac, le fionraí chinneadh CNMC, ar thorthaí an chinnidh sin a chur san áireamh chun a léiriú gurb ann do mhí-iompar gairmiúil tromchúiseach ar thaobh an iarratasóra agus chun beart eisiaimh a ghlacadh.

Go deimhin, ar an gcéad dul síos, níl na fíorais a líomhnaítear i gcoinne an iarratasóra bunaithe ar thoirimhdí ná ar thoirimhdí amháin, ach suíodh iad ar bhonn fianaise mar thoradh ar imscrúdú arna dhéanamh ag CNMC.

Ina dhiaidh sin, ní léir aon seasamh maidir le fiúntas chinneadh CNMC ón gcinneadh náisiúnta maidir le fionraí. Sonraíonn an Chúirt Ghinearálta, dá bhrí sin, nach bhfuil na torthaí agus na breithnithe i gcinneadh CNMC maidir le sárú ar dhlí na hiomaíochta ag an iarratasóir faoi cheist ar bhealach ar bith, ná nach gcaitheann an chúirt náisiúnta amhras orthu fiú, lena mbunaítear a cinneadh maidir le fionraí ar bhreithnithe atá bunaithe ar iarmhairtí na fíneála a gearradh agus ar an toirmeasc ar ghealltanais dhlíthiúla nua a thabhairt i gcrích chun leanúint de ghníomhaíochtaí an iarratasóra amháin. In aon chás, mar a áitíonn an t-iarratasóir, agus beart eatramhach á dheonú aici, gur aithin an chúirt náisiúnta go hintuigthe, ach le gá, sochreidteacht a líomhaintí, ní leor é sin chun amhras a chaitheamh ar thorthaí agus breithnithe sainráite chinneadh CNMC.

Ar deireadh, ní bhaineann sé le hábhar go ndéantar, leis an gcinneadh náisiúnta maidir le fionraí, i dteannta íoc na fíneála a fhorchuirtear le cinneadh CNMC, an toirmeasc ar an iarratasóir soláthar a dhéanamh sa Spáinn a fhorchuirtear leis an gcinneadh sin a chur ar fionraí. Go deimhin, ní chaitear amhras, leis na cúiseanna le fionraí chinneadh CNMC, ar chruinneas na bhfíoras ar bunaíodh an cinneadh atá faoi chonspóid chun a rialú gur eisiadh an t-iarratasóir. Thairis sin, ní léir ón gcinneadh náisiúnta maidir le fionraí aon fhaisnéis maidir le bearta ceartaitheacha a bheith á nglacadh ag an iarratasóir agus maidir leis an údar atá leis an bhfionraí trí bhearta den sórt sin a ghlacadh.

Ar an dara dul síos, maidir leis an sárú líomhnaithe ar phrionsabal na cosanta breithiúnaí éifeachtaí trí ghlacadh an chinnidh eisiaimh, meabhraíonn an Chúirt Ghinearálta a cásdlí, ar dá réir a bheadh baol ann go sárófaí cearta bunúsacha na bpáirtithe lena mbaineann le reachtaíocht lena ndéantar neamhaird iomlán ar na héifeachtaí a bheadh ag tabhairt isteach caingne riaracháin nó breithiúnaí ar an bhféidearthacht páirt a ghlacadh i nós imeachta soláthair. Mar a luaitear thuas, ní féidir a mheas, sa chás seo, gur tugadh neamhaird ar an gcinneadh náisiúnta maidir le fionraí agus gur baineadh an bonn de chosaint bhreithiúnach an iarratasóra.

Thairis sin, ní sháraítear Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh le feidhmiú na cumhachta duine nó eintiteas a eisiaimh, sa chás seo, an t-iarratasóir, ar bhonn réamhaicmiú dlí ar a iompar ó na nósanna imeachta chun conarthaí poiblí an Aontais Eorpaigh a dhámhachtain. Go deimhin, mar gheall ar leigheas dlí a bheith ann chun agóid a dhéanamh i gcoinne an chinnidh atá faoi chonspóid os comhair chúirteanna an Aontais Eorpaigh, is féidir cosaint bhreithiúnach a áirithiú don iarratasóir.

Measann an Chúirt Ghinearálta nár cheart, dá bhrí sin, an éifeacht chéanna a thabhairt don chinneadh náisiúnta maidir le fionraí agus a thugtar do chinntí críochnaitheacha nó do bhreithiúnais chríochnaitheacha. Dá bhféadfadh sé go dtitfeadh cumhacht eisiaimh údaráis an Aontais Eorpaigh mar gheall ar thabhairt isteach achomhairc le héifeacht fhionraíoch i gcoinne an chinnidh náisiúnta a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn leis an gcinneadh sin a eisiaimh nó a chur ar fionraí, agus mar gheall air sin amháin, bhainfí éifeacht phraiticiúil de chumhacht den sórt sin.

Ar deireadh, cuireann an Chúirt Ghinearálta in iúl freisin, i gcás ina leanfar an cinneadh náisiúnta maidir le fionraí le breithiúnas críochnaitheach lena gcuirtear cinneadh CNMC ar neamhní, go bhforáiltear leis an Rialachán Airgeadais ⁵⁷⁴ go gcuirfidh an t-oifigeach údarúcháin deireadh leis an eisiaimh gan mhoill, agus ar an gcaoi sin go dtabharfaidh sé éifeacht iomlán don chinneadh breithiúnach náisiúnta agus, ag an am céanna, go ndéanfaidh sé cosaint bhreithiúnach an iarratasóra a ráthú, rud atá ceangailte sa chás seo leis an gcinneadh breithiúnach náisiúnta, ar cinneadh é atá ina cheangal ar údarás an Aontais sa chás sin.

Sa dara háit, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta cineál a dlínse agus déine a hathbhreithnithe ar na bearta ceartaitheacha arna nglacadh ag an iarratasóir.

Mar chéad chéim, tar éis a mheabhrú go bhfuil dlínse neamhtheoranta aici chun athbhreithniú a dhéanamh ar chinneadh maidir le heisiaimh ⁵⁷⁵, measann an Chúirt nach mór raon feidhme na dlínse sin a theorannú go docht don phionós a chinneadh, agus aon athrú ar chomhghnéithe an iompair lena dtugtar údar le heisiaimh an phionóis sin.

Sa chás seo, áfach, measann an Chúirt Ghinearálta go mbaineann an scrúdú ar bhearta ceartaitheacha leis an measúnú ar an iompar lena dtugtar údar le pionós. Go deimhin, is ionann an measúnú atá le déanamh ar bhearta ceartaitheacha agus fíorú a dhéanamh ar mharthanacht mí-iompair ghairmiúil thromchúisigh, rud atá soiléir sa chás seo ón sárú a d'aimsigh údarás náisiúnta, agus ar an bhféidearthacht go dtarlódh sé arís. Ní bhaineann sé le hábhar, i ndáil leis sin, go ndéantar na bearta ceartaitheacha a chur chun feidhme de ghnáth tar éis don údarás náisiúnta an sárú a dhéanamh. Is é conclúid na Cúirte Ghinearálta as sin nach féidir léi a dlínse neamhtheoranta a fheidhmiú chun scrúdú a dhéanamh ar an bpléadail maidir leis na bearta ceartaitheacha arna nglacadh ag an iarratasóir. Dá bhrí sin, ní féidir leis teacht in ionad a mheasúnaithe féin ar na bearta ceartaitheacha atá i gceist do mheasúnú EU-OSHA agus ní mór dó gan athbhreithniú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht an mheasúnaithe sin.

Sa dara céim, maidir leis an scrúdú a rinne cúirteanna an Aontais Eorpaigh ar earráid fhollasach mheasúnaithe a bheith ann, de pháirt amháin, soiléiríonn an Chúirt Ghinearálta, d'fhonn a shuíomh go ndearna institiúid earráid fhollasach sa mheasúnú ar fhíorais chasta, nach mór don fhianaise arna tabhairt ar aird ag an iarratasóir a bheith leordhóthanach chun amhras a chaitheamh ar na measúinuithe fíorasacha a úsáidtear sa bheart sin. Faoi réir an athbhreithnithe inchreidteachta sin, ní hé ról na Cúirte é a measúnú ar fhíorais chasta a chur in ionad an mheasúnaithe a rinne an institiúid a ghlac an cinneadh. Sa mhéid go bhfuil lánrogha ag na hinstitiúidí maidir le measúnú a dhéanamh ar cé acu a fhéadfar nó nach bhféadfar iompar a aicmiú mar mhí-iompar gairmiúil tromchúiseach agus cé acu atá nó nach bhfuil an measúnú ar bhearta ceartaitheacha ina chuid lánach d'iompar den sórt sin, ní mór lánrogha a dheonú dóibh freisin chun na bearta ceartaitheacha a mheas.

De pháirt eile, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta na gnéithe is féidir a chur san áireamh chun rialú a fheidhmiú ar dhlíthiúlacht mheasúnú EU-OSHA ar na bearta ceartaitheacha arna nglacadh ag an iarratasóir. Trí fhoráil a dhéanamh nach ndéanfar duine nó eintiteas a eisiaimh má tá bearta ceartaitheacha glactha aige ar leor iad chun a iontaofacht a léiriú ⁵⁷⁶, ceanglaítear ar an duine nó ar an

⁵⁷⁴ An tríú mír d'Airteagal 136(2), den Rialachán Airgeadais.

⁵⁷⁵ Airteagal 143(9) den Rialachán Airgeadais.

⁵⁷⁶ Airteagal 106(7)(c) den Rialachán Airgeadais a bhíodh ann agus Airteagal 136(6)(a) den Rialachán Airgeadais.

eintiteas i dtrácht, leis an Rialachán Airgeadais, an t-ualach a chinneadh gur bearta ceartaitheacha iad na bearta ceartaitheacha a glacadh chun a eisiaimh a chosc. Dá bhrí sin, tagann an Chúirt Ghinearálta ar an gconclúid, mura mbaintear éifeacht den dualgas cruthúnais a fhorchuirtear leis na forálacha sin, nach féidir glacadh leis go ndéanfaidh an t-oibreoir lena mbaineann ar aird os comhair na Cúirte Ginearálta fianaise nár cuireadh in iúl le linn an nós imeachta eisiaimh a thabhairt ar aird. Go sonrach, ní féidir leis an gCúirt Ghinearálta rialú a thabhairt sna himeachtaí seo ar bhearta ceartaitheacha nár tugadh os comhair EU-OSHA.

Thairis sin, dhéanfaidh sé dochar do riaradh cuí an cheartais agus don chothromaíocht institiúideach dá rialódh an Chúirt Ghinearálta ar bhearta ceartaitheacha nua nó ar fhianaise nua arna tíolacadh, i gcás inarb iomchuí, ag an am céanna don oifigeach údarúcháin agus rud a d'fhéadfadh a bheith ina chúis don oifigeach údarúcháin athbhreithniú a dhéanamh ar an gcinneadh atá faoi chonspóid le linn na n-imeachtaí. Dá bhrí sin, measann an Chúirt nach féidir ach fianaise a cuireadh in iúl do EU-OSHA sular glacadh an cinneadh atá faoi chonspóid a chur san áireamh.

Sa tríú háit, tugann an Chúirt dá haire, i gcomhthéacs an scrúdaithe ar chomhréireacht an phionóis eisiaimh, gur chuir EU-OSHA na bearta ceartaitheacha arna nglacadh ag an iarratasóir san áireamh mar imthosca maolaitheacha chun teorainn a chur le fad an eisiaimh. Dá bhrí sin, is gá sa chás seo anailís a dhéanamh ar na bearta ceartaitheacha arna nglacadh ag an iarratasóir a mhéid a rannchuidíonn siad, ní leis an iompar éagórach a chinneadh, ach lena phionós a chinneadh, agus ar an gcaoi sin bonn cirt a thabhairt don Chúirt chun a dlínse neamhtheoranta a fheidhmiú.

Chun an dlínse sin a fheidhmiú, tá an Chúirt Ghinearálta i dteideal, dá bhrí sin, fianaise arna tíolacadh den chéad uair sna himeachtaí seo nár cuireadh in iúl roimhe sin do EU-OSHA a chur san áireamh, ach faoi réir chomhlíonadh na rialacha maidir le hinghlacthacht a leagtar síos i Rialacha Nós Imeachta na Cúirte Ginearálta.

Ar deireadh, rialaíonn an Chúirt ar an mainneachtain líomhnaithe measúnú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm pionóis airgeadais mar mhalairt ar eisiaimh.

De pháirt amháin, baineann an Chúirt Ghinearálta de thatal as forálacha an Rialacháin Airgeadais⁵⁷⁷ nár ceanglaíodh ar EU-OSHA, sa chás seo, scrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht pionós airgeadais a chur in ionad an phionóis eisiaimh.

De pháirt eile, maidir leis an iarraidh a cuireadh faoi bhráid na Cúirte gur cheart di féin teacht ina hionad i bhfeidhmiú a dlínse neamhtheoranta, diúltaíonn an Chúirt don iarraidh sin toisc í a bheith gan bhunús. Go deimhin, ní shonraíonn an t-iarratasóir na cúiseanna ar cheart, sa chás seo, pionós airgeadais a chur in ionad an phionóis eisiaimh. Thairis sin agus in aon chás, measann sí go leanann sé as scrúdú ar argóintí an iarratasóra gurb iomchuí an pionós eisiaimh a fhorchuirtear sa chás seo agus nach mór, dá bhrí sin, pionós airgeadais a chur ina ionad.

⁵⁷⁷ Foráiltear mar seo a leanas in Airteagal 106(13)(a) den Rialachán Airgeadais.

XIII. Clásal eadrána

Breithiúnas an 11 Nollaig 2024, *UIV Servizi v REA* (T-440/22, [EU:T:2024:898](#))

(Clásal eadrána – Comhaontú Deontais le haghaidh thionscadal TTD.EU ('European Quality Wines: Taste the Difference') – Bearta um sholáthar faisnéise agus bearta cur chun cinn a bhaineann le táirgí talmhaíochta a chuirtear chun feidhme sa mhargadh inmheánach agus i dtríú tíortha – Fionraí an chomhaontaithe deontais – Calaois amhrasta mar chuid d'imscrúdú coiriúil ar chomhaontú deontais eile – Dlíteanas conarthach)

Rialaíonn an Chúirt Ghinearálta, ar tugadh caingean os a comhair faoi Airteagal 272 CFAE, de bhun clásal eadrána, an cheist nua maidir le bailíocht chinneadh na Gníomhaireachta Feidhmiúcháin Eorpaí um Thaighde (REA) chun an comhaontú deontais TTD.EU⁵⁷⁸ a chur ar fionraí ('an cinneadh atá faoi chonspóid'). Lena breithiúnas, dearbhaíonn an Chúirt go bhfuil an cinneadh atá faoi chonspóid neamhbhailí, cinneann sí nach bhfuil aon ghá breithniú a dhéanamh a thuilleadh ar an éileamh gur cheart ordú a thabhairt do REA deireadh a chur le fionraí chomhaontú deontais TTD.EU agus diúltaíonn sí don éileamh ar dhamáistí, a tugadh os a comhair freisin.

I mí na Nollag 2019, tar éis glao ar thograí le haghaidh deontais do ghníomhaíochtaí faisnéise agus cur chun cinn a bhaineann le táirgí talmhaíochta arna gcur chun feidhme sa mhargadh inmheánach agus i dtríú tíortha, thug an t-iarratasóir, comhlachas na hIodáile Unione Italiana Vini Servizi Soc. coop. arl (UIV Servizi), comhaontú deontais TTD.EU i gcrích leis an nGníomhaireacht Feidhmiúcháin um Thomhaltóirí, Sláinte, Talmhaíocht agus Bia (Chafea). Ó mhí Aibreáin 2021, cuireadh de chúram ar REA na gníomhaíochtaí a rinne Chafea a chur chun feidhme.

I mí na Bealtaine 2021, tionscnaíodh imeachtaí coiriúla ar an leibhéal náisiúnta, san Iodáil, i gcoinne phríomhoifigeach feidhmiúcháin agus phríomhoifigeach airgeadais an iarratasóra as amhras faoi chalaois i gcomhthéacs comhaontú deontais arna chomhordú ag an iarratasóir seachas comhaontú deontais TTD.EU ('imscrúdú coiriúil na hIodáile'). I mí Iúil 2021, chuir an t-iarratasóir in iúl do REA go ndearna Guardia di Finanza di Milano (Garda Airgeadais Milano, an Iodáil) iniúchadh ag REA i gcomhthéacs an imscrúdaithe choiriúil sin. Ina dhiaidh sin, i mí Lúnasa 2021, bhí cruinniú ag an iarratasóir agus an duine atá i gceannas ar chomhaontú deontais TTD.EU ag an REA. Le linn an chruinnithe sin, thug an duine atá i gceannas ag an REA faoi deara, ós rud é gur bhain imscrúdú coiriúil na hIodáile le comhaontú deontais eile, go bhféadfaí leanúint den chomhaontú deontais TTD.EU a chur chun feidhme mar is gnáth, gan gá a bheith le beart a dhéanamh maidir leis an gcur chun feidhme sin.

I mí Eanáir 2022, chuir an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) in iúl do REA gur chuir sí tús, i mí na Nollag 2021, le himscrúdú ar líomhaintí calaoise agus neamhrialtachtaí eile i gcur chun feidhme na gcomhaontuithe deontais arna dtabhairt i gcrích ag an iarratasóir, lena n-áirítear comhaontú deontais TTD.EU.

Mí ina dhiaidh sin, chuir REA in iúl don iarratasóir, trí litir réamhfaisnéise, go raibh sé ar intinn aige an comhaontú deontais TTD.EU a chur ar fionraí. Tar éis dó barúlacha an iarratasóra a dhiúltú, dheimhnigh REA, i mí na Bealtaine 2022, gur mian leis an comhaontú deontais TTD.EU a chur ar fionraí leis an gcinneadh atá faoi chonspóid ar bhonn Airteagal 33.2.1(a) den chomhaontú deontais sin chun leasanna airgeadais an Aontais Eorpaigh a chosaint. De réir an airteagail sin, féadfaidh REA cur chun feidhme ghníomhaíocht an chomhaontaithe deontais a chur ar fionraí 'má rinne tairbhí (nó aon duine nádúrtha atá údaraithe ionadaíocht a dhéanamh air nó cinnít a dhéanamh thar a cheann)

⁵⁷⁸ Comhaontú Deontais Uimh. 874904 chun críche tionscadal dar teideal 'European Quality Wines: Taste the Difference - TTD.EU' a chur i gcrích, atá dírithe ar fhíonta na hIodáile agus na Spáinne a chur chun cinn ar mhargaí na Síne agus na Stát Aontaithe ('comhaontú deontais TTD.EU').

earráidí móra, mírialtachtaí, calaois nó sárú tromchúiseach ar oibleagáidí faoin gcomhaontú seo nó má tá amhras ann go ndearna an tairbhí nó aon duine nádúrtha atá údaraithe ionadaíocht a dhéanamh thar a cheann earráidí, mírialtachtaí, calaois nó sárú tromchúiseach ar oibleagáidí faoin gcomhaontú seo'. Sna himthosca sin, thug an t-iarratasóir caingean os comhair na Cúirte ag iarraidh uirthi a dhearbhu go bhfuil an cinneadh atá faoi chonspóid neamhbhailí, a ordú don REA deireadh a chur le fionraí chomhaontú deontais TTD.EU agus ordú don REA cúiteamh a íoc as an damáiste neamhábhartha agus ábhartha a mhaíonn sé a d'fhulaing sé.

Tar éis an chaingean a thionscnamh, dúnadh imscrúdú OLAF i mí na Nollag 2022. Dá bhrí sin, ar bhonn thorthaí an imscrúdaithe sin, gur dhírigh OLAF moltaí airgeadais ar REA, nach raibh a gcur chun feidhme, a mhéid a bhain le comhaontú deontais TTD.EU, ina gcúis, amhail ar dháta na héisteachta, le haon bheart forfheidhmiúcháin.

Ina dhiaidh sin, thaisc REA iarratas ar dhearbhu nach raibh aon ghá breithniú a dhéanamh inar chuir sé in iúl don Chúirt gur cuireadh deireadh le fionraí chomhaontú deontais TTD.EU. Tar éis athoscailt na coda ó bhéal den nós imeachta, chuir an t-iarratasóir a bharúlacha isteach an 14 Deireadh Fómhair 2024 maidir le hiarratas REA ar dhearbhu nach raibh aon ghá breithniú a dhéanamh.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Sa chéad háit, tar éis a mheabhrú, ar thaobh amháin, na forálacha ábhartha de dhlí an Aontais agus de dhlí sibhialta na Beilge lena rialaítear an Conradh ina gcuirtear an clásal eadrána isteach sa chás seo agus, ar an taobh eile, diúltú d'iarratas REA ar dhearbhu nach gá breithniú a dhéanamh, a mhéid a iarrann an t-iarratasóir, trína chaingean, rialú ón gCúirt ar an díospóid idir é féin agus REA maidir le cur i bhfeidhm chomhaontú deontais TTD.EU agus dearbhu go bhfuil an cinneadh chun an comhaontú sin a chur ar fionraí neamhbhailí, scrúdaíonn an Chúirt bailíocht an chinnidh atá faoi chonspóid. Chun an méid sin a bhaint amach, léirítear Airteagal 33.2.1 de chomhaontú deontais TTD.EU.

Ar dtús, i bhfianaise fhoclaíocht Airteagal 33.2.1(a)(i), measann an Chúirt gur daoine nádúrtha iad príomhoifigeach feidhmiúcháin agus príomhoifigeach airgeadais an iarratasóra, a bhí faoi réir imscrúdú coiriúil na hIodáile mar gheall ar amhras calaoise a bhaineann le cur chun feidhme comhaontaithe deontais eile, atá údaraithe ionadaíocht a dhéanamh thar ceann an iarratasóra nó cinntí a dhéanamh thar a cheann. Sa chás seo, shínigh an phríomhoifigeach airgeadais an comhaontú deontais TTD.EU atá i gceist in imscrúdú coiriúil na hIodáile, thar ceann an iarratasóra, agus shínigh an príomhoifigeach feidhmiúcháin, thar ceann an iarratasóra, an litir maidir le sannadh eatramhach chun caingne a bhaineann le comhaontú deontais TTD.EU a chur chun feidhme. Tugann an Chúirt dá haire go bhféadfadh na hamhrais faoi chalaois a bhaineann le príomhoifigeach feidhmiúcháin agus príomhoifigeach airgeadais an iarratasóra, i bprionsabal, údar a thabhairt le comhaontú deontais TTD.EU a chur ar fionraí, a mhéid atá siad údaraithe ionadaíocht a dhéanamh thar ceann an iarratasóra nó cinntí a dhéanamh thar ceann an iarratasóra.

Ansin, cinneann an Chúirt Ghinearálta an bhféadfadh REA na daoine nádúrtha sin a aicmiú mar 'dhaoine a bhfuil amhras fúthu go ndearna siad calaois', de réir bhrí Airteagal 33.2.1(a)(i), agus ar an gcaoi sin údar a thabhairt leis an gcomhaontú a chur ar fionraí. I ndáil leis sin, tugann sí faoi deara go dtagraítear go ginearálta san Airteagal sin d'amhras go ndearna sé 'earráidí substaintiúla, mírialtachtaí nó calaois,' gan tionscnamh ná foinse na n-amhras sin a shonrú. Dá bhrí sin, má tá imscrúdú coiriúil ann ar bhonn amhras calaoise arna dhéanamh i gcoinne an bheirt daoine nádúrtha a bhfuil sé de chumhacht acu ionadaíocht a dhéanamh ar an iarratasóir nó cinntí a dhéanamh thar a cheann, d'fhéadfadh sé sin a bheith ina fhoinsé 'amhras calaoise' de réir bhrí Airteagal 33.2.1(a)(i) de chomhaontú deontais TTD.EU.

Ar deireadh, tugann an Chúirt aghaidh ar an gceist an bhféadfadh an REA, tríd an gcinneadh atá faoi chonspóid a ghlacadh, comhaontú deontais TTD.EU a chur ar fionraí de bhun Airteagal 33.2.1(a)(i), in ainneoin gur eascair an t-amhras faoi chalaois i gcoinne phríomhoifigeach feidhmiúcháin agus phríomhoifigeach airgeadais an iarratasóra as imscrúdú coiriúil na hIodáile a bhain le comhaontú deontais eile. Chuige sin, déanann an Chúirt Ghinearálta léiriú mionsonraithe ar Airteagal 33.2.1(a) agus (b), i bhfianaise, go háirithe, fhorálacha Chód Sibhialta na Beilge.

Ar thaobh amháin, maidir le hAirteagal 33.2.1(a), deir an Chúirt Ghinearálta nach bhfuil aon tagairt i bpointe (a)(i) do chomhaontú deontais TTD.EU, agus mar thoradh air sin go bhféadfadh amhras faoi chalaois a bhaineann le cur chun feidhme comhaontaithe eile údar a thabhairt le fionraí chomhaontú TTD.EU. Mar sin féin, tá tagairt dá leithéid i bpointe (a)(ii). Ar an taobh eile, i gcomhréir le hAirteagal 33.2.1(b), féadfaidh an REA cur chun feidhme an chomhaontaithe deontais a chur ar fionraí 'má rinne tairbhí (nó aon duine nádúrtha atá údaraithe ionadaíocht a dhéanamh air nó cinntí a dhéanamh thar a cheann) - i ndeontais eile de chuid an [Aontais] nó Euratom a dámhadh dó faoi choinníollacha comhchosúla - earráidí, neamhrialtachtaí, calaois [...]'. Dá bhrí sin, dá ndéanfaí Airteagal 33.2.1(a)(i) a léamh go bhféadfadh amhras faoi chalaois a bhaineann le comhaontú eile údar a thabhairt le comhaontú deontais TTD.EU a fhionraí, bhainfí aon éifeacht phraiticiúil d'Airteagal 33.1.b.

Dá bhrí sin, measann an Chúirt, trí chinneadh a dhéanamh comhaontú deontais TTD.EU a chur ar fionraí toisc go raibh amhras ann go ndearna príomhoifigeach feidhmiúcháin agus príomhoifigeach airgeadais an iarratasóra, eadhon beirt daoine nádúrtha atá údaraithe ionadaíocht a dhéanamh thar ceann an iarratasóra nó cinntí a dhéanamh thar a cheann, calaois faoi chomhaontú deontais seachas comhaontú deontais TTD.EU, gur sháraigh an REA Airteagal 33.2.1(a)(i) de chomhaontú deontais TTD.EU.

Sa dara háit, ó cuireadh deireadh le fionraí chomhaontú deontais TTD.EU idir an dá linn, chinn an Chúirt nach raibh aon ghá breithniú a dhéanamh a thuilleadh ar an iarraidh go n-ordóidh an Chúirt do REA deireadh a chur leis an bhfionraí.

Sa tríú háit, maidir leis an éileamh ar dhamáistí, tar éis di a chinneadh gur gá breithniú a dhéanamh ar an éileamh sin in ainneoin gur cuireadh deireadh le fionraí chomhaontú deontais TTD.EU, tugann an Chúirt dá haire, de réir Chód Sibhialta na Beilge, nach mór trí choinníoll charnacha a chomhlíonadh chun damáiste de thionscnamh conarthach a chúiteamh, eadhon neamhchomhlíonadh an chonartha, damáiste agus nasc cúisíoch idir an neamhchomhlíonadh agus an damáiste.

Is fíor go dtugann an Chúirt faoi deara gur chinn REA, leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, an comhaontú deontais TTD.EU a chur ar fionraí, de shárú ar Airteagal 33.2.1(a)(i) de. Measann sé, áfach, cé gur dócha, mar thoradh ar chomhaontú deontais TTD.EU a chur ar fionraí, go mb'fhéidir go raibh ar an iarratasóir aontaí trádála, ceardlanna, comhdhálacha agus imeachtaí eile áirithe a bhí sceidealaithe d'fhonn comhaontú deontais TTD.EU a chur chun feidhme a chur ar fionraí nó a chur ar ceal, níor chruthaigh sé gur tháinig an damáiste ábhartha a líomhnaíonn sé chun cinn iarbhir sa chás seo. Ní chruthaíonn an t-iarratasóir ach an oiread an damáiste neamhairgid, i bhfoirm damáiste dá chlu agus dá íomhá, a mhaíonn sé a d'fhulaing sé.

XIV. Buiséad an Aontais

Breithiúnas an 4 Meán Fómhair 2024, *IMG v an Coimisiún* (T-509/21, [EU:T:2024:590](#))

(Riaracháin airgeadais an Aontais Eorpaigh – Cur chun feidhme bhuiséad an Aontais Eorpagh faoi bhainistiú indéreach eagraíochta idirnáisiúnta – Cinneadh lena ndiúltaítear aitheantas eintitis dhlítheanaigh mar eagraíocht idirnáisiúnta – Caingean le haghaidh neamhniú – Dlíthiúlacht na cumhachta aturnae a thugtar do dhlíodóirí an iarratasóra – Inghlacthacht – Cinneadh arna ghlacadh chun éifeacht a thabhairt do bhreithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais – Airteagal 266 CFAE – Res judicata – Prionsabal an dea-riaracháin – Deimhneacht dhlíthiúil – Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 – Airteagal 58 – Rialachán Tarmligthe (AE) Uimh. 1268/2012 – Airteagal 43 – Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 – Airteagal 156 – Na coincheapa ‘eagraíocht idirnáisiúnta’ agus ‘comhaontú idirnáisiúnta’ – Earráidí dlí – Earráid fhollasaithe mheasúnaithe – Dliteanas neamhchonarthach)

Ag rialú di i gcomhdhéanamh méadaithe, diúltaíonn an Chúirt Ghinearálta don chaingean a thug International Management Group (IMG) lena n-iarrtar, ar thaobh amháin, cinneadh an 8 Meitheamh 2021 lenar dhiúltaigh an Coimisiún Eorpach stádas eagraíochta idirnáisiúnta a dheonú dó, le héifeacht chúlghabhálach ón 16 Nollaig 2014, dá bhforáiltear le rialacha airgeadais an Aontais Eorpaigh maidir le cur chun feidhme chistí an Aontais i gcomhréir leis an modh bainistíochta indíri ⁵⁷⁹ (an ‘cinneadh atá faoi chonspóid’) agus, ar an taobh eile, cúiteamh as an damáiste ábhartha agus neamhábhartha a mhaíonn sé a bhain dó. Leis an scrúdú ar dhlíthiúlacht an chinnidh atá faoi chonspóid, tugtar deis don Chúirt Bhreithiúnais soiléiriú a dhéanamh, ar thaobh amháin, ar leibhéal iomchuí athbhreithnithe bhreithiúnacht an Aontais ar an ábhar agus, ar an taobh eile, ar na coincheapa ‘comhaontú idirnáisiúnta’ agus ‘eagraíocht idirnáisiúnta’, mar a shainmhínítear iad in ionstraimí dlí agus cásdlí idirnáisiúnta poiblí, go háirithe ionstraimí cúirteanna idirnáisiúnta.

Bunaíodh IMG, an t-iarratasóir, an 25 Samhain 1994 ⁵⁸⁰, agus é mar aidhm aige eintiteas tiomnaithe a sholáthar do na Stáit agus do na heagraíochtaí idirnáisiúnta a bhfuil baint acu le hatógáil na Boisnia-Heirseagaivéine chun na críche sin.

An 7 Samhain 2013, ghlac an Coimisiún an Cinneadh Cur Chun Feidhme maidir le Clár Gníomhaíochta Bliantúil 2013 i bhfabhar *Mhaenmar v Burma* ⁵⁸¹ atá le maoiniú ó bhuiséad ginearálta an Aontais Eorpaigh ar bhonn Rialachán Uimh. 966/2012 ⁵⁸². Foráladh leis an gcinneadh sin, go háirithe, do chlár forbartha trádála a raibh a chostas le maoiniú ag an Aontas Eorpach agus a raibh a chur chun feidhme le cur i gcrích faoi chomhbhainistíocht leis an iarratasóir.

An 17 Feabhra 2014, chuir an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) an Coimisiún ar an eolas faoi imscrúdú ar stádas an iarratasóra. An 15 Nollaig 2014, fuair an Coimisiún an tuarascáil a dhréachtaigh OLAF ag deireadh a imscrúdaithe. Sa tuarascáil sin, mheas OLAF, go bunúsach, nach eagraíocht

⁵⁷⁹ Rialachán (AE, Euratom) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 (IO 2018 L 193, Ich. 1).

⁵⁸⁰ Arna chruthú le doiciméad an 25 Samhain 1994 maidir le bunú an International Management Group – Bonneagar don Bhoisnia agus don Heirseagaivéin (IMG-IBH) (‘Rún an 25 Samhain 1994’).

⁵⁸¹ Cinneadh Cur Chun Feidhme C(2013) 7682 final.

⁵⁸² Airteagal 84 de Rialachán Uimh. 966/2012.

idirnáisiúnta é an t-iarratasóir de réir bhrí Rialachán Uimh. 1605/2002 ⁵⁸³ agus Rialachán Uimh.º 966/2012 a tháinig ina dhiaidh.

An 16 Nollaig 2014, chinn an Coimisiún cur chun feidhme an chláir forbartha trádála a thabhairt d'eagraíocht seachas an t-iarratasóir, trí bhainistíocht indíreach, dá bhforáiltear sa chinneadh cur chun feidhme thuasluaite ('cinneadh an 16 Nollaig 2014').

Ar deireadh, an 8 Bealtaine 2015, sheol an Coimisiún litir chuig an iarratasóir inar chuir sé in iúl dó an ghníomhaíocht a bhí beartaithe aige a dhéanamh maidir le tuarascáil OLAF, inar luaigh sé gur chinn sé, go háirithe, go dtí go raibh dearbhchinnteacht ann maidir lena stádas mar eagraíocht idirnáisiúnta, nach dtabharfadh a sheirbhísí comhaontú tarmligin nua i gcrích leis a thuilleadh faoin modh bainistíochta indíri dá bhforáiltear i Rialachán Uimh.º 966/2012 ('cinneadh an 8 Bealtaine 2015').

Thug an t-achomharcóir dhá chaingean os comhair na Cúirte Ginearálta, lena n-iarrtar go gcuirfí, ar thaobh amháin, cinneadh an 16 Nollaig 2014 ar neamhní agus, ar an taobh eile, go gcuirfí cinneadh an 8 Bealtaine 2015 ar neamhní agus cúiteamh as an damáiste a rinne sé. Tar éis an dá chaingean sin a dhíbhe, le breithiúnais an 2 Feabhra 2017, *International Management Group v an Coimisiún* ⁵⁸⁴, agus an 2 Feabhra 2017, *IMG v an Coimisiún* ⁵⁸⁵, thug an t-iarratasóir achomharc os comhair na Cúirte Breithiúnais. Le breithiúnas an 31 Eanáir 2019, *International Management Group v an Coimisiún* ⁵⁸⁶, chuir an Chúirt Bhreithiúnais an dá bhreithiúnas sin ón gCúirt Ghinearálta agus cinntí an 16 Nollaig 2014 agus an 8 Bealtaine 2015 ar ceal agus tharchuir sí Cás T 381/15 ar ais chuig an gCúirt Ghinearálta le haghaidh rialú ar éileamh an iarratasóra ar chúiteamh maidir leis an damáiste a líomhnaítear a rinneadh le cinneadh an 8 Bealtaine 2015.

Le breithiúnas an 9 Meán Fómhair 2020, *IMG v an Coimisiún* ⁵⁸⁷, dhíbh an Chúirt Ghinearálta éileamh an iarratasóra ar chúiteamh as an damáiste a líomhnaítear a rinneadh le cinneadh an 8 Bealtaine 2015. Thug sé achomharc chuig Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh.

An 8 Meitheamh 2021, tar éis malartuithe leis an iarratasóir a chuir a bharúlacha isteach, ghlac an Coimisiún an cinneadh atá faoi chonspóid ar deireadh.

Le breithiúnas an 22 Meán Fómhair 2022, *IMG v an Coimisiún* ⁵⁸⁸, chuir an Chúirt Bhreithiúnais breithiúnas na Cúirte Ginearálta an 9 Meán Fómhair 2020 ar ceal go páirteach agus tharchuir sí Cás 381/15 RENV ar ais chuici le haghaidh rialú ar éileamh an iarratasóra ar chúiteamh as an damáiste ábhartha a líomhnaítear a rinneadh le cinneadh an 8 Bealtaine 2015.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Ar an gcéad dul síos, dhíbh an Chúirt Ghinearálta iarratas an achomharcóra go gcuirfí an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní.

Cinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go leagtar amach go leordhóthanach sa chinneadh atá faoi chonspóid na breithnithe dlíthiúla agus fórasacha ar a raibh sé bunaithe agus a chuir ar chumas an iarratasóra a dhlíthiúlacht a mheas agus a chur ar chumas na Cúirte a cumhacht athbhreithnithe a fheidhmiú.

Ina dhiaidh sin, diúltaíonn an Chúirt do chéad saincheist dlí an iarratasóra, lena n-éilítear roinnt earráidí dlí, go háirithe sárú ar Airteagal 266 CFAE, fórsa res judicata, prionsabal neamh-

⁵⁸³ Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 1605/2002 ón gComhairle an 25 Meitheamh 2002 maidir leis an Rialachán Airgeadais is infheidhme ar bhuiséad ginearálta na gComhphobal Eorpach (IO 2002 L 248, Ich. 1).

⁵⁸⁴ Breithiúnas an 2 Feabhra 2017, *International Management Group v an Coimisiún* (T-29/15, , [EU:T:2017:56](#)).

⁵⁸⁵ Breithiúnas an 2 Feabhra 2017, *IMG v an Coimisiún* (T-381/15, [EU:T:2017:57](#)).

⁵⁸⁶ Breithiúnas an 31 Eanáir 2019, *International Management Group v an Coimisiún* (C-183/17 P agus C-184/17 P, [EU:C:2019:78](#)).

⁵⁸⁷ Breithiúnas an 9 Meán Fómhair 2020, *IMG v an Coimisiún* (T-381/15 RENV, [EU:T:2020:406](#)).

⁵⁸⁸ Breithiúnas an 22 Meán Fómhair 2022, *IMG v an Coimisiún* (C-619/20 P agus C-620/20 P, [EU:C:2022:722](#)).

aisghníomhaíochta ghníomhartha an Aontais agus prionsabal an chomhionannais. Diúltaíonn an Chúirt freisin don tríú saincheist dlí, lena n-éilítear sárú ar phrionsabal na deimhneachta dlíthiúla, agus don dara saincheist dlí lena n-éilítear sárú ar an dualgas cúraim agus ar phrionsabal na neamhchlaontachta.

Ar deireadh, diúltaíonn an Chúirt don cheathrú saincheist dlí, ag líomhain earráidí fhollasacha mheasúnaithe agus earráidí dlí lena ndearna an t-iarraitasóir gearán gur dhiúltaigh an Coimisiún a ghníomh bunaidh a aicmiú mar chomhaontú idirnáisiúnta lena mbunaítear eagraíocht idirnáisiúnta agus aitheantas a thabhairt dó mar eagraíocht idirnáisiúnta d'ainneoin chleachtas a chomhaltaí ina dhiaidh sin.

Méid an athbhreithnithe ag Cúirteanna an Aontais Eorpaigh sa chás sin

I gcomhthéacs an scrúdaithe ar an gceathrú saincheist dlí, soiléiríonn an Chúirt Bhreithiúnais an méid athbhreithnithe a rinne Cúirteanna an Aontais Eorpaigh ar dhlíthiúlacht cinnidh, amhail an cinneadh atá faoi chonspóid. Meabhraíonn sí, i ndáil leis sin, go bhfuil lánrogha leathan ag an gCoimisiún agus é ag feidhmiú a fhreagrachta as buiséad an Aontais a chur chun feidhme, go háirithe nuair a roghnaíonn sé an buiséad sin a chur chun feidhme trí úsáid a bhaint as an modh bainistíochta indírí agus, de bhun an mhodha bainistíochta sin, go gcuireann sé cúraimí cur chun feidhme buiséid ar eagraíochtaí idirnáisiúnta. Dá bhrí sin, i gcás ina bhfeidhmíonn an Coimisiún na sainchumais a leagtar amach thuas, tá cinntí a dhéanann dochar don Choimisiún a ghlacann sé sa chomhthéacs sin faoi réir athbhreithniú atá teoranta d'earráid fhollasach mheasúnaithe ón gCúirt Ghinearálta, gan dochar don scrúdú ar fhorais eile neamhdhleathachta ar féidir brath orthu i gcaingean le haghaidh neamhniú, i gcomhréir leis an dara mír d'Airteagal 263 CFAE.

Mar sin féin, más rud é, mar atá sa chás sin, go ndiúltaíonn an Coimisiún cúraimí cur chun feidhme buiséid a chur ar iontaobh eagraíochta faoin modh bainistíochta indírí ar an bhforas nach bhfuil stádas eagraíochta idirnáisiúnta ag an eagraíocht sin, tá dlíthiúlacht cinnidh den sórt sin faoi réir athbhreithniú ag an gCúirt, ar an earráid dlí agus ar an earráid fhollasach mheasúnaithe araon.

I gcás den sórt sin, is athbhreithniú ar earráid dlí é cur chun feidhme rialacha de chineál ginearálta ag an gCoimisiún lenar féidir eagraíochtaí idirnáisiúnta a shainiú agus a shainaithint, cé go bhfuil léiriú rialacha na heagraíochta féin a airbheartaíonn a bheith ina heagraíocht idirnáisiúnta chun buiséad an Aontais a chur chun feidhme i gcomhréir le modh na bainistíochta indírí agus le léirmhíniú na seasamh arna nglacadh ag a comhaltaí, ar dócha go mbeidh castacht áirithe ag baint leo, faoi réir athbhreithniú atá teoranta d'earráid fhollasach mheasúnaithe.

Na coincheapa 'eagraíocht idirnáisiúnta' agus 'comhaontú idirnáisiúnta' dá bhforáiltear i rialacha airgeadais an Aontais chun a bhuiséad a chur chun feidhme trí mhodh na bainistíochta indírí

Mar réamhphointe, meabhraíonn an Chúirt go gcumhdaítear leis an gcoincheap 'eagraíocht idirnáisiúnta', mar a shainmhínítear é le forálacha comhleanúnacha rialacha airgeadais an Aontais ⁵⁸⁹, eagraíochtaí a rialaítear leis an dlí idirnáisiúnta poiblí a chruthaítear le comhaontuithe idirnáisiúnta. Ní mór dlí an Aontais a léiriú i bhfianaise rialacha ábhartha an dlí idirnáisiúnta, ós rud é gur cuid de dhlíchóras an Aontais é an dlí sin agus go bhfuil sé ina cheangal ar a institiúidí.

Mar sin féin, a mhéid a úsáidtear na coincheapa 'eagraíocht idirnáisiúnta' agus 'comhaontú idirnáisiúnta' i rialacha airgeadais an Aontais chun na críche sonraí a bhuiséad a chur chun feidhme, ní mór iad a léiriú go docht, chun leasanna airgeadais an Aontais a chosaint.

⁵⁸⁹ Rinneadh an coincheap 'eagraíocht idirnáisiúnta,' dá dtagraítear in Airteagail 53 agus 53d de Rialachán Uimh. 1605/2002, in Airteagal 58 de Rialachán Uimh. 966/2012 agus in Airteagal 62 de Rialachán 2018/1046, a shainmhíniú, i bhfoclaíocht beagnach comhionann, in Airteagal 43(2) de Rialachán Uimh. 2342/2002, agus ansin in Airteagal 43(1) de Rialachán Tarmligthe Uimh. 1268/2012, lena n-aisghairtear Rialachán Uimh. 2342/2002 agus a cuireadh ina ionad, agus in Airteagal 156 de Rialachán 2018/1046. Dá bhrí sin, faoi na trí fhoráil dheireanacha sin, cumhdaítear leis an gcoincheap sin eagraíochtaí arna rialú ag an dlí idirnáisiúnta poiblí arna bhunú le comhaontuithe idirnáisiúnta.

Dá bhrí sin, i ndíospóid amhail an díospóid sa chás seo, ní mór don Chúirt Ghinearálta coincheapa an dlí phoiblí idirnáisiúnta dá dtagraítear i rialacha airgeadais an Aontais a chur i bhfeidhm trí úsáid a bhaint as ionstraimí dhlí airgeadais an Aontais lena sainítear na coincheapa sin, arna léiriú i gcomhréir leis an gcásdlí. Go háirithe, sa chás seo, léiríonn an Chúirt Ghinearálta na coincheapa 'eagraíocht idirnáisiúnta' agus 'comhaontú idirnáisiúnta' a leagtar síos i rialacha airgeadais an Aontais maidir lena bhuiséad a chur chun feidhme faoi bhainistíocht indíreach i bhfianaise ghnáthphrionsabail an dlí idirnáisiúnta phoiblí atá, go háirithe, i gCoinbhinsiún Vín ⁵⁹⁰ agus sna dréacht-airteagail maidir le dlíteanas eagraíochtaí idirnáisiúnta ⁵⁹¹.

I ndáil leis sin, is léir ó Airteagal 2(1)(i) de Choinbhinsiún Vín go gciallaíonn an téarma 'eagraíocht idirnáisiúnta' eagraíocht idir-rialtasach. Ina theannta sin, luaitear in Airteagal 2(a) de na dréacht-airteagail go gciallaíonn an abairt sin aon eagraíocht arna bunú le Conradh nó le hionstraim eile a rialaítear leis an dlí idirnáisiúnta agus a bhfuil a pearsantacht dhlítheanach idirnáisiúnta féin aici agus, chomh maith le Stáit, go bhféadfaidh eagraíocht idirnáisiúnta eintitis seachas Stáit a áireamh i measc a comhaltaí.

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an gcoinníoll a bhaineann le bunú le Conradh nó le hionstraim eile arna rialú ag an dlí idirnáisiúnta, leanann sé ó Airteagal 2(1)(a) de Choinbhinsiún Vín go gciallaíonn an téarma 'conradh' comhaontú idirnáisiúnta arna thabhairt i gcrích i scríbhinn idir Stáit agus arna rialú ag an dlí idirnáisiúnta, bíodh sé taifeadta in aon ionstraim amháin nó in dhá ionstraim ghaolmhara nó níos mó, agus beag beann ar a ainmniú ar leith. Dá bhrí sin, féadfaidh an ionstraim nó na hionstraimí sin a bheith ina léiriú ar chomhthoiliú dhá ábhar dlí idirnáisiúnta nó níos mó a chuireann siad ar bhonn foirmiúil. Ina theannta sin, leanann sé ó chásdlí na gcúirteanna idirnáisiúnta, is cuma cén tábhacht pholaitiúil a bhaineann leis, nach féidir le doiciméad arna shíniú ag Stáit a bheith ina chomhaontú idirnáisiúnta mura bhfuil aon fhoráil ann lena gcruthaítear cearta nó oibleagáidí lenar thoiligh na Stáit sin ⁵⁹².

Ar an dara dul síos, maidir leis an gcoinníoll a bhaineann lena phearsantacht dhlítheanach idirnáisiúnta féin a shealbhú, is léir ó chásdlí na gcúirteanna idirnáisiúnta, ar dtús, go bhfuil aitheantas eagraíochta idirnáisiúnta faoi réir pearsantacht dhlítheanach a bheith ag an eagraíocht lena mbaineann. Eintiteas arna bhunú ag Stáit agus, de réir mar a bheidh, ag eagraíocht idirnáisiúnta amháin nó níos mó, ní de chineál eagraíochta idirnáisiúnta é, in éagmais pearsantacht dhlítheanach dá chuid féin, ach de chineál comhlachta atá spleách ar na Stáit a bhunaigh é ⁵⁹³ nó ar eagraíocht idirnáisiúnta lena bhfuil an t-eintiteas sin á óstáil ⁵⁹⁴.

Ansin, is léir freisin ó chásdlí na gcúirteanna idirnáisiúnta go bhfuil pribhléidí agus díolúintí ag eagraíochtaí idirnáisiúnta, i bprionsabal, atá riachtanach chun a gcúraimí a chomhlíonadh ⁵⁹⁵. Murab

⁵⁹⁰ Coinbhinsiún Vín maidir le Dlí na gConarthaí an 23 Bealtaine 1969 (Sraith Conarthaí na Náisiún Aontaithe, Iml. 1155, Ich. 331; 'Coinbhinsiún Vín').

⁵⁹¹ Dréacht-airteagail maidir le cuntasacht eagraíochtaí idirnáisiúnta a ghlac Coimisiún Idirnáisiúnta na Náisiún Aontaithe ag a 63ú seisiún in 2011 agus a cuireadh faoi bhráid an Chomhthionóil Ghinearálta mar chuid dá thuarascáil ar obair an tseisiúin sin (A/66/10) [Bliainiris na Náisiún Aontaithe maidir leis an gCoimisiún Dlí Idirnáisiúnta, 2011, Iml. II(2), 'dréacht-airteagail'].

⁵⁹² Féach breithiúnas na Cúirte Breithiúnais Idirnáisiúnta, Oibleagáid chun rochtain ar an Aigéan Ciúin a chaibidlíú (an Bholaiv v an tSile) an 1 Deireadh Fómhair 2018, Tuarascálacha CBI 2018, Ich. 507, míreanna 105 agus 106 agus an cásdlí dá dtagraítear.

⁵⁹³ Féach, chuige sin, breithiúnas na Cúirte Breithiúnais Idirnáisiúnta, Tailte fosfáite áirithe i Nárú (Nárú v an Astráil), 26 Meitheamh 1992, réamhagóidí, Tuarascálacha CBI 1992, Ich. 240, mír 47.

⁵⁹⁴ Féach, chuige sin, tuairim chomhairleach ón gCúirt Bhreithiúnais Idirnáisiúnta, breithiúnas Uimh. 2867 ó Bhinse Riaracháin na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir le hiarratas i gcoinne an Chiste Idirnáisiúnta um Fhorbairt Talmhaíochta, an 1 Feabhra, 2012, Tuarascálacha CBI 2012, Ich. 10, míreanna 57 agus 61.

⁵⁹⁵ Féach, chuige sin, breithiúnas na Buanchúirte Eadrána, D^r. Reineccius agus páirtithe eile v Bank for International Settlements, an 22 Samhain 2002, Cás Uimh. 2000-04, mír 108; tuairim chomhairleach na Cúirte Breithiúnais Idirnáisiúnta, breithiúnas Uimh. 2867 ó Bhinse Riaracháin na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir le hiarratas i gcoinne an Chiste Idirnáisiúnta um Fhorbairt Talmhaíochta, an 1° Feabhra 2012, Tuarascálacha CBI 2012, Ich. 10, mír 58, agus breithiúnas ón

ionann agus díolúine Stát ó dhlínse, atá bunaithe ar an bprionsabal 'par in parem non habet imperium,' tugtar díolúintí eagraíochtaí idirnáisiúnta, i bprionsabal, leis na Conarthaí lena mbunaitear na heagraíochtaí sin agus tá siad feidhmiúil sa mhéid is go bhfuil siad ceaptha bac ar fheidhmiú agus ar neamhspleáchas na n-eagraíochtaí lena mbaineann a chosc.

Ar an tríú dul síos, leanann sé ón gcásdlí gur conarthaí de chineál ar leith iad comhghníomhartha eagraíochtaí idirnáisiúnta, sa mhéid is go bhfuil siad ceaptha chun ábhair nua dlí a chruthú, le leibhéal áirithe neamhspleáchais, a gcuireann na páirtithe de chúram orthu aidhmeanna coiteanna a bhaint amach. Dá bhrí sin, tá eagraíochtaí idirnáisiúnta faoi rialú ag 'prionsabal na speisialtachta,' is é sin le rá, tugann na Stáit a chruthaíonn cumhachtaí bronnta dóibh iad, a mbraitheann a dteorainneacha ar na comhleasanna a thugann siad dóibh chun iad a chur chun cinn agus a luaitear go sainráite de ghnáth ina n-ionstraimí comhpháirteacha ⁵⁹⁶.

Dá bhrí sin, ní féidir eagraíocht idirnáisiúnta a laghdú go sásra roghnach amháin a chuirtear ar fáil do na páirtithe a d'fhéadfadh gach ceann acu a úsáid dá rogha féin. Trí eagraíocht idirnáisiúnta a chur ar bun agus na hacmhainní go léir is gá chun í a oibriú a thabhairt di, cuireann a bunaitheoirí in iúl gur mian leo na ráthaíochtaí is fearr a thabhairt maidir le cobhsaíocht, leanúnachas agus éifeachtúlacht i gcomhlíonadh na gcúraimí a chuirtear ar an eagraíocht sin, ionas nach féidir leo go haontaobhach agus ag an am a mheasann siad a bheith iomchuí ón gcreat sin, ná bealaí cumarsáide eile a chur ina ionad ⁵⁹⁷.

Aicmiú na Cúirte Ginearálta ar ionstraim bhunaidh IMG mar 'chomhaontú idirnáisiúnta'

Scrúdaíonn an Chúirt ábhar agus raon feidhme rún an 25 Samhain 1994, chun a chinneadh an bhfuil gealltanais atá ceangailteach ó thaobh dlí ar a sínitheoirí sa doiciméad sin.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt dá haire gur léir ó théarmaí rún an 25 Samhain 1994 gur fhorghnóir a sínitheoirí rialacha eagrúcháin an iarratasóra, go háirithe trína Ard-Stiúrthóir a dheimhniú agus trí chinneadh a dhéanamh coiste rialachais a chur ar bun laistigh de. Go háirithe, cé nach raibh aon oibleagáid ar a údair a bheith ina gcomhaltaí den iarratasóir i gceist leis an rún sin, rinneadh foráil i mír 5 de maidir le hoibleagáid a chur ar na Stáit shínitheacha cinneadh a dhéanamh an t-iarratasóir a áireamh sa chreat foriomlán maidir le hatógáil na Boisia agus na Heirseagaivéine nó deireadh a chur lena ghníomhaíochtaí de réir a chéile. Dá bhrí sin, bhí gealltanais atá ceangailteach ó thaobh dlí ar a sínitheoirí ar a laghad sa rún sin, agus mar thoradh air sin ní féidir é a mheas mar dhearbhu nach bhfuil a raon feidhme ach polaitiúil.

Dá bhrí sin, measann an Chúirt gur chuir an Coimisiún an cinneadh atá faoi chonspóid ó bhail trí earráid dlí nuair a chinn sé gur dearbhu polaitiúil nach raibh ceangailteach ó thaobh dlí de a bhí i rún an 25 Samhain 1994.

Measann an Chúirt freisin gur chuir an Coimisiún an cinneadh atá faoi chonspóid ó bhail trí earráid eile dlí trí dhiúltú an rún sin a aicmiú mar chomhaontú idirnáisiúnta, mar gheall ar easpa lánchumhachtaí na rannpháirtithe i gcruinniú an lae chéanna, ó dheimhnigh dhá Stát ar a laghad síniú an rún sin ina dhiaidh sin.

I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt, i gcás ina síníonn daoine nach bhfuil an t-údarás is gá acu chun ceangal a chur ar na Stáit lena mbaineann siad doiciméad, i gcomhréir le hAirteagal 7(1) de

gCúirt Bhreithiúnais Idirnáisiúnta, Muilte laín ar Abhainn Urugua (an Airgintín v Urugua), an 20 Aibreán 2010, Tuarascálacha CBI 2010, Ich. 14, mír 88.

⁵⁹⁶ Féach, chuige sin, tuairim chomhairleach na Cúirte Breithiúnais Idirnáisiúnta, Úsáid Arm Núicléach ag Stát i gCoinbhleacht Armtha, an 8 Iúil 1996, Tuarascálacha CBI 1996, Ich. 66, míreanna 19 agus 25; breithiúnais ón gCúirt Bhreithiúnais Idirnáisiúnta, Teorainn Talún agus Muirí idir Camaráin agus an Nigéir, an 11 Meitheamh 1998, réamhagóidí, Tuarascálacha CBI 1998, Ich. 275, míreanna 64 go 67, agus Muilte laín ar Abhainn Urugua (an Airgintín v Urugua), an 20 Aibreán 2010, Tuarascálacha CBI 2010, Ich. 14, mír 89.

⁵⁹⁷ Féach, chuige sin, breithiúnas na Cúirte Breithiúnais Idirnáisiúnta, Muilte laín ar Abhainn Urugua (an Airgintín v Urugua), an 20 Aibreán 2010, Tuarascálacha CBI 2010, Ich. 14, míreanna 90 agus 91..

Choinbhinsiún Vín, nach féidir a mheas gur comhaontú idirnáisiúnta atá ceangailteach ó thaobh dlí é doiciméad den sórt sin, mura dtugtar de chumhacht do na daoine sin ceangal a chur ar na Stáit sin gan cumhachtaí iomlána a thabhairt ar aird, de bhun mhír 2 den Airteagal sin ⁵⁹⁸.

Sa chás sin, áfach, measann an Chúirt, trína rannpháirtíocht i nglacadh reachtanna tosaigh nó iardain an iarratasóra nó trí shuí ar a choiste rialachais nó ar a bhuanchóiste, gur ghníomhaigh Stáit áirithe a shínigh rún an 25 Samhain 1994 ar bhealach a d'fhág gníomhartha sínithe an ghnímh sin ag a n-ionadaithe mar a fuarthas agus mar a deimhníodh ina dhiaidh sin, de réir bhrí Airteagal 8 de Choinbhinsiún Vín, síniú an rúin sin, arbh é an cuspóir a bhí leis an t-iarratasóir a bhunú.

Measann an Chúirt, áfach, go bhfuil na hearráidí dlí sin fós, ag an gcéim seo den scrúdú, neamhábhartha do dhlíthiúlacht an chinnidh atá faoi chonspóid, ós rud é nach ndéanann siad difear don choinníoll a leagtar síos le rialacha airgeadais an Aontais nach mór don iarratasóir, d'fhonn a bheith in ann tairbhe a bhaint as cur chun feidhme bhuiséad an Aontais i gcomhréir leis an modh bainistíochta indíri dá bhforáiltear i bhfabhar eagraíochtaí idirnáisiúnta, a bheith bunaithe le comhaontú idirnáisiúnta a raibh sé mar chuspóir aige é a bhunú mar eagraíocht idirnáisiúnta. Dá bhrí sin, ní hionann na neamhdhleathachtaí a aimsíodh iontu féin agus neamhniú an chinnidh atá faoi chonspóid.

Léiriú na Cúirte Ginearálta ar intinn shínitheoirí ionstraim bunaidh IMG agus ar chleachtas na Stát sínitheach agus Bhallstáit an eintitis sin ina dhiaidh sin

Sa chás seo, measann an Chúirt nár chuir an Coimisiún an cinneadh atá faoi chonspóid ó bhail le hearráid dlí nuair a chinn sí nach raibh sé de chuspóir ná d'éifeacht ag rún an 25 Samhain 1994 stádas eagraíochta idirnáisiúnta a thabhairt don iarratasóir.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl, faoi Airteagal 31 de Choinbhinsiún Vín, ina léirítear dlí idirnáisiúnta an ghnáis, nach mór conradh a léiriú de mheon macánta, i gcomhréir leis an ngnáthbhrí atá le tabhairt do théarmaí an chonartha sin ina gcomhthéacs agus i bhfianaise a chuspóra agus a chuspóra.

Ina dhiaidh sin, measann an Chúirt nach ndearna an Coimisiún earráid dlí nuair a chinn sí, sa chinneadh atá faoi chonspóid, nár léiríodh leis an gcleachtas ina dhiaidh sin, tar éis rún an 25 Samhain 1994 a ghlacadh agus ansin tar éis ghlacadh na reachtanna tosaigh agus reachtanna 2012, aitheantas sách leathan agus soiléir ar stádas an iarratasóra mar eagraíocht idirnáisiúnta, ó thaobh shínitheoirí an rúin sin agus a chomhaltaí araon.

I ndáil leis sin, braitheann an Chúirt Ghinearálta ar an gcásdlí ar dá réir nach féidir a mheas gurb ionann ionstraimí agus comhaontú nó cleachtas ina dhiaidh sin lena mbunaítear comhaontú na bpáirtithe maidir le léiriú conartha, de réir bhrí Airteagal 31(3)(a) agus (b) de Choinbhinsiún Vín, dá nglacfaí na hionstraimí sin gan tacaíocht ó na Stáit uile is páirtithe sa chonradh sin ⁵⁹⁹.

Ar an dara dul síos, diúltaíonn an Chúirt d'iarratas an iarratasóra ar chúiteamh as an damáiste ábhartha agus neamhábhartha a mhaíonn sé a d'fhulaing sé, ag meabhrú go háirithe gur diúltaíodh don éileamh chun an cinneadh atá faoi chonspóid a neamhniú, agus mar thoradh air sin nach gcomhlíontar an chéad choinníoll maidir le dliteanas neamhchonarthach an Aontais Eorpaigh a bhaineann le sárú ar riail dlí atá beartaithe cearta a thabhairt do dhaoine aonair.

⁵⁹⁸ Féach, chuige sin, breithiúnas an Bhinse Idirnáisiúnta um Dhlí na Mara, Teorannú na teorann mairí i mBá na Beangáile (an Bhanglaidéis v Maenmar), an 14 Márta 2012, Binse Idirnáisiúnta um Dhlí na Mara, Tuarascálacha CBI 2012, Ich. 4, míreanna 96 agus 98.

⁵⁹⁹ Féach, chuige sin, breithiúnas na Cúirte Breithiúnais Idirnáisiúnta, Seilg míolta móra san Antartach (an Astráil v an tSeapáin; an Nua-Shéalainn ag idiragairt), an 31 Márta 2014, Tuarascálacha CBI 2014, Ich. 226, mír 83.

XV. Rochtain ar dhoiciméid an Aontais

1. Eisceacht a bhaineann le cosaint imeachtaí cúirte

Breithiúnas an 10 Iúil 2024, *an Ungáir v an Coimisiún* (T-104/22, [EU:T:2022:391](#))

(Rochtain ar dhoiciméid – Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 – Doiciméid a bhaineann le comhfhreagras a sheol údaráis na hUngáire chuig an gCoimisiún maidir le dréachtghlao ar thograí arna gcómhaoiniú ag an Aontas Eorpach faoi Chistí Struchtúracha agus Infheistíochta na hEorpa – Doiciméid de thionscnamh Ballstáit – Freasúra an Bhallstáit – Eisceacht maidir leis an bpróiseas cinnteoireachta a chosaint – An coincheap ‘doiciméad a bhaineann le hábhar nach bhfuil cinneadh déanta ag an institiúid ina leith go fóill’ – Dualgas cúiseanna a lua – Comhar dílis)

Trí chaingean na hUngáire le haghaidh neamhniú chinneadh an Choimisiúin Eorpaigh lena dtugtar rochtain d’iarratasóir tríú páirtí ar chomhfhreagras arna sheoladh ag údaráis na hUngáire chuig an institiúid sin maidir le dréachtghlao ar thograí arna maoiniú ag cistí an Aontais Eorpaigh (‘an cinneadh atá faoi chonspóid’), soiléiríonn an Chúirt raon feidhme na heisceachta a bhaineann le cosaint an phróisis cinnteoireachta dá bhforáiltear le Rialachán Uimh. 1049/2001,⁶⁰⁰ go háirithe i bhfianaise shainmhíniú beacht an choincheapa ‘próiseas cinnteoireachta na hinstiúide’. Thairis sin, tugann an díospóid sin, atá réasúnta neamhchoitianta, trína gcuireann Ballstát in iúl go bhfuil sé i gcoinne nochtadh doiciméad ag institiúid de chuid an Aontais, ar doiciméid iad de thionscnamh a údarás féin, deis don Chúirt Ghinearálta rialú a thabhairt ar an gceist nua an bhféadfaidh Ballstát brath ar an eisceacht sin chun cur i gcoinne nochtadh doiciméad a bhaineann le glao ar thograí arna tharraingt suas ag údarás bainistíochta náisiúnta do Chistí Struchtúracha agus Infheistíochta na hEorpa (‘CSIE’), i gcomhthéacs bhainistíocht chomhroinnte bhuiséad an Aontais.

In 2021, seoladh iarraidh ar rochtain chuig an gCoimisiún le haghaidh comhfhreagras oifigiúil idir an Coimisiún agus údaráis na hUngáire maidir le glao ar thograí faoi chlár oibríochtúil arna mhaoiniú ag CSIE⁶⁰¹ de bhun Rialachán Uimh. 1303/2013⁶⁰². Le linn a gcomhairliúcháin faoi Rialachán Uimh. 1049/2001⁶⁰³, chuir údaráis na hUngáire i gcoinne nochtadh na ndoiciméad dá dtionscnamh, ar bhonn na heisceachta maidir le cosaint an phróisis cinnteoireachta. Thug siad dá n-aire, ós rud é go raibh an próiseas cinnteoireachta maidir leis an nglao ar thograí atá i gceist fós ar siúl, go bhféadfadh an bonn a bhaint go mór de phrionsabail na córa comhionainne, an neamh-idirdhealaithe agus na trédhearcachta mar thoradh ar nochtadh na ndoiciméad sin.

Thug an Coimisiún rochtain ar dtús don iarratasóir tríú páirtí ar 6 cinn de na 11 doiciméad a sainaithníodh mar dhoiciméid a thagann faoi raon feidhme na hiarrata ar nochtadh, ach dhiúltaigh sé

⁶⁰⁰ Airteagal 4(1) agus (3) de Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2001 maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid ó Pharlaimint na hEorpa, ón gComhairle agus ón gCoimisiún (IO 2001 L 145, Ich 43).

⁶⁰¹ Glao ar thograí ‘EFOP 2.2.5’, dar teideal ‘Feabhas a chur ar an aistriú ó chúram cónaithe go seirbhísí pobalbhunaithe – Ióistín institiúideach a ionadú faoi 2023’.

⁶⁰² Rialachán (AE) Uimh. 1303/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 lena leagtar síos forálacha coiteanna maidir le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, le Ciste Sóisialta na hEorpa, leis an gCiste Comhtháthaithe, leis an gCiste Eorpach Talmhaíochta um Fhorbairt Tuaithe agus leis an gCiste Eorpach Muirí agus lascaigh agus lena leagtar síos forálacha ginearálta maidir le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, le Ciste Sóisialta na hEorpa, leis an gCiste Comhtháthaithe agus leis an gCiste Eorpach Muirí agus lascaigh agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1083/2006 ón gComhairle (IO 2013 L 347, Ich. 320 agus ceartúchán IO 2016 L 200, Ich. 140).

⁶⁰³ Airteagal 4(4) agus (5) de Rialachán (AE) Uimh. 1049/2001.

rochtain a thabhairt dó ar na doiciméid de thionscnamh údaráis na hUngáire. Mar sin féin, tar éis iarratas deimhnitheach agus comhairliúchán breise le húdaráis na hUngáire, in ainneoin a bhfreasúra, dheonaigh an Coimisiún rochtain ar dhoiciméid de thionscnamh údaráis na hUngáire, lena n-áirítear na doiciméid nua-aitheanta.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Agus rialú á dhéanamh aici ar an tsaincheist dlí lena gcáineann an Ungáir an Coimisiún toisc nach ndearna sé, sa chás seo, an eisceacht a bhaineann leis an bpróiseas cinnteoireachta a chosaint a chur i bhfeidhm, cinneann an Chúirt, sa chéad áit, nach raibh aon phróiseas cinnteoireachta de chuid an Choimisiúin ar siúl tráth ar glacadh an cinneadh atá faoi chonspóid.

I ndáil leis sin, tugann sí dá haire, cé go dtagann CSIE faoi bhainistíocht chomhroinnte, go léirítear le forálacha Rialachán Uimh.^o 1303/2013 ⁶⁰⁴ maidir leis na critéir atá le comhlíonadh chun oibríochtaí a roghnú atá le maoiniú ag na cistí sin gurb iad na Ballstáit amháin atá freagrach as glaonna ar thograí. Dá bhrí sin, ní thugtar le Rialachán Uimh. 1303/2013 aon chumhacht ar leith don Choimisiún le linn dó glao ar thograí arna rialú ag an Rialachán sin a thabhairt chun críche.

Anuas air sin, de réir léiriú litriúil, comhthéacsúil agus teileolaíoch ar an gcéad fhomhír d'Airteagal 4(3) de Rialachán Uimh. 1049/2001, tugann an Chúirt faoi deara go bhfuil cur i bhfeidhm na heisceachta dá bhforáiltear leis an bhforáil sin faoi réir shainaithint an phróisis ar dá réir a dtugtar de chumhacht d'institiúid de chuid an Aontais, le dlí an Aontais, cinneadh ar leith a ghlacadh ag a dheireadh. Ní leor rannpháirtíocht an Choimisiúin i nós imeachta arna rialú ag rialacha buiséadacha na bainistíochta comhroinnte chun údar a thabhairt leis an nós imeachta sin a thagann faoi phróiseas cinnteoireachta na hinstiúide sin. Go deimhin, maidir leis an tarmligean a dhéanann an Coimisiún chuig na húdaráis bhainistíochta náisiúnta, a bhfuil an bhainistíocht chomhroinnte mar shaintréith di, níl aon tionchar aige ar inniúlachtaí an údaráis sin agus na mBallstát faoi seach arna sainiú go soiléir le forálacha Rialachán Uimh. 1303/2013, agus mar thoradh air sin ní féidir próisis chinnteoireachta údaráis bainistíochta amháin agus údaráis bainistíochta eile a mheascadh.

Dá bhrí sin, tagann an Chúirt ar an gconclúid, sa chás seo, nach raibh sé de cheangal ar an gCoimisiún cinneadh a ghlacadh. Dá bhrí sin, ní féidir na doiciméid a fuair sé a mheas mar dhoiciméid a bhaineann le próiseas cinnteoireachta institiúide de chuid an Aontais atá fós ar súil. Dá bhrí sin, ní féidir iad a mheas mar 'ábhar nach bhfuil cinneadh déanta ag [institiúid de chuid an Aontais] ina leith go fóill'. ⁶⁰⁵

Sa dara háit, diúltaíonn an Chúirt d'argóint na hUngáire maidir le hinfheidhmeacht na heisceachta bunaithe ar an gcéad fhomhír d'Airteagal 4(3) de Rialachán Uimh. 1049/2001 maidir le próiseas cinnteoireachta na n-údarás bainistíochta náisiúnta.

I ndáil leis sin, tugann sí dá haire nach bhfuil sé i gceist leis an bhforáil sin próisis chinnteoireachta na mBallstát ná daoine dlítheanacha seachas institiúidí an Aontais Eorpaigh a chosaint, ós rud é nach gcumhdaítear le foclaíocht na forála sin ach doiciméid a bhaineann le 'hábhar nach bhfuil cinneadh glactha ag [an institiúid] ina leith go fóill'. Dá ndéanfaí an eisceacht sin a léirmhíniú mar chosaint freisin ar phróiseas cinnteoireachta na n-údarás bainistíochta náisiúnta, b'ionann sin agus riail an údair a thabhairt isteach arís ar bhealach timpeallaithe, ar chuir reachtas an Aontais deireadh léi, i gcás aon doiciméad lena ndéantar difear don chinnteoireacht a dhéanann Ballstát. Ní bheadh léiriú den sórt sin comhoiriúnach le cuspóir ná le críoch Airteagal 15 CFAE agus Rialachán Uimh. 1049/2001, is é sin an ceart rochtana is leithne is féidir a thabhairt don phobal ar dhoiciméid na n-institiúidí i ngach réimse gníomhaíochta de chuid an Aontais Eorpaigh. Thairis sin, bheadh léiriú leathan ar an eisceacht dá bhforáiltear leis an bhforáil sin mar thoradh ar aon léiriú ar an bhforáil sin a théann níos

⁶⁰⁴ Airteagal 110(2)(a), agus Airteagail 125(3) de Rialachán Uimh. 1303/2013.

⁶⁰⁵ De réir bhrí na chéad fhomhíre d'Airteagal 4(3) de Rialachán Uimh. 1049/2001.

faide ná foclaíocht na forála sin, rud nach bhféadfadh go bhféadfaí raon feidhme an fhorais diúltaithe lena mbaineann a theorannú.

2. Eisceacht a bhaineann le cosaint príobháideachais agus iomláine an duine aonair

Breithiúnas an 8 Bealtaine 2024, *Izuzquiza agus páirtithe eile v an Pharlaimint* (T-375/22, [EU:T:2024:296](#))

(Rochtain ar dhoiciméid – Cosaint sonraí pearsanta – Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 – Doiciméid a bhaineann le liúntais agus le speansais íoctha ag Feisire de Pharlaimint chomh maith le tuarastail agus liúntais a chúntóirí parlaiminte – Rochtain a dhiúltú – Eisceacht a bhaineann le saol príobháideach agus sláine an duine aonair a chosaint – Airteagal 4(1)(b) agus (6) de Rialachán Uimh. 1049/2001 – Leasanna dlisteanacha don duine lena mbaineanna chosaint – Tarchur riachtanach sonraí pearsanta ar mhaithe le leas an phobail – Airteagal 9(1) de Rialachán (AE) 2018/1725)

Agus caingean le haghaidh neamhniú arna tionscnamh ag triúr daoine nádúrtha á éisteacht aici, déanann an Chúirt Ghinearálta, ag rialú i gcomhdhéanamh leathnaithe, cinneadh ó Pharlaimint na hEorpa an 8 Aibreán 2022 ⁶⁰⁶ lenar dhiúltaigh an institiúid sin rochtain a thabhairt do na hiarratasóirí ar dhoiciméid maidir le méideanna arna n-íoc ag an institiúid sin le Ioannis Lagos, Feisire de Pharlaimint na hEorpa, agus lena chúntóirí parlaiminteacha, faoi chuimsiú shainordú an Fheisire sin. Agus an méid sin á dhéanamh aici, déanann an Chúirt Ghinearálta an eisceacht maidir le rochtain an phobail ar dhoiciméid, atá bunaithe ar an gcoincheap saol príobháideach agus sláine an duine aonair a chosaint, dá bhforáiltear le Rialachán Uimh 1049/2001 a shoiléiriú.⁶⁰⁷ Measann an Chúirt Ghinearálta go raibh ar an bParlaimint rochtain a dheonú ar dhoiciméid ina bhfuil sonraí pearsanta a bhaineann le Lagos agus lena chúntóirí parlaiminteacha agus a bhain, go háirithe, le haisíocaíocht speansas taistil agus liúntas cothaithe a d'íoc an institiúid sin le Lagos agus le haisíocaíocht speansas taistil a chúntóirí.

Toghadh Lagos sa Ghréig agus chuaigh sé i mbun oifige mar Fheisire de Pharlaimint na hEorpa an 2 Iúil 2019. An 7 Deireadh Fómhair 2020, ghearr cúirteanna na Gréige pianbhreith phríosúnachta 13 bliana agus 8 mí air agus fíneáil as ballraíocht in eagraíocht choiriúil agus as bainistíocht eagraíochta coiriúla agus as dhá mhionchionta. Tar éis tarscaoileadh a dhíolúine parlaimintí, ghabh údaráis na Beilge Lagos an 27 Aibreán 2021 agus tugadh suas é d'údaráis na Gréige. Faoi láthair, tá a phianbhreith phríosúin á cur isteach aige sa Ghréig

Tar éis a chiontaithe choiriúil, tarscaoileadh a dhíolúine agus tar éis a phríosúnachta, níor éirigh Lagos as a shainordú mar Fheisire de Pharlaimint na hEorpa. Thairis sin, níor sheol údaráis na Gréige teachtaireacht chuig an bParlaimint, mar thoradh ar a chiontú, maidir le tarraingt siar a shainordaithe.

An 7 Nollaig 2021, chuir na hiarratasóirí iarraidh faoi bhráid na Parlaiminte ar rochtain ar dhoiciméid a bhaineann le Lagos, bunaithe ar Rialachán Uimh. 1049/2001 agus maidir leis na doiciméid uile a bhaineann leis na liúntais a deonaíodh do Lagos agus leis an gcaiteachas a bhaineann le tuarastail a chúntóirí parlaiminteacha creidiúnaithe agus áitiúla. Le cinneadh an 4 Feabhra 2022, dhiúltaigh an

⁶⁰⁶ Cinneadh ó Pharlaimint na hEorpa dar teideal A(2021) 10718C an 8 Aibreán 2022 ('an 'cinneadh atá faoi chonspóid').

⁶⁰⁷ Agus go háirithe i gcomhréir le hAirteagal 4(1) agus (2) de Rialachán (CE) Uimh. 1049/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2001 maidir le rochtain phoiblí ar dhoiciméid ó Pharlaimint na hEorpa, ón gComhairle agus ón gCoimisiún (IO 2001 L 145, Ich 43). Faoi bhforáil sin, ní mór do na hinstitiúidí diúltú rochtain a thabhairt ar dhoiciméid i gcás ina ndéanfaí dochar do chosaint phríobháideacht agus shláine an duine aonair mar thoradh ar nochtadh, go háirithe i gcomhréir le reachtaíocht an Chomhphobail maidir le cosaint sonraí pearsanta.

Pharlaimint rochtain ar na doiciméid sin a dheonú do na hiarratasóirí. Tar éis iarratas deimhnitheach a fháil ó na hiarratasóirí, ghlac an Pharlaimint an cinneadh atá faoi chonspóid lenar dheimhnigh sí gur dhiúltaigh sí ar dtús rochtain a thabhairt dóibh ar na doiciméid arna lorg, agus í ag brath ar an eisceacht ar an gceart rochtana ar dhoiciméid chun sonraí pearsanta a chosaint dá bhforáiltear i Rialachán Uimh. 1049/2001 agus ar an oibleagáid atá ar na hiarratasóirí riachtanas tharchur na sonraí pearsanta a chruthú chun críche sonraí ar mhaithe le leas an phobail, faoi Rialachán 2018/1725 ⁶⁰⁸.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Mar réamhphointe, cuireann an Chúirt Ghinearálta in iúl go gceanglaítear, le hAirteagal 9(1)(b) de Rialachán 2018/1725, go gcuirfí tarchur sonraí pearsanta faoi réir chomhlíonadh roinnt coinníollacha carnacha. Dá bhrí sin, ní mór don iarrthóir ar rochtain an riachtanas tharchur na sonraí pearsanta chun críche sonraí ar mhaithe le leas an phobail a léiriú agus a shuí ansin gurb é an tarchur sin an beart is iomchuí i measc na mbeart féideartha eile chun an cuspóir atá á shaothrú a bhaint amach agus go bhfuil sé comhréireach leis an gculpóir sin. A luaithe a chuirfear an léiriú sin ar fáil, ceanglófar ar an institiúid lena mbaineann a fhíorú an bhfuil aon chúis ann lena chreidiúint go bhféadfadh tarchur den sórt sin dochar a dhéanamh do leasanna dlisteanacha an ábhair sonraí agus, sa chás sin, cothromaíocht a bhaint amach idir na leasanna iomaíocha éagsúla, ar bhealach infhíoraithe, chun measúnú a dhéanamh ar chomhréireacht tharchur na sonraí pearsanta atá á lorg.

Dá bhrí sin, sa chéad áit, scrúdaíonn an Chúirt, i gcomhthéacs na heisceachta ar an gceart rochtana ar dhoiciméid a bhaineann le cosaint sonraí pearsanta ⁶⁰⁹, ar chomhlíon na hiarratasóirí an oibleagáid riachtanas tharchur na sonraí pearsanta a tharchur chun críche sonraí ar mhaithe le leas an phobail a chruthú ⁶¹⁰.

Déanann an Chúirt Ghinearálta anailís, ar an gcéad dul síos, ar an gceist an ionann an aidhm ar a bhfuil na hiarratasóirí ag brath chun na sonraí pearsanta atá i gceist a tharchur agus aidhm shonrach ar mhaithe le leas an phobail í.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhféadfadh an tarchur sin a bheith bunaithe ar chuspóir ginearálta, amhail ceart an phobail chun faisnéis a fháil maidir le hiompar Fheisirí Pharlaimint na hEorpa agus a gcúraimí á bhfeidhmiú acu. Sa chás seo, bhí sé d'aidhm ag na hiarratasóirí ná méideanna iarbhír na suimeanna a leithdháil an Pharlaimint ar Lagos le linn na tréimhse lena mbaineann a fháil amach agus an chaoi ar úsáideadh na suimeanna sin i bhfeidhmiú a shainordaithe mar Fheisire Pharlaimint na hEorpa chun grinnschrúdú poiblí a éascú, i bhfianaise rochtain Lagos ar chistí poiblí. Murab ionann agus líomhaintí Pharlaimint na hEorpa, ní aidhm ginearálta í an aidhm sin, ach tá baint shonrach ag an aidhm sin le himthosca áirithe an cháis, ar imthosca iad atá go hiomlán eisceachtúil. Go deimhin, baineann na himthosca sin le Feisire de Pharlaimint na hEorpa a d'fhan ina Fheisire den Pharlaimint tar éis pianbhreith 13 bliana agus 8 mí príosúnachta, *inter alia*, a bheith gearrtha air mar gheall ar choireanna tromchúiseacha a bheith déanta aige, amhail ballraíocht in eagraíocht choiriúil agus bainistíocht na heagraíochta sin, agus lean sé de liúntais a fháil a bhí comhfhreagrach le feidhmiú na bhfeidhmeanna sin. Dá bhrí sin, i bhfianaise na n-imthosca sin, bhí an

⁶⁰⁸ De bhun Airteagal 9(1)(b) de Rialachán (AE) 2018/1725 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2018 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 45/2001 agus Cinneadh Uimh. 1247/2002/CE (IO 2018 L 295, Ich. 39), nach ndéanfar sonraí pearsanta a tharchur chuig faighteoirí atá bunaithe san Aontas seachas institiúidí agus comhlachtaí de chuid an Aontais ach amháin má shuíonn an faighteoir gur gá na sonraí a tharchur chun críoch shonrach ar mhaithe le leas an phobail agus má shuíonn an rialaitheoir, i gcás ina bhfuil aon chúis ann glacadh leis go bhféadfaí dochar a dhéanamh do leasanna dlisteanacha an ábhair sonraí, go bhfuil sé comhréireach na sonraí pearsanta a tharchur ar mhaithe leis an gcríoch shonrach sin, tar éis dó na leasanna éagsúla iomaíochta a mheas go soiléir.

⁶⁰⁹ Dá dtagaítear le hAirteagal 4(1)(b) de Rialachán Uimh. 1049/2001

⁶¹⁰ Airteagal 9(1)(b) de Rialachán 2018/1725.

Parlaimint mícheart diúltú aitheantas a thabhairt don aidhm a chuir na hiarratasóirí chun cinn mar aidhm shonrach ar mhaithe le leas an phobail.

Ar an dara dul síos, déanann an Chúirt Ghinearálta anailís ar an gceist ar léirigh na hachomharcóirí gur ghá na sonraí pearsanta a tharchur agus go sonrach, an é tarchur den sórt sin an beart is iomchuí chun cuspóir sonrach leas an phobail atá á shaothrú ag na hiarratasóirí a bhaint amach agus an raibh sé comhréireach leis an aidhm sin.

De pháirt amháin, maidir le liúntas chaiteachas ginearálta ⁶¹¹ agus thuarastal míosúil ⁶¹² Lagos, cinneann an Chúirt Ghinearálta go bhfuil rochtain shaor in aisce ag an bpobal ar an bhfaisnéis faoi na cearta sin ar shuíomh gréasáin na Parlaiminte. Ós rud é, dá bhrí sin, nach é nochtadh na sonraí pearsanta atá i gceist an beart is iomchuí chun an aidhm atá á saothrú ag na hiarratasóirí a bhaint amach, níor éirigh leis na hiarratasóirí riachtanas tharchur den sórt sin a léiriú. De réir na Cúirte Ginearálta, ní hionann an cás maidir le haisíocaíocht speansas taistil agus íocaíocht liúntas cothaithe na bhFeisirí, a mhéid nach gceadaítear leis an bhfaisnéis atá ar fáil go poiblí ina leith sin a fháil amach cad iad méideanna na suimeanna a d'íoc an Pharlaimint le Lagos, i bhfeidhmiú a shainordaithe mar Fheisire, le linn na tréimhse lena mbaineann, ná cad é cuspóir an taistil, an chinn scríbe nó an turais a rinne sé. Dá bhrí sin, a mhéid a chuirí ar chumas an phobail rochtain a bheith acu ar an bhfaisnéis sin le tarchur na sonraí sin, is beart níos iomchuí é a nochtadh chun an cuspóir atá á shaothrú ag na hiarratasóirí a bhaint amach seachas rochtain ar fhaisnéis atá san fhearann poiblí cheana féin. Dá bhrí sin, tagann an Chúirt Ghinearálta ar an gconclúid gur beart riachtanach é tarchur na sonraí a bhaineann le Lagos chun aidhm shonrach leas an phobail a bhaint amach ar a bhfuil na hiarratasóirí ag brath chun údar a thabhairt le tarchur na sonraí pearsanta atá i gceist agus go raibh an Pharlaimint mícheart a mheas gur mhainnigh siad an oibleagáid an gá riachtanas an tarchur sin chun críche den sórt sin a léiriú a chomhlíonadh.

De pháirt eile, maidir le tuarastail chúntóirí creidiúnaithe agus áitiúla de chuid Lagos, cuireann an Chúirt in iúl go n-íoctar leo iad gan beann ar a ngníomhaíochtaí sonracha i gcomhthéacs an chúinimh pharlaimintigh a chuirtear ar fáil do Lagos. Dá bhrí sin, a mhéid nach féidir go dtabharfaí faisnéis maidir le ranníocaíocht dhíreach nó indíreach a d'fhéadfaí a dhéanamh le maoiniú nó leanúint de ghníomhaíocht choiriúil nó neamhdhleathach arna déanamh ag Lagos do na hiarratasóirí le tarchur na ndoiciméad a bhaineann le hÍoc na dtuarastal sin, níor éirigh leis na hiarratasóirí riachtanas an tarchur sin a léiriú. Mar sin féin, tá speansais taistil cúntóirí parlaiminteacha de chuid Lagos fite fuaite lena ghníomhaíochtaí agus tá siad in ann treoir a thabhairt maidir le nasc a d'fhéadfadh a bheith ann, fiú nasc indíreach, le gníomhaíochtaí neamhdhleathacha arna ndéanamh ag Lagos. Dá bhrí sin, tagann an Chúirt Ghinearálta ar an gconclúid gur beart riachtanach é tarchur na sonraí pearsanta atá sna doiciméid a bhaineann le haisíoc na gcostas sin chun an aidhm a raibh na hiarratasóirí ag brath uirthi a bhaint amach agus go raibh an Pharlaimint mícheart a mheas nár chomhlíon na hiarratasóirí an oibleagáid riachtanas tarchur sonraí pearsanta chun críche sonraí ar mhaithe le leas an phobail a léiriú.

Sa dara háit, tugann an Chúirt Ghinearálta rialú maidir leis an éifeacht dhíobhálach a d'fhéadfadh a bheith ann ar leasanna dlisteanacha de chuid Lagos agus a chúntóirí, mar gheall ar tharchur na sonraí pearsanta atá i gceist. I ndáil leis sin, i gcomhthéacs an scrúdaithe ar chomhréireacht an tarchurtha sin, déanann an Chúirt Ghinearálta cothromaíocht idir na leasanna iomaíocha éagsúla ⁶¹³. Dá bhrí sin,

⁶¹¹ Leanann sé ó Airteagail 25 agus 26 de Chinneadh 2009/C 159/01 ó Bhiúró Parlaimint na hEorpa an 19 Bealtaine agus an 9 Iúil 2008 maidir le Bearta Cur Chun Feidhme do Reacht Fheisirí Parlaimint na hEorpa (IO 2009 C 159, Ich. 1) go bhfaighidh Feisirí de Parlaimint na hEorpa, ar bhonn míosúil, liúntas caiteachais ginearálta ar ráta comhréidh, tar éis iarratas aonair a cuireadh isteach ag tús sainordaithe.

⁶¹² De bhun Airteagal 10 de Chinneadh 2005/684/CE, Euratom ó Parlaimint na hEorpa an 28 Meán Fómhair 2005 lena nglactar Reacht Fheisirí Parlaimint na hEorpa (IO 2005 L 262, Ich. 1) ('Reacht na bhFeisirí'), tá tuarastail mhíosúla na bhFeisirí le hÍoc go huathoibríoch.

⁶¹³ Mar a leagtar amach in Airteagal 9(1) de Rialachán 2018/1725.

maidir leis an leas a bhaineann le saorfheidhmiú shainordú an Fheisire a chosaint, ar thaobh amháin, a mhéid a bhaineann leis an iarraidh ar rochtain ar fhaisnéis a bhaineann le haisíocaíocht speansas taistil agus liúntas cothaithe arna bhfáil ag Lagos, ní chuirtear srian le heolas poiblí ar thurais den sórt sin, ar bhealach amháin nó ar bhealach eile, ar an tsaoirse chun a shainordú a fheidhmiú. Dá réir sin, níor léiríodh conas a nochtadh faisnéis maidir leis na turais a rinneadh lena ndéanfaí difear d'fheidhmiú saor shainordú Fheisire Pharlaimint na hEorpa. Ar an taobh eile, maidir leis an leas i slándáil Lagos a áirithiú, a mhéid a bhaineann le doiciméid a bhaineann le liúntais chothaithe agus le haisíocaíocht speansas taistil a fuarthas roimhe seo, ní féidir a mheas, i bprionsabal, go bhfuil slándáil an Fheisire i mbaol mar thoradh ar tharchur na sonraí pearsanta atá i gceist, a mhéid a bhaineann sé le turais a glacadh cheana féin tráth a chuir na hiarratasóirí a n-iarraidh isteach. Cé gur fíor go bhféadfadh nochtadh taisteal athfhillteach de chuid Lagos don phobal, go háirithe chuig teach príobháideach sa Ghréig, dochar a dhéanamh dá shlándáil, cuireann an Chúirt Ghinearálta in iúl gur faoin bParlaimint atá sé, agus leasanna iomaíocha á meas aici, cosaint a áirithiú le haghaidh sonraí pearsanta atá riachtanach do shlándáil Lagos, amhail a sheoladh pearsanta. Thairis sin, maidir le slándáil an Uasail Lagos le linn a thurais i bhfeidhmiú a shainordaithe amach anseo, ní thagann an cheist chun cinn a mhéid a cuireadh Lagos i bpríosún ar dháta an chinnidh atá faoi chonspóid agus nárbh fhéidir leis taisteal dá bhrí sin. Sa chomhthéacs sin, measann an Chúirt, ós rud é gur glacadh na turais atá i gceist le linn tréimhse inar ciontaíodh Lagos i gcoireanna tromchúiseacha cheana féin, go raibh sé dlisteanach, dá bhrí sin, go mbeadh na hiarratasóirí in ann faisnéis a fháil maidir le cuspóir agus cinn scríbe na dturas sin. Ós rud é nach leor na rioscaí a bhaineann le cur isteach féideartha ar shaoirse Lagos chun a shainordú mar Fheisire Parlaiminte a fheidhmiú agus ar a shlándáil chun údar a thabhairt leis an diúltú na sonraí pearsanta atá i gceist a nochtadh, bhí an Parlaimint mícheart a mheas go ndéanadh tarchur na sonraí sin dochar do leasanna dlisteanacha Lagos agus a chúntóirí agus, tar éis na leasanna iomaíocha éagsúla a mheas, nach mbeadh aistriú den sórt sin comhréireach.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, cuireann an Chúirt Ghinearálta an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní a mhéid a dhiúltaigh an Parlaimint rochtain a thabhairt ar na doiciméid, ina bhfuil sonraí pearsanta a bhaineann le Lagos, a bhaineann le haisíocaíocht speansas taistil agus liúntas cothaithe arna n-íoc ag an bParlaimint leis agus leis na doiciméid, ina bhfuil sonraí pearsanta a bhaineann le cúntóirí parlaiminteacha de chuid Lagos, a bhaineann le haisíocaíocht speansas taistil arna bhfáil acu.

XVI. An tseirbhís shibhialta

1. Imeachtaí araíonachta

Breithiúnas an 29 Bealtaine 2024, *Canel Ferreira v an Chomhairle* (T-766/22, [EU:T:2024:336](#))

(An tseirbhís shibhialta – Oifigigh – Imeachtaí araíonachta – Beart araíonachta – Iomardú – Gníomhartha atá contrártha le dínit na hoifige – Airteagail 12 agus 21 de na Rialacháin Foirne– Inniúlacht údar an bhirt – Dualgas cúiseanna a lua – Prionsabal an dea-riaracháin – Neamhchlaontacht – Airteagal 41 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh)

Agus í ag éisteacht le caingean arna tionscnamh ag oifigeach de chuid Chomhairle an Aontais Eorpaigh, déanann an Chúirt Ghinearálta, agus í ag rialú i gcomhdhéanamh leathnaithe, cinneadh na hinstiúide sin lena bhforchuirtear pionós araíonachta iomardaithe air a neamhniú.

Sa chás sin, tugann an Chúirt Ghinearálta rialú, de pháirt amháin ar an gceist nua an bhféadfadh sé go nglacfadh an duine céanna an cinneadh lena bhforchuirtear pionós araíonachta agus an cinneadh lena ndiúltaítear don ghearán i gcoinne an phionóis sin a dhéanamh. Ar an dara dul síos, féachtar, lena breithiúnas, le deireadh a chur leis an éagsúlacht sa chásdlí a bhaineann leis an ord ina ndéileáil an Chúirt Ghinearálta le saincheisteanna a dhírítear go neamhspleách ar an gcinneadh a glacadh ar bhonn gearáin.

Sa chás seo, tar éis fiosrúchán riaracháin a dhéanamh maidir leis an iarratasóir, chinn an t-údarás ceapacháin go ndearna sí teanga ionsaitheach ionsaitheach i leith a hoifigigh uachtarach trí chiapadh a chur ina leith agus rinne sí an beart araíonachta atá i gceist a fhorchur uirthi. Thaisc an t-iarratasóir gearán i gcoinne an chinnidh sin, ach dhiúltaigh an t-údarás ceapacháin dó. Dá bhrí sin, thug an t-iarratasóir caingean os comhair na Cúirte Ghinearálta ag iarraidh, *inter alia*, go ndéanfaí an cinneadh lena forchuireadh an iomardú uirthi agus an cinneadh lena diúltaíodh an gearán a chur ar neamhniú.

Measúnú na Cúirte Ghinearálta

Mar réamhbharúil, meabhraíonn an Chúirt Ghinearálta nach mór don iarratasóir a bheith in ann dlíthiúlacht an chinnidh lena ndiúltaítear dá ghearán a chur faoi réir athbhreithniú a dhéanann cúirteanna an Aontais i gcás ina mbraitheann sí ar shaincheist dlí a bhaineann go sonrach leis an nós imeachta gearáin. Go deimhin, mura mbeadh an t-iarratasóir i dteideal agóid a dhéanamh ach amháin i gcoinne an chinnidh tosaigh, dhéanfaí aon fhéidearthacht agóid a dhéanamh i gcoinne an nós imeachta réamhdhlíthíochta a eisiáimh. Dá bhrí sin, bhainfí de leas nós imeachta lena bhféachtar le réiteach cairdiúil ar an díospóid a thagann chun cinn idir an seirbhíseach agus an riarachán a cheadú agus a spreagadh agus ceangal a chur ar an údarás a bhfuil smacht aige ar an oifigeach sin athmhachnamh a dhéanamh ar a chinneadh, i gcomhréir leis na rialacha, i bhfianaise aon agóidí a fhéadfaidh an seirbhíseach sin a dhéanamh. Sna himthosca sin, measann an Chúirt Ghinearálta gur cheart scrúdú a dhéanamh, ar dtús, ar an saincheist dlí lena n-éilítear neamhdhleathacht maidir le glacadh an chinnidh lena ndiúltaítear don ghearán, sula ndéanfar rialú ar na saincheisteanna dlí atá dírithe i gcoinne an chinnidh is ábhar don ghearán. Go deimhin, má chuireann an Chúirt Ghinearálta an cinneadh lena ndiúltaítear an gearán ar neamhniú, is faoin údarás atá sé athbhreithniú a dhéanamh ar an ngearán chun a chinntiú go ndéantar an nós imeachta réamhdhlíthíochta a sheoladh mar is cuí. Ina leithéid de chás, níor mhór diúltú do na héilimh a dhírítear i gcoinne an chinnidh tosaigh toisc iad a bheith doghlactha, ós rud é nach féidir an cinneadh sin a bheith faoi réir athbhreithniú breithiúnach ach amháin má rinneadh athbhreithniú air roimhe sin i gcomhthéacs ghnáthnós imeachta réamhdhlíthíochta.

Maidir leis an duine atá inniúil chun an cinneadh lena ndiúltaítear don ghearán a ghlacadh, tugann an Chúirt Ghinearálta faoi deara, de pháirt amháin, nach gceanglaítear le hAirteagal 90(2) de Rialacháin Foirne Oifigigh an Aontais Eorpaigh ('na Rialacháin Foirne') ar údarás seachas an t-údarás ceapacháin a ghlac an gníomh lena ndearnadh dochar dó a bheith ar an eolas faoin ngearán i gcoinne an ghnímh sin. Os a choinne sin, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta go leanann sé as sin go raibh sé beartaithe ag reachtóir an Aontais go ndéanfaidh an t-údarás céanna cinneadh lena ndéanfaí dochar don oifigeach agus ansin go dtabharfaidh an Chúirt Ghinearálta í féin rialú ar an ngearán a thaisctear ina choinne.

De pháirt eile, maidir le cineál an nós imeachta gearáin, ní hionann é agus nós imeachta gearáin, ach is é is cuspóir den nós imeachta sin iallach a chur ar an údarás a bhfuil cumhacht aige ar an oifigeach athmhachnamh a dhéanamh ar a chinneadh i bhfianaise aon agóidí a d'fhéadfadh a bheith ag an oifigeach sin.

Dá bhrí sin, i bhfianaise chineál an nós imeachta gearáin, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta nach féidir teacht ar an gconclúid go ndearnadh sárú ar Airteagal 41(1) den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, lena ráthaítear an ceart go ndéanfaidh institiúidí an Aontais a ghnóthaí nó a gnóthaí a láimhseáil go neamhchlaon, ar an gcúis amháin gurbh é an duine céanna a ghlac an cinneadh lena diúltaíodh don ghearán, i gcomhréir le rialacha inmheánacha eagrúcháin na Comhairle, is a ghlac an cinneadh is ábhar don ghearán sin.

Maidir le raon feidhme na hoibleagáide na cúiseanna a lua ar a bhfuil cinneadh a dhéanann dochar do dhuine bunaithe, is é cuspóir na hoibleagáide sin, de pháirt amháin, faisnéis leordhóthanach a sholáthar don duine lena mbaineann chun a chumasú dó a mheasúnú an bhfuil bunús leis an ngníomh a dhéanann difear díobhálach dó agus an iomchuí caingean a thabhairt os comhair chúirteanna an Aontais Eorpaigh agus, ar an taobh eile, a chur ar chumas an duine sin chun a chumasú do chúirteanna an Aontais athbhreithniú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht an ghnímh sin. Ní mór an cheist an leor an ráiteas ar chúiseanna a mheas ní hamháin maidir lena fhoclaíocht ach freisin maidir leis an gcomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil inar glacadh an cinneadh atá faoi chonspóid.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt Ghinearálta, sa chás seo, nach ndéantar leis an ráiteas fíoras ar a bhfuil an t-údarás ceapacháin ag brath i gcoinne an iarratasóra ach foclaíocht ón tuarascáil ar an imscrúdú a athrá go páirteach, nach bhfuil ann ach achoimre ghairid ar réasúnaíocht na n-imscrúdaitheoirí a áirítear sna codanna roimhe sin den tuarascáil sin. Luadh lasmuigh dá chomhthéacs, nach léirítear go beacht sa sliocht sin na fíorais ar a bhfuiltear ag brath i gcoinne an iarratasóra.

Níor thug an t-údarás ceapacháin aon mhíniú don iarratasóir ach an oiread ar na fíorais ar a bhfuiltear ag brath ina coinne sa chinneadh lena diúltaíodh an gearán, d'ainneoin argóintí an iarratasóra lena n-éilítear sárú ar an oibleagáid cúiseanna a lua a d'ardaigh sí mar thaca lena gearán. Ní dhéantar leis an gcinneadh sin ach foclaíocht na míre céanna a athrá go páirteach sna conclúidí a bhí sa tuarascáil ar an imscrúdú.

Mar sin féin, d'ainneoin na mbarúlacha éagsúla maidir le cumarsáid mhíchuí an iarratasóra le linn dó comhoibriú lena hoifigeach uachtarach, deir an Chúirt Ghinearálta nach bhfuil sé soiléir go hoibiachtúil ón tuarascáil ar an imscrúdú céard a bhí mar bhonn le conclúidí na n-imscrúdaitheoirí maidir le sárú ar na Rialacháin Foirne. Dá bhrí sin, cé go raibh leibhéal áirithe eolais ag an iarratasóir faoin gcomhthéacs inar glacadh an cinneadh atá faoi chonspóid, áitíonn sí, agus an ceart aici, nach bhfuil ráiteas leordhóthanach ar chúiseanna sa chinneadh atá faoi chonspóid, arna léamh i gcomhar leis an tuarascáil imscrúdaithe sin. Mar gheall ar an easpa faisnéise maidir leis na fíorais a líomhnaítear i gcoinne an iarratasóra, cuirtear cosc ar an gCúirt Ghinearálta athbhreithniú a dhéanamh ar fhiúntas an chinnidh atá faoi chonspóid, rud a thugann údar le neamhniú an chinnidh sin.

2. Liúntais

Breithiúnas an 5 Meitheamh 2024, VA v an Coimisiún (T-123/23, [EU:T:2024:359](#))

(An Státseirbhís – Oifigigh – Luach saothair – Liúntais teaghlaigh – Liúntas linbh chleithiúnaigh – Liúntas oideachais – Cinntí chun liúntais áirithe a fhoirceannadh – Coinníollacha maidir le deonú – An coincheap ‘deireadh staidéir’ – Cóir chomhionann – Prionsabal an dea-riaracháin – Íocaíochtaí neamhdhlite a aisghabháil – An chéad mhír d’Airteagal 85 de na Rialacháin Foirne – Dliteanas)

Agus í ag éisteacht le caingean arna tionscnamh ag oifigeach de chuid Chomhairle an Aontais Eorpaigh, cuireann an Chúirt Ghinearálta cinntí an Choimisiúin ar neamhní go páirteach, a mhéid a dhéantar leo ceart an oifigigh sin an liúntas linbh chleithiúnaigh a bhaint, an liúntas oideachais agus an laghdú cánach a bhaineann leis an liúntas linbh chleithiúnaigh a fháil, le linn na tréimhse idir an scrúdú ollscoile deireanach a linbh agus an dáta ar a chuireann an institiúid oideachais na torthaí deiridh ar fáil. Sa chomhthéacs sin, tugann an Chúirt Ghinearálta rialú an gceist nua i dtaobh cén dáta nach bhfuil oifigeach i dteideal na teidlíochtaí airgeadais sin a thuilleadh, ós rud é nach bhfaigheann a leanbh gairmoideachas ná gairmoiliúint a thuilleadh, de réir bhrí Airteagal 2(3) d’Iarscríbhinn VII a ghabhann le Rialacháin Foirne Oifigigh an Aontais Eorpaigh (‘na Rialacháin Foirne’), agus nach bhfreastalaíonn sé go rialta agus go lánaímseartha a thuilleadh ar institiúid oideachais de réir bhrí Airteagal 3(1) den Iarscríbhinn sin.

Sa chás seo, rinne iníon an iarratasóra ar staidéir ollscoile in ollscoil sa Bheilg. Go háirithe, rinne sí an scrúdú deireanach ar a cúrsa staidéir an 18 Meitheamh 2021, fuair sí amach gur éirigh léi ina scrúduithe an 2 Iúil 2021 agus go bhfuair sí teastas gaisce an 27 Lúnasa 2021. Tháinig deireadh leis an mbliain acadúil an 13 Meán Fómhair 2021.

Go dtí mí Mheán Fómhair 2021, fuair an t-iarratasóir, i dtaca lena iníon, an liúntas linbh chleithiúnaigh agus an liúntas oideachais, dá bhforáiltear in Airteagal 2 agus 3 d’Iarscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne, agus fuair sé an laghdú cánach a bhaineann leis an liúntas linbh chleithiúnaigh. Ós rud é, áfach, gur éirigh lena iníon sna scrúduithe i mí an Mheithimh 2021 ar an gcéad iarracht, chinn an Coimisiún nach raibh an t-iarratasóir i dteideal na teidlíochtaí airgeadais atá i gceist a fháil a thuilleadh ó mhí Iúil 2021 agus, dá bhrí sin, rinne sé na teidlíochtaí airgeadais sin le haghaidh mhí Iúil, mhí Lúnasa agus mhí Mheán Fómhair 2021 a aisghabháil.

Measúnú na Cúirte Ghinearálta

Ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt Ghinearálta, nach bhféadfar an liúntas oideachais a dheonú, faoi Airteagal 2 agus Airteagal 3 d’Iarscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne, ach amháin má dhéantar na coinníollacha maidir leis an liúntas linbh chleithiúnaigh a fháil a chomhlíonadh roimh ré. Leanann sé ón méid sin nach mór an measúnú ar an gcoinníoll maidir le freastal rialta agus lánaímseartha ar institiúid oideachais a bhaint amach mar dhara céim, tar éis a shuíomh go bhfuil an leanbh a n-iarrtar an liúntas oideachais ina leith i gcleithiúnas an oifigigh.

I gcás ina mbeidh leanbh i mbun staidéar ollscoile, beidh sé i dteideal an liúntas linbh chleithiúnaigh a fháil faoi réir trí choinníoll a bheith comhlíonta, eadhon cothabháil iarbhír an oifigigh ar a leanbh, an leanbh a bheith idir 18 agus 26 bliana d’aois agus gairmoideachas nó gairmoiliúint a bheith á fháil aige.

I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt Ghinearálta go bhfuil roinnt céimeanna i gceist le ‘hoiliúint’, amhail rannpháirtíocht sna cúrsaí dá bhforáiltear leis an gclár staidéir agus sna scrúduithe a bhaineann leis na cúrsaí sin, measúnú ar na scrúduithe sin agus, ag deireadh an scrúdaithe dheireanaigh sin, soláthar na dtorthaí deiridh, ag an institiúid oideachais a chuireann an oiliúint i gceist ar fáil, lena ndeimhnítear gur éirigh leis an duine sin an cúrsa sin a chur i gcrích. Tá na céimeanna sin doscartha ó

chéile, ós rud é go bhfághtar, le rannpháirtíocht sna scrúduithe gur féidir measúnú a dhéanamh ar shealbhú scileanna agus eolais ag an mac léinn arna roinnt sna cúrsaí arna gcur ar fáil.

Ós rud é nach féidir leis an mac léinn a bheith ar an eolas gur éirigh leis lena hoiliúint go dtí go mbeidh na scrúduithe go léir curtha i gcrích aige agus a luaithe a chuirfidh an institiúid oideachais torthaí na scrúduithe sin ar fáil, is ón tráth a bheidh na torthaí deiridh ar fáil nach mór a mheas nach bhfuil oiliúint á fáil ag an mac léinn a thuilleadh de réir bhrí Airteagal 2(3)(b) d'larscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne.

Dá bhrí sin, is freagracht an oifigigh fós é leanbh idir 18 agus 26 bliana d'aois a fhaigheann gairmoideachas nó gairmoiliúint, ní go dtí go ndéanfaidh an leanbh an scrúdú deireanach, ach go dtí go gcuirfidh an institiúid oideachais na torthaí deiridh ar fáil.

Sa chomhthéacs sin, is faoin oifigeach atá sé, dá bhrí sin, an riarachán a chur ar an eolas faoi dheireadh staidéir a linbh tríd an dáta a chuir an institiúid oideachais na torthaí deiridh ar fáil a chur in iúl dó gan mhoill, ionas go bhféadfaidh an institiúid oideachais deireadh a chur láithreach le híocaíocht an liúntais sin.

Maidir leis an gcoinníoll maidir le freastal a leagtar síos in Airteagal 3(1) d'larscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne maidir le liúntas oideachais a dheonú, déanann an Chúirt Ghinearálta a breithnithe maidir leis an liúntas linbh chleithiúnaigh a thrasú go dtí an anailís ar an gcoinníoll sin.

Dá bhrí sin, is ón uair a chuireann an institiúid oideachais na torthaí deiridh ar fáil nach mór a mheas nach mbíonn leanbh an oifigigh ag freastal go lánaimseartha a thuilleadh ar institiúid oideachais de réir bhrí Airteagal 3(1) d'larscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne.

Breithiúnas an 26 Meitheamh 2024, *Paraskevaidis v an Chomhairle agus an Coimisiún* (T-698/21, [EU:T:2024:425](#))

(Seirbhís shibhialta – Oifigigh – Pá – Sochar linbh – Liúntas oideachais – Diúltú deontais – Airteagal 3(1) d'larscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne – Gairmoiliúint – Ardoideachas – Tarmligeán cumhachtaí – Aisghabháil cumhachtaí tarmligthe – Údarás Ceapacháin Inniúil)

Agus í ag éisteacht le caingean arna tionscnamh ag oifigeach de chuid Chomhairle an Aontais Eorpaigh, déanann an Chúirt Ghinearálta, agus í ina suí i ndlísheomra méadaithe, cinneadh na hinstitiúide sin a neamhniú a mhéid a dhiúltaíonn sí an liúntas oideachais a dheonú don iarratasóir ar an bhforas nach bhféadfaí an clár oiliúna a lean a iníon a mheas mar ardoideachas de réir bhrí Airteagal 3(1) d'larscríbhinn VII a ghabhann le Rialacháin Foirne Oifigigh an Aontais Eorpaigh ('na Rialacháin Foirne'). Sa chaingean sin, iarrtar ar an gCúirt Ghinearálta a chinneadh cén t-údarás atá inniúil agus cén ghníomh a dhéanann dochar don iarratasóir i gcás ina ndéanann institiúid, le linn an nós imeachta réamhdhlíthíochta agus i gcás aonair, cumhachtaí arna dtarmligeán aici chuig institiúid eile a mheabhrú. Rialaítear leis freisin ar an gceist an gcaithfear Airteagal 3(1) d'larscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne a léiriú sa chaoi go gceadaítear an liúntas oideachais a dheonú i gcás inarb ionann an oiliúint a leantar agus oiliúint de chineál gairmiúil.

An 13 Bealtaine 2019 ⁶¹⁴, chuir an Chomhairle de chúram ar Oifig um Riar agus Íoc Teidlíochtaí Indibhidiúla (PMO) cumhachtaí a fheidhmiú maidir le liúntais oideachais a dheonú agus a riar. I gcomhréir le hAirteagal 1(2) den chinneadh sin, déanfaidh PMO feidhmiú na gcumhachtaí arna dtarmligeán chuige a tharscaoileadh i bhfabhar na Comhairle má iarrann údarás ceapacháin na Comhairle amhlaidh i gcás aonair.

⁶¹⁴ Cinneadh (AE) 2019/792 ón gComhairle an 13 Bealtaine 2019 lena gcuirtear de chúram ar an gCoimisiún Eorpach - Oifig Riaracháin agus Íoc Teidlíochtaí Indibhidiúla (PMO) - feidhmiú cumhachtaí áirithe arna dtabhairt don údarás ceapacháin agus don údarás arna chumhachtú chun conarthaí fostaíochta a thabhairt i gcrích (IO L 2019, 17.5.2019, lch. 3).

Sa chás seo, idir Samhain 2019 agus Lúnasa 2020, lean iníon an iarratasóra clár oiliúna i síceolaithe oideachais. Faoi Airteagal 3 d'Iarscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne, íocadh liúntas oideachais leis an iarratasóir le linn na hoiliúna sin. I mí Feabhra 2021, thug PMO fógra don iarratasóir faoi chinneadh lenar diúltaíodh teidlíocht ar an liúntas oideachais dó, ar an bhforas nach an clár oiliúna a bhí i gceist ar leibhéal ard. Dá réir sin, níor mhór na méideanna a íocadh leis tríd an liúntas oideachais a aisghabháil.

Tar éis iarraidh ar athbhreithniú ón iarratasóir, rinne PMO a chinneadh a athdhearbhú. Rinne an t-iarratasóir gearán leis an gComhairle i gcoinne chinntí PMO. Chomh maith leis sin, rinne sé gearán leis an gCoimisiún i dtéarmaí a bhí comhionann. Dhiúltaigh an Chomhairle don ghearán, agus í ag cur an iarratasóra ar an eolas faoi aisghabháil cumhachtaí tarmligthe.

Measúnú na Cúirte Ginearálta

Mar thúsphointe, cinneann an Chúirt, leis an gcinneadh ar an ngearán, go ndearna an Chomhairle leasú iomlán ar na forais a leagtar amach i gcinntí PMO trí athbhreithniú a dhéanamh ar staid an iarratasóra. Dá bhrí sin, tá brí uathrialach agus raon feidhme difriúil le cinntí ó PMO agus í féidir iad a mheas mar bheith go hiomlán dearbhaithe. Ar an gcaoi sin, cuireadh an cinneadh maidir leis an ngearán in ionad chinntí PMO agus is ionann é, sa chás seo, agus an gníomh lena ndéantar dochar dó.

Maidir le cumhacht na Comhairle cumhachtaí tarmligthe a ghlacadh chuici féin i gcás aonair, tugann an Chúirt dá haire, ar an gcéad dul síos, nár chuir an reachtóir as an áireamh go sainráite, sna Rialacháin Foirne, go bhféadfaí tús a chur leis an nós imeachta sin arís. Ar an taobh eile, le prionsabal na deimhneachta dlíthiúla, atá mar bhonn agus mar thaca ag cineál foirmiúil tharmligean na gcumhachtaí, ceanglaítear ar an údarás tarmलगin gníomh sainráite a ghlacadh ar dtús trína ndéanann sé an inniúlacht tharmligthe a aisghabháil. Dá bhrí sin, ar an mbealach céanna agus a cheanglaítear le tarmligean na gcumhachtaí go nglacfaí gníomh sainráite lena n-aistrítear an chumhacht lena mbaineann, ní mór go ndéanfaí aisghabháil na gcumhachtaí tarmligthe a chur i gcrích freisin trí ghníomh sainráite a ghlacadh. Thairis sin, ceanglaítear le prionsabal an dea-riaracháin, *inter alia*, go ndéanfar leithdháileadh na gcumhachtaí i réimse na bainistíochta foirne a shainiú go soiléir agus a fhoilsiú go cuí.

Sa chás seo, comhlíonadh na ceanglais a eascraíonn as prionsabal na deimhneachta dlíthiúla le aisghabháil na gcumhachtaí tarmligthe. Go deimhin, ar an gcéad dul síos, le hAirteagal 1(2) de Chinneadh 2019/792 tugtar de chumhacht go sainráite don Chomhairle cumhachtaí tarmligthe a aisghabháil, go háirithe i gcásanna aonair agus i ndiaidh gearán a thaisceadh. Ar an dara dul síos, foilsíodh go hiomchuí an cinneadh sin in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*. Ar an tríú dul síos, níor fheidhmigh an Chomhairle a hinniúlacht ach amháin tar éis gníomh sainráite agus roimh ré, lenar iarr sí ar PMO diúltú d'fheidhmiú na gcumhachtaí tarmligthe sa chás seo, ar ar chomhlíon PMO. Cé nár cuireadh an fhaisnéis maidir le haisghabháil na gcumhachtaí tarmligthe in iúl don iarratasóir ach amháin ag céim an chinnidh lenar diúltaíodh an gearán, ní dhearnadh dochar don iarratasóir, toisc gur thaisc sé an gearán leis an gComhairle chomh maith.

Sna himthosca sin, ós rud é, go háirithe, go sonraítear in Airteagal 90c de na Rialacháin Foirne nach féidir iarrataí agus gearáin a bhaineann le cumhachtaí tarmligthe a chur faoi bhráid an údaráis ceapacháin trí tharmligean a ionannú le toirmeasc reachtach ar a shealbhóir na cumhachtaí sin a aisghabháil, cibé acu ina iomláine nó ina n-aonar. Ní féidir a mheas ach oiread go gcuirtear toirmeasc leis an bhforáil sin ar cumhachtaí tarmligthe a aisghabháil le linn an nós imeachta réamhdhlíthíochta, ag féachaint, go háirithe, do chineál athraitheach an nós imeachta sin.

Tagann an Chúirt Ghinearálta ar an gconclúid nach ndéantar difear do dheonú an liúntais oideachais faoi Airteagal 3(1) d'Iarscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne le cineál gairmiúil na hoiliúna, a mhéid a dhéanann institiúid oideachais é a chur ar fáil.

Ceanglaítear leis an bhforáil, *inter alia*, trí choinníoll chun an liúntas oideachais a dheonú, eadhon (i) freastal ar institiúid oideachais, (ii) rialtacht an fhreastail sin agus (iii) an freastal sin a bheith lánaimseartha.

Mura ndearna an reachtóir tagairt do chineál na hoiliúna arna cur ar fáil ag institiúid ardoideachais i gcomhthéacs Airteagal 3(1) d'larscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne, cé go ndearna sé amhlaidh i gcomhthéacs Airteagal 2(3)(b) den larscríbhinn sin, ní faoi údarás ceapacháin na hinstitiúide lena mbaineann ná faoin gCúirt Ghinearálta atá sé é a bhunú mar choinníoll breise.

Dá bhrí sin, is fíor go bhfágann an t-idirdhealú idir gairmoideachas agus gairmoiliúint a leagtar amach in Airteagal 2(3)(b) d'larscríbhinn VII a ghabhann leis na Rialacháin Foirne gur féidir íocaíocht an liúntais oideachais dá bhforáiltear in Airteagal 3(1) den larscríbhinn sin a eisiamh i gcás ina bhfuil an leanbh cleithiúnach ag dul faoi ghairmoiliúint gan aon bhaint a bheith aige le hinstitiúid oideachais. Os a choinne sin, ní chuirtear bac leis an idirdhealú sin ar íocaíocht an liúntais oideachais i gcás ina bhfaigheann leanbh cleithiúnach gairmoiliúint arna soláthar ag institiúid ardoideachais a bhfreastalaíonn sé air go rialta agus go lánaimseartha.

3. Stádas mar fhaisnéiseoir

Breithiúnas an 11 Meán Fómhair 2024, *TU v an Pharlaimint* (T-793/22, [EU:T:2024:614](#))

(Státseirbhís – Cúntóirí parlaiminte creidiúnaithe – Foirceannadh fostaíochta – Conradh ar théarma seasta – Neamh-athnuachan – Stádas mar fhaisnéiseoir – Airteagal 22a go 22c de na Rialacháin Foirne – Bearta cosanta – Rúndacht – Damáiste neamhábhartha)

Agus í ag seasamh go páirteach le caingean arna déanamh ag TU, ar iarchúntóir parlaiminte creidiúnaithe ('CPC') Pharlaimint na hEorpa é, tugann an Chúirt Ghinearálta, agus í ina suí i ndlísheomra méadaithe, rialú ar cheist na cosanta atá le tabhairt ag an institiúid sin do CPC de réir a stádais mar sceithire eolais den chéad uair riamh.

Earcaíodh an t-iarratasóir mar CPC i ngrúpa Feisirí chun cuidiú le Feisire le haghaidh na tréimhse idir mí Lúnasa 2019 agus mí Feabhra 2022. I mí Iúil 2021, thíolaic an t-iarratasóir iarratas ar chúnamh agus ar chosaint, de réir Airteagal 24 de na Rialacháin Foirne Oifigigh an Aontais Eorpaigh ('na Rialacháin'), i leith an chiaptha arna dhéanamh air, mar a líomhnaítear, ag an bhFeisire i gceist. Ina ríomhphost, shonraigh an t-iarratasóir chomh maith gur mhian leis leasanna airgeadais an Aontais a chosaint trí fhaisnéis a sholáthar, san iarratas sin, faoi neamhrialtachtaí airgeadais arna ndéanamh, mar a líomhnaítear, ag an bhFeisire i gceist. Thairis sin, rinne sé gearán faoi neamhrialtachtaí do Choiste Maoirseachta na hOifige Eorpaí Frith-Chalaoise (OLAF).

An mhí chéanna, ghlac an Pharlaimint, beart le haghaidh cosaint shealadach chun an t-iarratasóir a chur faoi fhreagracht Cathaoirleach Toscaireachta, ar comhalta ghrúpa an Fheisire ab ea é chomh maith. Ina dhiaidh sin, tar éis frithbhearta líomhainte ag lucht Stiúrthóireacht na Toscaireachta sin, scaoileadh an t-iarratasóir dá dhualgais sa Toscaireacht, ar a iarratas, go deireadh a chonartha.

D'iarr an t-iarratasóir freisin go n-aistreofaí é chuig aon phost eile sa Pharlaimint agus go machnódh an Pharlaimint ar shíneadh ama a chur lena chonradh ionas go bhféadfadh sé comhoibriú, agus é faoi lán chosaint, leis an institiúid sin agus le OLAF sna himscrúduithe a bhí fós ag dul ar aghaidh. Ar deireadh, thíolaic sé roinnt iarratas ar athnuachan a chonartha.

Ós rud é gur diúltaíodh do na hiarratais sin, thug an t-iarratasóir caingean os comhair na Cúirte Ginearálta ionas, ar an gcéad dul síos, go gcuirfí ar neamhní an cinneadh ón bParlaimint gan athnuachan a dhéanamh ar a chonradh mar CPC agus an cinneadh intuigthe lena ndiúltaítear a

stádas mar fhaisnéiseoir a aithint agus bearta cosanta eile a ghlacadh atá sa bhreis ar an mbeart scaoilte le feidhmeanna agus, ar an dara dul síos, go gcúiteofaí é i leith na damáiste a bhain dó.

Measúnú na Cúirte Ghinearálta

Mar réamhphointe, rialaíonn an Chúirt Ghinearálta nach raibh sé de cheangal ar an bParlaimint cinneadh a ghlacadh lena aithin sí go raibh an stádas mar fhaisnéiseoir ag an iarratasóir. Go deimhin, tugtar an chosaint dá dtagraítear in Airteagal 22a(3) de na Rialacháin, gan aon fhoirmiúlacht a dhéanamh, do na hoifigigh a bhfuil faisnéis tugtha acu faoi fhórais lena bhféadfaí talamh slán a dhéanamh de ghníomhaíocht neamhdhleathach a bheith ann, toisc an fhaisnéis sin a bheith soláthartha agus dá thoisc sin amháin.

Tá an cinneadh sin, áfach, gan dochar don ghá atá ann go n-urramódh an institiúid na cearta a thagann ó stádas an duine lena mbaineann mar fhaisnéiseoir.

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, gan beann ar na hoibleagáidí faisnéise de chuid OLAF i leith an iarratasóra, is faoin bParlaimint atá sé, arb í an t-údarás inniúil ar chosaint sheirbhísigh na hinstitiúide a áirithiú a bhíonn gearán á dhéanamh acu, i gcomhréir le hAirteagail 22a agus 22b de na Rialacháin, faoi neamhrialtachtaí tromchúiseacha, ó cuireadh na fórais faoina bráid dá dtagraítear in Airteagal 22a de na Rialacháin, fáil an ghearáin sin a admháil ar dtús, agus an t-oifigeach a chur ar an eolas faoin méid a rinneadh dá réir ansin, i gcomhréir leis an dualgas cúraim atá uirthi agus de réir na Rialacha Inmheánacha maidir le cur i bhfeidhm Airteagal 22c de na Rialacháin.

Ar an dara dul síos, maidir leis an dualgas leordhóthanacht na mbeart cosanta a chruthú, faoi dhálaí amháin dálaí an cháis seo, ina dtugann an t-iarratasóir fianaise inchreidte ar aird gur bhain damáiste dó mar thoradh ar ghlacadh an bhirt aistrithe agus ina bhfuil scrúdú fós á dhéanamh ar a chuid gearán maidir leis na frithbhearta líomhainte arna nglacadh ag lucht Stiúrthóireacht na Toscaireachta, tá sé le léiriú ag an bParlaimint gur chomhlíon sí a dualgas an fhaisnéiseoir a chosaint trí bhearta leordhóthanacha a ghlacadh chuige sin.

Go deimhin, i gcás ina gceanglaítear ar an bParlaimint na forálacha dá bhforáiltear le hAirteagail 22a go 22c de na Rialacháin a chur chun feidhme, lena bhféachtar, go háirithe, le faisnéiseoirí a chosaint ar fhrithbhearta féideartha, ní féidir leis an bParlaimint foráil a dhéanamh do rialacha nach bhfuil a chosantaí agus atá na rialacha sin arna nglacadh go sonrach, i ndáil leis sin, ag reachtóir an Aontais maidir le faisnéiseoirí a chosaint ag na Ballstáit ⁶¹⁵.

Ar an tríú dul síos, ó thaobh raon feidhme na hoibleagáide atá ar an institiúid faisnéiseoirí a chosaint, tugann an Chúirt Ghinearálta dá haire go bhféagann Airteagal 22a(3) de na Rialacháin nach mór don institiúid na bearta riachtanacha go léir a ghlacadh chun cosaint chothrom éifeachtúil a áirithiú d'fhaisnéiseoirí ar fhrithbhearta de gach saghas, lena n-áirítear bagairtí frithbheart agus iarrachtaí frithbheart.

Is deimhin nárbh inathnuaithe conradh CPC an iarratasóra ag an bParlaimint in éagmais iarratas sainráite ó Fheisire amháin nó níos mó den ghrúpa. Go deimhin, ní bhaineann an tionscnamh athnuachan a dhéanamh ar chonradh CPC ach le Feisire amháin nó níos mó, nach bhféadfaí ceangal orthu obair, nó leanúint de bheith ag obair, le CPCanna nach raibh saor-roghnaithe acu. Bíonn caidreamh oibre dar tréithe nasc muiníne a bheith ann ag CPC le Feisire amháin nó níos mó dá dtugann sé cúnamh.

A dhála sin, ní fhéadfaí a chur de cheangal leis an dualgas cúraim sin, de shárú ar an riail, atá in Airteagal 21 de Reacht na bhFeisirí, ar dá réir a bhíonn a bhfoireann phearsanta á saor-roghnú ag na

⁶¹⁵ Treoir (AE) 2019/1937 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2019 maidir le cosaint daoine a thuairiscíonn sáruithe ar dhlí an Aontais (IO 2019 L 305, lch. 17).

Feisirí, go ndéanfadh an Pharlaimint athnuachan ar chonradh CPC, fiú i gcás ina bhfuil an stádas mar fhaisnéiseoir bainte amach ag CPC sin.

Tá an breithniú sin gan dochar don dualgas, áfach, atá ar an bParlaimint, na bearta riachtanacha go léir a ghlacadh chun cosaint chothrom éifeachtúil a áirithiú d'fhaisnéiseoirí ar gach saghas frithbheart.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt Ghinearálta, gan ach a chur in iúl don iarratasóir nárbh indéanta aon bheart cosanta ach an beart scaoilte, nár chruthaigh an Pharlaimint go ndearna sé gach beart riachtanach lena áirithiú nach ndéanfadh an institiúid aon dochar don iarratasóir mar gheall ar a stádas mar fhaisnéiseoir, de réir Airteagal 22a(3) de na Rialacháin. I bhfianaise stádas an iarratasóra mar fhaisnéiseoir agus de réir Airteagal 22a(3) de na Rialacháin, bhí ar an bParlaimint tacaíocht a thabhairt dó, trí iarraidh cúnamh leis teacht ar réiteach atá sa bhreis ar an mbeart scaoilte.

Thairis sin, trí gan ach a chur in iúl don iarratasóir nárbh indéanta aon bheart cosanta ach an beart scaoilte chun é a chosaint de réir a stádais mar fhaisnéise agus nár beart indéanta chuige sin ab ea athnuachan a dhéanamh ar a chonradh chuige sin, níor léirigh an Pharlaimint gur thug sé don iarratasóir an chomhairle agus an cúnamh nár mhór di a thabhairt dó.

Ar deireadh, trí chur in iúl do Chathaoirleach na Toscaireachta go scaoilfí an t-iarratasóir dá dhualgais léi de dheasca ní hamháin a iarratais ar chúnamh, ach a stádais mar fhaisnéiseoir chomh maith, gan nochtadh an stádais sin a údarú ag an iarratasóir, sháraigh an Pharlaimint a dualgas cúraim agus a dualgas céannacht an iarratasóra mar fhaisnéiseoir a chosaint.

Dá bhrí sin, cinneann an Chúirt Ghinearálta gur bhain damáiste neamhábhhartha don iarratasóir nach bhfuil inchúitithe tríd an gcinneadh intuigthe a chur ar neamhní amháin a mhéid, leis an gcinneadh sin, a dhiúltaigh an Pharlaimint beart cosanta seachas an beart scaoilte a thabhairt don iarratasóir, mar fhreagra ar a iarratas. Sna himthosca sin, cuireann an Chúirt an cinneadh sin ar neamhní, seasann sí leis an ordú ar chúiteamh atá á lorg, dar méid EUR 10 000, agus diúltaíonn sí don chuid eile den chaingean.

XVII. Iarratais ar bhearta eatramhacha

Ordú an 9 Feabhra 2024, *Bytedance v an Coimisiún* (T-1077/23 R, [EU:T:2024:94](#))

(*Bearta eatramhacha – Seirbhísí digiteacha – Rialachán (AE) 2022/1925 – Geatóir a ainmniú – Iarratas go bhfionrófar feidhm gnímh – Easpa práinne*)

Diúltaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta d'iarratas ar bhearta eatramhacha de chuid Bytedance Ltd lena n-iarrtar oibriú an chinnidh lenar ainmnigh an Coimisiún Bytedance Ltd mar gheatóir de réir bhrí an Ghnímh um Margaí Digiteacha ⁶¹⁶ ('DMA') a chur ar fionraí, in éagmais fianaise go gcomhlíontar an coinníoll a bhaineann le práinn.

Is cuideachta sealbhaíochta neamh-oibriúcháin é ByteDance a bunaíodh sa tSín in 2012 agus, trí fhochuideachtaí áitiúla, soláthraíonn sé ardán siamsaíochta TikTok. Le cinneadh an 5 Meán Fómhair 2023 ⁶¹⁷, rinne an Coimisiún Eorpach é a ainmniú mar gheatóir de réir bhrí Airteagal 3(1) den Ghníomh um Margaí Digiteacha.

Bhí an cinneadh sin ina ábhar do chaingean le haghaidh neamhniú arna tabhairt ag Bytedance os comhair na Cúirte Ginearálta. Le gníomh ar leith, thug Bytedance iarratas ar bhearta eatramhacha os comhair na Cúirte ag iarraidh, go bunúsach, go gcuirfí oibriú an chinnidh atá faoi chonspóid ar fionraí a mhéid a fhorchuirtear oibleagáidí atá ar gheatóirí leis faoin nGníomh um Margaí Digiteacha.

Cinntí Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Mar réamhbharúil, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta go bhféadfadh oibriú gnímh agus bearta eatramhacha eile a chur ar fionraí má shuítear go bhfuil údar maith le hordú den sórt sin, *prima facie*, i bhfíoras agus sa dlí, (*fumus boni juris*) agus go bhfuil práinn leo. Os rud é gur coinníollacha carnacha iad na coinníollacha sin, scrúdaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta an gcomhlíontar an coinníoll a bhaineann le práinn sa chás seo.

I dtéarmaí ginearálta, ní mór measúnú a dhéanamh leis an gcoinníoll maidir le práinn i bhfianaise an ghá atá le hordú idirbhreitheach chun damáiste tromchúiseach doleasaithe don pháirtí a bhfuil an faoiseamh eatramhach á lorg aige a sheachaint.

Chun cineál tromchúiseach doleasaithe an damáiste líomhnaithe a léiriú, mhaígh Bytedance, go bunúsach, in éagmais fionraí oibriú an chinnidh lena n-ainmnítear é mar gheatóir, go gceanglófaí air na hoibleagáidí a leagtar amach go háirithe in Airteagail 5, 6 agus 15 den Ghníomh um Margaí Digiteacha a chomhlíonadh laistigh de 6 mhí tar éis a ainmnithe, rud a d'fhágfadh sárú doleasaithe ar rúndacht agus athruithe do-aisiompaithe ar an margadh.

De pháirt amháin, maidir leis an sárú doleasaithe líomhnaithe ar rúndacht, d'áitigh Bytedance go mbeadh an baol ann go nochtfaí faisnéis an-straitéiseach maidir le cleachtais próifílithe úsáideoirí TikTok mar thoradh ar chur chun feidhme láithreach na n-oibleagáidí a leagtar síos in Airteagal 15 den

⁶¹⁶ Rialachán (AE) 2022/1925 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Meán Fómhair 2022 maidir le margaí inchoimhlinte agus cothroma san earnáil dhigiteach agus lena leasaítear Treoracha (AE) 2019/1937 agus (AE) 2020/1828 (an Gníomh um Margaí Digiteacha) (IO 2022 L 265, Ich. 1).

⁶¹⁷ Cinneadh C(2023) 6102 final ón gCoimisiún an 5 Meán Fómhair 2023, lena n-ainmnítear ByteDance mar gheatóir de réir Airteagal 3 de Rialachán (AE) 2022/1925 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Meán Fómhair 2022 maidir le margaí inchoimhlinte agus cothroma san earnáil dhigiteach agus lena leasaítear Treoracha (AE) 2019/1937 agus (AE) 2020/1828 (an Gníomh um Margaí Digiteacha) (IO 2022 L 265, Ich. 1).

Ghníomh um Margaí Digiteacha, rud nach mbeadh poiblí murach sin, agus a chuirfeadh ar chumas iomaitheoirí TikTok agus tríú páirtithe eile faisnéis a bheith acu faoi straitéisí tráchtála TikTok ar bhealach lena ndéanfaí dochar suntasach dá ghníomhaíochtaí.

I ndáil leis sin, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, áfach, nach maíonn Bytedance ach amháin nach mór an fhaisnéis atá i gceist a mheas mar fhaisnéis rúnda chun críocha práinne a shuíomh, gan a léiriú, áfach, go gcomhlíontar an coinníoll maidir le *fumus boni juris* i gcás ina maítear a leithéid.

Sa chomhthéacs sin, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta dá aire, thairis sin, cé go gceanglaítear le hAirteagal 15(1) den Ghníomh um Margaí Digiteacha ar an ngeatóir tuairisc a chur in iúl don Choimisiún agus, go hindíreach, don Bhord Eorpach um Chosaint Sonraí (EDPB), ar tuairisc í a ndearnadh iniúchadh neamhspleách uirthi ar na teicnící próifílithe tomhaltóirí uile a cuireadh i bhfeidhm i gcomhthéacs a chroísheirbhísí ardáin, nach gceanglaítear leis an bhforáil sin go bhfoilseofar an tuairisc sin.

Go háirithe, ní cheanglaítear le hAirteagal 15(3) den Ghníomh um Margaí Digiteacha ar an ngeatóir ach ‘forléargas’ a fhoilsiú ar an tuairisc, arna hiniúchadh go neamhspleách, a d’ullmhaigh an geatóir féin, lena bhféadfaí ‘an gá atá lena rúin ghnó a urramú a chur san áireamh’. I ndáil leis sin, foráiltear go sainráite sa teimpléad deiridh le haghaidh cumarsáid faoi Airteagal 15 den Ghníomh um Margaí Digiteacha go gceadaítear don gheatóir leis an bhforléargas neamhrúnda dá bhforáiltear in Airteagal 15(3) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, i gcás inarb iomchuí, achoimre a dhéanamh ar fhaisnéis agus í a fhágáil ar lár ón tuairisc, go háirithe chun an gá atá le rúin ghnó nó faisnéis rúnda eile a chosaint a chur san áireamh.

Thairis sin, theip ar Bytedance a léiriú, de réir an chaighdeáin dhlíthiúil riachtanaigh, go mbeadh an riosca líomhnaithe go nochtfaí faisnéis rúnda ina chúis le damáiste tromchúiseach agus doleasaithe nó gur dhócha nó go mbeadh an damáiste tromchúiseach doleasaithe a líomhnaítear ar tí tarlú, mar a cheanglaítear leis an gcásdlí.

De pháirt eile, maidir leis na hathruithe do-aisiompaithe líomhnaithe ar an margadh, mhaígh Bytedance gur cuireadh cosc air, le hAirteagail 5 agus 6 den Ghníomh um Margaí Digiteacha, a ardán TikTok a úsáid chun feidhmiúlachtaí agus táirgí nua a nuáil agus a thairiscint. Go háirithe, leag Bytedance béim ar na hiarmhairtí diúltacha a eascraíonn as na srianta ar chomhcheangal agus ar thras-úsáid sonraí pearsanta, dá bhforáiltear in Airteagal 5(2) den Ghníomh um Margaí Digiteacha.

Ar an bpointe sin, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta, áfach, go bhfuil an damáiste a líomhnaíonn Bytedance, de pháirt amháin, hipitéiseach amháin agus, de pháirt eile, de chineál airgeadais.

I ndáil leis an méid sin, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach féidir a mheas, ach amháin in imthosca eisceachtúla, go bhfuil damáiste de chineál airgid doleasaithe nó fiú go bhfuil sé deacair é a leigheas, ós rud é go bhfuil cúiteamh airgid, mar riail ghinearálta, in ann an duine díobhálaíthe a athbhunú sa staid sula ndearnadh an damáiste.

Sa chás seo, áfach, nár dhearbhaigh Bytedance, gan trácht ar a shuíomh, go raibh an damáiste airgeadais a d’fhéadfadh sé a thabhuí tromchúiseach agus doleasaithe. Go deimhin, d’fhéadfadh an damáiste líomhnaithe, ag glacadh leis go suitear é, a bheith ina ábhar caingne le haghaidh damáistí a d’fhéadfadh Bytedance a thionscnamh dá n-éireadh leis sna príomhimeachtaí.

Ar deireadh, cuireann Uachtarán na Cúirte Ginearálta in iúl, a mhéid a bhfuil an damáiste a líomhnaítear a rinne Bytedance de chineál airgeadais, go bhféadfadh Bytedance iarraidh a dhéanamh, i gcomhréir le hAirteagal 9(1) den Ghníomh um Margaí Digiteacha, go ndéanfaí na hoibleagáidí a leagtar amach in Airteagal 5(2) (b) agus (c) den Rialachán sin a chur ar fionraí trína léiriú go gcuirfeadh comhlíonadh na n-oibleagáidí sin, mar gheall ar imthosca eisceachtúla nach bhfuil neart aige orthu,

inmharthanacht eacnamaíoch a ghníomhaíochtaí san Aontas Eorpach i mbaol. Mar sin féin, mar a dheimhnigh an Coimisiún, ní bhfuair sé aon iarraidh chuige sin go dtí seo ó tugadh fógra don iarratasóir faoin gcinneadh atá faoi chonspóid.

I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, déanann Uachtarán na Cúirte Ginearálta an t-iarratas ar bhearta eatramhacha a dhíbhe, ós rud é nár shuigh Bytedance go gcomhlíontar an coinníoll a bhaineann le práinn, gan gá rialú a thabhairt ar *fumus boni juris* nó na leasanna a chothromú.

Ordú an 13 Meitheamh 2024, *Vivendi v an Coimisiún* (T-1097/23 R-RENV, [EU:T:2024:381](#)) ⁶¹⁸

(Imeachtaí eatramhacha – Iomaíocht – Comhchruinnithe – Iarraidh ar fhaisnéis – Airteagal 11(3) de Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 – Iarraidh ar bhearta eatramhacha – Fumus boni juris – Leasanna a chothromú)

Ordú an 13 Meitheamh 2024, *Lagardère v an Coimisiún* (T-1119/23 R-RENV, [EU:T:2024:382](#))

(Imeachtaí eatramhacha – Iomaíocht – Comhchruinnithe – Iarraidh ar fhaisnéis – Airteagal 11(3) de Rialachán CE) Uimh. 139/2004 – Iarraidh ar bhearta eatramhacha – Fumus boni juris – Leasanna a chothromú)

Agus tarchur chun réamhrialú os a comhair, seasann Uachtarán na Cúirte Ginearálta leis na hiarratais ar bhearta eatramhacha arna ndéanamh ag Vivendi SE agus Lagardère SA maidir le hiarratas ar fhaisnéis arna déanamh ag an gCoimisiún Eorpach i gcomhthéacs comhchruinnithe.

Is máthairchuideachtaí ghrúpaí Francacha atá gníomhach in earnáil na meán iad Lagardère agus Vivendi ('na hiarratasóirí' le chéile). In 2023, d'údaraigh an Coimisiún comhchruinniú arbh ionann é agus Lagardère a thabhairt faoina smacht amháin, faoi réir chomhlíonadh na ngealltanais arna ndéanamh ag Vivendi. Mar sin féin, ós rud é go raibh amhras ar an gCoimisiún gur cuireadh an comhchruinniú chun feidhme go luath, thosaigh sé imscrúdú foirmiúil ina leith sin agus, sa chomhthéacs sin, sheol sé iarrataí ar fhaisnéis chuig na hiarratasóirí ar bhonn dhá chinneadh an 19 Meán Fómhair 2023 ('na cinntí atá faoi chonspóid') ⁶¹⁹.

Thug na hiarratasóirí caingean os comhair na Cúirte Ginearálta ag iarraidh go gcuirfí na cinntí atá faoi chonspóid ar neamhní. Ina theannta sin, rinne siad dhá iarratas ar bhearta eatramhacha a thaisceadh lena lorgaíodh, de pháirt amháin, go ndéanfaí oibriú na gcinntí sin a chur ar fionraí agus, de pháirtí, ordú lena gceanglófaí orthu, mar bheart réamhchúraim, na doiciméid uile lena mbaineann siad a choinneáil.

Le horduithe an 19 Eanáir 2024 ⁶²⁰, rinne Uachtarán na Cúirte Ginearálta na hiarratais ar bhearta eatramhacha a dhíbhe. An 24 Eanáir 2024, chuir an Coimisiún síneadh leis na teorainneacha ama leagan sna cinntí atá faoi chonspóid agus bhí íocaíocht phionósach thréimhsiúil ag gabháil leis na tréimhsí ar cuireadh síneadh leo ar an gcaoi sin. Ina dhiaidh sin, chuir na hiarratasóirí cuid de na doiciméid a chomhlíon na critéir a leagtar amach sna cinntí atá faoi chonspóid ar fáil don Choimisiún.

⁶¹⁸ Résumé comhpháirteach do chásanna *Vivendi v an Coimisiún* (T-1097/23 R-RENV) agus *Lagardère v an Coimisiún* (T-1119/23 R-RENV).

⁶¹⁹ Cinntí C(2023) 6428 final agus C(2023) 6429 final ón gCoimisiún an 19 Meán Fómhair 2023 a bhaineann le himeacht faoi Airteagal 11(3) de Rialachán (CE) Uimh. 139/2004 ón gComhairle (Cás M.11184) – *Vivendi v Lagardère*), arna leasú le cinntí C(2023) 7463 final agus C(2023) 7464 final ón gCoimisiún an 27 Deireadh Fómhair 2023.

⁶²⁰ Oruithe an 19 Eanáir 2024, *Vivendi v an Coimisiún* (T-1097/23 R, nár foilsíodh, EU:T:2024:15) agus *Lagardère v an Coimisiún* (T-1119/23 R, nár foilsíodh, EU:T:2024:16).

Le horduithe an 11 Aibreán 2024 ⁶²¹, chuir Leas-Uachtarán na Cúirte na horduithe thuasluaite an 19 Eanáir 2024 ar leataobh. Thairis sin, agus breithiúnas críochnaitheach á thabhairt aici ar an gcoinníoll a bhaineann le práinn, chinn sí gur comhlíonadh an coinníoll sin, agus rinne sí an cas a tharchur ar ais chuig an gCúirt Ghinearálta le haghaidh rialú ar an gcoinníoll a bhaineann le cas *prima facie* agus chun go ndéanfaí na leasanna lena mbaineann a chothromú, más gá.

Measúnú Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Déanann Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta scrúdú ar dtús ar leas leanúnach na n-iarratasóirí in imeachtaí a thionscnamh agus measann sé, maidir le Lagardère, nach gá a thuilleadh breithniú a dhéanamh ar an iarratas ar bhearta eatramhacha a mhéid a bhaineann leis na doiciméid a cuireadh ar fáil don Choimisiún cheana féin de bhun an chinnidh atá faoi chonspóid maidir le Lagardère. Go deimhin, d'eascair an damáiste tromchúiseach agus doleasaithe arna sainathint ag Leas-Uachtarán na Cúirte Breithiúnais ina ordú ⁶²² as bailiú agus tarchur na ndoiciméad atá i gceist ag an iarratasóir agus ní as rochtain a bheith ag foireann agus oifigigh an Choimisiúin orthu ná as an gcaoi gur baineadh úsáid astu. Mar sin féin, tá leas fós ag Lagardère in imeachtaí a thionscnamh i leith na ndoiciméad uile nár cuireadh ar fáil don Choimisiún go fóill.

Maidir le Vivendi, eascraíonn an damáiste tromchúiseach agus doleasaithe arna shainaithint go cinntitheach ag Leas-Uachtarán na Cúirte ⁶²³, *inter alia*, as an bhfíoras go bhfuil na sonraí pearsanta atá le bailiú agus le tarchur chuig an gCoimisiún de bhun an chinnidh atá faoi chonspóid de chineál lenar féidir teacht ar chonclúidí beachta maidir le príobháideachtas na ndaoine lena mbaineann. Ós rud é gur séaláíodh na doiciméid a cuireadh ar fáil don Choimisiún de bhun an chinnidh atá faoi chonspóid, gan aontú ón gCoimisiún ina leith sin roimhe sin, tá leas fós ag Vivendi chun iarratas a dhéanamh go gcuirfí an cinneadh sin ar fionraí i leith na ndoiciméad uile dá dtagraítear sa chinneadh sin.

Maidir leis an tsubstaint, déanann Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta scrúdú ar dtús ar an gcoinníoll maidir le *fumus boni juris* agus cinneann sí gur chomhlíon an dá iarratasóir na coinníollacha sin.

Maidir le Lagardère, measann Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach bhfuil na gearáin a bhaineann, go bunúsach, leis an bhfíoras go raibh sé dodhéanta dó an cinneadh atá faoi chonspóid a chur chun feidhme gan é féin a nochtadh dá dhliteanas, *prima facie*, gan bhunús. Go deimhin, chun an cinneadh sin a chur chun feidhme ina iomláine, ba cheart rochtain a bheith ag Lagardère ar chumarsáid ar le cuid dá fhostaithe agus d'oifigigh chuideachta iad, cé nach údarás poiblí é agus nach ndéonaítear cumhacht den sórt sin dó go sainráite le dlí na Fraince. Dá bhrí sin, chuirfí iallach air dul i mbun iompar a d'fhéadfadh é a nochtadh do smachtbhannaí coiriúla.

Maidir le Vivendi, measann Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach cosúil, *prima facie*, go bhfuil an saincheist dlí lena n-éilítear sárú ar an gceart chun príobháideachais ⁶²⁴ gan bhunús. I ndáil leis sin, cuireann sí in iúl, go háirithe, i bhfianaise chineál an-leathan na n-oibleagáidí a fhorchuirtear ar Vivendi leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, gur rídhócha nach dtiocfaidh líon mór doiciméad, dá bhrí sin, a cheanglaítear a sheoladh chuig an gCoimisiún faoin réimse gairmiúil agus go bhféadfadh siad faisnéis a sholáthar faoi shaol príobháideach na ndaoine lena mbaineann. Ní áirítear aon sásra leis an gcinneadh atá faoi chonspóid atá beartaithe go ginearálta chun cosc a chur ar dhoiciméid a

⁶²¹ Orduithe an 11 Aibreán 2024, *Lagardère v an Coimisiún* (C-89/24 P (R), nár foilsíodh, EU:C:2024:312] agus *Vivendi v an Coimisiún* [C-90/24 P(R), nár foilsíodh, EU:C:2024:318].

⁶²² Ordú an 11 Aibreán 2024, *Lagardère v an Coimisiún* (C-89/24 P(R), nár foilsíodh, EU:C:2024:312).

⁶²³ Ordú an 11 Aibreán 2024, *Vivendi v an Coimisiún* (C-90/24 P(R), nár foilsíodh, EU:C:2024:318).

⁶²⁴ A ráthaítear le hAirteagal 7 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh agus le hAirteagal 8 den Choinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, a síníodh sa Róimh an 4 Samhain 1950.

bhaineann le príobháideachtas na ndaoine lena mbaineann a bhailiú agus a tharchur chuig an gCoimisiún nó chun ráthaíochtaí a thabhairt maidir le próiseáil doiciméad den sórt sin.

Ansin, déanann Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta na leasanna a chothromú agus tagann sé ar an gconclúid nach mór leas an phobail maidir le héifeachtacht rialacha iomaíochta an Aontais a chaomhnú a aistriú chuig an leas atá á chosaint ag gach iarratasóir, ós rud é go mbainfí an éifeacht de bhreithiúnas lena gcuirfí caingean ar neamhní mar thoradh ar dhíbhe na n-iarratas ar bhearta eatramhacha faoi seach.

Sa chás seo, ní mór forlámhas a bheith ag an leas atá ag Lagardère an damáiste tromchúiseach agus doleasaithe a sheachaint a d'fhéadfadh teacht as iallach a bheith air, chun an cinneadh atá faoi chonspóid a chur chun feidhme, iompar a ghlacadh ar dóigh dó é a nochtadh do smachtbhannaí coiriúla. Go deimhin, chun an t-iarratas ar bhearta eatramhacha a dhíbhe, cheanglófaí ar Lagardère iompar den sórt sin a ghlacadh agus, dá bhrí sin, rannchuidiú leis an damáiste tromchúiseach agus doleasaithe a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh air.

Ar an gcaoi chéanna, ní mór forlámhas a bheith ag leas Vivendi an damáiste tromchúiseach agus doleasaithe a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar shárú ar cheart chun príobháideachais na ndaoine lena mbaineann cur chun feidhme an chinnidh atá faoi chonspóid a sheachaint, ós rud é go gcuirfí d'oibleagáid air an fhaisnéis iarrtha nár cuireadh ar fáil a chur ar fáil, mar thoradh ar dhiúltú an iarratais ar bhearta eatramhacha, agus comhairliúchán a cheadú leo siúd a cuireadh ar fáil, rud a chuirfeadh leis an damáiste sin.

Ós rud é go gcomhlíontar na coinníollacha go léir chun na críche sin, seasann Leas-Uachtarán na Cúirte Ginearálta leis na hiarratais ar oibriú na gcinntí atá faoi chonspóid a chur ar fionraí maidir leis na doiciméid nár chuir Lagardère ar fáil don Choimisiún, de pháirt amháin agus, de pháirt eile, i gcás Vivendi, na doiciméid ina bhfuil sonraí a bhaineann le saol príobháideach na ndaoine lena mbaineann. D'ordaigh sé do na páirtithe bearta comhlántacha a ghlacadh chomh maith chun a áirithiú go gcoimeádfar na doiciméid dá dtagraítear.

Ordú an 12 Lúnasa 2024, *Nuctech Warsaw Company Limited* agus *Nuctech Netherlands v an Coimisiún* (T-284/24 R, [EU:T:2024:564](#))

(Imeachtaí idirlinne – Fóirdheontais eachtracha – Cigireachtaí laistigh den Aontas – Rialachán (AE) 2022/2560 – Iarratas ar oibriú a chur ar fionraí – Easpa práinne – Easpa fumus boni juris – Cothromú leasanna)

Diúltaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta don iarratas ar bhearta idirlinne arna dhéanamh ag Nuctech Vársá Company Limited sp. z o.o. agus Nuctech Netherlands BV ('na hiarratasóirí') maidir le cinneadh ón gCoimisiún Eorpach lena gceanglaítear orthu géilleadh do chigireachtaí, ós rud é nach gcomhlíontar na coinníollacha maidir le fionraí oibriúcháin a dheonú.

Is cuideachtaí iad na hlarratasóirí atá gníomhach i bhforbairt, i dtáirgeadh agus i soláthar trealamh cigireachta slándála agus seirbhísí iardhíola trealamh den sórt sin. Tá siad faoi úinéireacht iomlán ag Nuctech Hong Kong Co. Ltd, cuideachta atá cláraithe sa tSín.

An 16 Aibreán 2024, ghlac an Coimisiún cinneadh⁶²⁵ lena rordáíodh cigireacht de bhun Airteagal 14(3) de Rialachán 2022/2560 maidir le fóirdheontais eachtracha lena saobhtar an margadh inmheánach

⁶²⁵ Cinneadh ón gCoimisiún Eorpach an 16 Aibreán 2024 ena gceanglaítear ar ghnóthas atá gníomhach in earnáil na gcóras braite bagairtí géilleadh do chigireachtaí de bhun Airteagal 14(3) de Rialachán (AE) 2022/2560 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (Cás FS.100068 – MARE) ('an cinneadh atá faoi chonspóid').

De bhua an chinnidh sin, rinne an Coimisiún cigireacht in áitreabh na n-iarratasóirí. Sa chomhthéacs sin, rinne sé iarratas leis ar an dara ceann go ndéanfaí teachtaireachtaí leictreonacha fostaithe a bhfuil a gcuid sonraí le haimsiú ar fhreastalaithe sa tSín a chaomhnú go dlíthiúil

Thug na hiarratasóirí caingean os comhair na Cúirte Ginearálta ag iarraidh, *inter alia*, go gcuirfí an cinneadh atá faoi chonspóid ar neamhní. Ag an am céanna, rinne siad iarratas ar bhearta eatramhacha a thaisceadh lena n-iarrtar oibriú an chinnidh atá faoi chonspóid a chur ar fionraí, chomh maith le haon ghníomhaíocht nó iarratas ina dhiaidh sin ón gCoimisiún agus na hiarrataí ar chaomhnú dlíthiúil.

Cinntí Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Mar réamhphointe, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta go bhféadfaidh an breitheamh a éistean an t-iarratas ar bhearta eatramhacha a ordú oibriú gnímh agus bearta eatramhacha eile a fhionraí má shuítear go bhfuil údar maith le hordú den sórt sin, *prima facie*, i bhfíoras agus sa dlí (*fumus boni juris*), agus go bhfuil práinn leis, ós rud é go bhfuil na coinníollacha sin carnach. Ní mór don bhreitheamh a éistean an t-iarratas ar bhearta eatramhacha, i gcás inarb iomchuí, na leasanna lena mbaineann a mheas freisin.

Maidir leis an gcoinníoll a bhaineann le *fumus boni juris*, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta faoi deara nach mór go mbeidh iarratas ar bhearta eatramhacha soiléir agus beacht go leor chun a chur ar chumas an chosantóra féin a bharúlacha a ullmhú agus chun a chur ar chumas an bhreithimh a éistean an t-iarratas ar bhearta eatramhacha rialú a thabhairt ar an iarratas sin. Trí saincheisteanna dlí áirithe a leagan amach in aon abairt amháin, níor chuir na hiarratasóirí deireadh lena n-ualach cás *prima facie* a bhunú maidir leis na saincheisteanna sin.

Measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach féidir a bhunú, leis na saincheisteanna eile a bhfuiltear ag brath orthu, go bhfuil cás *prima facie* ann. Maidir leis an gcéad saincheist dlí, ar dtús, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta faoi deara nach cur chuige nua é cur chuige an Choimisiúin maidir le cinneadh cigireachta a dhíriú ar ghnóthas atá bunaithe lasmuigh den Aontas Eorpach ach atá ag feidhmiú san Aontas Eorpach agus maidir le cigireachtaí arna ndéanamh in áitreabh an ghnóthais sin atá lonnaithe san Aontas Eorpach. Go deimhin, is léir ón gcásdlí is infheidhme i réimse dhlí na hiomaíochta, chun údar a thabhairt le dlínse an Choimisiúin faoin dlí idirnáisiúnta poiblí, gur leor critéir éifeachtaí cáilithe an chleachtais nó a chur chun feidhme san Aontas Eorpach a shuí. Leanann sé ón méid sin roimhe seo, murab ionann agus líomhaintí na n-iarratasóirí, nach mór don Choimisiún a bheith i dteideal faisnéis a iarraidh ar ghnóthais atá lonnaithe lasmuigh den Aontas Eorpach chun a fháil amach an sáraítear dlí an Aontais lena n-iompar agus an bhféadfadh tionchar substaintiúil a bheith aige ar an margadh inmheánach. Baineann sé sin go háirithe le cás saobhadh iomaíochta laistigh den mhargadh sin de dheasca na bhfóirdheontas eachtrach dá dtagraítear in Airteagal 1 de Rialachán 2022/2560. A mhéid a bhaineann le forálacha dhlí na Síne lena ndéantar foráil maidir le smachtbhannaí coiriúla, níor léirigh na hiarratasóirí go bhfuil feidhm ag na forálacha sin maidir leis an bhfaisnéis arna iarraidh nó gur fhéach siad leis na húdaruíthe is gá a fháil d'fhonn iad a tharchur chuig an gCoimisiún. Thairis sin, níor mhol na hiarratasóirí modhanna malartacha lena gceadófaí an fhaisnéis a sholáthar gan dlí na Síne a shárú. Maidir leis an saincheist lena n-éilítear go bhfuil an cinneadh atá faoi chonspóid neamhdhleathach a mhéid a chuirtear d'oibleagáid na hiarratasóirí dlí na Síne a shárú leis, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta faoi deara nach mór bailíocht an chinnidh sin agus aon bheart a rinneadh faoin gcinneadh sin a mheas i bhfianaise dhlí an Aontais seachas dhlí na Síne.

Ina dhiaidh sin, maidir leis an gcoinníoll a bhaineann le práinn, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach mór don pháirtí a bhfuil cosaint eatramhach á lorg aige a chruthú nach féidir leis

⁶²⁶ Rialachán (AE) 2022/2560 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2022 maidir le fóirdheontais eachtracha lena saobhtar an margadh inmheánach (IO 2022 L 330, lch. 1).

fanacht le toradh na n-imeachtaí a bhaineann leis an bpríomhchaingean gan damáiste tromchúiseach agus doleasaithe a fhulaingt.

Sa chás seo, mhaígh na hiarratasóirí go ndéanfaí damáiste den sórt sin dá gcáil dá leanfaí leis an gcigireacht, ar thaobh amháin, agus go ndéanfaí damáiste dá n-inmharthanacht airgeadais, ar an taobh eile.

Maidir le damáiste do cháil, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta dá aire go n-eascraíonn an damáiste as tionchar chlúdach na cigireachta sna meáin, ionas gurb ann cheana féin d'aon damáiste líomhnaithe do cháil. Níl sé de chuspóir ag imeachtaí eatramhacha cúiteamh as damáiste a tharla cheana féin a áirithiú.

Maidir le hinmharthanacht airgeadais na n-iarratasóirí a chur i mbaol, cuireann Uachtarán na Cúirte Ginearálta in iúl nach féidir damáiste a mheas a bheith de chineál airgid doleasaithe, ach amháin in imthosca eisceachtúla. Thairis sin, ní mór ní mór gach faisnéis nithiúil agus bheacht a bheith ag an mBreitheamh a éistfidh an t-iarratas ar bhearta eatramhacha, agus fianaise dhoiciméadach ag gabháil léi, i ngach cás, lena léirítear an staid ina bhfuil an páirtí atá ag iarraidh na mbeart eatramhach.

Sa chás seo, áfach, níor shuigh na hiarratasóirí ná níor mhaígh siad fiú go raibh siad i staid a d'fhéadfadh a n-inmharthanacht airgeadais a chur i mbaol sular tugadh breithiúnas críochnaitheach sa phríomhghníomhaíocht. Thairis sin, diúltaítear d'argóint na n-iarratasóirí ar dá réir go bhfuil an grúpa lena mbaineann siad agus a n-ionadaithe i mbaol smachtbhannaí coiriúla sa tSín mar thoradh ar chomhlíonadh an chinidh atá faoi chonspóid, ós rud é nár léirigh siad go bhfuil orthu iompar a ghlacadh ar dócha go mbeidís faoi dhliteanas coiriúil ina leith.

Ar deireadh, déanann Uachtarán na Cúirte Ginearálta na leasanna a chothromú agus measann sé go bhfuil forlámhas ag leas an phobail maidir le héifeachtacht dhlí an Aontais a chaomhnú ar leas na n-iarratasóirí an damáiste líomhnaithe a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar an oibleagáid atá orthu, chun an cinneadh atá faoi chonspóid a chur chun feidhme, iompar a ghlacadh a d'fhéadfadh a bheith ina chúis lena ndliteanas dlíthiúil, lena n-áirítear dliteanas coiriúil, a sheachaint.

I ndáil leis sin, tugann sí faoi deara, agus rogha á déanamh acu gníomhaíochtaí tráchtála a fheidhmiú ar mhargadh inmheánach an Aontais Eorpaigh, gur chomhlíon na hiarratasóirí rialacha an Aontais lena rialaítear feidhmiú an mhargaidh sin, agus nach féidir leo brath ar rialacha tríú Stát chun é a sheachaint. Ar an taobh eile, maidir le leasanna an Choimisiúin, tá sé de chúram ag an gCoimisiún a áirithiú nach saobhtar na coinníollacha iomaíochta laistigh de mhargadh inmheánach an Aontais Eorpaigh. Dá bhrí sin, ní mór dó a bheith i dteideal a chuid imscrúduithe a dhéanamh go héifeachtach agus faisnéis a iarraidh ar gach gnóthas a bhíonn ag gabháil do ghníomhaíochtaí gnó san Aontas, gan beann ar iad a bheith á rialú ag eintitis de chuid na mBallstát nó tríú Stáit.

Ordú an 22 Samhain 2024, *UniCredit v BCE* (T-324/24 R, [EU:T:2024:858](#))

(Bearta eatramhacha – Beartas eacnamaíoch agus airgeadaíochta – Maoirseacht stuamachta ar institiúidí creidmheasa – Rialachán (AE) Uimh. 1024/2013 – Ceanglais stuamachta a shocrú – Iarratas ar fheidhmiú birt a chur ar fionraí – Easpa práinne – Easpa fumus boni juris – Leasanna a chothromú)

Agus caingean de bhun Airteagail 278 agus 279 CFAE os a chomhair, diúltaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta d'iarratas ar bhearta eatramhacha lena n-iarrtar oibriú cinnidh ón mBanc Ceannais Eorpach (BCE) lena leagtar síos ceanglais stuamachta a chur ar fionraí chun na rioscaí a bhaineann le gníomhaíochtaí an iarratasóra, UniCredit SpA, ar chríoch Chónaidhm na Rúise, a laghdú a thuilleadh.

Is institiúid creidmheasa é an t-iarratasóir atá ina cheannaire ar ghrúpa baincéireachta atá gníomhach go hidirnáisiúnta, a oibríonn sa Rúis trí cheithre fhochuideachta, lena n-áirítear AO UniCredit Bank, atá faoi lánúinéireacht agus a chuirtear san áireamh i gclár comhardaithe comhdhlúite an iarratasóra. Ina

cáil mar eintiteas suntasach ⁶²⁷, tagann an institiúid creidmheasa sin faoi mhaoirseacht stuamachta dhíreach BCE.

An 22 Aibreán 2024, ghlac BCE an cinneadh atá faoi chonspóid ⁶²⁸, lenar fhorchuir sé cúig cheanglas ar an iarratasóir agus lenar eisigh sé moladh. Ina dhiaidh sin, chuir an t-iarratasóir plean gníomhaíochta isteach chun cuid de na ceanglais a fhorchuirtear leis an gcinneadh atá faoi chonspóid a chur chun feidhme. Mar sin féin, d'athdhearbhaigh sí nach féidir léi na ceanglais uile a fhorchuirtear leis an gcinneadh atá faoi chonspóid a chur chun feidhme mar gheall ar shrianta a bhaineann le creat dlíthiúil na Rúise.

An tráth céanna a tionscnaíodh an chaingean chun an cinneadh atá faoi chonspóid a chur ar neamhní, rinne an t-iarratasóir an t-iarratas seo ar bhearta eatramhacha a thionscnamh lenar iarradh, tar éis tarraingt siar pháirteach, go ndéanfaí oibriú an chinnidh atá faoi chonspóid a chur ar fionraí a mhéid a leagtar síos leis an ceanglas éarlaise agus an ceanglas íocaíochta a mhéid a bhaineann sé le híocaíochtaí in Euro, Dollar na Stát Aontaithe (USD), Yuan na Síne (CNY) agus i Tenge Chasacstáin (KZT).

Measúnú Uachtarán na Cúirte Ginearálta

Meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta na coinníollacha carnacha chun go bhféadfaidh an breitheamh atá ag éisteacht iarratais ar fhaoiseamh eatramhach a ordú go gcuirfí oibriú gnímh agus bearta eatramhacha eile ar fionraí, má shuítear go bhfuil údar le hordú den sórt sin, *prima facie*, i bhfíoras agus sa dlí (*fumus boni juris*) agus go bhfuil sé práinneach a mhéid, d'fhonn díobháil thromchúiseach dholeasaithe do leasanna an iarratasóra a sheachaint, nach mór é a dhéanamh agus go mbeidh éifeachtaí aige sula ndéanfar cinneadh sna príomhimeachtaí. Thairis sin, ní mór don bhreitheamh a éistean an t-iarratas ar bhearta eatramhacha, i gcás inarb iomchuí, na leasanna lena mbaineann a mheas freisin.

Sa chéad háit, déanann Uachtarán na Cúirte Ginearálta scrúdú ag an tús, ar bhonn na faisnéise a cuireadh isteach i gcomhthéacs an iarratais seo ar bhearta eatramhacha amháin, an gcomhlíontar an coinníoll a bhaineann le *cás prima facie* a bhunú. I ndáil leis sin, diúltaíonn sí do na saincheistean dlí go léir ar a bhfuil an t-iarratasóir ag brath chun a léiriú go bhfuil an cinneadh atá faoi chonspóid neamhdhleathach agus measann sí nach amhlaidh atá sa chás seo.

Go háirithe, ar an gcéad dul síos, maidir leis an bpléadail lena n-éilítear sárú ar phrionsabal an deariaracháin mar gheall ar mhainneachtain imscrúdú a dhéanamh, diúltaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta don chéad chuid, lena n-éilítear sárú ar an oibleagáid cúiseanna a lua. Cinneann sí gur léir ón gcinneadh atá faoi chonspóid go ndearna BCE anailís riosca ⁶²⁹. Go deimhin, ar dtús, léirigh BCE go n-oibríonn an t-iarratasóir agus a ghrúpa i gcomhthéacs dlíthiúil atá ag éirí níos casta i gcónaí, mar thoradh ar chórais beart sriantach agus smachtbhannaí éagsúla. Rinne BCE gnéithe de dhlí na Rúise freisin lena gcruthaítear rioscaí do bhainistíocht fhónta agus do chomhlíonadh fónta a shainaitheint. Ina dhiaidh sin, a mhéid a bhaineann leis an ngaol idir na ceanglais a fhorchuirtear ar an iarratasóir agus a phróifíl riosca fhoriomlán, mheas BCE gur lean an t-iarratasóir de bheith ag dul i ngleic leis na príomhbhacainní ar chumhdach foriomlán an riosca comhlíontachta.

Maidir leis an argóint nach féidir le BCE glacadh leis go sáróidh an t-iarratasóir an córas smachtbhannaí gan fianaise mhionsonraithe agus bheacht a sholáthar, tugann Uachtarán na Cúirte

⁶²⁷ Foráiltear le hAirteagal 6(4) de Rialachán (AE) Uimh. 1024/2013 ón gComhairle an 15 Deireadh Fómhair 2013 ina dtugtar cúraimí sainiúla don BCE i dtaca le beartais a bhaineann le maoirseacht stuamachta institiúidí creidmheasa (IO 2013 L 287, lch. 63).

⁶²⁸ De bhun Airteagal 4(1)(f) agus Airteagal 16(1) (c) agus (2) (e) agus (f) de Rialachán Uimh. 1024/2013.

⁶²⁹ I bhfianaise cheanglais Airteagal 16(1)(c) de Rialachán Uimh. 1024/2013.

Ginearálta dá haire gur léirigh BCE na gnéithe fórasacha a bhaineann le creat dlíthiúil na Rúise agus fadhbanna bainistíochta na bhfochuideachtaí a mhéadódh an riosca neamhchomhlíonta. Ina theannta sin, cuireann Uachtarán na Cúirte in iúl gur anailís de chineál sealadach í an anailís stuamachta a dhéanann BCE.

Ar deireadh, maidir leis an ráiteas ar na cúiseanna le comhréireacht na gceanglas atá faoi chonspóid, tugann Uachtarán na Cúirte dá aire gur leag BCE amach na cúiseanna nach bhfuil plean gníomhaíochta an iarratasóra ná forchur na gceanglas caipitil agus leachtachta breise iomchuí ná leordhóthanach chun na rioscaí a chomhlíonadh.

Diúltaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta freisin don bhrainse lena n-éilítear nach ndearnadh imscrúdú. Is léir ón téacs féin den chinneadh atá faoi chonspóid gur leag BCE féin béim ar na srianta dlíthiúla agus oibríochtúla a eascraíonn as creat dlíthiúil na Rúise. Is iad na srianta agus na srianta sin go díreach a thug ar BCE an cinneadh atá faoi chonspóid a ghlacadh toisc go ndéanann siad bainistíocht riosca chuí an iarratasóra níos casta.

Diúltaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta freisin don tríú cuid den chéad saincheist dlí, lena n-éilítear sárú ar oibleagáid BCE scrúdú aonair a dhéanamh. Go deimhin, sa chinneadh atá faoi chonspóid, shainaithin BCE na rioscaí a eascraíonn as gníomhaíochtaí an iarratasóra sa Rúis trí ghnéithe de dhlí na Rúise a shonrú lena gcaitear amhras ar bhainistíocht fhónta agus ar chumhdach fónta rioscaí. Rinne sé anailís ar na gníomhaíochtaí a rinne an t-iarratasóir cheana féin, agus tháinig sé ar an gconclúid go raibh easnaimh ann nár cheadaigh bainistíocht fhónta agus cumhdach fónta rioscaí.

Ar an dara dul síos, diúltaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta don phléadáil lena n-éilítear go raibh sé dodhéanta an cinneadh atá faoi chonspóid a chur chun feidhme mar gheall ar na bacainní a eascraíonn as creat rialála na Rúise. De pháirt amháin, measann Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach féidir leis an iarratasóir brath ar dhlí na Rúise ná ar na riosca a bhaineann lena chur i bhfeidhm ag údarais na Rúise chun a oibleagáidí faoi dhlí an Aontais a sheachaint. Mar eintiteas faoi mhaoirseacht stuamachta BCE, ceanglaítear ar an iarratasóir aghaidh a thabhairt ar na rioscaí stuamachta arna sainaitheint ag BCE. De pháirt eile, agus in aon chás, ina bharúlacha atá ar fáil do BCE, níor bhraith an t-iarratasóir ach i dtéarmaí ginearálta ar neamhréireacht na gceanglas arna bhforchur leis an gcinneadh atá faoi chonspóid le dlí na Rúise.

Ar an tríú dul síos, diúltaíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta don tsaincheist dlí lena n-éilítear sárú ar phrionsabal na comhréireachta. I ndáil leis sin, meabhraíonn sí gurb é is aidhm do Rialachán Uimh. 1024/2013 rannchuidiú le sábháilteacht agus fóntacht institiúidí creidmheasa agus le cobhsaíocht an chórais airgeadais laistigh den Aontas Eorpach. Is é is cuspóir do na bearta arna nglacadh ⁶³⁰ aghaidh a thabhairt go luath ar na rioscaí arna sainaitheint i measúnú stuamachta BCE. Thairis sin, ní mór do BCE, i gcomhthéacs an lánrogha leathan atá aige, brath ar chásanna nach bhfuil inchreidte i bhfianaise na sonraí atá ar fáil, gan é a bheith de cheangal air a chruthú gurb ann do theagmhais roimhe seo a bhfuil na saintréithe céanna acu agus atá ag an gcás a ndearnadh anailís air.

Ar an gceathrú dul síos, diúltaíonn Uachtarán na Cúirte don tsaincheist dlí lena n-éilítear nach raibh BCE inniúil chun an cinneadh atá faoi chonspóid a ghlacadh. I ndáil leis sin, tar éis a thabhairt faoi deara go ndírítear an cinneadh atá faoi chonspóid go heisiach ar an iarratasóir, mar mháthairchuideachta ghrúpa UniCredit, institiúid creidmheasa atá faoi réir mhaoirseacht stuamachta BCE, tugann Uachtarán na Cúirte faoi deara go háirithe ⁶³¹ go bhféadfadh rioscaí a bheith ann do shábháilteacht agus d'fhóntacht institiúide creidmheasa ar leibhéal na hinstitiúide creidmheasa féin agus ar leibhéal an ghrúpa baincéireachta nó na hilchuideachta airgeadais lena mbaineann sí. Chun sábháilteacht agus fóntacht institiúidí creidmheasa a áirithiú, tá sé tábhachtach forálacha maoirseachta a bheith ann atá dírithe go sonrach ar na rioscaí sin a mhaolú. Sa bheis ar

⁶³⁰ De bhun Airteagal 16(1) de Rialachán Uimh. 1024/2013.

⁶³¹ I gcomhréir le haithris 26 de Rialachán Uimh. 1024/2013.

mhaoirseacht ar leibhéal na n-institiúidí creidmheasa iad féin, ba cheart é a bheith de chúram ar BCE freisin a chúraimí maoirseachta a dhéanamh ar bhonn ‘comhdhlúite’ freisin.

Sa dara háit, measann Uachtarán na Cúirte nach gcomhlíontar an coinníoll maidir le práinn sa chás seo.

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an damáiste a eascraíonn as neamhréireacht an chinnidh atá faoi chonspóid le creat rialála na Rúise, ní hionann an neamhréireacht sin í féin agus damáiste. Sa chás seo, níor chuir an t-iarratasóir aon fhianaise ar aghaidh lenar féidir a shainaithint go ndearnadh damáiste agus measúnú a dhéanamh ar a chineál tromchúiseach agus doleasaithe. Thairis sin, is ionann na hiarmhairtí diúltacha a eascraíonn as neamhréireacht le reachtaíocht na Rúise a líomhnaíonn an t-iarratasóir agus damáiste de chineál airgid.

I ndáil leis sin, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta nach féidir a mheas, ach amháin in imthosca eisceachtúla, go bhfuil damáiste de chineál airgid doleasaithe, ós rud é go bhfuil cúiteamh airgid, mar riail ghinearálta, in ann an duine díobháilte a athbhunú sa staid sula ndearnadh an damáiste. Sa chás seo, áfach, níor chuir an t-iarratasóir aon fhaisnéis ar fáil lena bhfágfaí go bhféadfaí an damáiste airgid a d’fhéadfadh tarlú a shainaithint go beacht agus a chainníochtú.

Ar an dara dul síos, maidir leis an damáiste a bhaineann leis an mbaol go gcaillfí rialú agus úinéireacht na bhfochuideachtaí Rúiseacha, tugann Uachtarán na Cúirte Ginearálta faoi deara, ar dtús, nach gcuireann an t-iarratasóir aon fhianaise ar fáil lena bhféadfar a thuiscint conas a d’fhéadfadh an damáiste sin teacht chun cinn nó na cúiseanna lena chreidiúint go mbeadh sé tromchúiseach agus doleasaithe. Ina dhiaidh sin, is de chineál airgid é an damáiste a eascraíonn as caillteanas rialú agus úinéireacht na bhfochuideachtaí. Mar sin féin, níor chuir an t-iarratasóir aon fhaisnéis ar fáil lena bhfágfaí go bhféadfaí an damáiste airgid a d’fhéadfadh tarlú a shainaithint go beacht agus a chainníochtú.

Ar an tríú dul síos, maidir leis an damáiste a bhaineann leis na smachtbhannaí pearsanta an-tromchúiseach a d’fhéadfadh a bheith ann do lucht bainistíochta fhochuideachtaí na Rúise, ní luann an t-iarratasóir ach go bhfuil smachtbhannaí den sórt sin i gceist leis na ceanglais a fhorchuirtear leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, agus ní thugann sé aon sonraí breise.

Ar an tríú dul síos agus ar deireadh, i gcomhthéacs leasanna a chothromú, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta gurb é an fíorchuspóir atá leis na leasanna lena mbaineann a chothromú ná measúnú a dhéanamh, d’ainneoin na díobhála do leasanna an iarratasóra lena mbaineann an baol go bhfulaingeoidh sé díobháil thromchúiseach agus dholeasaithe, ar na leasanna a bhaineann le cur chun feidhme láithreach an chinnidh atá faoi chonspóid a chur san áireamh, chun údar a thabhairt le diúltú na bearta eatramhacha atá á lorg a dheonú.

Sa chás seo, ar an gcéad dul síos, ní thugann an t-iarratasóir aon fhorbairt chun na leasanna lena mbaineann a chothromú. Ina dhiaidh sin, maidir leis na leasanna a shaothraítear leis an gcinneadh atá faoi chonspóid, meabhraíonn Uachtarán na Cúirte Ginearálta gur tugadh na cúraimí sonracha do BCE chun rannchuidiú le sábháilteacht agus fíontacht na n-institiúidí creidmheasa agus le cobhsaíocht an chórais airgeadais laistigh den Aontas Eorpach agus i ngach Ballstát. Thairis sin, léirítear, le cumhachtú BCE ceangal a chur ar institiúidí creidmheasa na bearta is gá a dhéanamh go luath chun na fadhbanna arna sainaithint aige a réiteach, a thábhachtaí a mheasann an reachtóir atá sé bearta leordhóthanacha a thabhairt isteach a luaithe is féidir chun teacht chun cinn na rioscaí a shainaithnítear a sheachaint. Ar deireadh, mhaigh an t-iarratasóir féin go bhfuil creat rialála na Rúise an-naimhdeach agus go mbíonn sé ag síorathrú de bhua dinimic áitiúil nach féidir a thuar i gcónaí nó nach bhfreagraíonn do chaighdeán a eascraíonn as próisis dhaonlathacha. Thairis sin, braitheann a léiriú agus a gcur i bhfeidhm ar éabhlóid chogadh na Rúise san Úcráin.

Tagann Uachtarán na Cúirte Ginearálta ar an gconclúid nach mór leas an iarratasóra a aistriú chuig an leas atá á chosaint ag BCE.

An Chúirt Bhreithiúnais
L-2925 Lucsamburg
Teil. +352 4303-1

An Chúirt Ghinearálta
L-2925 Lucsamburg
Teil. +352 4303-1

An Chúirt ar an Idirlíon:
curia.europa.eu

Téacs arna chríochnú i mí Feabhra 2025 / Figiúirí ceart amhail an 31.12.2024

Leagan amach: Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh / An Stiúrthóireacht um Thaighde agus um Dhoiciméadú, 2025

Gach grianghraf © An tAontas Eorpach mura dtugtar a mhalairt le fios.

Toirmiscfear grianghraif nó doiciméid eile nach é an tAontas Eorpach an sealbhóir cóipchirt ina leith aon úsáid nó aon atáirgeadh gan údarú ó shealbhóirí an chóipchirt.

Ní fhéadfar Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh ná aon duine atá ag gníomhú thar ceann na hinstiúide a bheith freagrach as an úsáid a d'fhéadfaí a bhaint as an bhfaisnéis atá tugtha thuas.

Údaraítear atáirgeadh, ar choinníoll go n-aithnítear an fhoinsé.

© An tAontas Eorpach, 2025

PDF WEB QD-01-25-004-GA-N
PRINT QD-01-25-004-GA-C

ISBN 978-92-829-4960-3
ISBN 978-92-829-4984-9

ISSN 2812-3328
ISSN 2812-4146

doi: 10.2862/0525538
doi: 10.2862/3341110

CÚIRT BHREITHIÚNAIS
AN AONTAIS EORPAIGH

Stiúarthóireacht um Thaighde agus um
Dhoiciméadú